مجموعهٔ

قوانین و مصوبات

دورهٔ نوزدهم قانونگذاری

مجلس شورای ملی

جلد اول

از صفحهٔ ۱ تا صفحهٔ ۶۹۰

مقدمه

دورهٔ نوزدهم قانونگذاری نخستین دوره‌ای بود
« که بموجب تصمیم مجلس واحد (کنگره) چهار سال
« امتداد یافت . بنابراین نسبت بدوره‌های گذشته فرصت
« بیشتری برای وضع قوانین داشت و مجموع قوانین و
« مصوبات آن دوره به ۶۱۲ فقره رسید .

چنانکه مرسوم بود بلا فاصله پس از اختتام دورهٔ
« مذکوره چاپ قوانین آن دوره شروع شد ، ولی بر اثر
« پاره‌ای حوادث تا این زمان بطول انجامید . درتدوین این
« مجموعه قوانین از همان روش سابق مجموعه‌های قوانین
« مجلس شورای ملی تبعیت شده و در تقسیم بندی قوانین
« نسبةً اصل مشمول وعمومیت ملحوظ گردیده است .

مصوبات این دوره به ۱۲ قسمت تقسیم شده که راهنمای
« آن پس از این مقدمه بنظر خوانندگان گرامی میرسد
« گذشته از آن برای سهولت دسترسی بمطالب مورد
« نظر ، در ابتدای هر قسمت ، فهرستی از قوانین مربوط
« به همان قسمت تنظیم وچاپ شده است .

البته برای یك چنین مجموعه مفصلی فهرستهای مختلف
« و راهنماهای دقیقتری لازم است و در بدو امرهم تدوین

« چنان فهرستهائی مورد نظر بود ، ولی چـون تصمیم قطعی
« گرفته شد که برای کلیه قوانین مملکتی از بدو مشروطیت
« تا کنون ، فهرستهای جامعی اعم از فهرست تاریخی، موضوعی،
« عنوانی ، قوانین منسوخه و حتی فهرست تحلیلی مواد تهیه
« گردد، لذا از تنظیم فهرست‌های مفصل موضوعی و تحلیلی
« بـرای مجموعهٔ قوانین دورهٔ نوزدهم فعلا صر فنظر شد
« وامید که بهمین زودی فهرستهای کامل کلیه قوانین آماده
« شده و دردسترس عموم قرار گیرد .

مجموعه قوانین این دوره در چهار مجلد تهیه گردید و
« قوانین دورهٔ بیستم هم که مجموعاً شامل شش قانون بود و
« ده صفحه بیشتر نداشت ضمیمه چهـارمین جلد این مجموعه
« بچاپ رسید . ۱۳۴۳/۵/۳۱

راهنما

		از صفحهٔ	تا صفحهٔ
قسمت اول	ـ قوانین مربوط بداد گستری .	۱	۱۰۰
« دوم	ـ قوانین مربوط به‌اموراقتصادی ومالی .	۱۰۱	۶۳۲
« سوم	ـ قوانین‌مربوط‌به کشاورزی‌وسدهاووا گذاری اراضی .	۶۳۳	۶۹۰
«چهارم	ـ قوانین مربوط بنظام وظیفه وامورلشگری.	۶۹۱	۷۴۲ ج ۱
« پنجم	ـ قوانین‌مربوط‌به‌امورعمومی .	۷۴۳	۸۳۸
« ششم	قوانین مربوط به‌اموراستخدامی و فرهنگی .	۸۳۹	۹۱۲
« هفتم	ـ قوانین مربوط‌به‌قراردادهاومقاوله‌نامه‌های بین‌المللی .	۹۱۳	۱۷۱۸ ج ۲
« هشتم	ـ استخدام اتباع بیگانه.	۱۷۱۹	۱۷۳۶
« نهم	ـ قوانین مربوط به‌بودجه‌ها ـ اعتبارات و مستمریها ووظیفه .	۱۷۳۷	۲۱۶۱ ج ۳
« دهم	ـ تصمیمات قانونی	۲۱۶۲	۲۱۷۶ ج ۳
«یازدهم	ـ مصوبات کمیسیونهای‌مشترك مجلسین.	۲۱۷۷	۲۵۰۶ ج ۴
«دوازدهم	ـ مصوبات کمیسیونهای پارلمانی .	۲۵۰۷	۲۶۸۹ ج ۴

قوانین وتصمیمات دورهٔ بیستم‌قانونگذاری

فهرست

قسمت اول ـ قوانین

مربوط بدادگستری

از صفحه ۱ تا صفحه ۱۰۰

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱	قانون راجع به اجازه‌اجراء لوایح پیشنهادی وزارت دادگستری پس‌ازتصویب کمیسیونهای مشترك دادگستری مجلسین .	۱	۱
۲	قانون مربوط بتشدید مجازات رانندگان‌متخلف.	۲	۲
۳	قانون اصلاح مادهٔ ۴۳ قانون مجازات مرتکبین قاچاق.	۳	۳
٤	قانون حفظ امنیت اجتماعی .	۳	٥
٥	قانون مربوط به تشکیل سازمان اطلاعات وامنیت کشور .	٥	۷
٦	قانون اصلاح قانون سازمان اطلاعات وامنیت کشور.	۷	۸
۷	قانون راجع به مجازات حمل چاقو و انواع دیگر اسلحه سرد و اخلال درنظم وامنیت وآسایش عمومی .	۸	۹
۸	قانون‌مربوط‌به‌رسیدگی‌به‌دعاوی اشخاص‌علیه دولت راجع‌به‌املاك.	۹	۱۱
۹	قانون راجع به‌اصلاح‌قانون دعاوی‌اشخاص نسبت به‌املاك‌واگذاری.	۱۲	۱۳
۱۰	قانون راجع به‌تمدید مدت اختیار کمیسیون رسیدگی بدعاوی اشخاص‌علیه دولت .	۱۳	۱۳
۱۱	قانون راجع‌به اصلاح قانون‌اراضی‌دولت‌وشهرداری‌و اوقاف‌و بانکها	۱۳	۱۹
۱۲	قانون‌راجع بمجازات اخلال گران درصنایع نفت ایران .	۱۹	۲۳
۱۳	قانون راجع به جلوگیری ازعمل‌قاچاق‌توسط وسائل نقلیه‌موتوری دریائی وسیله اداره مرزبانی .	۲٤	۲٤
۱٤	قانون راجع به اجازه خرید وتقسیم املاك‌ورثه اسمعیل‌قشقائی.	۲٤	۲٦

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱۵	قانون‌مربوط‌به‌اصلاح‌ماده۶۵۰ قانون آئین‌دادرسی‌مدنی .	۲۶	۲۷
۱۶	قانون راجع به امور قضائی عشایر وایلاتی که اسکان‌میشوند .	۲۷	۲۹
۱۷	قانون مربوط به‌الحاق یك‌تبصره‌بمادهٔ۱۳۵ قانون کیفرعمومی.	۲۹	۲۹
۱۸	قانون مربوط به تبهکارانی که اطفال را بقصد فروش یا مطالبه وجه یا مال میربایند .	۲۹	۳۰
۱۹	قانون راجع به‌چك بی‌محل .	۳۱	۳۳
۲۰	قانون مربوط به اصلاح تبصره ماده ۹۸۸ و الحاق یك تبصره بماده ۹۸۹ قانون مدنی راجع به‌ایرانیانی که ترك‌تابعیت کرده‌اند.	۳۴	۳۴
۲۱	قانون مربوط به الحاق یك تبصره بمادهٔ ۳۶۱ قانون امور حسبی و اصلاح ماده ۳۶۴ قانون امور حسبی و الحاق یك تبصره بماده ۵۶قانون تسریع‌محاکمات .	۳۵	۳۶
۲۲	قانون راجع بمنع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین‌وکارمندان درمعاملات دولتی و کشوری .	۳۶	۴۰
۲۳	قانون راجع‌به‌تجدیدنظر کردن‌دراحکام‌دادگاه عالی انتظامی‌قضات.	۴۰	۴۱
۲۴	قانون راجع بمجازات قطع و تخریب وسائل مخابرات وبرق.	۴۱	۴۳
۲۵	قانون مربوط به الحاق یك تبصره بماده دوم لایحه قانونی حذف دیوان دادرسی دارائی .	۴۳	۴۴
۲۶	قانون مربوط بحذف دیوان دادرسی‌دارائی.	۴۴	۴۵

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۲۷	قانون راجع به الغاء ماده ١٤ قانون متمم سازمان وزارت دادگستری و استخدام قضاة .	٤٥	٤٦
۲۸	قانون راجع به‌اصلاح بعضی ازمواد قانون تشکیلات دادگستری و اعزام قضاة بخارجه .	٤٦	٤٨
۲۹	قانون مربوط بمجازات پاشیدن اسید.	٤٨	٤٨
۳۰	قانون مربوط به‌تشکیل دادگاههای سیار.	٤٨	٥١
۳۱	قانون مربوط به اصلاح بعضی ازمواد قانون ثبت اسناد و املاك :	٥٢	٥٤
۳۲	قانون مربوط برسیدگی بدارائی وزراء و کارمندان دولت اعم از کشوری ولشگری وشهرداریها.	٥٤	٥٧
۳۳	قانون راجع به آزادی مشروط زندانیان .	٥٧	٥٩
۳٤	قانون مربوط به الحاق ماده مکرر بماده ٢٦٨ قانون کیفر عمومی .	٦٠	٦٠
۳٥	قانون مربوط به‌تشکیل دادگاه اطفال بزهکار .	٦١	٦٨
۳٦	قانون راجع به اجازه تهیه‌وسائل‌مبارزه با قاچاق و تشویق مخبرین و کاشفین.	٦٩	٧٠
۳۷	لایحه‌مربوط بمنع‌احتکار قند وشکر که‌در کمیسیون مشترك‌اقتصاد مجلسین ردشده است .	٧٠	٧١
۳۸	لایحه راجع بتشکیل اداره‌دعاوی‌وزارت دارائی که‌در کمیسیونهای مشترك مجلسین ردشده‌است .	٧٢	٧٣
۳۹	رد تبصره الحاقی بماده ٢٥ مکرر قانون ثبت اسنادواملاك.	٧٣	٧٤

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
٤٠	قانون مربوط به‌تشدید مجازات سرقت مسلحانه .	٧٤	٧٤
٤١	قانون‌راجع به‌اجازه‌اجراء لوایح پیشنهادی وزیر فعلی دادگستری پس از تصویب کمیسیون مشترك‌قوانین‌دادگستری‌مجلسین .	٧٥	٧٥
٤٢	قانون راجع‌به‌اجازه‌ضبط‌اموال‌متجاسرین آذربایجان‌و کردستان و تصفیه مطالبات وخسارات اشخاص .	٧٥	٧٦
٤٣	قانون راجع‌بطرزرسیدگی بجرائم‌عمومی‌افسران وافرادوکارمندان ارتش‌وژاندارمری کل کشور.	٧٦	٧٧
٤٤	قانون راجع به اعطاء اختیار افسران شهربانی کل برای وصول جرائم‌رانندگی .	٧٧	٧٩
٤٥	قانون مربوط به اصلاحات ارضی.	٧٩	١٠٠

قسمت اول ـ قوانین

۱ـ قوانین مربوط بدادگستری :

قانون راجع باجازه اجرای لوایح پیشنهادی وزارت دادگستری پس از تصویب کمیسیونهای مشترك دادگستری مجلسین

مصوب ۳۱ تیرماه ۱۳۳۵

مادهٔ واحده ـ مجلسین اجازه میدهند لوایحی که وزیر فعلی دادگستری برای اصلاح قوانین وسازمانهای دادگستری وثبت اسناد واملاك لازم میداند وازاین تاریخ تا یکسال به کمیسیونهای قوانین دادگستری مجلسین تقدیم مینماید پس از تصویب کمیسیون مشترك قوانین دادگستری مجلسین موقتاً بموقع اجرا گذارده و سپس برای تصویب قطعی بمجلسین تقدیم دارد مادام که لوایح مزبور بتصویب مجلسین نرسیده مصوبات کمیسیون مشترك قوانین دادگستری مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ـ دولت مکلف است هریك از لوایحی را که طبق مادهٔ واحده بتصویب کمیسیون مشترك قوانین دادگستری مجلسین میرسد حداکثر بعد از یکسال آزمایش برای تصویب تقدیم مجلسین نماید.

قانون فوق که مشتمل برماده واحده ویك تبصره است درجلسه یکشنبه سی و یکم تیرماه یکهزار وسیصد وسی وپنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسهٔ ۶ امرداد ماه ۱۳۳۵
بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط بتشدید مجازات رانندگان متخلف

مصوب ٦ آذر ماه ۱۳۳۵

مادهٔ واحده ـ هر راننده‌ای اعم از آنکه شغل او رانندگی باشد یا نباشد شخصاً و یا با شرکت دیگری بقصد قتل و یا سرقت اموال و یا هتك ناموس مرتکب ربودن شخص یا اشخاصی که در آن وسیله نقلیه است بشود درصورت وقوع قتل محکوم باعدام است و دادرسان حق ندارند مجازات را حتی یك درجه نیز تخفیف دهند و در صورت وقوع سرقت و یا هتك ناموس بعنف بحبس ابد و درصورت شروع بقتل یا شروع بسرقت و یا شروع به هتك ناموس بحبس با اعمال شاقه از پنج تا پانزده سال مجازات خواهد شد .

تبصرهٔ ۱ ـ وزارتین کشور و دادگستری موظف هستند برای حسن انتظام امور رانندگی درظرف دوماه از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه‌ای که متضمن مجازاتهای شدید برای تصادفات ناشی از غفلت راننده و یا عابرین خواه سوار خواه پیاده و سایر تخلفات دیگر رانندگی باشد با رعایت قانون تشدید مجازات رانندگان مصوب ۲٤ تیر ماه ۱۳۲۸ تدوین و پس از تصویب کمیسیونهای دادگستری مجلسین بموقع اجرا بگذارد .

تبصرهٔ ۲ ـ برای بهبود عبور و مرور و تکمیل لوازم فنی خطوط تهران دولت مکلف است مطالعات کافی نموده و لایحه‌ای برای تأمین اعتبار آن درظرف سه ماه تقدیم مجلس شورای ملی نماید .

قانون فوق درجلسه روز سه شنبه ششم آذر ماه یکهزار وسیصد وسی وپنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه روز چهارشنبه پنجم دیماه ۱۳۳۵
بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اصلاح مادهٔ ٤٣ قانون مجازات مرتکبین قاچاق

مصوب ٤ بهمن ماه ۱۳۳۵

مادهٔ ۱ ـ ماده ٤۳قانون مجازات مرتکبین‌قاچاق اصلاحی اسفند ماه ۱۳۱۵ بطریق ذیل اصلاح میگردد :

مادهٔ ۴۳ ـ وارد وخارج کردن اسلحهٔ‌ناریه ومهمات جنگی وفشنگ ومواد محترقه واسلحهٔ‌شکاری‌واسلحهٔ‌سردجنگی ممنوع است مگرباجازهٔ دولت. ساختن وحمل و نقل و اشتغال بکسب و خرید و فروش وتعمیر و نگاهداری و کلیه امور مربوط بهرنوع اسلحه ناریه و مهمات جنگی وفشنگ ومواد محترقه وباروت و اسلحه شکاری واسلحه سرد جنگی ممنوع است مگربا اجازه قبلی وزارت‌جنگ متخلفین از مقررات فوق بسه ماه تا سه سال حبس تأدیبی یا به سیصد تا ده هزار ریال جزای نقدی یا بهردو مجازات محکوم میشوند .

مادهٔ ۲ ـ وزارت‌دادگستری ـ وزارت‌جنگ ـ وزارت کشور ـ وزارت‌دارائی مأمور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل بر دو ماده است در جلسه پنجشنبه چهارم بهمن ماه یکهزارو سیصد وسی وپنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۹ اسفند ماه ۱۳۳٤ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون حفظ امنیت اجتماعی

مصوب ۲۳ بهمن ماه ۱۳۳۵

مادهٔ ۱ ـ برای حفظ نظم وامنیت عمومی درهرحوزه فرمانداری کمیسیونی بنام (کمیسیون امنیت اجتماعی) مرکب ازفرماندار ـ رئیس دادگاه شهرستان و

در صورت نبودن رئیس دادگاه شهرستان رئیس دادگاه بخش ـ دادستان ـ رئیس شهربانی و رئیس ژاندارمری بریاست فرماندار تشکیل میشود .

مادهٔ ۲ ـ وظایف کمیسیون مزبور عبارت است از :

الف ـ رسیدگی بعمل‌شخص یااشخاصی که‌درشهرهاودهات مردم رابضدیت با یکدیگر تحریك نمایند بنحویکه موجبات سلب آسایش و اخلال در نظم و آرامش را عملا فراهم سازند .

ب ـ رسیدگی بعمل شخص یا اشخاصی که کشاورزان را بتمرد وخودداری ازدادن بهره یا امتناع ازعمل کشت یاجلوگیری‌ازورود مالك‌بملك خودیاممانعت ازمداخلات وعملیات اودرملك مطابق‌حق مالکیت یا بقسمی که مانع انجام وظیفهٔ مأمورین دولت باشد وادار نمایند .

مادهٔ ۳ ـ درموارد مذکوردرمادهٔ ۲ کمیسیون‌امنیت‌اجتماعی فوراً رسیدگی ومتخلف راپس ازثبوت تقصیر بدوماه تاششماه‌اقامت اجباری درمحلی که کمیسیون تعیین کند باستثنای‌نقاط بدآب وهوا محکوم مینماید . کمیسیون میتواند نظر به اهمیت تقصیر و تأثیر آن در اختلال نظم عمومی محل قرار اجراء موقت تا صدور حکم نهائی صادرنماید . قراراجرای موقت درحوزه فرمانداریهای مستقل باتأیید وزارت کشور و در حوزه فرمانداریهای تابعهٔ استانداریها با تأیید استاندار بموقع عمل گذاشته میشود .

مادهٔ ۴ ـ تصمیمات کمیسیون‌باید فوراًبمحکوم علیه‌ابلاغ شودومحکوم علیه حق‌دارد درظرف ده‌روز ازتاریخ‌ابلاغ ازتصمیم کمیسیون امنیت اجتماعی بدادگاه استانی که عمل درحوزهٔ آن واقع شده شکایت نماید . دادگاه استان فوراً خارج‌از نوبت با حضور متهم بشکایت مزبور رسیدگی کرده رأی مقتضی صادر خواهد نمود طرز رسیدگی دادگاه استان دراین موردمطابق مقررات عمومی‌خواهد بود ورأی

دادگاه استان قطعی ولازم الاجرا است .

مادهٔ ۵ـ محکومین بحکم قطعی لازم‌الاجرا پس از انقضاء ربع مدت محکومیت میتوانند تقاضای بخشودگی نمایند . دراین صورت پرونده امر بدادگاه استان که مرجع رسیدگی پژوهشی است ارجاع میشود رأی دادگاه استان قطعی است .

مادهٔ ۶ ـ وزارتین دادگستری و کشور مأمور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق مشتمل برشش ماده درجلسه روز سه شنبه بیست وسوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و سی و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۵/۱۲/۲۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است .

قانون مربوط بتشکیل سازمان اطلاعات و امنیت کشور

مصوب ۲۳ اسفند ماه ۱۳۳۵

مادهٔ ۱ ـ برای حفظ امنیت کشور وجلوگیری ازهرگونه توطئه که مضر بمصالح عمومی است سازمانی بنام اطلاعات وامنیت کشوروابسته به نخست وزیری تشکیل میشودورئیس سازمان سمت معاونت نخست‌وزیر راداشته وبفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی منصوب خواهد شد .

مادهٔ ۲ ـ سازمان اطلاعات وامنیت کشوردارای وظایف زیراست :

الف ـ تحصیل وجمع آوری اطلاعات لازم برای حفظ امنیت کشور .

ب ـ تعقیب اعمالی که متضمن قسمی ازاقسام جاسوسی است وعملیات عناصری که برضداستقلال وتمامیت کشورویا بنفع اجنبی اقدام میکنند .

ج ـ جلوگیری ازفعالیت جمعیتهائیکه تشکیل واداره کردن آن غیرقانونی اعلام‌شده یا بشودوهمچنین ممانعت ازتشکیل جمعیت‌هائیکه مرام ویارویهٔ آنها مخالف

قانون اساسی است .

د ـ جلوگیری ازتوطئه واسباب‌چینی برضدامنیت کشور.

هـ ـ بازرسی‌و کشف وتحقیقات نسبت به‌بزه‌های‌زیر:

۱ ـ بزه‌های منظوردرقانون مجازات‌مقدمین برعلیه‌امنیت‌واستقلال‌مملکتی مصوب ۲۲ خرداد ۱۳۱۰ .

۲ ـ جنحه وجنایاتی که درفصل‌اول باب دوم قانون کیفرعمومی مصوب ۲۳ دیماه۱۳۰٤ پیش‌بینی‌شده است .

۳ ـ بزه‌های مذکور درمواد ۳۱۰ و۳۱۱ و۳۱۲ و۳۱۳ و۳۱٤ و۳۱٦و ۳۱۷ قانون دادرسی و کیفرارتش مصوب ۱۳۱۷ .

مادهٔ ۳ ـ مأمورین سازمان اطلاعات و امنیت کشور از حیث طرز تعقیب بزه‌های مذکوردراین قانون وانجام وظائف‌درزمرهٔ‌ضابطین نظامی محسوب وازاین حیث دارای‌کلیه اختیارات و وظائف ضابطین نظامی خواهند بود و ازتاریخ تصویب این‌قانون رسیدگی بکلیه بزه‌های مذکورفوق‌درصلاحیت‌دادگاههای‌دائمی‌نظامی خواهد بود .

تبصرهٔ ۱ ـ انجام وظایف وتکالیف‌سازمان‌اطلاعات‌وامنیت کشورازحیثی که ضابط‌نظامی‌محسوبند بهیچوجه مانع‌انجام‌وظائف‌وتکالیفی که‌بموجب قانون‌دادرسی و کیفرارتش برعهده‌ضابطین‌نظامی است‌نخواهد بودوهمچنین مواد این قانون‌مانع اجراء قوانین واحکام وآئین‌نامه‌ها ومقرراتی که مربوط بتکالیف مأمورین نظامی و ژاندارمری وشهربانی نسبت بانجام وظایف وخدمات محوله است نمیباشد .

تبصرهٔ ۲ ـ رسیدگی به‌بزه‌هائی که بموجب این قانون درصلاحیت‌دادگاه دائمی‌نظامی‌شناخته شده ومتهمین بارتکاب بزه‌های‌مزبور که‌قبل‌ازتصویب این‌قانون درمراجع‌صالح دیگرتحت‌تعقیب‌قرار گرفته‌اند هرگاه‌برعلیه‌متهمین کیفرخواست

صادر نگردیده پرونده های متشکله بدادستانی ارتش جهت تعقیب و رسیدگی فرستاده میشود ونسبت بهپروندههائیکه کیفرخواست صادرشده در دادگاههای مربوط رسیدگی خواهد شد.

مادهٔ۴ ـ کارمندان سازمان اطلاعات وامنیت کشورهر گاهمتهم بارتکاب بزهی شوند که راجع بخدمت بوده یاملازمه باخدمات ووظایف آنها داشته باشد درحکم نظامیان وخدمتگزاران ارتش هستندوبا رعایتمقررات قانون دادرسی و کیفرارتش مصوب ۱۳۱۷ تابع دادگاههای دائمی نظامی خواهند بود .

مادهٔ۵ ـ اساسنامه سازمان وآئین نامههای داخلی واستخدامی ومالی مربوط باین قانون باتصویب هیئت دولت قابل اجراء است .

قانون فوق که مشتمل برپنج ماده ودو تبصره است درجلسه پنجشنبه بیست وسوم اسفندماه یکهزار وسیصدوسی وپنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالادرجلسه ۱۳۳۵/۱۱/۱۰ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون اصلاح قانون سازمان اطلاعات وامنیت کشور

مصوب ٤دیماه ۱۳۳۷

مادهٔ اول ـ درموردبزههای مصرح درقانون سازمان اطلاعات وامنیت کشور مصوب بیست ونهم اسفند ماه ۱۳۳۵ هر گاه متهم نظامی یاکارمند نیروهای مسلح شاهنشاهی باشد وظیفه ضابطین بعهده اشخاص مندرج درمادهٔ ۱۲۳ قانون دادرسی و کیفرارتش ومأمورین سازمان ضداطلاعات خواهد بود .

مادهٔ دوم ـ مأمورین سازمان ضد اطلاعات در زمرهٔ ضابطین نظامی محسوب میشوند .

قانون فوق که مشتمل بردو ماده است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه پنجشنبه چهارم دیماه یکهزاروسیصدوسی‌هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب‌رئیس مجلس شورای‌ملی ـ عمادتربتی

قانون بالادرجلسه ۱۳۳۷/۱۰/۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بمجازات حمل چاقووانواع دیگراسلحه سرد واخلال درنظم وامنیت و آسایش عمومی

مصوب ۲۸ خرداد ماه ۱۳۳۶

مادهٔ ۱ ـ هر کس بوسیله‌چاقویاهر نوع‌اسلحه سرددیگر تظاهر یاقدرت‌نمائی کندویاآنرا وسیلهٔ‌مزاحمت‌اشخاص و یا اخاذی ویا بدان وسیله تهدید ویاباکسی گلاویزشودبسه‌ماه تایکسال‌حبس تأدیبی‌ویا باقامت اجباری‌ازششماه تا یکسال در محلی‌غیرازمحل اقامت خود محکوم‌خواهد شد .

مادهٔ ۲ ـ هر کس بوسیلهٔ هیاهووجنجال‌ویاحرکات برخلاف عادت ومتعارف ویاتعرض باشخاص نظم‌وآرامش‌وآسایش عمومی را مختل‌نماید ویا مرتکب اعمال ورفتاری شود که‌ایجادهراس وتشویش درافکارعمومی نماید ویامردم را از کسب و کارباز دارد و یاآزادی وآسایش عمومی را مختل سازد بحبس تأدیبی از ده‌ماه تا یکسال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۳ ـ هر کس دراماکن عمومی ویا معابرعمومی متعرض ویامزاحم زنی بشودویا با الفاظ ویا حرکات مخالف شئون وحیثیت باوتوهین نماید بحبس‌تأدیبی از دوماه تا هشت ماه محکوم خواهدشد.

مادهٔ ۴ ـ هر گاه جرائم مذکوردرمواد فوق‌درنتیجه‌توطئه قبلی‌ودسته‌جمعی

واقع شود هریك ازمرتکبین بحداکثر مجازات مقررمحکوم خواهد شد .

مادهٔ۵ ـ بکلیه‌جرائم مذکور درمواد فوق دادگاهها خارج‌ازنوبت‌رسیدگی خواهند کرد درنقاطی که حکومت نظامی اعلام شده دادگاههای نظامی‌صلاحیت رسیدگی‌باین جرائم‌را باستثناء مورد ماده۳ خواهند داشت دراین صورت‌محکوم‌علیه ودادستان میتوانند از حکم دادگاه بدوی تقاضای تجدید نظر نمایند حکم دادگاه تجدید نظرقطعی وغیرقابل فرجام است .

مادهٔ۶ ـ درتمام موارد مذکور در این قانون تعقیب و توقیف متهمین طبق قوائین جزائی بعمل خواهدآمد .

مادهٔ۷ ـ وزارت دادگستری و وزارت جنگ مأمور اجرای این قانون خواهند بود .

قانون فوق که مشتمل بر هفت ماده است در جلسه سه شنبه بیست وهشتم خرداد ماه یکهزار وسیصد وسی‌وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۳۶/۸/۱۵ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط برسیدگی بدعاوی اشخاص علیه دولت راجع باملاك

مصوب ۱۱ تیر ماه ۱۳۳۶

مادهٔ۱ ـ بمنظورتسهیل دررسیدگی‌وتسویه دعاوی اشخاصی که تااین‌تاریخ نسبت باملاك وقنواتی تقاضای ثبت نموده و در تصرف دولت میباشد اعم از اینکه منتهی بصدورسند مالکیت شده یا نشده باشد کمیسیونی مرکب ازپنج‌نفربعضویت سه نفر ازمستشاران دیوان عالی کشور ورئیس دادگاههای استان مرکز و یکنفر از رؤسای‌شعب دیوان محاسبات‌تشکیل خواهد گردید که درصورت تراضی‌طرفین

کمیسیون مطابق مقررات این قانون رسیدگی نماید .

مادهٔ ۲ ـ قضات دیوان کشور بانتخاب هیأت عمومی دیوان عالی کشور ورئیس شعبه دیوان محاسبات بانتخاب رئیس دیوان مزبور تعیین میشوند .

مادهٔ ۳ ـ مدت اختیار کمیسیون مذکور تا آخرسال ۱۳۳۸ خواهد بود .

مادهٔ ۴ ـ کمیسیون موظف است ده روز قبل از تاریخ رسیدگی شاکیان و نماینده وزارتخانه یا مؤسسه دولتی که ملك را درتصرف دارد برای حضوردرجلسه رسیدگی دعوت نماید .

مادهٔ ۵ ـ کمیسیون پس ازرسیدگی میتواندبخلع ید از اراضی وقنوات مورد دعوی وپرداخت اجورسنواتی آن یا پرداخت بهای منصفانه اراضی وقنوات و یا بتعویض اراضی مورد تصرف دولت با سایر املاك دولتی رأی بدهد ودرصورتیکه مدعیان مالکیت را درتمام یاقسمتی ازدعوی ذیحق نشناسد رأی مقتضی صادرنماید رأی کمیسیون باکثریت آراء قطعی ولازم‌الاجرا است .

تبصرهٔ ۱ ـ کمیسیون درصورتی رأی بخلع ید دولت از اراضی مورداختلاف خواهد داد که دیگرمورد احتیاج دولت نباشد .

تبصرهٔ ۲ ـ در مورد تعویض ملك مورد تصرف دولت با ملك دیگر دولت پس ازتعیین بهای هریك ازعوض ومعوض ازطرف کمیسیون وپس ازموافقت دولت حکم مقتضی صادرخواهد شد .

مادهٔ ۶ ـ نسبت باملاکی که طبق تصمیم مراجع قانونی دولت ملزم بخلع ید یا استردادآنها گردیده ولی هنوزحکم اجرا نشده است اشخاص ذیحق میتوانند ازمقررات این قانون استفاده وبکمیسیون نامبرده مراجعه نمایند .

تبصرهٔ ـ کمیسیون بسایردعاوی که تااین تاریخ طبق ماده ۸و۹قانون دعاوی اشخاص مصوب دوم خرداد ۳۴ کمیسیون مشترك مجلسین در کمیسیون مربوطه

مطرح بوده‌وتا کنون منتهی بصدوررأی نشده طبق‌مقررات این قانون‌نیزرسیدگی مینماید .

مادهٔ۷ ـ تعقیب ودفاع ازدعاوی‌مربوط باملاك ورقبات یا بها یاعوائدمتعلق بآنها برعهده وزارتخانه یا مؤسسه مربوطه است‌کلیه اسناد ومدارك وسوابق‌مربوط بدعاوی مذکور درهر وزارتخانه یا مؤسسه دولتی باشد باید دراختیار وزارتخانه یا مؤسسه دولتی که مدارك مزبور مورد احتیاج‌آن باشد گذارده شود .

تبصره ـ وزارت جنگ مکلف است بهای عادله اراضی را که برای تأسیس وتوسعه سربازخانه ها وفرودگاهها و میدانهای تیر و سایر مؤسسات نظامی مورد احتیاج ارتش باشد وبا موافقت مالك یا مالکین تعیین شود بپردازد درصورت عدم توافق طرفین بهای عادله طبق اصول‌کارشناسی تعیین میشود .

چنانچه در ظرف بیست روز از تاریخ اعلام کتبی وزارت جنگ بمالك یا مالکین‌کارشناس خودرا تعیین نکند وهمچنین درصورتیکه بین‌کارشناسان‌منتخب طرفین توافق حاصل نگردد ویا نتوانند در انتخاب‌کارشناس‌مشترك توافق نمایند کارشناس بوسیله رئیس دادگستری محل تعیین خواهد شد .

بهای اراضی مزبور باید نقداً و یا باقساطی که از دو سال تجاوز نکند پرداخته شود .

مادهٔ۸ ـ وزارتخانه های دارائی ـ جنگ ـ کشاورزی ـ دادگستری‌وسایر وزارتخانه های مربوط مأمور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل بر هشت ماده و چهار تبصره است در جلسه سه‌شنبه یازدهم تیرماه یکهزار وسیصد وسی‌وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۶/۵/۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است.

قانون راجع باصلاح قانون دعاوی اشخاص نسبت باملاك واگذاری

مصوب ۱٤ دیماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ مرجع رسیدگی نخستین بدعاوی اشخاص نسبت باملاك‌واموال غیرمنقول مذکور درقانون راجع بدعاوی اشخاص نسبت باملاك واگذاری‌مصوب دوازدهم خرداد ماه ۱۳۲۱ که تا تاریخ تصویب لایحه این قانون در کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین درهیئتهای بدوی تعیین تکلیف‌قطعی نگردیده است.

دادگاههای شهرستان محل وقوع املاك مورد نزاع و مرجع تجدید نظر دعاوی مزبور دادگاه استان حوزه صلاحیتدار میباشد.

تبصره ـ پرونده های موجود درتاریخ‌تصویب لایحه قانونی درکمیسیون مشترك دادگستری مجلسین (ششم آذرماه ۱۳۳۵) که درجریان‌رسیدگی‌هیئتهای تجدیدنظر املاك واگذاری‌بوده درهمان هیئتها رسیدگی خواهد شد ولی‌ازتاریخ اجرای این قانون درهیأت تجدیدنظر باقی خواهد ماند وهر هیأت مرکب ازسه نفر خواهد بود.

مادهٔ ۲ ـ ترتیب رسیدگی دادگاهها بدعاوی مزبور مطابق مقررات قانون راجع بدعاوی اشخاص نسبت باملاك واگذاری‌است ودادگاههای شهرستان‌واستان برای رسیدگی باین دعاوی تشکیلات فعلی خودرا دارا خواهند بود.

مادهٔ ۳ ـ احکام دادگاههای استان که در اجرای این قانون صادر میشود غیرقابل فرجام است.

مادهٔ ۴ ـ وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون است.

قانون فوق که مشتمل برچهارماده ویك تبصره است پس از تصویب مجلس

سنا درجلسه یکشنبه چهاردهم دیماه یکهزار وسیصدوسی وهفت بتصویب مجلس شورایملی رسید. رئیس مجلس شورایملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۴/۳/۱۳۳۷
بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بتمدیدمدت اختیار کمیسیون رسیدگی بدعاوی اشخاص علیه‌دولت

مصوب ۱۵ اسفند ماه ۱۳۳۸

مادهٔ واحدهـ مدت اختیار کمیسیون رسیدگی بدعاوی اشخاص علیه‌دولت موضوع قانون ۷ـامرداد ۱۳۳۶ برای مدت دوسال ازتاریخ آخر اسفندماه ۱۳۳۸ تمدید میشود.

قانون فوق که‌مشتمل برماده‌واحده‌است درجلسه یکشنبه پانزدهم اسفندماه یکهزار وسیصدوسی وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۸/۱۲/۲۳ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به اصلاح قانون اراضی دولت و شهرداریها واوقاف وبانکها

مصوب اول خرداد ماه ۱۳۳۹

مادهٔ ۱ ـ بدادخواستهائیکه طبق بندیك لایحه قانون مصوب ۸شهریورماه ۱۳۳۵ ولایحه قانونی مصوب۲۵شهریورماه ۱۳۳۵ ولایحه مصوب ۲۱ آبانماه۱۳۳۵

ولایحه۱۳۳۵/۱۱/۱۶ به هیئت‌های مذکور درآن لوایح تسلیم گردیده وتا تاریخ لازم الاجراشدن این‌قانون منتهی بصدورحکم نگردیده‌باتوجه بمفادومقررات‌آن لایحه‌آن قسمت که بهیئت پنج نفری‌مرکزتسلیم شده دریك‌یاچندهیئت که‌هریك مرکب خواهد بود ازیکنفرازرؤساء یامستشاران‌دیوان‌عالی کشور که‌سمت‌ریاست هیئت راخواهد داشت ودونفر ازرؤساء یامستشاران دادگاه استان‌وقسمتی که به هیئتهای شهرستانهاتسلیم گردیده در مرکز استانهای مربوط دریك یاچند هیئت که هریك مرکب‌خواهد بود از یکنفر رئیس‌شعبه دادگاه استان که‌سمت‌ریاست هیئت راخواهد داشت ویکنفرمستشار دادگاه مزبور و یکنفررئیس شعبه دادگاه شهرستان رسیدگی وقطع وفصل خواهد شد .

تبصره ـ مقامات‌مذکور درلوایح قانونی فوق‌الذکر که‌دادخواستهای‌فوق را داده‌اند مکلفندظرف ششماه ازتاریخ‌اجرای‌این‌قانون بانظرمشاورین‌حقوقی‌بکلیه دادخواستها مجدداً رسیدگی نمایندوچنانچه تشخیص دهندداد خواستهای مزبور مستند بدلائل‌موجه نبوده ودعاوی‌آنان قابل پیشرفت نیست دادخوستهای خود را استرداد نمایند .

مادهٔ۲ ـ رئیس‌شعبه اول هیئت‌های‌فوق‌الذکرسمت‌ریاست کل‌هیئت راداشته ودادخواستهارا بشعب ارجاع خواهدنمود .

مادهٔ۳ ـ وزارت دادگستری بتعدادکافی عضوعلی‌البدل ازبین قضات دادگاه استان مرکزبرای هیئت‌های مرکز وازبین قضات دادگاه شهرستان مرکزاستان برای‌هیئت‌های‌شهرستانهاتعیین‌خواهدکرد اعضاءعلی‌البدل‌وقتی‌شرکت‌دررسیدگی مینمایندکه اعضاء اصلی‌طبق‌آئین دادرسی مدنی مردودویا بعلت بیماری معذوراز انجام وظیفه باشند .

مادهٔ۴ ـ هیئتهای مزبور با مراجعه بسوابق وپرونده‌ها وبا توجه بمدارك و

مستندات طرفین وتحقیقاتیکه لازم بدانند درصورتیکه تجاوز بحق دولت یا شهرداری یا اوقاف عامه یا بانکها را دراراضی ومسیلها وتپه‌های مذکور در لوایح قانونی ۸ شهریور و ۲۵ شهریور و ۲۱ آبان ۱۳۳۵ احراز کنند بترتیب زیر عمل خواهند نمود :

الف ـ هر گاه متقاضی ثبت ویا متجاوز اصلی اراضی ومسیل‌ها وتپه‌های مزبور را بدیگری منتقل نکرده باشد رأی بر دراراضی ومسیل‌ها وتپه‌ها واصلاح سند مالکیت (درصورت صدور سند مالکیت) خواهد داد .

ب ـ هر گاه متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی دراراضی ومسیل‌ها وتپه‌های مزبور تا تاریخ تصویب لوایح مزبور (برحسب مورد ۲۵/۶/۸ یا ۳۵/۶/۲۵ یا ۳۵/۸/۲۱) احداث ساختمان نموده باشد درآن صورت هیئت رأی به پرداخت قیمت اراضی در تاریخ تصویب لوایح مزبور خواهد داد ـ مگر آنکه درمورد اراضی موات یا بائر بلامالك متجاوز آن اراضی را طبق قانون مدنی قبل ازتاریخ تصویب لوایح مزبور احیاء کرده باشد که دراینصورت آنمقدار ازاراضی که احیاء شده بملکیت اوشناخته خواهد شد .

تبصره ـ حکم بپرداخت قیمت درصورتی صادر میشود که مساحت مورد ادعا بیش ازده برابر مساحت زمین زیربنا نباشد اگر مساحت مورد ادعا بیش ازده برابر زمین زیر بنا باشد نسبت بقسمت زائد هیئت طبق قسمت (الف) مادهٔ ٤ رأی بردعین ویا اصلاح سند مالکیت صادر خواهد نمود ودرصورت اخیر تفکیك آن قسمت اززمین که معادل ده برابر اراضی زیربنا است وبرای استفاده ازساختمان ضرورت دارد بعهده خود هیأت خواهد بود .

ج ـ هر گاه متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی اراضی ومسیل‌ها وتپه‌های مذکور را بدیگری منتقل کرده باشد هیئت رأی بقیمت واگذاری خواهد داد مگر آنکه تشخیص دهد قیمت واگذاری کمتر ازقیمت واقعی در تاریخ انتقال بوده که درآن

صورت رأی بپرداخت‌قیمت‌واقعی بتشخیص یکی ازبانکهای کشاورزی یا رهنی یا ساختمانی درغیرمورد مربوط‌بادعای خودشان خواهد بود .

مادهٔ۵ ـ هر گاه دراحکام هیئتهای مذکور در مادهٔ یك اشتباهات مذکور در ماده ۱۸۹ آئین دادرسی مدنی رخ داده باشد ذینفع میتواند از هیئت تقاضای تصحیح حکم را بنماید .

مادهٔ۶ ـ نقل وانتقالاتیکه‌ازتاریخ تقدیم لوایح مزبور بمجلس سنا تاخاتمه اجراء حکم هیئتهای مذکور توسط متقاضیان ثبت یا متجاوزین اصلی ویا ایادی متلقای آنها بهرعنوان بعمل آمده باشدنافذ نخواهد بود بعلاوه دفاتر اسنادرسمی پس ازآنکه بوسیلهٔ ادارهٔ ثبت ازتقدیم دادخواست مطلع شوند از انجام اینگونه معاملات ممنوع خواهند بود ولی اگرمتقاضی ثبت یا متجاوزاصلی قبل ازتقدیم لوایح مذکور بمجلس سنا مورد ادعاء را انتقال داده باشد انتقالات بعدی ایادی متلقای ازآنها صحیح ومعتبر خواهد بود .

مادهٔ۷ ـ حقوق دولت یاشهرداری یا بانکها یاموقوفات‌عامه از انقدارائی متجاوز طبق مقررات اسناد لازم‌الاجرا بتقاضای محکوم‌له وتوسط اجراء دادگاه شهرستان استیفاء خواهد شد .

مادهٔ۸ ـ اشخاصیکه بپرداخت وجوهی محکوم میشوند در صورتیکه تا یکماه ازتاریخ ابلاغ اجرائیه حاضربپرداخت محکوم به نشوند در ازاء هر هزار ریال ازمحکوم به یکروز توقیف میشوند مگراینکه اعسارآنها ثابت شود در هر صورت مدت توقیف از پنج سال تجاوزنخواهدکرد .

مادهٔ۹ ـ هیئتهای مذکور جز در مورد ابلاغ اوراق ملزم برعایت‌تشریفات آئین دادرسی نیستند .

مادهٔ ۱۰ ـ درصورتیکه اشکالاتی راجع بمفاد احکام صادربموجب این‌قانون

ویا احکامی که طبق لوایح قانونی مذکور صادر گردیده برای هریك از طرفین یا اداره اجراء پیش آید هریك میتوانند ازهیئت تقاضای رفع اشکال نمایند.

مادهٔ ۱۱ ـ درکلیه موارد فوق هر گاه هیأتهای مزبور ارجاع امر را بکارشناس لازم بدانند میتوانند بیکی ازبانکهای کشاورزی یارهنی ویاساختمانی درغیر مورد مربوط به ادعای خودشان و یاطبق آئین دادرسی مدنی بیکی از کارشناسان رسمی رجوع نمایند.

تبصره ـ در صورتیکه کارشناسی بیکی ازبانکها ارجاع گردد بانکها حق ندارند جز هزینه واقعی انجام شده برای انجام عمل هزینه دیگری دریافت دارند و تعرفه کارشناسی طبق آئین نامه وزارت دادگستری در این مورد رعایت نخواهد شد.

مادهٔ ۱۲ ـ برای خاتمه دادن باختلافات موجود بین افرادیکه تا تاریخ تصویب لایحه قانونی مصوب ۱۳۳۵/۶/۸ کمیسیون دادگستری مجلسین دراراضی شهر تهران تقاضای ثبت ملکی را کرده‌اند و نسبت بتقاضای ثبت آنان اعتراضی درمدت قانونی نشده باشد ویااگر اعتراض شده منجر بصدور حکم قطعی گردیده ویادارندگان سند اراضی شهر مزبور ازیك طرف و اشخاصی که بدون اجازه مالکین ساختمانهائی در اراضی مزبور نموده و متصرف میباشند مقرر میگردد هیئتی مرکب از:

یکنفر ازدادیاران دیوان عالی کشور بانتخاب وزیر دادگستری ورئیس کل دادگاه شهرستان مرکز ومدیر کل ثبت یا معاون ثبت کل به اختلافات مزبور باتوجه باوضاع واحوال واستطاعت هریك ازطرفین بظور کدخدا منشی رسیدگی نموده یارأی بپرداخت بهاء عادله اراضی متصرف حین تصرف واجرت المثل سنواتی اراضی تاتاریخ صدور رأی هیأت توسط متصرفین بمالکین بدهد ویابتقاضای مالکین

ضمن صدوررأی‌بپرداخت بهای‌اعیانی‌درتاریخ‌تصویب‌لایحه قانونی مصوب۸شهریور ۱۳۳۵ ازطرف مالك بمتصرف رای بخلع ید از متصرف بدهد. واین حکم قطعی‌و غیر قابل اعتراض‌است .

مادهٔ۱۳ـ متصرفین اعیـانیهای مذکور در ماده قبل باید شخصاً ساکن اراضی مزبور بوده ودر صورتی ازمقررات این قانون استفاده خواهند نمود کـه ظرف دوماه ازتاریخ اجراء لایحه قانونـی مصوب ۱۳۳۵/۶/۸ کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین داد خواست خود را در قبال اخـذ رسید بـدفتر دادگـاه شهرستان تسلیم نموده باشند والابتقاضای مالك طبق قسمت اخیر ماده ۱۲ اقـدام خواهد شد .

مادهٔ۱۴ـ اراضی موضوع ماده ۱۲ این قانون‌وقتی بملکیت قطعی متصرفین درخواهدآمد که کلیه بدهی‌خودرا ازبابت قیمت عرصه پرداخته باشند .

مادهٔ۱۵ـ اشخاصیکه پس‌از تاریخ تقدیم لایحه قانونی اراضی موات‌مصوب هشتم شهریورما ۱۳۳۵ کمیسیون‌مشترك‌دادگستری‌مجلسین‌ازطرف دولت بمجلس سنابتصرف ویاغصب‌اراضی بدیگران‌درشهرتهران‌وحومه پرداخته‌باشنداز مقررات ماده ۱۲این قانون استفاده‌نمیکنند واگر این اشخاص پس‌ازدوروز از تاریخ‌ابلاغ اظهارنامه مالك بازهم‌بتصرفات غاصبانه خودادامه‌دهند مشمول ماده ۱۶ این‌قانون خواهند بود .

مادهٔ۱۶ـ اشخاصیکه بعد از تاریخ تصویب لوایح قـانونی مـذکور فوق نسبت باراضی دولت یابانکهای مذکور یااداره اوقاف یاشهرداری یا اراضی موات بلا مالك بدون رعایت قوانین احیاء اراضی موات یامردم (درصورت شکایت‌مدعی خصوصی) تجاوز کـرده وتصرفاتی در آن بنمایند ازطرف دادستان مورد تعقیب واقع و علاوه بر خلع ید از آنها بمجازات حبس از دو ماه الـی ششماه محکوم

خواهند شد .

مادهٔ ۱۷ـ هیأتهای مذکور دراین قانون میتوانند درغیر اوقات اداری نیز انجام وظیفه نمایند و وزارت دادگستری برای انجام اموراداری بتعداد لازم کارمندان دفتری دراختیار آنها خواهد گذاشت .

مادهٔ ۱۸ـ رسیدگی بدادخواست هائیکه بموجب لوایح قانونی مصوب ۱۳۳۵/۶/۸ و ۱۳۳۵/۶/۲۵ و ۱۳۳۵/۸/۲۱ و ۱۳۳۵/۱۱/۱۶ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین باتوجه بمفاد ومقررات لوایح مزبور تقدیم شده وتاتاریخ اجرای این قانون خاتمه نیافته است برطبق این قانون بعمل خواهد آمد .

مادهٔ ۱۹ـ وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون میباشد .

قانون فوق که مشتمل برنوزده ماده وسه تبصره است درجلسه یکشنبه اول خرداد ماه یکهزار وسیصدوسی ونه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۹/۹/۲۰ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بمجازات اخلالگران درصنایع نفت ایران

مصوب ۱۶ مهرماه ۱۳۳۶

مادهٔ ۱ ـ هر کس عمداً وبقصد سوء هریك ازواحدهای عمده صنعت نفت را از قبیل چاهها یا مراکز جدا کردن نفت از گاز یا مراکز جمع آوری نفت یا دستگاههای

تصفیه یامخازن‌نفت یامراکزبارگیری یااسکله‌های‌عمده یاتلمبه خانه‌ها یا کشتیهای حامل نفت یامراکزتولید نیرو یاادارات یاانبارهای صنایع نفت راآتش بزند ویا بهروسیله دیگرمنهدم کند بمجازات اعدام محکوم میشود .

مادهٔ ۲ ـ هر کس‌عمداً وبقصد سوء عملی کند که منجربسوختن یاانهدام‌تمام یاقسمتی از هریك از ماشین‌ها یاآلات وادوات مربوط باکتشاف یاتولید یاتصفیه یاباربری یاتوزیع نفت خام‌وفرآورده‌های نفتی‌یاابنیه‌یاوسائط نقلیه‌یاوسائل‌بندری وارتباطات‌ومخابرات متعلق بصنایع نفت‌بشود بحبس موقت با اعمال شاقه ازسه‌سال تا ۱۵ سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۳ ـ هر کس بمنظور خرابکاری (سابوتاژ) عملی کند که بدون آنکه منتهی بانهدام یکی از واحدهای مذکور درماده ۱ گردد وموجب تعطیل تمام یا قسمتی ازآنها بشود بحبس مجرد ازدوسال تا ده سال محکوم خواهد شد .

تبصره ـ چنانچه عمل مذکوردراین‌ماده موجب از کارافتادن ماشین وغیر آن نشود و لیکن باعث تعطیل موقت‌کار گردد مرتکب بحبس تأدیبی از سه ماه تا سه سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۴ ـ هر گاه هریك ازاعمال مذکور درموارد ۲ و ۳ موجب هلاك نفس شود مرتکب محکوم‌باعدام خواهد گردید .

مادهٔ ۵ ـ هر کس نقشه‌ها یا دفاتر یا اسنادی را که تخریب ویا ازبین‌بردن آنها ممکن است موجب اختلال‌صنایع نفت گردد بهرنحو که‌تخریب کندویاازبین ببرد محکوم بحبس تأدیبی ازسه ماه تا دوسال خواهد شد .

مادهٔ ۶ ـ هر کس موانعی برای اجرای وظایف تأسیسات‌آتش نشانی‌صنایع نفت ایجاد نماید ویا بمنظورجلوگیری ازخاموش کردن‌آتش وسائل‌آتش‌نشانی را ازمحل حریق ویا ازادارات‌آتش‌نشانی دور کرده‌یا بهرنحو ازکاربیاندازد محکوم

بحبس تأدیبی ازششماه تا سه سال خواهد شد .

مادهٔ ۷ ـ هر کس بقصد سوءِ مواد منفجره درهرقسمت از ابنیه یا معابر یا دستگاهها و یا تأسیسات صنایـــع نفت بگذارد بحبس مجرد از دو سال تا ده سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۸ ـ هر کس یکی ازاعمال مذکور درمواد ۱و۲ را بدون سوءِ قصد ولی براثربی‌مبالاتی یا غفلت مرتکب شود چنانچه عمل ارتکابی موجب هلاك نفس شود محکوم‌بیك‌سال الی سه سال حبس تأدیبی و درصورتیکه موجب تخریب یاتعطیل قسمتی ازمراکزعملیات صنایع نفت شود محکوم بشش ماه تا دوسال حبس تأدیبی خواهدشد چنانچه بی‌مبالاتی یاغفلت موجب خرابی هر گونه اشیاءِ وآلات‌وادوات متعلق بصنایع نفت بشود مرتکب محکوم بحبس تأدیبی ازیکماه تا شش ماه ونیز جبران خسارتی که ازعمل او ناشی شده خواهد گردید .

تبصرهـ منظور ازبی مبالاتی‌اقدام به‌امری‌است که‌مرتکب‌نمیبایست‌به‌آن مبادرت‌نموده باشدومنظورازغفلت خودداری از امریست که مرتکب‌میبایست‌بآن اقدام نموده باشد اعم ازاینکه منشاءِ بی مبالاتی یاغفلت عدم اطلاع وعدم‌مهارت‌یا عدم تجربه یاعدم رعایت‌قانون یامقررات یااوامریا نظامات و یاعرف وعادت‌باشد.

مادهٔ ۹ ـ هر کس‌موادمحترقه‌یامنفجره‌یااشیاءِ دیگری را که‌خطرناك‌بودن آن‌اعلام‌شده باشدبداخل‌محوطه های‌ممنوع‌ببردبرای همین عمل‌محکوم‌بپرداخت جریمه ازیکهزارریال الی ده هزار ریال خواهد گردید .

مادهٔ ۱۰ـ هر کس عمداً یا بمنظور ایجاد وحشت یا اخلال درکارصنایع‌نفت علائم مخصوص‌اعلام‌خطررابدون وجود خطر بکار بیندازد ویااکاذیبی بمنظورفوق اشاعه‌دهد بحبس تأدیبی ازسه ماه تایك سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۱ـ هریك‌ازکارکنان صنایع‌نفت که‌متصدی‌حفظ‌ساختمانها یاتأسیسات

یامراقبت‌دستگاهها‌وماشین‌های‌حساس باشد چنانچه پست خودرا ترك کند بحبس تأدیبی ازسه‌ماه تا شش ماه محکوم‌خواهد شدوچنانچه ترك‌پست موجب بروزیکی از حوادث مندرج درمواد ۱و۲ گرددومرتکب واقف بروجود این خطر بوده‌باشد بحبس مجرد از ۲ سال تا۱۰ سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ۱۲ـ هریك ازمهندسین یا کارکنان صنایع نفت که مسئول تعیین و سفارش لوازم‌ومصالح‌فنی‌باشد چنانچه‌مشخصات مواد و مصالح راعمداً در پیشنهادها وسفارشها ذکر نکندویا بطرز ناقص وغلط ذکر کند یا بافروشنده یاتهیه کننده مصالح مواضعه‌ای کند که بالنتیجه مصالح نامناسب یاناقص یامعیوب تحویل شود بحبس تأدیبی ازسه ماه تاشش ماه محکوم خواهد شد چنانچه درنتیجه ناقص‌بودن مصالح یکی از حوادث مندرج درماده ۱و۲ رخ دهد مرتکب بحبس‌مجرداز۲سال تا۱۰ سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ۱۳ـ حکم موارد شروع بجرم وشرکاءومعاونین جرم بر طبق مقررات قانون مجازات عمومی خواهد بود .

مادهٔ۱۴ـ هرگاه‌جرائم مذکور دراین قانون بوسیله تبانی انجام گرفته و عمل منجر بیکی ازحوادث مذکوردراین قانون شود رؤساءِ وآمرین جمعیت‌بحد اکثر مجازاتهای مقرر دراین‌قانون محکوم خواهند شد .

مادهٔ۱۵ـ هرگاه بمنظور ارتکاء جرائم مذکوردر مواد ۱و۲ جمعیتی ازسه نفربیالاتشکیل شود ولی‌جرمی‌واقع‌نگرددتشکیل دهندگان‌ومحرکین‌برای‌همین عمل بحبس تأدیبی ازشش ماه تا دوسال واعضای جمعیت‌بحبس‌تأدیبی‌ازسه‌ماه‌تایك سال محکوم‌خواهندشد وچنانچه یکی یابیشترازآنها برای اجرای توطئه‌حامل اسلحه باشند مجازات تشکیل دهنده ومحرك حبس مجرد از۲ تا٤ سال ومجازات

اعضای جمعیت حبس تأدیبی ازیکسال تاسه‌سال‌خواهدبود ـهریك‌ازاعضاءاین‌قبیل دسته‌ها که قبل‌از وقوع جرم مقامات صلاحیتدار را ازجریان توطئه‌آگاه‌سازد از مجازات معاف خواهد بود .

مادهٔ۱۶ـ نسبت بجرائم مذکور دراین‌قانون چنانچه عمل مرتکب بر طبق قوانین دیگر مشمول مجازات بیشتری‌باشدحکم‌مجازات‌اشد بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

مادهٔ۱۷ـ تعقیب‌متهمین‌ورسیدگی‌ببزه‌های مذکور دراین‌قانون‌درصلاحیت دادستانی‌ارتش وداد گاههای دائمی نظامی خواهدبود .

مأمورین‌سازمان‌اطلاعات‌وامنیت کشور در اینگونه موارد طبق‌ماده۳قانون مربوط‌بتشکیلات‌سازمان واطلاعات وامنیت کشور عمل خواهند کرد .

مادهٔ۱۸ـ هر گاه‌کارکنان صنایع‌نفت مرتکب اعمال‌مذکور دراین قانون شوند(جزدرمواردی که‌حکم‌خاص‌دارد)بحداکثرمجازات‌مقرردراین‌قانون‌مجازات خواهند شد .

مادهٔ۱۹ـ وزارت دادگستری و وزارت جنگ مأمور اجرای این قانون خواهند بود .

قانون فوق که مشتمل برنوزده‌ماده ودوتبصره است پس‌ازتصویب‌مجلس‌سنا درجلسه روز سه شنبه شانزدهم مهر ماه یکهزارو سیصدوسی شش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۵ر۵ر۱۳۳۶ بتصویب
مجلس سنارسیده است

قانون راجع بجلوگیری از عمل قاچاق توسط وسایل نقلیه موتوری دریائی‌وسیله ادارهٔ مرزبانی

مصوب ۹ آبانماه ۱۳۳۶

مادهٔ واحده ـ هر گاه‌قاچاق‌بوسیله‌وسائط نقلیه دریائی اعم‌ازموتوری‌وغیر آن «که برای حمل قاچاق‌بکار میرود» صورت‌بگیرد دادگاه درصورت ثبوت‌جرم علاوه بر محکومیت مرتکب قاچاق حکم بضبط وسیله نقلیه بنفع دولت صادر خواهد کرد و چنانچه وسائط نقلیه متعلق بمرتکب نباشد حکم بضبط از طرف دادگاه موقوف باین است که مالك باعلم باستفاده‌آن بمنظورارتکاب قاچاق وسیله نقلیه را در اختیار مرتکب قاچاق گذارده باشد .

تبصره ـ وسیله نقلیه از تاریخ کشف جرم تاصدور حکم نهائی توقیف و بلااستفاده خواهد ماند وچنانچه حکم لازم‌الاجراءدائر به برائت مالك‌نقلیه‌صادر شود فوراً وسیله نقلیه بمالك آن مسترد میشود .

قانون فوق که‌مشتمل بر ماده واحده ویك تبصره است پس‌از تصویب‌مجلس سنا در جلسه پنجشنبه نهم آبانماه یکهزار و سیصد و سی‌و شش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون‌بالادرجلسه۱ر۹ر۱۳۳۶بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع باجازهٔ خرید وتقسیم املاك ورثه اسمعیل قشقائی

مصوب ۲۰ مهرماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ دولت‌مجازاست کلیه‌املاك‌ورثه‌اسمعیل‌قشقائی(صولت‌الدوله)

و متعلقات آن واقع در استان فارس و اصفهان حتی‌آنچه راکه از سال۱۳۳۵ببعد با دیگران بهرنحوی از انحاء معامله شده باشد درصورتیکه مالکیت آنها دراین املاك طبق موازین قانونی کشور محرز ومسلم باشد بر اساس طرز تقویمی که در ماده ۱۶ قانون سازمان برنامه مقرر گردیده باستثنای اضافات مندرج در بندهای ۲ و ۳ شق ب مادهٔ مذکور خریداری وبملکیت خود درآورده سپس بین عشایری که اسکان میشوند وزارعین محل تقسیم و بهمان بهای خرید باقساط دهساله‌بآنها بفروش برساند .

تبصرهٔ ۱ـ برای پرداخت بهای‌املاك‌خریداری‌اعتباری بطور وام بانك‌ملی ایران در اختیار وزارت دارائی میگذارد وزارت دارائی طرز پرداخت را تعیین و عمل خواهدنمود . دولت مکلف است وام دریافتی از بانك ملی ایران را باقساط پنجساله اصلاً وفرعاً ازمحل درآمد کشور پرداخت و در مقابل وجوه حاصله از فروش املاك مزبور را بخزانه‌داری کل بحساب درآمد متفرقه منظور نماید . املاك تقسیم شده تاپرداخت کلیه اقساط بدهی در وثیقه دولت باقی میماند .

تبصرهٔ ۲ ـکلیه بدهی‌ورثه نامبرده بادارات دولتی و بانکها طبق‌مقررات و قوانین از محل قیمت املاك مزبور کسر و احتساب خواهدشد .

تبصرهٔ ۳ـ خانه‌ها وباغهای شهری ازموضوع تقسیم خارج ودراختیاردولت خواهد بود .

تبصرهٔ ۴ ـ وزارتخانه‌های دارائی ـ کشور ـ دادگستری ـ کشاورزی مأمور اجرای این‌قانون هستند .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده و چهار تبصره است در جلسه یکشنبه بیستم مهرماه یکهزارو سیصدوسی‌و هفت‌بتصویب مجلس شورای ملی رسیده وبعداً

در جلسهٔ چهارشنبه بیستم اسفندماه یکهزاروسیصدوسی‌وهفت نیز بتصویب مجلس سنارسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ دکترموسی‌عمید

قانون‌بالا در جلسه ۱۳۳۷/۱۲/۲۰ بتصویب مجلس سنا رسیده‌است

قانون مربوط به اصلاح مادهٔ ۶۵۰ قانون آئین دادرسی مدنی

مصوب ۱۳۳۷/۹/۹

ماده ۶۵۰ ـ قانون آئین دادرسی مدنی باین‌شرح اصلاح میشود :

نسبت به امری که‌بداوری ارجاع میشود اگریکی ازداورهای اختصاصی‌در مدت داوری استعفا و یاازدادن رأی امتناع نماید ویا دودفعه‌درجلسه‌داوری‌حضور پیدانکند داور طرف باتفاق داور مشترك رأی‌خواهند داد چنانچه بین داورطرف و داور مشترك در صدور رأی اختلاف حاصل شود دادگاه برای طرفی که داور اختصاصی او بطوریکه‌ذکرشد امتناع کرده‌ویااستعفا داده ویادرجلسه‌داوری‌حضور پیدانکرده داوردیگری بقید قرعه‌انتخاب خواهدنمود وبقیه مدت داوری‌ازتاریخ قبولی‌داورجدید محسوب میشود درصورتیکه داورها در مدت قرارداد داوری یا مدتی که قانون معین کرده است رأی ندهند طرفین‌میتوانند مدت جدیدی برای داوری داوران مزبور تعیین نمایند یا داوران دیگری انتخاب کنند در هر حال داوری که سه‌مرتبه بعدازقبولی از دادن رأی امتناع نماید یا استعفا دهد مراجع قضائی برای‌مدت سه‌سال نباید اورابداوری انتخاب نمایند.

تبصره ـ داورها باید از اشخاصی انتخاب شوند که مقیم حوزه دادگاه استانی که دعوی درآنجا مطرح است‌باشند.

قانون فوق که مشتمل بر یك‌ماده و یك‌تبصره است پس‌ازتصویب مجلس‌سنا در جلسه یکشنبه نهم آذر ماه یکهزارو سیصدو سی‌و هفت بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای‌ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۶/۵/۱۰ بتصویب مجلس سنا رسیده است .

قانون راجع بامور قضائی عشایر وایلاتی که اسکان میشوند

مصوب ۹ آذر ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ درنقاطیکه ایلات وعشایر خلع سلاح شده اسکان میشوند برای رسیدگی باختلافات ودعاوی افراد ایلات وعشایر بایکدیگر ویاکسانیکه با آنها دعوی دارند وزارت دادگستری میتواند هیئت‌هائی مرکب ازسه نفرکه دونفر ازآنها ازقضات مجرب‌باشند تشکیل دهدکه باتوجه باصول وقوانین‌بطریق کدخدامنشی واصلاح اختلافات ودعاوی مربوطه را فیصله دهند .

تبصرهٔ ۱ ـ مقررات قوانین آئین دادرسی مدنی وهمچنین نصاب مندرجه‌در ماده ۱۳۱۰ قانون مدنی‌دراین هیئت ها لازم‌الاتباع نیست‌اقامه دعوی ممکن‌است بموجب دادخواست شفاهی‌باشد طرزرسیدگی هم متناسب با وضع‌محل‌وسنخ‌دعوی بوده وحتی‌المقدور بامقررات قانون آئین دادرسی مدنی راجع بمحاکمه‌اختصاری نزدیك باشد .

تبصرهٔ ۲ ـ حکم این هیئت ها تا پنجاه هزارریال قطعی وغیرقابل‌شکایت است وبیش ازآن در دادگاه استان حوزه مربوطه بهیئت قابل پژوهش بوده ودر هرحال قابل فرجام نیست .

تبصرهٔ ۳ ـ برای تشکیل هیئت های مزبور وزارت دادگستری مجازاست ازکارمندان بازنشسته دولت نیز استفاده نماید ـ هزینه سفر وفوق‌العاده روزانه این هیئت ها طبق مقررات تأدیه خواهد شد وچنانچه اعضاء هیأت های مزبوراز قضات‌بازنشسته انتخاب شوند وضعیت‌آنان بحالت بازنشستگی باقی ودرمدت‌خدمت درهیئت های مزبورعلاوه از دریافت حقوق بازنشستگی تفاوت حقوق بازنشستگی وحقوق‌پایه‌آنان بمأخذ حقوق قضات شاغل وهزینه سفر وفوق‌العاده روزانه‌بمأخذ حقوق پایه‌ای که بازنشسته شده‌اند تأدیه خواهد شد .

تبصرهٔ ۴ ـ هیأت های نامبرده میتوانند درامور کیفری (خلاف‌وجنحه) که افرادایلات درحوزه هیئت مرتکب میشوند رسیدگی نمایند وحکم‌این‌هیئت ها درصورتیکه از دوماه حبس تجاوزنکند ویا بیش ازپنجهزار ریال غرامت‌نباشد قطعی وغیرقابل شکایت است ودر صورتیکه مجازات حبس مورد حکم بیش از دو ماه یا غرامت مورد حکم بیش ازپنجهزارریال باشد در دادگاه استانی که محل ایل تابع آنست در صورت شکایت دادستان یا محکوم علیه یا مدعی خصوصی رسیدگی پژوهشی بعمل خواهد آمد ورسیدگی پژوهشی تابع اصول آئین دادرسی کیفری میباشد رئیس هیئت را وزارت دادگستری ازبین یکی ازقضات عضوهیئت تعیین خواهد کرد .

وظایف بازپرسی را درامور کیفری که درحدود صلاحیت هیئت است رئیس هیئت ویا یکی از اعضاء هیئت بتعیین رئیس انجام خواهد داد . وظایف دادستان را درهیئت‌متصدی امور دفتری انجام میدهد . رعایت مقررات قانون‌آئین‌دادرسی کیفری دراین هیئت لازم نخواهد بود .

تبصرهٔ ۵ ـ مدت مأموریت هریك ازهیئت های مزبور حداکثر دوسال از تاریخ تشکیل هرهیئت خواهد بود .

تبصرهٔ ٦ ـ وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون میباشد.

قانون فوق که مشتمل برماده واحده وشش تبصره‌است پس ازتصویب‌مجلس سنا در جلسه یکشنبه نهم آذر ماه یکهزار و سیصد وسی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب‌رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا درجلسه۷ر۱۲ر۱۳۳٦ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به الحاق یك تبصره بمادهٔ ۱۳۵ قانون کیفرعمومی

مصوب ۱۱ آذرماه ۱۳۳۷

تبصره ـ درصورتیکه مرتکب غیر ازمستخدمین دولت باشد بحبس تأدیبی ازیك ماه تا شش ماه ویا بپرداخت غرامت نقدی ازهزار ریال تا ده هزارریال ویا بهردو مجازات محکوم خواهد شد وهمچنین باید اجرت‌المثل عمل‌آن اشخاص‌را تأدیه کند.

قانون‌فوق که مشتمل بریك تبصره جهة الحاق‌بماده ۱۳۵قانون کیفرعمومی است پس ازتصویب مجلس سنا درجلسه سه شنبه یازدهم‌آذرماه یکهزار وسیصدو سی‌وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا درجلسه ۱۰ر۸ر۱۳۳۷ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به تبهکارانی که اطفال را بقصد فروش یا مطالبه وجه یا مال میربایند

مصوب ۱۱ آذر ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ ماده ۲۰۲و۲۰۳ قانون کیفرعمومی‌بشرح‌زیر‌راصلاح‌میشود:

مادهٔ۲۰۲ ـ هر کس شخصاً یا توسط دیگری طفلی راکه بسن۱۵سال تمام نرسیده بقصدانتقام یا فروش یامطالبه وجه یامال یا بهرمنظورسوء دیگری‌بدزدد یابحیله یا باکراه برباید یا مخفی کند بحبس مجرد ازسه سال تا ده سال‌محکوم خواهد شد ودراینحال اگر مرتکب شخصاً یا توسط دیگری بمجنی علیه‌آزار یا آسیب جسمانی یا حیثیتی برساند مجازات مرتکب حبس بااعمال شاقه ازپنج‌سال تا پانزده سال خواهد بود وهرگاه‌آسیب وارد شده منتهی بیکی ازنتایج‌مندرجه‌در ماده ۱۷۲ قانون کیفر عمومی بشود مرتکب بحبس دائم با اعمال شاقه محکوم خواهد شد ودرصورتیکه مجنی علیه بسبب ربوده شدن یا اخفا یا آسیبهای وارد شده فوت کند مجازات مرتکب اعدام است .

مادهٔ۲۰۳ ـ هرگاه مجنی علیه مذکور در ماده ۲۰۲ بیش از پانزده سال داشته باشد مجازات مرتکب حد اقل مجازاتهای مذکور در آن ماده خواهد بود مگر درصورتیکه آسیب وارد شده موجب فوت مجنی‌علیه گردد که در اینصورت مجازات مرتکب اعدام است .

تبصره ـ در مورد دوماده مذکور درفوق دادگاه درصورتی میتواند طبق ماده ٤٤ قانون کیفرعمومی مجازات را تخفیف دهد که مرتکب مجنی‌علیه راقبل ازصدور کیفر خواست باولیای اویا ضابطین دادگستری تسلیم ورضایت مجنی‌علیه ویا درمورد اطفال رضایت ولی اورا فراهم نماید ودر مورد مجازات اعدام دادگاه درصورت گذشت مدعی خصوصی مجازات را فقط یکدرجه تخفیف خواهد داد .

قانون‌فوق که مشتمل برماده واحده است پس ازتصویب مجلس‌سنادرجلسه سه‌شنبه یازدهم آذر ماه یکهزار وسیصد وسی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۳۰ر۳ر۱۳۳٦ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به‌چك بی‌محل

مصوب ۱۶ آذرماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ چکهای صادره‌بعهدهٔ بانك ملی‌ایران وسایر بانکهائیکه‌طبق‌قوانین دائر شده یامیشوند در حکم اسنادلازم‌الاجرا بوده‌ودارنده چك درصورت مراجعه ببانك وعدم پرداخت وجه‌آن بعلت نبودن محل یابهر علتی که مربوط بعمل‌صادر کننده باشد میتواند طبق مقررات ماده ٤با رعایت قوانین وآئین نامه های مربوط باجرای اسناد رسمی وجه چك راازصادر کننده وصول نماید.

تبصرهٔ ۱ـ برای‌صدور اجرائیه‌دارنده‌چك باید عین برگ چك‌و گواهینامه بانك را دایر بعلت عدم‌پرداخت وجه‌چك که درمادهٔ۲ مذکور است باداره‌اجرای ثبت اسناد محل تسلیم نماید.

تبصرهٔ۲ ـ در گواهی مربوط بعلت عدم پرداخت‌چك بانك باید مطابقت یا عدم مطابقت امضای صادر کننده را بانمونه امضای موجود در بانك درحدود عرف بانکداری‌تصدیق‌نماید اداره اجراء درصورتیکه مطابقت امضای چك باامضای‌صادر کننده ازطرف بانك گواهی شده باشد دستور اجراء صادر خواهد نمود.

تبصرهٔ ۳ ـ دارنده چك اعم است از کسیکه چك دروجه او صادر گردیده یا بنام اوظهر نویسی شده یاحامل‌چك (درمورد چکهای دروجه حامل).

مادهٔ۲ ـ بانکها مکلفند درصورت تقاضای دارنده‌چك درموردعدم پرداخت وجه‌چك علت یـاعلل‌آن را صریحاً دربرگ مخصوصی که مشخصات کامـل چك‌و نام ونام خانوادگی ونشانی کامل صادر کننده چك درآن ذکـر شده باشد قید و آنرا امضاءومهر نموده بدارندهٔ چك تسلیم نمایند.

مادهٔ۳ـ جهات عدم پرداخت چك عبارت‌است:

الف ـ بلا محل بودن چك اعم‌از اینکه درتاریخ‌صدور محل نداشته‌یابعداً وجه‌آن کشیده شده باشد ویا کمتراز وجه چك محل داشته‌باشد.

ب ـ بانك اعتبار صادر کننده چك رابسته ویاوجـه موجود در حساب اورا برطبق‌حکم‌صادر از مراجع‌قضائی یابرطبق قرار دادهای منعقده بین‌بانك‌ومشتری خود بانك برداشت نموده باشد .

ج ـ صادر کننده چك‌دستورعدم پرداخت‌آنرا ببانك داده باشد .

د ـ عدم مطابقت امضای چك با امضای صادر کننده یاقلم خوردگی درمتن چك یااختلاف بـین مندرجات چك یا سایر اشتباهات که موجب عدم پرداخت چك گردد .

مادهٔ۴ـ درموارد مقرر در ماده سه اگرصادر کننده چك ظرف ده روز از تاریخ‌ابلاغ اظهارنامه رسمی یااعتراض‌نامه بمنظور پرداخت وجه‌چك رفع اشتباه ویاتأمین محل‌ننماید دارنده چك میتواند طبق‌ماده یك تقاضای‌صدوراجرائیه‌نماید.

مادهٔ۵ـ دعوی اینکه چك وعده داربوده مسموع نیست .

مادهٔ۶ ـمسئولیت ظهر نویسان چك طبق مقررات وقوانین مربوط کماکان بقوت خود باقیست .

مادهٔ۷ـ درصورتیکه بهریك از علل مذکور دربند الف و ج و د ماده سه بانك ها ازپرداخت وجـه چك خودداری نمایند وصادر کننده ظرف ده روز پس از ابلاغ اظهارنامه رسمی یااعتراض نامه وجه چك را نپردازد مشمول بند ب ماده ۲۳۸ مکرر قانون کیفری همگانی بوده وطبق‌ماده مزبور قابل تعقیب و مجازات خواهد بود .

تبصرهـ جرائم مذکور دراین ماده بدون شکایت مدعی خصوصی‌قابل‌تعقیب نیست واسترداد‌شکایت‌بعدازصدور کیفرخواست‌مانع ازتعقیب‌ومجازات‌نخواهدبود.

مادهٔ۸ ـ درموردی که صادر کننده نسبت به چك ادعـای جعل نموده واز عهده‌اثبات‌آن‌برنیاید دادگاه اورا علاوه بر کیفر مقرر دربندب ماده ۲۳۸ مکرر

قانون کیفر همگانی به یکربع‌وجه‌چك برای‌تأمین خسارات‌معنوی‌وصدی دوازده خسارات تأخیر تادیه به‌سود مدعی خصوصی محکوم خواهد نمود .

مادهٔ۹ ـ درصورتیکه دارنده چك وجه‌آنرا از طریق اجـرای ثبت وصول ننموده باشد بازپرس مکلف‌است لااقل وجـه‌الضمان نقدی یاضمانت بانکی معادل وجه چك رااز متهم اخذ نماید .

مادهٔ ۱۰ ـ رسیدگی بکلیه دعـاوی جزائی وحقوقی مربوط بـه چك در دادسرا وداد گاه فوری وخارج ازنوبت بعمل‌خواهدآمد رسیدگی خـارج‌ازنوبت تاخاتمه دادرسی ادامه مییابد .

مادهٔ ۱۱ـدر مورد شرکتها و کلیه اشخاص حقوقـی امضاء کننده یا امضاء کنندگان چك مشمول مقررات این قانون‌خواهندبود ودعوی عدم دخالت و یـا سلب بعدی سمت و اختیارات ازآنها در صورتیکه عدم پرداخت وجه چك مستند بعمل‌آنها باشد بطوریکه سوءنیت محرز شود مانع ازتعقیب امضاء کننده یا امضاء کنندگان چك نخواهد بود .

مادهٔ ۱۲ ـ قوانین ومقرراتی که بامواد این قانون مغایـرت داشته باشد در قسمتیکه مغایر است ملغی‌خواهد بود .

مادهٔ ۱۳ ـ بانکها مکلفند حساب جاری کسانی را که سه بار چك بی‌محل ظرف یکسال صادر نموده‌اند بسته وباسم اوحساب دیگری دربانك بـاز ننمـایند.

مادهٔ ۱۴ ـ وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون است .

قانون فوق که مشتمل بر چهارده‌ماده و چهار تبصره است در جلسه یکشنبه شانزدهم آذرماه یکهزار وسیصدوسی هفت بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون‌بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۲/۱۶ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط باصلاح تبصرهٔ ماده ۹۸۸ والحاق یك‌تبصره بمادهٔ۹۸۹ قانون مدنی راجع بایرانیانی که ترك تابعیت کرده‌اند

مصوب ۱۶آذرماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ تبصرهٔ مادهٔ ۹۸۸ قانون مدنی بشرح ذیل اصلاح وتبصره‌ای بماده ۹۸۹ قانون مزبور افزوده میگردد .

۱ ـ تبصرهٔ ماده ۹۸۸ قانون مدنی ازاینقرار اصلاح میشود :

تبصره ـ کسانیکه برطبق این ماده مبادرت به تقاضای ترك تابعیت ایران وقبول تابعیت خارجی مینمایند علاوه براجرای مقرراتی که ضمن فقره سه‌ازاین ماده درباره‌آنان مقرر است باید در مدت یکسال از ایران خارج شوند . چنانچه ظرف مدت مزبور خارج نشوند مقامات صالحه امر باخراج‌آنها وفروش‌اموالشان را صادر خواهند نمود وچنین اشخاصی هر گاه درآتیه‌بخواهندبایران بیایندا‌جازه مخصوص وزارت امور خارجه را باید تحصیل نمایند .

۲ ـ تبصرهٔ زیر بمادهٔ ۹۸۹ قانون مدنی اضافه میشود:

تبصره ـ هیئت‌وزیران میتواندبنا بمصالحی به پیشنهاد وزارت‌امورخارجه تابعیت خارجی مشمولین این ماده‌را برسمیت بشناسد ـ باینگونه‌اشخاص‌باموافقت وزارت امور خارجه اجازه ورود بایران یااقامت میتوان داد .

قانون فوق که مشتمل برمادهٔ واحده است درجلسه‌یکشنبه شانزدهم‌آذرماه یکهزاروسیصدوسی وهفت بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۱۱ر۱۱ر۱۳۳۷ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به الحاق یك تبصره بماده ۳٦۱ قانون امورحسبی واصلاح مادهٔ ۳٦٤ قانون امور حسبی والحاق یك تبصره بماده ٥٦ قانون تسریع محاکمات

مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ ۱ـ ماده ۳٦٤ قانون امور حسبی باین‌شرح اصلاح میشود :

درصورتیکه بهای ترکه بیش از پنجاه هزار ریال نباشدآگهی مذکور در ماده ۳٦۱ بعمل نخواهدآمد ودادگاه به ادله واسناد واظهارات گواهان‌درخواست کننده رسیدگی کرده ودرخواست تصدیق را بحسب اقتضاء دلایل قبول یا رد مینماید .

تبصره ـ در مورد این ماده دادگاه باید دراولین‌فرصت واسرع وقت‌نسبت بدرخواست تصدیق رسیدگی واتخاذ تصمیم نماید .

۲ـ تبصره الحاقی بماده ۳٦۱ قانون امور حسبی .

در نقاطی که روزنامه دائرنیست دادگاه میتواند بجایآگهی در روزنامه محلی بتعداد لازم بهزینه متقاضی گواهی حصروراثتآگهی تهیه نموده ودر معابر همان محل الصاق نماید .

تاریخ الصاقآگهی‌ها که باید در یك روز بعملآید بوسیله صورتجلسه‌ای که مأمورین ابلاغ نسبت باین موضوع تهیه مینمایند رعایت خواهد گردید .

۳ ـ تبصره زیر بماده ٥٦ قانون تسریع محاکمات اضافه میشود :

هرگاه از طرف‌محکوم علیه یامتعهد درخواست اعسارظرف ده‌روزازتاریخ ابلاغ اجرائیه بدفتر دادگاه صالحه تسلیم گردد تازمانی که ازدادگاه حکم‌برد اعسار اوصادر نشده است مصون از توقیف بوده ولی درصورتیکه حکم بدوی دائر

بر رد اعسار باشد رئیس اجـراء بتقاضای محکوم‌له یـامتعهدله محکوم علیه یا متعهد راتا تعیین تکلیف نهائی دعوی بازداشت مینماید ـ ودرصورت تقاضای مدعی علیه دعوی اعسار مفاد دادخواست اعسار باید بهزینه وی دریکی ازجرائد کثیرالانتشار یك نوبت آگهی شود ودر این صورت اگر ادعای مدعی اعسار پذیرفته نگردید ودعوی منتهی بصدور حکم رد اعسار گردید دادگاه بایدآن راجزوخسارت منظور ومورد رأی قرار دهد .

٤ ـ لایحه قانونی مربوط بالحاقیك تبصره بماده ۳۷۰ قانون امور حسبی ویك تبصره بماده ٥٦ قانون تسریع محاکمات مصوب ۱۹ مهرماه ۱۳۳٥ کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین از تاریخ اجرای این قانون ملغی است .

٥ ـ وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون است .

قانون بالا که مشتمل برمادهٔ واحده وتبصره‌های الحاقی بقوانین فوق الذکر است پس از تصویب مجلس سنا درجلسه پنجشنبه بیستم آذرماه یکهزاروسیصدوسی وهفت بتصویب مجلس شورایملی رسید .

نایب‌رئیس مجلس شورایملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۲۱ر۱۲ر۱۳۳٦ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بمنع مداخله وزراء ونمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری

مصوب ۲ دیماه ۱۳۳۷

مادهٔ اول ـ از تاریخ تصویب این قانون اشخاص زیر :

۱ ـ نخست وزیر ـ وزیران ـ معاونین ونمایندگان مجلسین .

۲ ـ سفرا ـ استانداران ـ فرمانداران کل ـ شهرداران ـ ونمایندگان انجمن شهر

۳ ـ کارمندان وصاحبمنصبان کشوری ولشگری وشهرداریها ودستگاههای وابسته بآنها .

٤ ـ کارکنان هرسازمان یابنگاه یاشرکت یابانك یا هرمؤسسه دیگر که اکثریت‌سهام یااکثریت منافع یامدیریت یااداره کردن یانظارت‌آن‌متعلق‌بدولت ویا شهرداریها ویا دستگاههای وابسته بآنها باشد .

٥ ـ اشخاصی که بنحوی از انحا از خزانه دولت یا مجلسین یا مؤسسات مذکور دربالا حقوق یا مقرری یاحق‌الزحمه یا پاداش ویا امثال‌آن بطور مستمر (باستثناء حقوق بازنشستگی ووظیفه ومستمری قانونی) دریافت میدارند .

٦ ـ مدیران وکارکنان بنگاههای خیریه‌ای که از دولت یا از شهرداریها کمك مستمر دریافت میدارند .

۷ ـ شرکتها ومؤسساتی که پنج درصد یابیشتر سهام یاسرمایه یا منافع‌آن متعلق بیك‌نفر از اشخاص مذکوردرفوق‌و یابیست درصدیابیشترسهام یاسرمایه یا منافع‌آن متعلق به‌چند نفر از اشخاص مذکور در فوق باشد ویا اینکه نظارت یا مدیریت ویا اداره ویا بازرسی مؤسسات مذکور باآنها باشد (باستثناء شرکت‌ها ومؤسساتی که تعداد صاحبان سهام‌آن یکصد وپنجاه نفر ویا بیشتر باشد مشروط براینکه هیچیك ازاشخاص مذکور درفوق بیش از پنج درصد از کل سهام‌آن را نداشته ونظارت یامدیریت یااداره ویا بازرسی‌آن بااشخاص‌مذکوردرفوق‌نباشد) .

۸ـ شرکتهائی که‌اکثریت‌سهام‌یاسرمایه‌یامنافع‌آنهامتعلق‌بشرکتهای‌مندرج دربند۷ باشد نمیتوانند(اعم‌ازاینکه‌در مقابل‌خدمتی که انجام‌میدهندحقوق‌یامالی دریافت‌دارند یاآنکه‌آن‌خدمت رابطورافتخاری ورایگان انجام دهند)درمعاملات

یا داوری دردعاوی با دولت یامجلسین یاشهرداریها یادستگاههای‌وابسته‌بآنها ویا مؤسسات مذکور دربند ٤ و٦ این‌ماده شرکت نمایند اعم‌از اینکه دعاوی مزبور در مراجع قانونی مطرح شده‌یانشده باشد (باستثنای معاملاتی که قبل از تصویب این‌قانون قراردادآن منعقد شده‌باشد) .

تبصرهٔ ۱ ـ پدر ومادر وبرادر وخواهروزن‌یا شوهر واولاد بلافصل‌وعروس وداماد اشخاص مندرج در این قانون وهمچنین شرکت‌ها ومؤسساتی که اقرباء فوق‌الذکر بنحو مندرج دربند ۷ و۸ درآن‌سهیم یا دارای سمت باشند نمیتوانند با وزارتخانه‌ها ویا بانکها ویا شهرداریها وسازمانها ویا سایرمؤسسات مذکور در این قانون که این‌اشخاص درآن سمت وزارت یا معاونت یا مدیریت دارند وارد معامله یا داوری شوند .

تبصرهٔ ۲ ـ شرکتهای‌تعاونی‌کارمندان مؤسسات مذکور دراین‌ماده‌درامور مربوط بتعاون از مقررات این قانون مستثنی خواهند بود .

تبصرهٔ ۳ ـ منظور از معاملات مندرج دراین‌ماده عبارت است از :

۱ ـ مقاطعه‌کاری (باستثنای معاملات محصولات کشاورزی ولواینکه از طریق‌مقاطعه انجام‌شود).

۲ ـ حق‌العمل کاری .

۳ ـ اکتشاف و استخراج وبهره برداری (باستثنای معادن طبقه‌اول‌مندرج درقانون‌معادن‌وهمچنین نمك‌طعام که معادن‌مذکور درملك‌شخصی آنهاواقع‌است).

٤ ـ قرارداد نقشه برداری و قراردادنقشه کشی و نظارت‌در اجرای‌آن.

٥ ـ قرارداد مطالعات ومشاورات فنی ومالی و حقوقی .

٦ ـ شرکت در مزایده ومناقصه .

۷ ـ خرید و فروش هائیکه باید طبق قانون محاسبات‌عمومی بامناقصه ویا

مزایده انجام شودهرچند بموجب قوانین‌دیگر ازمناقصه ومزایده‌استثناشده‌باشد.

تبصرهٔ ۴ ـ معاملات اجناس وکالاهای‌انحصاری‌دولت وامورمطبوعاتی‌دولت وشهرداریهااز موضوع‌این قانون‌مستثنی است.

مادهٔ دوم ـ اشخاصیکه برخلاف‌مقررات ماده فوق شخصا ویابنام‌ویاو اسطه اشخاص دیگر مبادرت بانجام معامله نمایندویابعنوان‌داوری‌در دعاوی‌فوق‌الاشعار شرکت کنند وهمچنین هریك از مستخدمین دولتی (اعم از کشوری ولشگری) و سایر اشخاص مذکور درماده فوق‌درهررتبه و درجه ومقامی که باشند هرگاه برخلاف مقررات این قانون عمل نمایند بحبس مجرد از دوتا چهار سال محکوم خواهند شد وهمین مجازات برای مسئولین شرکتها و مؤسسات مذکور دربند ۷ و ۸ ماده اول که باعلم واطلاع بستگی و ارتباط خود ویا شرکاء رادر موقع تنظیم قرار دادوانجام معامله اظهار ننمایند نیز مقرر است ومعاملات مزبور باطل بوده‌و متخلف شخصاً ودر صورت‌تعدد متضامناً مسئول‌پرداخت‌خسارات ناشی ازآن‌معامله یاداوری و ابطال‌آن میباشند.

تبصره ـ کارمندان‌مشمول ماده اول که‌براثر اجرای این‌قانون‌مایل‌بادامه خدمت دولتی نباشند بازنشسته محسوب‌ودرصورتیکه مشمول مقررات‌بازنشستگی نباشند کسور بازنشستگی پرداختی دفعتاً واحده بآنان‌پرداخت میشود.

مادهٔ‌سوم ـ از تاریخ تصویب‌این قانون هیچیك ازنمایندگان مجلسین در دورهٔ نمایندگی‌حق‌قبول وکالت درمحاکم ومراجع دادگستری ندارندولی‌دعاوی و وکالتهائی که قبل از تصویب‌این قانون‌قبول کرده‌اند بقوت خودباقی‌است.

مادهٔ چهارم ـ دولت مأموراجرای این قانون میباشد .

قانون فوق که‌مشتمل برچهارماده وپنج تبصره است درجلسه سه شنبه دوم

دیماه یکهزارو سیصدوسی هفت بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ دکتر موسی عمید

قانون‌بالا در جلسه ۱۳۳۷/۱۰/۲۲ بتصویب
مجلس‌سنا رسیده‌است

قانون راجع به‌تجدید نظر کردن در احکام دادگاه‌عالی انتظامی‌قضات

مصوب۹دیماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ احکام صادره‌از دادگاه عالی انتظامی قضات در صورتیکه مبنی برمحکومیت بدرجهٔ ۳ ویابالاتر ازآن باشدقابل‌تجدیدنظراست ومهلت‌درخواست تجدید نظر یکماه‌از تاریخ ابلاغ حکم میباشد.

مادهٔ۲ ـ دادگاه عالی تجدید نظر انتظامی تشکیل میشود از پنج نفر از رؤسای شعب ومستشاران دیوانعالی کشور که‌دارای‌شرایط عضویت دادگاه عالی انتظامی بوده‌وبرای مدت دوسال بارأی مخفی درجلسه هیئت‌عمومی‌دیوان کشور انتخاب خواهند شد وداد گاه مزبورپس‌از استماع عقیده دادیار انتظامی‌رسیدگی ورأی خودرا صادرخواهد کرد. هیئت عمومی دیوان کشور در جلسه فوق یکنفر راهم که‌واجد شرایط مذکورباشدبعنوان‌عضوعلی‌البدل انتخاب مینماید‌تادرصورت عدم حضوریکی ازاعضاء اصلی درداد گاه عالی فوق‌الذکر شرکت نماید.

تبصره ـ نسبت باحکام محکومیت به درجه سه و بالاتر ازآن که برطبق قانون متمم سازمان دادگستری مصوب کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین مورخ (۱۳۳۵/۶/۱۷)صادر گردیده وقطعی‌محسوب بوده‌ظرف‌دوماه‌ازتاریخ‌اجرای این قانون محکوم علیهم میتوانندتقاضای‌تجدید نظر نمایند.

مادهٔ۳ ـ احکام صادره از دادگاه عالی‌انتظامی که‌مبنی‌برمحکومیت‌قاضی

وکیل دادگستری ازدرجه سه یا بالاتر از آن باشد درصورت وجود یکی از موجبات اعاده محاکمه مذکور درماده ٤٦٦ قانون آئین دادرسی کیفری یا ماده ۵۹۲ قانون آئین دادرسی مدنی قابل درخواست اعاده دادرسی خواهد بود و درخواست اجازه اعاده دادرسی بدادگاه تجدید نظر انتظامی تقدیم خواهد شد خواه حکم ازدادگاه بدوی وخواه از دادگاه تجدید نظر صادر شده باشد و همچنین در مورد تصفیه شدگان طبق ماده ۲۳ قانون استقلال کانون وکلاء هر گاه دادگاه بدوی یا تجدید نظر اشتباه مؤثری در رسیدگی کرده باشد حکم آن دادگاه نیز قابل اعاده دادرسی خواهد بود و در این مورد محکوم علیه میتواند از تاریخ اجرای این قانون ظرف دو ماه درخواست اجازه اعاده دادرسی بدادگاه تجدید نظر انتظامی قضاة تقدیم نماید و در صورت صدور اجازه مرجع رسیدگی دادگاه صادر کننده حکم خواهد بود.

مادهٔ ۴ ـ وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون است .

طرح قانونی فوق که مشتمل بر چهار ماده ویك تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه سه‌شنبه نهم دیماه یکهزار و سیصدو سی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید . نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ دکتر موسی عمید

قانون بالا در جلسه ۳ر۸ر۱۳۳۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بمجازات قطع و تخریب وسائل مخابرات و برق

مصوب ۵ بهمن ماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ـ هر کس وسائل مخابرات کشور را از تلگراف و تلفن و دستگاههای فرستنده و گیرنده خبر دولتی و همچنین مراکز و سیم کشی‌های برق شهرها و قصبات را اعم از آنکه سیم کشی‌ها متعلق بادارات دولتی و شهرداری و مجلسین شورای ملی

وسنا ویا متعلق‌بکارخانه‌های دولتی‌وغیره و اشخاص حقیقی وحقوقی باشد بمنظور اخلال درنظم وآرامش عمومی ویا پیشرفت مقاصدسیاسی تخریب کند که ازاین راه موجبات قطع ارتباط ویاتاریکی وتعطیل را فراهم سازد بحبس مجرد از۲تا۵ سال محکوم میشود واگر درنتیجه عملیات مزبور یك‌یا چندنفر کشته‌شود جزای مرتکب اعدام است .

مادهٔ ۲ـ در صورتیکه هریك از جرائم مذکوردر ماده یك‌براثرمواضعه‌و تبانی دونفر یابیشتر انجام یابدخواه در نتیجه آن‌قتلی‌واقع شده‌یانشده‌باشدهریك از مواضعه وتبانی کنندگان برای این عمل بدوسال‌تاپنج سال‌حبس‌مجرد‌محکوم خواهد شد .

تبصره ـ هرگاه مرتکب کارمند دستگاه مربوطه باشدبحداکثر مجازات مقرره محکوم میشود.

مادهٔ۳ ـ هرگاه قصد مرتکب ازارتکاب بجرم‌های مذکوردر ماده‌یك‌فقط سرقت وسائل مخابرات‌ـ برق‌باشد به‌یك‌تاسه‌سال حبس تأدیبی‌محکوم‌خواهدشد.

مادهٔ ۴ ـ خریداران وسائل‌مسروقه‌وهمچنین اشخاصیکه‌اشیاءمسروقه‌فوق را با علم به مسروقه بودن آنها مخفی نمایند بهمان مجازات مقرر در ماده ۳ محکوم‌میگردند .

مادهٔ ۵ـ دادگاهی که‌رسیدگی بجرائم مزبور مینماید مکلف است ضمن صدور حکم به کیفر متهم نسبت بضرر وزیان حاصله از جرم حکم صادرنماید و محکوم‌علیه در صورتیکه از تأدیه محکوم به‌استنکاف نماید درمقابل‌هر۵۰ ریال یك روز بازداشت میشود ولی مدت‌این باز داشت از دو سال نباید تجاوز نماید . درصورتیکه اموال مسروقه بدست‌آید مراجع قضائی‌مکلفند قبل‌ازپایان‌دادرسی

بنابتقاضای ادارات وبنگاههای‌مربوطه دستور رد عین‌اموال‌مسروقه را بادارات و بنگاهها صادر نمایند .

مادهٔ۶ ـ رسیدگی‌بجرائم مذکوره در دادسراها وداد گاه‌هاخارج‌ازنوبت بعمل خواهدآمد .

مادهٔ ۷ ـ وزارت دادگستری ـ کشور ـ راه‌و پست وتلگراف وتلفن مأمور اجرای این‌قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برهفت‌ماده‌ویك تبصره است درجلسه یکشنبه‌پنجم بهمن‌ماه یکهزارو سیصدو سی‌وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ رضا حکمت

قانون بالادرجلسه ۹ر۱۲ر۱۳۳۷بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط بالحاق یك تبصره بماده دوم لایحه قانونی حذف‌دیوان دادرسی دارائی

مصوب ۵بهمن‌ماه ۱۳۳۷

تبصره ـ کلیه پرونده هائی که در دیوان دادرسی دارائی مطرح بوده و کلیه پرونده‌هائی که بعداز انحلال دیوان مذکور بداد گاه شهرستان تهران‌واستان مرکز واصل گردیده وتاکنون منتهی بصدور حکم قطعی‌نشده‌بایدبدون‌درخواست اصحاب دعوی و بدون صدور قرار عدم صلاحیت بداد گاههای حوزه صلاحیت‌دار ارسال شود .

داد گاههای مذکور مکلف برسیدگی هستند وقرارهای عدم صلاحیتی که‌در موارد فوق قبلا صادر گردیده‌کان‌لم‌یکن میباشد .

قانون فوق که مشتمل بر یك تبصره است پس‌از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه پنجم مهر ماه یکهزار و سیصد و سی‌و هفت بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۲/۱۳ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط بحذف دیوان دادرسی دارائی

مصوب ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ کلیه مواد قانون مصوب آبان ۱۳۰۹ ومواداصلاحی آن‌راجع‌بدیوان دادرسی دارائی‌باستثنای مواد ۱و۲و۳ قانون مزبور که‌بقوت خود باقیست‌وهمچنین تمام مقررات و آئیننامه هائیکه‌مربوط بدیوان دادرسی دارائی است‌ملغی ودعاوی اشخاص ودولت مانند سایر دعاوی در مراجع صلاحیتدار دادگستری طبق قوانین ومقررات عمومی وخارج از نوبت رسیدگی خواهدشد .

مادهٔ ۲ـ دعاوی که در دیوان دادرسی دارائی‌مطرح‌بوده و منتهی‌بصدورحکم قطعی نشده بدادگستری ارجاع میشود . آنچه در مرحله بدوی‌بوده بدادگاههای شهرستان، وآنچه در مرحله تجدید نظر بوده بدادگاههای استان حوزه‌های‌قضائی مربوطه ارجاع و رسیدگی خواهد شد .

مادهٔ ۳ ـ احکام وقرارهای دادگاههای دادگستری در ایـن موارد بر طبق مقررات عمومی قابل پژوهش و فرجام خواهد بود .

مادهٔ ۴ ـ وزارت دادگستری میتواند دادرسان دیوان دادرسی که دارای‌پایه قضائی هستند وکارمندان دیوان مزبوررا که بآنها احتیاج دارد با محل‌بودجه آنها بوزارت دادگستری منتقل‌نماید .

قانون فوق که مشتمل برچهار ماده است پس از تصویب مجلس سنا درجلسه سه شنبه بیست ویکم بهمن ماه یکهزاروسیصد وسی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس‌مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۵/۱۰/۵
بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بالغاء مادهٔ ١٤ قانون متمم سازمان وزارت دادگستری و استخدام قضاة

مصوب ١٤ بهمن‌ماه ١٣٣٧

مادهٔ واحده ـ ماده ١٤ لایحه قانونی متمم سازمان دادگستری واستخدام قضات مصوب ١٧ شهریور ١٣٣٥ کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین ملغی است و احکام ترفیع کارمندان قضائی که ترفیع آنها مورد تصویب دادگاه عالی انتظامی قضات واقع گردیده از طرف وزارت دادگستری صادر و ابلاغ خواهدشد .

تبصره ـ وزارت دادگستری مکلف است احکام ترفیع قضاتی‌راهم که قبل‌از تاریخ تصویب این قانون ترفیع و یا استحقاق ترفیع آنها در دادگاه عالی‌انتظامی بتصویب رسیده بدون رعایت ماده ١٤ لایحه قانونی متمم سازمان دادگستری و استخدام قضات مصوب ١٧ شهریور ١٣٣٥ از تاریخ تصویب استحقاق در دادگاه انتظامی صادر و ابلاغ نماید .

وزارت دادگستری مأمور اجراء این‌قانون است .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده و یك تبصره است در جلسه سه شنبه

چهاردهم بهمن ماه یکهزاروسیصدو سی‌وهفت بتصویب مجلس شورایملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکترموسی‌عمید

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۱۲/۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع باصلاح بعضی از مواد قانون تشکیلات دادگستری و اعزام قضات بخارجه

مصوب ۱۲ اسفند ماه ۱۳۳۸

مادهٔ واحده - مواد ۱۱٤ و ۱۱۵ و۱۱٦ قانون اصول تشکیلات‌دادگستری مصوب تیر ماه ۱۳۰۷ و تبصره ٤ ماده اول قانون تشکیلات و استخدام وزارت دادگستری (مصوب شهریور ماه ۱۳۳۵ کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین) بترتیب ذیل اصلاح میشود :

الف - مادهٔ ۱۱٤ ـ وزارت دادگستری میتواند ازبین کارمندان قضائی‌شاغل دادگستری همه ساله پانزده نفر و ازبین‌کارمندان اداری شاغل خود دونفر برای امور ثبت و از پزشگان قانونی یکنفراز طریق مسابقه مطابق آئین نامه‌ای که بتصویب‌وزیر دادگستری میرسد برای مطالعه‌وکسب اطلاعات مفیده وکارآموزی در دوایر و محاکم دادگستری و ادارات ثبت وپزشگی قانونی بیکی‌از کشورهای اروپا و امریکا در رشته‌هائیکه از طرف وزارت دادگستری معین میشود انتخاب و بهزینه دولت باروپا و آمریکا اعزام نماید مشروط بر اینکه قبلا برای تحصیلات حقوقی و یا مطالعه‌بخرج‌وزارت دادگستری ازاین محل بخارج اعزام نشده‌باشد .

ب - مادهٔ ۱۱۵ ـ مأمورین اعزامی باید آشنائی‌کامل بزبان کشوری که‌بآن اعزام میشوند داشته و لااقل دارای رتبه پنج و شش سال سابقه خدمت‌در وزارت دادگستری باشند .

هیچیك از مأمورین اعزامی بیش از یك مرتبه از این مأموریت استفاده نخواهد کرد.

کسانیکه باین ترتیب باروپا و یا آمریکا اعزام میشوند باید درتاریخ اعزام حداقل ۷سال بموعد بازنشستگی آنان مانده باشد وپس‌از مراجعت لااقل‌پنجسال در خدمت وزارت دادگستری بمانند و درصورتیکه قبل‌ازپنجسال بخواهندخدمت مزبور را ترك کنند بایدکلیه هزینه ایکه برای اعزام آنان شده یکجا بوزارت دادگستری بپردازند.

ج ـ مادهٔ ۱۱۶ ـ مدت مأموریت حداکثر بیش از دوسال‌نبوده‌وجزو خدمت محسوب است بمأمورین مزبور علاوه بر حقوق رتبه فوق‌العاده متناسب با محل مأموریت داده خواهد شد.

تبصرهٔ ۴ ـ وزارت دادگستری میتواند باتصویب دادگاه عالی انتظامی‌پایه اداری لیسانسیه‌های قضائی دانشکده حقوق راکه در تاریخ تصویب این قانون در آن وزارتخانه مشغول‌خدمت میباشند با رعایت سنین خدمت آنان ومدتهای‌مقرره برای ترفیع طبق قانون استخدام‌قضات مصوب ۱۳۱۵ بپایه قضائی تبدیل نماید مشروط بر اینکه پایه هائیکه بر اثر این ترفیع بآنان داده میشود از پایه پنج قضائی تجاوز نکند.

چنانچه پس از تبدیل‌رتبه حقوق رتبه قضائی کمتر از مجموع حقوق وحق لیسانس فعلی باشد مادام که حقوق رتبه قضائی آنان بمیزان حقوق دریافتی حین تبدیل نرسیده ازحقوق‌هنگام تبدیل استفاده خواهندنمود.

اشخاصیکه بطریق فوق واجد رتبه قضائی میشوند باید لااقل سه سال در شهرستانها (خارج از تهران) خدمت قضائی نمایند.

قانون فوق که مشتمل برماده واحده ویك‌تبصره است پس‌از تصویب مجلس

سنا درجلسه پنجشنبه دوازدهم اسفندماه یکهزاروسیصدوسی‌وهشت‌بتصویب‌مجلس شورای ملی‌رسید .

نایب رئیس مجلس شورایملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸/۱۰/۱۸ بتصویب
مجلس سنا رسیده‌است

قانون مربوط بمجازات پاشیدن اسید

مصوب ۱۹ بهمن ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ هر کس عمداً با پاشیدن اسید یا هرنوع ترکیبات شیمیائی دیگر موجب قتل کسی بشود بمجازات اعدام و اگرموجب مرض دائمی یا فقدان یکی ازحواس مجنی علیه گردد بحبس ابدبااعمال‌شاقه واگرموجب قطع یانقصان یا از کارافتادن عضوی از اعضاء بشود بحبس مجرد از ۲ سال تا ده سال و اگرموجب صدمه دیگری بشود بحبس مجرد از دو تا پنج سال محکوم خواهد شد .

مجازات‌شروع پاشیدن‌اسید به‌اشخاص حبس‌مجردازدوسال تا پنج‌سال است .

درکلیه‌موارد مذکوردراین ماده درصورت‌اجرای ماده۴۴ قانون کیفرعمومی بیش از یکدرجه تخفیف جائز نیست .

قانون فوق که مشتمل برمادهٔ واحده است‌درجلسه یکشنبه نوزدهم بهمن‌ماه یکهزارو سیصد و سی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۲/۱۶ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به تشکیل دادگاههای سیار

مصوب ۲۳ بهمن ماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ وزارت دادگستری میتواند برای‌رسیدگی بدعاوی مدنی‌و کیفری

بین‌ساکنین‌هرمحلی که ازمرکزحوزه‌های‌قضائی دوراست دادگاه‌سیارتشکیل‌دهد.

مادهٔ۲ ـ صلاحیت دادگاههای سیاربشرح زیر است :

الف ـ درامور مدنی :

۱ ـ دعاوی مذکوردرفقرات یازده گانهٔ مادهٔ ۱۳ قانون آئین دادرسی مدنی در صورتیکه درمورد شق یك و دو و چهار مادهٔ مزبور بهای خواسته شده بیش از یکصد هزار ریال نباشد .

۲ ـ درصورت تراضی کتبی طرفین دررسیدگی بدعاوی مربوط باموال‌تاهر میزانیکه باشد .

ب ـ درامور کیفری :

رسیدگی بجرائم خلاف و جنحه .

مادهٔ۳ ـ دردعاوی مدنی اقامه دعوی ممکنست شفاهی باشدوداد گاه‌باتوجه باصول وقوانین موجد حق وقواعد مربوط بایرادات و مرور زمان باید تا ممکنست سعی کند اختلافات طرفین را ازطریق سازش قطع وفصل نماید والا مبادرت‌بصدور حکم میکند حکم مزبور در صورتیکه حضوری بود وبهای خواسته بیش از ده هزارریال نباشدقطعی‌وغیرقابل پژوهش‌وفرجامست واگرغیابی باشد پس‌ازرسیدگی مجدد حکم صادر قطعی و قابل اجرا خواهد بود و هرگاه خواسته بیش ازده‌هزار ریال‌باشد حکم صادره‌شده‌درداد گاه شهرستان‌حوزه محل صدورحکم‌قابل‌رسیدگی پژوهشی است .

تبصره ـ حکم غیابی درمدت مقررقانونی قابل اعتراض بوده وداد گاه‌محل تسلیم اعتراض را ذیل حکم معلوم خواهد کرد .

مادهٔ۴ ـ درامور کیفری هر گاه میزان حبس بیش ازدوماه ویا جزای‌نقدی

بیش ازپنج هزار ریال نباشد حکم صادر قطعی وغیر قابل شکایت خواهد بود و در صورتیکه حکم حبس بیش ازدوماه و یا جزای نقدی بیش از پنجهزار ریال باشد حکم صادره در دادگاه استان محل وقوع دادگاه قابل بژوهش میباشد .

مادهٔ ۵ ـ درامور کیفری‌چنانچه احتیاج بتحقیقاتی ازمقامات واشخاصیکه درحوزه دادگاه سیار ساکن هستند پیدا شود دادگاه ممکنست باقتضای مورد از نزدیکترین دادگاه‌بخش و یا دادسرا ویا مأمورین شهربانی یا ژاندارمری انجام تحقیقات را خواستار گردیده ومقامات مزبور مکلفند دراسرع وقت دستورداد گاه سیار را انجام دهند .

مادهٔ ۶ ـ دادرس دادگاه سیاربهروسیله‌مطمئنی که ممکن‌باشد اشخاص را دعوت واحضارخواهد نمود بطوریکه برای دادرس‌علم حاصل شود که احضارشونده ازدعوت دادگاه مطلع شده است .

مادهٔ ۷ ـ دادگاه‌سیارنبایددرهرمحل بیش‌ازیکماه‌توقف کند درصورتیکه رئیس دادگاه برای اتمام کارهای موجود در محل توقف بیشتری را لازم بداند میتواند علاوه بر مدت مقرر تا یکماه دیگر توقف نماید .

مادهٔ ۸ ـ دعاوی‌طرح شده‌در دادگاه سیاراعم ازمدنی و کیفری هیچ گونه هزینه دادرسی وهزینه دفتر و هزینه دیگری که برای رسیدگی وصدور حکم و اجراءآن درقوانین‌مقرراست تعلق نخواهد گرفت وهر گاه احتیاج به‌تهیه‌رونوشت گواهی شده‌اسناد مربوط به‌دعوی طرح شده پیدا شود دادرس دادگاه‌آنرا گواهی خواهد کرد .

مادهٔ ۹ ـ اجراء احکام مدنی‌بدستور دادرس‌دادگاه سیار بوسیله مأمورین

محل بدون تشریفات انجام میشود .

مادهٔ ۱۰ ـ درامورمدنی کسانیکه‌پس‌ازتشکیل‌دادگاه سیاردرمحاکم‌صالحه اقامه دعوی نموده‌اند حق ندارند همان دعوی‌را درداد گاه سیارطرح نمایند مگر اینکه قبل ازصدورحکم دعوی خود را مسترد دارند وهمچنین کسانیکه درداد گاه سیارطرح دعوی نموده‌اند حق ندارند همان دعوی را درداد گاه دیگرطرح‌نمایند ودرامور کیفری مرجعی که قبلامشغول رسید گی‌بوده صلاحیت رسید گی‌راخواهد داشت .

مادهٔ ۱۱ ـ دادرس داد گاه سیار باید از قضات مجرب که سن‌آنها کمتر از چهل‌سال‌نباشد انتخاب شود. وزارت داد گستری میتواند دادرس‌داد گاه‌را ازبین کارمندان‌قضائی‌بازنشسته که دارای تجربه وواجد شرایط بوده وسن آنها ازهفتاد سال متجاوز نباشد انتخاب نماید قضات مزبور فقط از حقوق بازنشستگی استفاده خواهند کرد و پس از خاتمه مأموریت کماکان بازنشسته خواهند بود .

مادهٔ ۱۲ ـ وزارت داد گستری بدادرسان داد گاه سیار در حدود مقررات فوق‌العاده روزانه بمیزانیکه به بازرسان اداره کل بازرسی تأدیه میشود و همچنین بدادرسان مزبور و کارمندان اداری داد گاه سیار هزینه سفروسایرمزایای قانونی را تأدیه نموده و وسیله نقلیه متناسب در اختیار داد گاه میگذارد .

مادهٔ ۱۳ ـ وزارت داد گستری مأمور اجرای این قانون است .

قانون فوق که مشتمل برسیزده ماده‌ویك تبصره است پس ازتصویب‌مجلس سنا در جلسه پنجشنبه بیست و سوم بهمن ماه یکهزار وسیصد و سی هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۲ر۹ر۱۳۳۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط باصلاح بعضی از مواد قانون ثبت اسناد و املاك

مصوب ۳ اسفندماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ تبصرهٔ ذیل بمادهٔ ۱۵ قانون ثبت اضافه میشود :

تبصره ـ ازتاریخ اجرای این قانون تحدید حدود املاکی که یك یا چند حدآن اراضی موات یاشارع یامرتع عمومی ویاجنگل عمومی باشند باید بوسیله انتشارآگهی تحدیدی انجام شود ـ عدم حضور نماینده‌ادارات‌وبنگاههای‌مربوطه مانع‌انجام تحدید حدود نخواهدبود .

مادهٔ ۲ ـ تبصرهٔ ذیل بعنوان تبصره ۵ بماده ۳۴ قانون ثبت اضافه میشود :

تبصره ـ باانجام‌عمل مزایده وتنظیم‌وامضای صورت مجلس مزایده عملیات اجرائی‌پایان‌یافته محسوب وپس‌ازانقضاء مدت دوماه سند انتقال صادرمیشود مگر اینکه بدهکار ظرف مدت مزبور کلیه بدهی خود واجور و خسارات راپپردازد .

مادهٔ ۳ ـ عبارت زیر به ذیل تبصرهٔ ۲ ماده ۳۴ مکرر اضافه میشود :

«ودراین مورد بهرحال بایستی موعد مقرر درسند معامله منقضی شده باشد وبرای مزایده مال بر طبق مقررات ماده ۳۴ بارعایت سه ماه مذکور در ماده مزبور اقدام خواهد شد»،

مادهٔ ۴ ـ آگهی های نوبتی مذکور درماده ۱۱ قانون ثبت اسناد و املاك ازتاریخ اجرای‌این‌قانون فقط در دو نوبت بفاصله سی روز منتشرخواهد شد .

مأمور انتشار آگهی هاپس از انتشار والصاق‌آگهی باید گواهی انتشار را ازکدخدای‌محل یاژاندارمری‌یاپاسبان‌اخذ وتسلیم اداره ثبت نماید و دراینموارد کدخدا وسایر مأمورین دولتی باید بمأمورین ثبت مساعدت نموده و گواهی لازم رابمأمور ثبت بدهند .

مادهٔ۵ ـ وزارت دادگستری مجازاست بمنظورکارآموزی وتربیت‌کارمندان فنی ثبت وحسابدار و بایگان ونقشه بردار جهت تکمیل تشکیلات وپیشرفت‌امور ثبت‌آموزشگاه مخصوصی برای‌سه دوره یکساله درمرکز تأسیس نماید .

داوطلبان این آموزشگاه حتی‌المقدور و باحق تقدم از بین کارمندان و خدمتگذاران وزارتخانه ها وادارات وبنگاههای دولتی یابنگاههائیکه باسرمایه دولت اداره میشوند اعم از اینکه خدمت‌آنها رسمی یادون پایه یاقراردادی باشد وهم‌چنین دفتریاران از طریق مسابقه انتخاب خواهند شد وپس‌از پذیرفته شدن در امتحان نهائی‌آموزشگاه چنانچه قبلا پایه نداشته باشند باپایه دووا گردارای پایه بوده بایك پایه بالاتر بخدمت قبول میشوند .

داوطلبان غیر مستخدم دولت باید حد اقل دارای گواهینامه متوسطه‌کامل باشندوداوطلبان مستخدم‌دولت حد اقل باید دارای مدرك رسمی تحصیلی سه ساله اول متوسطه واز لحاظ سن حداکثر سی سال باشند ـ سایر شرایط قبول‌داوطلب و مواد مسابقه و برنامه دروس و ترتیب تعیین معلمین و ساعات دروس و طرز امتحانات طبق‌آئین نامه‌وزارت دادگستری خواهد بود .

تبصره‌ـ ترتیب ترفیع‌درپایه ها برای این مستخدمین تابع مقررات‌قانون استخدام کشوری‌میباشد. پایه‌آنهااعم‌ازپایه‌اعطائی یاپایه‌ترفیعی وقتی‌تثبیت میشود که‌لااقل‌چهار سال خارج ازمرکز به‌تعیین اداره کل ثبت انجام وظیفه نمایند در نقاط بدآب وهوا بمنظور فوق دوسال توقف کافی است .

مادهٔ۶ ـ وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون میباشد .

قانون فوق که مشتمل برشش ماده وسه تبصره است پس ازتصویب مجلس سنا درجلسه یکشنبه سوم اسفندماه یکهزار وسیصد وسی هفت بتصویب مجلس

شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۱/۲۵ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط برسیدگی بدارائی وزراء و کارمندان دولت اعم از کشوری واشگری وشهرداریها و مؤسسات وابسته بآنها

مصوب ۱۹ اسفند ماه ۱۳۳۷

مادهٔ اول - ازتاریخ تصویب این قانون وزراء ومعاونین و سایر کارمندان دولت اعم از کشوری ولشگری یاشهرداریها یادستگاههای وابسته بآنهاو اعضاء انجمنهان شهر وکارمندان مؤسسات مأمور بخدمات عمومی وهمچنین کلیه کارمندان هرسازمان یابنگاه یاشرکت یا بانك یاهرمؤسسه دیگر که اکثریت سرمایه یا منافع آن متعلق بدولت یاسایرمؤسسات مذکوراست ویانظارت یااداره یامدیریت آن مؤسسات بادولت است وهمچنین کلیه کسانیکه ازخزانه دولت یا از مؤسسات مذکور پاداشی دریافت میدارند باستثناء بازنشستگان یا کسانیکه وظیفه یامستمری قانونی دارند مکلف هستند صورت دارائی ودرآمد خود وهمسر خود و فرزندانی راکه قانوناً تحت ولایت آنها هستند بمراجعی که طبق تصویب نامه هیأت وزیران تعیین خواهد گردید تسلیم ورسید دریافت دارند .

تبصره- کلیه کارمندانی که جدیداً بخدمت دولت یا یکی از مؤسسات فوق الذکر وارد میشوند باید موقع ورود بخدمت صورت دارائی ودرآمدخودوهمسرو فرزندان تحت ولایت قانونی خودرا تسلیم نمایند .

مادهٔ دوم - صورت دارائی شامل ریز کلیه اموال غیر منقول وحقوق متعلق بآنها ومطالبات ودیون وحقوق انتفاعی ووجوه نقد واسناد بهادار وجواهر و اشیاء

گرانبها باذکر مشخصات آنها خواهد بود .

تبصره ـ صورت مزبور در روی اوراقی که از طـرف دولت تهیه و در آن فهرست دارائی که باید صورت داده‌شود تعیین گردیده است تسلیم مشمولین ماده یـك میشود که از تاریخ دریافت ظـرف دوماه آنهارا تکمیل وبمرجـع مربوط تسلیم نمایند .

مادهٔسوم ـ مشمولین ماده اول مکلفند هرسال ظرف ماههای فروردین و اردیبهشت کلیه تغییراتی که‌درداراثی ودرآمدآنان‌یاهمسرویافرزندان‌تحت‌ولایت قانونی‌آنان درسال قبل پیدا شده و طرق تحصیل‌آنها را بطریق مذکور درتبصره ماده دوم تسلیم ورسید دریافت دارند .

مادهٔ چهارم- اشخاص‌فوق در صورتیکه در مواعد مقرر صورت‌های‌مذکور دراین قانون را بدون‌عذر موجه‌تسلیم نکردندباراول به‌مجازات انفصال ومحرومیت ازخدمت از یك تادوسال ودرصورت تکرار بمجازات انفصال دائـم ومحرومیت از خدمت دولت ومؤسسات مذکور درماده اول محکوم میشوند ـ همچنین هریك از مشمولین مذکور فوق که‌صورت دارائی خود یا همسر و یا فرزندان تحت ولایت قانونی‌خودرا عالماًوعامداً برخلاف واقع‌تنظیم‌نمایداعم‌ازاینکه حیله‌وتقلبی بکاربرد و یا قسمتی از دارائی را کتمان نماید به مجازات انفصال دائم ومحرومیت‌ازخدمت دولت ومؤسسات مذکور در این قانون وضبط‌آن قسمت از دارائی کـه درصورت قید نگردیده ومتعلق‌بخودکارمند میباشدبنفع خزانه‌دولت محکوم میشود .

مادهٔ پنجم ـ مشمولین ماده اول مکلفندبکلیه پرسشهای مربوط‌به‌تغییرات حاصله درصورت دارائی جواب صریح دهند ـ درصورتیکه اضافه دارائی‌از طریق غیر مشروع تحصیل شده باشد مرتکب بانفصال دائم ومحرومیت‌ازخدمت دولت و

مؤسسات مذکور در ماده اول وضبط آن مال محکوم خواهد شدوهر گاه عمل با سایر مواد قانون مجازات عمومی منطبق باشدمرتکب علاوه برمجازات فوق بمجازات مندرج در آن قانون نیز محکوم خواهد گردید .

تبصرهٔ ۱ - منظور از انفصال ازخدمت درباره مشمولین مواد فوق که جزء مأمورین دولت یاشهرداری یابنگاههای مذکور درقانون راجع بمحاکمهٔ مأمورین بخدمات عمومی مصوب ۱۳۱۵/۲/۶ نمیباشند انفصال دائم ازخدمت درآن مؤسسات ومحرومیت ازخدمات دولتی (اعم از کشوری ولشگری) وشهرداری است .

تبصرهٔ ۲ - درمورد افسران وکارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی وژاندارمری کل کشور منظور از انفصال ومحرومیت موقت ازخدمت (بدون کاری) و انفصال محرومیت دائم ازخدمت به (اخراج ازخدمت و محرومیت از خدمت در ادارات دولتی ومؤسسات مذکور درماده اول است).

تبصرهٔ ۳ - انفصال ومحرومیت موقت ودائم مقرر دراین قانون جنحهٔ مهم محسوب میشود .

مادهٔ ششم - رسیدگی بصورتهای مزبور تشخیص انطباق موضوع باموادهٔ ۴ و ۵ در قسمت کارمندان کشوری بعهده اداره کل بازرسی کشور ودرقسمت نیروهای مسلح بعهده اداره بازرسی ارتش خواهد بود ادارت مزبور درصورتیکه تشخیص دادند موضوع قابل تعقیب کیفری است آنرا بدادسرای صلاحیتدار ارجاع مینمایند تا طبق مقررات کیفری اقدام بعمل آید .

مادهٔ هفتم - کسانیکه طبق این قانون از طرف دادستان در دادگاههای دادگستری یاداد گاههای نظامی تحت تعقیب واقع شوند از خدمت معلق یا بدون کار میشوند و درصورتیکه بر حسب حکم دادگاه برائت حاصل نمودند ایام تعلیق یا بدون کاری جزء خدمت آنان محسوب و حقوق مدتی را که بعلت تعلیق بآنان

پرداخته نشده دریافت خواهند کرد .

مادهٔهشتم ـ صورتهای مزبور ومندرجات آن سری است‌وافشای آن‌قبل‌از صدور کیفرخواست بکلی‌ممنوع است ومتخلفین به‌مجازات‌مقرر درماده۲۲۰قانون مجازات عمومی محکوم خواهندشد .

مادهٔنهم ـ وزارت‌دادگستری‌ووزارت‌جنگ‌مأموراجراءاین‌قانون‌هستند .

قانون فوق که مشتمل بر نه‌ماده وپنج تبصره است پس‌از تصویب مجلس سنا در جلسه‌سه‌شنبه‌نوزدهم‌اسفندماه یکهزاروسیصدوسی‌وهفت بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

نایب رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ دکترموسی‌عمید

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۰/۱۳ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به آزادی مشروط زندانیان

مصوب ۲۳ اسفندماه ۱۳۳۷

مادهٔواحده ـ هر کس که برای مرتبه اول بعلت ارتکاب جنحه یـاجنایت بمجازات حبس محکوم شده ودرمورد جنحه نصف (لااقل سه‌ماه‌حبس) ودر مورد جنایت دوثلث‌ازمدت‌مجازات‌را گذرانده‌باشدممکن‌است بحکم‌دادگاه‌صادرکنندهٔ دادنامه قطعی‌محکومیت درصورت‌وجودشرایطزیراز آزادی‌مشروط‌استفاده‌نماید:

۱ـ هر گاه درمدت اجراء مجازات مستمراً حسن اخلاق نشان داده‌باشد .

۲ـ هر گاه ازاوضاع‌واحوال محکوم‌پیش‌بینی شود که پس از آزادی‌دیگر مرتکب جرمی‌نخواهد شد .

۳ـهر گاه‌تاآنجا که‌میتوان‌ازاوانتظارداشت‌ضرروزیانیکه‌موردحکم‌دادگاه یامورد موافقت مدعی خصوصی‌واقع شده پرداخته باشدیاقرارپرداخت‌آنرابدهد .

تبصرهٔ ۱ ـ محکومین بحبس دائم پس از گذراندن دوازده سال حبس ممکنست از آزادی مشروط استفاده نمایند .

تبصرهٔ ۲ ـ صدور حکم آزادی مشروط منوط است به‌پیشنهاد دادیار ناظر زندان وموافقت دادستان دادگاه صادر کننده حکم و درصورت نبودن دادیار به پیشنهاد دادستان در پیشنهاد مزبور باید وجود شرایط بالاتصریح شده‌باشد دراین مورد نظریاتی که انجمن حمایت زندانیان بدهد مورد توجه دادیار دادستان قرار خواهد گرفت .

تبصرهٔ ۳ ـ صدورحکم آزادی مشروط کسانیکه طبق احکام‌قطعی‌دادگاه های‌نظامی محکومیت حاصل‌مینمایند منوط است‌به‌پیشنهاد دادستان دادگاه‌صادر کنندهٔ حکم‌محکومیت‌وموافقت‌دادستان‌ارتش‌وصدورحکم از دادگاه صادر کننده حکم‌قطعی ـ درصورتیکه دادگاه‌نظامی صادر کننده حکم قطعی منحل‌شده یا بشود صدور حکم آزادی مشروط منوط بپیشنهاد دادستان ارتش وصدور حکم‌از یکی از شعب دادگاه تجدید نظر سازمانی ودائمی دادرسی‌ارتش‌بارعایت مقررات این قانون خواهد بود .

تبصرهٔ ۴ ـ مدت آزادی مشروط اصولا شامل بقیه مدت مجازات خواهد بود ولی‌دادگاه میتواندمدت آنراتغییر دهدودرهر حال کمترازیکسال‌وزیادتر از پنجسال نخواهد بودجز درمواردیکه بقیه مدت کمتر ازیکسال‌باشد که در آنصورت مدت‌آزادی‌مشروط معادل‌بقیه‌مدت حبس‌خواهد بودودرمورد حبس‌دائم مدت وزادی مشروط‌بنجسال خواهد بود.

تبصرهٔ ۵ ـ دادگاه صادر کننده حکم آزادی مشروط میتواند به پیشنهاد دادیار ناظر زندان وتقاضای‌دادستان برای‌مدت آزادی مشروط درضمن‌حکم‌خود محدودیتهائی ازقبیل اقامت درمحل معین وخدمت‌درمؤسسات‌خیریه ویاصنعتی‌یا

فلاحتی یانزد کارفرمای معینی رامقرر بدارند.

تبصرهٔ ۶ ـ چنانچه درمدت آزادی مشروط آزاد شده مرتکب جنحه یا جنایت شود باوجود اخطار رسمی‌دادگاه صادر کننده حکم آزادی‌مشروط‌تکرار در نقض‌محدودیتهائی که‌طبق تبصره٤ مقرر گردیده‌بنماید ویا بهر طریق‌دیگری شایسته نبودن مشارالیه برای اعتمادیکه باوشده است ثابت شود دادگاه بتقاضای دادستان مربوط حکم‌بباز گشت‌اوبزندان‌برای‌اجراءبقیه‌مدت‌مجازات خواهدداد. مدتیکه درآزادی مشروط گذشته‌جزء مدت‌محکومیت‌محسوب نخواهدشد.

تبصرهٔ ۷ ـ هر گاه آزادشده درتمام‌مدت آزادی مشروط مستمراً از خود حسن اخلاق‌و رفتار نشان‌دهد آزادی اوقطعی خواهدشد و محکومین بحبس‌دائم پس ازانقضاء مدت آزادی مشروط که زائد برپنجسال‌نخواهدبودآزادخواهندشد.

تبصرهٔ ۸ ـ درمواردیکه‌مجازات‌حبس‌توأم باغرامت‌باشددادگاه‌وقتی‌حکم آزادی مشروط‌رامیدهد که محکوم‌علیه غرامت راپرداخته‌یاقراری‌برای‌پرداخت آن بادادستان داده‌باشد.

تبصرهٔ ۹ ـ وزارت دادگستری‌و وزارت جنگ مأمور اجرای این قانون میباشند.

قانون فوق که‌مشتمل برمادهٔ واحده‌ونه‌تبصره است پس ازتصویب‌مجلس‌سنا در جلسه شنبه بیست‌وسوم اسفند ماه یکهزارو سیصد وسی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید. رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۱/۱۱ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط بالحاق ماده مکرر بماده ۲٦۸ قانون کیفر عمومی

مصوب ۱۳ آبان ماه ۱۳۳۸

مادهٔ۲٦۸ مکرر ـ هر کس بوسیله صحنه‌سازی ازقبیل پی کنی- دیوار کشی یا غرس اشجار و امثال آن مبادرت به تهیه آثارتصرف در املاك دیگران نماید و بدینوسیله خود را مالك یامتصرف‌آن املاك قلمداد نماید یابمنظورجلو گیری‌از تصرف مالکین یا متصرفین واقعی دعوای تصرف عدوانی علیه آنان طرح نماید و منتهی بصدورحکم بربی حقی اودر دعوی تصرف عدوانی گردد یا برخلاف‌واقع‌در مورد تصرف ملك غیرمبادرت بشکایت کیفری کرده‌ومنتهی بصدورحکم محکومیت او گردد بحبس تأدیبی از یکسال الی سه‌سال محکوم خواهد شد . رسیدگی به جرائم فوق درکلیه مراحل خارج ازنوبت بعمل‌خواهد آمد وهر گاه قرینهٔقوی بر ارتکاب موجود باشدقرار بازداشت متهم صادرخواهد شد.بعلاوه دادستان یا بازپرس با تنظیم صورت مجلس ازچگونکی تصرفات دستور متوقف ماندن عملیات مذکور را صادرمینماید .

وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون است .

قانون فوق که مشتمل برماده ۲٦۸ مکرر است پس ازتصویب مجلس سنا در جلسه پنجشنبه سیزدهم آبان ماه‌یکهزاروسیصد وسی‌وهشت بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۹/۲۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به تشکیل دادگاه اطفال بزهکار

مصوب ۲۷ آبانماه ۱۳۳۸

فصل اول ـ تشکیلات و صلاحیت

مادهٔ ۱ ـ در حوزه هر دادگاه شهرستان یك یا چند دادگاه اطفال تشکیل خواهد شد و تاوقتیکه دادگاه اطفال تشکیل نشده بجرائم اطفال درداد گاه جنحه طبق مقررات این قانون رسیدگی خواهدشد ولی در نقاطی که کانون اصلاح و تربیت بترتیب مقرر درفصل چهارم این قانون تشکیل نگردیده طبق مجازات عمومی تعیین کیفر خواهد شد .

تبصره ـ رئیس کل دادگاه شهرستان هرحوزه سمت ریاست کل دادگاههای اطفال را نیز خواهد داشت .

مادهٔ ۲ ـ قضات دادگاه اطفال را وزارت دادگستری از بین قضاتی که صلاحیت آنان را برای این امر بارعایت سن وسوابق خدمت وجهات دیگر محرز بداند انتخاب خواهد کرد قضات مزبور از لحاظ قوانین استخدامی در ردیف رؤسا شعب دادگاه شهرستان هرحوزه خواهندبود .

تبصره ـ درصورتیکه قاضی دادگاه اطفال بجهتی از جهات قانونی از انجام وظیفه بازبماند رئیس کل دادگاه شهرستان میتواند شخصاً بجای او انجام وظیفه نموده و یا یکی از قضات متناسب دادگاه شهرستان را بجای قاضی اطفال بطور موقت مأمور نماید .

مادهٔ ۳ ـ در مورد جنایات دادگاه اطفال از قاضی آن دادگاه ودونفر مشاور از بین کارمندان قضائی بازنشسته یا فرهنگی (استاد ـ مدیر ـ دبیر ـ آموزگار) یااداری یا معتمدین محل که در این قبیل امور علاقه و بصیرت داشته باشند

تشکیل میگردد و رأی دونفر مزبور مشورتی خواهدبود .

تبصرهٔ ۱ ـ رئیس دادگاه شهرستان هر محل عده‌ای را که برای‌تشکیل دادگاه های‌اطفال حوزه خود لازم میداند ولااقل برای‌هرشعبه پنج‌نفر خواهند بود به رئیس دادگاه استان پیشنهاد مینماید رئیس دادگاه استان در صورت موافقت مشاورین را برای مدت دو سال بسمت مزبور تعیین مینماید ـ دادگاه اطفال در هر مورد دونفر مشاور خودرا موقع وصول پرونده بقید قرعه از میان آنان انتخاب خواهدنمود . مواردردمشاورین‌همانست که درموردقضات‌دادگستری مقرر گردیده است .

تبصرهٔ ۲ ـ حق‌الزحمه مشاورین باید برای هرجلسه حضور بمیزانی که در آئین‌نامه وزارت دادگستری درنظر گرفته خواهد شد پرداخت شود .

مادهٔ۴ ـ بکلیه جرائم اطفال که سن آنها بیش از ۶سال تمام و تا ۱۸ سال تمام است طبق این‌قانون در دادگاه اطفال رسیدگی میشود .

اطفال تا ۶سال تمام‌قابل تعقیب جزائی نخواهندبود .

تبصره ـ هرگاه قبل از شروع برسیدگی و یا در حین آن سن طفل از ۱۸ سال تمام تجاوز کند رسیدگی باتهام نیز درداد گاه اطفال بعمل‌خواهدآمد .

مادهٔ۵ ـ برای رسیدگی بجرائم اطفال دادگاه محل وقوع جرم یا محل کشف جرم یا محلی که طفل در آنجا یافت شده یا محل اقامت طفل یا ابوین یا سرپرست او یا محلی که طفل تحت حفاظت قرار گرفته است صلاحیت دارد .

فصل دوم ـ آئین دادرسی

مادهٔ۶ ـ در موردی که اطفال مرتکب جرمی شوند رسیدگیهای مقدماتی اعم از تعقیب و تحقیق از طرف دادگاه اطفال بعمل خواهدآمد و دادگاه مزبور کلیه وظائفی را که طبق قانون برعهده ضابطین دادگستری است انجام خواهد

داد ـ برای انجام تحقیقات مزبور دادگاه اطفال میتواند بهریك ازضابطین دادگستری سمت نمایندگی بدهد .

مادهٔ ۷ ـ چنانچه تحقیقاتی در باره وضع مزاجی یا روحی طفل یا ابوین او یا وضع خانوادگی طفل ومحیط معاشرت او لازم شود دادگاه اطفال میتواند تحقیقات مزبوررا خود یا بهر وسیله‌ای که مقتضی بداند انجام دهد ویانظراشخاص صلاحیتدار را جلب کند .

دادگاه اطفال نیز میتواند از متخصصین فنی یا افراد مورد اعتمادی که بتوانندتحقیقات مزبوررا انجام دهند استفاده نماید .

تبصره ـ برای انجام تحقیقات مزبور وهمچنین بمنظور اداره امورمربوط بکانون اصلاح وتربیت وزارت دادگستری میتواند از مددکاران اجتماعی که‌دارای گواهینامه‌آموزشگاه خدمات احتماعی‌باشند استفاده نماید ترتیب پرداخت حق‌الزحمه مددکاران مزبور بموجب آئین‌نامه وزارت دادگستری معین خواهد گردید .

مادهٔ ۸ ـ پس از پایان تحقیقات مقدماتی چنانچه دلایل توجه اتهام موجود نباشند دادگاه قرار منع تعقیب صادر نموده والا قرار رسیدگی صادر ووقت جلسه دادرسی را بسرپرست قانونی طفل ودادستان ابلاغ مینماید .

مادهٔ ۹ ـ دادگاه بکلیه جرائم اطفال باحضور دادستان و یانماینده‌او بطور سری رسیدگی مینماید در دادگاه فقط اولیاء یاسرپرست اطفال ووکیل مدافع واشخاصی که نظرآنان درتحقیقات مقدماتی جلب‌شده وشهود ومطلعین ونماینده کانون اصلاح وتربیت که‌دادگاه حضور آنان را لازم بداند احضار خواهند شد انتشار جریان دادگاه بوسیله مطبوعات یارادیو یافیلم برداری یاعکس برداری‌و یاافشای هویت ومشخصات متهم بکلی ممنوع ومتخلفین بجزای نقدی از ۵۰۰۰ تا

۵۰۰۰۰ ریال محکوم خواهند شد .

مادهٔ۱۰ـ درصورتیکه مصلحت طفل مقتضی باشد ممکن است رسیدگی در تمام‌مدت دادرسی‌یادرقسمتی‌ازآن درغیاب او بعمل‌آید ورأی دادگاه درهرصورت حضوری محسوب میشود .

مادهٔ۱۱ـ هر گاه اتهام ازدرجه جنایت باشد دادگاه بسر پرست‌قانونی‌طفل اعلام مینماید که‌وکیلی برای‌او تعیین نموده و یاشخصاً بـرای دفاع در دادگاه حاضرنشود هر گاه سرپرست اقدام به‌تعیین وکیل ننماید وشخصاً نیز درداد گاه حاضر نشود چنانچه دادگاه مداخله‌وکیل‌راضروری تشخیص‌دهد وکیل تسخیری برای طفل تعیین‌خواهد نمود .

در امور جنحه وخلاف فقطسرپرست میتوانددرداد گاه حاضر شده و از او دفاع نماید .

مادهٔ۱۲ـ دادگاه‌اطفال بداد خواست مدعی خصوصی طبق مقررات قانونی رسیدگی کرده وحکم صـادر مینماید در موقع رسیدگی حضور طفل در دادگاه ضروری نیست .

مادهٔ۱۳ـ درصورتیکه یك یا چند طفل بشرکت اشخاص دیـگر مرتکب جرم شده یا در ارتکاب جرم معاونت کرده باشند فقط بجرائم اطفال در دادگـاه اطفال‌رسیدگی خواهد شد .

مادهٔ۱۴ـ درمورد مادهٔ قبل مدعی خصوصی برای مطالبه ضرروزیـان خود فقط میتواند بدادگاه مدنی مراجعه نماید .

مادهٔ۱۵ـ تصمیمات دادگاه اطفال درمورد بند یك ماده ۱۷ و بندیك و دو ماده ۱۸ قطعی است ودرمورد بند ۲ ماده ۱۷ وبند ۳ ماده ۱۸ فقط قابل پژوهش است ودرمورد بند ٤ ماده ۱۸ قابل پژوهش و فرجام است وتقاضای پژوهش یـا

فرجام ظرف مدت ده روز پس از ابلاغ حکم ازطرف سرپرست قانونی طفل یا دادستان بعمل خواهد آمد .

مادهٔ١٦ـ رسیدگی بجرائم اطفال تابع قانون‌آئین‌دادرسی نیست .

فصل‌سوم ـ تصمیمات

مادهٔ١٧ـ در مورداطفالیکه سن‌آنان بیش از ٦ سال تمام وتا ١٢سال‌تمام است در صورتیکه مرتکب‌جرمی‌شوند برحسب‌موردتصمیمات زیراتخاذخواهدشد:

١ـ تسلیم باولیاء یاسرپرست بااخذ تعهد بتأدیب و تربیت ومواظبت در حسن اخلاق طفل .

٢ ـ اعزام طفل بکانون اصلاح وتربیت‌بمنظور تأدیب وتربیت‌برای‌مدت‌از یکماه تا٦ماه (در مواردیکه بجهتی ازجهات ولی یاسرپرست صلاحیت ندارد ویا الزام او بتأدیب وتربیت ومواظبت در حسن اخلاق طفل ممکن‌نباشد).

مادهٔ ١٨ ـ در مورد اطفالی که‌بیش از ١٢سال تمام و تا١٨ سال‌تمام دارند هرگاه مرتکب جرمی شوند برحسب مورد تصمیمات زیراتخاذ خواهد گردید :

١ـ تسلیم باولیاء یاسرپرست بااخذ تعهد بتأدیب وتربیت و مواظبت‌درحسن اخلاق طفل .

٢ـ سرزنش و نصیحت بوسیله قاضی دادگاه .

٣ـ اعزام بکانون اصلاح وتربیت از سه‌ماه تایکسال .

٤ـ اعزام بزندان کانون اصلاح وتربیت در مورد اطفالیکه سن‌آنان‌بیش‌از پانزده سال تمام‌است از ششماه تاپنجسال .

تبصره ـ تصمیم‌اخیردرموردی‌اتخاذمیشود که‌طفل مرتکب‌جنایتی گردیده باشد ـ حنانچه مجازات آن جنایت اعدام یا حبس‌مؤبد باشد مدت زندان کمتراز دوسال نخواهد بود .

مادهٔ ۱۹ ـ در جریان تحقیقات مقدماتی بتشخیص دادگاه مخصوص اطفال ممکنست طفل بقسمت نگاهداری موقت کانون اصلاح و تربیت اعزام گردد یا به ولی یا سرپرست او تسلیم شود با التزام باینکه هر وقت دادگاه اطفال اورا خواست معرفی نماید درصورت عدم معرفی وجه التزام را بپردازد .

مادهٔ ۲۰ ـ در مورد جنایاتیکه مجازات آن اعدام یا حبس مؤبد است طفل در قسمت نگاهداری موقت توقیف خواهد شد کیفیت توقیف در آئین نامه وزارت دادگستری معین خواهد شد .

مادهٔ ۲۱ ـ دادگاه اطفال برحسب گزارشهائیکه از وضع اطفال و تعلیم و تربیت آنها از طرف کانون اصلاح و تربیت میرسد میتواند در تصمیمات قطعی سابق یکبار تجدید نظر نماید باین طریق که مدتهای مذکور را یك ربع تخفیف دهد و در مورد تصمیمات دایر باعزام طفل بکانون اصلاح و تربیت میتواند تصمیم مزبور را بتصمیم مبنی بر تسلیم طفل بسرپرست قانونی او تبدیل نماید ورأی دادگاه اطفال در این باب قطعی است .

تبصره ـ درمورد اطفالیکه بیش از ۱۲ سال تمام دارند تبدیل تصمیم درصورتی ممکن است که طفل لااقل یك ثلث از مدت مذکور در حکم را در کانون اصلاح و ترتیب توقف کرده باشد .

فصل چهارم ـ کانون اصلاح و تربیت

مادهٔ ۲۲ ـ در مقر هر دادگاه اطفال وزارت دادگستری یك کانون اصلاح و تربیت برای اجراء این قانون تأسیس مینماید .

تبصره ـ درنقاطیکه دارالتأدیب تأسیس شده مؤسسه مزبور طبق مقررات این قانون بکانون اصلاح و تربیت تبدیل خواهدشد .

مادهٔ ۲۳ـ کانون اصلاح و تربیت شامل سه‌قسمت خواهد بود :

اول ـ قسمت نگاهداری موقت.

دوم ـ قسمت اصلاح و تربیت .

سوم ـ زندان .

اطفالیکه هنوز درباره آنان‌ازطرف دادگاه تصمیمی‌اتخاذ نشده بقسمت‌اول اعزام خواهند گردیدواطفالیکه درمورد آنان تصمیم اعزام‌بکانون اصلاح و تربیت اتخاذشود برحسب‌مورد بقسمت دوم یاسوم‌اعزام‌خواهند گردید ودرهرقسمت‌محل نگاهداری دختران از محل پسران مجزی خواهدبود .

تبصره ـ اطفالیکه طبق‌این‌ماده بیکی ازقسمتهای مذکور اعزام گردیده‌و بسن پانزده سال تمام رسیده‌اند اعم از اینکه تصمیمی ازطرف‌دادگاه درباره آنها اتخاذ شده باشد یاخیر در قسمتی ازکانون که‌برای‌این‌منظورتشخیص داده خواهد شد نگاهداری میشود .

مادهٔ ۲۴ ـ طرز تشکیل‌کانون اصلاح و تربیت و کیفیت اصلاح و تربیت‌طفل درهریك ازقسمتهای کانون مزبور طبق آئین‌نامه وزارت دادگستری خواهدبودو به اطفال باید برحسب استعداد درمدت محکومیت آنها حرفه‌ای‌آموخته‌شود.

مادهٔ ۲۵ ـ قاضی اطفال لااقل هرسه‌ماه یکمرتبه شخصاً از کانون اصلاح و تربیت بازدید ونسبت به‌امور وطرزتعلیم و تربیت وپیشرفت اخلاقی‌آنهارسیدگی خواهد کرد .

مادهٔ ۲۶ ـ در مواردیکه رفتارواخلاق طفل‌موجب فساداخلاق‌اطفال دیگر میشود طفل مزبور بدستورداد گاه اطفال بقسمت زندان انتقال خواهدیافت وپس ازاصلاح اخلاق ورفتارش دادگاه مجدداً دستور انتقال اورا بقسمت‌اصلاح‌وتربیت برای بقیه مدت خواهدداد .

مادهٔ ۲۷ - برای اجراء مقررات این‌قانون وزارت دادگستری‌مجازاست از محل وجوه اموال بلا صاحب و بلاوارث ویاوجوهیکه اداره اوقاف برای این امر تخصیص میدهد استفاده نماید .

مادهٔ ۲۸ - ازتاریخ اجرای‌این‌قانون‌دارالتأدیب‌های‌موجوددر مملکت‌باتمام لوازم آن‌دراختیار وزارت دادگستری قرارخواهد گرفت .

فصل پنجم ـ موارد متفرقه

مادهٔ ۲۹ ـ آئین‌نامه‌های مذکور دراین‌قانون راوزارت دادگستری‌تهیه و بموقع اجرا خواهد گذاشت .

مادهٔ ۳۰ ـ این قانون پس‌ازتصویب‌آئین‌نامه‌های مربوطه قابل‌اجراخواهد بود .

مادهٔ ۳۱ ـ درنقاطیکه کانون اصلاح و تربیت تشکیل میگردد مواد۳٤و۳۵ و۳٦ و۳۷ قانون کیفرعمومی لغو میشود .

مادهٔ ۳۲ ـ کسانیکه اشخاص کمتراز ۱۸سال تمام را بارتکاب جرم تحریك نمایند به مجازاتی که درقانون کیفرعمومی برای مجرم اصلی مقرراست محکوم میشوند .

مادهٔ ۳۳ ـ وزارت دادگستری مأمور اجراءِ این قانون‌است .

قانون فوق که مشتمل بر سی و سه ماده وده تبصره استدر جلسه پنجشنبه بیست وهفتم آبانماه یکهزاروسیصدوسی‌وهشت بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۸/۹/۱۰ بتصویب مجلس سنا رسیده است .

قانون راجع‌به‌اجازه تهیه‌وسایل مبارزه با قاچاق و تشویق‌مخبرین و کاشفین

مصوب ۱۶آذرماه ۱۳۳۸

مادهٔاول - بوزارت گمرکات‌وانحصارات‌اجازه داده‌میشوداز‌تاریخ‌اول‌بهمن‌ماه ۱۳۳۶ تاآخر دیماه ۱۳۳۸ کلیه سی‌درصد سهم‌دولت را ازبابت جرائم گمرکی و ماحصل فروش کالاهای قاچاق وصورت مجلسهائیکه درمدت مزبور واریرمیشوددر حساب مخصوصی نگاهداری وازمحل‌عوایدمزبوربارعایت‌مقررات محاسبات‌عمومی اقدام بخرید وسایط نقلیه دریائی و زمینی و هوائی و وسایل استخبار وسایرلوازم مبارزه باقاچاق بنماید.

تبصرهٔ۱ ـ خرید وسائط نقلیه زمینی و بحری و هوائی و وسائل استخبار کهنه و مستعمل ممنوع‌است.

تبصرهٔ ۲ - سهم دولت ازبابت کالاهائیکه درمدت مذکور در فوق‌ضبط ولی تصفیه وواریز ماحصل فروش کالا وجرائم مأخوذه آنها منجر ببعد از دیماه ۱۳۳۸ گردد مشمول ماده فوق خواهدبود.

تبصرهٔ ۳ - وزارت گمرکات‌وانحصارات مکلف‌است پس‌از خرید لوازم مورد احتیاج وتحویل گرفتن آن‌صورتحساب در آمدوهزینه‌مورد این‌قانون را بااسناد مربوطه بوزارت‌دارائی‌تسلیم‌ودرصورتیکه مازادی باقی‌بماند بحساب‌درآمدمتفرقه گمرکی تحویل خزانه‌داری کل بنماید.

تبصرهٔ ۴ - مازاد درآمدهای مربوط بلایحه شمارهٔ ۳۶۳۷۴-۱۳۳۱/۱۱/۱۱ وقانون‌مصوب هشتم آذرماه۱۳۳۵ طبق این ماده قابل‌تعهد و مصرف بوده وحساب آن بایدطبق تبصرهٔ۳ این‌ماده بوزارت دارائی تسلیم گردد.

مادهٔ دوم - اداره کل گمرك مجاز است پس از تنظیم صورت مجلس قطعی و ضبط کالای قاچاق $\frac{1}{4}$ سهم کاشفین درمرز رابرسم علی‌الحساب بمسئولیت خود پرداخت وموقع واریز سهم کاشفین کسر ومستهلك نماید.

تبصرهٔ ۱ - پرداختهای مزبور باعتبار ماحصل فروش کالای ضبطی و جرائم متعلقه درهرمورد ازمحل ذخیره قاچاق ویا تنخواه گردانی که وزارت دارائی باختیار اداره کل گمرك خواهد گذاشت بعمل میآید.

تبصرهٔ ۲ - وزارت دارائی مکلف است تنخواه گردان متناسبی جهت تأمین منظور فوق بنابدرخواست اداره کل گمرك باختیاراداره نامبرده بگذارد .

تبصرهٔ ۳ - چنانچه بحکم قطعی دادگاه جرائم وصولی قابل استرداد تشخیص داده‌شود ادارهٔ کل گمرك وجوه پرداختی برسم علی‌الحساب راازدریافت کنندگان استرداد خواهد نمود.

مادهٔ سوم - وزارتخانه‌های دارائی و گمرکات وانحصارات مأمور اجرای این قانون میباشند.

قانون فوق که مشتمل برسه‌ماده وهفت‌تبصره است پس ازتصویب مجلس سنا در جلسه سه‌شنبه‌شانزدهم آذرماه یکهزاروسیصدوسی‌وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای‌ملی - عماد تربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۸/۹/۱۰ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

لایحه مربوط بمنع احتکار قند و شکر که در کمیسیون مشترك اقتصاد مجلسین رد شده است

مورخ ۵ دیماه ۱۳۳۸

مادهٔ اول - کالای قند وشکر از کالاهای ضروری تشخیص میشود .

مادهٔ دوم - هر کس کالای مزبوررا مازاد برمصرف سه‌ماه خود وخانواده‌اش وهمچنین کسانی که بمنظورفروش کالارا ازدولت دریافت کنند و زائد بر یکماه نگاهداری نمایند عمل آنها احتکار محسوب وکالا بلاعوض ضبط خواهد شد.

مادهٔ سوم - کلیه‌بازرگانان مکلفند ازتاریخ آگهی‌اداره قندوشکر درمرکز وادارات دارائی درشهرستانها منتهی درظرف سه‌روز صورت موجودی قند و شکر خود را کتباً باتعیین مشخصات آن‌بادارات مزبور تسلیم ورسید دریافت نمایند.

مادهٔ چهارم - مقررات کلیه قوانین منع احتکار در قسمتی که با این مواد مغایرت دارد ملغی است.

مادهٔ پنجم - بازرس ها ومأمورین مربوط دولت موظفند دربازرسی‌مراقبت کامل بعمل آورند و گزارش آنان ملاك عمل‌خواهد بود مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.

مادهٔ ششم - باشخاصی که مأمورین مربوطه راکتباً از وجود قند و شکر احتکار شده (موضوع ماده دوم این لایحه قانونی) مطلع نمایند پس از کشف و ضبط کالامعادل صدی ده کالای ضبط شده به‌بهای دولتی بعنوان حق‌الکشف پرداخته خواهد شد.

موادششگانه‌مذکوربالا که‌از طرف کمیسیون‌مشترك اقتصاد مجلسین‌ردشده بود پس ازتصویب ردآن ازطرف مجلس سنا درجلسه یکشنبه پنجم دیماه‌یکهزار وسیصد وسی‌وهشت نیزمورد تصویب مجلس شورای‌ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

مورخ ۱۳۳٤/۱۱/۲۱ مجلس سنا

لایحه راجع به‌تشکیل اداره دعاوی وزارت‌دارائی که در کمیسیونهای مشترك مجلسین ردشده است

مورخ ۵ دیماه ۱۳۳۸

مادهٔ ۱ ـ برای تعقیب ودفاع‌از کلیه دعاوی‌برله‌وعلیه‌وزارت‌دارائی‌وادارات وبنگاههای وابسته‌بآن وزارتخانه که درمحاکم‌عمومی طرح ونیز کلیه‌دعاوی که بعداً برله‌وعلیه‌وزارت‌دارائی درمحاکم ازطرف اشخاص طرح ویا طرح‌آن‌ازطرف وزارت دارائی لازم تشخیص داده‌شود اداره‌ای بنام اداره دعاوی تشکیل‌میشود.

مادهٔ۲ـ ازتاریخ تشکیل این اداره دفاع وتعقیب کلیه دعاوی مشروحه در ماده اول از وظایف اداره مزبور خواهد بود .

مادهٔ۳ ـ اداره دعاوی تشکیل‌میشود ازیك رئیس وبقدر لزوم‌نمایندهٔ‌قضائی.

مادهٔ۴ ـ رئیس و نمایندگان قضائی اداره دعاوی وکیل و نماینده وزارت دارائی در دادگاهها میباشند ودادگاهها آنان را باین سمت خواهند پذیرفت .

تبصره ـ دردعاوی که اداره دعاوی محکوم‌له میشود حق مطالبه خسارت ازمحکوم علیه رابرطبق‌آئین‌نامه قانون وکالت دارد .

مادهٔ۵ ـ ترتیب تشکیل اداره دعاوی وطرز کار و شرائط انتخاب رئیس و نمایندگان قضائی‌آن اداره برطبق آئین نامه‌ای خواهد بود که‌بتصویب‌وزیر دارائی برسد .

مادهٔ۶ ـ وزارت دارائی‌ووزارت دادگستری‌مأمور اجرای این قانون‌است.

مواد ششگانه مذکور بالاکه از طرف کمیسیون دادگستری مشترك مجلسین رد شده بودپس از تصویب ردآن ازطرف مجلس سنا در جلسه یکشنبه

پنجم دیماه یکهزارو سیصد وسی وهشت نیز مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

مورخ ۱۳ر۳ر۱۳۳٤ مجلس سنا

رد تبصره الحاقی بماده ۲۵ مکرر قانون ثبت اسنادو املاك

مورخ ۵ دیماه ۱۳۳۸

تبصرهٔ ۳ ـ درمورد املاکی که مالك خاص ندارد ومورد تقاضای ثبت‌افراد قرار گرفته است مانند اراضی وجبال موات ومباحه وجنگلهای عمومی وهمچنین درمورد معادن طبقه دوم وسوم مذکوره در ماده اول قانون معادن مصوب۱۶ بهمن ۱۳۱۷وجود دعوی بهرعنوان‌بین اشخاص در مراجع دادگستری مانع ازرسیدگی واظهار نظر شورایعالی ثبت نیست وشوری مکلف است درهر حال با رعایت این تبصره وسایر قوانین ومقررات نظر خودرا در باره صحت یا بطلان تقاضای ثبت اظهار دارد .

اداره کل ثبت میتواند ازشوری تقاضا کند پرونده‌هائی‌را که قبل ازتاریخ تصویب این تبصره بعلت طرح دعوی در مراجع دادگستری قابل طرح در شورا تشخیص نشده است مجدداً طرح وبرطبق این تبصره درباره آنها اظهارنظرنماید.

وزارت دادگستری مأمور اجرای این تبصره است .

تبصره مذکوره‌بالا درتاریخ‌پنجم‌دیماه ۱۳۳۳ ازطرف کمیسیون‌دادگستری

مشترك مجلسین ردشده بود پس از تصویب رد آن ازطرف مجلس سنا در جلسه یکشنبه پنجم دیماه یکهزار وسیصدوسی وهشت نیز مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت

مورخ ۳۰ر۲ر۱۳۳٤ مجلس سنا

قانون مربوط به تشدید مجازات سرقت مسلحانه

مصوب ۵ دیماه ۱۳۳۸

مادهٔ واحده - هر گاه دو یا چند نفر با اجتماع ومواضعه قبلی ببانکها یا صرافیها یا جواهرفروشیها وبطور کلی بهرمحلیکه درآن وجوه نقد یا اوراق بهادار یا سایر اشیاء قیمتی معمولا وجود دارد بقصد سرقت و ربودن اموال مسلحانه حمله ببرند (هرچند یکنفر از آنها مسلح باشد) هریك ازمرتکبین درصورت وقوع سرقت یا ربودن مال بحبس ابد بااعمال شاقه و درصورت وقوع قتل باعدام محکوم خواهد شد ودرصورتیکه سرقت یا ربودن مال یاقتل واقع نشده باشد هر گاه اراده مرتکبین درآن تأثیر نداشته مجازات هریك ازمرتکبین حبس موقت با اعمال شاقه ازده تا پانزده سال واگر اراده مرتکبین درآن تأثیر داشته مجازات آنان حبس مجرد ازدو تاپنجسال خواهد بود . ودرصورت اجراء مادهٔ ٤٤ قانون کیفر عمومی بیش ازیك درجه تخفیف جایز نیست .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده است درجلسه یکشنبه پنجم دیماه یکهزار و سیصدوسی وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قانون بالادرجلسه ۱۳۳۸/۱۰/۲۷ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع باجازه اجراء لوایح پیشنهادی وزیر فعلی دادگستری پس از تصویب کمیسیون مشترک قوانین دادگستری مجلسین

مصوب ۷ بهمن ماه ۱۳۳۸

مادهٔ واحده ـ مجلسین اجازه میدهند لوایحی که وزیر فعلی دادگستری برای اصلاح یا تکمیل قوانین یا سازمانهای دادگستری و ثبت اسناد و املاک بمجلسین تقدیم نموده یا از تاریخ تصویب این قانون تا یکسال تقدیم نماید پس از تصویب کمیسیون مشترک قوانین دادگستری بموقع اجرا گذاشته شود.

دولت مکلف است لوایحی را که بترتیب مذکور بتصویب رسیده پس از یکسال آزمایش عیناً و یا با اصلاحاتیکه ضمن عمل لازم بنظر برسد برای تصویب قطعی بمجلسین تقدیم نماید مادام که مصوبات کمیسیون مشترک قوانین دادگستری بتصویب قطعی نرسیده است لازم الاجراء خواهد بود برای تشکیل کمیسیون مزبور اکثریت بیش از نصف عدهٔ اعضاء کمیسیون دادگستری مجلسین حاضر در مرکز کافی خواهد بود.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده است پس از تصویب مجلس سنا در جلسهٔ پنجشنبه هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸/۹/۱۰ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع باجازه ضبط اموال متجاسرین آذربایجان و کردستان و تصفیه مطالبات و خسارات اشخاص

مصوب ۳۰ فروردین ۱۳۳۹

مادهٔ واحده ـ کلیه وجوه نقد و اموال منقول و غیر منقول متجاسرین

آذربایجان و کردستان و احزاب غیرقانونی دموکرات آذربایجان و کومله کردستان که در تصرف دولت است بملکیت دولت شناخته میشود و بدولت اجازه داده میشود مطالبات وخسارات مورد ادعای دولت و اشخاص ومؤسسات غیر دولتی را از متجاسرین که تا آخر اسفند ۳۳ کتباً بوزارت دارائی اعلام شده بوسیله کمیسیونی مرکب از دادستان استان وپیشکار دارائی مورد رسیدگی‌قرارداده‌مبلغ مورد تصدیق را به‌هیئت وزیران گزارش دهد که پس از تصویب با اخذ سند ترك دعوی بذیحق‌پرداخت شود .

تبصره‌ـ پرداخت مطالبات مردم مقدم بر دولت میباشد. وزارت دارائی و دادگستری‌مأمور اجرای این قانون است .

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و یك تبصره است در جلسه سه شنبه سی‌ام فروردین‌ماه یکهزارو سیصدوسی ونه‌بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید است.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۹/۳/٤ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بطرز رسیدگی بجرائم عمومی‌افسران وافراد وکارمندان ارتش وژاندارمری کل‌کشور

مصوب ٤ اردیبهشت ماه ۱۳۳۹

مادهٔ واحده - رسیدگی‌بجرائم‌عمومی‌افسران و افراد و کارمندان‌نیروهای مسلح شاهنشاهی در دادگاههای عمومی بعمل میآیدمگر اینکه بزه بسبب‌خدمت یا درحین خدمت و بسبب آن روی داده ویا بموجب قانون دادرسی و کیفر ارتش وسایر قوانین مخصوص رسیدگی بآن در صلاحیت دادگاه نظامی باشد .

تبصرهٔ ۱ - افسران و افراد وکارمندان ژاندارمری و شهربانی کل کشوراز حیث صلاحیت محاکم در حکم افسران و افراد و کارمندان نیرو های مسلح شاهنشاهی هستند .

تبصرهٔ ۲ - کلیهٔ‌پرونده‌هائیکه درتاریخ لازم‌الاجراء شدن این‌قانون‌بحکم قطعی منتهی نگردیده است در مرجعی رسیدگی خواهد شد که طبق این قانون صلاحیت رسیدگی داشته باشد.

تبصرهٔ ۳ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون مادهٔ واحده مصوب آبان ماه ۱۳۲۲ وسایر قوانینی که با مقررات این‌قانون مغایرت دارد ملغی است.

تبصرهٔ ۴ - وزارتخانه های جنگ و دادگستری مأمور اجراء این قانون میباشند.

قانون فوق که مشتمل برمادهٔ واحده و چهار تبصره است در جلسه یکشنبه چهارم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصد وسی‌ونه‌بتصویب مجلس شورایملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۹/۳/۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع‌باعطاء اختیار به‌افسران‌شهربانی‌کل برای وصول جرائم رانندگی

مصوب سوم خردادماه ۱۳۳۹

مادهٔ۱ - درشهرهائیکه از طرف ادارهٔ کل شهربانی با موافقت وزارت کشور معین وآگهی شود به افسران شهربانی کل که باین منظور تعیین شده‌باشنداجازه داده میشود که متخلفین از آئین نامه راهنمائی ورانندگی را در محل و در حین مشاهدهٔ تخلف متوقف کرده فوراً از آنان جریمه نقدی که برحسب مورد پنجاه یا ۱۰۰ یا ۲۰۰ ریال خواهد بود با تسلیم قبض رسید تمبر دار دریافت نمایند درصورتیکه متخلف بعلت همراه نداشتن وجه قادر بتأدیه جریمه نباشد ویا بعلت دیگری دریافت جریمه درحین تخلف و در محل مشاهدهٔ آن مقدور نباشد افسر

مأمور اخطاریه‌ای‌بمتخلف تسلیم یابوسیله نقلیه الصاق مینماید.

در اینصورت متخلف باید ظرف ۵روز اززوز اخطار جریمه‌مقرر رابیکی‌از صندوق‌های راهنمائی و رانندگی شهربانی ارسال ورسید دریافت‌دارد .

شخصیکه بنظر افسر شهربانی معترض‌باشد برای رسیدگی ظرف ۲۴ ساعت از طرف دادگاه بدادگاه خلاف احضار میشود و در صورت حضور یا وارد نبودن اعتراض و ثبوت تخلف دادگاه اورا بتأدیه جریمه ازپانصد ریال تا دو هزار ریال محکوم خواهد کرد .

تبصرهٔ ۱ـ متخلفی که درموعدمقرر جریمه‌راتأدیه‌ننماید معترض محسوب وبا اوطبق قسمت اخیرمادهٔ ۱ رفتارخواهد شد .

تبصرهٔ ۲ ـ کلیه رانندگان مکلفند درحین رانندگی پروانه رانندگی با عکس خود راکه بآن ملصق باشد همراه داشته باشند ودرغیراینصورت مأمورین شهربانی مجازند متخلف را بدادگاه اعزام نمایند .

تبصرهٔ ۳ ـ رانندگانی که ظرف یکسال۳دفعه باتهام جرائم خلافی‌مربوط بامور رانندگی در دادگاه محکوم شده باشند وجرائم مزبورمطابق آئینامه امور خلافی رانندگی درگواهینامه رانندگان آنها ثبت شده باشد مدت ۶ ماه از حق رانندگی محروم خواهند بود ودرصورتیکه تخلف راننده سه باردیگربشرح‌فوق دریکسال تکرار شود متخلف مدت یکسال ازحق رانندگی محروم خواهد شد و چنانچه رانندگانی که گواهینامه آنها از طرف افسران شهربانی بعلت سرعت یا سبقت غیرمجاز یا تجاوز بچپ ضبط شده باشد و پس از صدور حکم محرومیت از رانندگی‌مبادرت‌برانندگی نمایند درحکم اشخاصی خواهند بود که بدون پروانه رانندگی نموده‌اند .

تبصرهٔ ۴ ـ رسیدی که‌ازطرف‌افسران شهربانی در موقع ضبط گواهی نامه

داده میشود تا مدت پنج روز از تاریخ تسلیم درحکم گواهی‌نامه رانندگی محسوب میشود .

مادهٔ ۲ ـ آئین‌نامه اجرای این قانون‌را وزارت دادگستری و کشور تهیه وپس ازتصویب هیئت وزیران قابل اجرا خواهد بود .

مادهٔ ۳ ـ این قانون درهرشهر ده روز بعد از نشر آگهی مذکور در قسمت اول مادهٔ ۱ دریك روزنامه کثیرالانتشار بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

مادهٔ ۴ ـ عوائدحاصله ازجرائم مربوط به تخلفات اموررا هنمائی ورانندگی وهمچنین عواید حاصله‌ازجرائمی که افسران‌پلیس طبق این قانون‌وصول مینمایند بحساب مخصوصی دروزارت‌دارائی تمرکزداده میشود ودراختیارشهربانی هرمحل خواهد بود که‌وجوه وصولی مزبورطبق مقررات مالی بمصرف امورفنی‌وراهنمائی مربوط بحسن انتظام امور رانندگی از قبیل نصب چراغهای راهنما و خط کشی خیابانهاوهمچنین تکمیل کادراستخدامی درحدودقوانین استخدامی درهمان‌محل برسد

مادهٔ ۵ ـ وزارتخانه‌های کشورودادگستری‌ودارائی‌مأموراجرای‌این قانون‌میباشند

قانون فوق که مشتمل برپنج ماده وچهار تبصره است درجلسه سه شنبه سوم خرداد ماه یکهزار وسیدوسی ونه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

ممانون بالادر جلسه۱۳۳۹/۳/۱۶ بتصویب مجلس‌سنا رسیده است

قانون مربوط باصلاحات ارضی

مصوب ۲۴ اسفند ماه ۱۳۳۸

فصل اول ـ تعاریف :

مادهٔ اول ـ اصطلاحاتیکه‌دراین‌قانون‌بکاربرده‌شده‌ازنظراجرای‌این قانون بشرح زیرتعریف میشود :

۱ـ کشاورزی ـ عبارتست از تولید محصول بوسیلهٔ عملیات زراعی وهمچنین دامداری و تولید محصولات حیوانی .

۲ ـ کشاورز ـ کسی است که خود مالك زمین بوده و شخصاً بکشاورزی اشتغال دارد ومنبع اصلی در آمد او از راه کشاورزی تأمین شود .

۳ـ کمك کشاورز ـ کسی است که مالك زمین و عوامل دیگر کشاورزی نیست و در مقابل انجام کار معیین کشاورزی مزد (نقدی یا جنسی) در یافت میکند .

٤ـ زارع کسی است که مالك زمین نیست و در زمین متعلق به دیگری کشاورزی میکند ومقداری ازمحصول رابصورت نقدی یاجنسی بمالك میدهد .

۵ ـ رئیس خانوار ـ کسی است که متکفل معاش خانوار است .

٦ ـ خانوار ـ عبارت است از زن وشوهر و فرزندانیکه تحت‌تکفل یاولایت رئیس‌خانوارهستندواز نظر مقررات‌این‌قانون درحکم یك شخص‌محسوب میشوند .

۷ ـ مالك ـ کسی‌است که دارای زمین باشد بدون آنکه شخصاً بکشاورزی اشتغال داشته باشد .

۸ـ اشخاص مندرج در این قانون اعم است از اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی .

۹ ـ زمین ـ منظور از زمین (ارض) دراین قانون زمینی است که بتوان آنرا برای یك یاچند نوع ازامور کشاورزی مورد استفاده قراد داد .

الف ـ زمین بائر ـ زمینی است که در آن عملیات زراعی انجام نگرفته باشد .

ب ـ اراضی موات ـ زمینهای‌بایری است که ملك اشخاص نمیباشد .

پ ـ مرتع ـ زمینی است اعم از کوه ودامنه یازمین مسطح که بطورطبیعی حداقل هرهکتار آن بتواند یکصد کیلو وزن دام زنده را دریك فصل چرا تعلیف نماید و یا باتوجه بعرف محل هیأت اصلاحات ارضی استان مرتع بودن آنرا تأیید نماید .

ت ـ زمین آبی ـ زمینی است که زراعت آن ازآب دائمی رودیااستخریاقنات یا چشمه یا چاه و امثال آن آبیاری میشود .

ث ـ زمین دیم ـ زمینی است که زراعت آن از آب باران یا سیلاب مشروب میشود .

ج ـ بیشه یاقلمستان ـ زمینی است که درآن درختان غیر مثمر بوسیله اشخاص غرس شده وتعداد درخت درهرهکتار آن از هزار اصله تجاوز نماید .

چ ـ باغ میوه ـ زمینی است که درآن درختان میوه یامو بوسیله اشخاص غرس ویا پیوند شده باشد وتعداد درخت میوه یا مو درهرهکتار آن ازیکصداصله کمتر نباشد و در مورد درختان خرما و زیتون تعداد در هر هکتار از پنجاه اصله کمتر نباشد .

فصل دوم ـ حدود مالکیت

مادهٔ دوم ـ حداکثر مالکیت زمین هر شخص در تمام کشور اعم از قطعات متصل یامجزی مجموعاً چهارصدهکتار (آیش وزیر کشت) از اراضی آبی ویاهشتصد هکتار (آیش وزیر کشت) ازاراضی دیم وبایر ویامقداری زمین آبی ودیم ویابایر است که مجموع آنها ازحداکثر زمین دیم و بایر مجاز تجاوز نکند (هر کتارآبی ـ معادل دو هکتار دیم و بایر محسوب خواهد شد) میباشد و مالك میتواند به میل خود زمین مورد تشخیص خود را بمقدار معین فوق از اراضی متعلق بخود انتخاب نماید .

تبصرهٔ ۱ـدرمورد اراضی که تا تاریخ تقدیم این‌لایحه بمجلس وقف خاص شده است برای هر یك از موقوف علیهم تا میزان مقرر در ماده کماکان بصورت وقف خاص باقی‌خواهد ماند ووجوه‌حاصل از فروش مازاد موقوفات مزبوربانظارت داره اوقاف اختصاص بخرید مال دیگری داده میشود تاطبق ماده ۹۰ قانون‌مدنی مورد عمل قرار گیرد و در مورد زمینهائیکه پس از تاریخ تقدیم این لایحه وقف خاص میشود مجموع‌سهام موقوف‌علیهم‌نباید ازمیزان مجاز مقرر دراین ماده‌برای یك شخص تجاوز نماید و مقدار زمینی که باین ترتیب وقف خاص میشود از مجموع زمینهائی که بموجب همین ماده در ملکیت مالك باقی میماند کسر خواهد شد .

تبصرهٔ ۲ـ درمورد اراضی که تا تاریخ تقدیم این‌لایحه بمجلس وقف خاص وعام شده است سهم‌وقف خاص مشمول قسمت اول تبصره یك‌خواهد بود ودر مورد اراضی که پس از تاریخ تقدیم این لایحه وقف‌خاص وعام‌میشود مجموع سهام‌وقف خاص‌مشمول‌قسمت دوم تبصره یك خواهد بود .

تبصرهٔ ۳ـ درمورد موقوفات خاص وظایفی که طبق این قانون بعهدهٔمالك گذارده شده است با متولیان و یا قائم‌مقام قانونی آنان میباشد .

مادهٔسومـ مستثنیات از مادهٔ ۲ بقرار زیر است :

۱ـاگرمالك‌یا (مالکین)اراضی سهم‌خود را از زمین‌های‌یك‌ده‌یایك‌مزرعه انتخاب کند که ازآب یك یاچند رشته قنات ملکی اویاچاه ملکی او مشروب‌شود کلیه‌زمینهای‌آن‌ده یامزرعه که‌بطریق فوق مشروب میشود بملکیت اوباقی‌میماند وچنانچه تعهدنمایدآب قنات یاقنوات خود را افزایش دهد ویا قنات یاچاه جدیدی‌احداث نماید ویاقنوات مخروبه‌را دایر کند که درنتیجه اراضی دیم‌وبایر

زائدبرحد نصاب او درآن‌ده‌یامزرعه نیزآبی شود کمیسیون اصلاحات ارضی‌استان میتواند مقداراراضی‌مورد تقاضا را در اختیار اوقرار دهد. ولی اگر درظرف‌چهار سال از تاریخ واگذاری‌آب برای کشت آنها تهیه ننمایدآن قسمت از اراضی که آب برای‌آن تهیه نشده بلاعوض‌بملکیت دولت در میآید چنانچه مالك یامالکین اراضی‌سهم‌خودرا‌اززمینهای‌یك‌ده‌انتخاب کندوآن‌اراضی‌توسط سدیاشق آنهاریکه ازطرف مالك یامالکین احداث شده باشد مشروب شود فقط‌درصورتیکه مخارج دایر نگهداشتن‌آنها در حدود مخارج حفظ ونگهداری قنوات باشد با تشخیص کمیسیون اصلاحات ارضی استان(مذکوردرماده نهم) مشمول این بندخواهد بود.

۲ ـ باغات میوه وقلمستان که عرصه و اعیانی آنها متعلق بمالك باشد کلابملکیت مالك باقی‌خواهد ماندولی درمورد باغات میوه وقلمستانهائیکه‌عرصه آنها متعلق‌بمالك وتمام یاقسمتی ازاعیانی‌آنها متعلق بزارع‌باشدحد اکثر مالکیت باتوجه بمیزان درآمد ازطرف هیئت عالی اصلاحات ارضی (مذکور در مادهٔهشتم) برای هزینه منطقه تعیین خواهد شد ولی درقسمت اخیر بهر حال‌برای هرشخص جمعاً اعم ازقطعات متصل یامجزا بیش از دویست هکتار نخواهد بود .

۳ ـ مالك میتواند ظرف مدت دوسال پس از تصویب این قانون قسمتی از اراضی(بارعایت حد نصاب‌ماده۲) وهمچنین باغات وقلمستانهای خودرا بیك یاچند نفر ازوراث قانونی خود منتقل نماید مشروط براینکه مجموع اراضی وباغات و قلمستان‌هائیکه باین ترتیب بملکیت وراث در میآید از یك برابرونیم آنچه که طبق مادهٔ۲ وبند۲ اینماده بخود مالك تعلق میگیرد تجاوز ننماید اراضی یا باغات ویاقلمستانهائیکه ظرف یکسال قبل از تقدیم‌این‌لایحه بمجلس‌مالك بملکیت‌وراث قانونی خوددرآورده باشد از میزان فوق کسر خواهد شد و انتقالاتیکه بموجب

این بند داده میشود از لحاظ مالیات مشمول قانون اصلاح قانون مالیات برارث و انتقالات بلاعوض نخواهد بود .

تبصره - منظور ازباغات وقلمستانهای مندرج دراین بند قسمت اخیر بند۲ (باغات وقلمستان‌هائیکه تمام یا قسمتی از اعیانی آن متعلق بزارع است) میباشد که مبدأ مهلت‌دوسال تاریخ‌اعلام‌نظرهیأت عالی اصلاحات‌ارضی‌برای‌تشخیص‌نصاب مالکیت اشخاص در هر منطقه درمورد اینگونه باغات وقلمستانها میباشد .

٤ -ابنیه وتأسیسات واقع در اراضی مشمول این قانون که مربوط به‌کارهای زراعی نیستند از قبیل خانه های شخصی مالك- مدارس- درمانگاهها-قهوه‌خانه ها دکان - کاروانسرا - آسیاب - کارخانه و نظایرآن ومراتع نیز مستثنی است .

٥ - مدارس ومؤسسات علمی میتوانند بهر اندازه زمین که برای مطالعات و عملیات آنها ضروری باشد در مالکیت‌خودداشته باشند تشخیص اینگونه‌مؤسسات وتعیین مقدار زمین مورد لزوم باهیأت عالی اصلاحات ارضی‌خواهد بود .

٦-اراضی که درمدت دوسال‌قبل‌از تقدیم‌این لایحه بمجلس‌حد اقل یکدوره زراعی از طریق زراعت مکانیزه بدون شرکت زارع وبوسیله کمك کشاورزمورد بهره برداری‌واقع‌شده باشد مادامیکه‌باینترتیب مورد بهره برداری‌است‌ازمقررات ماده۲ مستثنی‌است‌چنانچه بهره‌برداری این قبیل اراضی از صورت‌زراعت‌مکانیزه وبوسیله کمك کشاورز خارج شود مشمول مقررات ماده ۲ خواهد بود .

۷ - هیأت‌عالی‌اصلاحات‌ارضی‌میتواند بمالك یامالکینی که بخواهنداز‌تاریخ تصویب‌این قانون ببعداراضی بایر واقع درملك خودرا ازطریق کشاورزی‌مکانیزه وبوسیله کمك کشاورز(بدون شرکت‌زارع) موردبهره برداری قراردهد که بشرح فوق عمل نمایندومادام که این اراضی‌بترتیب فوق مورد بهره‌برداری باشدمشمول مادهٔ ۲ نخواهد بود .

۸ ـ هیئت عالی اصلاحات ارضی میتواند اراضی بایر را که بموجب مقررات این قانون بدولت منتقل میشود طبق آئین نامه مخصوصیکه بتصویب هیئت دولت خواهد رسید با اخذ مبلغ مناسب در اختیار متقاضیان ذیصلاحیت برای عمران بگذارد و متقاضی باید تعهد کند ظرف حداکثر پنجسال مبادرت بعمران این اراضی نموده ودراین مدت لااقل هرسال دریك پنجم ازاراضی مزبور عملیات کشاورزی انجام دهد و چنانچه به تعهد خود عمل نکند نسبت بمقداری که تعهد درآن عمل نشده است قرارداد واگذاری لغو خواهد شد و اگر زراعت آنها بصورت مالك ـ زارع در آید مشمول مقررات مادهٔ ۲ خواهد بود درواگذاری اراضی مالکین مربوطه حق تقدم خواهند داشت .

۹ ـ اراضی املاك آستانه قدس رضوی و مسجد گوهرشاد و آستانه حضرت معصومه و آستانه حضرت عبدالعظیم وشاه چراغ وشاه نعمت‌الله ولی ومدرسه عالی سپهسالار وشیرو خورشید سرخ و سلطان علی شاه گنابادی و مسجد سلطانی تهران وهمچنین املاکی که بمنظور امورخیریه یا عام‌المنفعه یا آموزش وپرورش بمؤسسات خیریه واگذارشده یا میشود (مشروط بر اینکه عام‌المنفعه بودن مقاصد آنها بتصویب هیئت دولت برسد) وهمچنین املاك موقوفه عام که بمصرف امورخیریه وعام‌المنفعه میرسد (مشروط براینکه عام‌المنفعه بودن آنها با رعایت نظر واقف بموجب تصویبنامه هیئت دولت قبول شده یا بشود) وهمچنین املاك پهلوی که طبق برنامه مربوطه تاکنون عمل شده ومیشود .

۱۰ ـ چنانچه مالك اراضی دیم و بایر یا آیش داخل حد نصاب سهم خود را بهزینه خود فاریاب نماید تمام آن اراضی بملکیت اوباقی خواهد ماند .

مادهٔ چهار ـ ازتاریخ تصویب این قانون هرشخصی که ازاراضی خودزائد برآنچه که طبق مواد ۲و۳ این قانون بخود اوتعلق میگیرد ویا حق انتقال بوراث

قانونی خود را دارد بهر عنوان ازعناوین قانونی بدیگری انتقال دهد مکلف است عوارض عمرانی معادل ۵۰ در صد بهای اراضی مورد انتقال را بدولت بپردازد .

سر دفتران اسناد رسمی مکلفند در موقع تنظیم سند عوارض عمرانی مندرج در این ماده را وصول و خلاصه معامله رابه‌اداره کشاورزی استان مربوطه ارسال دارند .

چنانچه نقل وانتقالات‌مشمول این ماده درفاصله بین تاریخ تقدیم‌این‌لایحه بمجلس‌وتصویب‌نهائی‌آن انجام گرفته‌باشد انتقال‌دهنده بایدعوارض عمرانی‌مندرج دراین ماده‌را بدولت‌بپردازد .

تبصرهٔ ۱ ـ چنانچه طبق تشخیص هیئت عالی اصلاحات ارضی انتقال‌دهنده بهای اراضی مورد انتقال را درسند انتقال کمترازبهای واقعی آن ذکر نماید و یا برای عدم پرداخت عوارض عمرانی مقرر در این ماده بهر عنوان در دفاتر اسناد رسمی از اظهار باینکه‌مجموع‌انتقالات‌واقعی‌او بیش ازحدمجاز میباشد خودداری نماید مکلف است دو برابر عوارض واقعی پرداخت نشده‌خود را به دولت بپردازد .

آئین‌نامه مربوطه باجرای‌این ماده راوزارت کشاورزی تهیه وپس‌ازتصویب هیئت دولت بموقع اجرا خواهد گذارد .

تبصرهٔ ۲ ـ ششصدهکتارآبی(دو مقابل‌آن‌دیم) که مالك میتواند به وراث قانونی خود یا دیگری انتقال دهد مشمول عوارض مزبورنخواهد بود .

مادهٔ پنجم ـ چنانچه مالك قبل‌از شروع عمل تقسیم درهر منطقه ازطرف دولت اراضی مازادبرحد نصاب‌خودرا بنرخ‌عادله باتوافق زارعین طبق‌اسناد رسمی با اطلاع نماینده وزارت کشاورزی بزارعینی که درهمان اراضی به کشاورزی

اشتغال دارند و ده نشین باشند انتقال دهد مشمول عـوارض عمرانی مقرر درماده ٤ نخواهدبود .

مادهٔ ششم ـ ازتاریخ اجرای این قانون چنانچه درنتیجه هر گـونه عقد و معامله مجموع اراضی متعلق بهـرشخص از حـد اکثرآنچه که طبـق مواد ۲ و ۳ این قانون مجاز گردیده تجاوز کند مـازاد برایگان دراختیار دولت برای تقسیم قرارمیگیرد .

فصل سوم ـ اراضی قابل تقسیم ومقررات مربوط به‌آن

مادهٔهفتم ـ زمینهائیکه بنابمقررات این‌قانون تقسیم میشود عبارتست از:

الف ـ زمینهائیکه دراجرای‌مواد ۲و۳ این‌قانون مازاد برحد نصـاب باقی میماند اعم ازاینکه از طرف مالك یـا مالکین نسبت بآن تقاضای ثبت شده یـا نشده باشد .

ب ـ زمینهای موات .

پ ـ کلیه اراضی موات و بایری که درنتیجه اقدامات عمرانی دولت قابل کشت میشوند .

تبصره ـ نسبت به اراضی خالصه طبق قانون تقسیم وفروش خالصجات‌رفتار خواهدشد .

مادهٔ هشتم ـ بمنظورتعیین روش کلی وتهیهٔ‌آئیننامه های لازم و نظـارت دراجرای وظایفیکه دراین قانون پیش بینی شده هیئتی بنام هیئت عالی اصلاحات ارضی بریـاست نخست وزیر و عضویت وزراء دادگستری ـ کشـاورزی ـ کشور ـ دارائی و سه نفر نمایندگان منتخب شورای کشاورزی مرکز که میزان مالکیت زمینهای هریك‌ازآنها درموقع تشکیل هیئت ازحداکثرنصاب مقرردرماده۲تجاوز نکند تشکیل میگردد .

تبصرهٔ ۱ - اجرای مصوبات و تصمیمات هیئت عالی اصلاحات ارضی واداره امورمربوط باین لایحه بعهده یکنفرمدیرعامل که باسمت معاونت وزارت کشاورزی به‌پیشنهاد هیئت‌عالی وبفرمان ملوکانه منصوب میگردد خواهدبود .

تبصرهٔ ۲ - کلیه‌اعتباراتیکه‌برای اجرای اینقانون اختصاص داده میشوددر اختیارهیئت مزبوراست که بنا بتشخیص خود وطبق آئیننامه‌ای که بتصویب هیئت دولت‌میرسد توسط‌مدیرعامل بمصرف برساند .

مادهٔ نهم - درهراستان‌یافرمانداری کل کمیسیون‌اصلاحات ارضی‌بریاست استاندار یا فرماندار کل یاقائم‌مقام واوعضویت رئیس کل کشاورزی‌یانماینده‌خاصی که‌ازطرف وزیر کشاورزی تعیین‌میشود ورئیس‌دادگستری‌استان‌یافرمانداری کل یایکنفرقاضی بمعرفی وزیردادگستری ورئیس ادارهٔ ثبت اسناد واملاك استان یا فرمانداری کل یاقائم مقام او و سه نفر بمعرفی شورای کشاورزی مرکزاستان یا فرمانداری کل که مقدار مالکیت‌زمینهای‌هریك ازآنهادرموقع تشکیل کمیسیون ازحداکثر نصاب مقرردر ماده ۲ تجاوز ننماید تشکیل خواهد شد .

سازمان‌وظایف‌وحدوداختیارات ومسئولیت کمیسیون مزبورطبق آئیننامه‌ای است که بتصویب‌هیئت عالی اصلاحات ارضی خواهدرسید .

اجرای‌عمل‌تقسیم درهرمنطقه‌وهمچنین حدودهرمنطقه بنابه‌پیشنهادوزارت کشاورزی وتصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی تعیین میشود ودرداخل هرمنطقه دهات‌ششدانگی که مالك آنها مقیم‌ده‌نباشند درتقسیم‌مقدم خواهدبود .

مادهٔ دهم - در هر منطقه که بموجب مادهٔ نهم عمل تقسیم شروع میگردد مراتب بدواً بوسیله روزنامه کثیرالانتشار محل و سایر وسایل معمول و مناسب محلی آگهی‌وبعلاوه دوبار در روزنامه رسمی کشور و یکی از جراید کثیرالانتشار پایتخت اعلام‌خواهدشد درظرف سه ماه از تاریخ نشرآخرین‌آگهی در روزنامه

رسمی اشخاصیکه میزان اراضی آنها از حد نصاب مقرر در ماده ۲ تجاوز نماید موظفند در اظهارنامهٔ چاپی که از طرف وزارت کشاورزی دردسترس آنها گذارده میشود وضعیت املاك خودرا از حد نصاب و مستثنیات مادهٔ ۳ باقیدمساحت‌تقریبی تنظیم وبانضمام رونوشت مصدق اسناد مالکیت ویا مستند تصرف خود بمقاماتیکه از طرف وزارت کشاورزی تعیین گردیده با اخذ رسید تسلیم نمایندو چنانچه از تسلیم اظهارنامه تا موعد مقرر خودداری ویاعالماً وعامداً برخلاف حقیقت‌مطالبی قید کنند بپرداخت جریمه از ده‌هزارریال تا یکصدهزارریال محکوم خواهندشد و در این قبیل موارد کمیسیون اصلاحات ارضی استان مبادرت به تنظیم صورت وضعیت مزبور خواهد کرد .

تبصرهٔ ۱ - در املاك مشاع این وظیفه بعهده هریك از مالکین نسبت بسهم خود میباشد ودر موردصغار و محجورین وظیفه تسلیم اظهار نامه بعهدهٔ سرپرست قانونی آنها است .

تبصرهٔ ۲ - نسبت باملاك متنازع فیها تا تاریخ تقدیم این‌لایحه بمجلس هر یك از اصحاب دعوی مکلفند نسبت بسهم ادعائی خود جداگانه بتنظیم و تسلیم اظهارنامه مذکور دراین ماده اقدام نمایند تسلیم اظهارنامه فوق و اقداماتیکه در اینمورد بعمل میآید دلیل بر مالکیت نخواهدبود و در اینمورد چنانچه تا تاریخ شروع عمل تقسیم در منطقهٔ مربوط رفع‌تنازع‌بعمل نیاید تامیزان مجموع زمینهای موضوع دعوی مشروط باینکه‌برای هریك از اصحاب‌دعوی‌ازحداکثر نصاب مقرر در ماده ۲تجاوز ننماید منظورنموده وبقیه طبق مقررات این قانون عمل خواهد شد ونسبت باراضی متنازع فیها پس‌از تقدیم این‌لایحه بمجلس‌هریك از اصحاب دعوی مکلف بتسلیم اظهار نامه بشرح فوق خواهد بود . در اینصورت بمیزان سهم هریك از متصرفین مشروط باینکه ازحداکثر نصاب‌مقرر درمادهٔ ۲

تجاوز ننماید منظور گردیده و نسبت ببقیه نیز طبق مقررات این قانون عمل خواهد شد .

مادهٔ یازدهم ـ در اراضی مشاع چنانچه درظرف ٦ ماه پس‌از شروع عمل تقسیم در منطقهٔ مربوطه عمل افرادانجام‌نشود کمیسیون‌اصلاحات ارضی‌موافق‌نظر اکثریت ملکی‌مالکین و درصورتیکه ظرف دو ماه بهرنحو اکثریت مزبورحاصل نشود کمیسیون به‌انتخاب خود تا میزان مجموع زمینهای استحقاقی تمام‌مالکین طبق این قانون از جمع اراضی مشاع مجزی وبقیه را تقسیم‌خواهد کرد .

مادهٔ دوازدهم ـ اراضی مشمول مقررات‌تقسیم این‌قانون که‌در تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس در اجاره رسمی‌است مشروط براینکه حداکثر ٥ سال بخاتمه همان اجاره بیشتر نمانده باشد کماکان تا آخر مدت در اجاره باقی خواهد ماند درصورتیکه مدت اجاره ازپنج سال تجاوزنماید نسبت‌ببقیه مدت اجاره ملغی‌وعمل تقسیم انجام خواهد شد .

فصل چهارم ـ ارزیابی و پرداخت بها

مادهٔ سیزدهم ـ در هرمنطقه که دستور تقسیم اراضی صادر شود کمیسیون ارزیابی از طرف کمیسیون اصلاحات ارضی استان تعیین میگردد که‌بهای‌اراضی‌را بنرخ عادله تعیین‌نماید .

مادهٔ چهاردهم ـ بهای ارزیابی شده اراضی طبق مادهٔ ۱۳ باقساط ده ساله‌از طرف دولت پرداخت خواهد شد دولت موظف‌است اعتبار لازم را برای‌اجرای‌این قانون تأمین نماید .

مادهٔ پانزدهم ـ الف ـ نسبت باراضی که قبل از تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس مورد معاملات رهنی ویا باحق استرداد بموجب اسنادرسمی واقع گردیده

پس از انقضاء مدت معامله و تعیین مالك قطعی آن طبق مقررات این قانون عمل خواهد شد .

تبصره- درصورتیکه شش‌ماه پس‌از انقضای مدت معاملات فوق مالك‌قطعی اراضی مشخص نگردید کمیسیون اصلاحات ارضی استان مکلف‌است بقائم مقامی از طرف داین تقاضای صدور اجرائیه و اقدامات قانونی نماید و اقدام کمیسیون اصلاحات ارضی استان درصدور اجرائیه وتعقیب عملیات اجرائی مشروط بر این است که تمام یاقسمتی ازاراضی مورد معامله مشمول این‌قانون باشد .

ب - هر گاه تمام یا قسمتی از زمین مورد تقسیم بعد از تقدیم این لایحه بمجلس دررهن یامعاملات باحق استردادقرار گیرد مالك‌موظف‌است‌درظرف۶ماه ازتاریخ شروع عملیات تقسیم دراین منطقه عین اراضی مرهونه مزبوررا از رهن خارج سازد ودرغیر اینصورت دولت بدهی مالك‌را حداکثر تامیزان بهای اراضی که بموجب مادهٔ ۱۳ ارزیابی شده طبق مادهٔ۱٤ بداین تعهد پرداخت مینماید .در اینصورت اراضی مزبور بلافاصله آزاد شده محسوب و طبق این قانون عمل میشود .

طلبکار میتواند برای دریافت بقیه طلب خود ازطریق‌قانونی اقدام نمایددر صورتیکه معاملات‌مذکوردربندالف پس‌ازتقدیم این‌لایحه بمجلس تمدیدیاتجدید شود مشمول مقررات بند ب خواهدبود .

مادهٔشانزدهم - کمیسیون اصلاحات ارضی استان پس‌ازتعیین اراضی‌مورد تقسیم‌هرمنطقه طبق این‌قانون تصمیم خود و بهای اراضی ارزیابی شده رابمالکین ذینفع به‌نشانیهائیکه دراظهار نامه‌ذکرشده اطلاع میدهد ونسخه‌ای ازتصمیم‌خود را بوسیله روزنامه‌های محلی والصاق در نقاطیکه لازم باشد نشرمیدهد . مالکین مزبورچنانچه‌اعتراضی‌نسبت‌باراضی‌مورد‌تقسیم‌یابهای‌اراضی‌ارزیابی‌شده‌داشته‌باشند

میتوانند حداکثر ظرف دوماه ازتاریخ آگهی اعتراض خودرا بکمیسیون اصلاحات ارضی استان تسلیم نمایند کمیسیون استان پس از رسیدگی نظر خودرا حداکثر ظرف ۶ماه اعلام واین نظریه درداد گاه شهرستان محل قابل اعتراض است داد گاه شهرستان خارج ازنوبت باین اعتراضات رسیدگی ورأی آن دراینمورد قطعی وغیر قابل پژوهش و فرجام خواهدبود .

تبصره ـ چنانچه پس از اعلام تصمیمات کمیسیون مالك بجهتی از جهات قانونی ممنوع المداخله شود ویا فوت کند دراینصورت هر گاه ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ فوت یا پیدا شدن جهتی که موجب منع مداخله شده است وراث متوفی یا نمایندهٔ قانونی مالك معلوم نشود دادستان شهرستان بنمایندگی متوفی یامالك اقدام لازم را بعمل خواهدآورد .

مادهٔ هفدهم ـ پس ازقطعیت تصمیم مراجع مربوطه کمیسیون اصلاحات ارضی استان مالك رابرای انتقال سندبنام دولت (وزارت کشاورزی) و دریافت بها (طبق ـ مقررات اینقانون) کتباً وبوسیلهٔ آگهی درمحل دعوت مینماید .

چنانچه ظرف مدت دوماه ازتاریخ آگهی مالك یا نماینده قانونی او حاضر بانتقال و تنظیم سند نباشد مکلف است سالیانه عوارض عمرانی به ترتیب زیر بدولت بپردازد :

الف ـ برای هرهکتار از زمینهای آبی (خواه زراعت بشود یا نشود) ویاباغ ویاقلمستان ۱۵۰۰ ریال .

ب ـ برای هرهکتار از زمینهای دیم (خواه زراعت بشود یا نشود) ۷۵۰ ریال .

پ ـ برای هرهکتار اراضی بایر ۵۰۰ ریال .

تبصره ـ درموارد انتقال اراضی بدولت هر گاه عملیات ثبتی خاتمه یافته ولی سند مالکیت صادر نشده باشد ادارهٔ ثبت پس‌از انجام معامله سند مالکیت‌بنام دولت (وزارت کشاورزی) صادر خواهد نمود .

فصل‌پنجم ـ مقررات مربوط بتقسیم وتحویل اراضی

مادهٔ هیجدهم ـ دولت موظف است اراضی انتقالی را بکسانیکه مشمول دریافت زمین هستند ببهای خریداری شده واگذار وبهای آنرا در ظرف مدت ده سال باقساط متساوی سالیانه دریافت نماید .

مادهٔ نوزدهم ـ زمینهائیکه بنا بمقررات این قانون تقسیم میشود برئیس خانوار انتقال داده میشود ودر واگذاری اراضی از لحاظ تقدم ترتیب زیر رعایت میشود :

الف ـ زارعین هر ده که در همان زمین بزراعت مشغولند و مقیم ده باشند .

ب ـ وراث زارعینی که حداکثر یکسال قبل‌از شروع تقسیم درآن منطقه فوت کرده باشند .

پ ـ کشاورزانیکه کمتر از حد اقل معین شده برای هر منطقه طبق مادهٔ ۲۱ زمین‌دارند .

ت ـ کسانیکه‌دانشکده‌هاودبیرستانهای کشاورزی و دامپزشکی‌ودانشسرای کشاورزی یا دوره‌های حرفه‌ای کشاورزی راکه از طرف دولت برسمیت شناخته شده یابشوند طی نموده ودارای زمین نیستندویا کمترازحداقل معینه‌برای‌منطقه طبق مادهٔ ۲۱ زمین دارند .

ث ـ کمك کشاورزان مقیم منطقه تقسیم .

ج ـ افرادیکه داوطلب بکار کشاورزی باشند .

تبصرهٔ ۱ ـ در تقسیم زمین بهریك از طبقات مندرج دراین ماده کسانیکه تعداد اولادشان بیشتر است مقدم خواهندبود ودرصورت تساوی‌شرایط قرعه کشی خواهد شد.

تبصرهٔ ۲ ـ اشخاصیکه بیش‌از حداقل معینه‌برای هرمنطقه طبق مادهٔ ۲۱ زمین دارند ومشمولین قانون راجع بمنع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری مصوب۲۲دیماه ۱۳۳۷ مجلسین‌حق گرفتن زمینهای مورد تقسیم ازطرف دولت‌را ندارند مگردرصورت استعفای ازکارخود و اشتغال بکشاورزی و سکونت در ده.

مالکینی که از مقررات بند۷و۸ ماده ۳ قانون‌استفاده مینمایند ازاین‌تبصره مستثنی میباشند.

مادهٔ بیستم ـ اشخاصیکه زمین میگیرند باید تبعهٔ ایران‌بوده وشخصاً و یا بکمك افراد خانواده خود اشتغال بکشاورزی داشته باشند و یا تعهد انجام کار کشاورزی بنمایند.

مادهٔ بیست‌ویکم ـ بهریك ازاشخاصیکه طبق‌مادهٔ ۱۹ حائز شرایط‌دریافت زمین باشند طبق آئین‌نامه‌ایکه بتصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی خواهدرسید بنابمقتضیات‌منطقه وبا درنظر گرفتن نوع‌زراعت-موقعیت‌زمین-جنس‌خاك‌بمیزانیکه برای زندگی یك خانوار کشاورز ونیروی کار افراد آن خانوار حتی‌الامکان‌کافی باشد زمین واگذار میگردد حداقل مساحت زمین برای هرخانوار درهرمنطقه‌بنا بپیشنهاد کمیسیون اصلاحات ارضی استان وتصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی تعیین خواهد شد.

تبصرهٔ ۱ ـ زمینهای آبی طبق مقررات اینقانون باحقابه مربوطه ازقنات یا رودخانه وغیره بزارع منتقل خواهد شد ومیزان‌حقابه هرزمین‌آبی‌از کل‌منبع

آب مربوط بادرنظر گرفتن آیش‌طبق عرف‌محل خواهد بودودرمورد قنات‌مالکیت مشاع‌آن نیز نسبت‌بسهم حقابه‌آن‌زمین بکشاورزتحویل گیرنده زمین انتقال‌خواهد یافت زمینهای آبی که از رودخانه مشروب میشود مالکیت مشاع مجاری و انهار وحقابه نسبت بزمین مربوطه‌بکشاورزتحویل گیرنده زمین منتقل خواهد گردید و مراقبت‌ونگهداری وتعمیرواصلاح‌کلیه این‌قبیل‌منابع‌بعهده شرکت تعاونی‌مربوطه خواهد بود ومادام که شرکت‌تعاونی تشکیل نشده است وزارت کشاورزی آئین‌نامه مربوط بحفظ و نگاهداری قنوات را تهیه و بتصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی خواهد رسانید .

تبصرهٔ ۲ ـ هر گاه‌بعضی اززمینهای‌آبی‌بمالکیت مالك یا مالکین‌باقیمانده وقسمتی بزارع‌یا زارعین‌طبق مقررات این قانون انتقال‌یابد وبطورکلی درهرملکی که مشاع باشد اداره امورقنات یا قنوات یا چاه عمیق یا انهار که اراضی مزروعی ازآن مشروب میشود بعهده اکثریت ملکی مالکین است که بامانت ازطرف عموم مالکین آنرا اداره نماید ولی عموم مالکین آن اراضی مزروعی باید مخارج آنرا بنسبت سهم خود بپردازد والا بوسیله بخشدارمحل بتقاضای اکثریت ملکی مالکین با نظارت‌اداره کشاورزی محل یانماینده وزارت کشاورزی از محصول ملك درسر خرمن وصول میشود .

مادهٔ بیست ودوم ـ اشخاصیکه بموجب این قانون زمین به آنان واگذار میشود چنانچه تمام یا قسمتی اززمین واگذاری را معامله و یا بهرعنوان دیگری ازدست بدهند نمیتوانند مجدداً درخواست زمین نمایند .

فصل ششم ـ مقررات مربوط باراضی تقسیم شده

مادهٔ بیست وسوم ـ آنچه که بنا بمقررات این قانون تقسیم و به اشخاص انتقال داده میشود بنام انتقال گیرنده سند انتقال صادر و بدستور رئیس کمیسیون

اصلاحات ارضی استان بمالك جدید تحویل وموردانتقال بعنوان وثیقه وصول اقساط در رهن بانك کشاورزی ایران گذارده خواهد شد .

مادهٔ بیست وچهارم ـ هر گونه معاملاتی نسبت بـاراضی واگذار شده که منجر بتجزیه آن اراضی بقطعات کوچکتر ازحداقل تعیین‌شده برای هرمنطقه‌طبق مادهٔ۲۱ بشود ممنوع وباطل است وچنانکه کشاورزفوت نماید ووراث نتوانندبرای اداره ملك توافق کنند میتوانند سهم‌خودرابارعایت قسمت اول این ماده‌بدیگران بفروشند پرداخت بقیه اقساط بعهده خریدارجدید است .

هر کشاورز میتواند تاپنج برابرسهم تقسیم درآن محل را خریداری نماید بشرط آنکه درتمام‌آن اراضی شخصاً زراعت یا دامداری نموده یا تبدیل‌بباغ‌نماید واگر کشاورزی توانائی‌کار کشاورزی‌را ازدست بدهد میتواندزمین خودرابکشاورز دیگری با رعایت مفاد این ماده‌بفروشد ومراتب را باداره کشاورزی استان اطلاع دهد .

تبصره ـ هر گاه‌زمینهای‌تقسیم‌شده مصرف دیگری غیراززراعت‌پیدانماید که در آمد آن بیش از کشاورزی باشد کمیسیون اصلاحـات ارضی استان پس از رسیدگی اجازه تجزیه وفروش آنرا خواهد داد .

فصل هفتم ـ مقررات مالی

مادهٔ بیست وپنجم ـ اعتبار لازم برای اجرای این قانون ازجمله پرداخت اقساط بمالکین اراضی تقسیم شده وهزینه‌های مربوط بسازمان وعملیات اصلاحات ارضی در بودجه کل کشور منظور و در اختیار هیأت عـالی اصلاحات ارضی قرار میگیرد .

مادهٔ بیست وششم ـ بانك کشاورزی ایران مکلف است با نظر هیئت عالی اصلاحات ارضی اقساط بدهی کشاورزان‌را بابت بهای زمین وصول وبحساب خزانه واریز نماید .

مادهٔ بیست وهفتم ـ درصورتیکه کشاورزی سه‌قسط ازاقساط سالیانه‌بدهی خودرا بدون عذرموجه بنا به‌تشخیص بانك کشاورزی نپردازد و باصدور اجرائیه ثبتی‌حاضر بپرداخت اقساط مزبور نگرددملك‌درمقابل بقیه بدهی کشاورزبدولت منتقل خواهد گردید ـ اقساطیکه کشاورز بدولت پرداخته‌باشد بابت‌اجرت‌المثل ایام تصرف ملك‌محسوب خواهدشد .

مادهٔ بیست وهشتم ـکلیه وجوه حاصله ازاجرای مواد ٤ و۱۷این‌قانون‌در حساب مخصوصی درخزانه داریکل متمرکزودراختیار هیئت‌عالی‌اصلاحات ارضی گذاده میشود که بمصرف هزینه‌های اجرائی این قانون برسانند آئین‌نامه طرز پرداخت عوارض عمرانی وجرائم مندرج درمواد ٤ و۱۷ بر اساس‌مقررات‌اجرائی اسناد ثبت شده تنظیم شده و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجـراء گـذاده خواهد شد .

مادهٔ بیست و نهمـ کلیه‌عملیات‌ثبتی مربوط‌به‌نقل وانتقالات‌طبق این‌قانون که‌یکطرف‌آن‌دولت‌باشداعم ازصدور سندمالکیت ـ اجراء و اخطار و غیره‌مجاناً انجام وازپرداخت هر گونه‌حق‌الثبت وعوارض معاف میباشند وهمچنین‌کلیه تقاضا نامه‌ها واظهارنامه‌ها واوراق تعهدات واسنادو مدارك تصرف و تهیه رونوشت‌اسناد هر گونه اوراق دیگر مربوط بنقل‌وانتقالات فوق‌وسیله مقامات رسمی یا صاحبان محاضر مورد اقدام قرار گیرد از پرداخت مالیات وعوارض و حق تمبر معـاف است .

پرداخت حقوقیکه بسردفتران اسنادرسمی وسرمایه خاص مندرج در ماده ۱۳۵قانون ثبت تعلق میگیردبالمناصفه بعهده طرفین معامله خواهد بود .

فصل هشتم ـ مقررات مربوط بکمك‌های فنی وحمایت‌کشاورزان وزارعین

مادهٔ سی‌ام ـدولت موظف‌است‌ضمن انجام‌عملیات تقسیم اراضی‌درهرمنطقه

سازمان مجهز کشاورزی برای تهیه و توزیع بذر و نهال مرغوب و دامهای اصیل و تأمین تسهیلات لازم در اعطاء اعتبار و امر بازرگانی محصولات کشاورزی و ترویج کشاورزی نوین در آن منطقه ایجاد نماید .

مادهٔ سی و یکم ـ دردهاتیکه زمین بین کشاورزان تقسیم میشود درمورد خانه مسکونی و ابنیه ازقبیل طویله ـ انبار و غیره که در تصرف زارعین است بترتیب زیر عمل میشود :

الف ـ هر گاه عرصه و اعیانی ابنیه مزبور متعلق بمالك باشد عرصه مجاناً بزارع واگذار میشود و اعیانی ارزیابی و چنانچه بهای آن از بیست هزار ریال بیشتر باشد مازاد بر بیست هزار ریال طبق ماده ۱۸ اززارع دریافت و طبق ماده ۱٤ بمالك پرداخت خواهد شد و کشاورزان میتوانند بنام خود تقاضای صدور سند مالکیت بنمایند و اگر اعیانی متعلق بزارع باشد عرصه مجاناً بزارع واگذار خواهد گردید .

ب ـ در مورد مسکن کشاورزانیکه مالك قسمتی اززمین این دهات میشوند طبق بند (الف) این ماده رفتار میشود وچنانچه مالك بخواهد عرصه و اعیانی این ابنیه را برای خود نگاهدارد مکلف خواهد بود بقدر لزوم بتشخیص کمیسیون اصلاحات ارضی استان ، اراضی مجاور قسمت مسکونی ده برای ایجاد ساختمان ببهائی که از طرف کمیسیون ارزیابی معین میشود در اختیار کشاورز بگذارد و معادل هزینه ایجاد اعیانی مشابه باآنچه قبلا متعلق به کشاورز بوده باو بپردازد.

تبصره ـ دردهاتیکه مشمول مقررات انتقال و تقسیم نیستند و یا قسمتی از آن مشمول وقسمت دیگر در مالکیت مالك باقی میماند مالك موظف است زمین مورد لزوم را بتشخیص کمیسیون اصلاحات ارضی استان برای ساختن مسکن و محل نگاهداری دام و انبار محصول بامحوطه مربوطه و یا خانه مناسب دراختیار زارع ملك

خود بطور مجانی بگذارد .

مادهٔ سی‌ودومـ امورمشترك کشاورزی‌زمینهای‌تقسیم‌شده ازقبیل نگهداری قنوات و انهار و استفاده از ماشین آلات عملیات دفع آفات نباتی و حیوانی و حفاظت‌وبهره‌برداری ده‌وامثال‌آن(باستثنای آنچه مشمول تبصره ۲ماده۲۱میباشد) بوسیله شرکتهای تعاونی انجام خواهدشد و اشخاصیکه زمین بآنهاواگذارمیشود درصورتیکه عضوشرکت تعاونی‌منطقه‌خود نباشند شرکت‌ازطرف آنهامخارج‌لازم را برای‌انجام‌امورمشترك کشاورزی‌طبق آئین‌نامه‌ایکه‌بتصویب هیئت‌عالی‌اصلاحات ارضی‌میرسدپرداخت‌خواهد کرد وهرگاه کشاورز ازپرداخت‌آن خود داری‌نماید نسبت به بدهی او بنابرتقاضای‌شرکت اداره ثبت محل اجرائیه‌صادرمینماید.دولت کمکهای‌لازم را درتأسیس شرکتهای تعاونی مبذول خواهد داشت .

مادهٔ سی‌وسوم ـ وزارت کشاورزی موظف است حداکثر در ظرف ششماه‌پس ازتصویب این‌قانون‌آئین‌نامه‌لازم مربوط‌بروابط مالك وزارع را توسط کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت دادگستری ، وزارت کشور . وزارت کشاورزی‌ویك نفرنماینده‌ازطرف‌شورای کشاورزی‌مرکز ویکنفر نماینده‌زارعین‌بادرنظر گرفتن ارزش عوامل زراعی برای هرنوع زراعت درهرمنطقه وهمچنین آئین‌نامه مربوط بحقوق کمك کشاورزان را تهیه نموده و بتصویب هیئت دولت رسانده و بموقع اجرا بگذارد .

مادهٔ سی‌وچهارم ـ رفع اختلاف بین‌مالك وزارع و کشاورز در امورمربوط بکشاورزی توسط‌هیئت‌حل‌اختلاف کشاورزی بعمل میآید هیئت‌مزبور درهربخش مرکب‌خواهدبودازبخشدار ،رئیس‌دادگاه‌بخش‌مربوط(یانماینده‌وزارت‌دادگستری) نماینده وزارت کشاورزی (یانماینده اداره کشاورزی مربوط)رأی این‌هیئت قطعی است وبوسیله‌اجرای دادگاههای دادگستری بموقع‌اجرا گذارده خواهدشد .

مادهٔ سی و پنجم ـ مادام که آئین نامه مذکور درماده ۳۳ تصویب و اجرا نشده درهر منطقه روابط فعلی مالکین و زارعین در امور کشاورزی که درهر محل معمول بوده باید کماکان ادامه یابد .

مالکین و زارعینی که برخلاف این ماده رفتار کنند و یا از پرداخت سهم مالکانه یا سهم زارع خودداری نمایند علاوه بر سهم مربوطه طبق معمول محل بپرداخت غرامت نقدی ازدویست ریال تا یکصدهزار ریال ازطرف هیئت حل اختلاف کشاورزی نیز محکوم خواهندشد و تصمیمات هیئت قطعی و بلافاصله بموقع اجرا گذارده خواهدشد.

مادهٔ سی و ششم ـ مأمورین دولت و کسانیکه مأمور اجرای مقررات این قانون میباشند هر گاه دراجرای مقررات این قانون مرتکب جرمی شوند بحداکثر مجازاتیکه برای آن جرم در قوانین دیگر مقرر است محکوم خواهندشد و اگر مأمورین دولت در اجرای مقررات این قانون مرتکب تخلف اداری شونددادگاه اداری میتواند ولو برای دفعه اول ارتکاب مجازات متخلف را تا انفصال دائمی ازخدمات دولتی تعیین نماید .

مادهٔ سی و هفتم ـ مقررات قانون مصوب سال ۱۳۳۷ راجع بخرید املاك ورثه اسماعیل قشقائی بقوت خود باقی است وکارشناسانی که طبق ماده ۱۶ قانون سازمان برنامه انتخاب میشوند مکلفند بهای املاك را براساس مقررات ماده ۱۳ این قانون تعیین نمایند و دولت باید بهای املاك نامبرده را طبق ماده ۱۴ این قانون پرداخت نماید.

مادهٔ سی و هشتم ـ دولت مأمور اجرای این قانون است .

قانون فوق که مشتمل برسی و هشت ماده و نوزده تبصره است درجلسه سه شنبه بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۹/۲/۲۶ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

فهرست

قسمت دوم - قوانین

مربوط به امور اقتصادی

و مالی

از صفحه ۱۰۱ تا صفحه ۶۳۲

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱	قانون مربوط به‌تفحص و اکتشاف واستخراج نفت در سراسر کشور و فلات‌قاره .	۱۰۱	۱۱۷
۲	قانون‌مربوط به‌موافقت‌نامه‌تفحص‌واکتشاف‌واستخراج‌وبهره‌برداری‌نفت بین‌شرکت‌نفت ایران‌وشرکت ایتالیائی آجیپ‌مینراریا .	۱۱۸	۱۷۵
۳	قانون مربوط به‌موافقت‌نامه تفحص‌واکتشاف وبهره‌برداری وفروش‌نفت بین شرکت‌ملی‌نفت وشرکت سافایرپترولیومزلیمیتد .	۱۷۶	۲۳۳
٤	قانون‌مربوط بموافقت‌نامه‌تفحص‌واکتشاف‌وبهره‌برداری وفروش‌نفت‌بین شرکت‌ملی‌نفت‌ایران‌وشرکت‌سهامی‌پان‌آمریکن‌پترولیوم کورپوریشن.	۲۳۳	۲۸۹
٥	قانون مربوط به‌اساسنامه شرکت‌ملی‌نفت‌ایران.	۲۹۰	۳۱٥
٦	قانون‌مربوط به‌تمدید بخشودگی‌جرائم‌وزیان‌دیرکردمالیات مستغلات .	۳۱٦	۳۱٦
۷	قانون‌راجع ببخشودگی‌بدهی‌جنسی‌ونقدی خورده‌مالکین و کشاورزان قائنات .	۳۱٦	۳۱۷
۸	قانون اصلاح‌قانون مالیات بردرآمد وحل اختلافات مالیاتی .	۳۱۷	۳۱۹
۹	قانون‌اصلاح قانون مالیات‌برارث ونقل وانتقالات بلاعوض .	۳۱۹	۳۲۸
۱۰	قانون اصلاح قانون مالیات بردرآمد .	۳۲۸	۳٤٥
۱۱	قانون راجع‌به‌اصلاح تبصره بند (الف) مادهٔ ۱۲ قانون اصلاح قانون مالیات بردرآمد .	۳٤٦	۳٤٦
۱۲	قانون راجع به‌عوارض فرود وتوقف‌هواپیما ها .	۳٤٦	۳٤۹

فهرست قسمت دوم مربوط به‌قوانین اقتصادی و مالی

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱۳	قانون‌راجع به‌ایجادتسهیلات برای‌مؤدیان‌مالیاتی‌درموردپرداخت‌مالیات .	۳۴۹	۳۵۲
۱۴	قانون راجع بمعافیت املاك مزروعی جدیدالاحداث و مستغلات جدیدالبناءمرزنشینان تاشعاع۷۲ کیلومتری .	۳۵۲	۳۵۳
۱۵	قانون راجع‌بواگذاری ومعافیت‌کالاهای‌وارده‌ازطرف‌اداره‌همکاری‌فنی.	۳۵۴	۳۵۴
۱۶	قانون راجع بمعاف بودن‌هدایای سازمانهای خیریه کشورآمریکا از پرداخت کلیه‌حقوق وعوارض گمرکی‌وعوارض داخلی .	۳۵۴	۳۵۵
۱۷	قانون راجع به‌اجازه پرداخت کرایه‌حمل‌ونقل وسایرهزینه‌های‌حمل گندم اهدائی دولت‌آمریکا .	۳۵۶	۳۵۶
۱۸	قانون راجع بمعافیت دستگاه‌فرستنده تلویزیون از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی .	۳۵۶	۳۵۷
۱۹	قانون راجع بمعافیت محل مسکونی نمایندگیهای سیاسی و کنسولی بیگانه درایران ازعوارض‌ثبت .	۳۵۷	۳۵۸
۲۰	قانون اعطاء اختیار بکمیسیون مشترك دارائی مجلسین جهت تصویب لایحه بانکی وپولی کشورواساسنامه بانك‌ملی ایران .	۳۵۸	۳۵۹
۲۱	قانون‌راجع به‌اعطای‌اختیاربکمیسیون مشترك دارائی مجلسین‌درمورد اصلاحات مالیاتی .	۳۵۹	۳۶۰
۲۲	قانون اصلاح تعرفه گمرکی .	۳۶۰	۶۰۹
۲۳	قانون راجع به‌اصلاح بند (ب) شماره ۸۹۸ تعرفه گمرکی .	۶۱۰	۶۱۰

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
٢٤	قانون‌راجع به‌اجازه ضرب‌ریال نیکلی‌جدید .	٦١٠	٦١١
٢٥	قانون ضرب مسکوك پشیز پنجاه دیناری‌برنز .	٦١٢	٦١٢
٢٦	قانون مسکوك طلا .	٦١٢	٦١٤
٢٧	قانون راجع به‌اجازه ضرب ریال نیکلی جدید.	٦١٤	٦١٦
٢٨	قانون‌مربوط به‌تغییر نرخ حق‌الحفاظه بانك‌کارگشائی .	٦١٦	٦١٦
٢٩	قانون‌راجع به‌اصلاح قانون تثبیت پشتوانه اسکناس .	٦١٦	٦١٧
٣٠	قانون‌راجع به واگذاری معاملات ارزی ببانك‌ملی‌ایران .	٦١٨	٦٢١
٣١	قانون چکهای تضمین‌شده .	٦٢١	٦٢٢
٣٢	قانون راجع به اجازه تشکیل بانك تجارت خارجی ایران .	٦٢٢	٦٢٣
٣٣	قانون راجع به اجازه تأسیس موسسه استاندارد ایران.	٦٢٣	٦٢٥
٣٤	قانون مربوط به اساسنامه شرکت شیلات وصیدماهیان غضروفی	٦٢٥	٦٢٦
٣٥	قانون مربوط به اصلاح قسمت اول بند (ج) ماده ١١ قانون برنامه عمرانی هفت ساله دوم کشور .	٦٢٦	٦٢٧
٣٦	تصمیم‌قانونی مربوط به‌اصلاح تبصره فصل‌چهارم ماده دوم قانون‌برنامه عمرانی هفت ساله دوم .	٦٢٧	٦٢٨
٣٧	قانون راجع به اصلاح ماده ٨ قانون برنامه عمرانی هفت ساله‌دوم.	٦٢٩	٦٣٠
٣٨	قانون راجع‌بواگذاری‌اختیارات‌مدیرعامل‌سازمان‌برنامه‌برئیس‌دولت.	٦٣٠	٦٣١
٣٩	قانون راجع به تهیه وتقدیم تشکیلات جدید برنامه .	٦٣١	٦٣٢

۲ ـ قوانین اقتصادی و مالی

قانون مربوط

بتفحص و اکتشاف واستخراج نفت در سراسر کشور وفلات قاره

مصوب ۲۰ تیرماه ۱۳۳۶

مادهٔ اول ـ بمنظور تسریع در توسعه عملیات تفحص واکتشاف واستخراج نفت درسراسر کشور وفلات‌قاره باستثنای آن‌قسمت ازاراضی که طبق قرار داد فروش نفت مصوب ششم آبان ۱۳۳۳ بعنوان حوزه عملیات کنسرسیوم تعیین گردیده‌است وهمچنین بمنظور توسعه سریع عملیات تصفیه‌وحمل‌ونقل وفروش‌کلیه نفتی که در خارج ازحوزه عملیات کنسرسیوم بدست‌خواهدآمد درسراسر کشور ونیزدرخارج ازکشور بشرکت ملی‌نفت‌ایران‌اجازه داده میشود که طبق اصول و شرائط مندرج در این‌قانون عمل نماید .

تبصرهٔ ۱ ـ منظور ازکلمهٔ «نفت» در این‌قانون عبارت‌است ازنفت‌خام ـ گاز طبیعی ـ اسفالت وکلیه هیدروکاربورهای مایع اعم‌ازاینکه بحالت‌طبیعی یافت‌شود و یا بوسیلهٔ عملیات مختلف ازنفت خام و گاز طبیعی جدا شود و نیز هر فرآورده مهیای استفاده یانیمه‌تمامی که‌ازمواد مزبوربوسیله تبدیل گاز به مایع یا تصفیه یا عمل شیمیائی یاهر گونه طریقه دیگری‌اعم ازآنچه اکنون معمول‌است‌وآنچه در آینده معمول شود بدست‌آید .

تبصرهٔ ۲ ـ منظور از «عامل» دراین‌قانون هرشخص یا سازمان مشترك ویا دستگاه مختلفی است که‌درحدودمقررات این قانون مجاز به‌اجرا و اداره عملیات صنعت نفت باشد .

تبصرهٔ ۳ ـ منظور از«شخص»دراین‌قانون هرشخص طبیعی‌یاحقوقی‌میباشد ولی این عنوان‌بشرکت‌ملی‌نفت‌ایران‌وشرکتهای فرعی آن اطلاق‌نمیگردد.عنوان

شخص بدستگاههای مختلفی هم که از طرف دو شخص یا بیشتر توأماً ایجاد شود اطلاق میگردد بدون اینکه دراثر این اختلاط عنوان شخصیت حقوقی جداگانه‌ای بوجود آید .

تبصرهٔ ۴ ـ منظور از «سازمان مشترك» دراین قانون هر مؤسسه‌ایست که قسمتی از آن متعلق به یك شخص و قسمت دیگر آن متعلق به شرکت ملی نفت ایران باشد .

تبصرهٔ ۵ ـ منظور از « دستگاه مختلط » در این قانون هر دستگاه عاملیتی است که شرکت ملی نفت ایران از یك طرف و یك یا چند شخص از طرف دیگر توأماً ایجاد نموده باشند بدون اینکه دراثر این اختلاط شخصیت حقوقی جداگانه‌ای بوجود آید .

تبصرهٔ ۶ ـ منظور از « پذیره » در این قانون وجهی است که هنگام عقد قراردادهای مربوط بتفحص و اکتشاف واستخراج نفت بایستی برطبق مقررات مربوط به این قانون درظرف مدتی که درقرارداد تصریح خواهدشد ازطرف عامل بشرکت ملی نفت ایران پرداخت شود .

مادهٔ دوم ـ شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور اجرای مقررات این قانون باهرشخصی اعم از ایرانی و خارجی که صلاحیت فنی ومالی اومحرز باشد مذاکره وهرگونه توافقی را که مقتضی بداند براساس مقررات ومصرحات این قانون و سایر شرائطی که مخالف باقوانین کشور نباشد بعمل آورده و موافقتنامهٔ مربوطه را تنظیم وامضاء وبهیئت وزیران تقدیم نماید که درصورت تأیید برای تصویب به مجلسین تقدیم گردد . موافقتنامه‌هائی که باین طرز امضاء شود پس از تصویب مجلسین وازتاریخ تصویب مزبور قابل اجراخواهد بود.

مادهٔ سوم ـ هیچ عاملی نمیتواند اجرای بعضی یا کلیهٔ عملیات مربوطه را بپیمانکاری

واگذار نماید مگر آنکه قبلا جلب موافقت شرکت ملی نفت ایران را بنماید و در هرحال این موافقت رافع مسئولیت تام وتمام عامل نخواهدبود .

مادهٔ چهارم ـ در مورد اتباع خارجه اجازهٔ عاملیت یا واگذاری عملیات به پیمانکار فقط در مواردی ممکن است داده شود که بموجب قوانین جاریه و سازمانهای اقتصادی کشور خارجی مربوطه اتباع ایرانی مجاز باشند که در کشور مزبور بطور کلی مبادرت بفعالیت های اقتصادی و مخصوصاً عاملیتهای موضوع این قانون بنمایند .

مادهٔ پنجم ـ شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور اجرای عملیات تفحص و اکتشاف و استخراج اراضی کشور و فلات قاره را بجز ناحیهٔ موضوع قانون قرارداد فروش نفت مصوب ششم آبان ۱۳۳۳ ببخشهائی تقسیم کند که مساحت هریك حد اکثر از هشتاد هزار کیلو متر مربع تجاوز ننماید شرکت میتواند از بخشهای مزبور آنچه را که مقتضی بداند از نظر اجرای عملیات مقرر در این قانون آزاد اعلان نموده ونسبت بآن پیشنهادانعقاد قرارداد بپذیرد ولیکن بایستی درکلیهٔ اوقات معادل اقلا یك‌سوم مجموع اراضی قابل استفاده و فلات قاره قابل استفاده بعنوان ذخیرهٔ ملی باقی بماند شرکت در هر موقع میتواند در تعیین حدود بخشها ونیز در مورد آزاد یا بسته بودن بخشهاتجدیدنظر کند ولی‌هر گونه تصمیمی درباب تعیین یا تغییرحدود و آزاد یا بسته بودن بخشها بایستی اقلاسه‌ماه قبل از تاریخ‌اجرای تصمیم اعلان شودو اینگونه تصمیمات تأثیری درقراردادهائی که قبلا منعقد شده باشد نخواهد داشت هرقسمت از اراضی که طبق بند ج مادهٔ ۷ و بندهای «و» و «ز» مادهٔ ۸ بشرکت ملی نفت ایران مسترد شود بسته تلقی خواهد شد تا موقعیکه شرکت ملی نفت ایران مجدداً آنرا آزاد اعلان کند . پیشنهادهائیکه بر طبق این قانون در مورد یك بخش یا قسمتی از آن در ظرف

شصت روز از تاریخ صدور اعلان شرکت ملی نفت ایران بشرکت‌تسلیم شود بدون رعایت تقدم و تأخر تاریخ وصول مورد توجه قرار خواهد گرفت .

مادهٔ ششم ـ شرکت ملی نفت ایران باید در هریك از سازمانهای‌مشترك یا دستگاههای مختلط لااقل بمیزان سی‌درصد (۳۰٪) سهیم باشد .

مادهٔ هفتم ـ در مورد سازمانهای مشترك یا دستگاههای مختلطی که سهم شرکت ملی نفت ایران پنجاه درصد یابیشتر باشد شرائط عملیات بشرح‌زیر خواهد بود :

الفـ هیچ سازمان‌مشترك یا دستگاه مختلطی نمیتواند مجموعاً بیش از شانزده هزار کیلومتر مربع در یك بخش در زمان واحد در اختیار داشته باشد . مجموع سهم نسبی هریك از طرفهای شرکت ملی نفت ایران دریك‌بخش درزمان واحد حد اکثر هشت‌هزار کیلومتر مربع میباشد . چنانچه طرف شرکت‌ملی‌نفت ایران مشارکت پنجاه درصد یا بیشتر شرکت ملی نفت را بپذیرد ودریك‌سازمان مشترك یا دستگاه مختلط لااقل دارای سهم نسبی‌چهار هزار کیلومتر مربع بشود نسبت بچهارهزار کیلومتر مربع بقیه میتواند از طریق مشارکت یاعدم مشارکت موضوع ماده ۸ عمل کند .

ب ـ سازمان مشترك یا دستگاه مختلط موظف است درهربخشی که در آن عمل میکند حد اکثر تاپایان سال چهارم پس‌از تاریخ قرارداد حفرلااقل یك‌چاه نفت را در ناحیه واگذاری شروع کند وعملیات حفاری را پس‌از شروع مداوماً‌با سرعت معقول و برطبق اصول متداول صنعت نفت ادامه دهد .

چنانچه در پایان سال دوازدهم بعداز تاریخ قراردادعملیات سازمان‌مشترك یا دستگاه مختلط در ناحیه مزبور بمرحله بهره برداری تجارتی نرسیده باشد سازمان‌یا دستگاه علاوه‌بر اینکه ناحیه مزبور را بشرکت ملی‌نفت ایران‌مسترد

خواهد نمود مشمول هر گونه ضمانت اجرائی که بموجب ماده ۱۵ مقرر میشود نیز خواهد گردید .

ج ـ در ظرف مدتیکه ازده سال ازتاریخ قرارداد تجاوز نخواهد کرد سازمان مشترك یادستگاه مختلط نصف مجموع مساحت واگذاری طبق آن قرارداد را در یك یاچندنوبت بطریقی که شرکت ملی نفت ایران مناسب بداند بشرکت مزبور مسترد خواهدنمود قطعات استردادی ازلحاظ تعداد وعرض وطول باید ازنظر عملیات صنعت نفت قابل استفاده باشد .

د ـ مدت اصلی قرار داد درمورد هرناحیه حد اکثر بیست وپنج سال از تاریخ شروع بهره برداری تجارتی درآن ناحیه خواهد بود ولی ممکن است مدت قرارداد بدرخواست هریك ازطرفهای شرکت ملی نفت ایران حداکثر برای سه دوره پنج ساله تمدید شود . دردوره پنج ساله اول برطبق شرایط مدت اصلی عمل خواهدشد ولی دردو دوره بعدبایستی شرایط ومزایا واوضاع روز در موقع تمدید درنظر گرفته شود .

هـ ـ درظرف مدتی که بموجب این قانون اجازه تفحص واکتشاف واستخراج به یك سازمان مشترك یادستگاه مختلط داده میشود عملیات مزبور درناحیه مربوطه منحصر بسازمان یادستگاه نامبرده خواهدبود .

مادهٔ هشتم ـ در مورد سازمانهای مشترك یادستگاههای مختلطی که سهم شرکت ملی نفت ایران کمتراز پنجاه درصد باشدونیز در مواردی که قرارداد با شخصی بدون تشکیل سازمان مشترك یادستگاه مختلط منعقد شده باشد شرایط عملیات بشرح زیر خواهد بود :

الف ـ شخصی که برای انجام عملیات تفحص واکتشاف واستخراج باشرکت ملی نفت ایران سازمان مشترك یادستگاه مختلطی تشکیل میدهد ویابدون تأسیس

سازمان یا دستگاه مزبور طرف قرارداد واقع میشود باید مبلغی یکجا بعنوان پذیره اضافه برحق‌الارض مذکور در بند الف مادهٔ ۹ بشرکت ملی نفت ایران بپردازد. شرکت ملی نفت ایران میزان پذیره مزبور را درهرمورد برحسب اوضاع واحوال آن مورد مخصوصاً اینکه قرارداد بر اساس مشارکت یاعدم مشارکت تنظیم گردیده وسایرعواملی که درمورد حق‌الارض بشرح مذکوردربند الف مادهٔ ۹ باید در موقع عقدقرارداد رعایت شود تعیین ودر قرارداد قید خواهدنمود.

ب ـ هیچ سازمان مشترك یادستگاه مختلطی نمیتواندمجموعاً بیش ازنه هزار کیلومتر مربع دریك بخش درزمان واحد دراختیار داشته باشد مجموع سهم نسبی هریك ازطرفهای شرکت ملی نفت ایران ونیز مجموع مساحتی که درغیر مورد مشارکت ممکن است بیك عامل واگذارشود دریك بخش درزمان واحدازشش هزار وپانصد کیلو متر تجاوز نخواهد نمود ولی این محدودیت تأثیری درمفاد بند الف مادهٔ ۷ نخواهد داشت.

ج ـ عامل میتواند ناحیه‌ای را که‌طبق هرقرداد درهر بخشی دراختیاردارد به‌ده قسمت یا کمتر تقسیم کندولی این تقسیم حداکثر تا پایان پنج‌سال از تاریخ اجرای قرار داد امکان خواهد داشت.

د ـ بجز درمواردی که خط سرحدی یاخط ساحلی یاحدود خارجی فلات قاره طرز دیگری را اقتضا نماید هرناحیه یاهریك ازقسمتهای آن بایستی بشکل چهار ضلعی باشد که‌طول متوسط آن ازشش برابر عرض متوسط آن تجاوز ننماید.

هـ ـ عامل موظف است در هر بخشی که درآن عمل میکند حداکثر تا پایان سال پنجم پس ازتاریخ قرارداد حفرلااقل یك چاه نفت را در ناحیه‌واگذاری ویا درصورتیکه ناحیه مزبور را تقسیم نموده باشددریکی ازقسمتهای آن شروع کندو بعدازآن نیز درهرسال اقلا یك چاه دیگر باقتضای عملیات حفر کندولکن حداکثر

تا پایان سال هشتم پس از تاریخ اجرای قرار داد بایستی حفاری در هر یك از قسمتهای ناحیه مربوطه شروع شده باشد و عملیات حفاری پس از شروع باید مداوماً و بر طبق اصول متداول صنعت نفت ادامه یابد . در پایان سال دوازدهم بعد از تاریخ قرارداد چنانچه عملیات در ناحیه موضوع قرارداد و یا در هریك از قسمتهای آن بمرحله بهره‌برداری تجارتی نرسیده باشد علاوه بر اینکه ناحیه مزبور یا هر قسمتی که بهره‌برداری تجارتی در آن بعمل نیامده باشد بشرکت ملی نفت ایران مسترد خواهد شد هر گونه ضمانت اجرائی نیز که بموجب مادهٔ ۱۵ مقرر میشود بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

و ـ درظرف ده سال از تاریخ قرارداد در ناحیه و یا درهریك از قسمتهای آن نصف ناحیه یا نصف هریك از قسمتهای آن بشرکت ملی نفت ایران مسترد خواهد شد ولی ناحیه و قسمتی که پس از آن در اختیار عامل باقی خواهد ماند درهیچ مورد متجاوز از هزار کیلومتر مربع پیوسته بهم نخواهد بود .

ز ـ مدت اصلی قرارداد درمورد هر ناحیه یا قسمت حداکثر بیست و پنج سال از تاریخی است که بهره‌برداری تجارتی در آن ناحیه یا قسمت شروع شود ولی مدت قرارداد ممکن است به درخواست عامل حداکثر برای سه دوره پنج ساله تمدید شود مشروط بر آنکه عامل شرائط و مزایا و اوضاعی را که در تاریخ تقاضای تمدید حکمفرما است بپذیرد و یا اقلا بیست درصد ناحیه یا قسمت مربوطه را که موضوع تقاضای تمدید است مسترد نماید .

ح ـ درظرف مدتی که بموجب این قانون اجازه تفحص و اکتشاف و استخراج بیك عامل داده میشود عملیات مزبور در ناحیه مربوطه یا قسمتهای آن منحصر بعامل نامبرده خواهد بود .

ط ـ عامل بایستی درقرارداد متعهد شود که درصورت تقاضای شرکت ملی

نفت تا میزان یك هشتم کل محصول را بجنس بشرکت مزبور تسلیم نموده بهای آنرا بقیمت اعلان شده ازبدهی مالیاتی خود کسر نماید .

مادهٔ نهم ـ شرایط زیردر کلیهٔ مواد مذکور در مواد ۷ و ۸ بایستی رعایت شود :

الف ـ هرشخصی که طبق مواد ۷ و ۸ با شرکت ملی نفت ایران قرار داد منعقد نماید باید درطی دورهٔ قرارداد مبلغی سالیانه بعنوان حق‌الارض برای تمام ناحیه موضوع فرارداد بمیزانی که شرکت ملی نفت ایران با توجه بوسعت ناحیه و خصوصیات مناطق مورد اکتشاف واستخراج مخصوصاً احتمالات پیدایش نفت و سهولت عرضه محصول ناحیه در بازارهای خارج تعیین خواهد نمود بشرکت ملی نفت ایران بپردازد .

قسمتی ازحق‌الارض که درهرمورد بتشخیص شرکت ملی نفت ایران تعیین میشود درتاریخ انعقاد قرارداد یکجا نقداً ازطرف عامل بشرکت ملی نفت ایران پرداخت و به اقساط سالیانه بتوافق طرفین ازمحل حق الارض سالیانه مزبور کسر خواهد شد .

عامل مجازاست حق‌الارض سالیانه را بانضمام اقساط سالیانه ومبلغی که یکجا پرداخت نموده جزء هزینه عملیات جاری سازمان یادستگاه یاشخص منظورنماید تا موقعیکه بدهی مالیاتی عامل درهر دورهٔ مالیاتی قبل ازاحتساب حق‌الارض معادل حق‌الارض شود یا ازآن تجاوز نماید .

درهردورهٔ مالیاتی که بدهی مالیاتی عامل معادل حق‌الارض شود یاازآن تجاوز نمایدحق‌الارض بعنوان هزینه جاری عملیات تلقی نخواهد شد بلکه ازلحاظ مقررات مادهٔ ۳۵ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۲۸ درحکم پرداخت مشخص خواهد بود .

تبصره ـ بمنظورتعیین سود ویژه مشمول مالیات هردورهٔ مالیاتی زیان‌های

عمل کرددوره‌های مالیاتی‌قبل که ازمحل درآمدها جبران‌نشده ازسود ویژه‌جاری کسر خواهد شد .

ب ـ شرکت ملی‌نفت ایران میتواند باشخصی که سازمان مشترك‌یادستگاه مختلط راباشرکت ملی‌نفت‌ایران تشکیل میدهد موافقت نماید که بجای‌پرداخت حق‌الارض شخص‌مزبور پرداخت تمامی یاقسمتی ازهزینه‌های عملیات اکتشافی‌را تاکشف نفت بمیزان قابل صدور تجارتی اعم ازسهم خود وسهم شرکت ملی نفت ایران بعهده بگیرد ولی دراین موارد شرکت‌ملی نفت‌ایران موظف‌خواهدبود که باتوجه بخصوصیات هرمورد مبلغی بعنوان حداقل درنظر گرفته وطرف را ملزم بخرج آن بنماید. چنانچه عملیات اکتشاف انجام گردیده وازحداقل هزینه پیش بینی‌شده مبلغی اضافه‌باقیماند شرکت ملی نفت ایران میتواند یا نصف‌آن اضافه رابحساب دولت ایران ازطرف‌وصول کند ویا طرف‌را ملزم نماید که تمامی اضافهٔ مزبوررا برای‌هزینه‌های تفحص‌واکتشاف واستخراج‌آینده بمصرف‌برساند .

ج ـ ازتاریخ تصویب این‌قانون شرکت ملی نفت ایران مکلف است پس‌از تقسیم اراضی کشور وفلات قاره به بخشها بشرح مندرج درمادهٔ ۵ بمنظور تأسیس سازمانهای مشترك یادستگاه‌های مختلط یاواگذاری عاملیت دریك یاچندبخش‌از اشخاص واجدصلاحیت بوسیلهٔ‌آگهی دعوت نماید که پیشنهادهای خودرا درظرف مهلت‌مقرربراساس طرح قرارداد نمونه‌ای که شرکت ملی‌نفت‌ایران طبق‌مصرحات این‌قانون تنظیم‌خواهدنمود بشرکت ملی‌نفت‌ایران تسلیم نماید .

د ـ شرکت ملی‌نفت‌ایران موظف‌است برای‌هربخشی که‌آزاد اعلان‌میکند دفترچه مشخصاتیکه موقعیت جغرافیائی ووضع‌عمومی زمین‌شناسی وسایراطلاعات مربوطه درآن قید شده باشد تهیه نموده وبانضمام قرارداد نمونه‌آنرا دراختیار پیشنهاددهندگان بگذارد .

هـ ـ پیشنهاددهندگان باید ضمن‌قبول تعهدات‌مندرج درطرح‌قرارداد‌نمونه میزان پذیره و مشارکتی را که حاضر بقبول آن هستند تعیین و پیشنهاد خودرا در ظرف مهلت‌مقرر بشرکت‌ملی نفت‌ایران تسلیم‌نمایند. شرکت ملی‌نفت‌ایران پس‌از بررسی پیشنهادهای واصله حداکثر درظرف مدت‌دوماه هرپیشنهادی‌را که باتوجه به کلیهٔ عوامل‌مربوطه بیشتر بصرفه وصلاح کشور تشخیص‌دهد انتخاب وموافقتنامهٔ لازم‌را بشرح‌مذکوردرمادهٔ۲ تنظیم وامضاء خواهد نمود. تسلیم پیشنهاد هیچگونه حقی برای پیشنهاددهنده ایجاد نمیکند وشرکت ملی نفت‌ایران در ردوقبول‌کلیه یا بعضی‌ازپیشنهادها آزاد است .

و ـ شرکت ملی نفت ایران موظف‌است درهریك از موارد عامل‌را با قید شرائط مقتضی ملزم نماید که حداکثر کوشش‌را درانجام تعهدات خود در مورد عملیات اکتشاف وتولید وبهره‌برداری نفت درمناطقی که دراختیاردارد‌بعمل‌آورده لازمهٔ استفادهٔ‌کامل‌را ازمنابع مزبوررعایت کند . همچنین عامل‌بایستی متعهد شود که‌عملیات خودرا باروش معمول‌صنعت نفت انطباق‌دهد ومخصوصاً درمورد حفاظت ذخایرهیدروکاربورازاصول صحیح‌فنی ومهندسی تبعیت نماید .

ز ـ شرکت ملی‌نفت ایران نمیتواند با هیچ شخص قرارداد یا قراردادهائی منعقد نماید که بموجب‌آن شخص مزبوردریك موقع دربیش‌ازپنج بخش بعملیات موضوع این‌قانون مبادرت کند . هردوشخص یابیشتر که فعالیت اصلی‌آنها مربوط بصنعت‌نفت ویکی‌ازآنها مالك شصت درصد یا بیشترازسهام دیگری باشد ویا هردو شرکت‌فرعی یك‌شرکت اصلی‌باشند درحکم شخص‌واحد تلقی‌خواهندشد .

مادهٔ دهم ـ شرکت‌ملی نفت‌ایران میتواند برای انجام‌عملیات‌تصفیه‌وحمل ونقل و فروش نفت درخارج کشور قراردادهائی منعقد نماید که بموجب آن یك سازمان مشترك‌یا دستگاه مختلط یاهرشخصی بدون‌تشکیل‌سازمان‌یادستگاه‌مزبور

انجام عملیات مزبور را برطبق شرایطی که درهرمورد به تشخیص شرکت ملی نفت ایران تعیین خواهد گردید بعهده بگیرد. مدت اصلی اینگونه قراردادها ازچهل سال تجاوز نخواهد نمود ولی مدت مزبور ممکن است به تقاضای عامل حداکثر تا سه دوره پنج ساله تمدید شود مشروط برآنکه عامل شرایط ومزایا واوضاع تاریخ تمدید را قبول کند.

مادهٔ یازدهم ـ شرایط زیر باید در کلیه قراردادهائی که برطبق مواد ۷ و ۸ و ۱۰ این قانون منعقد میگردد رعایت شود :

الف ـ قرارداد ممکن است برای انجام یك یاچندرشته از عملیات مذکور در مادهٔ ۱ تنظیم شود.

ب ـ هرگاه در شرایط ومزایا و اوضاعی که در حین قرارداد یا در موقع تمدید آن موجود بوده و قرارداد برطبق آن تنظیم یا تمدید شده بعداً تغییراتی حاصل شود این تغییرات تأثیری درقرارداد چه در دورهٔ اصلی وچه دردوره های تمدیدی آن نخواهد داشت.

ج ـ عامل میتواند کلیهٔ تأسیسات ثابت وغیر ثابت را که برای حسن اجرای عملیات مجاز لازم بداند تهیه وبنا یانصب و از آن استفاده کند. عامل درطول مدت عملیات مادام که بتأسیسات مزبور احتیاج داشته باشد میتواند بدون هیچگونه قیدو شرطی آنهارا در داخل ناحیهٔ خود از نقطه‌ای بنقطهٔ دیگر انتقال دهد ونیز میتواند تأسیسات جدید یااضافی یاتعویضی را که لازم تشخیص دهد تهیه وبنا یانصب واز آن استفاده کند.

د ـ عامل مجاز خواهد بود مبلغی بعنوان هزینهٔ استهلاك تأسیسات ثابتی که برای عملیات خود تهیه و بنا یانصب نموده جزو هزینه های جاری خود بر اساس تخمین عمر اقتصادی تأسیسات مربوطه که طبق اصول صحیح حسابداری ومهندسی

احتساب‌میشود و باتوجه ببقیه مدت عملیات منظور نماید . در هرموردشرکت‌ملی نفت‌ایران‌ترتیب‌حسابداری‌لازم راباعامل تعیین خواهد نمود بطوریکه‌حق‌مالکیت شرکت ملی نفت ایران نسبت به‌تأسیسات مزبور بنحو مطمئن تأمین شود و در هر صورت در پایان مدت قرارداد یافسخ قرارداد کلیهٔ تأسیساتی که برطبق‌قراردادبنا یانصب‌شده‌بدون‌هیچ‌قیدوشرطی‌ملك شرکت ملی‌نفت ایران خواهدبود .

هـ ـ شرکت‌ملی نفت در هر قراردادی که منعقد مینماید بایستی‌اقلامی‌را که عامل مجاز است جزو هزینه عملیات جاری خود منظور نمایدتصریح کندتادر احتساب مالیات بر درآمدی که بعامل تعلق میگیرد هزینه های مزبور محسوب گردد . علاوه‌برحق‌الارض بشرح مذکور در (بندالف) مادهٔ۹ و استهلاك‌تأسیسات ثابت‌واقلام‌دیگری که‌بموجب‌مادهٔ۳۵ قانون مالیات‌بردرآمد۱۳۲۸وتأییدآن‌ضمن ماده ۳۶ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۳۵ تعیین گردیده اقلام زیر جزو هزینهٔ عملیات جاری قابل احتساب خواهد بود .

استهلاك سالیانه مبلغی که از بابت‌پذیره پرداخت شده‌بمیزان‌منصفانه‌هزینه حفر چاههائی که نفت بمیزان تجارتی ازآن تولید نشده ـ هزینه انجام خدمات وغیره که برای انجام نقشه برداری زمینی وهوائی ودریائی‌ونیز برای‌حفر یا پاك کردن یا گود کردن یاتکمیل چاه‌ها یاتهیه مقدمات عملیات مزبور لزوم‌پیدا کند ولی خرج تهیهٔ تأسیسات سرمایه‌ای‌ترتیب استهلاك‌آن مقرر گردیده جزو هزینه عملیات جاری منظور نخواهد گردید .

و ـ کلیه لوازمیکه برای حسن جریان و اداره عملیات صنعت نفت مورد احتیاج باشد بدون پروانه ورودی وبامعافیت از هر گونه‌حقوق گمرکی وعوارض و سایرمالیاتهایاپرداختهابایران وارد خواهد شد اجناسی که برای‌استفاده‌ومصرف کارکنان‌عاملین مناسب باشد بدون‌لزوم هیچگونه پروانه ورودی وبامعافیت از

مقررات هر نوع انحصار دولتی ولی با پرداخت حقوق گمرکی وسایر مالیاتهائی که درموقع ورود معمولا بآن تعلق میگیرد وارد خواهد شد . این قبیل اجناس فقط به کارکنان قابل فروش خواهد بود . کلیه موارد عاملی که این اجناس را وارد میکنند باید در تحصیل لوازم وحوائج مورد مصرف خود نسبت به اشیائی که در ایران ساخته ومهیا میشود رجحان قائل شود با این قید که اشیاء مذکور با مقایسه آن با اشیاء مشابه خارجی باهمان شرایط مساعد از لحاظ نوع جنس وقیمت وسهل الحصول بودن آن در موقع لزوم بمقادیر مورد نیاز و قابل مصرف بودن آن در موردی که برای آن منظور شده در ایران بدست بیاید . عاملینی که اجناس مزبور را وارد نمایند حق خواهند داشت آنهارا با اطلاع شرکت ملی نفت ایران ولی بدون هیچگونه پروانه و بامعافیت ازحقوق صادراتی یا سایر مالیاتها یا پرداختها مجدداً صادر کنند مگر اشیائی که بملکیت ایران یا شرکت ملی نفت ایران درآمده باشد .

تبصره ـ منظور از لوازم و اشیائی که ورود آن بشرح فوق مجاز است کلیه کالاها و لوازم و ادوات و افزار و ماشین آلات و قطعات یدکی است چه بصورت مواد خام چه موادی که در دست تهیه و چه موادی که ساخته و مهیای استفاده باشد .

ز ـ باستثنای مالیات بر درآمد و وجوهی که بایستی برطبق این قانون بشرکت ملی نفت ایران پرداخت ویا به بستانکار حساب آن شرکت گذاشته شود و عوارض گمرکی بنحومقرر دراین قانون و پرداخت بدولت ایران بابت مالیاتی که باید از حقوق کارکنان ویا ازوجوه پرداختی به پیمانکاران یانماینده هابابت کارهائی که در ایران انجام داده اند کسرشود و عوارض وحقوقی که باید بر اساس خالی از تبعیض در مقابل خدمات درخواست شده و یاخدماتی که بطور عموم برای عامه انجام میشود پرداخت شود و مالیاتها وحقوقی که شامل عموم وخالی از تبعیض

باشد (از قبیل حق تمبر اسناد و حق‌الثبت امور حقوقی و بازرگانی و حق‌الثبت اختراعات و تألیف) عاملین ملزم به‌پرداخت‌هیچگونه‌وجهی به‌هیچ‌یك ازمقامات دولتی اعم ازمرکزی ومحلی نخواهند بود وهیچ مالیاتی به صادرات نفت ازطرف عامل و یـا پرداخت سود سهام از محل درآمد عملیات عامل تعلق نخواهد گرفت هر عاملی موظف است نسبت به درآمدخالص خود برطبق قانون مالیات بردرآمد وقت مالیات بردرآمد بپردازد ولیکن نرخ مالیات بردرآمدی که‌عاملین بایدطبق آن مالیات بردرآمد ایران را بپردازند از آنچه که در قانون مالیات بـردرآمد مورخ ۱۳۳۵ مقررشده تجاوزنخواهد کرد ونیز تعیین درآمدویژه عاملین‌مشمول مقرراتی خواهد بود که از آنچه بموجب ماده ۳۵ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۲۸ و تأیید آن طی مادهٔ ۳٦ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۳۵ تصریح گردیده نامساعدتر نباشد . عاملین میتوانند زیانهای عملیات خودرا که از محل درآمد ویژه‌جبران نشده بشرحی کـه طبق اظهارنامه‌های مالیاتی سالهای مالی جاری و گذشته آنها منظور و مورد قبول واقع شده بسالهای بعد انتقال دهند ولی این انتقال بیش از ده سـال از سالی که زیان مربوط به آن‌است مجاز نخواهد بود . در مواردی که بموجب‌این قانون اجازه عملیات‌به دو عامل یابیشتر که فعالیت اصلی آنها اجرای عملیات‌صنعت نفت باشد داده شده باشد چنانچه‌یکی ازعاملین‌مزبور اقلانوددرصد سهام دیگری را مالك باشد ویاهمه‌آنها شرکتهای فرعی یك شرکت اصلی‌باشند میتوانند در آمدوزیان خود راکه از عملیاتی که بموجب‌این قانون بآنهاواگذار شده ناشی شده باشد یك‌کاسه کـرده و اظهارنامه مالیاتی مشترك بـدهند ولیکن نمیتوانند زیانهای حـاصله از عملیات مزبور را درقبال درآمد حاصله از عملیاتی که بموجب قوانین دیگر بآنها واگذار شده باشد احتساب نمایند . هـر شخصی که دارای شرایط فوق بوده وباشرکت ملی نفت ایران دستگاه مختلطی تأسیس

نموده باشد میتواند بمنظور احتساب بدهی مالیاتی خوداظهارنامه مالیاتی مشترك بشرح مذکور فوق تسلیم کند .

ح ـ وجوهیکه از بابت مالیات بر درآمد وپذیره وحق‌الارض بشرکت‌ملی نفت ایران یا دولت ایران پرداخت میشود به دلار امریکائی یا لیره انگلیسی یا هرپول رایج دیگری خواهدبود که شرکت ملی نفت ایران تعیین و در قرارداد تصریح نماید . هرعاملی میتواندوجوه حاصله از صدور نفت ایران‌را در حسابهای خود در خارج کشور نگاه دارد مگر قسمتی‌راکه باید بمصرف انجام تعهدات‌خود در برابر دولت ایران یا شرکت ملی نفت ایران برساند کلیه پرداختهائیکه باید از طرف هرعاملی در وجه دولت ایران یا شرکت ملی نفت ایران بعمل آیدبجز پرداختهائیکه قبلا در این ماده ذکر شده ونیز تمام پرداختهای دولت ایران یا شرکت ملی نفت ایران در وجه اشخاص بپول رایج ایران بعمل خواهد آمد . بمنظور احتساب این پرداختها طریقه تسعیر ارز مربوطه درهر قرارداد بر طبق قوانین ارزی کشور تعیین خواهد شد عاملین اعم از اتباع ایران و اتباع بیگانه میتوانند وجوهی راکه از خارج بایران‌آورده و یا از عملیات مجاز خوددرایران بدست‌آورده باشند بخارج انتقال دهند بجز آنچه راکه بایستی بدولت ایران یا شرکت ملی نفت ایران بپردازند .

ط ـ هر عاملی بهای‌اعلان شده نفت‌رابا توجه بهرقیمتی که قبلابرای‌محل صدور مربوطه اعلان شده‌باشد منتشر خواهدنمود و عوائد ناویژه او معادل ارزش کلیه نفتی که صادر نموده بر اساس بهای اعلان شده ونیز آنمقدار نفتی که برای مصرف داخلی تحویل داده براساس بهای مصرح دربند (ی) این ماده تلقی خواهد شد ولی هر گونه تخفیفی که شرکت ملی نفت‌ایران تصویب نماید وهرمقدارنفتی که عامل درضمن عملیات صنعت نفت بمصرف برساند جزو عواید مزبور محسوب

نخواهدشد . نفتی که هرعامل ازچاههای موضوع عملیات خود تولید نماید در سر چاه بملکیت مشارالیه در میآید .

ی ـ شرکت ملی نفت ایران موظف است هرعاملی را بنحوی که مقتضی بداند متعهد نماید که قسمت متناسبی از نفت مورد احتیاج مصرف داخلی‌را ببهای تمام شده باضافه حق‌العمل عادلانه‌ای تأمین نماید ولی هیچ عاملی مجبور نخواهد بود که نفت را بمقداری زائد بر آنچه از لحاظ فنی جائز است تولید کند و یا از حیث مقدار یا جنس نفتی که تحویل میدهد تعهداتی قبول کند که با تعهدات عاملین دیگری که در ایران بعملیات صنعت نفت اشتغال دارند نامتناسب باشد .

ك ـ هرعاملی درحدود احتیاجات عملیات صنعت‌نفت حق استفاده ازاراضی‌و آب بر طبق قوانین کشور خواهد داشت .

اراضی و آبهائیکه بموجب این سند تحصیل‌شود از حیث مالکیت و شرایط استهلاك مشمول مقررات مربوط بتأسیسات ثابت خواهدبود .

ل ـ در مواردی که برطبق مقررات این قانون شرکت یاهر شخصی سازمان مشترك تأسیس مینماید مشارکت مزبور بایستی‌براساس تشکیل شرکتهائی ازنوع سهامی و یا با مسئولیت محدود باشد .

م ـ عامل نمیتواندحقوقیرا که براساس مقررات این‌قانون تحصیل‌وتعهداتی راکه قبول‌نموده بدیگری واگذار کند مگربامواقفت قبلی‌شرکت ملی‌نفت‌ایران وتأیید هیأت وزیران و تصویب مجلسین .

مادهٔ دوازدهم ـ در مورد سازمانهای مشترك که سهام طرفین مساوی‌میباشد بمنظور آنکه درجلسات عمومی عادی وفوق‌العاده اکثریت حاصل گردد هریك‌از طرفین حق رأی یك سهم از سهام خودرا ضمن قرارداد بشخص‌ثالثی که بتراضی طرفین تعیین میگردد واگذار خواهدنمود .

مادهٔ سیزدهم ـ درمواردی که بحکم قوه قهریهٔ (فورس ماژور) مانعیکه رفع یا جلوگیری از آن از اختیار عامل خارج باشد پیش آید وعامل نتواند تعهدی را که قبول کرده انجام دهد یا در انجام آن تأخیر کند این عدم انجام یا تأخیر در انجام تعهد بعنوان تخلف از قرارداد تلقی نخواهد شد و هر گاه وقفه‌ای که در نتیجهٔ عوامل مزبور پیش آمد نماید یك سال یا بیشتر ادامه یابد قرارداد بخودی خود برای آن مدت تمدید خواهد شد.

تبصره ـ منظور از قوه قهریه (فورس ماژور) در این قانون همان است که در عرف حقوق بین‌المللی تعریف شده است.

مادهٔ چهاردهم اختلافاتیکه بین شرکت ملی نفت ایران وطرفهای دیگر پیش آید چنانچه از طریق مذاکره دوستانه بنحوی که در هر قرارداد پیش بینی خواهد شد رفع نشود از طریق سازش وداوری حل خواهد شد.

مقررات مربوط به ارجاع اختلافات به سازش وداوری در هر قرارداد بنحو مقتضی پیش بینی میگردد.

مادهٔ پانزدهم ـ شرکت ملی نفت ایران مکلف است در قراردادهائیکه تنظیم میکند ضمانت اجرائی کافی برای انجام تعهدات منظور نماید.

مادهٔ شانزدهم ـ قوانین ومقرراتیکه جزءً یا کلاً مغایر با مقررات این قانون میباشد در قسمتیکه مغایرت دارد بلااثر است.

قانون فوق که مشتمل بر شانزده ماده و نه تبصره است در جلسه پنجشنبه بیستم تیرماه یکهزار و سیصد و سی و شش بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسهٔ ۱۳۳۶/۵/۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط بموافقتنامه تفحص و اکتشاف و استخراج و بهره‌برداری نفت بین شرکت نفت ایران و شرکت ایطالیائی آجیپ مینر اریا

مصوب ۲۴ امردادماه ۱۳۳۶

مادهٔ واحده- مجلسین موافقتنامهٔ پیوست را مشتمل بر ۴۷ ماده و ۹ ضمیمه که راجع بتفحص و اکتشاف و بهره‌برداری نفت بین شرکت ملی نفت ایران از یکطرف و شرکت سهامی ایطالیائی آجیپ مینر اریا از طرف دیگر بامضاء رسیده و مفاد آن طبق مقررات ماده دوم قانون نفت مصوب هفتم امردادماه یکهزار و سیصد و سی و شش مورد تأیید دولت واقع گردیده است تصویب نموده و اجازه مبادله و اجرای موافقت نامه مزبور را میدهد.

قانون فوق که مشتمل برمادهٔ واحده است درجلسه پنجشنبه بیست و چهارم امرداد ماه یکهزار و سیصد و سی و شش بتصویب مجلس شورایملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۶/۶/۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است.

موافقت نامه

بین شرکت ملی نفت ایران که مرکز آن در تهران است بنمایندگی رئیس آن جناب آقای عبدالله انتظام و شرکت آجیپ مینر اریا مقیم میلان خیابان فراتلی گاریا شماره ۱ بنمایندگی آقای انریکو ماتی رئیس شرکت مزبور از طرف دیگر

نظر باینکه شرکت ملی نفت مایل است تولید و فروش نفت ایران را توسعه دهد و منافع ملت ایران را از طریق بکار انداختن منابع نفتی افزایش بخشد و با فروش نفت مخصوصاً در بازارهای ایتالیا مساعدت نمایند. و نظر باینکه شرکت آجیپ مینر اریا

که‌دارای‌وسائل‌لازمه میباشد دراین عمل‌امکان همکاری باشرکت ملی نفت ایران را بانظرمساعد تلقی‌مینماید .

ونظربراینکه طرفین موافقت‌نامه درطی‌توافق های مقدماتی درمورد نحوه وطریقه‌همکاری جهت عملی‌نمودن برنامه‌مذکوراتخاذ نظرحاصل نموده‌اند .

طرفین‌بشرح‌زیرموافقت مینمایند ومقررمیدارند :

مادهٔ ۱ ـ شرکت ملی‌نفت ایران وشرکت‌آجیب مینراریا درظرف‌مدت۶۰ روزازتاریخ اجرای این موافقت‌نامه یك شرکت سهامی تأسیس خواهند نمود که بنفع طرفین‌عملیات مربوط‌باکتشاف وتولید نفت‌خام‌وسایرمواد هیدروکاربورطبیعی وهمچنین فروش‌مواد مستخرجه‌وکلیه عملیاتی‌راکه برای فروش این مواد لازم و مفیدباشد انجام خواهدداد .

عملیات شرکت مذکور ممکن است با توافق طرفین شامل امور مربوط به عمل‌آوردن(تصفیه‌ـ تغییرشکل‌شیمیائی‌وغیره) موادمستخرجه‌مورد بحث‌نیزبشود .

دراین موافقت‌نامه هرجاکه‌کلمه«نفت» ذکر میشود مقصود ازآن نفت خام وسایرمواد هیدروکاربورطبیعی (که گازهای طبیعی تبدیل شده بمایع هم جزءآن است) میباشدکه درحالت طبیعی‌یافت شود .

مادهٔ ۲ ـ شرکت‌مذکوردرماده یك بنام‌شرکت‌نفت‌ایران وایتالیا(سیریپ) خوانده‌خواهدشد. شرکت مزبوردرکلیه اموری که دراساس‌نامه ضمیمه شماره‌یك این موافقت‌نامه ذکرنشده‌باشد تابع قوانین ایران خواهدبود .

مادهٔ ۳ ـ مناطقی ازخاك ایران بشرح مصرح زیربطورمانع‌للغیردراختیار شرکت‌سیریپ گذارده خواهدشدکه عملیات اکتشاف وتولید مقرر درماده یك را درآن‌مناطق انجام دهد .

۱ ـ ناحیه‌ای ازفلات قاره شمال‌خلیج فارس بمساحت تقریبی ۵۶۰۰ کیلو مترمربع .

۲ـ ناحیه‌ای ازدامنه‌شرقی جبال زاگروس مرکزی بمساحت تقریبی ۱۱۳۰۰ کیلومترمربع .

۳ ـ ناحیه‌ای ازمنطقه‌ساحلی دریای‌عمان تاابتدای حدفلات قاره‌بمساحت تقریبی ۶۰۰۰ کیلومترمربع .

حدودنواحی‌فوق بترتیب درضمائم‌شماره ۲و۳و۴ این‌موافقتنامه معین گردیده‌است.

مادهٔ ۴ ـ پنجاه درصد ازسرمایه اولیه شرکت سیریپ را شرکت ملی‌نفت ایران‌وباشرکتهای‌تابعه‌آن‌خواهند پرداخت وپنجاه‌درصد دیگر راشرکت‌آجیب مینرار یا وباشرکتهای تابعه آن تأدیه خواهندنمود .

علیهذا در این موافقت نامه منظور از اصطلاح « شرکت ملی نفت ایران» گروه شرکت ملی نفت ایران ومنظور از اصطلاح «آجیب‌مینرار یا» گروه‌آجیب مینرار یا میباشد .

دو گروه‌مزبور درمورد تشکیل‌هیئت مدیره‌نیز دارای‌حقوق‌متساوی‌خواهند بود . بدین ترتیب که نصف عده‌اعضاء هیئت‌مدیره از طرف شرکت ملی‌نفت ایران ونصف دیگر ازطرف‌شرکت‌آجیب‌مینرار یا انتخاب‌خواهدشد .

همچنین تساوی مذکور درتشکیل هیئت بازرسی حسابها نیز ملحوظ‌میشود بدین‌شرح که نصف اعضاء آن باستثنای رئیس هیئت‌از طرف‌شرکت‌ملی‌نفت‌ایران ونصف دیگرازطرف آجیب مینرار یا معین‌میشوند.

ریاست هیئت مدیره بامدیری‌خواهد بود که ازطرف‌شرکت‌ملی‌نفت ایران انتخاب شود و نیابت ریاست بامدیری خواهدبود که توسط آجیب مینرار یا معین گردد .

مدیر عامل که درعین‌حال سمت مدیریت کل را نیزخواهد داشت ازطرف شرکت آجیب مینرار یا معین‌میشوداختیارات مدیر عامل ومدیر کل در اساسنامه ضمیمه‌این‌موافقتنامه معین‌شده‌است.

اداره امور فنی شرکت بدست کارمندانی سپرده خواهد شد که بمعرفی آجیب مینر اریا و بانتخاب مدیرعامل تعیین خواهند شددرانتخاب کارمندان مزبور مدیرعامل باتوجه بمقررات مادهٔ ۳۳ این قرارداد عمل خواهد کرد . منظوراز اداره امور فنی اداره امور اکتشاف و توسعه و بهره برداری و حمل و نقل و بارگیری نفت میباشد .

رئیس هیئت بازرسی حسابها توسط یك شرکت امین اموال سوئیسی یاشرکت حسابرسی سوئیسی ازمیان اشخاصی انتخاب خواهدشد که تابعیت ایران یاایتالیا را نداشته و بهیچوجه وابسته بیکی ازطرفین این موافقت‌نامه نباشند و هیچگونه منافعی در امور نفتی نداشته باشند .

اعضاء هیئت مدیره و اعضاء هیئت بازرسی حسابها و رؤسای شرکت ممکن است ایرانی یاخارجی باشند .

مادهٔ ۵ ـ شرکت ملی نفت ایران وشرکت آجیب مینر اریا موافقت مینمایند که سرمایه اولیه شرکت سیریپ که بالغ بر ۱۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ریال است برحسب احتیاج عملیات شرکت بتدریج افزایش یابد.

مادهٔ ۶ ـ برای تأمین ادامه عملیات شرکت سیریپ وبرای آنکه تصمیماتی که شرکت مزبور برطبق مصالح خود اتخاذ میکند مواجه با مانع نشود و بمنظور حسن جریان امورشرکت هریك ازطرفین قرارداد متعهد میشوندتعدادی از سهام سیریپ را که معادل یك درصد کل سرمایه شرکت باشدنزد اتحادیه بانك‌های سوئیس تودیع نمایند .

تودیع سهام مذکور باامضای مشترك طرفین براساس وکالت بلاعزلی که طبق مادهٔ ۱۸۵ ومادهٔ ۶۷۹ قانون مدنی ایران مشترکاً ازناحیه طرفین تنظیم شده باشد بعمل خواهد آمد .

این‌وکالت که اعتبارآن تاپایان مدت شرکت محفوظ خواهدبودبایدمتضمن مراتب مشروحه زیرباشد :

الف ـ درموردیکه اتحادیه بانك‌های سویس ازوکالت استعفا نماید و یابهر علت دیگری بدان خاتمه‌دهد میتواند بانك دیگری راکه دارای همان درجه از اهمیت‌باشدبجای خود تعیین کند .

ب ـ وکیل مکلف‌است نسبت بکلیه سهامی که باوسپرده‌شده‌ورقه‌حق‌حضور درمجمع عمومی‌بیکنفرنماینده که‌تعیین او برای هرسال قبلا ومنتهی تا۳۱دسامبر سال‌پیش‌بایدانجام گیردتفویض‌نماید ـ نماینده مزبوربتوافق شرکت‌ملی‌نفت‌ایران‌و شرکت آجیب مینراریا انتخاب میگردد و در صورت عدم حصول توافق رئیس دادگاه‌استان (تریبونال کانتونال)ژنو نماینده مذکور را از اتباع‌یك کشور ثالث انتخاب‌خواهدنمود مشروط برآنکه‌شخص مزبوربهیچوجه درهیچیك‌ازشرکتهای نفتی ذیعلاقه نبوده ودر عداد کارمندان دولت یامأمورین‌بخدمات‌عمومی‌نباشد.

ج ـ نماینده‌مزبور که بمنظور دادن رأی‌معین‌میگردد باید وظیفه‌نمایندگی خودرا درحدود مقررات وروح این‌موافقت نامه ومنحصراً بارعایت منافع شرکت سیریپ انجام دهد .

درصورت امتناع اتحادیه بانك های سویس‌از قبول‌وکالت ونیزدرصورتیکه اتحادیه‌مزبور از تعیین بانك دیگری بجای خود خودداری نماید بانکی که‌باید جانشین آن گردد بتوافق طرفین‌موافقت نامه ودرصورت‌عدم حصول توافق بداوری معین‌خواهد گردید .

مادهٔ ۷ ـ چنانچه علاوه بر وجوهی که طرفین از بابت سرمایه‌اولیه شرکت وافزایش‌تدریجی‌آن‌پرداخت‌مینمایند وجوه‌اضافی دیگری لزوم پیدا کندشرکت سیریپ آن وجوه را ازطریق‌استقراض تأمین خواهد نمود .

چنانچه شرکت سیریپ موفق باستقراض وجوه‌لازمه نگردد یا شرایط وام بحدکافی مساعد نباشد شرکت ملی نفت ایران وشرکت‌آجیب مینراریامکلفندهر یك نصف وجوه مورد احتیاج راتهیه نمایند.

نرخ بهره‌ایکه شرکت ملی نفت‌ایران وشرکت‌آجیپ مینراریا از سیریپ مطالبه‌خواهندنمود درمورد طرفین همیشه‌بیك‌میزان خواهد بودوعلی‌ای‌حال‌نباید ازمیزان هفت درصد متجاوز باشد. هزینه‌های احتمالی دیگری که در مورد تهیه سرمایه مزبور صورت گیرد اضافه بربهره‌مسترد خواهد گردید.

مادهٔ ۸ ـ تهیه‌نقشه های‌اکتشافی وهمچنین تعیین شرائط وطرزاجرای‌آنها برعهده‌آجیب مینراریا میباشد.

آجیب مینراریا تعهدات ذیل را برعهده میگیرد:

الف ـ تهیه وتنظیم نقشه‌های اکتشاف پس‌از مشاوره‌شرکت ملی‌نفت‌ایران بهزینه‌خود.

ب ـ اجرای نقشه‌های مذکور که تحت مراقبت وباوسائل مخصوص‌آجیب بطور مستقیم یا غیر مستقیم صورت‌خواهد گرفت مخارج تهیه واجرای نقشه های مذکور شامل‌کارهای اکتشافی و کلیه‌مخارج‌مربوط باستفاده ازاراضی‌خواهدبود.

ج ـ تسلیم گزارشهای‌تفصیلی‌مربوط‌به‌پیشرفت کار بشرکت سیریپ‌بتدریج وبموازات‌پیشرفت کار وهمچنین تسلیم گزارش جامع‌نهائی.

د ـ باوجود ترتیبی که طی‌ماده ۷ فوق درباره تهیه وجوه پیش‌بینی گردیده است چنانچه‌عملیات اکتشاف‌بنتیجه‌منفی‌منتهی‌شود مخارج مربوط بامور اکتشافی اعم ازسهمی‌آجیب مینراریا وسهمی شرکت‌ملی نفت ایران تماماً برعهده آجیب‌ـ مینراریا خواهد بود.

ه ـ رعایت حقوق ومنافع ایران در اجرای عملیات اکتشاف وتوسعه.

برای تعیین اینکه‌مرحله‌اکتشاف درچه موقع‌اختتام‌میابد ضابطهٔ‌معروف‌به Field discovery wild cat طبق‌تعریف‌فردریك‌ه .لاهی که‌در کشورآمریکا موردقبول‌واقع گردیده‌ملاك‌عمل قرارخواهد گرفت‌مشروط برآنکه‌آزمایشهائیکه حاکی از اختتام عملیات‌باشد در حضور نماینده شرکت‌ملی‌نفت‌ایران انجام گیرد.

شرکت‌سیریپ‌درصورتی‌متعهد استردادمخارج‌فوق‌به‌آجیب‌مینراریاوجبران سرمایه‌ای که برای این مخارج بکار رفته است خواهد بود که در نتیجه عملیات اکتشاف وجود ذخیره‌نفت بطوری که تولیدبمیزان‌تجارتی‌از آن‌امکان داشته‌ناشد براساس اصول فنی مورد قبول بین‌المللی بثبوت رسیده باشد.

قابلیت‌تولید میدان‌نفت بمیزان‌تجارتی درشرایطموجودبازاردرصورتی‌محرز شناخته‌میشود که مقداراستخراج نفتی که عرفاً قابل پیش‌بینی است‌طوری‌باشد که وقتی برآورد ارزش‌تمام‌شده آن برای تحویل درکنار دریا براساس‌احتساب‌هزینه تولیدباضافه کرایه حمل ونقل‌بارگیری وهمچنین باضافه رقمی‌معادل۵/۱۲درصد قیمت اعلان شده که بابت حداقل مالیات وحقوق بدولت ایران‌بایستی‌پرداخت‌شود از قیمت اعلان شده همان‌نوع نفت کسر گردد سودمتناسبی باقی‌بماند .

بمنظور احراز قابلیت تولید میدان نفت بمیزان تجارتی طبق مفاد این‌ماده سیریپ عوامل زیر راملحوظ خواهد داشت :

۱ ـ کلیه مدارك موجود حتی اطلاعاتیکه مبتنی برقیاس بوده باشد .

۲ ـ گزارش‌مستدل متخصص‌ویامتخصصینی که‌عهده‌دار امراکتشاف‌میباشند .

نظر سیریپ نسبت‌بقابلیت‌تولید بایستی مقرون بحسن‌نیت وصداقت‌بوده‌واظهارآن درمواعد متناسبی‌صورت گیرد و دراظهارنظر مزبور باید باین مطلب‌توجه‌شود که مخارج اکتشاف‌ازطرف آجیب‌مینراریا بطورمساعده پرداخت شده‌است .

چنانچه‌اظهارنظرسیریپ‌منفی باشد سیریپ‌مکلف‌است‌دلائل مربوط‌بقابلیت

تولید Field Discovery Wild cat وسایر عواملی که‌منجر باستنتاج مزبور گردیده وبنظر آن‌پیش‌بینی وجودیك‌میدان‌نفتی‌قابل‌تولید بمیزان تجارتی رابنحومطلوب طبق مفاد این‌ماده تجویز نمینماید باطلاع آجیب‌مینراریا برساند .

در این صورت آجیب مینراریا میتواندعملیات حفاری اضافی‌اجرا کندو اگر درنتیجه این‌عملیات جدید اطلاعاتی بدست‌آید که قابلیت تولید میدان نفت مورد بحث‌راتأیید کند کلیه مخارجی که بعدازخاتمه Field discovery Wild cat بعمل‌آمده‌بعنوان‌مخارج توسعه‌وبهره‌برداری‌منظورخواهد گردیدوبالنتیجه‌منحصراً برعهده سیریپ‌خواهدبود که مکلف‌است وجه‌آنرا درظرف سه‌ماه از تاریخ انجام مخارج به‌آجیب مینراریا مسترد دارد .

مقررات این‌ماده‌نسبت بمیدانهای نفتی که بعد از میدان اولی‌پیدا شوندنیز شمول خواهد داشت . درمورد این موافقت‌نامه کلمه «میدان» (gisement) بهمان معنی کلمه « field » است که ف . لاهی‌تعریف نموده ودر کشور های‌متحده‌امریکا مورد قبول واقع گردیده است .

مادهٔ ۹ ـ بمحض‌آنکه وجود ذخیرهٔ‌نفتی کافی‌برای تولید بمیزان تجارتی بمعنی مشروحه درماده‌قبل بثبوت رسید .

الف- سیریپ کلیه مخارج بعدی یعنی کلیه مخارجی راکه بعد از خاتمه (Field discovery Wild cat) برای توسعه وبهره‌برداری میدان موردبحث‌انجام گردد برعهده خواهد گرفت .

ب ـ کلیه‌مخارجی که تاتاریخ خاتمه بابت اموراکتشافی درهر کدام از سه ناحیه مذکوره درماده۳صورت پذیرفته‌باشد ازهمان تاریخ بدون‌احتیاج‌بتشریفات دیگری‌طبق‌مقررات‌ماده۱۱ازطرف‌سیریپ‌به‌آجیب‌مینراریامستردخواهد گردید.

مادهٔ ۱۰ ـ آجیب مینراریا تعهدات ذیل را تقبل مینماید :

الف ـ آجیب مینراریا بعد از کشف اولین میدان مخارج عملیات‌اکتشات که برای تفحص میدانهای نفتی دیگر مورد لزوم میباشد بعنوان مساعده بحساب سیریپ خواهد پرداخت .

ب ـ آجیب مینراریاقبول‌مینماید که این مخارج‌فقط درخاتمه‌چاه‌اکتشافی (Field Discovery Wild cat)جدیدی‌قابل استردادخواهدبودچنانچه حفرچاه‌جدید بطور موفقیت آمیزی پایان نیابد استرداد مخارج مزبور بمحض انقضای دورهٔ ۱۲ ساله اکتشاف که طبق مادهٔ ۱۸ پیش بینی گردیده صورت خواهد گرفت بالنتیجه هربار که میدان‌نفت جدیدی پیدا میشود تا پایان عملیات‌اکتشافی بشرح مذکور دراین ماده وجوهی که‌آجیب‌مینراریا بطورمساعده بحساب سیریپ میپردازد طبق مقررات مادهٔ ۱۱ قابل استرداد خواهد بود .

مادهٔ ۱۱ ـ بمنظورانجام تعهدات‌سیریپ درمورد وجوهی که‌ترتیب استرداد آن‌طبق‌مواد۹و۱۰ مقراراست شرکت مزبورمبلغی معادل مخارج اکتشاف‌ببستانکار حساب آجیب مینراریا منظور خواهد نمود و احتساب این وجوه براساس صورت مخارجی که آجیب مینراریا درظرف دو ماه ازخاتمه دوره‌های سه ماهه بسیریپ تسلیم‌مینمایدوازهمان روزی که‌مخارج‌مذکورانجام گردیده‌صورت‌خواهد گرفت.

سیریپ حق خواهد داشت که صورت‌مخارج‌مزبور رامورد رسیدگی‌وتحقیق قرارداده وبرای احراز صحت آن ارائه اسناد مثبته را بخواهد.

در صورتیکه ظرف مدت یکماه و نیم ازتنظیم این صورت مخارج اعتراض نسبت بآن نشود هیچگونه اعتراض دیگری بعد ازانقضای مدت مذکور پذیرفته نخواهد شد .

وجوهیکه بابت مخارج اکتشاف طبق مقررات این ماده به بستانکار حساب منظورمیشود در کوتاهترین مدت ممکنه‌وعلی‌ایحال باقساط سالیانه که میزان‌آن

نبایستی هیچگاه ازمعادل ده سنت نسبت بهر بشکه نفت خام صادر شده کمتر باشد ازطرف سیریپ پرداخت خواهد شد .

پنجاه درصد ازوجوهیکه بابت استرداد مخارج اکتشاف به بستانکار حساب آجیپ مینرار یا منظور میشود ازطرف سیریپ بشرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد گردید .

مادهٔ ۱۲ ـ سیریپ مکلف خواهد بود کلیه مساعی ممکنه را برای اینکه میزان فروش نفت تا حد اکثر افزایش یابد مبذول دارد وباین منظور میزان تولید هریك ازمیدانهارا باید ازکلیه امکانات تولید درحدودیکه باجدیدترین طرق فنی معموله صنعت نفت مطابقت داشته باشد توسعه خواهد داد برنامه سالیانه تولید قبلاو بمنظور تأمین احتیاجات زیر تنظیم خواهد گردید :

الف ـ تقاضای شرکت ملی نفت ایران برای تأمین احتیاجات مصرف داخلی حوزه اقتصادی هریك از میدانها مشروط بر آنکه میزان تقاضا ازپنج درصد مقدار کل تولید تجاوز ننماید . بهای نفت مزبورازطرف شرکت ملی نفت ایران بقیمت تمام شده باضافه حق العمل بقرار ۱۴ سنت برای هرمترمکعب پرداخت خواهدشد.

ب ـ کلیه تعهدات وقراردادهای فروش نفت خام که بایستی درمحل صدور بخریداران تحویل گردد .

ج ـ هر نوع امکان فروش دیگری که سیریپ درنتیجه آشنائی بوضع بازار ممکن است درنظر بگیرد. سیریپ متعهد خواهد بود کلیه مقادیر نفتی را که برای فروش دراختیار دارد مقدم بردیگران بشرکت ملی نفت ایران وآجیپ مینرار یا عرضه بدارد. چنانچه شرکت ملی نفت ایران وآجیپ مینرار یا هیچیك حاضر نشوند این نفت رابشرائطی که قابل قبول سیریپ باشد خرایداری نمایند سیریپ میتواند باشرائطی که برای وی نامساعدتر نباشد آنرا بخریداران دیگر بفروش رساند. هرگاه خریداردیگری پیدا

نشد سیریپ‌باید باتعدیل پیشنهادفروش مجدداً بشرکت ملی‌نفت ایران وآجیب‌ـ مینراریا مراجعه نماید .

مادهٔ ۱۳ـ «قیمت‌هـای اعلان شده » یعنی قیمتهائی که بروفق آن از طرف سیریپ نفت‌خام ازنوع و وزن مخصوص معینی درهریك ازنقاط صدور بطورعموم بکلیه‌خریداران عرضه‌میشود توسط سیریپ‌منتشر وباطلاع شرکت ملی‌نفت‌ایران و آجیب مینراریاخواهد رسید . قیمتهای اعلان شده مذکور بایدباقیمتهای‌جاری ناحیه خلیج‌فارس برای فرآوردهائی ازنوع ووزن مخصوص مشابه مطابقت داشته باشد . چنانچه سیریپ لازم بداند که بخریداران تخفیفی داده شـود میزان این تخفیف بنا برپیشنهادسیریپ بوسیله کمیسیون متشکل از دو نفر از اعضـاء هیئت مدیره سیریپ که یکی از طرف شرکت ملی‌نفت‌ایران و دیگری ازطرف‌آجیب مینراریا انتخاب میشوند معین خواهدشد . تخفیفی که درقیمت اعلان‌شده درنظر گرفته میشود در مورد هرخریدار با توجه بمقدار تحویلی وطول مدت قرار داد فروش و ترتیب منظم تحویل و تضمین پرداخت و سـایر شرایط معین خواهد گردید .

مادهٔ ۱۴ـ الف ـ سیریپ مکلف خواهد بـود از گازهای طبیعی که تولیـد مینماید در حدودی که پس از رفع حوائج زیردراختیار داردهرمقدار که‌شرکت ملی‌نفت‌ایران برای مصرف داخلی ایران (که‌شامل احتیاجات تهیه موادمشتقه از گاز درایران میباشداعم‌ازآنکه‌محصولات مزبوردرداخل‌ایران یادرخارج مصرف شود) احتیاج داشته باشد بشرکت ملی‌نفت ایران تحویل نماید :

۱ـ احتیاجات سیریپ و آجیب مینراریـا برای انجام عملیاتی که در این موافقت‌نامه‌پیش‌بینی شده‌است . سیریپ وآجیب مینراریا بابت گازطبیعی که‌بنحو مذکورمصرف‌مینمایند ملزم بهیچگونه پرداختی بشرکت ملی‌نفت‌ایران‌نخواهند

بود . چنانچه عملیات سیریپ شامل تصفیه‌هم بشود سیریپ حق‌خواهد داشت گاز طبیعی را برای مصرف سوخت در عملیات تصفیه بکار ببرد و دراین صورت سیریپ قیمت گاز مصرفی راازقرار هرهزارمترمکعب معادل پنج درصد حدمتوسط واقعی قیمت اعلان شده(روزتحویل) یك‌مترمکعب نفت‌خام ۳۷ تا ۳۷/۹ درجه آ. ب. ای از نوع نفت خام آغا جاری فوب‌بندر معشور بشرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد نمود .

۲ـ احتیاجات بازرگانی سیریپ برای انجام تعهدات خود مشروط بدانکه تعهدات مذکور پس ازمشورت با شرکت ملی‌نفت ایران دائر براینکه آیا مقدار کافی گاز طبیعی جهت این تعهدات وجود دارد یا نه صورت گرفته باشد .

درمورد گازطبیعی که توأماً بانفت‌خام تولید میگرددتحویل در سردستگاه جداکننده گاز از نفت درمیدان نفت‌انجام خواهد گرفت و درسایر مواردتحویل درنقاطی‌واقع درداخل میدان گاز یادرنزدیکی آن که طبق تشخیص سیریپ‌تعیین میگردد انجام خواهد شد .

ب ـ درمواردیکه گاز طبیعی که طبق‌مفاداین ماده بشرکت ملی‌نفت‌ایران تحویل شده و یا باید تحویل شود گازی باشد که درنتیجه تولید نفت خام بدست میآید مقررات زیر مجری‌خواهد بود :

۱ـ چنانچه برای تحویل گاز بشرکت‌ملی‌نفت‌ایران ایجادتأسیسات اضافی ضرورت داشته باشد سرمایه لازم جهت احداث این تأسیسات برعهده شرکت ملی نفت‌ایران خواهدبود . گرداندن این‌تأسیسات‌وکلیه‌تأسیسات دیگرتولیدوتحویل گاز طبیعی بشرکت ملی نفت باسیریپ خواهد بود .

۲ـ شرکت ملی‌نفت‌هزینه‌های‌تحویل گاز طبیعی‌را که‌هزینه‌های گرداندن

تأسیسات مربوطه نیز جزو آن خواهدبود بسیریپ خواهد پرداخت .

ج - در مواردیکه گاز طبیعی که بموجب مفاد این ماده تحویل شرکت ملی نفت ایران شده ویا باید بشود از میدانی تولید شود که محصول آن اساساً گاز طبیعی باشد مقررات زیر مجری خواهدبود :

۱ ـ اگر گاز تولید شده از میدان منحصراً برای تحویل بشرکت ملی نفت ایران باشد .

شق ۱ ـ سرمایه ای که برای ایجاد تأسیسات اضافی بمنظور آماده کردن میدان برای بهره برداری و تولید و تحویل بعد از ورود بمرحلهٔ تولید لزوم پیدا کند بعهده شرکت ملی نفت ایران خواهدبود گرداندن تأسیسات اضافی مذکور وهمچنین کلیه تأسیسات تولید و تحویل گازطبیعی بشرکت ملی نفت ایران باسیریپ خواهد بود .

شق ۲ ـ شرکت ملی نفت ایران هزینه تولیدوتحویل گاز ومنجمله هزینه گرداندن کلیه تأسیسات تولید و تحویل را بسیریپ خواهد پرداخت .

۲ ـ اگر سیریپ یا آجیب مینرار یا از گاز طبیعی میدانی استفاده کنند شرکت ملی نفت ایران ملزم نخواهدبود که چیزی بابت سرمایه لازم برعهده بگیرد کلیهٔ هزینه های عملیات بین استفاده کنندگان از گاز بنسبت استفادهٔ هریك تقسیم خواهد شد .

مادهٔ ۱۵ - سهم الشرکه هریك از طرفین و هکذا وجوهیکه باید پرداخت شود ممکن است بصورت ارز و یا تأسیسات یا ماشین آلات (وقطعات منفصله آنها) یا مصالح وادوات یا حق اختراع یا خدمات خصوصی یا خدمات عمومی یا تدارکات مشابه که از هرحیث برای انجام عملیات مقرر در این موافقت نامه لازم ویا مفید است باشد .

معهذا هیچگونه پرداختی بصورت غیر نقدی انجام نخواهد گرفت مگر آنکه سیریپ آنرا از لحاظ امور شرکت درخواست نماید . و بهر حال چنین پرداختهائی بایدباقیمتها و شرائط قابل‌رقابت‌در بازارهای بین‌المللی منطبق‌باشد.

درمواردیکه پرداخت بصورت غیرنقدی بعمل‌میآید شرکت ملی‌نفت‌ایران یاآجیب مینرار یا ارزی‌راکه در نظردارند طبق مقررات بند ۱ مادهٔ ۲۹ مبنای احتساب سهم غیرنقدی قرارگیرد باطلاع سیریپ خواهندرسانید .

سیریپ احتساب ارز مورد تقاضا را بعنوان یکی از شرایط مربوط قابل رقابت بودن سهم غیرنقد مزبور تلقی خواهدکرد . درمورد خریدلوازم وتأسیسات و تدارك خدمات وغیره حق تقدم ببازار و محصولات ایتالیائی داده خواهد شد مشروط برآنکه قیمتها و سایر شرائط قابل رقابت باشند .

مادهٔ ۱۶ - سیریپ حساب عملیات شرکت را طوری‌نگاه خواهد داشت که وضع کلیه عملیات‌آن با اسناد روشن و دقیق نمایش داده شود و برای این منظور یك‌روش حسابداری‌مناسبی‌اتخاذ خواهدنمود ودرروش مزبوربتناسب‌پیشرفتهائیکه در این رشته تحقق میپذیرد تجدیدنظر خواهدنمود . در مورد اموال موجود در انبارها سیریپ حساب آنهارا بترتیب مناسبی نگاه خواهد داشت . کلیه عملیات حسابداری موضوع این‌ماده باید مطابق با طرزعمل جاری معمول صنعت‌نفت باشد استهلاکها بنرخ متوسط سالیانه ۱۴درصداحتساب خواهدشد .

مادهٔ ۱۷ - از سودویژه یعنی مجموع‌درآمد ناویژه پس‌ازکسر کلیه‌هزینه های جاری عملیات خواه در ایران وخواه در خارجه که شامل مخارج اداری و استهلاکات و زیانهای مندرجه در بند (د) مادهٔ ۳۵ قانون راجع بمالیات بردرآمد مورخ ۱۳۲۸ نیز خواهد بود نصف بعنوان مالیات و حقوق دولتی بدولت ایران

پرداخت خواهد گردید ونصف دیگر بالمناصفه بین شرکت ملی نفت ایران و آجیب مینراریا تقسیم خواهد شد . مبلغی که بشرح فوق در وجه دولت ایران پرداخت میگردد شامل کلیه حقوق دولتی معادن و هر گونه پرداخت دیگر بهرعنوان بابت خط لوله یا حمل ونقل یا مالیاتها وعوارض اعم ازدولتی یاشهرداری یاسایرمؤسسات عمومی خواهدبود که فعلاموجوداست یا بعداً وضع گردد خواه بطور عادی و خواه بطور فوق العاده و بطورکلی هر گونه حقوقی که بنحوی از انحاء بعملیات سیریپ و به درآمدآن یابه‌منافعی که بنحوی‌ازانحاء بسهامداران شرکت مذکورپرداخت شود تعلق گیرد .

آنچه فوقاً گفته‌شد بهیچ وجه مربوط بتعهد پرداخت حقوق خدمات انجام شده (از قبیل آب و برق و حق راهنمائی دربنادر و مجاری فاضل آب و خدمات بهداشتی و غیره) نمیباشد ولی در این موارد سیریپ از مساعد ترین شرائطی که درمورد استفاده کنندگان‌دیگر مقرراست بهره‌مند خواهدبود .

مادهٔ ۱۸ ـ عملیات اکتشافی زمین‌شناسی یا ژئوفیزیك در ظرف‌شش ماه ازتاریخ اجرای این موافقت‌نامه‌شروع‌خواهدشد عملیات حفاری هرموقع که‌مفید تشخیص داده‌شود آغازمیگردد ولی شروع این‌عملیات درهرحال بایدقبل‌ازانقضای چهارسال ازتاریخ اجرای‌این موافقت‌نامه باشد .

عملیات اکتشافی تاموقعی که کشف‌چاه‌اکتشافی Field Discovery Witd cat (F.D.W.C.) طبق مفاد مادهٔ ۸ در یکی از نواحی معینه در مادهٔ ۳ صورت پذیرد ویا تاوقتی که‌کلیه امکانات اکتشافی‌درنواحی مذکور باعدم موفقیت مواجه گردد ادامه‌خواهدیافت .

بهرحال ادامه این‌عملیات پس از انقضای دوازده سال‌از تاریخ اجرای این

موافقت‌نامه ممنوع خواهد بود .

چنانچه پس از انقضای مدت دوازده سال هیچگونه نتیجه تجارتی حاصل نگردد این موافقت‌نامه منفسخ و سیریپ منحل خواهد شد .

مادهٔ ۱۹ – برای تضمین حسن اجرای یك برنامه مشخص جهت عملیات اکتشافی بشرح مذکور در مادهٔ ۱۸ و بدون آنکه در مقررات ماده مذکور هیچگونه خدشه‌ای وارد آید موافقت شد که هزینه‌های پرداختی آجیب مینرا یا در دورهٔ اکتشافات نباید مجموعاً از مبلغ ۲۲٫۰۰۰٫۰۰۰ دلار امریکائی کمتر باشد .

برای اینکه اجرای عملیات بیك طرز بسیار دقیق و کافی از نظر فنی تأمین شود آجیب مینرا ریا باحفظ ابتکار کامل در عملیات فنی باید برنامه‌ها را طوری تنظیم نماید که در چهارسال اول از تاریخ اجرای این موافقتنامه مبلغی معادل هم ارز شش میلیون دلار و در هشت سال بعد جمعاً شانزده میلیون دلار از قرار حداقل سالی دو میلیون دلار خرج شود . چنانچه در انقضای چهارسال اول و در اثر تأخیر در اجرای عملیات تمام مبلغ مذکور خرج نشده باشد مبلغ باقی مانده بحداقل مخارجی که برای هشت سال بعد منظور گردیده اضافه خواهد شد .

از طرف دیگر چنانچه در چهارسال اول بیش از مبلغ پیش بینی شده خرج شده باشد مبلغ اضافه از حداقل مخارج منظوره برای هشت سال بعد کسر خواهد گردید . و بهمین ترتیب در هرسال از هشت سال مذکور فوق که مخارج از میزان حداقل منظوره برای آن سال تجاوز نماید تفاوت مربوطه از حد اقل رقم‌های سالهای بعد کسر خواهد شد .

در ظرف مدت چهارسال اول تحت هیچ عنوانی از لحاظ اقتضای تعقیب عملیات اکتشاف نمیتوان عملیات را تعطیل یا موقوف نمود .

در انقضای مدت چهارسال اول و نیز در آخر هریك از هشت سال بعد آجیب مینرا ریا

میتواندعملیات‌اکتشافی‌راباا‌خطاریه‌سیریپ‌درصورت‌تحقق‌شرائط‌ذیل‌تعطیل‌نماید:

الف ـ اثبات اینکه تا تاریخ اخطاریه عملیات اکتشافیکه طبق برنامه ها میبایستی صورت‌پذیرد مرتباً انجام یافته وکلیهٔ مبالغ پیش بینی‌شده برای مدت قبل‌ازتاریخ اخطاربمصرف رسیده‌است چنانچه تمام مبلغ مذکور خرج نشده باشد نصف‌مبلغ باقیمانده بایستی‌قبلا بحساب‌دولت‌ایران بشرکت ملی‌نفت‌ایران‌پرداخت گردیده‌باشد .

ب ـ استردادکلیهٔ‌نواحی که‌بمنظوراکتشاف‌واگذار گردیده‌است‌دراینصورت دیگرحدود پیش‌بینی‌شده درمادهٔ ۲٦ هیچگونه قوت واعتباری‌نداشته وموافقتنامه منفسخ تلقی خواهدشد .

مادهٔ ۲۰ ـ الف ـ سیریپ‌بمنظوراجرای‌عملیات‌شرکت‌حق‌استفاده‌مانع‌للغیر ومجانی ازکلیه اراضی متعلق بدولت ایران واقع درنواحی مشخصه درمادهٔ ۳ راکه دولت‌مذکوربطورمستقیم یاغیرمستقیم مورد استفاده قرارنداده‌است دارا میباشد . استفاده ازاراضی مذکورمحتاج‌موافقت قبلی‌دولت‌شاهنشاهی‌خواهدبود ودرخواست این‌موافقت بایستی ازطریق‌شرکت‌ملی نفت‌ایران بدولت تسلیم شود .

مقرراتیکه ذیلا درمورد اراضی متعلق‌بمالکین‌خصوصی ذکرمیشود درمورد اراضی‌دولتی مورد استفاده دولت نیزمجری خواهدبود .

ب ـ کلیهٔ اراضی دیگر واقع درنواحی مندرجهٔ در مادهٔ ۳ که درملکیت اشخاص خصوصی باشد وبرای منظورهای مقرره دراین موافقت‌نامه مورد احتیاج سیریپ‌واقع شود ازطرف سیریپ خریداری یا اجاره خواهد شد درمورد انجام معاملات خریدیا اجاره‌این اراضی شرکت‌ملی‌نفت‌ایران هر گونه کمك‌لازم‌درحق سیریپ مبذول خواهد داشت .

تقلیل‌مساحت‌نواحی که بموجب مقررات ماده ۲۶صورت‌میگیرد هیچگونه اثری‌درحقوق مکتسبه سیریپ راجع به‌اراضی واقع درقسمتهائیکه مشمول تقلیل واقع گردیده است نخواهد داشت .

ج ـ مقررات بندهای فوق این‌ماده نسبت‌بزمینهائی‌هم که‌برای‌کلیهٔ عملیات سیریپ مربوط به‌فروش (ایجاد مخازن وانبارها ودستگاههای دیگر) درخارج از حدود نواحی‌مذکوردرمادهٔ ۳ لازم‌باشد شامل‌خواهدبود .

مادهٔ ۲۱ ـ چنانچه‌بمنظورانجام‌عملیات مندرجه دراین‌موافقتنامه‌وهمچنین عملیات مربوط بفروش سیریپ تقاضای معقولی نسبت بحقوق ارتفاقی(ازقبیل‌حق‌ـ راه وحق‌عبور وهمچنین ایجاد وتأسیس جاده وراه‌آهن وخطوط لوله ومجاری آب وکانال وکابل وخط سیم وغیره درروی یا درزیرزمین) دراراضی‌واقع درحدودنواحی مندرجه درماده ۳ یاخارج ازحدود مزبور در داخل خاك کشور یا در سواحل‌آن داشته‌باشد بایستی‌تقاضای خودرا کتباً تسلیم شرکت ملی‌نفت‌ایران بنماید.شرکت ملی‌نفت‌ایران حقوق مورداحتیاج سیریپ‌رابرای‌آن تحصیل خواهدنمود وتحصیل این حقوق درمورد اراضی مندرجه دربند (الف) ماده ۲۰ مجانی و درمورد اراضی دیگرمنوط به پرداخت قیمت یامال‌الاجاره عادله‌ای خواهد بود که با توجه بنوع زمین وحق مکتسبه معین میگردد سیریپ‌کلیهٔ پرداختهائیرا که شرکت ملی نفت ایران بحساب آن قبول نموده برعهده خواهد گرفت و ازکلیهٔ حقوقیکه تحصیل گردیده استفاده خواهدنمود .

مادهٔ ۲۲ ـ درتمام مدت دوره اکتشاف سیریپ و همچنین‌آجیب مینراریا برای‌انجام عملیات‌خود اختیارات ذیل‌را دارا خواهندبود :

حفر، کمانه زدن ، نقب‌زدن ، سوراخ کردن ، ساختن ، برپا کردن، تأسیس

نمودن ، برقرار کردن وایجاد وبکار انداختن و نگاهداری و ادارهٔ هر نوع چاه و گودال وحفر حوضچه وکانال ومجرای آب وتأسیسات وتانك ومخزن وسایروسایل انبارنمودن ودستگاههای جداکنندهٔ گاز از نفت وسایر وسایل تولید عمل آوردن نفت‌خام و گازطبیعی وخط لوله وتلمبه خانه ومراکز وتأسیسات تولید نیروی برق وخط‌کابل‌وسیم برای نیروی مزبوروتلگراف وتلفن ورادیووهر گونه وسایل‌دیگر برای ارتباط‌کارگاه انبارودفترومنزل وعمارت ودستگاه‌لاروبی وبندرولنگرگاه و اسکله وبارانداز ولوله های بارگیری زیرآبی وتأسیسات بندری و کشتی وقایق و راه‌آهن وجاده وپل ودوبه وخطوط هوائی وفرودگاه وسایرتأسیسات حمل‌ونقل و گاراژوآشیانه وکارخانه‌وریخته گری‌وتعمیرگاه‌وهمچنین سایردستگاههای کمکی که بنظرآیند ، شرکت برای تعقیب هدف وانجام وظایف‌آنها لازم تشخیص داده شود ونیزهرحق واختیاردیگری راکه برای اجرای وظایف‌آن شرکتها لازم ویا عرفاً مرتبط باآن تلقی گردد دارا میباشند .

درمورد ایجاد راه‌آهن وبندروتلفن وتلگراف ورادیووحمل‌ونقل هوائی در ایران‌شرکتهای مذکوربایستی اجازه قبلی دولت ایران راکتباً درخواست نمایند واعطای اجازهٔ مزبورنباید بدون‌دلیل‌معقول‌ردشود ویا بتأخیرافتد .

درمواردیکه بموجب بند دوم ازمادهٔ یك دامنه فعالیت سیریپ بتهیه وعمل آوردن محصولات نفتی‌هم توسعه‌یابد اختیارات مشروحهٔ شرکت مذکور توسعه یافته شامل‌تصفیه‌خانه‌ها ودستگاهها وتأسیسات تقطیرهم خواهدشد .

مادهٔ ۲۳ ـ درتمام مدت دورهٔ اکتشاف سیریپ وهمچنین آجیپ مینراریا میتوانند برای انجام عملیات‌شرکت ازکلیهٔ آبهای زیراستفاده نمایند :

الف ـ آبهای‌روی زمینی وزیرزمینی اراضی که مورد استفادهٔ آنها قرار

گرفته است .

ب ـ آبهای روی زمینی وزیرزمینی اراضی متعلق بدولت ایران که مورد استفاده دولت‌نباشد بشرط تحصیل‌اجازه قبلی که بدون‌دلیل معقول‌رد ویا دراعطای آن تأخیر نخواهد شد .

استفاده کنندگان‌برای مصرف این‌آبها ملزم بهیچگونه پرداختی نخواهند بود مگر درصورتیکه استفاده مزبورموجب خسارت اشخاص ثالث گردد .

چنانچه درطول‌مدت اکتشاف‌سیریپ یاآجیب مینراریابطورمعقول‌احتیاج به‌حق‌استفاده ازآبهای‌اراضی دیگرنیز که‌درفوق ذکرنشده‌است پیداکنندسیریپ حقوق مذکوررا بنحوی که خودآن شرکت یا آجیب مینراریا مقتضی بدانند تحصیل خواهدنمود .

قیمت خرید یامال‌الاجاره تحصیل حقوق استفاده ازآب براساس نرخ عادله بوده و نباید از میزانیکه برای حقوق مشابه درنواحی مجاور محل متداول است تجاوزنماید .

این‌عملیات ممکنست درداخل ویا درخارج نواحی مشخصه‌درماده۳وبترتیبی که درماده ۲۱ پیش‌بینی‌شده‌است انجام گردد .

درمورد تحصیل‌حقوق مندرجه دراین‌ماده وهمچنین‌تحصیل‌اراضی‌پیش‌بینی شده‌دربند ب ماده ۲۰سیریپ ازمزایائیکه شرکت‌ملی نفت ایران بموجب‌مادهٔ۱۰ اساسنامهٔ خود دارا میباشد استفاده خواهدنمود .

مادهٔ ۲۴ ـ سیریپ‌وهمچنین‌آجیب مینراریا درتمام دوره اکتشاف اختیار خواهندداشت که برای عملیات خود وبارعایت حقوق اشخاص‌ثالث از زمینهائیکه مورداستفاده‌آنهاست ویا زمینهای متعلق بدولت ایران که‌مورد استفاده دولت ویا دیگران‌نیست‌هرنوع‌خاك‌وشن‌وآهك‌وسنگ‌وگچ‌وسایرمصالح‌ساختمانی‌رابکاربرند مشروط‌برآنکه خسارت‌وارده براشخاص ثالث‌راکه درنتیجهٔ این‌برداشت‌یا استفاده

ممکن است متضرر بشوند بمیزان عادله ای جبران نمایند .

مادهٔ ۲۵ ـ درتمام دورهٔ اکتشاف آجیب مینراریا حق خواهد داشت نفتی را که برای عملیات اکتشافی لازم دارد مصرف نموده وفقط بهای تمام شدهٔ آن را بسیریپ بپردازد چنانچه تعیین بهای تمام شده بنحو معقول میسر نباشد سیریپ قیمت نفت تحویلی را بمأخذی که برای عملیات اکتشافی آجیب مینراریا مساعد باشد معین خواهد نمود.

مادهٔ ۲۶ ـ درانقضای سال پنجم از تاریخ شروع عملیات تفحص بیست وپنج درصد از مساحت کل نواحی مندرجه درمادهٔ ۳ کسرخواهد گردید ودرآخر سال نهم نیزمجدداً بیست وپنج درصددیگر ازمساحت اولیه کسرخواهد شد.

تقلیل مساحت مزبوربراساس مشخصاتی که توسط آجیب مینراریادردسترس گذارده خواهد شد بعمل خواهدآمد مشروط بر آنکه مجموع اراضی که مسترد میگردد درهرنوبت از نه قطعه تجاوز ننماید .

بهرحال درانقضای سال دوازدهم تنهازمینهائی دراختیارسیریپ باقی خواهد ماند که درآنها میدانهائی که بنابرتعریف این موافقتنامه قابل بهره برداری بمیزان تجارتی تلقی میشود کشف شده باشد .

مادهٔ ۲۷ ـ سیریپ وآجیب مینراریاملزم نخواهند بود که هیچ قسمت از سرمایه های خودرابپول ایران تبدیل کنند ولی باید وجوهی را که برای پرداخت هزینه های عملیات خود درایران لازم دارند توسط بانك های مجاز بپول ایران تبدیل نمایند .

آجیب مینراریاممنوع نخواهد بودازاینکه وجوه ودارائیی را که درخارج ایران داردآزادانه نگاه دارد ویاآنرا بمیل خود نقل وانتقال دهد ولواینکه وجوه

ودارائی مزبوراز‌عملیات‌آجیب درایران بدست‌آمده باشد وهمچنین ممنوع‌نخواهد بود ازاینکه‌حسابهائی به‌ارزخارجی دربانکهای‌مجازداشته وآنرا نگاهداشته ویا آزادانه انتقال داده ویاموجودی بستانکارحساب خود را صادر نماید .

سیریپ‌اختیارخواهد داشت‌درایران وخارجه بهرنوع‌ارزی که برای‌عملیات خود لازم داشته باشد حساب بازنموده ونگاهدارد .

هردو شرکت اختیارخواهند داشت وجوه اضافه براحتیاجات خود راکه بپول ایران درایران دارند بشرط آنکه این وجوه‌ازتسعیرارزخارجی حاصل شده باشد به‌ارزاولیه‌تبدیل‌نمایند ومیتوانند ارزی راکه بطریق مذکور از تبدیل‌پول ایران بدست آورده اند انتقال داده یاصادرنمایند .

مدیران‌وکارمندان غیرایرانی‌سیریپ‌وآجیب مینراریا و خانواده های‌آنها حق خواهند داشت هرگونه وجوه ودارائی درخارج ایران داشته ویاانتقال دهند ونیزحق خواهند داشت وجوه خارجی مذکوررا برای حوائج خودولی نه بمنظور سفته بازی بایران انتقال دهند . این‌اشخاص مجاز نخواهند بودکه در ایران هیچگونه معامله ارزی بجزازطریق بانکهای مجاز ویاطرق دیگری که دولت ایران آنرا اجازه دهدانجام دهند .

سیریپ‌مجازاست باکارکنان خارجی خود موافقت کندکه قسمتی‌ازحقوق آنهارابه‌ارزخارجی پرداخت‌نماید مدیران وکارکنان غیرایرانی‌سیریپ‌وآجیب‌مینراریا درخاتمهٔ خدمت خودکه ایران راترك مینمایند حق‌خواهند داشت‌مبلغی که ازپنجاه درصد حقوق۲٤ ماهه اخیرخدمت آنهامتجاوز نباشد بارزکشورمحل اقامت عادی خود آزادانه از ایران خارج کنند .

مادهٔ ۲۸ ـدولت‌ایران اقدامات لازم بعمل‌خواهدآورد که سیریپ وآجیب

مینراریابتواند پول‌ایران رادرمقابل ارز خارجی اعلان شده توسط بانك‌ملی‌ایران یامورد قبول بانك‌مذکور بنرخ تسعیر بازرگانی معمول به‌بانکهاوبدون‌هیچگونه تبعیضی نسبت بشرکتهای مزبور خریداری نمایند تمام بهای گواهی‌نامه ارزی و حق‌العمل وامثال آن جزء نرخ ارزمحسوب خواهدشد .

« نرخ‌تسعیر بازرگانی‌معمول به‌بانکها»عبارت خواهدبود از نرخ‌ارزرایج یا متداول‌بانکها در روزمعین برای خرید پول ایران در ازای ارزهای‌خارجی که کلاً یابعضاًازمحل‌صدور کالاهائیکه‌صادرات‌عمده‌ایران را (برحسب‌ارزش)تشکیل میدهد باستثنای نفت ومواد مشتقه ازآن بدست‌آمده باشد . چنانچه درروزمعین چندین نرخ تسعیر برای کالاهای مورد بحث‌موجود باشد «نرخ تسعیر بازرگانی معمول ببانکها » مطابق بابالاترین نرخهای‌مذکور خواهدبود .

درصورت بروز اختلاف در مورد اجرای مقررات این‌ماده هریك ازطرفین میتوانندموضوع‌رابداوری مراجعه دهندوداور ازطرف مدیر کل‌صندوق‌بین‌المللی پول برحسب تقاضای طرفی که زودتر مراجعه نماید معین خواهد شد . داور طبق موازین عدل و انصاف و بدون آنکه رأیش قابل پژوهش باشد وبدون‌هیچگونه تقید بتشریفات‌قضاوت‌نموده رأی خودرامنتهی درظرف سه‌ماه از تاریخ‌قبول‌داوری صادر خواهد نمود .

هرگاه بعللی در ظرف دوماه از تاریخ تسلیم تقاضا داورمعین‌نگردد هریك از طرفین میتوانند اختلاف را بداوری مقرر درمادهٔ٤٤ رجوع نمایند .

از لحاظ مقررات این‌موافقتنامه منظور ازبانکملی ایران بانك مذکور و قائم مقام و جانشین احتمالی آن میباشد .

مادهٔ ۲۹ ـ شرکت‌ملی نفت‌ایران و آجیب منیراریا تقبل مینمایند که هر

یك نصف وجـوه مورد نیاز عملیات سیریپ را تهیه‌نمایند فروش‌نفت خام محصول عملیات سیریپ که‌برای‌صادرات منظور گردیده دربازارهای جهانی به‌ارزهای‌قابل قبول شرکت ملی‌نفت ایران وآجیب‌مینراریا یا ارزهای اعلان‌شده بوسیلهٔ بـانك ملی‌ایران انجام خواهدشد .

همچنین فروش ممکن‌است به‌ارزی که فقط مورد قبول یکی‌ازطرفین‌باشد انجام گرددمشروط برآنکه طرف‌مذکور متعهد شود کـه سهمی طرف دیگر را بارز مورد قبول اوپرداخت کند .

کلیه ارزهای خارجی که سیریپ درنتیجه‌عملیات خودتحصیل میکندبدون هیچگونه قیدی در اختیار شرکت مذکور باقی خواهد ماندوسیریپ‌مجازخواهد بود که‌آنرابدون هیچگونه محدودیت‌یاقید وشرط وعوارضی بمنظورتأمین‌مخارج یاتأدیه قروض خود وبهره مربوط بآن‌وپرداخت مالیات دولت‌ایران وسودصاحبان سهام خود مصرف کند .

مادهٔ ۳۰ ـ حسابها بدلار امریکائی نگاهداری‌خواهدشد وعملیاتی که‌بپول ایران انجام‌میگردد بریال‌ثبت‌خواهد شد . پرداختها ویا دریافتهائیکه‌بپول‌ایران بعمل آمده است‌برمأخذ متوسط‌ماهیانه‌نرخ بازرگانی‌متداول بانکهامربوط‌بهمان ماهی که سیریپ پول ایران رادر مقابل فروش دلار طبق مقررات ماده ۲۸ بدست آورده است بدلار تبدیل‌خواهدشد .

پرداختهاودریافتهائیکه‌بارزهای خارجی غیراز دلارآمریکائی یاپول‌ایران بعمل‌آمده باشد چنانچه بارزهائی باشد که در ایران برای آن نرخی نباشد نرخ تبدیل آن بدلار طبق معدل‌ریاضی متوسط‌نرخهای ارز روزانه نیویورك‌خواهدبود که طی‌ماه مربوطه‌خرید یافروش دلار در مقابل ارزهای مورد بحث‌انجام گردیده

است . در مورد ارزهائیکه نرخ آن در ایران اعلان شده باشد ابتدا آنرا بـریال تبدیل و سپس بمأخذ معدل ماهیانه نرخ تسعیر تجارتی بانکی بشرح مقرر درماده ۲۸ به دلار امریکا تبدیل خواهند کرد .

در آخر هرسال مابه‌التفاوت احتمالی حاصله از تبدیل بدلار طبق آنچـه از دفاتر سیریپ برمیآید (مابه‌التفاوت حاصله از تغییرات نرخ‌تبدیل ارزهای‌مختلف بدلار) برحسب مورد کسر یا اضافه خواهد شد .

مادهٔ ۳۱ - آجیب مینراریا و سیریپ حق‌دارند ادوات وماشین‌آلات‌ووسائل و وسائط نقلیه آبی و دستگاهها افزار و اسبابها و قطعات یدکی ومصالح الوارمواد شیمیائی و مواد ضروری برای اختلاط و امتزاج وسائل خودروسایر وسائط‌نقلیه هواپیما هرنوع مصالح ساختمانی آلات فولادی و اثاثیه ولوازم دفتری‌مصالح لازم برای مصرف در کشتیهـا مواد خواربار و البسه و لـوازم استحفاظی دستگاههـای تعلیماتی و محصولات نفتی که در ایران تهیه و تحصیل نمیشود و هر گونه اجناس دیگری را که منحصراً ازلحاظ صرفه جوئی وحسن جریان عملیات ووظائف‌آنها طبق این موافقتنامه ضروری باشد بدون هیچ محدودیتی و بدون تحصیل پروانه و با معافیت از هر گونه حقوق گمرکی و هر گونه مالیات وعوارض و حقوق دیگر بایران وارد نمایندکالاهای مذکورشامل کلیه تدارکات طبی و جراحی وبطورکلی حوائج بیمارستانها وهمچنین محصولات طبی و دارو ولوازم اثاثیه و اسبابهای لازم جهت تأسیس و گرداندن بیمارستانها وپستهای بهداری‌نیز خواهدبود .

آجیب مینراریا و شرکتها و مقاطعه‌کارانیکه بحساب سیریپ در ایران کار میکنند حق خواهند داشت آنچه را بایران وارد کرده‌اندبنحوی که‌مقتضی‌بدانند دوباره خارج کنند . برای این‌عمل هیچگونه پروانه و اجازه‌ای لازم نبوده وعمل

مزبور از هرگونه عوارض وحقوقی معاف خواهدبود .

آجیب مینراریا و شرکتها یامقاطعه‌کاران مذکور همچنین اجازه‌خواهند داشت باتصویب شرکت ملی نفت ایران که بدون دلیل معقول نباید درصدور آن خودداری یا تأخیر بعمل آیداشیاءِ موردبحث را در ایران بفروش رسانند درچنین صورتی اشخاص ثالث که این اشیاء بتصرف آنها درمیآید نسبت‌بپرداخت عوارض‌و انجام تشریفات جاری طبق قوانین و آئین‌نامه‌ها وهمچنین تهیه اسناد لازم جهت ترخیص اشیاء مذکور بنام آجیب مینراریا و یا شرکتها و مقاطعه کاران نامبرده مسئول خواهندبود .

آجیب مینراریا و سیریپ حق دارند کلیه اجناسی‌را که برای استفاده و مصرف کارکنان و خانواده های آنها لازم تشخیص گردد بدون احتیاج بکسب هیچگونه اجازه و بدون رعایت مقررات دولتی مربوط به انحصارها ولی‌باپرداخت حقوق وارداتی و عوارض گمرکی و سایر مالیاتهائیکه در موقع ورود بطور عموم بدان تعلق گیرد بایران وارد نمایند این‌قبیل اجناس قابل فروش نخواهدبودمگر بکارکنان مذکور و خانواده آنها آنهم صرفاً برای استعمال و مصرف‌آنها .

با حفظ حقوق مشروحه فوق آجیب مینراریا وسیریپ‌درمورد خریدمصالح ولوازم مورد احتیاج خود برای‌کالاهای محصول ایران حق اولویت قائل خواهند بود مشروط برآنکه بتوان این کالاهارا با مقایسه با کالاهای مشابه خارجی در همان شرایط مساعد ازلحاظ جنس وقیمت وسهل‌الحصول بودن وقابلیت استفاده خریداری نموده در مقایسه قیمت اشیاءِ وارداتی با اشیاءِ ساخته یا مهیا شده در ایران کرایه وحقوق گمرکی که طبق مقررات این موافقت‌نامه به اشیاءِ وارداتی مورد بحث تعلق میگیرد ملحوظ خواهدبود .

کلیه صادرات و واردات مذکور در این موافقت‌نامه مشمول تشریفات جاری گمرکی خواهد بود ولی این تشریفات نباید هیچگاه از آنچه معمولا مجری است سخت‌تر باشد با تصریح باینکه در مورد معافیتهای مقرره در این موافقتنامه هیچگونه پرداخت یا عوارض نباید مطالبه شود .

انجام این تشریفات بایستی بطور ساده و سریع صورت گیرد و برای تأمین این منظور ممکن است بین مقامات گمرکی ایران و سیریپ و آجیب مینرار یا توافقهائی بعمل آید .

مادهٔ ۳۲ ـ صدور نفت از حقوق گمرکی و مالیات صادراتی معاف بوده و مشمول هیچگونه مالیات یا عوارض یا پرداختهای دیگری بمقامات دولتی ایرانی اعم از مرکزی یا محلی نخواهد بود .

صدور نفت از ایران کاملا آزاد بوده و محتاج به هیچگونه پروانه و تشریفات خاصی نخواهد بود مگر تنظیم اسناد و انجام تشریفاتی که در قسمت ششم مادهٔ ۳۱ این موافقت‌نامه مقرر است .

در مورد آنچه راجع بصادرات در این ماده قید شده و آنچه راجع بواردات و صدور مجدد آن در مادهٔ ۳۱ این موافقت‌نامه مقرر است صادر کننده و وارد کننده نسبت به بیمه کردن کشتی و ملوانان و محمولات و کرایهٔ حمل و تشخیص میزان بیمه مزبور و تعیین بیمه گر مختار خواهند بود .

مادهٔ ۳۳ ـ سیریپ مکلف بتقلیل استخدام کارمندان خارجی خواهد بود و برای این منظور دقت خواهد نمود که استخدام این کارکنان تا حدودی که بطور معقول عملی باشد منحصراً برای تصدی مشاغلی صورت گیرد که سیریپ نتواند برای اشغال آنها ایرانیانی که دارای معلومات و تجربیات لازم باشند پیدا کند .

مخصوصاً سیریپ باهمکاری شرکت‌ملی نفت‌ایران و آجیپ‌میناراریاطرح و برنامه‌ای برای کارآموزی وتعلیم فنی و صنعتی تنظیم خواهد کردوبرای اجرای آن همکاری خواهدنمود تاکارمندان ایرانی بافراگرفتن‌تعلیم لازم درکوتاهترین مدتی که‌عملا ممکن‌باشد جایگزین کارمندان‌خارجی گردند وبکارمندان ایرانی فرصت و امکان آن داده شود که در عملیات سیریپ مشاغل مسئولیت دار را احراز نمایند .

مادهٔ ۳۴ ـ در تاریخ انقضای این‌موافقت‌نامه سیریپ منحل‌خواهدشد .

اموال سیریپ‌ممکن است درآن‌موقع بفروش برسد و یا بصورت جنس‌بین صاحبان سهام بتناسب سهامی که دارندتقسیم گردد .

کلیهٔ تأسیسات‌ثابت‌وتمام اراضی بشرکت‌ملی‌نفت‌ایران منتقل‌خواهد گردید بدون آنکه‌درمقابل آن چیزی مطالبه شود مشروط بر اینکه کلا مستهلك شده باشند .

مادهٔ ۳۵ ـ باحفظ مقررات مادهٔ ۱۹ و مادهٔ ۲۶ این موافقت‌نامه برای‌مدت بیست‌و پنج‌سال از تاریخ شروع بفروش نفت معتبر خواهدبود .

قبل از انقضای سال بیست‌و سوم هریك از طرفین میتواند قصدخودرا دائر برتمدیدمدت‌موافقت‌نامه‌بطرف دیگر اطلاع دهد ودراین‌صورت اعتبارموافقتنامه بخودی‌خود ازروز انقضای بیست وپنج‌سال برای مدت‌پنج سال تمدید خواهد شد قبل از انقضای‌سال سوم ازمدت پنجساله‌تمدیدهریك ازطرفین میتواندطرف‌دیگر را از قصدخود دایر بر یك تمدید دوم پنج ساله مطلع نماید ودر این صورت نیز موافقت‌نامه برای مدت پنج‌سال دیگرازتاریخ انقضای پنج‌سال اول تمدیدخواهد شد . وبالاخره هریك‌ازطرفین میتواند بارعایت تشریفات فوق‌یك تمدید پنج‌ساله

نهائی تقاضا نموده و بدست آورد .

درمورد دومین وسومین تمدید بترتیب زیراقدام خواهد شد :

هر گـاه وقتی تقاضای تمدید از طرف سیریپ بعمل میآید شرکتهای نفتی خارجی دیگری که باشرکت ملی نفت ایران بمنظورفعالیتهای مشابهی مشارکت نموده‌اند وتا آن تاریخ ازلحاظ تولید نتایجی معادل ویابهتر ازنتایج حاصله‌ازطرف سیریپ بدست آورده‌اند موافقت‌نامه هائی منعقد ساخته باشند که شرایط آن رویهمرفته برای دولت ایران یاشرکت‌سیریپ‌ازشرایط‌موافقت‌نامه‌حاضرمساعدتر باشدکلیه شرایط موافقت‌نامه‌های مذکورشامل مدت تمدید مورد تقاضای سیریپ نیز خواهدشد مشروط بر آنکه این شرایط در ظرف مدت سه ماه از جانب طرف ذیعلاقه بطرف دیگرموافقت نامه اطلاع داده شود .

آجیپ مینراریا میتواند ازسیریپ درخواست کندکه ازتقاضای تمدیددوم وسوم صرفنظرنماید وسیریپ ملزم بقبول و انجام این درخواست میباشد .

طرفین‌تصریح‌مینمایند که‌آغازعملیات فروش درمورد هرمیدان نفت‌بخصوص تاریخی خواهد بود که تأسیساتی کـه جهت حمل و بارگیری منظم برای بهره ـ برداری لازم میباشدآماده شده واولین ۲۰۰۰۰ تن‌نفت ازمحصول آن میدان بفروش رسیده باشد .

بعد از کشف‌نفت بمیزان‌تجارتی سیریپ باتوجه بمنافع‌خود شروع‌باقداماتی خواهد کرد که در مدت معقولی که حتی الامکان باید کوتاه باشد میدان را برای استفاده جهت انجام اولین فروش آماده گرداند .

مادهٔ ۳۶ ـ مقررات این موافقت‌نامه نسبت بمدت اصلی وتمدیدهای بعدی درمورد هرمیدان جداگانه منظورخواهد گردید و مبدأ مدت از آغاز فروش نفت محصول آن میدان خواهد بود .

مادهٔ ۳۷ـالف ـ چنانچه دراثرحوادثی ازقبیل جنگ وشورش و اغتشاشات داخلی واعتصاب وطوفان وجزرومد وسیل وبیماریهای همه گیر(اپیدمی) وانفجار وآتش سوزی وبرق‌وزمین‌لرزه‌وحوادث‌دیگری خارج ازاراده اشخاصی که بموجب این موافقت‌نامه‌تعهداتی برعهده‌دارند اجرای این تعهدات غیرممکن‌شودیاموجب جلوگیری از انجام آن یا تأخیردر انجام آن گردد بطوریکه نتیجه منتهی بعدم اجرای موافقت‌نامه شوداین عدم اجرا تخلف ازاین موافقت‌نامه تلقی نخواهدشد. هریك ازموانع‌حاصله ازعلل فوق که بیش ازیکسال ادامه‌یابد موافقت‌نامه‌حاضر را برای همان مدت قانوناً تمدید خواهد نمود .

ب ـ باحفظ مقررات بند ۲ ازمادهٔ ۳۹ وقایعی غیر ازآنکه در بند الف این ماده ذکرشده بعنوان فورس‌ماژورتلقی خواهد شد مشروط برآنکه برطبق اصول حقوق بین‌المللی مشمول عنوان فورس‌ماژور شناخته شود .

ج ـ هیچیك ازمقررات این ماده مانع‌ازآن نخواهدبود که هریك‌ازطرفین این موافقت‌نامه بتواند هر مسئله‌ای‌راطبق‌مقررات مادهٔ ٤٤ بداوری مراجعه‌نماید ولو اینکه این موافقت‌نامه بعلت عدم امکان اجرای مقررات آن فسخ شود .

مادهٔ ۳۸ـالف ـ طرفهای این موافقت‌نامه عبارتند از(۱) شرکت ملی نفت ایران (۲) شرکت آجیب مینراریا .

ب ـ این موافقت نامه بقوت واعتبارخود باقی خواهد ماند ولو آنکه یکی از شرکای مؤسس شرکت سیریپ یا کلیه شرکای آن تمام ویا قسمتی از سهام خود را با موافقت سیریپ وطبق مقررات اساسنامه آن باشخاص ثالث منتقل نمایند . دراین صورت حقوق وتعهدات‌ناشیه ازاین موافقت‌نامه‌آنچه بعنوان شرکای

سیریپ بشرکت ملی‌نفت ایران و شرکای گروه آجیب مینراریا تعلق میگیرد به اشخاص ثالث‌مذکور منتقل خواهدشد بدون آنکه‌این‌انتقال بتعهداتی که بموجب این موافقت نامه شرکت ملی نفت ایران و آجیب‌مینراریا بعنوان طرفهای این موافقت نامه دارند خدشه‌وارد آورد .

ج ـ هرگاه‌وظایف شرکت‌ملی‌نفت ایران بشخص دیگری که تحت اختیار دولت ایران یا مسئول در مقابل دولت ایران باشد محول گردد کلیه تعهداتی که شرکت ملی نفت ایران بموجب این موافقت نـامه دارد بر عهده شخص مذکور خواهد بود .

هر گاه شرکت ملی‌نفت‌ایران از میان برود و وظایف آن بشخص دیگری که تحت اختیار دولت‌ایران‌یامسئول‌درمقابل‌آن باشدمحول نگردد‌تعهدات‌شرکت ملی‌نفت ناشیه ازاین موافقت‌نامه برعهده دولت ایران خواهد بود .

مادهٔ ۳۹ ـ طرفهای موافقت نامه تعهد مینمایند که شرائط و مقررات این موافقتنامه را برطبق‌اصول‌حسن نیت‌وصمیمیت متقابل اجرانمایند وهم‌عبارات‌وهم روح شرائط ومقررات مذکور را محترم شمارند .

هیچگونه اقدام قانونگذاری یا اداری اعم از آنکه جنبه عمومی یا جنبه خصوصی داشته باشد ویاعمل دیگری ازهرقبیل ازطرف‌دولت ایران و یا مقامات دولتی ایران (اعم از مرکزی یا محلی) این‌موافقتنامه را الغاء نخواهدنمود ودر مقررات آن اصلاح‌ویاتغییری‌بعمل‌نخواهدآورد ومانع‌ومخل‌حسن اجرای‌مقررات آن نخواهد شد . الغاء یا اصلاح ویاتغییراین موافقت نامه فقط با توافق ورضایت طرفهای آن ممکن خواهد بود .

درصورتیکه بین قوانین موجوده با مقررات این‌موافقت نامه اختلافی‌باشد مقررات این موافقت نامه معتبر خواهد بود .

جزدر مواردیکه طرفهای این موافقت نامه بنحودیگری توافق نمایندا‌ین موافقت‌نامه قبل‌ازانقضاء مدت‌آن فسخ نخواهد شدمگردرصورتیکه هیئت داوری که طبق مقررات ماده ٤٤ این موافقت نـامه تعیین شده باشد بموجب رأی خود موافقتنامه را بعلت نقص مقررات آن ویا بعلت آنکه اجرای موافقت نامه بکلی غیر مقدور گردیده فسخ شده اعلام کند .

مادهٔ ۴۰ـ نظر به اختلاف ملیت طرفهای موافقت‌نامه تعبیر وتفسیر واجرای این‌موافقت‌نامه تابع‌اصول مشترکی خواهدبود که‌بین قوانین‌جاریه‌ایران وایتالیا موجود میباشد ودرصورتیکه چنین‌اصول‌مشترکی موجود نباشد تابع‌اصول‌حقوقی خواهدبود که موردقبول کشورهای متمدن بطورعموم باشد (مخصوصاً اصولیکه‌از طرف دادگاه‌های بین‌المللی برطبق‌آن عمل شده باشد) .

مادهٔ ۴۱ـ این موافقت‌نامه بزبانهای‌فرانسه وفارسی وایتالیائی‌تنظیم گردیده است ومتن‌فرانسه آن رسمیت دارد . در موارد ارجاع به داوری متن‌های فارسی و ایتالیائی ممکن است بعنوان کمك در تفسیر دراختیار داوران‌قرار گیرد .

مادهٔ ۴۲ـ کلیه‌اختلافات حاصله‌ممکن است بیك هیئت سازش‌مختلط‌مرکب از چهارعضو مراجعه‌شود که‌هریك‌ازطرفین دونفرآنراتعیین خواهند نمودووظیفه هیئت مزبوراین‌خواهدبود که‌راه حل‌دوستانه‌ای برای موضوع اختلاف پیدا کند.

هیئت سازش پس ازاستماع اظهارات‌طرفین یانمایندگان آنها رأی‌خودرا ظرف سه ماه از تاریخ ارجاع موضوع اختلاف به هیئت مزبور صادرخواهد کرد.

رأی مزبور درصورتی‌الزام آور خواهد بود که باتفاق‌صادرشده‌باشد .

مادهٔ ۴۳ـ (۱) کلیه اختلافات‌مربوط بمسائل فنی‌یامحاسباتی ممکن است با توافق طرفین بکارشناس واحد و یا هیئتی‌مرکب‌ازسه نفرکارشناس ارجاع گردد

دونفر از سه کارشناس مزبور را طرفین انتخاب خواهند کرد (هریك یکنفر) و نفرسوم باتوافق‌طرفین معین‌خواهدشد اگر طرفین نتوانند درانتخاب‌کارشناس واحد یاکارشناس‌سوم توافق کنند هریك ازطرفین‌میتوانند درمورداموزفنی‌ازمدیر«آید گنوسیشه‌تکنیشه‌هوخ‌شوله»زوریخ Eidgenossische Technische Hochschule درمورد امور محاسباتی از رئیس شوایز ریشه کامر فور رویزیونزوزن‌زوریخ Schweizerische Kammer Fur Revisionswesen تقاضا نمایند که کارشناس مذکوررا معین نماید.

چنانچه ظرف مدت سی‌روز ازتاریخ ارجاع امر بکارشناسی طرفین‌نتوانند راجع بترتیب فوق یعنی ارجاع‌به کارشناس واحد یابه هیئت کارشناسی سه‌نفری توافق حاصل نمایندقضیه ازطریق داوری مقرر در ماده ٤٤ تعقب‌خواهدشد .

۲ـ تعیین کارشناسان یا کارشناس بوسیله طرفین بایستی ظرف سی‌روزاز تاریخ ارجاع امر بکارشناس انجام پذیرد .

درمورد تعدد کارشناسان انتخاب کارشناس سوم‌درصورتیکه بتوافق طرفین باشد ظرف همان مدت یك‌ماه ودر غیر اینصورت ظرف مدت شصت روز انجام خواهد شد .

تعیین کارشناس واحد درصورتیکه بتراضی طرفین عملی شده باشد بوسیله مؤسسه فنی یامؤسسه‌محاسباتی مذکور درفوق ظرف مدت‌نود روز ازتاریخ‌ارجاع امربکارشناس انجام خواهد گرفت .

۳ ـ طرفین باید مسائل فنی یامحاسباتی راکه مورد اختلاف واقع میشود بطرزروشن‌وصریح‌مشخص سازند. رأی کارشناس‌واحد یاهیئت سه‌نفری کارشناسان باید ظرف مدت ٦ماه ازتاریخ انتخاب‌آنها صادر گردد . چنانچه موضوع اختلاف به‌هیئت سه‌نفری ارجاع‌شده‌باشد ممکن است‌رأی با کثریت صادر شود. کارشناس

واحد یا کارشناسان باید رأی خودرا منحصراً نسبت بمسائل‌فنی‌ویامحاسباتی صادر نمایند ورأیی که بدین ترتیب‌داده میشود قطعی وبرای طرفین‌الزام‌آورخواهدبود.

٤ـ هر گاه ضمن رسیدگی که ازطرف کارشناس واحد یا کارشناسان‌بعمل میآید مسئله‌ای پیش‌آید که بنظر کارشناسان ویاهریك از طرفین جنبه حقوقی داشته‌باشد (باتوجه باینکه کلیه‌مسائل مربوط بتفسیر ایـن‌موافقت نامه مشمول این‌عنوان خواهد بود) وتعیین‌آن مسئله برای اخذ تصمیم نسبت بـه موضوع فنی یا محاسباتی‌مورد بحث‌لزوم‌پیدا کنددرآن‌صورت مسئله حقوقی مزبور اگر بتوافق طرفین حل نشودبایستی بوسیله طرفین ویایکی ازآنهاخواه بصوابدیدخود وخواه بدرخواست کارشناسان بداوری مقرر درماده ٤٤ ارجاع گردد.

٥ـ بمحض‌آنکه یکی ازطرفین طرف دیگر را ازقصد خوددائر بر ارجاع یك مسئله حقوقی بداوری مقرر در ماده ٤٤ اعلام نمود ومسئله‌مذکور را مشخص کرد ارجاع امر بداوری از طـرف اعلام‌کننده طبق ماده ٤٤ شروع شده تـلقی خواهدشد.

٦ـ بروز یك مسئله حقوقی بمعنای پیش بینی‌شده در بندهای فوق‌الزاماً موجب توقیف‌رسیدگی کارشناسان نخواهد بود مگرآنکه بنظر خود کارشناسان مسئله حقوقی مزبور نوعی تشخیص گردد که ادامه رسیدگی قبل ازتعیین تکلیف آن مفید نباشد. چنانچه رسیدگی ازطرف کارشناسان تعیین تکلیف‌مسئله‌حقوقی معلق بماند طرفین مکلفند بمحض تعیین تکلیف مسئله مزبور کـارشناسان رااز آن مطلع سازند تارسیدگی موضوع فنی یامحاسباتی مورد اختلاف‌راتعقیب‌نموده زودتر بمرحله تصمیم نهائی برسانند.

مادهٔ ۴۶ ـ کلیه اختلافات ناشیه از تفسیر وتعبیرواجرای‌این موافقت‌نامه حتی‌راجع به‌اعتبارهمین‌ماده‌داوری‌وراجع بصلاحیت‌داوران‌یاراجع به‌بطلان‌قرارداد

بوسیله یك‌هیئت داوری سه‌نفری حل وفصل‌خواهد شد و هریك ازطرفین یك نفر ازداوران راتعیین ودونفر داورمزبور داورسوم راکه سمت ریاست هیئت نیز با او خواهدبود انتخاب خواهند کرد .

هر گاه دونفر داور نتواند درتعیین‌سرداور توافق حاصل‌نمایند رئیس‌دادگاه استان ژنو(تریبونال کانتونال‌دوژنو)برحسب تقاضای طرفی که‌زودتر مراجعه‌نماید سرداورمذکور رامعین خواهدنمود .

داوران ازاتباع کشورهای ثالث یعنی‌غیرازایران وایتالیاانتخاب‌خواهندشد با قید اینکه انتخاب آنها ممکن‌است از میان قضات واستادان دانشگاه و وکلای دادگستری که‌رسماً حق‌محاکمه دردیوانهای تمیز و دادگاههای استیناف داشته باشند انجام گیرد .

محل‌داوری درژنو خواهدبود .

تشریفات داوری راطرفین معین‌خواهندنمود ودرغیراینصورت تابع مقررات قانون محل داوری خواهد بود .

طرفی که‌تقاضای‌ارجاع‌بداوری بنمایدبایستی‌مسائلی راکه‌مایل‌است‌بداوری ارجاع گردد و همچنین نام ومشخصات و نشانی داور اختصاصی خود و قبولی اورا بطرف‌دیگر اطلاع دهد .طرف مقابل بایدظرف مدت‌سی‌روز نام‌ومشخصات‌ونشانی داور اختصاصی خودوقبولی‌اورا با ذکرمسائلی که‌اونیزخواستار ارجاع‌آن‌بداوری میباشد بطرف تقاضا کننده اخطارنماید.

درصورت عدم‌صدور این‌اخطار رئیس دادگاه‌استان ژنو برحسب درخواست طرف متقاضی داوراختصاصی طرف مستنکف رامعین‌خواهدنمود.

داورهای اختصاصی طرفین بایستی‌ظرف‌سی‌روز ازتاریخ انتخاب خود داور

سوم‌را تعیین نمایند و چنانچه ظرف مدت مذکور داور سوم معین نشود هریك از طرفین میتواند از رئیس دادگاه‌استان ژنو تقاضانماید که‌داورسوم راانتخاب کند.

داورسوم باید ظرف مدت‌سی‌روز ازتاریخ انتخاب قبولی خودرا اعلام‌دارد. هرگاه داورسوم ظرف‌مدت مذکور قبولی‌خودرااعلام‌نداردردرحکم ردتلقی‌خواهد شد ودراینصورت بایستی تجدیدانتخاب بعمل آید.

طرفین باید اسنادومدارك‌خودرا ظرف‌سی‌روزازتاریخ تشکیل هیئت داوری درپنج‌نسخه به‌مقر هیئت که‌ازطرف‌رئیس‌آن‌معین‌خواهدشد ارسال دارند.

داوران‌میتوانند کارشناسانی انتخاب کنند تانسبت بنکاتی که‌ازطرف‌داورها ارجاع میشود گزارش بدهند.

کلیه موارد نیابت قضائی‌وهرگونه تصمیمات‌دیگر هیئت‌داوری ولودرموارد اقدامات موقت و فوری بایستی برحسب درخواست داوران بوسیله‌مراجع قضائی صلاحیت‌دار سوئیس رسماً تصدیق‌و برای اجرا به رئیس دادگاه مدنی محل اجرا ابلاغ گردد.

رأی داوری بایستی ظرف مدت ۱۲۰ روز از تاریخ اعلام قبولی داور سوم صادر گردد.

داوران‌میتوانند مدت مزبوررادرصورتیکه‌ضروری تشخیص‌دهندبرای‌یکصد وبیست روزدیگر تمدید نمایند.

هیچگونه تمدیددیگری جزباموافقت طرفین‌صورت نخواهد گرفت‌چنانچه نتایج تحقیقات‌درمدت مقرربدست داوران نرسد داوران میتوانند رأی‌خودرابدون توجه بمدارك نرسیده‌صادر و درباره جهات عدم تسلیم مدارك مزبور منصفانه اتخاذ نظر نمایند.

زبان رسمی داوری فرانسه خواهدبود .

کلیه مکاتبات پیش بینی شده در این ماده بایستی بوسیله پست سفارشی ارسال گردد .

رأی داوری ممکن است بامضای اکثریت داوران صادر گردد .

حق‌الزحمه داوران ازطرف رئیس هیئت معین خواهد شدودر صورت بروز اختلاف رئیس دادگاه ژنو آنرا معین خواهدنمود .

هر گاه رئیس دادگاه استان ژنو وظایفی‌راکه بموجب‌این ماده درصلاحیت وی قرار داده شده است نتواند انجام دهد یا انجام آنرا قبول نکند وظائف‌مزبور از طرف رئیس دادگاه استان لوزان و درصورت عدم انجام ویا عدم قبول از طرف نامبرده از طرف رئیس‌عالی‌ترین دادگاه کشورهای دانمارك یا سوئد یا برزیل بترتیب ذکر اسامی انجام خواهدشد .

طرفهای قرارداد تعهد مینمایند که رأی‌داوری را قطعی‌تلقی‌نموده وباحسن نیت آنرا بموقع اجرا گذارند .

مادهٔ ۴۵ ـ طرفهای قرارداد مکلفند همه‌نوع تسهیلات (منجمله حق ورود به‌نواحی عملیات) را برای کارشناس یا کارشناسان یا داور واحد یاهیئت داوری فراهم نمایند تا بتوانند هر گونه اطلاعی راکه برای تعیین تکلیف اختلاف لازم باشد بدست آورند . عدم حضور یا امتناع یکی از طرفها نمیتوانند مانع یامخل جریان‌داوری در یك یاهمه مراحل‌آن بشود .

هر گاه یکی ازکارشناسان یا یکی از اعضاء هیئت داوری یا داورواحد پس از قبول سمت خودبعللی‌نتواند وظائف‌خودرا اتجام دهدویا از شرکت‌درمذاکرات و رسیدگیهای داوری‌خودداری نمایدطرفهای موافقت نامه میتوانند راجع‌بتعیین

جانشین او توافق نمایند ودرصورت عدم حصول توافق در مورد کارشناس همان مرجع فنی مذکور درمادهٔ ۴۳ اقدام بتعیین کارشناس‌جدید خواهدنمود ودرمورد داور تعیین جانشین او از طرف رئیس دادگاه‌فدرال‌سوئیس برحسب تقاضای‌طرفی که زودتر مراجعه نماید بعمل خواهدآمد .

نسبت بموارد پیش‌بینی شده در این‌ماده مدت داوری برای یك مهلت چهار ماهه جدید تمدید خواهد شد .

مادهٔ ۴۶ ـ وزارت دارائی دارای همه گونه صلاحیت و اختیار لازم جهت اجرای مقررات این موافقت‌نامه ازطرف دولت‌ایران خواهدبود . وزارت‌مذکور ازطرف دولت ایران دارای اختیار اجرای هرعمل و دادن هر گونه توافقی که بر طبق موافقت نامه یا مربوط بدان لازم یا مقتضی باشد و یا موجب تحقق یافتن عملیات آن بوجه احسن گردد خواهدبود و هرعملی که در این مورد انجام دهدو هر توافقی بنماید برای دولت ایران الزام آور شناخته خواهد شد . طرفهای این قرارداد برای اجرای هر عمل و یا تحصیل هر گونه توافق باید بوزارت مزبور مراجعه نمایند . کلیه مقامات ایرانی بایستی از کلیه دستور های وزارت دارائی مربوط به اجرای این موافقت نامه متابعت نمایندو مقامات مذکور در اجرای این‌امر دارای اختیارات تام‌خواهند بود . هر گاه‌وزارت دارائی بعللی ازاختیاراتی که بموجب مقررات این موافقتنامه بآن وزارت داده شده است استفاده وطبق‌آن عمل ننماید هیئت دولت اختیارات مذکور رابه وزارتخانه یاادارهٔ دیگری‌واگذار خواهد نمود .

مادهٔ ۴۷ ـ این موافقت نامه که از طرف شرکت ملی نفت ایران وشرکت آجیپ مینراریا امضاء گردیده و مورد تأیید هیئت وزیران قرار گرفته بموجب مقررات مادهٔ ۲ قانون‌نفت مورخ ۱۹مرداد ماه۱۳۳۶ دارای قوت‌قانونی‌خواهدبود.

تهران سوم اوت ۱۹۵۷مطابق با۱۲مرداد۱۳۳۶

ضمیمهٔ شمارهٔ ۱ :

اساسنامهٔ شرکت نفت ایران و ایتالیا

فصل اول

نام ـ مرکز ـ مدت ـ موضوع

مادهٔ ۱ ـ بمنظور اجـرای موافقت نامـه مورخ ۱۴ مارس ۱۹۵۷ شرکت سهامی بنام « شرکت نفت ایران و ایتالیا» (سیریپ) طبق قوانین کشور ایـران تشکیل میگردد .

مادهٔ ۲ ـ مرکز اصلی شرکت تهران است و هیئت مدیره اختیاردارد شعب و شرکتهای فرعی و دفاتر شرکت را در هرنقطه از ایران وخارجه که مقتضی بداند تأسیس نماید .

مادهٔ ۳ ـ مدت شرکت محدود بمدتهای مقرر در موافقتنامه میباشد .

مادهٔ ۴ ـ موضوع شرکت عبارت است از تفحص و تولید نفت خام و سایـر هیدروکاربورهای طبیعی (که عملیات مربوط به آن درقسمتی از کشور ایران انجام خواهد گردید) و همچنین کلیه عملیات لازم برای فروش . عملیـات شرکت بـا تصویب هیئت مدیره ممکن است شامل امور مربوط بعمل آوردن محصولات مشتقه نفت نیز بشود .

شرکت از لحاظ عملیات مذکور فوق میتواند اجرای هر نوع عملیات صنعتی لازم ومفید رابرعهده گیرد و بعلاوه میتواند بهر نحوی که مقتضی بداند درفعالیتهائی که موضوع آن مشابه با موضوع شرکت باشد اعم از فردی یادسته جمعی مشارکت نماید یا درمنافع آن شریك شود .

فصل دوم ـ سرمایه

مادهٔ ۵ ـ سرمایهٔ اولیه شرکت مبلغ ده میلیون ریال است که بیکصد سهم بانام بارزش اسمی صدهزار ریال تقسیم میشود .

مادهٔ ۶ ـ افزایش احتمالی سرمایه بوسیله انتشار سهام جدیدصورت‌خواهد گرفت که بمحض تعهد باید کلیه بهای آن پرداخت گردد. بهای فروش سهام در موقع‌انتشار نباید کمتر ازبهای‌اسمی‌آن باشد.

تعهد سهام جدید از طرف شرکای شرکت بنسبت مشارکت آنها صورت خواهد گرفت.

سهامداران میتوانند نسبت به‌تعهد سهام مذکور درظرف مدت سی روز از تاریخی که تصمیم انتشار اتخاذ گردیده اقدام نمایند.

مادهٔ ۷ ـ سهام شرکت با نام وقابل انتقال است. انتقال سهام ارنظرشرکت از تاریخی معتبر خواهدبود که انتقال مذکور در دفتر سهام شرکت بثبت رسیده باشد. ثبت انتقال سهام از طرف هیئت مدیره بر اساس تقاضای انتقال دهنده یا انتقال گیرنده بموجب اعلامیه‌ای که بامضای هردو رسیده باشد انجام خواهدشد. هیئت مدیره میتواند گواهی رسمی امضاهای مذکوررا مطالبه نماید.

انتقال سهام‌به گروه شرکت‌انتقال دهنده بدون‌هیچگونه قیدوشرطی‌ممکن خواهدبود هرگاه صاحب سهمی بخواهد تمام و یا قسمتی از سهام خودراواگذار نماید سهامداران دیگر درمورد سهام مذکور بنسبت سهمی که‌در سرمایه‌شرکت دارند حق تقدم خواهند داشت. سهامداران مذکور میتوانند در ظرف ۳۰روز از این حق تقدم استفاده نمایند. چنانچه یکی از سهامداران از استفاده ازحق‌تقدم خود صرفنظر نماید سهامیکه بفروش نرفته مجدداً بسایرسهامداران عرضه‌میشود واین ترتیب ادامه مییابد تا آنجا که کلیه سهام مذکوربصاحبان سهام واگذارشود ویا همه صاحبان سهام از قبول‌آن خودداری نمایند.

بهای سهامی که برای‌واگذاری عرضه‌میشود باتوافق بین‌سهامداران‌ذیعلاقه

معین خواهد شد ودرغیر این‌صورت هیئت‌مدیره قیمت آنرا بر اساس‌وضع‌دارائی موجودشرکت‌وبادرنظر گرفتن نتایج آخرین‌ترازنامه‌مصوب ازیك‌طرف‌ودورنمای توسعه‌آتی‌شرکت که بطورمعقول قابل پیش‌بینی باشد از طرف دیگرمعین‌خواهد نمود . هرگاه هیئت‌مدیره نتواند دراینمورد تصمیمی اتخاذ نماید بهای سهام‌بطور قاطع ازطرف هیئت‌داوری مقرره درماده ٤٢ تعیین خواهد گردید .

هرگاه هیچیك‌از صاحبان سهام از حق تقدم خود نسبت‌بخریدسهام‌استفاده ننمایند صاحب سهمی که سهام خودرا عرضه نموده است بدون موافقت کلیه‌اعضاء هیئت مدیره حق انتقال سهام خودرا باشخاص ثالث نخواهد داشت .

مادهٔ ۸ ـ هرسهم‌حق یك‌رأی خواهدداشت و صاحب سهم نسبت بسهم‌خود در سود ویژه و نیز در موجودی خالص شرکت در موقع انحلال ذیحق میباشد .

مادهٔ ۹ ـ سهام شرکت غیر قابل تقسیم است .

فصل سوم ـ مجمع عمومی

مادهٔ ۱۰ ـ مجمع عمومی‌بالاترین اختیارات را درامور شرکت دارامیباشد.

تصمیماتی که درمجمع‌عمومی طبق مقررات قانون و شرکت نامه‌واساسنامه اتخاذ میگردد برای کلیهٔ سهامداران حتی‌غائبین یا آنها که دراقلیت بودند الزام آور میباشد .

مادهٔ ۱۱ ـ هر صاحب‌سهمی‌حق دارد که درجلسات مجمع عمومی‌حضوریافته بتعداد سهامی که دارا میباشد رأی بدهد و این حق هیچگونه‌محدودیتی‌جزآنچه بحکم قوانین مربوطه مقرر است‌نخواهد داشت .

مادهٔ ۱۲ ـ در مواردیکه صاحبان سهام شخص حقوقی میباشند شرکت‌آنها در مجمع‌عمومی بوسیلهٔ‌شخص‌حقیقی‌خواهدبود که‌بطوردائم یاموقت وکالت‌صاحب

سهم رادر این خصوص برعهده داشته‌باشد .

وکیل ممکن است از کسانی خارج از سازمان شخص حقوقی انتخاب شود . اختیارات وکیل مذکور بموجب وکالت نامه‌ای خواهد بود که در بایگانی شرکت ضبط خواهد شد .

مادهٔ ۱۳ ـ سهامدارانی که اسامی آنها منتهی تاپانزده‌روز بعداز تاریخ اولین دعوت مجمع عمومی دردفتر ثبت سهام شرکت واردشده‌باشد حق شرکت درمذاکرات و تصمیمات مجمع راخواهند داشت .

مادهٔ ۱۴ ـ دعوت مجمع عمومی بموجب تصمیم هیئت مدیره درظرف مدتی که ازطرف هیئت مذکورمعین میشودتوسط رئیس هیئت مدیره بعمل میآیدوچنانچه رئیس هیئت اقدام بدعوت ننماید مجمع عمومی ممکن است توسط نایب رئیس هیئت مدیره یامدیرعامل یا بازرسان شرکت یاعده‌ای ازسهامدارانی که نمایندهٔ ۲۵ درصد از کل سهام شرکت باشند دعوت شود .

هیئت مدیره هرموقع که صلاح بداندمجمع رادعوت مینماید . مجمع عمومی بایستی لااقل سالی یکبار درظرف سه‌ماه بعد از انقضای هرسال مالی شرکت دعوت شود تادربارهٔ ترازنامه وصورتحساب سودوزیان گزارش هیئت مدیره وعنداللزوم دربارهٔ هرموضوعی که ازطرف سهامدارانیکه لااقل ۲۰ درصدسرمایهٔ شرکت راداشته‌باشند ویا از طرف هیئت بازرسی معین شودنظر خودرا ابراز دارد .

مادهٔ ۱۵ ـ جلسات مجمع عمومی بطور معمول در مراکز اصلی شرکت تشکیل میگردد ولی هیئت مدیره میتواند مجمع را در نقاط وکشور های دیگر نیز تشکیل دهد .

مادهٔ ۱۶ ـ دعوت نامهٔ مجمع عمومی باید شامل محل وروز ساعت تشکیل و صورت نکاتی که باید مورد بحث قرار گیرد (دستورجلسه) باشد . دعوت نامهٔ مجمع

عمومی بایستی لااقل سی روز ازتاریخ تشکیل جلسه بوسیلهٔ پست سفارشی برای هریك‌از صاحبان سهام به‌اقامتگاه آنان که در دفتر ثبت سهام شرکت مندرج‌است ارسال گردد همچنین در دعوت‌نامه بایستی دوتاریخ متوالی دیگر نیز قیدشودتاهر گاه‌درجلسهٔ‌اول یادوم حدنصاب حاصل‌نشد صاحبان‌سهام برای‌تشکیل‌جلسهٔ‌جدیدی درهمان محل وباهمان دستور حاضر شوند .

مادهٔ ۱۷ - چنانچه کلیهٔ صاحبان سهام درجلسهٔ مجمع‌عمومی حاضرباشندیا همهٔ آنها بوسیلهٔ امضای ذیل صورت جلسه تصمیمات مصوبهٔ آنرا تأییدنمایند عدم انجام تشریفات فوق موجب بطلان تصمیمات مجمع عمومی نخواهد بود .

مادهٔ ۱۸ – جز درمورد مذکور دربند دوم این مذاکرات مجمع عمومی اعم از عادی یافوق‌العاده چه‌درنوبت اول وچه‌درنوبت‌دوم وسوم‌وقتی معتبرخواهد بود که‌سهامداران حاضر درجلسه لااقل‌نمایندهٔ بیشترازنصف‌سرمایهٔ‌شرکت‌باشند. تصمیمات هرجلسه که‌باکثریت تام‌آراء صاحبان یانمایندگان سهام حاضردرجلسه اتخاذ شود دارای اعتبار خواهد بود .

تصمیمات مربوط به تغییر مواد اساسنامه بشرط آنکه مغایرت با مقررات موافقتنامه نداشته‌باشد منوط بآراء موافق $\frac{۳}{۴}$ سرمایهٔ شرکت میباشد که درنتیجهٔ تشکیل‌مجمع عمومی که‌برطبق شرایط‌مذکور درمادهٔ ۱۶ دعوت‌شده‌بایداعلام‌شود. چنانچه تصمیمات مزبور در مجمع‌عمومی فوق‌العاده در نوبت اول براثر عدم‌حصول حد نصاب اتخاذنشود در نوبت‌دوم وسوم اخذتصمیمات مزبور منوط بآراء موافق ۵۱ درصد سرمایهٔ شرکت خواهدبود .

مادهٔ ۱۹ – مجمع عمومی فقط راجع بمسائلی که در دستور جلسه‌ذکرشده است میتواند بحث کند .

مادهٔ ۲۰ ـ ریاست جلسه مجمع‌عمومی بارئیس هیئت مدیره ودر غیبت اوبا نایب رئیس هیئت‌مدیره خواهد بودوچنانچه‌اونیزغائب باشد مدیر عامل‌وبالاخره شخصی که از طرف خودمجمع انتخاب‌شود ریاست جلسه را برعهده خواهدداشت.

رئیس جلسه ازمیان‌حاضرین یکنفر را بعنوان منشی انتخاب خواهد کرد.

فصل چهارم ـ هیئت‌مدیره

مادهٔ ۲۱ ـ ادارهٔاموشرکت‌باهیئت مدیره است که مرکب از شش‌نفرعضو میباشد. اعضاءهیئت‌مدیره بوسیلهٔ مجمع‌عمومی ازمیان سهامداران‌انتخاب میشوند و چنانچه سهامداران اشخاص حقوقی باشند انتخاب اعضای هیئت مدیره ازمیان نمایندگانی صورت خواهد گرفت که از طرف‌سهامداران مزبور معین شده‌باشندو اعضاء هیئت‌مدیره ممکن است ایرانی یاخارجی باشند.

هیئت مدیره‌ازمیان خودرئیس‌ونایب‌رئیس‌وهمچنین مدیر عامل را انتخاب مینماید.

مادهٔ ۲۲ ـ هیئت‌مدیره برای مدت‌چهار سال‌انتخاب میشود.

مادهٔ ۲۳ ـ انتخاب مدیران بموجب اوراق رأی که در هریك اسم سه نفر نوشته میشود بعمل خواهدآمد.

صاحب هرسهم میتواند یك‌ورقه رأی بدهد.

شش نفریکه حائز اکثریت آراء بشوند بسمت عضویت‌هیئت‌مدیره انتخاب میشوند.

مادهٔ ۲۴ ـ مسئولیت مدیران شرکت در مقابل شرکت و صاحبان سهام همان مسئولیت وکیل درمقابل موکل‌است.

مدیری که‌ظرف مدت‌معقولی‌مخالفت خودرابایکی‌از تصمیمات‌هیئت‌مدیره

کتباً به هیئت مذکور اعلام دارد در صورتیکه تصمیم مذکورموجب ضررشرکت یا سهامداران گردد ازهر گونه مسئولیت شخصی نسبت به آن بری خواهد بود .

مادهٔ ۲۵ ـ رئیس‌هیئت مدیره هرموقع که‌لازم باشد جلسه هیئت‌راتشکیل خواهد داد چنانچه ثلث اعضاء هیئت مدیره و یـا بازرسان برای بحث در موضوع معینی تقاضای تشکیـل جلسه هیئت مدیره را بنمایند تشکیل جلسه الزامی خواهد بود .

اداره امورهیئت مدیره واجرای تصمیمات آن با رئیس هیئت‌میباشد .

دعوت مجمع عمومی درموارد معینه وطبق مقررات مادهٔ ۱۴ ومواد بعد از آن ازوظایف رئیس هیئت مدیره است .

ابلاغ واعلام‌تصمیمات‌شرکت که‌ازطرف ارکان‌صلاحیتدارآن اتخاذمیگردد با رئیس هیئت مدیره است ـ نمایندگی شرکت‌دربرابرمقامات قضائی اعم‌ازاقامه دعاوی یا دفاع یا ورود ثالث با رئیس هیئت مدیره است .

درمورد غیبت رئیس هیئت مدیره یـا در مواردیکه مشارالیه بعللی نتوانند وظایف خود را انجام دهدکلیه وظایف‌واختیارات ریاست‌با نائب رئیس‌هیئت‌مدیره خواهد بود .

مادهٔ ۲۶ ـ هیئت مدیره دارای اختیارات‌کامل برای اداره امورعادی وغیر عادی‌شرکت‌خواهد بودمگردرمواردی که بموجب مقررات‌قانون‌ویا این‌اساسنامه اختیارات مربوطه درصلاحیت مجمع عمومی معین شده باشد .

هیئت مدیره ازمیان خود یك نفر مدیر عامل انتخاب و اختیارات مربوطه را باو تفویض خواهد نمود . مدیر عامل در عین حـال سمت مدیریت کل را نیز خواهدداشت .حدود اختیارات‌مدیرعامل ومدیر کل درمادهٔ‌آینده مشخص گردیده است .

مدیرعامل که ضمناً مدیر کل نیزخواهد بود دوحدود اختیارات و وظائف مخصوص خود سمت نمایندگی شرکت را درمقابل اشخاص ثالث خواهد داشت .

اختیارات نمایندگی قابل سلب نخواهد بود مگر بجهات حائز اهمیت که در این موارد هم باید مجمع عمومی صریحاً اظهارنظر نماید .

باضافه هیئت مدیره میتواند اشخاصی را به عنوان مدیرو یا نماینده مختار شرکت معین نماید که در حدود اختیاراتیکه بآنها داده میشود از طرف شرکت امضاء نمایند .

مادهٔ ۲۷ ـ اختیارات مدیرعامل که سمت مدیر کل را نیزخواهد داشت در حدود مقررات آئین‌نامه‌ها وپیروی ازخط‌مشی عمومیکه ممکن است ازطرف‌هیئت مدیره تعیین گردد بقرار ذیل میباشد :

اداره کردن‌و گرداندن‌امورشرکت باحق‌توکیل‌غیرواعمال‌کلیه‌اختیاراتیکه برای این امر لازم است ازقبیل نمایندگی شرکت در مقابل‌کلیه مقامات دولتی و غیردولتی و اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی یا خارجی بدون هیچ گونه استثناء با حق‌مبادرت بهر گونه‌اقدام‌ـ انجام‌هر گونه عملیات مربوط باموال منقول‌یاغیر منقول وحق عقد هر گونه‌قراردادمالی‌وتجاری رسمی‌یاغیررسمی وحق‌دریافت‌وجه وهر گونه پرداخت دیگرو مال‌التجاره واسناد واموال منقول وحق پرداخت هر مبلغ ودادن هر گونه مفاصا وصورت حساب وحق مذاکره و بحث وتوافق وسازش وقطع وفصل بطوردوستانه درکلیه امورشرکت وانجام‌کلیه هزینه‌های شرکت وباز کردن و بجریان انداختن حساب در بانکها و برقرار کردن اعتبارات وتجارت و امضای چکها و کشیدن بروات وسفته‌هاواقدام‌به‌ظهرنویسیها وتضمینهای‌بازرگانی تعیین وعزل و کلا ونمایندگان وکارمندان با حق تعیین میزان حق‌الزحمه‌وپاداش

آنها وحق تأسیس وتشکیل عاملیت‌ها وسازمانهای فنی مربوط به عملیات شرکت وانجام کلیه امور گمرکی وپستی وحق دادن و پس گرفتن رهن و وجه الضمان و وثیقه وتعیین وکلای مخصوص باحق توکیل غیریا بدون آن وتعیین حدود اختیارات آنها بویژه تعیین وکلای دادگستری با حق وکالت خواه درمحاکم دادگستری و خواه درداوریها جهت اقامه دعوا یا دفاع یا ورود بعنوان شخص ثالث دربرابر کلیه مقامات قضائی ایرانی یا خارجی اعم ازحقوقی و جزائی و اداری در کلیه مراحل حتی داوری ودعوی جعل ودفاع درمقابل دعوی مزبوروحق تعیین کارشناس وداور حتی داوربا اختیارصلح وتنفیذ ویا عدم تنفیذ اسنادی که از طریق مذکور تنظیم گردیده با حق اقرار و انکار .

مدیرعامل یامدیر کل هیچنین میتوانند که نسبت به ثبت شرکت درایران اقدام نمایند وشعبه یاشعب آنرا به ثبت‌بدهندوبرای‌این‌منظور کلیه‌تشریفات لازم را رأساً ویابوسیله وکیل انجام دهندکلیه اسناد ودفاتر واظهارنامه‌ها راامضانمایند وثبت تغییرات حاصلـه وجریانات ثبتی تکمیلی را طبق دستورهای شرکت انجام دهند و درایران اقامتگاه برای شرکت انتخاب نمایند .

مادهٔ ۲۸ ـ جلسات‌هیئت مدیره باحضورلااقل پنج نفرازاعضاء یانمایندگان آنها رسمیت خواهـد داشت و تصمیمات هیئت مدیره باکثریت چهار رأی معتبر خواهد بود .

دادن رأی‌بوسیله‌نامه هم‌مجازمیباشد ولی‌اصل نامه باید ضمیمه صورت‌جلسه بوده وجزو مدارك شرکت ضبط گردد .

مادهٔ ۲۹ ـ هرگاه سه نفرازاعضاء هیئت مدیره دریك موقع ازانجام‌وظایف خود کناره گیری نمایند تمام هیئت‌مدیره‌بدون تشریفات دیگری مستعفی‌شناخته

میشود وانتخاب جدید بایددرظرف مدت سی روز بعمل آید . درخلال امر مدیر کل ادامه جریان امورعادی شرکت را سرپرستی خواهد نمود .

مادهٔ ۳۰ ـ جلسات هیئت مدیره بطور معمول در مرکز شرکت تشکیل میگردد ولی رئیس هیئت میتواند در صورت لزوم جلسات را در نقطه دیگری تشکیل دهد .

مادهٔ ۳۱ ـ مدیران ملزمند که هریك دوقطعه از سهام شرکت را بعنوان وثیقه درصندوق شرکت بودیعه بگذارند .

مادهٔ ۳۲ ـ مدیران نمیتوانند باسهیم بودن دریکی ازشرکتهای رقیب خودرا درمعرض مسئولیت نامحدودقراردهند. بدون اجازه مجمع عمومی هیچیك ازمدیران شرکت حق ندارند از تاریخ انتخاب خود سمت مدیریت یك شرکت رقیب را در ایران یا ایتالیا قبول نمایند .

هریك ازمدیران که درموردعملیات خاصی بطورمستقیم یاغیرمستقیم ذینفع بوده ومنافع اوبامنافع شرکت معارض باشد بایدمراتب رابمدیران دیگروبازرسان اعلام داشته ازشرکت درمذاکرات مربوط بعملیات مزبورخودداری نماید.مدیران شرکت و همچنین مدیر کل حق ندارند در مؤسساتی که فعالیتهای رقابت آمیزی دارند بطورمستقیم ویا غیرمستقیم سهیم بوده ویا اشخاص ثالث که بطورمستقیم یاغیر مستقیم اشتراك منافعی با آنها وارد معامله شوند .

فصل پنجم ـ بازرسی

مادهٔ ۳۳ ـ بازرسی محاسباتی وقانونی شرکت بایك هیئت بازرسی مرکب از سه نفرعضومیباشد که ازطرف مجمع عمومی انتخاب میشوند .

بازرسان برای مدت یکسال انتخاب میشوند وعزل آنها جز بجهات حایز اهمیت میسر نخواهد بود .

هر دسته از سهامداران که لااقل نمایندگی ۴۹ درصد از جمع آراء را داشته باشند میتوانند یکنفر بازرس معین نمایند. هر صاحب سهم فقط بیکنفر بازرس میتواند رأی بدهد و کسانی که دارای حداکثر رأی باشند به سمت بازرس انتخاب میشوند.

رئیس هیئت بازرسی از طرف یك شرکت امین اموال سوئیسی و یا یك شرکت حسابرسی سویسی معین میشود و رئیس مذکور بایستی از اتباع کشوری غیر از ایران و ایتالیا بوده هیچگونه رابطه‌ای با طرفهای قرارداد نداشته و در امور نفتی بهیچوجه ذینفع نباشد.

حق الزحمه اعضاء و رئیس هیئت بازرسی از طرف مجمع عمومی معین خواهد شد.

مادهٔ ۳۴ـ بازرسان میتوانند مشترکاً به بازرسی دفاتر شرکت و اوراق و مدارك محاسباتی و اسناد حسابداری اداره شرکت اقدام نمایند.

اگر یکی از بازرسان بخواهد منفرداً اقدام نماید بایستی اجازه قبلی رئیس هیئت بازرسی را تحصیل نماید.

مادهٔ ۳۵ـ هیئت بازرسی وظایفی را که بموجب قانون و طبق این اساسنامه برای آن مقرر است برعهده خواهد داشت.

جلسات هیئت بازرسی از طرف رئیس هیئت دعوت میشود و کلیه تصمیمات به اکثریت اتخاذ میگردد.

فصل ششم ـ سال مالی شرکت

مادهٔ ۳۶ـ سال مالی شرکت از اول ژانویه هر سال شروع و بسی و یکم دسامبر همانسال خاتمه مییابد. اولین دوره عمل کرد شرکت بهرحال از تاریخ تأسیس شرکت شروع و به سی و یکم دسامبر همانسال ختم خواهد شد.

مادهٔ ۳۷ـ در ظرف سه ماه بعد از خاتمه هر سال مالی مجمع عمومی باید نظر

خود را درباره ترازنامه وصورت حساب سود وزیان و گزارش هیئت مدیره اظهار نماید .

مادهٔ ۳۸ـ لااقل یکماه قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی که در ماده قبل مقرراست هیئت مدیره باید گزارش خود وترازنامه وصورت حساب سود وزیان را بهیئت بازرسی تسلیم نماید .

لااقل پانزده روز قبل ازتشکیل مجمع عمومی هیئت بازرسی باید گزارشی راجع بنتایج دوره‌عمل کرد ومحاسبات شرکت‌تهیه وبمرکز شرکت‌تسلیم‌نماید . گزارش‌مذکوربایستی حاوی‌نظریات وپیشنهادهای‌هیئت بازرسی راجع بترازنامه و تصویب آن باشد .

ترازنامه و صورت‌حساب سودو زیان و گزارش هیئت‌مدیره و گزارش‌هیئت بازرسی ظرف مدت‌پانزده‌روز قبل ازتاریخ تشکیل مجمع عمومی درمرکزشرکت برای مراجعه در اختیارسهامداران گذاشته خواهد شد .

هیئت مدیره میتواند به مسئولیت خود در خلال دوره عمل کرد منافعی بین سهامداران تقسیم نمایدولی این‌طرز تقسیم منافع نباید بیش ازهرسه ماه یك بار تکرار گردد .

فصل هفتم ـ مواعد

مادهٔ ۳۹ـ مواعدی که در این اساسنامه معین گردیده است بدون توجه به مقررات راجع بمافات قانونی مراعات خواهد شد .

فصل هشتم ـ تصفیه

مادهٔ ۴۰ـ انحلال شرکت در انقضای مدت‌معینه درماده ۳ این‌اساسنامه یا در موقعیکه موضوع شرکت انجام شده و یا انجام آن غیرممکن شده باشد ویادر موارد دیگری که بموجب قانون مقرراست صورت خواهد گرفت .

مادهٔ ۴۱ـ امور تصفیه شرکت به هیئتی مرکب از دو نفر مدیر تصفیه که از طرف مجمع عمومی معین میشوند واگذار خواهد شد. انتخاب مدیران تصفیه بوسیله رأی ازمیان عده‌ای که ازطرف سهامداران نامزد میشوند بعمل میآید.

دونفر از نامزدان که حائز حداکثر آرا باشند انتخاب میشوند صاحب هرسهم میتواند فقط بیك نفر رأی بدهد.

حدود اختیارات هیئت تصفیه ومیزان حق‌الزحمه آن نیز ازطرف مجمع عمومی معین خواهد شد.

فصل نهم ـ داوری

مادهٔ ۴۲ـ کلیه اختلافات مربوط بتفسیر یا تغییر یا اجرای مواد این اساسنامه یا راجع باعتبار وتأثیر آنها وبطور کلی هر نوع اختلاف که بنحوی ازانحاء مربوط باین اساسنامه باشد ازطریق سازش وداوری بترتیبی که در مواد ۴۲و۴۳و۴۴ موافقت‌نامه بین آجیب مینرارپا و شرکت ملی نفت ایران و مواد بعدی آن مقرراست فیصله خواهد یافت.

تهران سوم اوت ۱۹۵۷ مطابق ۱۲ مرداد ماه ۱۳۳۶

ضمیمهٔ شمارهٔ ۲ :

شرح منطقه فلات قاره خلیج فارس

کلیه مساحت واقع درداخل خطی بشرح زیر :

ازنقطه(الف) واقع دردریا بامختصات تقریبی طول جغرافیائی ٤٨درجه٥٤ دقیقه وعرض جغرافیائی ۲۹ درجه ۳۰ دقیقه خطی مستقیم که‌این‌نقطه‌الف‌رامتصل میکند به :

ـ نقطه(ب) بامختصات‌طول‌جغرافیائی ٤٨ درجه ٥٤ دقیقه عرض‌جغرافیائی ۲۹ درجه ۳۸ دقیقه و ازآنجا خطی مستقیم که این نقطه را متصل میکند به :

ـنقطه(ج)مشخص‌شده بوسیله محل‌تقاطع نصف‌النهار٤٩ درجه ۳۳دقیقه۳۰ ثانیه بامرزناحیه عملیات کنسرسیوم دردریابعرض جغرافیائی تقریبی ۲۹ درجه۵۷ دقیقه۳۰ ثانیه ازاین نقطه(ج)خط مستقیمی‌منطبق بامرزناحیه عملیات کنسرسیوم در دریا تا :

ـنقطه (د)مشخص شده بـوسیله محل تقاطع همین مرز ناحیه کنسر سیوم بانصف‌النهار ۵۰ درجه ۱۳ دقیقه بعرض جغرافیائی تقریبی ۲۹ درجه٤٩دقیقه ۳۰ ثانیه ازآنجا خطی مستقیم که این نقطه(د) رامتصل‌میکند به :

ـنقطه(ه) با مختصات طول جغرافیائی ٤٩ درجه٤دقیقه عرض‌جغرافیائی۲۹ درجه ۱۵ دقیقه وازآنجاخطی مستقیم که‌این نقطه(ه)را بانقطه (الف)فوق‌الذکر متصل میسازد .

ضمیمهٔ شماره ۳ :

شرح منطقه واقع دردامنه شرقی زاگرس‌مرکزی

کلیه‌مساحت واقع در داخل خطی بشرح زیر :

از نقطه (الف) بطول جغرافیائی ۵۰ درجه وعرض جغرافیائی ۳۲درجه ۲۵ دقیقه خطی مستقیم که این‌نقطه الف را متصل‌میکند به :

ـ نقطه(ب) بطول جغرافیائی ۵۰ درجه۳۰ دقیقه عرض جغرافیایی۳۱درجه ۴۵ دقیقه وازآنجا خطی مستقیم که این نقطه ب را متصل‌میکند به :

ـ نقطه (ج) بطول جغرافیائی ۵۱ درجه وعرض جغرافیائی ۳۱ درجه ۴۵ دقیقه وازآنجا خطی مستقیم که این نقطه را متصل میکند به :

ـ نقطه(د)بطول جغرافیائی ۵۱ درجه ۲۰ دقیقه وعرض جغرافیائی۳۰درجه ۳۰ دقیقه وازآنجا خطی که این نقطه را متصل میکند به :

ـ نقطه (ه) بطول جغرافیائی ۵۱ درجه ۲۵ دقیقه وعرض جغرافیائی ۳۰ درجه ۴۵ دقیقه وازآنجا خطی مستقیم که این نقطه (ه) رامتصل میکندبه :

ـ نقطه (و) بطول جغرافیائی ۵۱ درجه وعرض جغرافیائی ۳۰درجه ۴۵ دقیقه وازآنجا خطی مستقیم که این‌نقطه (و) را متصل میکند به :

ـ نقطه (ز) بطول جغرافیائی ۵۰ درجه وعرض جغرافیائی ۳۱ درجه ۳۵ دقیقه وازآنجا خطی مستقیم که این‌نقطه (ز)را بنقطه الف‌فوق‌الذکرمتصل‌میکند نقاط (الف) و(ز) و (و) مرزهای شرقی ناحیه عملیات کنسرسیوم میباشند.

ضمیمه ۲

منطقه فلات قاره خلیج فارس

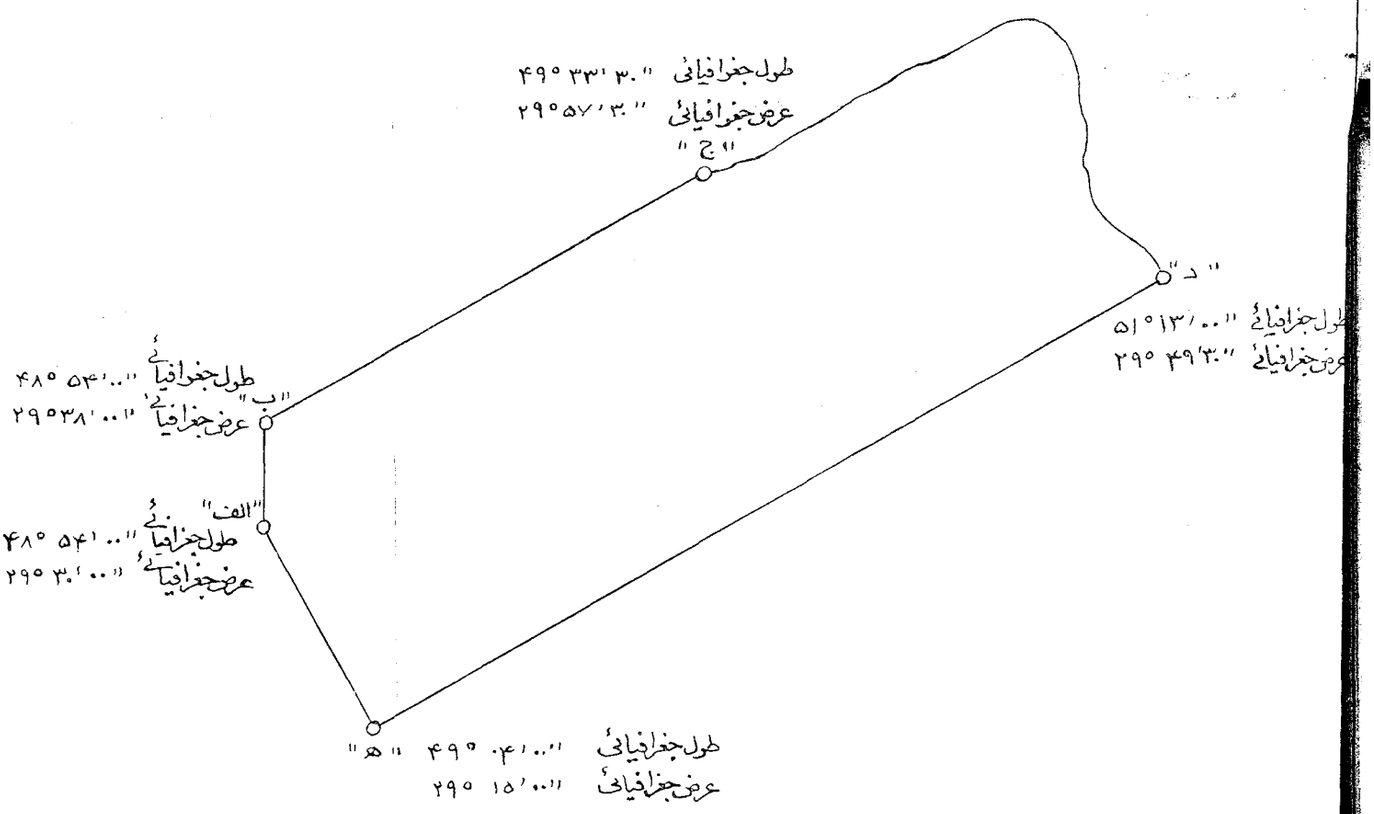

طبق نقشجات :

نقشه آسیا خلیج فارس (قسمت غربی) شماره ۳۶۴۷ منتشره بوسیله اداره هیدروگرافیک
در واشنگتن چاپ چهارم مه ۱۹۴۸

بمقیاس ۱ : ۸۶۴۴۰۰ درعرض جغرافیائی ۲۷ درجه تبدیل شده بمقیاس ۱ : ۱۰۰۰۰۰۰

ضمیمه ۳

منطقه واقعه در ناحیه دامنهٔ شرقی جبال زاگروس مرکزی

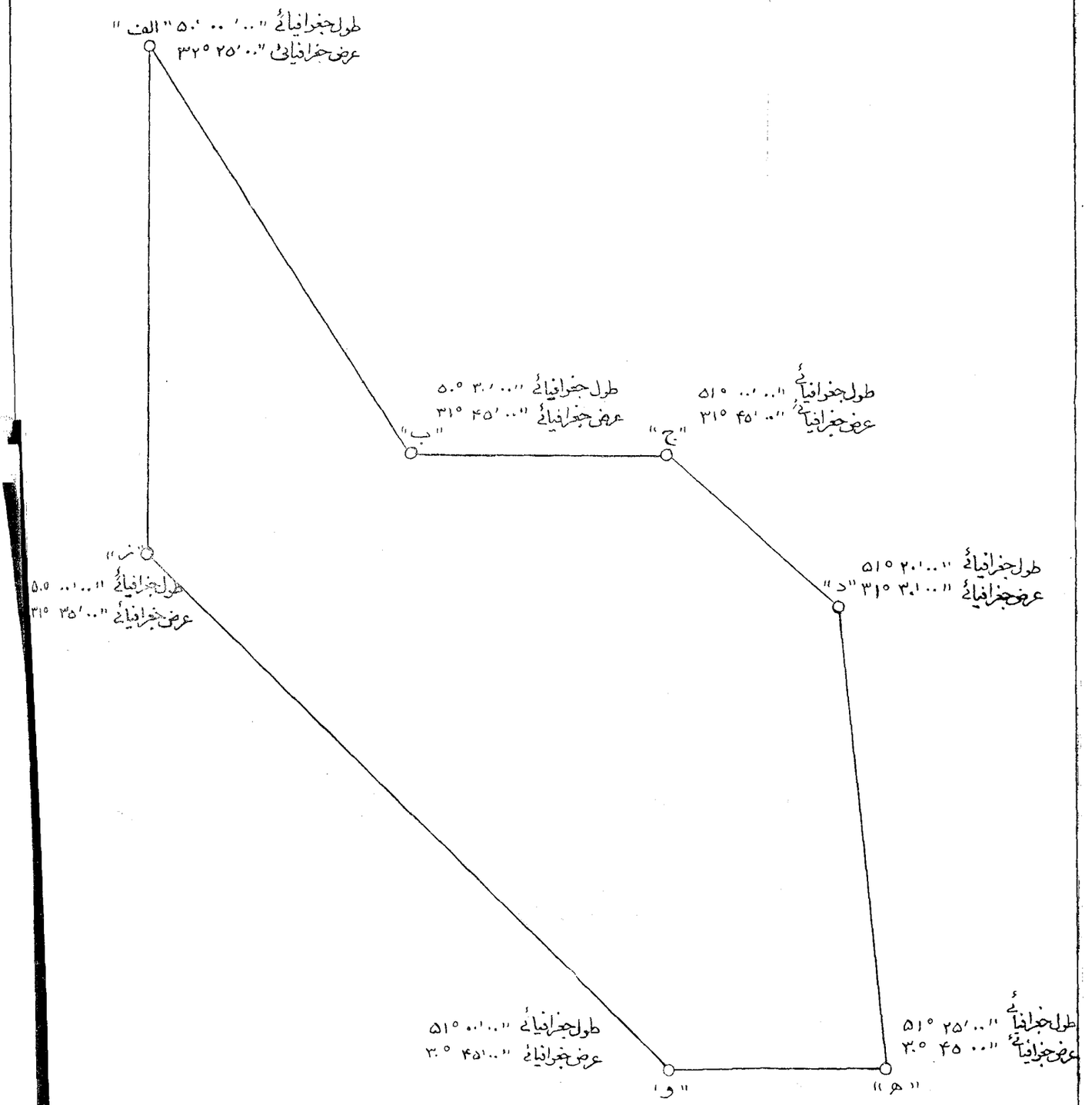

طبق نقشجات :

نقشه جات هوائی قوای هوائی امریکا

نقشه شماره (۴۴۴) کوه های دینار بمقیاس ۱:۱۰۰۰۰۰ چاپ ششم فوریه ۱۹۵۲

نقشه شماره (۴۲۸) کوه کاربوش ۱:۱۰۰۰۰۰ چاپ نهم نوامبر ۱۹۵۱

ضمیمه ۴

منطقه واقعه در ناحیه ساحلی بحر عمّان

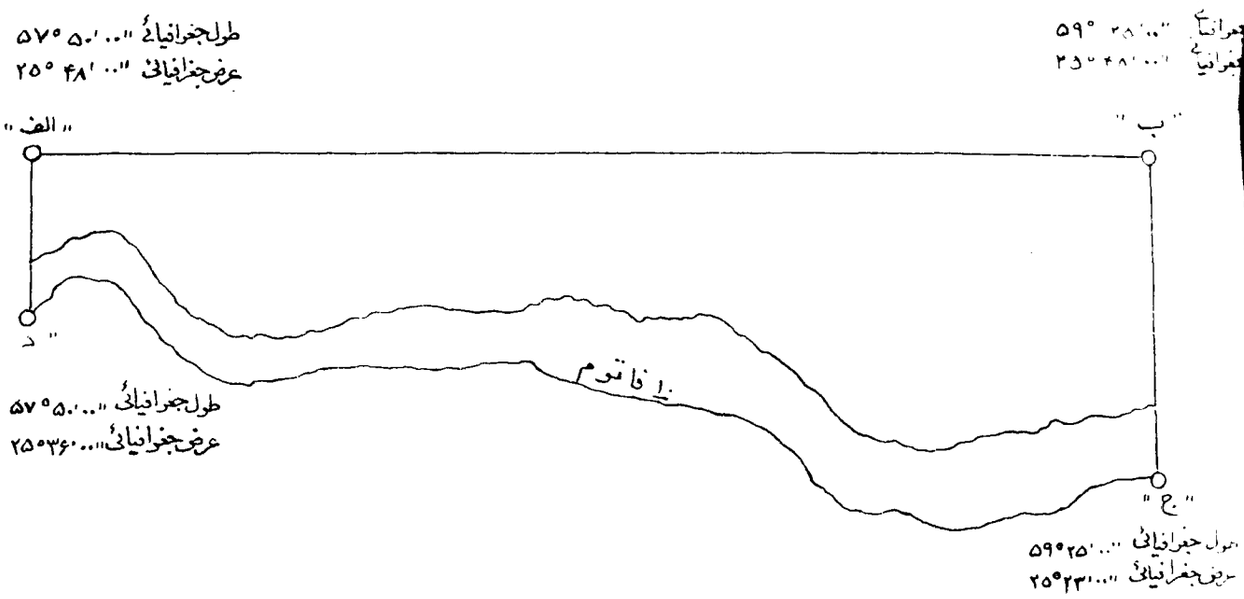

طبق نقشه جات :

نقشه جات زمینی

نقشه هوائی شماره (۵۴۸) تنگ هرمز تهیه شده بوسیله قوای هوائی واشنگتن DC چاپ سوم مارس ۱۹۵۰

بمقیاس ۱:۱۰۰۰۰۰۰

و نقشه هوائی شماره (۵۴۹) کوه های مکران تهیه شده بوسیله قوای هوائی واشنگتن DC چاپ چهارم تجدید نظر شده در فوریه ۱۹۵۳

نقشه دریائی

دریای عرب : مسقط به کراچی منتشره بوسیله اداره دریاداری و تصحیح آن در ۶ اوت ۱۹۵۴

اندازه در عرض ۲۵ درجه ۱:۹۰۰۰۰۰ تبدیل شده به ۱:۱۰۰۰۰۰۰

ضمیمهٔ شماره ۴ :

شرح منطقه ساحلی بحرعمان

کلیه مساحت واقع درداخل خطی بشرح زیر :

ازنقطه (الف) طول جغرافیائی ۵۷ درجه ۵۰ دقیقه وعرض جغرافیائی ۲۵ درجه و۴۸ دقیقه درامتداد خط مستقیمی که این نقطه الف را وصل‌میکندبه :

ـ نقطه (ب) طول جغرافیائی ۵۹ درجه ۲۵ دقیقه وعرض جغرافیائی ۲۵ درجه۴۸ دقیقه وازآنجا خط مستقیمی که این نقطه (ب) راوصل‌میکند به :

ـ نقطه(ج)مشخص شده بوسیله محل تقاطع نصف‌النهار ۵۹ درجه ۲۵دقیقه با یك خطمتساوی‌العمق زیر دریائی ۱۰ فاتومی بطول جغرافیائی تقریبی۲۵درجه ۲۳ دقیقه وازاین نقطه در امتداد خط متساوی‌العمق زیردریائی۱۰ فاتومی به :

ـ نقطه (د)مشخص شده بوسیله محل تقاطق‌خطمتساوی‌العمق زیر دریائی ۱۰ فاتومی بانصف‌النهار۵۷درجه۵۰دقیقه بعرض‌جغرافیائی‌تقریبی۲۵درجه۳۶دقیقه وازآنجا خطی مستقیم که این نقطه (د) را بنقطه (الف) فوق‌الذکرمتصل‌میسازد.

نامه ازطرف آجیب مینراریا بشرکت ملی نفت ایران

عطف بمادهٔ یك موافقت‌نامه فیمابین که بتصریح آن‌کلمه «نفت» شامل کلیه هیدروکربورهای‌طبیعی وبالنتیجه‌اهیدروکربورهای جامد نیز خواهد بود اشعار میگردد که بطوریکه آن شرکت بما اطلاع داده است درحال حاضر ممکن‌است بهره برداریهائی از هیدروکربورهای جامد مزبور در جریان باشد و اطلاعات تفصیلی درباره این بهره‌برداریها راآن‌شرکت طی مدت معقولی بما ابلاغ خواهد نمود .

با اشعار این‌مطلب بدینوسیله‌عدم‌مخالفت خودرا بااین‌امر اعلام میداریم‌و البته این موافقت در حدود بهره برداریهای فعلی و مشروط باین شرط است که بهره‌برداری مذکور فقط منحصر بهیدروکربورهای جامدباشد. آجیب‌مینراریا.

ازطرف‌شرکت‌ملی نفت‌ایران‌به‌آجیب‌مینراریا

عطف بمادهٔ ۱۳ موافقتنامه مراتب‌زیر تأیید میشود :

شرکت‌سیریپ‌اختیاردارد که‌توسط مدیرعامل‌خوددرمورد هرخریداربدون دریافت اجازه کمیسیون مدیران که درمادهٔ مزبورمقرراست باتحقیقی که از پنج درصد قیمت اعلان‌شده نسبت بهرنقطه صدورتجاوز ننمایدموافقت کند .

البته کلیهٔ پیشنهادهای تخفیف‌متجاوز از ۵درصد قیمت اعلام‌شده‌بطوری که درمادهٔ ۱۳ موافقت‌نامه‌مقرر است بکمیسیون مزبور ارجاع‌خواهدشد.

بدیهی‌است که‌اختیار مزبور مدیرعامل سیریپ راازانجام تعهد خود که در مورد هرفروش‌باید برای بدست‌آوردن‌بهترین شرائط ممکنه بکوشد باز نخواهد داشت .

خواهشمنداست با امضای نسخهٔ دوم این نامه موافقت خودرا با شرح فوق اعلام‌فرمائید .

شرکت ملی نفت ایران

ازشرکت ملی نفت ایران به‌آجیب‌مینراریا .

آجیب مینراریا .

میلان .

بمنظور اجرای مواقفتنامه فیمابین وبرای‌اینکه شمابتوانیدپول‌ایران‌رادر حدود احتیاجاتی که‌دردوره‌اکتشاف‌دارید در اختیار داشته‌باشید این شرکت کلیه مساعی‌خودرا نزد مقامات ایرانی برای‌بالا بردن میزان واردات کالاهای ایتالیائی در ایران بکارخواهدبرد .

ازطرف دیگرشرکت حاضراست که‌برای‌رفع احتیاجات‌خوددرحدودامکان خریدهائی ازکشور ایتالیا بعمل آورد .

شرکت ملی نفت‌ایران

نامه‌شرکت آجیب مینراریا

تهران ۱۲ مرداد ۱۳۳۶

جناب آقای‌عبدالله انتظام رئیس‌هیئت مدیره شرکت‌ملی‌نفت ایران-تهران

آن‌شرکت ازنمایندگان‌این‌جانب‌مؤکداً درخواست‌نموده‌اند که درمضمون بند دوم‌مادهٔ۱۸ تغییری داده‌شود باین‌معنی که تعهد شرکت‌آجیب مینراریانسبت بشروع‌عملیات حفاری درظرف مدت چهارسال که درحال حاضر طبق موافقت نامه عبارت‌از حفاری دریکی ازنواحی‌مربوطه میباشد افزایش یافته وبصورت‌تعهدحفر درهریك ازسه‌ناحیه‌درآید .

این جانب مایل هستم در تأیید آنچه درباره جدی بودن مقاصد شرکت آجیب مینراریا بآنجناب گفته ام وآن جناب نیز لطفاً تصدیق فرموده اید باروح همکاری صمیمانه ای که برای موفقیت این اقدام مشترك ما لازم است اینك دلیل دیگری برحسن نیت خود ابراز نمایم .

بنا براین باکمال خوشوقتی باستحضار آن جناب میرسانم که شرکت آجیب مینراریا باقید اینکه کلیه مقررات دیگرموافقت نامه بجای خود استوار خواهد ماند تعهد می‌نماید که درظرف مدت چهارسال ازتاریخ اجرای‌موافقتنامه لااقل‌حفریك‌چاه‌رادرهر کدام ازسه ناحیه مذکوردرمادهٔ ۳موافقتنامه‌شروع‌نماید.

امیدوارم که این ابراز حسن‌نیت از طرف شرکت آجیب مینراریا موجب خورسندی خاطرآن‌شرکت خواهد گردید وازآن جناب تمنادارم که احترامات فائقه مرا بپذیرید. امضاء انریکوماتئی

نامه شرکت آجیب مینراریا

تهران ۱۳ مرداد ۱۳۳٦

شرکت ملی نفت ایران

عطف‌بتذکرشفاهی‌آن شرکت‌محترماً باتأییداینکه‌برطبق‌مادهٔ٤موافقتنامه سرمایه شرکت سیریپ را یا این شرکت ویاشرکتهای تابعه این شرکت تأدیه خواهند نمود ونیزباتأییداینکه‌برطبق بنددوم‌ماده ۷ اساسنامه درداخل‌شرکتهای گروه ما سهام‌شرکت‌سیریپ آزادانه بین‌شرکتهای گروه‌ماقابل‌انتقال‌خواهدبود.

اینك موافقت خودرابا اینکه درموردانتقال سهام بشرکتهایااشخاص خارج ازگروه شرکت‌ماوگروه شرکت شماتصمیم هیئت مدیره شرکت‌سیریپ(موضوع

بندآخرمادهٔ ۷ اساسنامه) مشروط بموافقت دولت‌ایران خواهدبود اعلام‌میدارد .

باتقدیم احترامات . امضاء انریکوماتئی

اجازه مبادله موافقت نامه فوق مربوط بتفحص واکتشاف و استخراج و بهره‌برداری نفت که مشتمل بر۴۷ ماده و۹ ضمیمه است درجلسه پنجشبه بیست و چهارم امرداد ماه یکهزاروسیصدوسی وشش از طرف مجلس شورای ملی داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت .

قانون مربوط بموافقتنامه تفحص واکتشاف وبهره‌برداری و فروش نفت بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت سهامی پان‌آمریکن پترولیوم کورپوریشن

مصوب ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ مجلسین موافقت نامهٔ پیوست را مشتمل بر ٤٥ ماده ویك ضمیمه که برای اجرای عملیات تفحص واکتشاف وبهره برداری وفروش نفت‌بین شرکت ملی نفت ایران ازیکطرف وشرکت سهامی پان‌آمریکن بترولیوم کورپوریشن ازطرف دیگر بامضاء رسیده ومفاد آن طبق مقررات ماده ۲ قانون‌نفت مصوب نهم‌امرداد ۱۳۳٦ موردتأییددولت واقع گردیده‌است تصویب نموده‌واجازه مبادله واجرای موافقتنامه مزبور را میدهد.

قانون‌فوق که‌مشتمل‌برماده‌واحده‌است درجلسهٔ پنجشنبه هیجدهم‌اردیبهشت ماه یکهزار وسیصدوسی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۳/۷ بتصویب مجلس سنا رسیده است.

فهرست مطالب

مقدمه

مادهٔ ۱ ـ تعریفات واصطلاحات .

مادهٔ ۲ ـ تأسیس دستگاه مختلط .

مادهٔ ۳ ـ ناحیهٔ عملیات واسترداد قطعات .

مادهٔ ۴ ـ ثبت طرف دوم .

مادهٔ ۵ ـ ثبت شرکت نفت ایران وکانادا .

مادهٔ ۶ ـ هیأت مدیره وحسابرسان .

مادهٔ ۷ ـ سهامی که در بانك باید سپرده شود .

مادهٔ ۸ ـ سرمایهٔ شرکت نفت ایران وکانادا .

مادهٔ ۹ ـ وجوه اضافی مورد احتیاج .

مادهٔ ۱۰ ـ عملیات مجاز .

مادهٔ ۱۱ ـ پیمانکاران .

مادهٔ ۱۲ ـ تعهدات طرف دوم .

مادهٔ ۱۳ ـ تعهدات شرکت نفت ایران وکانادا .

مادهٔ ۱۴ ـ اطلاعات محرمانه .

مادهٔ ۱۵ ـ پایان مرحلهٔ اکتشاف ووصول ببهره برداری تجارتی .

مادهٔ ۱۶ ـ تعهدات مربوط بحفاری .

مادهٔ ۱۷ ـ استفادهٔ از اراضی .

مادهٔ ۱۸ ـ حقوق ارتفاقی .

مادهٔ ۱۹ ـ استفادهٔ‌ازآب .

مادهٔ ۲۰ ـ مصالح ساختمانی .

مادهٔ ۲۱ ـ تهیهٔ برنامهٔ فروش و تحویل .

مادهٔ ۲۲ ـ تحویل محصولات به طرفهای اول و دوم قرار داد بمنظور صادرات.

مادهٔ ۲۳ ـ مصرف نفت طرف دوم در جریان عملیات .

مادهٔ ۲۴ ـ مالکیت و صدور نفت .

مادهٔ ۲۵ ـ قیمتهای اعلان شده و تخفیفات .

مادهٔ ۲۶ ـ نفت خام برای مصرف داخله .

مادهٔ ۲۷ ـ گاز برای مصرف داخله .

مادهٔ ۲۸ ـ مقررات مربوط بپول .

مادهٔ ۲۹ ـ حسابها بچه پولی نگاه داشته خواهد شد ـ ارز .

مادهٔ ۳۰ ـ تعهدات مربوط بمخارج و حق الارض .

مادهٔ ۳۱ ـ مالیات .

مادهٔ ۳۲ ـ حدود مالیات .

مادهٔ ۳۳ ـ واردات گمرکی .

مادهٔ ۳۴ ـ مدت قرارداد .

مادهٔ ۳۵ ـ خاتمهٔ قرارداد و تصفیهٔ تأسیسات .

مادهٔ ۳۶ ـ انتقال .

مادهٔ ۳۷ ـ فورس ماژور .

مادهٔ ۳۸ ـ تضمین مربوط باجرا و ادامهٔ عملیات .

مادهٔ ۳۹ ـ سازش .

مادهٔ ۴۰ ـ اختلافات فنی‌ومحاسباتی .

مادهٔ ۴۱ ـ داوری .

مادهٔ ۴۲ ـ اجرای رأی داوری .

مادهٔ ۴۳ ـ ضمانت اجرائی .

مادهٔ ۴۴ ـ زبانهای متن قرارداد .

مادهٔ ۴۵ ـ عدم تناقض باسایر قوانین .

این قرار داد بین شرکت ملی نفت ایران که از این ببعد «طرف اول» خوانده میشود و شرکت سافایر پترولیوم لیمیتد که بموجب قوانین کانادا تشکیل یافته واز این پس بعنوان «طرف دوم» نامیده میشود منعقد میگردد .

نظر باینکه طرف اول مایل است تولید وصدور نفت ایران را افزایش دهد بطوریکه منتج بحصول منافع بیشتری برای ایران گردد و این منظور هرچه زودتر عملی شود .

ونظر باینکه طرف اول بموجب قانون نفت نهم امرداد ۱۳۳۶ اجازه عقد این قبیل قرار دادها را دارد .

ونظر باینکه طرف دوم سرمایه و صلاحیت فنی و تخصص اداری لازم برای اجرای عملیات مشروحه زیر را دارا میباشد و مخصوصاً بازارهای لازم برای فروش نفتی که در نتیجه عملیات مزبور بدست آید در اختیار دارد ونظر باینکه طرفین قصد دارند مقررات این قرارداد باصمیمیت وحسن نیت بموقع اجرا گذارده شود علیهذا بدینوسیله بین طرفهای اول و دوم بقرار زیر توافق حاصل شد :

مادهٔ ۱ ـ جزدر مواردی که سیاق عبارت مفهوم دیگری را اقتضا کند معنی بعضی از اصطلاحاتی که در این قرارداد بکار رفته از لحاظ این قرارداد بشرح تعاریف زیر خواهد بود :

الف ـ منظور از کلمه «قرارداد» عبارت است از این سند وضمیمهٔ پیوست آن.

ب ـ «طرف اول» یعنی شرکت ملی نفت ایران یا قائمقام آن .

ج ـ « طرف دوم » یعنی سافایر پترولیوم لیمیتد یا هر شخصی که

برطبق مقررات این قرارداد طرف انتقال قرار گیرد .

د ـ «قانون نفت» عبارت ازقانون نفت مورخ نهم امرداد ۱۳۳۶میباشد.

هـ ـ «نفت» شامل نفت خام و گازطبیعی میباشد .

و ـ «نفت‌خام»شامل نفت تصفیه نشده واسفالت وهر گونه‌موادهیدرو کربور مایع است که بحالت طبیعی یافت شود ویـااز گاز طبیعی بوسیله فشردن و یا جدا کردن بدست آید .

ز ـ «گاز طبیعی» یعنی گازترو گاز خشك و کلیه هیدروکاربورهای گازی دیگر که‌ازچاههای نفت‌یا گاز بدست آمده ونیز بقیه گازی که پس‌از سوا کردن هیدروکاربورهای مـایع‌از گازهای تر باقی مانده باشد .

ح ـ «مصرف داخلی درایران» عبارت است ازمصرف نفت ومحصولات‌نفتی یا موادفرعی که درداخله ایران مصرف میشود نه آنچه از ایران صادر میگردد.

ط ـ «قیمت اعلان شده» عبارت‌استازقیمت اعلان شده فوب برای‌هردرجه ووزن مخصوص و نوع از نفت که بمنظورصادرات درنقاط صدور مـربوطـه برای خریداران بطورعموم عرضه میشود قیمت مزبور با توجه لازم بقیمت های اعلان شده برای نفت مشابه که وزن مخصوص ومشخصات آن درموردنقطه صدورمربوطه قبلا منتشر شده باشد تعیین خواهدشد .

ی ـ «عملیات‌نفتی» عبارت استازعملیات تولید وحمل یافروش که بموجب این قرارداد مجازبـاشد .

ك ـ «مترمکعب» عبارت است ازیك مترمکعب درشصت در جـه فارنهایت تحت فشارعادی جو .

ل ـ «تاریخ اجرا» عبارت از تاریخی است که قانون مـربوط بتصویب این قرارداد بتوشیح ملوکانه رسیده باشد وهرمراجعه ای که درقانون نفت بتاریخ‌قرار داد شده باشد ازلحاظ این قراردادداشاره «بتاریخ اجرا» تلقی خواهد شد.

م ـ اصطلاح «اراضی» اعم است ازاراضی پوشیده ازآب وغیرآن.

ن ـ «تأسیسات ثابت» عبارت است از تأسیسات نصب شده یاکار گذاشته شده یاساخته شده که بطورثابت مستقر گردیده ومستقیماً برای عملیات مـوضوع این قرارداد مورداستفاده قرار گیرد.

ص ـ اصطلاح «دوره مالیاتی» عبارت‌استازیك سال دوازده مـاهه تقویمی که دریکم ژانویه هرسال شروع میشود ویاهردوره دیگری که بین طرفین مورد توافق قرار گرفته ومورد تصویب وزارت دارائی ایران نیزواقع شده باشد.

ع ـ اصطلاح «نـاحیه» عبارت است از کل ناحیه موضوع بند ۱مادهٔ۳این قراردادیاهرقسمتی‌یاقسمتهائی ازناحیه مزبور که درآن عملیاتی که طبق این‌قرار دادمجازتلقی گردیده درهرموقع بمورداجرا گذارده شود .

مادهٔ۲ ـ۱ ـ طرفین‌اول ودوم قرارداد بدینوسیله توأماً « دستگاه مختلطی» را ایجاد میکنند و بطوریکه درقانون نفت پیش‌بینی گردیده در اثر این اختلاط شخصیت حقوقی جداگانه‌ای بوجود نخواهدآمد .

۲ـ آـ طرفین این قرارداد دردستگاه مختلط مزبور باستثنای مواردی که بموجب‌این قرارداد وقانون نفت مقرر گردیده‌بطورمتساوی شرکت خواهندنمود. طرفین اول ودوم دربرخی ازموارد این قرارداد مجتمعاً بعنوان « طرفین» و یـا بعنوان « دستگاه مختلط » خوانده شده اند .

۳ ـ کلیه نفتی که بموجب این قرارداد از ناحیه قرارداد تولید گردیده و کلیه دستگاهها و ماشین آلات ولوله‌ها و اموال دیگری که‌بموجب این‌قرارداد بهزینه مشترك طرفین خریداری و یا تحصیل گردیده درمالکیت‌طرفین (پنجاه‌ـ درصد طرف اول پنجاه درصد طرف دوم) خواهدبود و کلیه هزینه‌های لازم برای عملیات این قرارداد (بجز مخارج و هزینه‌هائیکه تأمین و پرداخت آن برای عملیات اکتشافی تنها بر عهده طرف دوم است) بوسیله طرفین یعنی پنجاه‌درصد بوسیله طرف اول وپنجاه‌درصد بوسیله طرف دوم تأمین‌وپرداخت خواهد شد .

هریك از طرفین حق دارد که سهم‌نفت خودرا برای خود یا برای نمایندهٔ خود بجنس مطالبه نماید .

مادهٔ ۳ ـ ۱ ـ ناحیه‌ای بشرح مذکور در جدول‌ضمیمه بطور مانع للغیردر اختیار دستگاه مختلط گذارده میشود تا عملیات مقرر دراین قرارداد را بعاملیت شرکت نفت ایران کانادا که طبق مقررات ماده (۵) این قرارداد بوسیله طرفین تشکیل خواهد یافت درآن بموقع اجرا بگذارد .

۲ ـ درپایان‌سال پنجم پس‌از تاریخ اجرا از کل‌ناحیه مشروحه دربند۱این ماده بمیزان ۲۵ درصد کسر خواهد شد وبعداز آن نیز حداکثر ضمن‌یك‌دورهٔ‌پنج سالهٔ دیگر ناحیه مزبور مجدداً بمیزان ۲۵ درصد تقلیل داده خواهد شد .

۳ ـ ناحیه‌ای که بمنظور تقلیل مشروح در بند ۲ این ماده از ناحیه قرارداد خارج خواهد شد از قطعاتی تشکیل خواهد شد که مساحت‌هر کدام ازآنهاز۲۰۰ کیلومتر مربع کمتر نبوده و متوسط طول هر کدام از قطعات بیشتر از شش برابر میزان متوسط پهنای آن نباشد .

٤ ـ طرف دوم لااقل‌یك ماه جلوتر از استرداد قطعات ناحیه بشرح‌مذکور

در بند ۲ این ماده مشخصات حدود قسمت مورد استرداد را بطرف اول اعلام خواهد نمود .

۵ ـ چنانچه درپایان سال دوازدهم از تاریخ اجرا طرف دوم بمرحله بهره برداری تجارتی درناحیه عملیات بمعنی مشروح در این قرارداد نرسیده باشد ناحیه مذکور بطرف اول مسترد خواهد شد .

۶ ـ چنانچه درپایان سال دوازدهم از تاریخ اجرا بهره برداری تجارتی انجام شده باشد فقط آن قسمت از اراضی که از نقطه نظر تجارتی منابع قابل بهره برداری در آن کشف شده باشد در اختیار طرفین باقی خواهد ماند .

مادهٔ ۴ ـ طرف دوم مکلف است ظرف مدت سی روز از تاریخ اجرا درخواست ثبت خود را طبق قوانین و مقررات ثبت شرکتها در ایران به ادارهٔ ثبت ایران تسلیم نماید .

مادهٔ ۵ ـ طرفهای این قرارداد ظرف شصت روز از تاریخ اجرا یك شرکت سهامی تشکیل داده و در ادارهٔ ثبت ایران بثبت خواهند رساند این شرکت یك شرکت غیر انتفاعی بوده وعملیات مقرر در این قرارداد را بحساب مشترك طرفین و بعنوان عامل طرفین انجام خواهد داد ولیکن درمورد اجرا و انجام عملیات اکتشافی که بموجب این قرارداد برعهده طرف دوم محول گردیده شرکت مذکور فاط عامل طرف دوم خواهد بود . شرکت سهامی مزبور شرکت نفت ایران کانادا نامیده خواهد شد و از این پس در این قرارداد نام شرکت ایران کانادا بآن اطلاق میشود. شرکت ایران کانادا دارای تابعیت ایرانی بوده و نسبت بمواردیکه تکلیف آن در اساسنامه شرکت مذکور تعیین نشده باشد مشمول مقررات قانون تجارت ایران خواهد بود .

۲ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد یا فقط بعنوان عامل طرف دوم (هر کدام که مورد پیدا کند) عملیاتی را که موضوع این قراردادبوده یا اجازهٔ انجام‌آن بموجب این‌قرار داد داده شده انجام خواهد نمود وکلیه مخارج وهزینه‌های لازم برای عملیات مزبورتوسط طرفین قراردادتوأماً یا بتنهائی (هر کدام که طبق مواد این قرارداد مورد پیدا کند) از طریق عاملیت شرکت ایران کانادا پرداخت خواهد شد . طرفین این قرارداد ممکن است در هر موقع اختیار بدهند که قرارداد های پیمانکاری نیز بنام شرکت ایـران کانادا بسته شود و در هریك از اینگونه قراردادها پیمانکار بعنوان عامل‌دستگاه مختلط یافقط بعنوان عامل طرف‌دوم(بسته باینکه وظایفی که‌انجام آن درقرارداد پیمانکاری پیش بینی گردیده جزو تعهدات کدامیك‌باشد) تلقی خواهدشد .

۳ ـ مخارج وهزینه‌های‌لازم برای تجهیزواستخدام کارمندان واداره و بکار انداختن اداره یا ادارات شرکت ایران کانادا بر اساس عادله و منصفانه و بر طبق‌روش‌صحیح حسابداری‌بین‌طرفین‌این‌قرارداد بنابعمل یاعملیاتی که درهرمورد انجام‌میشود تسهیم خواهدشد وطرفین این‌قرارداد ازمخارج مزبورهر کدام سهم مربوط بخودرا برعهده‌داشته وپرداخت خواهندنمود. بدون‌اینکه محدودیتی در عمومیت مقررات‌فوق‌حاصل‌شود مخارج‌وهزینه‌های مذکور دراین‌بندشامل‌حقوق و دستمزد کارکنان شرکت ایران کانادا و کارکنانی که بطور موقت یا برای قسمتی‌ازساعات‌کار ویابطوردائم توسط یکی‌ازطرفین این قرارداد بشرکت ایران کانادا قرض داده‌شده باشند خواهد بود ونیز شامل مخارج وهزینه های مرخصی ها وایام بیماری وبهداشت و بیمارستان وحقوق بازنشستگی ووجوه صرفه‌جوئی و

پس‌انداز وپاداش و سایر وجوه مربوط بطرحهای مزایای کارمندان که بـرعهدهٔ شرکت ایران کانادا و یا هر یك از طرفهای قرارداد که کارمندان مزبور را بقرض داده‌اند قرار گرفته باشد خواهد بود و همچنین شامل مبالغ پرداختی بـه پیمانکاران و مبالغی که بوسیله طرفین این قرارداد یایکی ازآنها در ازای انجام خدماتی توسط یکی ازادارات مربوطهٔ آنها مورد مطالبه قرار میگیرد نیز خواهد بود واینگونه خدمات فقط بموجب قرارداد های کتبی با شرکت ایران کانادا وبرحسب تصویب هردوطرف این قرارداد انجام خواهدشد.

٤ـ کلیه‌وجوهی که هریك‌از طرفین این‌قرارداد بابت مخارج و هزینه‌های مذکور در این ماده بشرکت ایران کانادا یا از طرف آن شرکت یا بوسیله آن شرکت پرداخت نمایند علاوه براقلام قابل کسردیگر دراحتساب‌سودویژه‌طرف مربوطه طبق قانون جاری مالیات بردرآمد ایران بعنوان اقلام قابل کسرهزینه تلقی‌خواهدشد .

مادهٔ ٦ ـ ۱ ـ هریك از طرفین این قرار داد نصف سرمایه شرکت ایران کانادا را تعهد و پرداخت خواهند نمود اصل تساوی در مشارکت طرفین نسبت بشرکت ایران کانادا در اداره شرکت مزبور منعکس خواهد بود .وبنابراین نصف عدهٔ اعضای هیأت مدیره شرکت‌توسط‌طرف اول ونصف دیگرتوسط‌طرف‌دوم تعیین خواهند شد.انتخاب رئیس هیأت‌مدیره‌ونایب‌وی ومدیر عامل‌ازمیان‌اعضای هیأت طبق دستوری خواهد بود که‌دراساسنامهٔ شرکت مقرر گردیده است‌رئیس هیأت‌مدیره بوسیله طرف‌اول‌ونایب رئیس هیأت مدیره ومدیر عامل بوسیله‌طرف دوم ازمیان مدیران تعیین خواهند گردید.

۲ ـ هیأت حسابرسی ازسه نفرتشکیل خواهد شد که دو نفرآنها هر کدام توسط یکی ازطرفین‌انتخاب‌خواهدشدونفرسوم که‌سمت‌ریاست‌هیأت‌راخواهدداشت بوسیله‌رئیس مؤسسه Schweizertsche Kammer fur Revision wesen of Zurich ازاتباع ممالکی بجزایران وممالك متحده آمریکا انتخاب خواهد گردید .

مادهٔ ۷ ـ ۱ ـ برای اینکه ادامه عملیات شرکت ایران کانادا میسر و تأمین گردد هر یك از طـرفین موافقت میکنند تعدادی از سهام شرکت ایران کانادا راکه معادل یك درصد سرمایه شرکت مزبور باشد نزد اتحادیه‌بانکهای سویس تودیع نمایند . تودیع سهام مزبوربا امضای مشترك طرفین وبراساس‌وکالت بلاعزلی که‌توسط طرفین مشترکا تنظیم شده باشدانجام خواهد گرفت . مدت‌اعتبار این وکالت همان مدت اعتباراین قرارداد خواهد بود .

۲ ـ وکالت مذکوردربند ۱ این ماده متضمن مقررات زیرخواهد بود :

الف ـ چنانچه اتحادیه بانکهای سویس از وکالت استعفا نماید یابهروسیله دیگری بدان خاتمه‌دهدمیتواند بانك دیگری راکه دارای همان درجه‌ازاهمیت باشد بجای خود تعیین کند .

ب ـ بانکی که بسمت وکیل تعیین گردیده مکلف خواهد بود نسبت بسهامی که نزد او تودیع گردیده ورقه حق حضوردرهرمجمع عمومی را بیك نفرنماینده که تعیین اوبرای هرسال‌قبلا ومنتهی‌تا ۳۱ دسامبرسال‌پیش باید انجام گیردتسلیم نماید . نماینده مزبوربتوافق طرفین اول و دوم این قرارداد تعیین خواهـد شد و درصورتیکه توافق حاصل نشود رئیس‌دادگاه‌استان (تریبونال‌کانتونال)ژنونماینده مذکوررا ازمیـان اتباع‌یك کشورثالث‌انتخاب خواهدنمود مشروط براینکه‌شخص

مزبوردرهیچیك ازشرکتهای‌نفتی ذینفع نبوده وازعدادکارمندان دولت‌ومأمورین بخدمات عمومی وشهرداریها نیزخارج باشد .

ج ـ شخص مزبور که بدین ترتیب بمنظور دادن رأی معین میگردد وظیفه وکالت خودرا درحدودمقررات وروح‌این قراردادومنحصراً با توجه بمنافع شرکت ایران کانادا انجام خواهد داد .

۳ ـ درصورت امتناع‌اتحادیه بانکهای سویس‌ازقبول‌وکالت‌ونیزدرصورتیکه اتحادیه مزبور از تعیین بانك دیگری بجای خود خودداری نماید بانکی که باید تودیع سهام درنزد آن بعمل‌آید با توافق طرفین ودرصورت عدم‌حصول‌توافق بداوری تعیین خواهد گردید .

مادهٔ۸ـ ۱ ـسرمایه مجاز اولیه شرکت ایران کانادا هفتصد و پنجاه هزار ریال خواهد بود سرمایه‌مزبوربطرزی که در اساسنامه شرکت ایران کانادا مقرر گردیده درهرموقع قابل افزایش خواهد بود .

۲ ـ پنجاه‌درصد سرمایهٔاولیه مذکورفوق ونیزپنجاه‌درصد هر گونه‌افزایش آن توسط طرف اول یا توسط شرکت یا شرکتهائی که تماماً متعلق به طرف‌اول باشند تأمین خواهد شد پنجاه در صد دیگرتوسط طرف دوم یا توسط شرکت یا شرکتهائی که تماماً متعلق‌بطرف دوم باشند تأمین خواهد شد . مقصود ازشرکتی که تماماً متعلق بیکی ازطرفین باشد شرکتی است که کلیه سهام دارای حق رأی آن متعلق بطرف مزبوریا شرکت اصلی طرف مزبورباشد .

مادهٔ۹ ـ چنانچه‌علاوه برسرمایه‌اصلی‌شرکت ایران کانادااوهر گونه‌افزایش بعدی‌آن وجوه دیگری لازم باشد هریك از طرفهای اول و دوم نیمی از وجوه

مورد احتیاج را تأمین خواهند کرد . چنانچه طرفین نتوانند وجوه اضافی مذکور را تأمین نمایند شرکت ایران کانادا وجوه مورد لزوم را بوسیله استقراض ازطریق صدور اوراق قرضه یا ازهر طریق دیگری که مورد توافق طرفین این قرار داد واقع شود تأمین خواهد نمود .

مادهٔ ۱۰ ـ ۱ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) مجازاست وحق دارد که بطور مانع للغیر عملیات تولیدو حمل ونقل را بنحو مقرر دراین قرار داد در ناحیه عملیات و یانسبت بآن اداره واجرا نماید .

۲ـ عملیات تولید شامل امور زیر خواهد بود :

اکتشاف نفت ازطریق زمین‌شناسی ـ ژئوفیزیکی وطرق دیگر بانضمام حفر چاه بمنظور تعیین شرایط زمین شناسی ـ حفاری و تولید و برداشت نفت ـ انبار کردن نفت و هر گونه وظائف دیگری که بطور معمول با عملیات تولید مرتبط باشد .

۳ ـ عملیات حمل ونقل شامل امور زیر خواهد بود :

حمل نفت از مناطق تولید بتصفیه‌خانه‌ها ودستگاه های توزیع ووسائل حمل ونقل ویابکنار دریا ونیز حمل‌نفت ازتصفیه‌خانه ها بهر کدام از نقاط مزبور (چنانچه‌مقررات این قرار داد درآینده دراثر توافق‌بعدی‌شامل ایجاد تصفیه‌خانه نیز گردد) ـ انبار کردن نفت وتحویل‌نفت تولید شده‌باجمع وسائل‌بانضمام‌وسائل بارگیری کشتی.

٤ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که‌مورد پیدا کند) حقوق واختیارات لازم راخواهدداشت که تاحدودی که‌امورزیربرای‌اجرای‌عملیات‌مقرردراین‌قراردادلازم‌باشد در مورد

آباد کردن اراضی وایجاد جزیره ها ونیز دراجـرای عملیات حفرو گـود کنی و سوراخ کردن‌وساختمان‌ونصب وپی ریزی کردن وتهیه و گرداندن و نـگاهداری کردن واداره کردن نسبت بحفره‌ها و گودالها وچاهها وخندقها وحفارهاوسد هـا و فاضل‌آبها ومجاری‌آب ودستگاههـا ومخازن وآبگیرهـا وسایر انواع انبار ها و دستگاههای‌تقطیرمیدان‌نفت‌ودستگاههااستخراج گازولین درسرچاه‌و کارخانجات گوگرد وسایردستگاههای لازم برای تـولید وعمل‌آوردن نفت وخطوط‌لولـه و تلمبه خانه ها ومراکز کوچك وبزرگ تولیدنیرو وخطوط انتقال نیروو تلگراف وتلفن ورادیو وسایر وسایل مخابراتی‌و کارخانجات وانبارها وساختمانهای‌اداری‌و منازل وعمارت وبنادر وحوضچه ها و لنگرگاهها واسکله های کوچك و بزرگ دستگاههای‌لاروبی وموج‌شکنها ولوازم بارگیری بالوله های زیردریائـی وسایر وسایل بارگیری انتهائی‌و کشتیها ووسایط نقل وانتقال وخطوط‌آهن و راهها وپلها وپلهای متحرك وسرویسهای هوائی وفرودگاهها وسایر لوازم نقلیه و گـاراژها و آشیانه های هواپیمـاو کارگاههای‌تعمیرو کارگاههای ریخته گری‌ومراکز تعمیر و کلیه سرویسهای‌فرعی که بنظرطرفین‌این‌قرارداد یابنظرطرف دوم(درموردیکه مربوط باو باشد) برای اجرای عملیاتشان لازم بود یابه این عملیات مـرتبط میباشداقدامات لازم‌بعمل‌آورد ونیز کلیه حقوق اضافی دیگری‌را که برای‌اجرای عملیات‌آنها لازم یابطور معقولی مرتبط بآن باشد خواهدداشت .

دستگاههای مذکور ممکن است توسط طرف مربوطه درمحل‌یامحل هائی که‌معین مینماید قرار داده‌شود مشروط براینکه :

الف ـ جنانچه بناباشددستگاههای مزبور درخارج ازناحیه قرارگیردتعیین محل آن بعداز مشاوره بین‌طرفین این‌قرارداد باتوجه بحداکثر ملاحظه صرفـه

و اقتضای عملیات خواهد بود و

ب ـ در مورد آباد کردن اراضی و ایجاد جزیره وساختمان راه آهن‌وبندر و تلفن و تلگراف و بی‌سیم و سرویس هوائی در ایران اجازه قبلی و کتبی دولت ایران لازم خواهد بود و اعطای اجازه مزبور نباید بدون دلیل‌معقول رد شود ویا بتأخیر افتد .

۵ ـ طرفین این قرارداد که از طریق شرکت ایران کانادا عمل خواهند کرد بشرط رعایت مقررات این قرارداد حق تصدی و ادارهٔ کامل مانع للغیر و مؤثر و تعیین نحوه کلیه عملیات خود را خواهند داشت مگر در مورد عملیات اکتشافی (که شامل حفاری اکتشافی نیز خواهدبود) که در مورد این عملیات طرف دوم که از طریق شرکت ایران کانادا عمل خواهد کرد با رعایت مقررات ماده ۱۲ دارای حق تصدی و ادارهٔکامل و مانع‌للغیر و تعیین نحوهٔ عمل خواهدبود .

مادهٔ ۱۱ - بمنظور تسریع در اجرای عملیات مقرر در این قرارداد شرکت ایران کانادا یا طرف دوم میتوانند بدون اینکه از میزان مسئولیت طرفین این قرارداد دربرابر ایران چیزی‌کاسته شود بشرط رعایت مقررات ماده ٤ قانون نفت در مواردی که مقتضی میدانند اجرای هریك ازعملیات و وظائف مشروح در این قرارداد را بر عهده پیمانکاران بگذارند و از نظر مقررات ماده سوم قانون نفت طرف اول بدینوسیله موافقت خودرا نسبت بموارد مزبور اعطا مینماید .

مادهٔ ۱۲ - ۱ - طرف دوم که از طریق شرکت ایران کانادا عمل خواهد کرد درمورد عملیات اکتشافی(که شامل حفاری اکتشافی نیزخواهدبود) تعهدات زیر را بر عهده خواهد داشت :

الف - سعی کامل در اینکه عملیات اکتشافی حوزه قرارداد طبق اصول‌فنی

معمول بصنعت نفت بحد اعلای خود جریان‌یابد .

ب ـ تنظیم طرح عملیات خود با مشورت طرف اول و اجرای جدی طرح مزبور بهزینه خود .

هر گونه مخارج مربوط باستفاده ازاراضی‌جزء هزینه‌های مذکورمحسوب خواهد شد .

ج ـ تسلیم گزارشهای تفصیلی پیشرفت کار بطرف اول و نیز تسلیم گزارش جامع نهائی .

د ـ فراهم کردن وسایل برای نمایندگان‌طرف اول که درهرموقع‌مناسبی عملیات اوراکه برطبق این قرارداد انجام میدهد بازرسی نمایند .

ه ـ تحمل کلیه هزینه‌های اکتشافی یعنی سهم طرف اول و سهم خود در صورتیکه عملیات اکتشافی منجر باحراز وجود ذخایر نفتی بمیزان بهره برداری تجارتی نشود .

و ـ رعایت مقررات بندهای ۲و۳و۵و۷و۸ ماده ۱۳ .

مادهٔ ۱۳ ـ طرفین این قرارداد که از طریق شرکت ایران کانادا بخرج‌وهزینه مشترك‌خودعمل‌خواهند نمود ملزم‌بانجام تعهدات‌زیر خواهند بود:

۱ ـ بکار بردن حداکثر کوشش برای توسعه هریك از مناطق کشف شده بحد اعلا طبق روش فنی صحیح صنعت نفت ـ استخراج نفت کشف شده بمیزانی که آن قسمت از ذخایر مکشوفه که استخراج آن با استفاده جدید ترین اصول وطرق معمول صنعت نفت از نقطه نظر اقتصادی موجه باشد درطی مدت قرارداد تماماً مورد استخراج قرار بگیرد . ومخصوصاً رعایت اصول صحیح فنی ومهندسی در حفاظت ذخایر هیدروکربور و اجرای عملیات مقرردراین‌قرارداد بطورعموم.

۲ ـ نگاهداری ارقام واطلاعات کامل ازجمیع‌عملیات فنی‌مقرراین‌قرارداد.

۳ ـ نگاهداری حسابهای عملیات خود بطریقی که ارقام و اطلاعات مربوط بهزینه های عملیات مزبور بطرز درست و واضح و دقیق نمایش داده شود . برای انجام این منظور بایستی روش حسابداری مناسبی‌انتخاب گردیده ودر روش‌مزبور برطبق تحولاتی که بعداً ممکن است پیش‌آید تجدید نظر بعمل‌آید .

٤ ـ فراهم کردن وسایل برای نمایندگان یکدیگر که در هرموقع مناسبی عملیات مورد این قرارداد و وسایل اندازه گیری وسنجش وآزمایش را بازرسی نمایند .

٥ ـ استخدام حد اقل‌کارمندان خارجی و اطمینان از اینکه تا حدودیکه معقولا عملی باشد بیگانگان فقط برای تصدی مقاماتی استخدام شوند که شرکت ایران کانادا و طرف دوم (هرجا که مربوط باو باشد) نتوانند ایرانیانی حائز معلومات و تجربه‌کافی برای احراز آن مقامات بیابند .

٦ ـ تهیه طرح و برنامه ها برای کارآموزی و تعلیم‌صنعتی و فنی‌وهمکاری در اجرای آنها با توجه باین هدف که در نتیجه اجرای‌برنامه های مذکورتقلیل تدریجی و مرتب کارمندان خارجی بنحوی میسر گردد که در خاتمه ده سال از تاریخ اجرا عده‌کارمندان خارجی شرکت ایران کانادا از دو درصد کل کارمندانی که در استخدام آن شرکت میباشند تجاوز ننماید و مقامات عالی اجرائی که توسط کارمندان غیرایرانی اشغال شده از ٤٩درصد کل‌مقامات‌اجرائی موجود بیشتر نباشد .

۷ ـ توجه دائم بحقوق ومنافع ایران در جریان عملیات خود .

۸ ـ فراهم آوردن وسایل برای اینکه‌هر کدام‌از طرفین که بخواهدبتواند ظرف مدت معقولی هر گونه اطلاعی را که لازم بداند از قبیل رونوشتهای دقیق نقشه‌ها و مقاطع و گزارشهای مربوط بنقشه برداری و زمین‌شناسی وژئوفیزیك و

حفاری و تولید و سایر امور مربوطه بعملیات مقرر دراین‌قرارداد که‌جنبه‌قطعیت یافته باشد وهمچنین جمیع اطلاعات علمی و فنی مهم که در نتیجه عملیات آنها بدست‌آمده باشد از طریق نمایندگی‌شرکت ایران کانادا دریافت‌نماید .

مادهٔ ۱۴ ـ کلیه طرحها نقشه‌ها مقاطع و گزارشها و جداول واطلاعات‌علمی وفنی وهرگونه اطلاعات مشابه مربوط بعملیات فنی طرف دوم یا شرکت ایران کانادا که بموجب این قرار داد مقرر است از طرف طرف اول و طرف دوم و شرکت ایران کانادا محرمانه تلقی خواهد شد . بدینمعنی که محتویات و تأثیر آن نباید بوسیله هیچکدام از طرفین یا شرکت ایران کانادا بدون رضایت طرفین این قرارداد افشا بشود منتهی دردادن چنین رضایت بدون دلیل موجه امتناع یا تأخیر نباید بعمل آید .

مادهٔ ۱۵ ـ ۱-برای‌تعیین‌اینکه‌مرحلهٔ‌اکتشاف درچه‌موقع‌پایان‌مییابدضابطه Field Discovery Wildcat طبق‌تعریف فردریك هـ ـ لاهی‌ملاك عمل‌قرار خواهد گرفت . آزمایشهائی‌که حاکی از پایان مرحله مزبور باشد بایستی در حضور نمایندگان طرفین انجام گیرد .

۲ ـ بمحض اینکه طرف دوم باین نتیجه رسید که عملیات اکتشافی وی بمرحله‌کشف منبع نفتی قابل تولید بمیزان تجارتی رسیده است گزارش تفصیلی این مطلب را بطرف اول تسلیم خواهدنمود .

۳ ـ گزارشی‌که طرف دوم بموجب بند۲فوق بطرف اول تسلیم مینمایدباید مراتب زیررا بطوروضوح نشان دهد :

الف ـ عمق ـ فشار و سایر مشخصات منبع و اندازه و استعداد تولیدی و استعداد تولید روزانه هرچاه ومشخصات نفت‌کشف شده .

ب ـ فاصله و میزان دسترس بودن منبع از کنار دریا و نقاط عمدهٔ پخش و

مصرف ـ فراهم‌نمودن‌وسایل حمل ونقل‌تابازارهای فروش ـ یامیزان‌مخارجی که برای ایجاد یاتکمیل وسایل مزبور مورد نیازباشد .

ج ـ هر گونه‌اطلاعات مربوطه‌دیگر که مورد استنادطرف دوم قرار گرفته واستنباطات وی مبتنی برآن بوده باشد .

د ـ نظریاتیکه بوسیله کارشناس یا کارشناسانی که عملیات‌اکتشافی رابر عهده داشتند ابراز گردیده باشد .

٤ ـ طرف اول گزارش طرف دوم رافوراً و باکمال حسن نیت‌مورد بررسی قرارخواهدداد تاتشخیص‌دهد که آیا کشف منبع قابل بهره‌برداری بمیزان‌تجارتی بدان معنی که دربند ٥ این ماده تعریف گردیده انجام گرفته یانه .

٥ ـ منبع نفتی کشف شده فقط وقتی قابل بهره‌برداری بمیزان تجارتی‌تلقی میشود که مقدار نفتی که استخراج آن ازمنبع مزبور بطور معقول قابل‌پیش‌بینی است‌طوری باشد که در صورت تحویل نفت‌در کناردریاا گر مخارج بهره‌برداری‌را باهزینه های حمل وبارگیری و همچنین بارقمی معادل $12\frac{1}{2}$ درصد قیمت اعلان شده مربوطه برای‌نفتی‌ازمشخصات مشابه جمع کنند ورقم حاصله رااز‌قیمت‌اعلان شده مذکور موضوع نمایند سود ویژه‌ای باقی بماند که میزان آن از ۲۵ درصد قیمت اعلان شده مربوطه کمتر نباشد .

٦ـ هر گاه طرف‌اول معتقدباشد که استنباط طرف دوم دائربر کشف منبع قابل بهره‌برداری بمیزان تجارتی غیر موجه است‌نظریات‌ودلائل خودرابطرف‌دوم اطلاع خواهدداد . دراین‌صورت‌طرف دوم‌میتواند عملیات حفاری‌بیشتری راانجام دهد وهر گاه درنتیجه این حفاریهای اضافی وجود منبع قابل‌بهره‌برداری‌بمیزان تجارتی‌ثابت‌شود کلیه‌مخارجی که بعد از خاتمه . F . D . W . C بعمل‌آمده‌بعنوان

مخارج توسعه و بهره‌برداری تلقی گردیده دستگاه مختلط مخارج مزبور را توسط شرکت ایران کانادا بطرف دوم خواهد پرداخت .

۷ـ مقررات این ماده نسبت بمنابعی که بعد از منبع اولی کشف شود نیز جاری خواهد بود .

۸ ـ بمحض اینکه وجود منبع قابل بهره‌برداری تجارتی بمعنی مشروح در بند ۵ این ماده بثبوت رسید طرفین این قرارداد توأماً مسئولیت کلیه مخارجی را که بعد از خاتمه F . D . W . C . برای توسعه و بهره‌برداری منبع مورد بحث لازم باشد برعهده خواهند گرفت . کلیه مخارجی که تا تاریخ مزبور بابت اکتشاف در هر قسمتی از ناحیه عملیات انجام گرفته باشد بدون احتیاج بتشریفات دیگری از طرف دستگاه مختلط شرکت ایران کانادا بطرف دوم مسترد خواهد شد .

۹ ـ بعد از کشف منبع اولی طرف دوم مخارج لازم برای اجرای عملیات اکتشافی در مناطق دیگر را از طریق شرکت ایران کانادا بطور مساعده خواهد پرداخت مخارج مزبور بعد از خاتمه چاه اکتشافی F . D . W . C . جدیدی بطرف دوم مسترد خواهد شد و درصورتیکه حفر چاه جدید قرین موفقیت نباشد مخارج مزبور بعد از انقضای دورهٔ دوازده سالهٔ اکتشاف قابل استرداد خواهد بود .

۱۰ ـ در اجرای تعهدات مربوط باسترداد وجوهیکه در این ماده مقرر است دستگاه مختلط از طریق شرکت ایران کانادا مبلغی معادل مخارج اکتشاف به بستانکار حساب طرف دوم منظور خواهد نمود و احتساب این دو وجوه براساس صورت مخارجی خواهد بود که طرف دوم ظرف دو ماه از خاتمه هریك از دوره های سه ماهه بشرکت ایران کانادا ارسال خواهد نمود .

شرکت ایران کانادا حق خواهد داشت که صحت مخارج مزبور را مورد

رسیدگی وتحقیق‌قرارداده وبرای‌تأییدآن ارائه‌اسناد مثبت‌رابخواهد،درصورتیکه ظرف‌مدت۴۵ روز از تاریخ تسلیم صورت مخارج اعتراضی‌نسبت بآن نشود صورت مزبور قطعیت خواهد یافت .

۱۱ ـ پرداخت وجوهی که مطابق‌این‌ماده به‌بستانکارحساب‌طرف‌دوم‌منظور شود توسط‌دستگاه‌مختلط درکوتاهترین مدت‌ممکنه ودرهرحال باقساط‌سالانه که میزان آن‌نبایستی هیچگاه از معادل ده‌سنت نسبت‌بهر بشکه نفت‌صادر شده کمتر باشد بعمل خواهد آمد .

۱۲ ـ پنجاه‌درصد وجوهیکه بابت استرداد مخارج اکتشاف‌بطرف‌دوم‌تأدیه میشود توسط طرف دوم بطرف اول‌پرداخت خواهد گردید .

مادهٔ ۱۶ـ ۱ـ عملیات اکتشافی بایستی‌قبل‌ازخاتمهٔ‌شش‌ماه‌ازتاریخ‌اجرای قرارداد آغاز شود .

۲ ـ عملیات حفاری بایستی بانهایت سرعت معقول وبـر طبق روش صحیح صنعت‌نفت آغاز شود ولی طرف دوم بهر حال حداکثر ظرف ۱۸ ماه از اجرای قرارداد بایستی اقلا حفاری یك‌چاه نفت را در ناحیه‌ای که بموجب این قرارداد بدستگاه مختلط واگذار شده‌است آغاز کرده باشد .

۳ ـ اگردرخاتمهٔ دوازده‌سال ازتاریخ اجرای‌قراردادطرف‌دوم‌بهره‌برداری تجارتی رادر ناحیه‌ای که بموجب این قرارداد بدستگاه مختلط واگذارگردیده انجام نداده باشد قرارداد حاضرکان لم یکن تلقی گردیده و شرکت ایران کانادا منحل خواهد شد .

مادهٔ ۱۷ ـ شرکت ایران‌کانادابعنوان عامل طرفین قرارداد و یا بعنوان عامل‌طرف دوم (هرجاکه‌موردپیدا کند) حق‌خواهدداشت که از کلیهٔ اراضی بایر

متعلق بدولت که برای‌استفاده‌بمنظورعملیات‌مقرر دراین‌قرارداد‌بنحومعقول مورد لزوم‌باشد مجاناً‌وبطورمانع للغیراستفاده نماید . استفاده‌ازاینگونه اراضی مشروط بموافقت قبلی و کتبی‌دولت خواهدبود . درخواست موافقت‌توسط طرف اول بعمل خواهد آمدونباید بطورغیر معقول مورد رد یاتأخیر واقع‌شود .

۲ ـ در مواردیکه شرکت ایران‌کانادا بعنوان عامل طرفین ویا بعنوان عامل‌طرف‌دوم (هرجا که موردپیدا کند) برای‌اجرای‌عملیات‌مقرر دراین‌قرارداد احتیاج باستفاده ازاراضی دائرمتعلق بدولت‌داشته باشدتحصیل این‌اراضی درمقابل پرداخت بهای عادله یا مال‌الاجاره بدولت خواهد بود . درخواست تحصیل اراضی مزبور ازطریق طرف اول‌انجام خواهد گرفت .

۳ ـ هرگاه شرکت ایران کانادا تحت همان عنوان احتیاج باراضی داشته باشد که متعلق بمالك‌خصوصی‌بوده‌باشدخریدیااجارهٔ‌آنهااز طریق‌مذاکرهٔ مستقیم با مالك انجام خواهد گرفت . معذلك شرکت ایران کانادا میتواند از طرف اول تقاضا کند که‌درمذاکرات‌مزبورمداخله‌وبااستفاده‌ازمقررات اساسنامه‌شرکت ملی نفت ایران‌درمورد تحصیل‌اراضی بشرکت‌مزبور کمك کند .

٤ ـ هیچگونه تقلیلی که بموجب مقررات‌مادهٔ۳این‌قرارداد درناحیهٔ‌عملیات حاصل میشود نسبت‌بحقوقی که بموجب مقررات این‌ماده دراراضی مورد استرداد کسب شده باشد مؤثر نخواهد بود .

مادهٔ ۱۸ ـ هرگاه شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین قرارداد ویا بعنوان عامل طرف‌دوم (هرجا که مقررات این قرارداد مورد پیدا کند) بمنظور انجام‌عملیات‌یاخارج ازآن‌حقی کمتر‌ازحق‌استفادهٔ‌مانع للغیر«ازقبیل‌حقوق‌ارتفاقی

و حق‌عبور ومرور وحق‌احداث و کشیدن راه وراه‌آهن ولوله وخطوط‌لوله‌ومجرای فاضل‌آب وزه کشی وسیم کشی وکابل کشی وخطوط ونظایر آن لازم داشته باشد » مراتب‌را کتباً به‌طرف اول اطلاع خواهد داد . طرف اول حقوقی راکـه شرکت ایران کانادا‌تحت عنوان مزبور لازم دارد در مورد اراضی مشروح در بند ۱ مادهٔ ۱۷ بطورمجانی‌ودرموارد دیگر درمقابل پرداخت قیمت یا اجاره‌بهای‌عادله برای شرکت‌مزبور تحصیل‌خواهد نمود مبالغی که بدین‌ترتیب‌توسط طرف اول‌پرداخت میشود ازطرف دستگاه مختلط(متساویاً بوسیله طرفین این قرار داد) بطرف اول مسترد خواهد گردید .

مادهٔ ۱۹ ـ ۱ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل‌طرف‌دوم(هرجا که‌موردپیدا کند) میتواندبمنظوراجرای‌عملیات مقرر دراین‌قرارداد ازکلیهٔ آبهائی که‌درسطح یادرتحت اراضی مورد استفاده‌خود و یااراضی متعلق بدولت که‌مورد استفادهٔ دولت نباشد یافت شود استفاده نمایدلیکن درمورد شق‌اخیراستفاده ازآن‌آبهامشروط بموافقت دولت خواهد بود .درخواست موافقت ازطریق طرف اول بعمل خواهدآمد ونباید بطور غیر معقول مورد رد یا تأخیرواقع‌شود استفاده ازآب‌مجانی لیکن مشروط برعایت حقوق اشخاص ثالث و پرداختهای متداول دیگر خواهدبود.

۲ ـ هرگاه شرکت ایران‌کانادا تحت همان عنوان بطورمعقول احتیاج باستفاده‌ازآبهائی‌داشته باشد که دراراضی غیر ازآنچه‌فوقاً ذکرشدواقع باشدبرای کسب حقوق مزبورازطریق‌مذاکرهٔ‌مستقیم‌اقدام‌خواهد کرد.بهایا اجاره‌ای که در مقابل حقوق مزبورپرداخته میشود بایدمعقول بوده‌وازبهای‌عادله حقوق‌مشابه در اراضی‌مجاورنبایستی تجاوز نماید .

مادهٔ ۲۰ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل‌طرف‌دوم(هرجا که‌مورد پیدا کند)میتواندبرای‌عملیات خودوبارعایت حقوق اشخاص ثالث اززمینهائیکه مورداستفاده اواست وهمچنین از زمینهائیکه درداخل ناحیهٔ عملیات متعلق بدولت است‌ومورد استفاده دولت‌یادیگران نیست‌هر نوع خاك وشن وآهك‌وسنگ و گچ و سایر مصالح ساختمانی رابرداشت و استفاده نماید مشروط براینکه‌خسارات وارده براشخاص ثالث راکه درنتیجهٔ این‌برداشت یااستفاده ممکن‌است متضرر بشوند بمیزان عادلانه‌ای‌جبران‌نماید .

مادهٔ ۲۱ ـ ۱ ـ هریك از طرفین نهایت مساعی خود را بکار خواهد برد تا فروش نفت‌را بحداکثر میزانی که‌ازنقطه نظراقتصادی‌موجه‌باشد تأمین‌نمایند .

۲ ـ برنامهٔ تولید و فروش برای هر سال توسط شرکت ایران کانادا حد اقل شش‌ماه‌جلوتر ازپایان سال قبل طبق شرائط زیروبا رعایت نحوهٔ تقدم و تأخر مذکور دراین‌ماده تهیه خواهدشد:

الف ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط برای اجرای عملیات خوددرایران که بموجب‌این‌قرارداد مقررشده‌حق خواهدداشت ازنفتی که تولید کرده یا ساخته بطور مجانی مصرف نماید استفاده مزبور محدود بمصرف اختصاصی وموردلزوم آن شرکت‌خواهدبود .

ب ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط نفت مورد احتیاج مصرف داخلی راطبق مقررات مادهٔ ۲۶ بطرف‌اول تحویل‌خواهدداد .

ج ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط مقادیر نفتی راکه‌طرفین‌اول‌ودوم‌قرارداد برای انجام‌تعهدات فروش خود لازم داشته‌باشند طبق مقررات‌مشروح درمادهٔ ۲۲ تحویل خواهدداد .

د ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط انجام هر گونه تعهداتی را که ممکن است در نتیجهٔ تجربه در بازارهای جهانی درمورد فروش برعهده گیرد ازمقادیر اضافی نفت که بعداز تأمین احتیاجات مشروحه درجزءهای الف و ب وج فوق باقی بماند تاحدود مقادیر اضافی مزبور تأمین خواهد کرد.

مادهٔ ۲۲ - ۱ - تعیین مقادیر نفتی که بموجب جزء ج از بند ۲ مادهٔ ۲۱ باید بطرفین اول و دوم تحویل شود بنحو مذکور زیر انجام خواهد گرفت:

شرکت ایران کانادا بایستی برآورد تولید خود را که مطابق بند ۲ مادهٔ ۲۱ تهیه میکند بطرفین اول و دوم اعلام نماید هریك ازطرفین میتواند نصف مقدار نفت آماده صدور را از شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) دریافت نماید و نیز میتواند هرقسمت ازنصف دیگر راتاحدی که طرف دیگر مایل بتحویل گرفتن آن نباشد خریداری کند .هر گاه طرفین نخواهند کلیه مقدار نفت آماده صدور را بشرائطی که مورد توافق طرفین قرار گرفته برداشت و خریداری نماید شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) حق خواهد داشت آن مقدار را بشرائطی که برای دستگاه مختلط نامساعدتر نباشد بخریداران دیگر بفروش رساند.

۲ ـ درپایان هرماه ارزش آن مقدار نفتی که هریك از طرفین در ظرف ماه برداشت کرده براساس قیمت اعلان شده مربوطه درتاریخ تحویل منهای هر گونه تخفیفی که برطبق بند ۲ مادهٔ ۲۵ مورد توافق قرار گرفته باشد تعیین خواهد شد چنانچه ارزش مقادیر برداشتی یك طرف بیش از ارزش مقادیر پرداشتی طرف دیگر باشد طرفی که بیشتر برداشت نموده باید ظرف سی روز پس از تعیین ارزش مقادیر برداشتی نصف تفاوت بین ارزش مقادیر برداشتی طرفین را بعنوان تأدیه قیمت مقدار نفتی که ازسهم دیگر برداشت نموده بطرف مزبور بپردازد .

پرداخت مزبور به دلارآمریکائی یا لیره انگلیسی یاارز دیگری که مورد قبول طرف دریافت کننده‌باشد بعمل خواهد آمد .

۳ ـ هر مقدار نفتی که طبق مقررات بند ۱ این ماده توسط شرکت ایران کانادا بفروش برسد نصف آن بحساب طرف اول و نصف دیگر بحساب طرف دوم تلقی خواهدشد .

مادهٔ ۲۳ ـ طرف دوم حق‌دارد درطول مدت اکتشاف‌از نفت تولید شده در ناحیه عملیات آنچه راکه برای مصرف عملیات خود لازم دارد در برابر پرداخت نصف بهای تمام‌شده آن‌بطرف اول استفاده نماید .

مادهٔ ۲۴ ـ۱ـ پنجاه‌درصد ازنفتی که در ناحیه عملیات تولید شود در سرچاه بملکیت طرف اول و پنجاه‌درصد دیگربملکیت طرف دوم‌درخواهدآمد .

۲ ـ صادرات نفت تولید شده از ناحیه عملیات از حقوق گمرکی و مالیات صادراتی معاف بوده و مشمول هیچگونه مالیات یا عوارض یاپرداختهای دیگری بمقامات دولتی ایرانی اعم ازمرکزی یامحلی نخواهدبود .

۳ ـ طرف اول و طرف دوم وشرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط ومشتریان آنها میتوانندنفت‌رااز ایران‌آزادانه وبدون احتیاج بهیچگونه پروانه وتشریفات خاص مگر تنظیم اسنادوانجام تشریفات‌مقرر در بند٦ مادهٔ ۳۳ این‌قرارداد صادر نمایند .

٤ ـ درمورد آنچه راجع بصادرات در این‌ماده‌قیدشده‌و آنچه راجع‌بواردات وصدورمجدد آن‌در مادهٔ ۳۳ مقرر است صادرکننده و واردکننده نسبت به بیمه کشتی و ملوانان و محمولات و کرایه حمل‌وتشخیص میزان بیمه مزبور مختار خواهد بود .

۵ـ طرف دوم درمورد حمل ونقل نفت خام ومحصولات نفتی برای کشتیهای نفتکش ایرانی حق تقدم قائل خواهد بود .

مادهٔ۲۵ـ۱ـ نفت خام تولیدشده در ناحیه عملیات‌بقیمت های اعلان‌شده که شرکت ایران کانادابایستی بنحو مقرر در ماده ۱ تعیین ومنتشر نموده وباطلاع طرف‌اول برساند فروخته یاتحویل خواهدشد ولیکن قیمت‌های اعلان‌شده مزبور ممکـن است بمیزان تخفیفاتی که برطبق بند ۲ این ماده مقرر میگـردر تقلیل داده شود .

۲ ـ در مواردیکه شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط مصلحت بداند که تخفیفی از قیمت‌های اعلان شده داده‌شود میزان تخفیف بوسیله کمیسیونی مرکب از دو نفر ازمدیران شرکت ایران کانادا که هرکدام بوسیله یکی از طرفین قرارداد انتخاب میشوند معین‌خواهد گردید . تخفیفی که در مورد هر خریدار اعطا میگردد با توجه بمقدار تحویلی و طول مدت قرار داد فروش و ترتیب منظم تحویل و تضمین پرداخت و سایر شرایط معین‌خواهدشد.

مادهٔ۲۶ـ ۱ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط در هر دورهٔسالیانه که‌شروع آن‌در رأس‌هرسال ازتاریخ اجرای قرارداد است‌ازنفت‌خامی که از ناحیه‌عملیات تولیدنموده وبدست میآورد هرمقدار که طرف اول برای‌تأمین احتیاجات مصرف داخلی در ایران لازم بداند با رعایت شرایط زیر بطرف مزبور تحویل خواهد نمود :

الف ـپس ازشروع بهره برداری تجارتی طرف اول احتیاجات خودرابرای هر سه ماه کتباً بشرکت ایران کانادا اعلام خواهد نمود اعلام مزبور باید تا شروع دورهٔ سه‌ماهه‌ای که تحویل نفت خام برای آن دوره تقاضا میشود حداقل شش ماه فاصله داشته بـاشد .

ب ـ تا میزانی که شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) برای اجرای عملیات خود احتیاج به‌مصرف نفت‌خام‌داشته باشدطرف‌اول‌ازشرکت‌مزبور تقاضای تحویل نفت خام نخواهد نمود .

ج ـ میزان تقاضای طرف اول برای تحویل نفت‌خام ازشرکت‌ایران‌کانادا (عامل دستگاه مختط)درمورد هردوره سالانه نباید بامیزان تقاضای وی از عاملین دیگر که در کشور ایران انجام عملیات مشابهی را متعهد میباشند نامتناسب باشد وبهرحال میزان تقاضای‌مزبوردرهردوره سالیانه نباید ازده‌درصد کل‌تولیددستگاه مختلط تجاوز نماید .

د ـ شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) ملزم نخواهد بود که برای‌تأمین احتیاجات طرف‌اول‌مقدار تولید نفت خام‌را بمیزانی زاید برحداکثر مقدار معقول بالا ببرد .

۲ـنفت‌خامی که تحویل‌آن طبق بند ۱ این ماده موردتقاضاواقع میگردد توسط شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) در هرنقطه از منطقهٔ تولید یا نقاط مجاور آن‌که شرکت ایران کانادا تعیین نماید بطرف اول تحویل خواهد گردید.مالکیت‌نفت‌خام تحویلی‌درمحل تحویل‌بطرف اول منتقل‌خواهدشد و طرفین اول و دوم‌هریك سهم متساوی ازمقدار تحویلی مزبوررا برعهده خواهند داشت .

۳ـطرف‌اول دربرابر نفت خام که‌طبق مقررات بند ۱ این ماده ازطرف دوم تحویل میگیرد مبلغی معادل قیمتی که سهم مزبور برای‌طرف‌دوم تمام‌شده‌باضافه حق‌العمل مساوی ۱٤ سنت برای هرمترمکعب نفت بطرف دوم خواهد پرداخت پرداخت‌مزبورظرف پانزده روز ازتاریخی که طرف دوم صورت‌حساب موقتی‌آنرا ارائه مینماید انجام‌خواهد گرفت ظرف سه‌ماه بعداز خاتمه هرسال تقویمی‌طرف

دوم‌صورت حسابهای خود را برای سال‌مزبور براساس تعیین‌قطعی قیمت تمام شده که از طرف شرکت ایران کانادا بعمل میآید تعدیل خواهد نمود و تفاوتهای حاصله به اختلاف موارد در بدهکار یا بستانکار حساب طرف اول ملحوظ خواهد شد وتصفیه حساب‌ظرف‌پانزده روز از ارائه صورت بدهکار یابستانکار مزبوربعمل خواهد آمد .

٤ـقیمت تمام شده مذکور در بند ۳ این ماده از طریق تقسیم هزینه کل عملیات مربوطه بناحیه براساس مترمکعب طبق روش صحیح محاسباتی معمول‌به صنعت نفت تعیین خواهد گردید .

مادهٔ ۲۷ ـ ۱ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط‌از گاز طبیعی که تولید مینماید در حدودی که‌دستگاه مختلط بعداز تأمین مصرف‌عملیات مقرر در این قرارداد موجود داشته باشد هرمقدار که برای تأمین مصرف داخلی ایران‌مورد احتیاج طرف اول باشد بدون‌هیچگونه پرداختی غیرازآنچه درهمین ماده مقرراست بطرف‌مزبور تحویل خواهدنمود مصرف داخلی گاز درایران‌شامل احتیاجات مربوط بتهیه‌مشتقات درایران‌نیزخواهد بوداعم‌ازاینکه مشتقات مزبور مصرف داخلی داشته یابرای صادرات باشد .

۲ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط بعد از تأمین احتیاجات مشروح‌دربند(۱)این‌ماده هرمقدار از گاز که‌برای‌تأمین‌تعهدات‌طرفین اول‌ودوم که‌ممکن‌است درمقابل‌خریداران‌برعهده گرفته باشند لازم باشد بطرفین مزبور تحویل خواهد نمود مقادیرقابل تحویل بهریك ازطرفین‌طبق‌شرایط مقرر درمادهٔ ۲۲ تعیین خواهد گردید .

۳ـ هرگاه بعداز تأمین احتیاجات مشروحه دربند ۱ و ۲ این ماده مقادیر اضافی از گاز طبیعی موجود باشد شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه

مختلط میتواند از آن بمنظور انجام تعهدات صادراتی خود استفاده نماید .

٤ـ درمورد گاز طبیعی که توأماً با نفت خام تولید میشود محل تحویل بطرف اول در دستگاه جدا کننده نفت از گاز درمیدان نفت خواهدبود و در موارد دیگر محل تحویل محلی خواهدبود درمیدان گاز و یادرمجاورت آن بنحوی که شرکت ایران کانادا تعیین کند .

٥ـ درمواردیکه گاز طبیعی که بطرف اول تحویل شده و یا خواهدشد گازی باشد که درنتیجه تولید نفت خام بدست آید مقررات زیرمجری خواهدبود .

الف ـ چنانچه برای تحویل گاز طبیعی بطرف اول ایجاد وسایل اضافی ضروری گردد سرمایه لازم برای چنین عملی بعهده طرف اول خواهد بود . ولی گرداندن این وسایل اضافی و همچنین سایر وسائل تولید و تحویل گاز طبیعی به طرف اول باشرکت ایران کانادا خواهد بود .

ب ـ طرف اول هزینه های شرکت ایران کانادا را درمورد تحویل گاز که هزینه های گرداندن وسائل مربوطه نیز جزو آن خواهد بود نسبت بسهم طرف دوم بطرف دوم خواهد پرداخت .

٦ـ در مواردیکه گاز طبیعی تحویلی بطرف اول ازمیدانی تولید شده باشد که محصول آن اساساً گاز طبیعی باشد مقررات زیر مجری خواهد بود :

الف ـ اگر گاز تولید شده از میدان مزبور منحصراً برای تحویل به طرف اول باشد سرمایه ایکه برای ایجاد وسائل اضافی بمنظور آماده کردن میدان برای بهره برداری و تولید و تحویل گاز پس از ورود بمرحله تولید لزوم پیدا کند بعهده طرف اول خواهدبود . گرداندن تمام اینگونه وسائل اضافی و همچنین کلیه وسائل تولید و تحویل گاز طبیعی بطرف اول باشرکت ایران کانادا خواهد بود. طرف اول

هزینه هائی را که شرکت ایران کانادا برای تولید سهم طرف دوم از گاز طبیعی وتحویل آن‌بطرف‌اول متحمل شده بانضمام نصف هزینه‌های گرداندن تمام دستگاههای مربوط بتولیدوتحویل سهم طرف دوم بطرف‌دوم‌خواهدپرداخت .

ب ـ اگر شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) ویا طرف دوم نیز از گازطبیعی یك چنین‌میدانی استفاده کنندکلیه هزینه های جاری‌بین استفاده کنندگان از گاز بنسبت استفاده هریك تقسیم خواهدشد .

مادهٔ ۲۸ـ ۱ ـ طرفین اول‌ودوم تقبل مینمایندکه‌هریك نصف وجوهی را که دستگاه مختلط برای عملیات خود از طریق شرکت ایران کانادا لازم دارد تأمین نمایند .

۲ ـ شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط از نفت تولید شده از ناحیه عملیات آنچه راکه برای فروش دربازارهای جهانی صادر میکند بارزهائی که برای‌طرفین اول‌ودوم‌قابل‌قبول‌بوده وبوسیله‌بانك‌ملی‌ایران‌اعلان‌شده خواهد فروخت همچنین این قبیل فروش ها ممکن است به ارزی که فقطمورد قبول یکی از طرفین باشد انجام گردد مشروط براینکه طرف مزبور متعهدشود که سهم طرف دیگر را بارزی که مورد قبول‌اوباشد پرداخت کند .

مادهٔ ۲۹ ـ۱ ـ پرداخت مالیات بردرآمد طبق مقررات این قرارداد وهر مبلغ دیگری که مشمول مقررات‌مادهٔ ۳۰باشد به‌دلارآمریکا یابه‌لیره انگلیسی‌یا بهرارز دیگری که موردقبول بانك ملی ایران باشد انجام خواهد گرفت‌هرگونه پرداخت دیگر بطرف اول یابدولت ایران ونیز هرگونه پرداخت از طرف اول بشرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط یا بطرف دوم بپول رایج ایران بعمل‌خواهدآمد .

۲ ـ دفاتر اصلی و محاسبات شرکت ایران کانادا (عامل) یا طرف دوم به‌دلار آمریکائی نگاهداری خواهد شد و باین منظور تبدیل پول ایران بدلار آمریکائی بپول ایران بنرخ معدل واقعی ماهیانه‌ای تسعیر خواهد شد که بآن نرخ پول ایران توسط شرکت ایران کانادا یا طرف دوم در ماه مزبور درمقابل دلار آمریکائی خریداری شده است وهر گاه اینگونه خرید ظرف ماه مزبور بعمل‌نیامده‌باشد نرخ خرید نزدیکترین ماههای پیش مأخذ تسعیر خواهد بود . درآخر هردوره سالیانه مابه‌التفاوت حاصل از تغییرات نرخ ارز در دفاتر شرکت ایران کانادا (عامل) یا در دفاتر طرف دوم بر حسب مورد بمخارج عملیات شرکت ایران کانادا (عامل) یاطرف دوم اضافه یا کسر خواهدشد .

۳ـ دولت ایران وسائلی فراهم خواهد کرد که شرکت ایران‌کانادایاطرف دوم مطمئناً بتوانند پول ایران رادرمقابل دلارآمریکائی بدون تبعیض و بنرخ تسعیر بانك که درروز معین برای مشتریان پول ایران درمقابل دلار آمریکائی بطور عموم دردسترس باشد خریداری نمایند . چنانچه درهرموقع چندین نرخ تسعیر بانکی موجود باشد نرخی که بیشترین مبلغ پول ایران رابدست میدهد ملاك عمل قرار خواهد گرفت .کلیه بهای گواهی نامهٔ ارزی حق‌العمل دستمزد و امثال آن جزءنرخ ارز محسوب خواهد شد .

٤ ـ شرکت ایران کانادا یا طرف دوم ملزم بتبدیل هیچ قسمت از وجوه خرد بپول ایران نخواهندبود ولی‌وجوهی راکه برای‌پرداخت هزینه‌های عملیات خود درایران لازم‌میدانند بایدازطریق بانکهای مجاز بپول ایران تبدیل کنند .

۵ ـ درمدت این قرارداد وپس ازپایان مدت این‌قرارداد شرکت‌ایران کانادا (عامل) یاطرف دوم ممنوع‌نخواهند بودازاینکه‌هر گونه‌وجوه یادارائی راآزادانه

درخارج از ایران داشته باشند یاآنرا نقل وانتقال دهند ولو آنکه‌این‌وجوه یا دارائی از عملیات‌آنها درایران بدست‌آمده باشد وهمچنین ممنوع نخواهندبوداز اینکه حسابهائی بارزخارجی دربانك ملی ایران داشته باشند ووجوه موجود در بستانکار حساب‌های خودرا تا حدودی که‌وجوه دارائی‌های مزبور بوسیله شرکت ایران کانادا بعنوان عامل یا بوسیلهٔ طرف دوم طبق مقررات این قرارداد بایران وارد شده ویااز عملیات آنهاحاصل شده باشد آزادانه نگاهداشته یامنتقل وصادر نمایند .

۶ـ هزینه هاوعایداتی که بارزی غیر ازدلارآمریکائی یا پول ایران باشد بدلارآمریکائی تسعیر خواهدشد . درمورد ارزهائی که نرخی درایران برای‌آن اعلان نشده باشد نرخ تسعیرعبارت خواهد بود ازمعدل ریاضی متوسط نرخهای روزانه‌خرید وفروش دلارآمریکائی نسبت بارز مزبورطی ماه مورد بحث .درمورد ارزهائی که نرخ‌آن درایران اعلان شده باشد ابتدا آنرا بریال تبدیل و سپس بمأخذمعدل ماهیانه نرخ تسعیر تجارتی بانکی بشرحی که دراین ماده مقرر است به‌دلارآمریکائی تبدیل خواهند نمود .

۷ـ**الف** ـ ازنظر این قرارداد وبرای تعیین‌درآمد ناویژه حاصله در ایران ازنقطه نظر مالیات بردرآمد دولت ایران چنانچه بهای اعلان شده بارزی غیر از دلار آمریکائی باشد تسعیرآن بدلار آمریکائی براساس ارزش برابری روز که طبق مقررات اساسنامه صندوق بین‌المللی پول تعیین شده باشد خواهد بود در صورتیکه ارزش برابری مزبور تعیین نشده باشد طرف اول و طرف دوم‌سعی خواهندکرد که درخصوص تعیین اساس قابل قبولی برای تسعیر مزبور توافق حاصل‌نمایند . در صورت‌عدم حصول‌توافق‌تسعیر مذکور براساس متوسط نرخهای خریدوفروش ارزبین‌دلارآمریکائی‌وارز مورد بحث درپایان روزکارادارای‌مربوطه

در نیویورك طبق گواهی بانك‌ملی ایران بعمل‌خواهدآمد.

ب ـ هر گاه روزی نرخ خرید وفروش ارز درنیویورك معین نگرددنرخی که بجای متوسط نرخ‌خرید وفروش ارز در نیویورك باید ملاك‌عمل قرار گیرد عبارت خواهد بود از متوسط‌آخرین نرخهای قبلی ارز مورد بحث در نیویورك که بوسیله بانك ملی ایران گواهی شده باشد درصورتیکه ارزخارجی مورد بحث درنیویورك نرخ بندی نشده باشد نرخیکه باید برای منظور های مذکور درفوق بجای متوسط نرخهای خریدوفروش ارز در نیویورك بکار رود عبارت از نرخی خواهد بود که اتحادیه بانك های سویس ـ زوریخ باتوجه بمعاملات باآن‌ارز مناسب تشخیص دهد.

۸ـ دولت‌ایران‌اطمینان‌میدهد که بعدازخاتمه‌این‌قرارداد وجوهی که بپول ایران در اختیار شرکت ایران کانادا بعنوان عامل یا در اختیار طرف دوم میباشد تاآنجا که وجوه مزبور طبق این‌قرار داد بایران وارد شده یااز عملیاتی که بموجب این قرارداد برعهده دارند حاصل شده باشد بدرخواست آنان وبدون هیچگونه‌تبعیض‌بنرخ‌بانکی که‌بطورعموم‌مورد دسترس خریداران دلارآمریکائی باشد به دلارآمریکائی قابل تبدیل‌خواهد بود.

۹ ـ مدیران و کارکنان غیر ایرانی شرکت ایران کانادا یا طرف دوم وخانواده‌های‌آنها ممنوع نخواهند بود ازاینکه وجوه یادارائی‌را که‌درخارج از ایران دارندآزادانه نگاهداشته یا انتقال دهند ومیتوانند هرقسمت از این وجوه راکه برای حوائج‌آنها ولی نه بمنظور سفته بازی ضروری باشد بایران انتقال دهند این قبیل اشخاص مجاز نخواهند بود که در ایران معاملات ارزی از هر قبیل بغیر از طریق بانکهای مجاز یاطرق دیگر که دولت تصویب کندانجام‌دهند

۱۰ـ مدیران یا کارمندان غیرایرانی شرکت ایران کانادا یا طرف دوم

درخاتمه‌خدمت خود درایران که‌ایران را ترك‌مینمایند حق خواهند داشت‌مبلغی که ازپنجاه درصد حقوق ۲٤ ماه اخیرخدمت آنها متجاوزنباشد بارز کشور محل اقامت عادی خود آزادانه ازایران خارج کنند .

مادهٔ۳۰ـ ۱ـ طرف‌دوم بارعایت‌مقررات بند۲زیرطی‌دوازده‌سال‌اول‌ازتاریخ اجرا حداقل‌مبلغ ۱۸ میلیون دلارآمریکائی برای عملیاتی که بموجب این‌قرارداد متعهد گردیده است مستقیماً و یا از طریق عاملیت شرکت ایران کانادا خرج خواهد کرد . حداقل مذکور در مدت دوازده سال طبق جدول زیر خرج خواهد شد :

دوره‌های سالیانه بعد ازتاریخ اجرا	مبلغ
دوره چهارسالهٔ اول	۸۰۰۰۰۰۰دلار
دوره سالیانه پنجم وهریك ازدوره‌های سالیانه بعدی تا خاتمه سال دوازدهم	۱۲۵ ۰۰۰۰ دلار

۲ ـ ظرف شصت روزبعد ازخاتمه سال چهارم میزان کل مخارجی که طرف دوم در عملیات خود ضمن چهار سال گذشته بمصرف رسانیده است معین خواهد گردید .

الف ـ چنانچه مخارج مزبورازمیزانی که برای خرج در دوره مورد بحث معین گردیده بود کمترباشدتفاوت‌آن‌مبلغی که برای‌مخارج هشت سال‌آینده‌تعیین گردیده است اضافه خواهد شد .

ب ـ چنانچه‌مخارج مزبورازمیزانی که برای خرج‌دردوره موردبحث‌معین گردیده بود بیشترباشد اضافه‌آن ازمبلغی که برای مخارج هشت سال آینده‌تعیین گردیده است کم خواهد شد .

ج ـ درصورتیکه بعلت پیش‌آمد فرس‌ماژربنحومقرردراین قرارداد اجرای عملیات طرف دوم غیرممکن گردد یا بعلت مزبوراجرای‌آن عملیات دریك‌یاچند سال بمانعی برخورد یا بتأخیر افتد این امر تأثیری در میزان تقسیم مخارجی که بشرح جدول مندرج دربند۳ این ماده مقرراست نخواهد داشت مشروط براینکه طرف دوم بعد ازرفع پیش‌آمد مزبورکلیه‌تعهداتی راکه‌موجب بند ۲ فوق‌برعهده دارد قبل ازانقضای سال دوازدهم ازتاریخ اجرا یا درصورتیکه قرارداد بعلت‌پیش آمد فرس‌ماژرتمدید شده باشد قبل از تاریخ ازانقضای مدت اضافی مذکور انجام داده باشد .

۳ ـ درطول مدت چهارسال اول عملیات اکتشافی تحت هیچ عنوانی بجزدر موارد فرس‌ماژربنحو مقرر دراین قرارداد موقوف یا تعطیل نخواهد شد لیکن در انقضای مدت مزبورونیزدرانقضای هریك ازهشت‌سال‌بعدی درصورتیکه طرف دوم ملاحظه نماید که‌شرایط زیرزمینی ناحیه‌طوری است که کشف نفت‌بمیزان‌تجارتی برای‌اوغیرمقدوربنظرمیرسدمیتواندازادامه دادن بعملیات‌اکتشافی‌خودداری‌نماید ودراین‌صورت باید قصدخود رابطرف اول اعلام نموده ازحقوق خود نسبت بناحیه عملیات صرف‌نظر کند لیکن باید ثابت نماید که‌کلیه اموراکتشافی‌الی تاریخ اعلام مزبورطبق برنامه بموقع اجرا گذارده شده وکلیه مبالغی که برای خرج کردن در دوره‌مقدم‌براعلام‌مزبوردرنظر گرفته شده‌بودوبالتمام‌خرج‌شده‌است.هر گاه‌مقداری

ازمبالغ مزبورخرج نشده‌باشد طرف‌دوم‌باید نصف مقدارخرج نشده مزبوررابطرف اول بپردازد .

٤ ـ درصورتیکه درانقضای‌سال دوازدهم نفت کشف شده لیکن‌حداقل‌مبلغی که بموجب بندیك‌این ماده مقرراست کلا بمصرف نرسیده باشد طرف دوم ملزم خواهد بود که نصف مقدارخرج نشده را بطرف اول بپردازد .

٥ ـ پس‌از کشف‌نفت درناحیهٔ عملیات بمیزان تجارتی طرف دوم میتواند اقلا شصت روز پیش ازشروع هر دوره سالیانه بطرف اول اعلام کند که قصد دارد بجای اجرای تمام‌یاقسمتی ازبقیهٔ‌تعهدات مخارج مشروع دربند اول این‌ماده‌مبلغ معینی بحساب‌دستگاه مختلط برای عملیاتی غیرازاکتشاف خرج کند مخارجی که باین شرح بعمل آید بمنزله مخارجی‌خواهد بود که دراجرای‌مقررات‌بند یك‌این ماده بعمل آمده باشد ردراین صورت از تعهدات طرف اول برای پرداخت هزینهٔ عملیات دستگاه مختلط بمیزان نصف مخارج مزبور کسرخواهد شد .

٦ ـ هرگاه‌کلیه تعهدات مربوط بمخارج‌بشرح‌مقرردربند یك‌این ماده‌انجام گردیده اما قسمتی ازمخارج‌بنحومقرردربند ٥ برای عملیات غیرازاموراکتشافی بمصرف رسیده باشد وبعداً بنظرطرف دوم برای اموراکتشافی مخارج اضافی‌لازم شود شرکت ایران‌کانادا میتواند بعنوان عامل دستگاه مختلط تا حدود درآمدی که تاآن موقع ازتولید بدست آورده مخارج اضافی مزبور را تأمین نماید .

۷ ـ طرف دوم‌ظرف مدت باقی قرارداد که‌آغازآن ازسال سیزدهم‌ازتاریخ اجرا خواهدبود برای سال سیزدهم وهریك ازسالهای متعاقب آن حق‌الارضی که مبلغ آن درستون زیرمعین گردیده به نسبت نواحی باقیمانده عملیات بطرف اول خواهد پرداخت :

ستون الف کل	
تاریخ	حق الارض برای
پرداخت	هر کیلومترمربع
درسال سیزدهم وهریك ازسالهای بعدی تا خاتمه	
سال هفدهم	۴۰۰دلار
درسال هیجدهم وهریك از سالهای بعدی تا خاتمه	
سال بیست ودوم	۴۸۰دلار
درسال بیست وسوم وهریك ازسالهای بعدی	۶۰۰دلار

مقررات مربوط باحتساب حق الارض جزوهزینه‌های عملیات و مواردی که حق‌الارض بعنوان پرداخت مشخص تلقی خواهد شد بشرحی است که در بند الف مادهٔ ۹ قانون معین گردیده است .

مادهٔ ۳۱ ـ ۱ ـ طرفین اول و دوم ملزم خواهند بود کـه نسبت بسود ویژه حاصله ازعملیات مقرر دراین قرارداد طبق مقررات قانون مالیات بر درآمد وقت مالیات بپردازند مشروط براینکه :

الفـ نرخ مالیات بر درآمدی که بموجب آن هریك ازطرفین باید مالیات خودرا بپردازندازنرخ پنجاه درصد که‌بموجب‌قانون مالیات بردرآمد مورخ۱۳۳۵ مقررشده تجاوز ننماید و

بـ مقرراتی که برای تعیین سود ویژه هر یك از طرفین مجری میگردد نامساعدترازآنچه بموجب مادهٔ ۳۵ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۲۸ وتأیید آن طی مادهٔ ۳۶ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۳۵ تصریح گردیده است نباشد .

۲ ـ شرکت ایران کانادا که صرفاًبعنوان عامل غیرانتفاعی‌طبق مقررات

این قرار داد عمل میکند مشمول مالیات نخواهد بود و همچنین ارتباطی که بین طرفین قرار داد بعنوان دستگاه مختلط ایجاد گردیده مشمول تعهدات مالیاتی نخواهد بود .

۳ ـ بدهی مالیاتی هریك از طرفین بر اساس سود ویژه حاصله از عملیات مقرر در این قرارداد تعیین وبرطبق روش حسابداری معمول صنعت نفت احتساب خواهد گردیداز میزان بدهی مالیاتی که باین ترتیب تعیین میگردد هر گونه مبلغی که طرف مزبور بموجب این قرارداد وبر طبق قانون نفت و مقررات قوانین مالیات بردرآمد وقت (بارعایت مقررات بند۱ این ماده) حق داشته باشد به بستانکار خود محسوب نماید و یا هر مبلغی که حق داشته باشد از بدهی مالیاتی خود کسر کند کسر خواهد شد .

٤ـ درآمد ناویژه هریك از طرفین در هر دوره مالیاتی معادل مبلغ زیر خواهد بود:

الف ـ ارزش سهم وی از نفتی که توسط شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط بمنظور مصرف داخلی ایران بطرف اول تحویل گردیده باشد ارزش مزبور بر اساس بهائی که طبق مادهٔ ۲٦ این قرار داد تعیین میگردد احتساب خواهد شد و نیز درصورتیکه پرداختی بموجب مادهٔ ۲۷ بابت گاز طبیعی بعمل آمده باشد جزو درآمد ناویژه منظور خواهد گردید .

ب ـ ارزش پنجاه درصد از کلیهٔ نفتی که بطریقی غیراز طریق فوق فروخته یا صادر شده یا منتقل شده باشد (بجز نفتی که در هوا سوخته و بهوا رفته یا بطریقی که خارج از اختیار شرکت ایران کانادا بوده ضایع گردیده یادر جریان عملیات بمصرف رسیده باشد) که بر اساس بهای اعلان شده که درروز فروش یا صدور یا انتقال منتشر گردیده منهای تخفیفات مقرر در بند ۲ مادهٔ ۲۵ محسوب خواهد شد .

۵ ـ هریك از طرفین ضمن تعیین درآمد ویژه خود میتواند آن‌قسمت از مخارج وهزینه‌ها و پرداخت ها راکه برای اجرای عملیات مقرر دراین قرارداد خواه خود خواه بوسیلهٔ عاملیت شرکت ایران کانادا برای اجرای عملیات مقرر در این قرارداد متحمل شده بشرح زیر از سهم درآمد ناویژه خود کسر کند مشروط بر اینکه هزینه های مزبور مستند باسناد یا اقلام وارده در دفاتر باشد :

الف ـ منظور داشتن پرداخت حق‌الارض مقرر در مادهٔ ۳۰ در جزء هزینه ها طبق اصولی‌که در بند الف مادهٔ ۹ قانون نفت مقرر گردیده است خواهد بود .

ب ـ سهم هریك از طرفین ازکلیهٔ مخارج و هزینه هائی‌که شرکت ایران کانادا بعنوان عامل انجام داده باشد مشروط بر اینکه مخارج و هزینه های مزبور الزاماً و منحصراً با اجرای عملیات مقرر در این قرارداد بستگی داشته باشد . هزینه‌های اداری و تأسیساتی و تشکیلات و نیز حقوق واجاره بها و یا پرداختهای دیگری که در مقابل استفاده هر گونه از اموال تأدیه شده باشد و همچنین مخارج حفاری چاههائیکه استحصال نفت‌آنها بمیزان تجارتی‌نبوده‌وقیمت اجناس وخدمات ومخارجی که برای نقشه‌برداریهای زمینی وهوائی ودریائی شده و مخارج مربوط بحفر وتنقیه و عمیق کردن یا تکمیل چاهها یا آماده کردن آنها جزو مخارج و هزینه های مزبور خواهد بود مگر درمواردی که مخارج وهزینه های مربوطه بحساب سرمایه گذارده شده و مبلغ استهلاك در باره آنها منظور شده باشد .

ج ـ مبلغ معقولی در هر سال برای استهلاك فرسودگی ومتروك شدن و

تمام شدن وتهی شدن بمنظور استهلاك هزینه‌های سرمایه‌ای توسط شرکت‌ایران کانادا (عامل) درمورد عملیاتش در ایران .

د ـ قسمتی ازضررهای جبران نشده مخارج‌عملیات که دردوره‌های‌مالیاتی قبلی برهریك از طرفین وارد آمده وبحساب دوره‌های بعد منتقل گردیده است مشروط برآنکه انتقال این حسابها از سالی بسالی بیش‌از ۱۰سال از دورهٔ مالیاتی که این ضررها در آن دوره ایجاد گردیده است نباشد .

ه ـ سهم هریك ازطرفین اززیانهای متحمله در موردانجام عملیات‌درایران مشروط برآنکه بوسیله‌بیمه یابنحو دیگری جبران نشده‌باشد این خسارات شامل مطالبات غیرقابل وصول و زیانهای ناشیه ازدعاوی خسارت مربوط بعملیات انجام شدهٔ در ایران و زیان ناشیه از خسارات وارده بذخایر تجارتی یا هرگونه دارائی که برای عملیات مزبور در ایران استعمال شود یا انهدام یا از دست دادن آنها خواهد بود .

مادهٔ ۳۲ـ ۱ ـ باستثنای موارد زیر :

الف ـ مالیات بردرآمد که طبق مقررات این‌قرارداد باید بدولت ایران پرداخت شود .

ب ـ حقوق گمرکی بنحو مقرردرمادهٔ۳۳ .

ج ـ پرداختهای مقرر بطرف اول طبق این قرارداد .

د ـ پرداختهائی که بابت مالیات طبق قانون مالیات بردرآمد بر حقوق کارمندان تعلق میگیرد و همچنین پرداختهائیکه باید از مقاطعه کاران و عاملین بابت‌کارهائیکه در ایران انجام میدهند کسر شود .

ه ـ عوارض وحقوق معقول و خالی از تبعیضی که بمقامات درلتی در مقابل خدمات درخواست شده ویا خدماتی که بطور عموم برای عامه‌انجام میشودازقبیل

عوارض راه حق‌آب و عوارض بهداشت وعوارض فاضل‌آب پرداخته‌شود .

و ـ مالیات و حقوق خالی از تبعیضی که شامل عموم است از قبیل‌حق‌تمبر اسناد‌وحق ثبت امور حقوقی وبازرگانی و حق‌ثبت اختراعات وتألیفات .طرف‌دوم و شرکت ایران کانادا (در مواردی که مربوط باو باشد) از مطالبهٔ هر گونه پرداختی بطرف اول یا بمقامات دولتی ایران (اعم از مرکزی و محلی) معاف خواهندبود و بر سود سهام پرداختی طرفین اول‌یادوم بابت درآمدحاصله‌ازعملیات مقرر در این قرارداد هیچگونه مالیاتی تعلق نخواهد گرفت .

مادهٔ ۳۳ ـ ۱ ـ کلیه ماشین‌آلات ـ وسائل ـ وسائل نقلیه آبی ـ دستگاهها افزار ـ ادوات ـ قطعات‌یدکی ـ مصالح ـ الوار ـ موادشیمیائی ـ مواد ضروری‌برای اختلاط و امتزاج ـ وسائل خودرو وسایر وسائط نقلیه ـ هواپیما ـ هرنوع‌مصالح ساختمانی ـ آلات فولادی ـ اشیاء و اثاثیه و لوازم اداری ـ حوائج کشتی ـ مواد خواربار ـ البسه ولوازم استحفاظی ـ دستگاههای تعلیماتی ـ محصولات نفتی که در ایران بدست نیاید و کلیهٔ اجناس دیگری که منحصراً از لحاظ صرفه‌جوئی‌وحسن جریان عملیات و وظائف طرف دوم یا شرکت ایران‌کانادا بعنوان عامل ضروری باشد بدون پروانهٔ ورودی وبا معافیت ازهر گونه‌حقوق گمرکی‌وعوارض شهرداری و سایر مالیاتها یا پرداختهای دیگربایران واردخواهد شد . موادفوق شامل حوائج طبی وجراحی و لوازم بیمارستان و محصولات طبی و دارو و اسباب طبی و اثاثیه و ادواتی که‌در تأسیس و گرداندن بیمارستان وداروخانه ضروری‌باشد نیز خواهدبود .

۲ ـ طرف دوم و شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) با اطلاع طرف اول حق خواهندداشت درهرموقع که مایل‌باشند اشیائی‌را که بوسیلهٔ آنهاواردشده بدون هیچگونه پروانه وبا معافیت ازهر گونه حقوق ومالیات ویاپرداختی‌مجدداً صادر نمایند .

۳ ـ طرف دوم و شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) نیز حق خواهند داشت باتصویب طرف‌اول که بدون‌جهت ازتصویب مزبورخود داری نشده وتأخیر درآن رخ نخواهدداد اشیاء مذکوریکه وارد کرده‌اند درایران بفروش برسانند . دراینصورت مسئولیت پرداخت حقوق‌مربوطه وهمچنین انجام‌تشریفات لازمه طبق مقررات جاری و تهیه اسناد ترخیص برای طرف دوم یا شرکت ایران کانادا (بعنوان‌عامل) بعهده خریدارخواهدبود .

٤ ـ اجناسیکه برای‌استفاده ومصرف‌مدیران وکارکنان‌طرف دوم‌وشرکت ایران کانادا و وابستگان تحت تکفل مدیران و کارکنان مزبورمناسب تشخیص گردد بدون‌لزوم‌هیچگونه پروانه‌ورودی‌وبامعافیت ازمقررات‌هرنوع‌انحصاردولتی ولی‌باپرداخت حقوق گمرکی وسایر مالیاتهائیکه درموقع ورود معمولا بآن تعلق میگیرد واردخواهدشد. این‌قبیل‌اجناس قابل‌فروش نخواهد بود مگربمدیران و کارکنان‌ومکفولین مذکورآنهم منحصراً برای استفاده ومصرف‌آنها .

۵ ـ بدون‌آنکه‌در کلیات حقوق‌فوق‌الذکرمحدودیتی حاصل‌شود طرف‌دوم یاشرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) درتحصیل لوازم وحوائج خود باید نسبت باشیائیکه درایران‌ساخته ومهیامیشود رجحان‌قائل‌شوندبااین‌قید که‌اشیائ مذکور بامقایسه بااشیاء مشابه خارجی باهمان شرائط مساعد ازلحاظ نوع جنس وقیمت و سهل‌الحصول بودن‌آن درموقع لزوم بمقادیر مورد نیاز وقابل مصرف بودن‌آن در مواردی که برای‌آن منظورشده درایران‌بدست‌بیاید. درمقایسه‌قیمت‌اشیاء وارداتی با اشیاء ساخته ومهیا شده درایران کرایه وهرگونه حقوق گمرکی که طبق این قرارداد نسبت‌باشیاء وارداتی مزبورقابل‌پرداخت‌باشد باید ملحوظ گردد .

۶ ـ کلیه واردات و صادرات مذکور در این قرارداد مشمول تنظیم اسناد و تشریفات گمرکی بوده و این تکالیف از آنچه معقولا مجری است سنگین‌تر نخواهد بود (ولی مشمول پرداختهائیکه بموجب مقررات مربوطه این قرارداد از آن معاف گردیده نمیباشد) این قبیل تشریفات و تنظیم اسناد بطور ساده و سریع انجام خواهد شد و باین منظور بین شرکتهای مربوطه و مقامات گمرکی ممکن است درصورت لزوم ترتیبات مقتضی داده شود .

مادهٔ ۳۴ ـ ۱ ـ مدت این قرارداد برای هریك از نواحی مقرر در ماده سه که منابع قابل بهره برداری بمیزان تجارتی در آن کشف شده باشد ۲۵ سال از تاریخ شروع ببهره برداری تجارتی در ناحیه مربوطه خواهد بود .

۲ ـ از لحاظ مقررات این ماده تاریخ شروع بهره برداری تجارتی تاریخی خواهد بود که صد هزار متر مکعب از مواد نفتی تولید شده از ناحیه مربوطه فروش و تحویل شده باشد .

۳ ـ قبل از پایان ۲۳ سال طرف دوم میتواند قصد خود را دائر به تمدید این قرارداد به طرف اول اطلاع دهد در اینصورت تمدید برای مدت ۵ سال از پایان سال بیست و پنجم بخودی خود و برطبق مواد این قرارداد عملی خواهد گردید .

۴ ـ دو تمدید اضافی پنجساله نیز یکی از خاتمه سال سی‌ام و دیگری از خاتمه سال سی و پنجم مجاز خواهد بود و طرف دوم در هر مورد دو سال قبل از پایان مدت جاری باید قصد خود را مبنی بر تمدید بطرف اول اطلاع دهد .

۵ ـ در مورد دو تمدید مشروحه در بند ۴ مقررات زیر رعایت خواهد شد :

هر گاه وقتی تقاضای تمدید بوسیله طرف دوم بعمل میآید شرکتهای نفتی خارجی دیگری که با طرف اول بمنظور فعالیت‌های مشابهی مشارکت نموده‌اند و تا

آن تاریخ ازلحاظ تولید نتایجی معادل یا بهتر از آنچه توسط شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل دستگاه مختلط) حاصل گردیده بدست آورده باشند قراردادهائی منعقد کرده باشند که شرایط آن رویهم رفته برای ایران از شرایط این قرارداد مساعد تر باشدکلیهٔ شرایط قراردادهای مذکورشامل مدت تمدیدمورد تقاضای طرف دوم نیز خواهد بود.

مادهٔ ۳۵ ـ ۱ ـ شرکت ایران کانادا در خاتمه مدت یافسخ این‌قرارداد منحل گردیده اموال منقول دستگاه مختلط بفروش خواهد رسید ودرآمدآن بین طرفین بنسبت مساوی تقسیم خواهد شد .

۲ـ کلیهٔ تأسیسات واراضی بدون هیچگونه پرداخت بطرف‌اول‌انتقال‌خواهد یافت .

مادهٔ ۳۶ ـ ۱ ـ طرف دوم میتواند درهرموقع که‌مقتضی بداند تمام‌یاقسمتی از منافع خودرا در حقوق وتعهداتی که بموجب اینقرار داد مقرراست باشخاص زیرمنتقل نماید .

الف ـ شرکت یاشرکتهائیکه طرف دوم تحت کنترل آنهاباشد.

ب ـ شرکت یاشرکتهائیکه تحت کنترل طرف دوم‌باشند.

ج ـ شرکت یاشرکتهائی که تحت کنترل‌شرکت یاشرکتهای مشروحه‌در قسمت الف وب فوق باشند. ازلحاظ مقررات این بند مقصود ازکنترل یك‌شرکت عبارت است ازمالکیت مستقیم یاغیرمستقیم کلیهٔ سهام آن شرکت . و منتقل الیه باید شرکتی باشد که‌وضع آن با شرایط مذکور در مادهٔ ٤ قانون نفت مطابقت نماید .

۲ ـ هر گونه انتقالی توسط طرف دوم بجز آنچه که طبق بند۱ فوق اجازه داده شده است محتاج بکسب موافقت کتبی وقبلی طرف اول خواهدبود وطـرف مزبوربایدقبل‌ازابرازموافقت‌تأییدهیأت‌وزراء وتصویب‌قوه‌مقننه‌رانیز تحصیل‌نماید.

مادهٔ ۳۷ ـ ۱ـ درمواردی که بحکم قوهٔ قهریه (فرس‌ماژر) مانعی‌پیش‌آید که بطور معقول از حیطهٔ اختیار طرف دوم یا شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) خارج بوده اجرای تعهدات یا اعمال حـقوق مقرردراین قرارداد راغـیر ممکن یا موقوف گرداند یاتأخیری درآن ایجاد کند .

الف ـ عدم انجام یا تأخیر طرف دوم یا شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل)دراجرای تعهدات‌مزبور بعنوان‌تخلف‌ازاجـرای‌این‌قراردادتلقی‌نخواهدشد.

ب ـ مدتی که تأخیردراجرا واعمـال حقوق و تعهدات مزبور طول کشیده باشد بمدتی که طبق قرارداد مقرراست اضافه خواهدشد .

ج ـ هر گاه ادامه مدت قوه‌قهریه کمترازیك سال‌نباشداین‌قراردادبخودی خود برای دوره ای مساوی بامدت مزبور تمدیدخواهدشد واین امردرحقوقی که بموجب قرارداد برای تمدیدهای اضافی درنظر گرفته شده‌است خـدشه ای وارد نخواهد ساخت .

۲ـمنظورازقوه‌قهریه (فرس‌ماژر) دراین‌قراردادهمان‌است که‌درعرف‌حقوق بین المللی تعریف شده است .

مادهٔ ۳۸ ـ ۱ ـ طرفهای قرارداد متعهد میشوند که شرایط و مقـررات این

قراردادرا برطبق اصول‌حسن‌نیت وصمیمیت متقابل‌اجرا نموده وهم‌عبارات‌وهم‌روح شرایط ومقررات‌مزبوررا رعایت کنند .

۲ ـ تأیید این‌قرارداد طبق‌مادهٔ ۲قانون نفت ازطرف‌هیأت وزیران بمنزلهٔ قبول‌تعهداتی است که طبق‌مقررات این‌قرارداد برعهده دولت گـذارده شده است من‌جمله تعهدات‌مربوط به‌اقداماتیکه بایدازطرف دولت انجام‌شودویاموافقت‌هائی که‌باید ازطرف دولت بعمل‌آید .

۳ ـ هیچگونه اقدام قانونگذاری یا اداری اعم‌ازعمومی وخصوصی‌ویاعمل دیگرازهرقبیل ازطرف‌دولت ویا مقامات‌دولتی درایران (اعم ازمرکزی ومحلی) یا ازجانب طرف‌اول‌این قرارداد را الغاء نخواهد نمود ودرمقررات آن اصلاح یا تغییری بعمل نخواهدآورد ومانع ومخل حسن اجرای مقررات‌آن نخواهد شد ـ الغاء یااصلاح یاتغییرمزبور فقط درصورت توافق‌طرفین ممکن‌خواهدبود .

٤ ـ هرگاه‌وظائف طرف‌اول بدیگری که تحت اختیاردولت‌ایران‌یامسئول درمقابل دولت‌ایران باشد منتقل شودمنتقل‌الیه مزبور تمام تعهداتی راکه طرف اول‌بموجب این‌قرارداد دارد بعهده خواهد گرفت . هرگاه طرف‌اول‌ازمیان برود ووظائف‌آن بدیگری که تحت‌اختیاردولت ایران یا مسئول درمقابل دولت ایران باشد محول نگردد تمام تعهداتیکه طرف اول بمـوجب این‌قرارداد دارد تعهدات مستقیم دولت ایران خواهدشد .

٥ ـ وزارت دارائی میتواند ازطرف دولت‌ایران‌هرگونه اقدامی‌بعمل‌آورد یاهرگونه موافقتی‌بنماید که درمورد این‌قرارداد یابرای تأمین اجرای‌آن بطرز بهترلازم یا مقتضی باشد هراقدامیکه بدین نحوانجام یا موافقتی که بدین طریق بعمل‌آمده‌باشد برای‌دولت الزام‌آورخواهد بود .کلیه مقامات ایرانی بایستی از

کلیه دستورهای وزارت‌دارائی مربوط‌باجرای این‌قرارداد متابعت‌نمایند ومقامات مذکوردراجرای این‌امردارای اختیارات تام خواهندبود . هرگاه وزارت دارائی بعللی ازاختیاراتیکه بموجب مقررات‌این‌ماده بآن‌وزارتخانه داده‌شده‌است‌استفاده ننماید هیأت دولت اختیارات مذکور را بوزارتخانه یا اداره دیگری واگذار خواهدنمود .

مادهٔ ۳۹ ـ ۱ ـ هرگاه اختلافی مربوط باجراء یا تفسیراین قرارداد پیش آید طرفین میتوانند موافقت کنند که موضوع به‌یك هیأت سازش مختلط‌مرکب ازچهارعضو مراجعه شود که هریك ازطرفین دونفرآنرا تعیین خواهند نمود و وظیفه‌آنها کوشش درحل موضوع بطریق دوستانه خواهد بود هیأت سازش پس از استماع اظهارات نمایندگان طرفین رأی خودرا درظرف سه‌ماه ازتاریخ ارجاع شکایت‌به‌هیأت صادرخواهد کرد . رأی مزبور درصورتی الزام‌آور خواهد بود که باتفاق صادرشده‌باشد .

۲ ـ هرگاه طرفین نسبت بارجاع اختلاف بکمیسیون سازش‌توافق ننمایند ویا اختلاف‌بعدازارجاع بکمیسیون مزبورحل‌نشده‌باشد طریق‌آن منحصراً ارجاع بداوری طبق‌مقررات مادهٔ ٤١ خواهدبود .

مادهٔ ۴۰ ـ ۱ ـ هرگونه اختلاف مربوط بمسائل فنی ویا محاسباتی ممکن است باتوافق طرفین یابه‌کارشناس واحد یابه‌هیأتی مرکب‌ازسه‌کارشناس مراجعه شود دونفرازسه‌کارشناس مزبور را طرفین انتخاب خواهند کرد (هریك یکنفر) وسومی بتراضی‌طرفین تعیین خواهدشد . اگرطرفین نتوانند درانتخاب کارشناس واحد یاکارشناس سومی تراضی کنند هریك ازطرفین‌میتوانند :

در موارد فنی به مدیر مؤسسه Eibgenossiche Technihes Hochschule of zurich

و درموارد محاسباتی برئیس Schweizerische Kammer Fur Revision swesen Of Zurich

مراجعه کنند که کارشناس واحد یاکارشناس سومی را تعیین نماید . چنانچه ظرف یکماه از تاریخ ارجاع امربکارشناس طرفین‌درباب ارجاع اختلاف بکارشناس‌واحد یاکارشناسهائی بشرح‌مقرربالا تراضی ننمایندموضوع‌بایستی طبق مادهٔ ٤١بداوری ارجاع‌شود .

۲ ـطرفین ظرف‌یکماه ازتاریخ‌ارجاع امربکارشناسی کارشناس‌یاکارشناسان را تعیین خواهندکرد کارشناس سوم در صورتیکه بتراضی طرفین شود ظرف مدت اضافی یکماه‌ودرصورتیکه بتراضی طرفین‌انتخاب‌نشده‌باشدظرف‌مدت دوماه تعیین‌خواهد شد . تعیین کارشناس واحد در مواردیکه بتراضی طرفین عملی نشده باشد ظرف مدت سه‌ماه ازتاریخ ارجاع امر بکارشناسی بعمل‌خواهدآمد.

۳ ـ طرفین‌باید درقرارداد ارجاع‌بکارشناسی مسائل فنی یا محاسباتی‌را که مورد رسیدگی قرار میگیرد بطرز روشن وصریح توضیح دهند . رأی کارشناس واحد یاسه‌کارشناس باید ظرف شش ماه از تاریخ تعیین کارشناس واحدیا کارشناس سوم (هرکدام که‌مورد پیداکند) صادر شود .اگراختلاف بسه کارشناس مراجعه شودرأی کارشناسان ممکن‌است باکثریت آراء صادرشود . کارشناس یاکارشناسان باید رأی خودرامنحصراً نسبت بمسائل فنی یا محاسباتی صادرکنند ورأی مزبور قاطع وبرای طرفین الزام آور خواهدبود .

٤ ـ اگر ضمن رسیدگی که از طرف کارشناس یا کارشناسان بعمل میآید

مسئله‌ایکه بنظرکارشناس و یاکارشناسان یا هریك از طرفین جنبه حقوقی داشته باشد (باتوجه باینکه هرمسئله‌ایکه مربوط بتفسیر این قرارداد باشد واجد جنبه حقوقی خواهدبود) پیش‌آید بطوریکه اخذ تصمیم‌نسبت بموضوع فنی‌یا محاسباتی مورد بحث مستلزم تعیین تکلیف مسئله حقوقی باشد درآنصورت اگر مسئله‌مزبور بتوافق طرفین حل‌نشود طرفین یا یکی از آنها خواه ابتکاراً از جانب خود خواه بدرخواست کارشناس یا کارشناسان میتواند آنرا بداوری ارجاع کند.

۵ ـ دراین‌مواردبمنظور احتساب مدتهائی که دراین‌ماده ذکر شده اخطار یکی ازطرفین بطرف دیگر دایر بقصد ارجاع مسئله حقوقی بداوری بشرح فوق بانضمام توضیح مسئله حقوقی مزبور درحکم ارجاع امر بداوری از طرف اخطار کننده تلقی خواهدشد.

۶ ـ درمواردی که‌مسئله حقوقی ضمن رسیدگی پیش‌آمده‌وبداوری ارجاع شود رسیدگی کارشناس‌یاکارشناسان الزاماً متوقف نخواهدشد مگردر صورتیکه بنظرکارشناس یا کارشناسان مسئله حقوقی نوعی‌باشد که قبل از تعیین تکلیف آن ادامه رسیدگی مفید نباشد چنانچه رسیدگی تا تعیین تکلیف مسئله حقوقی معوق بماند بمجرد تعیین تکلیف موضوع طرفین شرح‌آنراباطلاع کارشناس یاکارشناسان خواهند رسانید که رسیدگی موضوع فنی یا محاسباتی مورد بحث را تعقیب‌نموده هرچه زودتر بمرحله تصمیم نهائی برسانند.

مادهٔ ۴۱ ـ۱ـچنانچه‌طرفین‌توافق درارجاع اختلاف بکارشناس‌یاکارشناسان بر طبق مادهٔ ۴۰ننمایند و یاچنانچه توافق کرده باشند ولی تعیین‌کارشناس‌یاصدور رأی‌درظرف مدت معین برای‌این‌منظور صورت‌نگرفته‌باشدویاوضعی که دربند۴

از ماده ٤٠ پیش‌بینی شده پیش آمده ویکی از طرفین اقدام برای تعیین تکلیف مسئله حقوقی بعمل آورده‌باشند هریك از طرفین یك‌نفرداور تعیین خواهدنمود ودونفرداور مزبورقبل از شروع داوری‌داورثالثی‌را انتخاب‌خواهند کرد که سمت رئیس هیأت داوری را خواهد داشت .

چنانچه دونفر داور نتوانند درظرف چهارماه‌ازتاریخ ارجاع بداوری‌نسبت بداور ثالث تراضی کنند و چنانچه طرفین بطرز دیگری‌توافق ننمایند داورثالث بدرخواست هریك ازطرفین از طرف رئیس‌دادگاه فدرال سویس‌تعیین‌خواهدشد.

۲ ـ اگر یکی‌از طرفین‌ظرف‌دوماه‌ازتاریخ‌ارجاع امر بداوری داورخودرا انتخاب ننماید ویاانتخابی را که نموده‌است‌باطلاع طرف‌دیگر نرساندطرف‌دیگر حق خواهد داشت که برئیس دادگاه فدرال سویس مراجعه و تقاضای تعیین داور واحد بنماید .

۳ ـ اگر بهردلیلی انتخاب‌داور واحد یاداور ثالث بر طبق بند (۱) بعمل نیاید وطرفین‌هم کتباً بطرز دیگری‌توافق نکرده باشند در آن‌صورت‌بدرخواست هریك ازطرفین‌انتخاب‌مزبورازطرف‌رئیس‌یاقاضی هم‌عرض رئیس‌عالیترین‌دادگاه کشور های زیر بترتیبی که ذکر میشود بعمل خواهدآمد :

دانمارك ـ سوئد ـ برزیل .

٤ ـ تعیین داور ثالث یاداور واحدبرطبق بند (۱) کاملا بسته‌بتشخیص کسی خواهد بود که اجازه انتخاب دارد و هیچیك از طرفین نمیتوانند نسبت بتشخیص مزبور تردید کنند .

شخصی که باینطریق تعیین میشود نباید با ایران و یا کانادا رابطه نزدیکی داشته‌ویادرخدمت رسمی‌ویادرتابعیت یکی ازآن دو کشور باشد .

۵ ـ داورثالث یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کند) قبولی خود را باین سمت ظرف سی‌روز ازتاریخ دریافت اعلام تعیین خود اطلاع خواهدداد ودر غیر اینصورت چنین تلقی‌خواهد شد که او سمت مزبور رارد کرده است و انتخاب مجدد طبق همان‌مقررات بعمل خواهد آمد .

۶ ـ اگراختلاف بهیأت‌داوری ارجاع شود رأی ممکن است باکثریت‌صادر شود و طرفین رأی‌هیأت داوری یا داور واحد را (هر کدام که مورد پیدا کند) با حسن نیت‌اجراء خواهند کرد .

۷ ـ محل وتشریفات داوری راطرفین تعیین خواهند کردچنانچه‌دراینباب توافق نشود محل وتشریفات مزبور از طرف کارشناس واحد یا کارشناس ثالث یا داور واحد یاداور ثالث (هر کدام که موردپیدا کند) تعیین خواهدشد .

۸ ـ طرفین همه نوع تسهیلات (منجمله حق ورود بحوزه عملیات نفتی) را برای کارشناس یا کارشناسان یا هیأت داوری یاداور واحد فراهم‌خواهند کرد تاهر گونه اطلاعاتی راکه برای تعیین تکلیف اختلاف لازم‌باشد بدست‌آورند .

عدم حضور یاامتناع‌یکی از طرفین داوری نمیتواند مانع یامخل جریان داوری در یك‌یاهمه مراحل‌آن بشود .

۹ـ مادام که تصمیم یارأی داوری صادرنشده توقف عملیات یافعالیتهائی که موضوع داوری از آن ناشی شده‌است الزامی‌نیست درصورتیکه‌تصمیم‌یارأی‌داوری دایر برموجه بودن‌شکایت‌باشد ضمن‌تصمیم یارأی‌مزبور ممکن است‌ترتیب‌مقتضی برای جبران‌خسارات‌شاکی‌مقرر گردد .

۱۰ ـ تعیین مسئولیت پرداخت ومبلغ‌هزینه داوری کاملا بسته بتشخیص کارشناس یا کارشناسان‌یا هیأت‌داوری یاداور واحد (هر کدام که‌موردپیدا کند) خواهد بود .

۱۱ ـ چنانچه بهرعلت کارشناس یایکی ازاعضای هیأت‌داوری‌یا داورواحد پس‌ازقبول وظایفی که باومحول‌شده قادریا مایل‌بشروع یاتکمیل رسیدگی بمورد اختلاف‌نباشد وچنانچه طرفین بصورت دیگری‌هم توافق ننمایند هریك ازطرفین میتواند ازرئیس‌دادگاه فدرال‌سویس تقاضا کند که دراینباب که‌آیا انتخاب اولیه راباید خاتمه‌یافته تلقی کرد تصمیم‌اتخاذ کند. اگرتصمیم‌مشارالیه ازاین‌قرارباشد ازشخص یا اشخاصیکه انتخاب اولیه بوسیله‌آنها بعمل‌آمده تقاضا خواهد کرد که ظرف مدتیکه تعیین‌خواهد نمود جانشینی تعیین کنند وچنانچه‌ظرف مدت‌مقرر جانشین تعیین نشود یا درصورتیکه انتخاب اولیه بوسیله خود او بعمل‌آمده باشد مشارالیه خودجانشین را تعیین خـواهد نمود . اگررئیس دادگاه فدرال سویس بهردلیلی وظایف‌خودرا اجراء نکند اجرای وظائف مزبور بعهده یکی ازاشخاص دیگری محول خواهد گردید که‌دربند (۳) این‌ماده‌با ترتیب‌مقررذکرشده‌است .

۱۲ ـ تاحدی که مورد داشته‌باشد ضمن‌تصمیمات داوری که برطبق‌این‌ماده صادرمیشود باید مهلت‌اجراء تصریح گردد .

۱۳ ـ ظرف مدت پانزده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم یا رأی بطرفین هریك ازآنهامیتواند ازکارشناس یاکارشناسان یا هیأت داوری یاداورواحدی (هرکدام که‌مورد پیدا کند) که تصمیم یارأی اولیه‌را صادرنموده تقاضای تفسیرآنرابنماید. این‌تقاضا دراعتبارتصمیم یارأی تأثیری نخواهدداشت تفسیرمزبورباید ظرف‌یکماه ازتاریخ تقاضا داده شود واجرای تصمیم یا رأی تاصدور تفسیر یا انقضای یك ماه (هرکدام زودترواقع‌شود) معوق خواهدماند .

مادهٔ ۴۲ ـ ۱ ـ چنانچه‌تصمیم یارأی نهائی صادرطبق ماده ٤١ این قرارداد فقط دایربه الزام پرداخت مبلغ‌معین مصرح درتصمیم یارأی مزبوربه دولت ایران

یا طرف اول بوسیله طرف دوم باشد و مبلغ مزبور ظرف مدت مقرر در تصمیم یا رأی مذکور یا درصورت عدم قید مدت در تصمیم یا رأی ظرف سه ماه از تاریخ آن تصمیم یا رأی پرداخت نشود دولت ایران حق خواهد داشت کلیه وجوه حاصله از فروش یا صدور نفت بوسیله طرف دوم را توقیف کند تا وقتیکه مبلغ مزبور پرداخت شود .

۲ ـ درموردیکه تصمیم یا رأی نهائی برطبق این قرارداد صادر شده باشد، چنانچه طرفی که موظف به اجرای رأی میباشد ظرف مهلت مقرر در رأی یا تصمیم یا (چنانچه مهلتی ضمن رأی یا تصمیم معین نشده باشد) درظرف شش ماه پس از ابلاغ رأی یا تصمیم بطرفین مفاد رأی یا تصمیم را اجراء نکند طرفیکه رأی یا تصمیم بنفع او صادر شده حق خواهد داشت که اعلام خاتمه این قرارداد را بوسیله تصمیم هیأت داوری یا داور واحد که برطبق بند (۳) این ماده اتخاذ خواهد شد بخواهد. تصمیم مزبور نسبت به حقوق و تعهداتی که ازاجرای این قرارداد تا تاریخ خاتمه قرارداد (طبق این قرارداد) ناشی شده و یا بشود تأثیری نخواهد داشت حقوق و یا پرداخت وجوه و خسارات دیگری هم که بموجب رأی هیأت داوری یا داور واحد مقرر شده باشد درهمین حکم خواهد بود .

۳ ـ تصمیمی که برطبق مقررات بند (۲) این ماده پیش بینی شده فقط بارعایت شرایط زیر ممکن است اتخاذ شود :

الف ـ فقط هیأت داوری یا داور واحدی که رأی یا تصمیم نهائی مربوطه را صادر کرده میتواند این تصمیم را اتخاذ کند .

ب ـ چنانچه هیأت داوری یا داور واحدی که رأی یا تصمیم مزبور را صادر کرده بهرعلتی قادر یا مایل به اقدام نباشد موضوع خاتمه یافتن قرارداد بعلت عدم اجرای رأی برطبق این قرارداد و بطرزی که برای حل اختلاف پیش بینی شده بداوری ارجاع خواهد شد .

٤ ـ هیأت داوری یـا داور واحد قبل از اخذ تصمیم دایر به‌خاتمه‌یافتن‌این قرار داد بایستی اول‌یك‌مدت اضافی(که ازنودروز کمتر نخواهدبود)برای‌اجرای تصمیم یارأی مقرر نمایدوتصمیم دائر برخاتمه دادن قرار داد را فقط در صورتـی اتخاذ خواهد کرد که مدت اضافی‌مقررمنقضی شده‌وطبق نظرآنها مفادرأی‌یاتصمیم اجراء نگردیده باشد .

مادهٔ ۴۳ ـ۱ ـ درمورد تعهد دستگاه مختلط راجع بـانصراف‌ازحقوق‌خـود نسبت ناحیه عملیات بنحو مقرر در مادهٔ۳ هر گاه طرف دوم‌طی مهلت مقررنتواند نظر خودرا دربارهٔقسمتهای موردانصراف بطرف‌اول اعلام نماید طرف اول‌حق‌دارد که طبق نظر خود قسمتهائی را که باید مسترد گردد مشخص سازد تشخیص‌مزبور قطعی بوده وازتاریخی که اعلام گردد قسمتهای مشخص‌شدهٔ مزبور خارج از ناحیه عملیات تلقی خواهد شد .

۲ـ درصورتیکه طرف‌دوم‌نتواند تعهدات خودرا برای‌انجام حفاری مقرردر بند ۲ ماده ۱٦ انجام دهد طرف‌اول حق خواهد داشت که درانقضای مدت شش‌ماه از تاریخی که تعهدات میبایستی انجام پذیرد قرار داد رافسخ کند و دراین صورت طرف‌دوم‌ملزم بپرداخت سیصد وپنجاه هزار دلار آمریکائی غرامت خواهد بود .

۳ ـ مقررات ماده ۳۷ در باره قوه قهریه (فرس‌ماژر) در موارد مربوط‌باین ماده نیز قابل اجرا خواهد بود .

مادهٔ ۴۴ ـمتن فارسی وانگلیسی این‌قرار دادهردو معتبر است درصورتیکه

اختلافی پیش آید و به داوری ارجاع شود هر دومتن به‌هیئت داوری یا داور واحد (هر کدام که مورد داشته باشد) عرضه خواهد شد که قصد طرفین را ازروی‌هردو متن تفسیر نمایند . هر گاه بین دومتن مزبوراختلافی در مـورد حقوق و وظایف طرفین پیدا شود متن انگلیسی معتبر خواهد بود .

مادهٔ ۴۵ـ مقررات قانون معادن مصوب سال ۱۳۳۶ تأثیری دراین قرارداد نخواهد داشت و قوانین و مقرراتی که کلا یا بعضاً مباین با شرایط این قرارداد باشد درحدودی که مباینت دارند نسبت‌بمقررات این قرار داد بلااثرخواهدبود .

بتاریخ ماه۱۳۳۷ مطابق۱۹۵۸ در تهران امضاء ومبادله گردید .

رئیس‌هیئت‌مدیره شرکت‌ملی‌نفت‌ایران وکیل سافایرپترولیومزلیمیتد

جدول

حدود ناحیه عملیات

ناحیه ۱

شامل چهارضلعی‌های‌شماره ۱ ـ ۲ ـ ۳ ـ ۱۲ ـ ۱۳ ـ ۱۴ ـ ۱۵ ـ ۲۵ و۲۶ بطوریکه درنقشه ضمیمه نشان داده شده است .

مساحت ناحیه یك مشروح بالا درحدود ۵۷۵ کیلومتر مربع میباشد .

ناحیه ۲

شامل‌چهارضلعی‌های شماره ۴۷ ـ ۴۸ ـ ۶۷ ـ ۸۷ ـ ۱۰۶ و ۱۰۷ بطوریکه درنقشه ضمیمه نشان داده شده است .

مساحت ناحیه ۲ مشروح بالا درحدود ۴۲۵ کیلومتر مربع میباشد .

اجازه مبادله موافقت نامه فوق مربوط به تفحص و اکتشاف و بهره برداری و فروش نفت که مشتمل بر ٤٥ ماده و یك ضمیمه است در جلسه هشتم تیر ماه یکهزار و سیصدو سی و هفت ازطرف مجلس شورای ملی داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون

مربوط بموافقتنامه تفحص و اکتشاف و بهره برداری و فروش نفت بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت سهامی پان آمریکن پترولیوم کورپوریشن

مصوب ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ مجلسین موافقتنامه پیوست را مشتمل بر ٤٥ ماده و یك ضمیمه که برای اجرای عملیات تفحص و اکتشاف و بهره برداری و فروش نفت بین شرکت ملی نفت ایران ازیکطرف و شرکت سهامی پان آمریکن پترولیوم کورپوریشن ازطرف دیگر بامضاء رسیده و مفاد آن طبق مقررات مادهٔ ۲ قانون نفت مصوب نهم امرداد ۱۳۳٦ موردتأیید دولت واقع گردیده است تصویب نموده و اجازه مبادله واجرای موافقتنامه مزبور را میدهد.

قانون فوق که مشتمل بر مادهٔ واحده است در جلسه پنجشنبه هیجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصدوسی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۳/۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

فهرست مطالب

مقدمه

مادهٔ ۱ تعریفات و اصطلاحات .

مادهٔ ۲ تأسیس دستگاه مختلط .

مادهٔ ۳ ناحیه عملیات واسترداد قطعات .

مادهٔ ۴ ثبت طرف دوم .

مادهٔ ۵ ثبت شرکت ایران‌پان‌آمریکن .

مادهٔ ٦ هیأت مدیره وحسابرسان .

مادهٔ ۷ سهامی که در بانك باید سپرده شود .

مادهٔ ۸ سرمایهٔ شرکت ایران پان‌آمریکن .

مادهٔ ۹ وجوه اضافی مورد احتیاج .

مادهٔ ۱۰ عملیات مجاز .

مادهٔ ۱۱ پیمانکاران .

مادهٔ ۱۲ تعهدات طرف دوم .

مادهٔ ۱۳ تعهدات شرکت ایران پان‌آمریکن

ماده ۱۴ اطلاعات‌محرمانه .

مادهٔ ۱۵ پایان مرحله اکتشاف ووصول ببهره برداری تجارتی .

مادهٔ ۱٦ تعهدات مربوط بحفاری .

مادهٔ ۱۷ استفادهٔ‌ازاراضی

مادهٔ ۱۸ حقوق ارتفاقی .

مادهٔ ۱۹ استفادهٔ ازآب .

مادهٔ ۲۰ مصالح ساختمانی .

مادهٔ ۲۱ تهیهٔ برنامه فروش و تحویل .

مادهٔ ۲۲ تحویل محصولات بطرفهای اول و دوم قرارداد بمنظور صادرات.

مادهٔ ۲۳ مصرف نفت طرف دوم درجریان عملیات .

مادهٔ ۲۴ مالکیت و صدور نفت .

مادهٔ ۲۵ قیمتهای اعلان شده و تخفیفات .

مادهٔ ۲۶ نفت خام برای مصرف داخله .

مادهٔ ۲۷ گاز برای مصرف داخله .

مادهٔ ۲۸ مقررات مربوط بپول .

مادهٔ ۲۹ حسابها بچه پولی نگاه داشته خواهد شد ـ ارز .

مادهٔ ۳۰ تعهدات مربوط بمخارج و حق‌الارض .

مادهٔ ۳۱ مالیات .

مادهٔ ۳۲ حدود مالیات .

مادهٔ ۳۳ واردات و گمرك .

مادهٔ ۳۴ مدت قرارداد .

مادهٔ ۳۵ خاتمه قرارداد و تصفیهٔ تأسیسات .

مادهٔ ۳۶ انتقال .

مادهٔ ۳۷ فورس ماژور .

مادهٔ ۳۸ تضمین مربوط باجرا و ادامهٔ عملیات .

مادهٔ ۳۹ سازش .

مادهٔ ۴۰ اختلافات فنی و محاسباتی .

مادهٔ ۴۱ داوری .

مادهٔ ۴۲ اجرای رأی داوری .

مادهٔ ۴۳ ضمانت اجرائی .

مادهٔ ۴۴ زبانهای متن قرارداد .

مادهٔ ۴۵ عدم تناقض با سایر قوانین .

این قرارداد بین شرکت ملی نفت ایران که ازاین ببعد «طرف اول» خوانده میشود وشرکت پان آمریکن پترولیوم کورپوریشن که بموجب قوانین ایالت دلاور ممالك متحده آمریکا تشکیل یافته وازاین پس بعنوان «طرف دوم» نامیده میشود منعقد میگردد .

نظر باینکه طرف اول مایل است تولید و صدور نفت ایران را افزایش دهد بطوریکه منتج بحصول منافع بیشتری برای ایران گردد واین منظور هرچه زودتر عملی شود .

و نظر باینکه طرف اول بموجب قانون نفت نهم امرداد ۱۳۳۶ اجازه عقد این قبیل قراردادها را دارد .

و نظر باینکه طرف دوم سرمایه و صلاحیت فنی وتخصص اداری لازم برای اجرای عملیات مشروحه زیررا دارا میباشد .

ومخصوصاً بازارهای لازم برای فروش نفتی که درنتیجه عملیات مزبور بدست آید دراختیار دارد ونظر باینکه طرفین قصد دارند مقررات این قرارداد باصمیمیت و حسن نیت بموقع اجرا گذارده شود علیهذا بدینوسیله بین طرفهای اول ودوم بقرار زیر توافق حاصل شد :

مادهٔ ۱ ـ جز درمواردی که سیاق عبارت مفهوم دیگری را اقتضا کند معنی بعضی ازاصطلاحاتی که دراین قرارداد بکار رفته ازلحاظ این قرارداد بشرح تعاریف زیر خواهد بود :

الف ـ منظور ازکلمهٔ «قرارداد» عبارت است ازاین سند وضمیمهٔ پیوست آن .

ب ـ «طرف اول» یعنی شرکت ملی نفت ایران یا قائممقام آن .

ج ـ «طرف دوم» یعنی پان آمریکن پترولیوم کورپوریشن یا هرشخصی که برطبق مقررات این قرارداد طرف انتقال قرار گیرد.

د ـ « قانون نفت » عبارت ازقانون نفت مورخ نهم مرداد ۱۳۳۶ میباشد .

ه ـ « نفت » شامل نفت خام و گاز طبیعی میباشد .

و ـ «نفت‌خام» شامل نفت تصفیه نشده‌واسفالت وهر گونه‌مواد هیدرو کربور مایع است که بحالت طبیعی یافت شود ویا از گاز طبیعی بوسیله فشردن و یا جدا کردن بدست آید .

ز ـ « گازطبیعی » یعنی گاز تر و گازخشك و کلیه هیدروکاربورهای گازی دیگر که ازچاههای نفت یا گازبدست آمده ونیزبقیه گازی که پس ازسوا کردن هیدروکاربورهای مایع‌از گازهای‌تر باقی مانده باشد .

ح ـ « مصرف داخلی در ایران » عبارت است از مصرف نفت و محصولات نفتی یا مواد فرعی که در داخله ایران مصرف میشود نه آنچه از ایران صادر میگردد .

ط ـ «قیمت اعلان‌شده» عبارت است‌ازقیمت اعلان شده فوب برای هردرجه و وزن مخصوص ونوع از نفت که بمنظور صادارات در نقاط صدور مربوطه برای خریداران‌بطورعموم عرضه میشود قیمت‌مزبوربا توجه لازم بقیمت‌های اعلان شده برای نفت مشابه که وزن مخصوص ومشخصات‌آن در مورد نقطه صدورمربوطه‌قبلا منتشر شده باشد تعیین خواهد شد .

ی ـ «عملیات نفتی» عبارت‌است ازعملیات تولید وحمل یافروش که بموجب این قرارداد مجاز باشد .

ك ـ «متر مکعب» عبارت است از یك متر مکعب در شصت درجه فارنهایت تحت فشار عادی جو .

ل ـ « تاریخ اجراء » عبارت ازتاریخی است که قانون مربوط بتصویب این قراردادبتوشیح‌ملوکانه رسیده باشدوهرمراجعه‌ای که درقانون نفت بتاریخ‌قرارداد

شده باشد ازلحاظ این قرارداد اشاره «بتاریخ اجراء» تلقی خواهد شد .

م ـ اصطلاح «اراضی» اعم است ازاراضی پوشیده ازآب وغیرآن

ن ـ تأسیسات ثابت» عبارت است ازتأسیسات نصب شده یا کار گذاشته‌شده باساخته شده که بطورثـابت مستقر گردیده ومستقیماً برای عملیات موضوع این قرارداد مورد استفاده قرار گیرد .

ص ـ اصطلاح «دوره مالیاتی » عبارت است از یك سال دوازده ماهه‌تقویمی که دریکم ژانویه هرسال شروع میشود ویاهردوره دیگری که بین طرفین مورد توافق قرار گرفته ومورد‌تصویب وزارت دارائی ایران نیز واقع شده باشد.

ع ـ اصطلاح «ناحیه » عبارت است از کل ناحیه موضوع بند۱ مادهٔ۳این قرارداد یا هرقسمتی یا قسمتهائی از ناحیه مزبور که درآن عملیاتی کـه طبق این قراردادمجاز تلقی گردیده درهرموقع بمورداجرا گذارده شود.

مـادهٔ ۲ ـ ۱ـ طرفین اول‌ودوم قراردادبدینوسیله توأماً«دستگاه‌مختلطی» را ایجاد میکنند وبطوری که درقانون نفت پیش بینی گردیده دراثراین اختلاط شخصیت حقوقی جداگانه‌ای بوجود نخواهد آمد .

۲ ـ طرفین این قرارداد در دستگاه مختلط مزبور باستثنای مواردی کـه بموجب‌این قراردادوقانون نفت مقرر گردیده بطورمتساوی شرکت خواهندنمود. طرفین اول ودوم دربرخی ازموارد این‌قرارداد مجتمعاً بعنوان«طرفین» ویابعنوان «دستگاه مختلط» خوانده شده‌اند .

۳ـ کلیه نفتی که بموجب این‌قرارداد ازناحیه قرارداد تولید گردیده‌و کلیه دستگاهها وماشین‌آلات ولوله ها واموال دیگری که بموجب‌این قرارداد بهزینه مشترك طرفین خریداری ویاتحصیل گردیده درمالکیت طرفین(پنجاه‌درصدطرف

اول پنجاه درصد طرف دوم) خواهد بود و کلیه هزینه های لازم برای عملیات این قرار داد (بجز مخارج و هزینه هائی که تأمین و پرداخت آن برای عملیات اکتشافی تنها برعهده طرف دوم است) بوسیله طرفین یعنی پنجاه درصد بوسیله طرف اول و پنجاه درصد بوسیله طرف دوم تأمین و پرداخت خواهد شد .

هریك از طرفین حق دارد که سهم نفت خود را برای خود یا برای نماینده خود بجنس مطالبه نماید .

مادهٔ ۳ ـ ۱ ـ ناحیه ای بشرح مذکور درجدول ضمیمه بطور مانع للغیر دراختیار دستگاه مختلط گذارده میشود تا عملیات مقرر دراین قرار دادرا بعاملیت شرکت نفت ایران پان آمریکن که طبق مقررات ماده (۵) این قرارداد بوسیله طرفین تشکیل خواهد یافت درآن بموقع اجرا بگذارد .

۲ ـ درپایان سال پنجم پس از تاریخ اجرا از کل ناحیه مشروحه دربند ۱ این ماده بمیزان ۲۵ درصد کسر خواهد شد و بعد ازآن نیز حداکثر ضمن یك دوره پنج سالهٔ دیگر ناحیه مزبور مجدداً بمیزان ۲۵ درصد تقلیل داده خواهدشد.

۳ ـ ناحیه‌ای که بمنظور تقلیل مشروح دربند۲ این ماده ازناحیه قرارداد خارج خواهد شد ازقطعاتی تشکیل خواهدشد که مساحت هر کدام ازآنها از ۲۰۰ کیلومترمربع کمتر نبوده و متوسط طول هر کدام از قطعات بیشتر ازشش برابر میزان متوسط پهنای آن نباشد.

۴ ـ طرف دوم لااقل یك ماه جلوتر ازاسترداد قطعات ناحیه بشرح مذکور دربند۲ این ماده مشخصات حدود قسمت مورد استرداد را بطرف اول اعلام خواهد نمود .

۵ـ چنانچه درپایان سال دوازدهم ازتاریخ اجرا طرف دوم بمرحله بهره برداری

تجارتی در ناحیه عملیات بمعنی مشروح در این قرارداد نرسیده باشد ناحیه مذکور بطرف اول مسترد خواهد شد.

۶ـ چنانچه در پایان سال دوازدهم از تاریخ اجراء بهره برداری تجارتی انجام شده باشد فقط آن قسمت از اراضی که از نقطه نظر تجارتی منابع قابل بهره برداری در آن کشف شده باشد در اختیار طرفین باقی خواهد ماند.

مادهٔ ۴ـ طرف دوم مکلف است ظرف مدت سی روز از تاریخ اجرا درخواست ثبت خود را طبق قوانین و مقررات ثبت شرکت ها در ایران به اداره ثبت ایران تسلیم نماید.

مادهٔ ۵ ـ۱ـ طرفهای این قرارداد ظرف شصت روز از تاریخ اجرا یك شرکت سهامی تشکیل داده و در ادارهٔ ثبت ایران بثبت خواهند رساند این شرکت یك شرکت غیر انتفاعی بوده و عملیات مقرر در این قرارداد را بحساب مشترك طرفین و بعنوان عامل طرفین انجام خواهد داد ولیکن در مورد اجرا و انجام عملیات اکتشافی که بموجب این قرارداد برعهده طرف دوم محول گردیده شرکت مذکور فقط عامل طرف دوم خواهد بود. شرکت سهامی مزبور شرکت نفت ایران پان آمریکن نامیده خواهد شد و از این پس در این قرارداد نام شرکت ایران پان آمریکن بآن اطلاق میشود شرکت ایران پان آمریکن دارای تابعیت ایرانی بوده و نسبت بمواردی که تکلیف آن در اساسنامه شرکت مذکور تعیین نشده باشد مشمول مقررات قانون تجارت ایران خواهد بود.

۲ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل طرفین این قرارداد یا فقط بعنوان عامل طرف دوم (هر کدام که مورد پیدا کند) عملیاتی را که موضوع این قرارداد بوده یا اجازهٔ انجام آن بموجب این قرارداد داده شده انجام خواهد داد و کلیه مخارج و هزینه های لازم برای عملیات مزبور توسط طرفین قرارداد توأماً یا به تنهائی (هر کدام که طبق

مواد این قرارداد مورد پیدا کند) از طریق عاملیت شرکت ایران پان آمریکن پرداخت خواهد شد. طرفین این قرارداد ممکن است در هر موقع اختیار بدهند که قراردادهای پیمانکاری نیز بنام شرکت ایران پان آمریکن بسته شود و در هر یك از اینگونه قراردادها پیمانکار بعنوان عامل دستگاه مختلط یا فقط بعنوان عامل طرف دوم (بسته باینکه وظائفی که انجام آن در قرارداد پیمانکاری پیش بینی گردیده جزو تعهدات کدامیك باشد) تلقی خواهد شد.

۳ ـ مخارج و هزینه های لازم برای تجهیز و استخدام کارمندان و اداره و بکار انداختن اداره یا ادارات شرکت ایران پان آمریکن بر اساس عادله و منصفانه و بر طبق روش صحیح حسابداری بین طرفین این قرارداد بنا بعمل یا عملیاتی که در هر مورد انجام میشود تسهیم خواهد شد و طرفین این قرارداد از مخارج مزبور هر کدام سهم مربوط بخود را برعهده داشته و پرداخت خواهند نمود. بدون اینکه محدودیتی در عمومیت مقرارت فوق حاصل شود مخارج و هزینه های مذکور در این بند شامل حقوق و دستمزد کارکنان شرکت ایران پان آمریکن و کارکنانیکه بطور موقت یا برای قسمتی از ساعات کار و یا بطور دائم توسط یکی از طرفین این قرارداد بشرکت ایران پان آمریکن قرض داده شده باشند خواهد بود و نیز شامل مخارج و هزینه های مرخصی ها و ایام بیماری و بهداشت و بیمارستان و حقوق بازنشستگی و وجوه صرفه جوئی و پس انداز و پاداش و سایر وجوه مربوط بطرحهای مزایای کارمندان که برعهدهٔ شرکت ایران پان آمریکن و یا هر یك از طرفهای قرارداد که کارمندان مزبور را بقرض داده اند قرار گرفته باشد خواهد بود و همچنین شامل مبالغ پرداختی به پیمانکاران و مبالغی که بوسیله طرفین این قرارداد یا یکی از آنها در ازای انجام خدماتی توسط یکی از ادارات مربوطهٔ آنها مورد مطالبه قرار میگیرد نیز خواهد بود و اینگونه خدمات فقط بموجب قراردادهای

کتبی با شرکت ایران پان آمریکن و برحسب تصویب هردو طرف این قرارداد انجام خواهد شد .

٤ـ کلیه وجوهی که هریك ازطرفین این قرارداد بابت مخارج و هزینه‌های مذکور در این ماده بشرکت ایران پان آمریکن یا ازطرف آن شرکت یا بوسیله آنشرکت پرداخت نمایند علاوه بر اقلام قابل کسر دیگر در احتساب سودویژه طرف مربوطه طبق قانون جاری مالیات بر درآمد ایران بعنوان اقلام قابل کسر هـزینه تلقی خواهد شد .

مادهٔ ٦ ـ ۱ هریك ازطرفین این قرارداد نصف سرمایهٔ شرکت ایران پان آمریکن را تعهد و پرداخت خواهند نمود و اصل تساوی درمشارکت طرفین نسبت بشرکت ایران پان آمریکن در اداره شرکت مزبور منعکس خواهد بود . وبنابراین نصف عدهٔ اعضای هیأت مدیره شرکت توسط طرف اول و نصف دیگر توسط طرف دوم تعیین خواهند شد . انتخاب رئیس هیئت مدیره و نایب وی و مدیر عامل از میان اعضای هیأت طبق دستوری خواهد بود که در اساسنامهٔ شرکت مقرر گردیده است رئیس هیأت مدیره بوسیله طرف اول و نایب رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل بوسیله طرف دوم ازمیان مدیران تعیین خواهند گردید .

۲ ـ هیأت حسابرسی از سه نفر تشکیل خواهد شد که دو نفر آنها هر کدام توسط یکی ازطرفین انتخاب خواهد شد و نفر سوم که سمت ریاست هیأت را خواهد داشت بوسیله رئیس مؤسسه Schweizerische Kammer fur Revision — swecen of Zurich از اتباع ممالکی بجز ایران و ممالك متحده آمریکا انتخاب خواهد گردید .

مادهٔ ۷ ـ ۱ ـ برای اینکه ادامه عملیات شرکت ایران پان آمریکن میسر و تأمین گردد هریك ازطرفین موافقت میکنند تعدادی ازسهام شرکت ایران پان آمریکن را که معادل یك درصد سرمایه شرکت مزبور باشد نزد اتحادیه بانکهای سویس تودیع

نمایند تودیع سهام مزبور با امضای مشترك طرفین و براساس وکالت بلاعزلی که توسط طرفین مشترکاً تنظیم شده باشد انجام خواهد گرفت . مدت اعتبار این وکالت همان مدت اعتبار این قرارداد خواهد بود .

۲ ـ وکالت مذکور دربند ۱ این ماده متضمن مقررات زیر خواهد بود :

الف ـ چنانچه اتحادیه بانکهای سویس از وکالت استعفا نماید یا بهر وسیله دیگری بدان خاتمه دهد میتواند بانك دیگری را که دارای همان درجه از اهمیت باشد بجای خود تعیین کند .

ب ـ بانکی که بسمت وکیل تعیین گردیده مکلف خواهد بود نسبت بسهامی که در نزد او تودیع گردیده ورقه حق حضور در هر مجمع عمومی را بیك نفر نماینده که تعیین او برای هرسال قبلا ومنتهی تا ۳۱ دسامبر سال پیش بایدانجام گیرد تسلیم نماید . نماینده مزبور بتوافق طرفین اول ودوم این قرارداد تعیین خواهدشدودرصورتیکه توافق حاصل نشودرئیس دادگاه استان (تریبونال کانتونال) ژنو نماینده مذکور رااز میان اتباع یك کشور ثالث انتخاب خواهدنمود مشروط بر اینکه شخص مزبور درهیچیك ازشرکتهای نفتی ذینفع نبوده واز اعداد کارمندان دولت و مأمورین بخدمات عمومی وشهرداریها نیز خارج باشد .

ج ـ شخص مزبور که بدین ترتیب بمنظور دادن رأی معین میگرددوظیفه وکالت خودرا درحدود مقررات وروح این قرارداد ومنحصراً باتوجه بمنافع شرکت ایران پان آمریکن انجام خواهد داد .

۳ ـ درصورت امتناع اتحادیه بانکهای سویس ازقبول وکالت ونیزدرصورتیکه اتحادیه مزبور از تعیین بانك دیگری بجای خود خودداری نماید بانکی که باید تودیع سهام درنزد آن بعمل آید باتوافق طرفین ودرصورت عدم حصول توافق بداوری

تعیین خواهد گردید .

مادهٔ ۸ - ۱ - سرمایه مجاز اولیه شرکت ایران پان آمریکن هفت ملیون و پانصدهزار ریال خواهد بود سرمایه مزبور بطرزی که در اساسنامه شرکت ایران پان آمریکن مقرر گردیده در هرموقع قابل افزایش خواهدبود.

۲ ـ پنجاه درصد سرمایهٔ اولیه مذکور فوق و نیز پنجاه درصد هر گونه افزایش آن توسط طرف اول یا توسط شرکت یا شرکتهائی که تماماً متعلق بطرف اول باشند تأمین خواهد شد پنجاه درصد دیگر توسط طرف دوم یا توسط شرکت یا شرکتهائی که تماماً متعلق بطرف دوم باشند تأمین خواهدشد . مقصود ازشرکتی که تماماً متعلق به یکی از طرفین باشد شرکتی است که کلیه سهام دارای حق رأی آن متعلق بطرف مزبور یا شرکت اصلی طرف مزبور باشد .

مادهٔ ۹ ـ چنانچه علاوه بر سرمایه اصلی شرکت ایران پان آمریکن و هر گونه افزایش بعدی آن وجوه دیگری لازم باشد هریك ازطرفهای اول و دوم نیمی ازوجوه مورد احتیاج را تأمین خواهند کرد . چنانچه طرفین نتوانند وجوه اضافی مذکوررا تأمین نمایند شرکت ایران پان آمریکن وجوه مورد لزوم را بوسیله استقراض ازطریق صدور اوراق قرضه یا ازهرطریق دیگری که مورد توافق طرفین این قرارداد واقع شود تأمین خواهد نمود .

مادهٔ ۱۰ ـ ۱ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل طرفین این قرارداد یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که موردپیدا کند) مجازاست وحق دارد که بطور مانع للغیر عملیات تولید وحمل ونقل را بنحو مقرردراین قرارداد درناحیه عملیات ویانسبت بآن اداره واجرا نماید .

۲ ـ عملیات تولیدشامل امورزیرخواهدبود :

اکتشاف نفت ازطریق زمین‌شناسی ـ ژئوفیزیکی وطرق دیگر بانضمام حفر چاه بمنظور تعیین شرایط زمین‌شناسی ـ حفاری و تولید و برداشت نفت ـ انبار کردن نفت وهر گونه وظائف دیگری که بطور معمول باعملیات تولید مرتبط باشد.

۳ ـ عملیات حمل‌ونقل شامل امورزیر خواهدبود :

حمل نفت از مناطق تولید بتصفیه خانه ها و دستگاههای توزیع و وسائل حمل و نقل و یا بکنار دریا و نیز حمل نفت‌ازتصفیه‌خانه‌ها بهر کدام از نقاط مزبور (چنانچه مقررات این قرار داد در آینده شامل ایجاد تصفیه خانه نیز گردد) انبار کردن نفت وتحویل‌نفت تولید شده با جمیع وسائل بانضمام وسائل بارگیری کشتی .

۴ـ شرکت ایران‌پان آمریکن بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) حقوق و اختیارات لازم را خواهد داشت که تا حدودی که امورزیر برای اجرای عملیات مقرر دراین قرارداد لازم باشد درمورد آباد کردن اراضی وایجاد جزیره‌ها ونیز دراجرای عملیات حفر و گود کنی و سوراخ کردن و ساختمان ونصب و پی‌ریزی کردن وتهیه و گرداندن ونگاهداری کردن واداره کردن نسبت بحفره‌ها و گودالها وچاه‌ها وخندقها و حفارها وسدها وفاضل‌آبها و مجاری آب ودستگاهها ومخازن وآبگیرها وسایرانواع انبارها ودستگاههای تقطیر میدان نفت و دستگاههای استخراج گازولین در سرچاه وکارخانجات گوگرد و سایر دستگاههای لازم برای تولید وعمل‌آوردن نفت وخطوط لوله وتلمبه‌خانه‌ها ومراکز کوچك وبزرگ تولید نیرو وخطوط انتقال نیرو وتلگراف وتلفن ورادیو و سایر وسایل مخابراتی وکارخانجات وانبارها و ساختمانهای اداری و منازل وعمارات و بنادر وحوضچه‌ها ولنگرگاهها واسکله‌های کوچك وبزرگ ودستگاههای لاروبی وموج‌شکنها ولوازم بارگیری بالوله‌های زیردریائی وسایروسایل بارگیری انتهائی

و کشتیها و وسایط نقل و انتقال و خطوط آهن و راهها و پلهای متحرك و سرویسهای هوائی وفرودگاهها وسایر لوازم نقلیه و گاراژها و آشیانه‌های هواپیما وکارگاههای تعمیر وکارگاههای ریخته گری و مراکز تعمیر و کلیه سرویسهای فرعی که بنظر طرفین این قرارداد یا بنظر طرف دوم (درموردی که مربوط باو باشد) برای اجرای عملیاتشان لازم بوده یا به این عملیات مرتبط میباشد اقدامات لازم بعمل آورد و نیز کلیه حقوق اضافی دیگری را که برای اجرای عملیات آنها لازم یا بطور معقولی مرتبط بآن باشد خواهد داشت.

دستگاههای مذکور ممکن است توسط طرف مربوطه درمحل یا محل‌هائی که معین مینماید قرار داده شود مشروط براینکه.

الف ـ چنانچه بنا باشد دستگاههای مزبور درخارج از ناحیه قرارگیرد تعیین محل آن بعداز مشاوره بین طرفین این قرارداد باتوجه به حداکثر ملاحظه صرفه واقتضای عملیات خواهد بود و

ب ـ درمورد آبادکردن اراضی وایجاد جزیره و ساختمان راه آهن و بندر وتلفن و تلگراف و بی سیم و سرویس هوائی در ایران اجازه قبلی و کتبی دولت ایران لازم خواهد بود واعطای اجازه مزبور نباید بدون دلیل معقول رد شود ویا بتأخیر افتد.

۵ـ طرفین این قرارداد که ازطریق شرکت ایران پان آمریکن عمل خواهند کرد بشرط رعایت مقررات این قرارداد حق تصدی واداره کامل مانع للغیر ومؤثر و تعیین نحوه کلیه عملیات خودرا خواهند داشت مگر درمورد عملیات اکتشافی (که شامل حفاری اکتشافی نیز خواهد بود) که درمورد این عملیات طرف دوم که از طریق شرکت ایران پان آمریکن عمل خواهد کرد بارعایت مقررات ماده ۱۲ دارای حق تصدی و

اداره کامل و مانع للغیر و تعیین نحوهٔ عمل خواهد بود .

مادهٔ ۱۱ـ بمنظور تسریع در اجرای عملیات مقرر در این قرارداد شرکت ایران پان آمریکن یا طرف دوم میتوانند بدون اینکه از میزان مسئولیت طرفین این قرارداد در برابر ایران چیزی کاسته شود بشرط رعایت مقررات ماده ٤ قانون نفت در مواردی که مقتضی میدانند اجرای هر یك از عملیات و وظائف مشروح در این قرارداد را برعهده پیمانکاران بگذارند و از نظر مقررات ماده سوم قانون نفت طرف اول بدینوسیله موافقت خود را نسبت بموارد مزبور اعطا مینماید .

مادهٔ ۱۲ـ ۱ـ طرف دوم که از طریق شرکت ایران پان آمریکن عمل خواهد کرد در مورد عملیات اکتشافی (که شامل حفاری اکتشافی نیز خواهد بود) تعهدات زیر را برعهده خواهد داشت :

الف ـ سعی کامل در اینکه عملیات اکتشافی حوزه قرارداد طبق اصول فنی معمول به صنعت نفت بحداعلای خود جریان یابد .

ب ـ تنظیم طرح عملیات خود با مشورت طرف اول و اجرای جدی طرح مزبور بهزینه خود .

هر گونه مخارج مربوط باستفاده از اراضی جزء هزینه‌های مذکور محسوب خواهد شد .

ج ـ تسلیم گزارشهای تفصیلی پیشرفت کار بطرف اول و نیز تسلیم گزارش جامع نهائی .

د ـ فراهم کردن وسایل برای نمایندگان طرف اول که در هر موقع مناسبی عملیات او را که برطبق این قرارداد انجام میدهد بازرسی نمایند .

ه ـ تحمل کلیه هزینه‌های اکتشافی یعنی سهم طرف اول و سهم خود در

صورتیکه عملیات اکتشافی منجر باحراز وجود ذخائر نفتی بمیزان بهره برداری تجارتی نشود .

و ـ رعایت مقررات بندهای ۲و۳و۵و۷و۸ مادهٔ ۱۳

مادهٔ ۱۳ ـ طرفین این قرارداد که از طریق شرکت ایران پان آمریکن بخرج وهزینه مشترك خود عمل خواهند نمود ملزم بانجام تعهدات زیر خواهند بود:

۱ ـ بکاربردن حداکثر کوشش برای توسعه هریك ازمناطق کشف شده بحد اعلا طبق روش فنی صحیح صنعت نفت. استخراج نفت کشف شده بمیزانی که آن قسمت از ذخایر مکشوفه که استخراج آن با استفاده از جدیدترین اصول و طرق معمول صنعت نفت از نقطه نظر اقتصادی موجه باشد در طی مدت قرار داد تماماً مورد استخراج قرار بگیرد .ومخصوصاً رعایت اصول صحیح فنی ومهندسی درحفاظت ذخایر هیدروکربور واجرای عملیات مقرر در این قرار داد بطور عموم.

۲ ـ نگاهداری ارقام واطلاعات کامل ازجمیع عملیات فنی مقرر این قرارداد.

۳ ـ نگاهداری حسابهای عملیات خود بطریقی که ارقام و اطلاعات مربوط بهزینه‌های عملیات مزبور بطرز درست وواضح ودقیق نمایش داده شود . برای انجام این منظور بایستی روش حسابداری مناسبی انتخاب گردیده ودرروش مزبور برطبق تحولاتی که بعداً ممکن است بیش آید تجدید نظر بعمل آید .

٤ ـ فراهم کردن وسایل برای نمایندگان یکدیگر که در هرموقع مناسبی عملیات مورد این قرارداد و وسایل اندازه گیری و سنجش و آزمایش را بازرسی نمایند .

۵ ـ استخدام حداقل کارمندان خارجی و اطمینان از اینکه تا حدودی که معقولاً عملی باشد بیگانگان فقط برای تصدی مقاماتی استخدام شوند که شرکت ایران پان آمریکن وطرف دوم (هرجا که مربوط باو باشد) نتوانند ایرانیانی حائز معلومات

وتجربه کافی برای احراز آن مقامات بیابند.

۶ ـ تهیه طرح وبرنامه‌ها برای کارآموزی وتعلیم صنعتی وفنی وهمکاری در اجرای آنها باتوجه باین هدف که درنتیجه اجرای برنامه‌های مذکور تقلیل تدریجی ومرتب کارمندان خارجی بنحوی میسر گردد که درخاتمه ده سال از تاریخ اجرا عده کارمندان خارجی شرکت ایران پان آمریکن ازدودرصد کل کارمندانی که دراستخدام آن شرکت میباشند تجاوز ننماید و مقامات عالی اجرائی که توسط کارمندان غیر ایرانی اشغال شده از ۴۹ درصد کل مقامات اجرائی موجود بیشتر نباشد.

۷ ـ توجه دائم بحقوق ومنافع ایران درجریان عملیات خود.

۸ ـ فراهم آوردن وسایل برای اینکه هر کدام ازطرفین که بخواهد بتواند ظرف مدت معقولی هر گونه اطلاعی را که لازم بداند ازقبیل رونوشتهای دقیق نقشه‌ها ومقاطع و گزارشهای مربوط بنقشه برداری وزمین شناسی وژئوفیزیک وحفاری و تولید و سایر امور مربوطه بعملیات مقرر دراین قرارداد که جنبه قطعیت یافته باشد و همچنین جمیع اطلاعات علمی وفنی مهم که درنتیجه عملیات آنها بدست آمده باشد ازطریق نمایندگی شرکت ایران پان آمریکن دریافت نماید.

مادهٔ ۱۴ ـ کلیه طرحها نقشه‌ها مقاطع و گزارشها وجداول واطلاعات علمی وفنی وهر گونه اطلاعات مشابه مربوط بعملیات فنی طرف دوم یا شرکت ایران پان آمریکن که بموجب این قرارداد مقرر است ازطرف طرف اول وطرف دوم و شرکت ایران پان آمریکن محرمانه تلقی خواهد شد. بدینمعنی که محتویات وتأثیر آن نباید بوسیله هیچکدام ازطرفین یا شرکت ایران پان آمریکن بدون رضایت طرفین این قرارداد افشا بشود منتها دردادن چنین رضایت بدون دلیل موجه امتناع یا تأخیر نباید بعمل آید.

مادهٔ ۱۵ ـ ۱ ـ برای تعیین اینکه مرحلهٔ اکتشاف درچه موقع پایان میابد

ضابطهٔ wildcat Field Dscovery طبق تعریف فردریك ه ـ لاهی ملاك عمل قرار خواهد گرفت . آزمایشهائیکه حاکی از پایان مرحله مزبور باشد بایستی در حضور نمایندگان طرفین انجام گیرد.

۲ـ بمحض اینکه طرف دوم باین نتیجه رسید که عملیات اکتشافی وی بمرحله کشف منبع نفتی قابل تولید بمیزان تجارتی رسیده است گزارش تفصیلی اینمطلب را بطرف اول تسلیم خواهد نمود .

۳ ـ گزارشی که طرف دوم بموجب بند ۲ فوق بطرف اول تسلیم مینماید باید مراتب زیررا بطور وضوح نشان دهد :

الفـ عمق ـ فشار وسایر مشخصات منبع واندازه واستعدادتولیدی واستعداد تولید روزانه هرچاه ومشخصات نفت کشف شده .

ب ـ فاصله ومیزان دسترس بودن منبع از کناردریا ونقاط عمدهٔ پخش و مصرف ـ فراهم بودن وسایل حمل ونقل تابازارهای فروش ـ یامیزان مخارجی که برای ایجاد یا تکمیل وسایل مزبور موردنیاز باشد.

ج ـ هر گونه اطلاعات مربوطه دیگر که مورد استنادطرف دوم قرار گرفته واستنباطات وی مبتنی بر آن بوده باشد.

د ـ نظریاتیکه بوسیله کارشناس یا کارشناسانی که عملیات اکتشافی رابر عهده داشتند ابراز گردیده باشد .

٤ ـ طرف اول گزارش طرف دوم را فوراً وباکمال حسن نیت مورد بررسی قرارخواهد داد تاتشخیص دهد که آیا کشف منبع قابل بهره برداری بمیزان تجارتی بدان معنی که دربند ٥ این ماده تعریف گردیده انجام گرفته یانه.

٥ ـ منبع نفتی کشف شده فقط وقتی قابل بهره برداری بمیزان تجارتی تلقی

میشود که مقدار نفتی که استخراج آن ازمنبع مزبور بطور معقول قابل پیش بینی است طوری باشد که درصورت تحویل نفت در کناردریا اگرمخارج بهره برداری راباهزینه های حمل واارگیری وهمچنین بارقمی معادل $\frac{1}{2}$ ۱۲ درصدقیمت اعلان شده مربوطه برای نفتی ازمشخصات مشابه جمع کنند ورقم حاصله راازقیمت اعلان شده مذکورموضوع نمایند سود ویژه‌ای باقی بماند که میزان آن از ۲۵ در صدقیمت اعلان شده مربوطه کمتر نباشد.

۶ـ هر گاه طرف اول معتقدباشد که استنباط طرف دوم دائربر کشف منبع قابل بهره‌برداری بمیزان تجارتی غیرموجه است نظریات ودلائل خودرابطرف دوم اطلاع خواهد داد . دراین صورت طرف دوم میتواند عملیات حفاری بیشتری را انجام دهد وهر گاه درنتیجه این حفاریهای اضافی وجود منبع قابل بهره برداری بمیزان تجارتی ثابت شود کلیه مخارجی که بعداز خاتمه F . D . W . C بعمل آمده بعنوان مخارج توسعه وبهره برداری تلقی گردیده و دستگاه مختلط مخارج مزبوررا توسط شرکت ایران بان‌آمریکن بطرف دوم خواهد پرداخت .

۷ ـ مقررات این ماده نسبت بمنابعی که بعد ازمنبع اولی کشف شود نیز جاری خواهد بود .

۸ ـ بمحض اینکه وجود منبع قابل بهره برداری تجارتی بمعنی مشروح دربند ۵ این ماده بثبوت‌رسید طرفین این قراردادتوأماً مسئولیت کلیه مخارجی‌را که بعداز خاتمه F.D.W.C برای توسعه وبهره برداری منبع موردبحث لازم باشد برعهده خواهند گرفت.کلیه مخارجی که تا تاریخ مزبوربابت‌اکتشاف درهرقسمتی ازناحیه عملیات‌انجام گرفته باشد بدون احتیاج بتشریفات دیگری‌ازطرف‌دستگاه مختلط توسط شرکت ایران پان‌آمریکن بطرف دوم مسترد خواهد شد.

۹ ـ بعد از کشف منبع اولی طرف دوم مخارج لازم برای اجرای عملیات اکتشافی درمناطق دیگر را ازطریق شرکت ایران پان آمریکن بطور مساعده خواهد پرداخت مخارج مزبور بعد ازخاتمه چاه اکتشافی . F . D . W . C جدیدی بطرف دوم مسترد خواهدشد ودر صورتیکه حفرچاه جدید قرین موفقیت نباشد مخارج مزبور بعداز انقضای دورهٔ دوازده سالهٔ اکتشاف قابل استرداد خواهدبود .

۱۰ـدراجرای تعهدات مربوط باسترداد وجوهی که دراین ماده مقرراست دستگاه مختلط از طریق شرکت ایران پان آمریکن مبلغی معادل مخارج اکتشاف ببستانکار حساب طرف دوم منظور خواهد نمود واحتساب این وجوه بر اساس صورت مخارجی خواهدبود که طرف دوم ظرف دوماه ازخاتمه هریك ازدوره‌های سه‌ماهه بشرکت ایران پان آمریکن ارسال خواهد نمود . شرکت ایران پان آمریکن حق خواهد داشت که صحت مخارج مزبور و امور رسیدگی و تحقیق قرار داده و برای تأیید آن ارائهٔ اسناد مثبت را بخواهد در صورتیکه ظرف مدت ٤٥ روز از تاریخ تسلیم صورت مخارج اعتراضی نسبت بآن نشود صورت مزبور قطعیت خواهد یافت .

۱۱ ـ پرداخت وجوهی که مطابق این ماده ببستانکار حساب طرف دوم منظور شود توسط دستگاه مختلط در کوتاه ترین مدت ممکنه ودرهرحال باقساط سالیانه که میزان آن نبایستی هیچگاه از معادل ده سنت نسبت بهر بشکه نفت صادرشده کمتر باشد بعمل خواهدآمد .

۱۲ ـ پنجاه درصد وجوهیکه بابت استرداد مخارج اکتشاف بطرف دوم تأدیه میشود توسط طرف دوم بطرف اول پرداخت خواهد گردید .

مادهٔ ۱٦ ـ ۱ ـ عملیات اکتشافی بایستی قبل ازخاتمهٔ شش ماه ازتاریخ اجرای

قرارداد آغاز شود .

۲ ـ عملیات حفاری بایستی بانهایت سرعت معقول و برطبق روش صحیح صنعت نفت آغاز شود ولی طرف دوم بهرحال حداکثر ظرف ۱۸ ماه از تاریخ اجراء قرارداد بایستی اقلا حفاری یك چاه نفت را در ناحیه‌ای که بموجب این قرارداد بدستگاه مختلط واگذار شده است آغاز کرده باشد .

۳ ـ اگر درخاتمه دوازده سال از تاریخ اجرای قرارداد طرف دوم بهره برداری تجارتی را درناحیه‌ایکه بموجب این قرارداد بدستگاه مختلط واگذار گردیده انجام نداده باشد قراردادحاضر کان لم یکن تلقی گردیده و شرکت ایران پان آمریکن منحل خواهد شد .

مادهٔ ۱۷ ـ ۱ ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل طرفین قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) حق خواهد داشت که از کلیهٔ اراضی بایر متعلق بدولت که برای استفاده بمنظور عملیات مقرر در این قرار داد بنحو معقول مورد لزوم باشد مجاناً و بطورمانع للغیر استفاده نماید . استفاده از اینگونه اراضی مشروط بموافقت قبلی و کتبی دولت خواهدبود در خواست موافقت توسط طرف اول بعمل خواهدآمد ونباید بطور غیرمعقول مورد رد یاتأخیر واقع شود .

۲ ـ درمواردیکه شرکت ایران آپان مریکن بعنوان عامل طرفین و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) برای اجرای عملیات مقرر در این قرارداد احتیاج باستفاده از اراضی دائر متعلق بدولت داشته باشد تحصیل این اراضی در مقابل پرداخت بهای عادله یا مال‌الاجاره بدولت خواهدبود . درخواست تحصیل اراضی مزبور ازطریق طرف اول انجام خواهد گرفت .

۳ ـ هرگاه شرکت ایران پان آمریکن تحت همان عنوان احتیاج باراضی داشته باشد

که متعلق بمالك خصوصی بوده باشد خرید یا اجارهٔ آنها ازطریق مذاکرهٔ مستقیم با مالك انجام خواهد گرفت. معذلك شرکت ایران پان آمریکن میتواند از طرف اول تقاضا کند که درمذاکرات مزبور مداخله و با استفاده از مقررات اساسنامه شرکت ملی نفت ایران درمورد تحصیل اراضی بشرکت مزبور کمك کند .

٤ ـ هیچگونه تقلیلی که بموجب مقررات مادهٔ ۳ این قرارداد در ناحیهٔ عملیات حاصل میشود نسبت بحقوقی که بموجب مقررات این ماده دراراضی مورد استرداد کسب شده باشد مؤثر نخواهد بود .

مادهٔ ۱۸ - هرگاه شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل طرفین قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که طبق مقررات این قرارداد مورد پیدا کند) بمنظور انجام عملیات خود درحدود معقول در رو یا در زیر زمین (خواه در داخل ناحیهٔ عملیات یا خارج از آن) حقی کمتر از حق استفادهٔ مانع للغیر «ازقبیل حقوق ارتفاقی و حق عبور و مرور وحق احداث و کشیدن راه و راه آهن و لوله وخطوط لوله ومجرای فاضل آب وزه کشی وسیم کشی و کابل کشی وخطوط ونظائر آن لازم داشته باشد» مراتب را کتباً به طرف اول اطلاع خواهد داد. طرف اول حقوقی را که شرکت ایران پان آمریکن تحت عنوان مزبور لازم دارد درمورد اراضی مشروح دربند ۱ ماده ۱۷ بطور مجانی و در موارد دیگر درمقابل پرداخت قیمت یا اجاره بهای عادله برای شرکت مزبور تحصیل خواهد نمود مبالغی که بدین ترتیب توسط طرف اول پرداخت میشود ازطرف دستگاه مختلط (متساویاً بوسیلهٔ طرفین این قرارداد) بطرف اول مسترد خواهد گردید .

مادهٔ ۱۹ ـ ۱ ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) میتواند بمنظور اجرای عملیات مقرر دراین قرارداد از کلیهٔ آبهائیکه درسطح یا در تحت اراضی مورد استفاده خود و یا اراضی

متعلق بدولت که مورد استفادهٔ دولت نباشد یافت شود استفاده نماید لیکن درمورد شق اخیر استفاده از آن آبها مشروط بموافقت دولت خواهد بود . درخواست موافقت ازطریق طرف اول بعمل خواهد آمد ونباید بطورغیر معقول مورد ردیا تأخیر واقع شود استفاده از آب مجانی لیکن مشروط برعایت حقوق اشخاص ثالث وپرداختهای متداول دیگر خواهد بود .

۲ـ هر گاه شرکت ایران پان آمریکن تحت همان عنوان بطور معقول احتیاج باستفاده از آبهائی داشته باشد که دراراضی غیر از آنچه فوقاً ذکر شد واقع باشد برای کسب حقوق مزبور ازطریق مذاکرهٔ مستقیم اقدام خواهد کرد . بهایا اجاره‌ای که درمقابل حقوق مزبور پرداخته میشود باید معقول بوده وازبهای عادله حقوق مشابه دراراضی مجاور نبایستی تجاوز نماید .

مادهٔ ۲۰ ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) میتواند برای عملیات خود وبارعایت حقوق اشخاص ثالث اززمینهائیکه مورد استفاده اواست وهمچنین اززمینهائیکه درداخل ناحیهٔ عملیات متعلق بدولت است ومورد استفاده دولت یادیگران نیست هر نوع خاك وشن وآهك وسنگ و گچ وسایر مصالح ساختمانی را برداشت واستفاده نماید مشروط براینکه خسارات وارده براشخاص ثالث را که درنتیجهٔ این برداشت یا استفاده ممکن است متضرر بشوند بمیزان عادلانه‌ای جبران نماید .

مادهٔ ۲۱ ـ ۱ ـ هریك ازطرفین نهایت مساعی خودرا بکارخواهد برد تافروش نفت را بحداکثر میزانی که ازنقطه نظر اقتصادی موجه باشد تأمین نمایند .

۲ـ برنامهٔ تولید و فروش برای هرسال توسط شرکت ایران پان آمریکن حداقل شش ماه جلوتر ازپایان سال قبل طبق شرایط زیر و با رعایت نحوهٔ تقدم وتأخر مذکور

در این ماده تهیه خواهد شد .

الف ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط برای اجرای عملیات خود در ایران که بموجب این قرارداد مقرر شده حق خواهد داشت از نفتی که تولید کرده یا ساخته بطور مجانی مصرف نماید استفاده مزبور محدود بمصرف اختصاصی و مورد لزوم آن شرکت خواهد بود .

ب ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط نفت مورد احتیاج مصرف داخلی را طبق مقررات مادهٔ ۲۶ بطرف اول تحویل خواهد داد .

ج ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط مقادیر نفتی را که طرفین اول و دوم قرارداد برای انجام تعهدات فروش خود لازم داشته باشند طبق مقررات مشروح در مادهٔ ۲۲ تحویل خواهد داد .

د ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط انجام هر گونه تعهداتی را که ممکن است در نتیجهٔ تجربه در بازار های جهانی در مورد فروش برعهده گیرد از مقادیر اضافی نفت که بعد از تأمین احتیاجات مشروحه در جزء های الف و ب و ج فوق باقی بماند تا حدود مقادیر اضافی مزبور تأمین خواهد کرد .

مادهٔ ۲۲ - ۱ ـ تعیین مقادیر نفتی که بموجب جزء ج از بند ۲ مادهٔ ۲۱ باید بطرفین اول و دوم تحویل شود بنحو مذکور زیر انجام خواهد گرفت .

شرکت ایران پان آمریکن بایستی بر آورد تولید خود را که مطابق بند ۲ ماده ۲۱ تهیه میکند بطرفین اول و دوم اعلام نماید هریك از طرفین میتوانند نصف مقدار نفت آماده صدور را از شرکت ایران پان آمریکن (عامل دستگاه مختلط) دریافت نماید و نیز میتوانند هر قسمت از نصف دیگر را تا حدی که طرف دیگر مایل بتحویل گرفتن آن نباشد خریداری کند . هر گاه طرفین نخواهند کلیه مقدار نفت آماده صدور را

بشرایطی که مورد توافق طرفین قرار گرفته برداشت و خریداری نمایند شرکت ایران(پان‌آمریکن)عامل‌دستگاه‌مختلط)حق‌خواهد داشت‌آن‌مقدار‌را‌بشرائطی که برای دستگاه مختلط نامساعدتر نباشد بخریداران دیگر بفروش رساند .

۲ ـ درپایان هرماه ارزش آن مقدار نفتی که هریك ازطرفین در ظرف ماه برداشت کرده براساس‌قیمت اعلان شده مربوطه درتاریخ تحویل منهای هر گونه تخفیفی که برطبق بند ۲ مادهٔ ۲۵ مورد توافق قرار گرفته باشد تعیین خواهدشد . چنانچه‌ارزش مقادیر برداشتی یك طرف بیش ازارزش مقادیر برداشتی طرف‌دیگر باشد طرفی که بیشتر برداشت نموده باید ظرف سی روزپس ازتعیین ارزش مقادیر برداشتی نصف تفاوت بین‌ارزش مقادیر برداشتی طرفین را بعنوان تأدیه قیمت‌مقدار نفتی که ازسهم طرف دیگر برداشت نموده بطرف مزبور بپردازد . پرداخت مزبور به‌دلارآمریکائی یالیره‌انگلیسی یا ارزدیگری که مورد قبول‌طرف دریافت کننده باشد بعمل خواهد آمد .

۳ ـ هر مقدار نفتی که طبق مقررات بند ۱ این ماده توسط شرکت ایران پان‌آمریکن‌بفروش‌برسدنصف‌آن‌بحساب‌طرف‌اول‌ونصف‌دیگر‌بحساب‌طرف‌دوم‌تلقی خواهد شد .

مادهٔ ۲۳ ـ طرف دوم حق دارد در طول مدت اکتشاف از نفت تولید شده درناحیه عملیات‌آنچه راکه برای مصرف عملیات خود لازم دارد دربرابر پرداخت نصف بهای تمام شده آن بطرف اول استفاده نماید .

مادهٔ ۲۴ ـ ۱ ـ پنجاه درصد از نفتی که درناحیه عملیات تولید شود درسر چاه بملکیت طرف اول وپنجاه در صد دیگر بملکیت طرف دوم در خواهد آمد .

۲ ـ صادرات نفت تولید شده از ناحیه عملیات از حقوق گمرکی و مالیات

صادراتی معاف بوده ومشمول هیچگونه مالیات یا عوارض یا پرداختهای دیگری بمقامات دولتی ایرانی اعم از مرکزی یامحلی نخواهد بود :

۳ـ طرف اول وطرف دوم وشرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط و مشتریان آنها میتوانند نفت را از ایران آزادانه و بدون احتیاج بهیچگونه پروانه وتشریفات خاص مگر تنظیم اسناد وانجام تشریفات مقرر در بند ٦ ماده ۳۳ این قرارداد صادر نمایند .

٤ ـ درمورد آنچه راجع بصادرات دراین ماده قیدشده وآنچه راجع بواردات وصدور مجدد آن در ماده ۳۳ مقرر است صادر کننده ووارد کننده نسبت به بیمه کشتی و ملوانان و محمولات و کرایه حمل و تشخیص میزان بیمه مزبور مختار خواهد بود .

٥ ـ طرف دوم در مورد حمل ونقل نفت خام ومحصولات نفتی برای کشتیهای نفتکش ایرانی حق تقدم قائل خواهد بود .

مادهٔ ۲۵ ـ ۱ ـ نفت خام تولید شده در ناحیه عملیات بقیمت های اعلان شده که شرکت ایران پان آمریکن بایستی بنحو مقرر درماده ۱ تعیین ومنتشر نموده وبه اطلاع طرف اول برساند فروخته یاتحویل خواهد شد ولیکن قیمتهای اعلان شده مزبور ممکن است بمیزان تخفیفاتی که برطبق بند ۲ این ماده مقرر میگردد تقلیل داده شود .

۲ـ درمواردیکه شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط مصلحت بداند که تخفیفی ازقیمت های اعلان شده داده شود میزان تخفیف بوسیله کمیسیونی مرکب ازدونفر ازمدیران شرکت ایران پان آمریکن که هر کدام بوسیله یکی از طرفین قرار داد انتخاب میشوند معین خواهد گردید . تخفیفی که درمورد هر خریدار اعطامیگردد با توجه بمقدار تحویلی وطول مدت قرار داد فروش وترتیب

منظم تحویل و تضمین پرداخت وسایر شرایط معین خواهدشد.

مادهٔ ۳۶ -۱-شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط در هر دورهٔ سالیانه که شروع آن در رأس هرسال ازتاریخ اجرای قرارداد است ازنفت خامی که از ناحیه عملیات تولید نموده وبدست میآورد هر مقدار که طرف اول برای تأمین احتیاجات مصرف داخلی درایران لازم بداند با رعایت شرایط زیر بطرف مزبور تحویل خواهد نمود :

الف- پس از شروع بهره برداری تجارتی طرف اول احتیاجات خودرا برای هرسه ماه کتباً بشرکت ایران پان آمریکن اعلام خواهد نمود اعلام مزبور باید تاشروع دورهٔ سه ماهه‌ای که تحویل نفت خام برای آن دوره تقاضا میشود حداقل شش ماه فاصله داشته باشد .

ب-تامیزانی که شرکت ایران پان آمریکن (عامل دستگاه مختلط) برای اجرای عملیات خود احتیاج بمصرف نفت خام داشته باشد طرف اول ازشرکت مزبور تقاضای تحویل نفت خام نخواهد نمود .

ج - میزان تقاضای طرف اول برای تحویل نفت خام از شرکت ایران پان آمریکن (عامل دستگاه مختلط) درمورد هر دوره سالیانه نباید با میزان تقاضای وی ازعاملین دیگر که در کشور ایران انجام عملیات مشابهی را متعهد میباشند نامتناسب باشد وبهر حال میزان تقاضای مزبور در هر دوره سالیانه نباید از ده در صد کل تولید دستگاه مختلط تجاوز نماید .

د - شرکت ایران پان آمریکن (عامل دستگاه مختلط) ملزم نخواهد بود که برای تأمین احتیاجات طرف اول مقدار تولید نفت خام را بمیزانی زاید برحد اکثر مقدار معقول بالا ببرد .

۲ـ نفت خامی که تحویل آن طبق بند ۱ این ماده مورد تقاضا واقع میگردد توسط شرکت ایران پان آمریکن (عامل دستگاه مختلط) در هر نقطه از منطقهٔ تولید یا نقاط مجاور آن که شرکت ایران پان آمریکن تعیین نماید بطرف اول تحویل خواهد گردید. مالکیت نفت خام تحویلی در محل تحویل بطرف اول منتقل خواهد شد و طرفین اول و دوم هریك سهم متساوی از مقدار تحویلی مزبور را برعهده خواهند داشت.

۳ ـ طرف اول در برابر نفت خامی که طبق مقررات بند ۱ این ماده از طرف دوم تحویل میگیرد مبلغی معادل قیمتی که سهم مزبور برای طرف دوم تمام شده باضافه حق العملی مساوی ۱۴ سنت برای هر متر مکعب نفت بطرف دوم خواهد پرداخت. پرداخت مزبور ظرف پانزده روز از تاریخی که طرف دوم صورت حساب موقتی آنرا ارائه مینماید انجام خواهد گرفت ظرف سه ماه بعد از خاتمه هر سال تقویمی طرف دوم صورت حسابهای خود را برای سال مزبور براساس تعیین قطعی قیمت تمام شده که از طرف شرکت ایران پان آمریکن بعمل میآید تعدیل خواهد نمود و تفاوتهای حاصله باختلاف موارد در بدهکار یا بستانکار حساب طرف اول ملحوظ خواهد شد و تصفیه حساب ظرف پانزده روز از ارائه صورت بدهکار یا بستانکار مزبور بعمل خواهد آمد.

۴ ـ قیمت تمام شده مذکور در بند ۳ این ماده از طریق تقسیم هزینه کل عملیات مربوطه بناحیه براساس متر مکعب طبق روش صحیح محاسباتی معمول به صنعت نفت تعیین خواهد گردید.

مادهٔ ۳۷ ـ ۱ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط از گاز طبیعی که تولید مینماید در حدودی که دستگاه مختلط بعد از تأمین مصرف عملیات مقرر در این قرارداد موجود داشته باشد هر مقدار که برای تأمین مصرف داخلی ایران مورد احتیاج طرف اول باشد بدون هیچگونه پرداختی غیر از آنچه در همین ماده مقرر است

بطرف مزبور تحویل خواهد نمود مصرف داخلی گاز در ایران شامل احتیاجات مربوط بتهیه مشتقات در ایران نیز خواهد بود اعم از اینکه مشتقات مزبور مصرف داخلی داشته یا برای صادرات باشد.

۲ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط بعد از تأمین احتیاجات مشروح در بند ۱ این ماده هر مقدار از گاز که برای تأمین تعهدات طرفین اول و دوم که ممکن است در مقابل خریداران بر عهده گرفته باشند لازم باشد بطرفین مزبور تحویل خواهد نمود مقادیر قابل تحویل بهریك از طرفین طبق شرایط مقرر در مادهٔ ۲۲ تعیین خواهد گردید.

۳ـ هر گاه بعد از تأمین احتیاجات مشروحه در بند ۱ و ۲ این ماده مقادیر اضافی از گاز طبیعی موجود باشد شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط میتواند از آن بمنظور انجام تعهدات صادراتی خود استفاده نماید.

٤ـ درمورد گاز طبیعی که توأماً با نفت خام تولید میشود محل تحویل بطرف اول در دستگاه جدا کننده نفت از گاز در میدان نفت خواهد بود و در موارد دیگر محل تحویل محلی خواهد بود در میدان گاز و یا در مجاورت آن بنحوی که شرکت ایران پان آمریکن تعیین کند.

۵ ـ در مواردیکه گاز طبیعی که بطرف اول تحویل شده و یا خواهد شد گازی باشد که در نتیجه تولید نفت خام بدست آید مقررات زیر مجری خواهد بود:

الف ـ چنانچه برای تحویل گاز طبیعی بطرف اول ایجاد وسایل اضافی ضروری گردد سرمایه لازم برای چنین عملی بعهده طرف اول خواهد بود. ولی گرداندن این وسایل اضافی و همچنین سایر وسایل تولید و تحویل گاز طبیعی به طرف اول با شرکت ایران پان آمریکن خواهد بود.

ب ـ طرف اول هزینه‌های شرکت ایران پان آمریکن را در مورد تحویل گاز که هزینه‌های گرداندن وسائل مربوطه نیز جزو آن خواهد بود نسبت بسهم طرف دوم بطرف دوم خواهد پرداخت .

۶ ـ درمواردیکه گاز طبیعی تحویلی بطرف اول از میدانی تولید شده باشد که محصول آن اساساً گاز طبیعی باشد مقررات زیر مجری خواهد بود:

الف ـ اگر گاز تولید شده ازمیدان مزبور منحصراً برای تحویل به طرف اول باشد سرمایه‌ایکه برای ایجاد وسائل اضافی بمنظور آماده کردن میدان برای بهره‌برداری وتولید وتحویل گاز پس از ورود بمرحله تولید لزوم پیدا کند بعهده طرف اول خواهد بود . گرداندن تمام اینگونه وسائل اضافی و همچنین کلیه وسائل تولید و تحویل گاز طبیعی بطرف اول باشرکت ایران پان آمریکن خواهد بود. طرف اول هزینه‌هائی را که شرکت ایران پان آمریکن برای تولید سهم طرف دوم از گاز طبیعی و تحویل آن بطرف اول متحمل شده با نضمام نصف هزینه‌های گرداندن تمام دستگاههای مربوط بتولید وتحویل سهم طرف دوم بطرف دوم خواهد پرداخت .

ب ـ اگر شرکت ایران پان آمریکن (عامل دستگاه مختلط) و یا طرف دوم نیز از گاز طبیعی یك چنین میدانی استفاده کنند کلیه هزینه‌های جاری بین استفاده کنندگان از گاز بنسبت استفاده هریك تقسیم خواهد شد .

مادهٔ ۲۸ ـ ۱ ـ طرفین اول و دوم تقبل مینمایند که هر یك نصف وجوهی را که دستگاه مختلط برای عملیات خود ازطریق شرکت ایران پان آمریکن لازم دارد تأمین نمایند .

۲ ـ شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط از نفت تولید شده از ناحیه عملیات آنچه را که برای فروش دربازارهای جهانی صادر میکند بارزهائی که برای طرفین اول و دوم قابل قبول بوده و بوسیله بانك ملی ایران اعلان شده باشد خواهد

فروخت همچنین این قبیل فروش‌ها ممکن است به ارزی که فقط مورد قبول یکی ازطرفین باشد انجام گردد مشروط براینکه طرف مزبور متعهد شود که سهم طرف دیگر را به ارزی که مورد قبول او باشد پرداخت کند.

مادهٔ ۲۹ ـ ۱ـ پرداخت مالیات بر درآمد طبق مقررات این قرارداد و هر مبلغ دیگری که مشمول مقررات مادهٔ ۳۰ باشد به دلار آمریکا یا بلیره انگلیسی یا بهر ارز دیگری که مورد قبول بانك ملی ایران باشد انجام خواهد گرفت. هر گونه پرداخت دیگر بطرف اول یا بدولت ایران و نیز هر گونه پرداخت از طرف اول بشرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط یا بطرف دوم بپول رایج ایران بعمل خواهد آمد.

۲ـ دفاتر اصلی و محاسبات شرکت ایران پان آمریکن (عامل) یا طرف دوم به دلار آمریکائی نگاهداری خواهد شد و باین منظور تبدیل پول ایران بدلار آمریکائی و دلار آمریکائی بپول ایران بنرخ معدل واقعی ماهیانه‌ای تسعیر خواهد شد که بآن نرخ پول ایران توسط شرکت ایران پان آمریکن یا طرف دوم در ماه مزبور در مقابل دلار آمریکائی خریداری شده است و هر گاه اینگونه خرید ظرف ماه مزبور بعمل نیامده باشد نرخ خرید نزدیکترین ماههای پیش مأخذ تسعیر خواهد بود. در آخر هر دوره سالیانه ما به التفاوت حاصل از تغییرات نرخ ارز در دفاتر شرکت ایران پان آمریکن (عامل) یا در دفاتر طرف دوم برحسب مورد بمخارج عملیات شرکت ایران پان آمریکن (عامل) یا طرف دوم اضافه یا کسر خواهد شد.

۳ـ دولت ایران وسائلی فراهم خواهد کرد که شرکت ایران پان آمریکن یا طرف دوم مطمئناً بتوانند پول ایران را در مقابل دلار آمریکائی بدون تبعیض و بنرخ تسعیر بانك که درروز معین برای مشتریان پول ایران در مقابل دلار آمریکائی بطور عموم در دسترس باشد خریداری نمایند. چنانچه در هر موقع چندین نرخ تسعیر بانکی موجود

باشد نرخی که بیشترین مبلغ پول ایران را بدست میدهد ملاك عمل قرار خواهد گرفت . کلیه بهای گواهی نامهٔ ارزی حق العمل دستمزد و امثال آن جزء نرخ ارز محسوب خواهد شد .

٤ـ شرکت ایران پان آمریکن یا طرف دوم ملزم بتبدیل هیچ قسمت از وجوه خود بپول ایران نخواهند بود ولی وجوهی را که برای پرداخت هزینه های عملیات خود در ایران لازم میدانند باید از طریق بانکهای مجاز بپول ایران تبدیل کنند .

٥ ـ در مدت این قرارداد و پس از پایان مدت این قرارداد شرکت ایران پان آمریکن (عامل) یا طرف دوم ممنوع نخواهند بود از اینکه هر گونه وجوه یا دارائی را آزادانه درخارج از ایران داشته باشند یا آنرا نقل و انتقال دهند ولو آنکه این وجوه یا دارائی از عملیات آنها در ایران بدست آمده باشد وهمچنین ممنوع نخواهند بود از اینکه حسابهائی به ارز خارجی در بانك ملی ایران داشته باشند ووجوه موجود در بستانکار حساب های خودرا تا حدودی که وجوه و دارائی های مزبور بوسیله شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل یا بوسیلهٔ طرف دوم طبق مقررات این قرارداد بایران وارد شده و یا از عملیات آنها حاصل شده باشد آزادانه نگاهداشته یا منتقل و صادر نمایند .

٦ـ هزینه ها و عایداتی که به ارزی غیر از دلار آمریکائی یا پول ایران باشد بدلار آمریکائی تسعیر خواهد شد . درمورد ارزهائی که نرخی در ایران برای آن اعلان نشده باشد نرخ تسعیر عبارت خواهد بود از معدل ریاضی متوسط نرخهای روزانه خرید و فروش دلار آمریکائی نسبت به ارز مزبور طی ماه مورد بحث. درمورد ارزهائی که نرخ آن در ایران اعلان شده باشد ابتدا آنرا بریال تبدیل وسپس بمأخذ معدل ماهیانه نرخ تسعیر تجارتی بانکی بشرحی که در این ماده مقرر است به دلار آمریکائی تبدیل خواهند نمود .

۷ – **الف** ـ ازنظر این قرارداد و برای تعیین درآمد ناویژه حاصله در ایران ازنقطه نظر مالیات بر درآمد دولت ایران چنانچه بهای اعلان شده به ارزی غیر از دلار آمریکائی باشد تسعیر آن بدلار آمریکائی براساس ارزش برابری روز که طبق مقررات اساسنامه صندوق بین المللی پول تعیین شده باشد خواهد بود درصورتی کـه ارزش برابری مزبور تعیین نشده باشد طرف اول و طرف دوم سعی خواهند کرد که درخصوص تعیین اساس قابل قبولی برای تسعیر مزبور توافق حاصل نمایند. درصورت عدم حصول توافق تسعیر مذکور براساس متوسط نرخهای خرید و فروش ارز بین دلار آمریکائی وارز مورد بحث درپایان روز کاراداری مربوطه درنیویورك طبق گواهی بانك ملی ایران بعمل خواهد آمد.

ب ـ هر گاه روزی نرخ خریدوفروش ارزدرنیویورك معین نگردد نرخیکه بجای متوسط نرخ خریدوفروش ارز درنیویورك باید ملاك عمل قرار گیرد عبارت خواهدبود ازمتوسط آخرین نرخهای قبلی ارز مورد بحث درنیویورك که بوسیله بانك ملی ایران گواهی شده باشد درصورتیکه ارز خارجی مورد بحث درنیویورك نرخ بندی نشده باشد نرخیکه باید برای منظورهای مذکور درفوق بجای متوسط نرخهای خریدوفروش ارز درنیویورك بکاررود عبارت ازنرخی خواهدبود که اتحادیه بانك های سویس ـ زوریخ باتوجه بمعاملات باآن ارز مناسب تشخیص دهد.

۸ – دولت ایران اطمینان میدهد که بعدازخاتمه این قرارداد وجوهی که بپول ایران دراختیار شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل یادراختیار طرف دوم میباشد تاآنجا که وجوه مزبور طبق این قرارداد بایران واردشده یا از عملیاتی که بموجب این قرارداد برعهده دارند حاصل شده باشد بدرخواست آنان وبدون هیچگونه تبعیض بنرخ بانکی که بطورعموم مورد دسترس خریداران دلار آمریکائی باشد به دلار

آمریکائی قابل تبدیل خواهد بود .

۹ ـ مدیران و کارکنان غیر ایرانی شرکت ایران پان آمریکن یا طرف دوم و خانواده‌های آنها ممنوع نخواهند بود از اینکه وجوه یادارائی را که در خارج از ایران دارند آزادانه نگاهداشته یا انتقال دهند و میتوانند هر قسمت از این وجوه را که برای حوائج آنها ولی نه بمنظور سفته‌بازی ضروری باشد بایران انتقال دهند این قبیل اشخاص مجاز نخواهند بود که در ایران معاملات ارزی از هر قبیل بغیر از طریق بانکهای مجاز یا طرق دیگر که دولت تصویب کند انجام دهند .

۱۰ ـ مدیران یا کارمندان غیر ایرانی شرکت ایران پان آمریکن یا طرف دوم در خاتمه خدمت خود در ایران که ایرانرا ترك مینمایند حق خواهند داشت مبلغی که از پنجاه درصد حقوق ۲۴ ماه اخیر خدمت آنها متجاوز نباشد به ارز کشور محل اقامت عادی خود آزادانه از ایران خارج کنند .

ماده ۳۰ ـ ۱ ـ طرف دوم قبل از انقضای مدت سی روز از تاریخ اجرا مبلغ بیست و پنج میلیون دلار امریکائی بعنوان پذیره بطرف اول خواهد پرداخت مبلغ مزبور در یکی از بانکهای نیویورك بحساب طرف اول گذاشته خواهد شد شمارهٔ حساب مزبور و نام و آدرس بانك مذکور بوسیلهٔ طرف اول حداقل ده روز جلوتر از تاریخی که پرداخت آن باید انجام گیرد کتباً بطرف دوم اخطار خواهد شد .

۲ ـ طرف دوم با رعایت مقررات بند ۳ زیر طی دوازده سال اول از تاریخ اجرا حداقل مبلغ ۸۲ میلیون دلار آمریکائی برای عملیاتی که بموجب این قرارداد متعهد گردیده است مستقیماً و یا از طریق عاملیت شرکت ایران پان آمریکن خرج خواهد کرد . از حداقل مزبور مقداری که برای هریك از دوازده سال باید خرج شود طبق جدول زیر خواهد بود :

دوره‌های سالیانه بعداز تاریخ اجرا	مبلغ

دوره سالیانه اول و هریك از دوره‌های سالیانه بعدی تا خاتمه سال چهارم ۸ ۵۰۰ ۰۰۰ دلار

دورهٔ سالیانهٔ پنجم و هر یك از دوره‌های سالیانهٔ بعدی

تا خاتمهٔ سال دوازدهم ۶ ۰۰۰ ۰۰۰ دلار

۳ ـ ظرف شصت روز بعد از خاتمه سال چهارم میزان کل مخارجیکه طرف دوم در عملیات خود ضمن چهارسال گذشته بمصرف رسانیده است معین خواهد گردید .

الف ـ چنانچه مخارج مزبور از میزانیکه برای خرج در دوره مورد بحث معین گردیده بود کمتر باشد تفاوت آن بمبلغی که برای مخارج هشت سال آینده تعیین گردیده است اضافه خواهد شد .

ب ـ چنانچه مخارج مزبور از میزانیکه برای خرج در دوره مورد بحث معین گردیده بود بیشتر باشد اضافه آن از مبلغی که برای مخارج هشت سال آینده تعیین گردیده است کم خواهد شد .

ج ـ درصورتیکه بعلت پیش آمد فرس ماژر بنحو مقرر در این قرارداد اجرای عملیات طرف دوم غیرممکن گردد یا بعلت مزبور اجرای آن عملیات در یك یا چند سال بمانعی برخورد یا بتأخیر افتد این امر تأثیری در میزان تقسیم مخارجی که بشرح جدول مندرج در بند ۲ این ماده مقرر است نخواهد داشت مشروط براینکه طرف دوم بعد از رفع پیش آمد مزبور کلیهٔ تعهداتی را که بموجب بند ۲ فوق بر عهده دارد قبل از انقضای سال دوازدهم از تاریخ اجرا یا درصورتیکه قرارداد بعلت پیش آمد فرس ماژر تمدید شده باشد قبل از انقضای مدت اضافی مذکور انجام داده باشد.

٤ ـ درطول مدت چهارسال اول عملیات اکتشافی تحت هیچ عنوانی بجز در موارد فرس ماژر بنحو مقرر دراین قرارداد موقوف یا تعطیل نخواهد شد لیکن در انقضای مدت مزبور و نیز در انقضای هر سال از هشت سال بعدی درصورتیکه طرف دوم ملاحظه نماید که شرایط زیرزمینی ناحیه طوری است که کشف نفت بمیزان تجارتی برای او غیرمقدور بنظر میرسد میتواند از ادامه دادن بعملیات اکتشافی خودداری

نماید و در این صورت باید قصد خود را بطرف اول اعلام نموده از حقوق خود نسبت به ناحیه عملیات صرفنظر کند لیکن باید ثابت نماید که کلیه امور اکتشافی الی تاریخ اعلام مزبور طبق برنامه بموقع اجرا گذارده شده و کلیه مبالغی که برای خرج کردن در دورهٔ مقدم بر اعلام مزبور در نظر گرفته شده بود بالتمام خرج شده است. هر گاه مقداری از مبالغ مزبور خرج نشده باشد طرف دوم باید نصف مقدار خرج نشده مزبور را بطرف اول بپردازد.

۵ ــ در صورتیکه در انقضای سال دوازدهم نفت کشف شده لیکن حداقل مبلغی که بموجب بند ۲ این ماده مقرر است کلاً بمصرف نرسیده باشد طرف دوم ملزم خواهد بود که نصف مقدار خرج نشده را بطرف اول بپردازد.

۶ ــ پس از کشف نفت در ناحیهٔ عملیات بمیزان تجارتی طرف دوم میتواند اقلا شصت روز پیش از شروع هر دورهٔ سالیانه بطرف اول اعلام کند که قصد دارد بجای اجرای تمام یا قسمتی از بقیهٔ تعهدات مخارج مشروح در بند دوم این ماده مبلغ معینی بحساب دستگاه مختلط برای عملیاتی غیر از اکتشاف خرج کند مخارجی که باین شرح بعمل آید بمنزله مخارجی خواهد بود که در اجرای مقررات بند ۲ این ماده بعمل آمده باشد و در این صورت از تعهدات طرف اول برای پرداخت هزینهٔ عملیات دستگاه مختلط بمیزان نصف مخارج مزبور کسر خواهد شد.

۷ ــ هر گاه کلیه تعهدات مربوط بمخارج بشرح مقرر در بند ۲ این ماده انجام گردیده اما قسمتی از مخارج بنحو مقرر در بند ۶ برای عملیاتی غیر از امور اکتشافی بمصرف رسیده باشد و بعداً بنظر طرف دوم برای امور اکتشافی مخارج اضافی لازم شود شرکت ایران پان آمریکن میتواند بعنوان عامل دستگاه مختلط تا حدود در آمدی که تا آن موقع از تولید بدست آورده مخارج اضافی مزبور را تأمین نماید.

۸ ــ طرف دوم ظرف مدت باقی قرارداد که آغاز آن از سال سیزدهم از تاریخ

اجرا خواهد بود برای سال سیزدهم و هریك ازسالهای متعاقب آن حق الارضی که مبلغ آن درستون الف زیر معین گردیده بنسبت نواحی باقیمانده عملیات بطرف اول خواهد پرداخت :

تاریخ پرداخت	ستون الف کل حق الارض برای هر کیلومترمربع
درسال سیزدهم و هریك ازسالهای بعدی تا خاتمه سال هفدهم	۴۰۰ دلار
درسال هیجدهم و هریك ازسالهای بعدی تا خاتمه سال بیست ودوم	۴۸۰ دلار
درسال بیست وسوم وهریك ازسالهای بعدی	۶۰۰دلار

مقررات مربوط باحتساب حق الارض جزو هزینه‌های عملیات و مواردی که حق الارض بعنوان پرداخت مشخص تلقی خواهد شد بشرحی است که دربند الف مادهٔ ۹ قانون نفت معین گردیده است .

مادهٔ ۳۱ ـ۱ـطرفین اول ودوم ملزم خواهند بود که نسبت بسودویژه حاصله از عملیات مقرر دراین قرارداد طبق مقررات قانون مالیات بردرآمد وقت مالیات بپردازند مشروط براینکه:

الف ـ نرخ مالیات بردرآمدی که بموجب آن هریك از طرفین بایدمالیات خود رابپردازنداز نرخ پنجاه درصد که بموجب قانون مالیات بردرآمد مورخ ۱۳۳۵ مقرر شده تجاوز ننماید و

ب ـ مقرراتی که برای تعیین سود ویژه هر یك از طرفین مجری میگردد نامساعدتر ازآنچه بموجب مادهٔ ۳۵ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۲۸ وتأیید آن طی

مادهٔ ۳۶ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۳۵ تصریح گردیده است نباشد .

۲ـ شرکت ایران پان آمریکن که صرفاً بعنوان عامل غیرانتفاعی طبق مقررات این قراردادعمل میکند مشمول مالیات نخواهد بود و همچنین ارتباطی که بین طرفین قرارداد بعنوان دستگاه مختلط ایجاد گردیده مشمول تعهدات مالیاتی نخواهدبود.

۳ـ بدهی مالیاتی هریك ازطرفین براساس سودویژه حاصله ازعملیات مقرر دراین قرار داد تعیین وبرطبق روش حسابداری معمول صنعت نفت احتساب خواهد گردید از میزان بدهی مالیاتی که باین ترتیب تعیین میگردد هر گونه مبلغی که طرف مزبور بموجب این قرارداد و برطبق قانون نفت ومقررات قوانین مالیات بردرآمد وقت (با رعایت مقررات بند ۱ این ماده) حق داشته باشد به بستانکار خود محسوب نماید ویاهر مبلغی که حق داشته باشد از بدهی مالیاتی خود کسر کند کسر خواهدشد .

٤ـ درآمدناویژه هریك ازطرفین درهر دوره مالیاتی معادل مبلغ زیر خواهدبود :

الف ـ ارزش سهم وی از نفتی که توسط شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل دستگاه مختلط بمنظور مصرف داخلی ایران بطرف اول تحویل گردیده باشد ارزش مزبور براساس بهائی که طبق مادهٔ ۲٦ این قرارداد تعیین میگردد احتساب خواهد شد ونیزدرصورتی که پرداختی بموجب مادهٔ ۲۷ بابت گاز طبیعی بعمل آمده باشدجزو درآمد ناویژه منظور خواهد گردید.

ب ـ ارزش پنجاه درصد ازکلیه نفتی که بطریقی غیراز طریق فوق فروخته یاصادر شده یامنتقل شده باشد (بجز نفتی که در هواسوخته وبهوا رفته یابطریقی که خارج ازاختیار شرکت ایران پان آمریکن بوده ضایع گردیده یادرجریان عملیات بمصرف رسیده باشد) که براساس بهای اعلان شده که در روز فروش یاصدور یا انتقال منتشر گردیده منهای تخفیفات مقرر دربند ۲ ماده ۲۵ محسوب خواهد شد.

۵ـ هریك از طرفین ضمن تعیین درآمد ویژه خود میتواند آن قسمت از مخارج وهزینه ها وپرداختها را که برای اجرای عملیات مقرر دراین قرارداد خواه خود خواه بوسیله عاملیت شرکت ایران پان آمریکن برای اجرای عملیات مقرر دراین قرارداد متحمل شده بشرح زیر از سهم درآمد ناویژه خود کسر کند مشروط براینکه هزینه های مزبور مستند بداسناد یااقلام وارده دردفاتر باشد :

الف ـ فقط در مورد طرف دوم طی هریك از ده سال متعاقب تاریخ شروع بهره برداری تجارتی مبلغی معادل ده در صد کل پذیره بیست وپنج میلیون دلار که تحت مقررات مادهٔ ۳۰ این قرارداد باید بطرف اول پرداخت شود .

ب ـ منظور داشتن پرداخت حق الارض مقرر درمادهٔ ۳۰ درجزءهزینه ها طبق اصولی که در بند الف مادهٔ۹ قانون نفت مقرر گردیده است خواهد بود .

ج ـ سهم هریك از طرفین از کلیه مخارج وهزینه هائی که شرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل انجام داده باشد مشروط براینکه مخارج وهزینه های مزبور الزاماً ومنحصراً بااجرای عملیات مقرر دراین قرارداد بستگی داشته باشد. هزینه های اداری وتأسیساتی و تشکیلات و نیز حقوق و اجاره بها و یا پرداختهای دیگری که در مقابل استفاده هر گونه از اموال تأدیه شده باشد وهمچنین مخارج حفاری چاههائی که استحصال نفت آنها بمیزان تجارتی نبوده وقیمت اجناس وخدمات و مخارجی که برای نقشه برداریهای زمینی وهوائی ودریائی شده و مخارج مربوط بحفر وتنقیه وعمیق کردن یا تکمیل چاهها یا آماده کردن آنها جزو مخارج وهزینه های مزبور خواهد بود مگر در مواردی که مخارج وهزینه های مربوطه بحساب سرمایه گذارده شده ومبلغ استهلاك در باره آنها منظور شده باشد .

د ـ مبلغ معقولی درهر سال برای استهلاك فرسودگی ومتروك شدن وتمام شدن و تهی شدن بمنظور استهلاك هزینه های سرمایه ای توسط شرکت ایران پان آمریکن (عامل) در مورد عملیاتش درایران.

هـ ـ قسمتی از ضررهای جبران نشده مخارج عملیات که در دوره‌های مالیاتی قبلی برهر یك از طرفین وارد آمده و بحساب دوره‌های بعد منتقل گردیده‌است مشروط بر آنکه انتقال این حسابها از سالی بسالی بیش از ۱۰ سال ازدورهٔ مالیاتی که این ضررها در آن دوره ایجاد گردیده است نباشد .

و ـ سهم هریك ازطرفین از زیانهای متحمله در موردانجام عملیات درایران مشروط بر آنکه بوسیله بیمه یابنحو دیگری جبران نشده باشد این خسارات شامل مطالبات غیر قابل وصول و زیانهای ناشیه ازدعاوی خسارات مربوط بعملیات انجام شده درایران وزیان ناشیه ازخسارات وارده بذخایر تجارتی یاهر گونه دارائی که برای عملیات مزبور درایران استعمال شود یاانهدام یاازدست دادن آنها خواهدبود .

مادهٔ ۳۲ ـ ۱ ـ باستثنای موادزیر :

الف ـ مالیات بردرآمد که طبق مقررات این قرارداد باید بدولت ایران پرداخت شود .

ب ـ حقوق گمرکی بنحو مقرر درمادهٔ ۳۳ .

ج ـ پرداختهای مقرر بطرف اول طبق این قرارداد .

د ـ پرداختهائی که بابت مالیات طبق قانون مالیات بردرآمد بر حقوق کارمندان تعلق میگیرد وهمچنین پرداختهائی که باید ازمقاطعه کاران وعاملین بابت کارهائی که در ایران انجام میدهند کسر شود .

هـ ـ عوارض و حقوق معقول و خالی ازتبعیضی که بمقامات دولتی در مقابل خدمات درخواست شده ویاخدماتی که بطور عموم برای عامه انجام میشود ازقبیل عوارض راه حق آب وعوارض بهداشت وعوارض فاضل آب پرداخت شود .

و ـ مالیات وحقوق خالی از تبعیضی که شامل عموم است از قبیل حق تمبر

اسناد وحق ثبت امور حقوقی و بازرگانی وحق ثبت اختراعات وتألیفات . طرف دوم و شرکت ایران پان آمریکن (درمواردی که مربوط باو باشد) ازمطالبهٔ هر گونه پرداختی بطرف اول یا بمقامات دولتی ایران (اعم از مرکزی ومحلی) معاف خواهند بود و بر سود سهام پرداختی طرفین اول یادوم بابت درآمد حاصله از عملیات مقرر در این قرارداد هیچگونه مالیاتی تعلق نخواهد گرفت .

مادهٔ ۳۳ ـ ۱ ـ کلیه ماشین آلات ـ وسائل ـ وسائل نقلیه آبی ـ دستگاهها ـ افزار ـ ادوات ـ قطعات یدکی ـ مصالح ـ الوار ـ موادشیمیائی ـ مواد ضروری برای اختلاط وامتزاج ـ وسایل خودرو وسایر وسائط نقلیه ـ هواپیما ـ هر نوع مصالح ساختمانی ـ آلات فولادی ـ اشیاء واثاثیه ولوازم اداری ـ حوائج کشتی ـ موادخواربار البسه ولوازم استحفاظی ـ دستگاههای تعلیماتی محصولات نفتی درایران بدست نیایدو کلیهٔ اجناس دیگری که منحصراً ازلحاظ صرفه جوئی وحسن جریان عملیات ووظائف طرف دوم یاشرکت ایران پان آمریکن بعنوان عامل ضروری باشد بدون پروانهٔ ورودی و بامعافیت ازهر گونه حقوق گمرکی و عوارض شهرداری و سایر مالیاتها یاپرداختهای دیگر بایران وارد خواهدشد . موادفوق شامل حوائج طبی وجراحی و لوازم بیمارستان و محصولات طبی و دارو واسباب طبی و اثاثیه وادواتی که در تأسیس و گرداندن بیمارستان و داروخانه ضروری باشدنیز خواهدبود .

۲ ـ طرف دوم وشرکت ایران پان آمریکن (بعنوان عامل) بااطلاع طرف اول حق خواهند داشت درهر موقع که مایل باشند اشیائی را که بوسیله آنهاواردشده بدون هیچگونه پروانه و با معافیت از هر گونه حقوق و مالیات و یا پرداختی مجدداً صادر نمایند .

۳ ـ طرف دوم وشرکت ایران پان آمریکن (بعنوان عامل) نیز حق خواهندداشت با

تصویب طرف اول که بدون جهت از تصویب مزبور خودداری نشده و تأخیر در آن رخ نخواهد داد اشیاء مذکور یکه وارد کرده اند در ایران بفروش برسانند. در اینصورت مسئولیت پرداخت حقوق مربوطه و همچنین انجام تشریفات لازمه طبق مقررات جاری و تهیه اسناد ترخیص برای طرف دوم یا شرکت ایران پان آمریکن (بعنوان عامل) بعهده خریدار خواهد بود .

٤ـ اجناسیکه برای استفاده و مصرف مدیران و کارکنان طرف دوم و شرکت ایران پان آمریکن و وابستگان تحت تکفل مدیران و کارکنان مزبور مناسب تشخیص گردد بدون لزوم هیچگونه پروانه ورودی و بامعافیت از مقررات هر نوع انحصار دولتی ولی با پرداخت حقوق گمرکی و سایر مالیاتهائی که در موقع ورود معمولا بآن تعلق میگیرد وارد خواهد شد . این قبیل اجناس قابل فروش نخواهد بود مگر بمدیران و کارکنان و مکفولین مذکور آنهم منحصراً برای استفاده و مصرف آنها.

٥ـ بدون آنکه در کلیات حقوق فوق الذکر محدودیتی حاصل شود طرف دوم یا شرکت ایران پان آمریکن (بعنوان عامل) در تحصیل لوازم و حوائج خود باید نسبت باشیائیکه در ایران ساخته و مهیا میشود رجحان قائل شوند با این قید که اشیاء مذکور با مقایسه با اشیاء مشابه خارجی باهمان شرائط مساعد از لحاظ نوع جنس و قیمت و سهل الحصول بودن آن در موقع لزوم بمقادیر مورد نیاز و قابل مصرف بودن آن در مواردی که برای آن منظور شده در ایران بدست بیاید . درمقایسه قیمت اشیاء وارداتی با اشیاء ساخته و مهیاشده در ایران کرایه و هر گونه حقوق گمرکی که طبق این قرارداد نسبت به اشیاء وارداتی مزبور قابل پرداخت باشد باید ملحوظ گردد .

٦ـ کلیه واردات و صادرات مذکور در این قرار داد مشمول تنظیم اسناد و تشریفات گمرکی بوده و این تکالیف از آنچه معقولا مجری است سنگین تر نخواهد

بود (ولی مشمول پرداختهائی که بموجب مقررات مربوطه این قرارداد از آن معاف گردیده نمیباشد) این قبیل تشریفات و تنظیم اسناد بطور ساده و سریع انجام خواهد شد و با این منظور بین شرکتهای مربوطه و مقامات گمرکی ممکن است درصورت لزوم ترتیبات مقتضی داده شود.

مادهٔ ۳۴ـ۱ـ مدت این قرارداد برای هر یك از نواحی مقرر در ماده سه که منابع قابل بهره برداری بمیزان تجارتی در آن کشف شده باشد ۲۵ سال از تاریخ شروع ببهره برداری تجارتی در ناحیه مربوطه خواهد بود.

۲ـ از لحاظ مقررات این ماده تاریخ شروع بهره برداری تجارتی تاریخی خواهد بود که صدهزار متر مکعب از مواد نفتی تولید شده از ناحیه مربوطه فروش و تحویل شده باشد.

۳ـ قبل از پایان ۲۳ سال طرف دوم میتواند قصد خود را دائر به تمدید این قرارداد به طرف اول اطلاع دهد در اینصورت تمدید برای مدت ۵ سال از پایان سال بیست و پنجم بخودی خود و برطبق مواد این قرارداد عملی خواهد گردید.

٤ـ دو تمدید اضافی پنجساله نیز یکی از خاتمه سال سی ام و دیگری از خاتمه سال سی و پنجم مجاز خواهد بود و طرف دوم در هر مورد دو سال قبل از پایان مدت جاری باید قصد خود را مبنی بر تمدید بطرف اول اطلاع دهد.

۵ـ درمورد دو تمدید مشروحه در بند ٤ مقررات زیر رعایت خواهد شد:

هر گاه وقتی تقاضای تمدید بوسیله طرف دوم بعمل میآید شرکتهای نفتی خارجی دیگری که باطرف اول بمنظور فعالیتهای مشابهی مشارکت نموده‌اند و تا آن تاریخ از لحاظ تولید نتایجی معادل یا بهتر از آنچه توسط شرکت ایران پان آمریکن (بعنوان عامل دستگاه مختلط) حاصل گردیده بدست آورده باشند قراردادهائی منعقد

کرده باشند که شرائط آن رویهرفته برای ایران از شرائط این قرارداد مساعد تر باشد کلیهٔ شرائط قراردادهای مذکور شامل مدت تمدید مورد تقاضای طرف دوم نیز خواهد بود .

مادهٔ ۳۵ ـ ۱ ـ شرکت ایران پان آمریکن درخاتمه مدت یا فسخ این قرارداد منحل گردیده اموال منقول دستگاه مختلط بفروش خواهد رسید و درآمد آن بین طرفین بنسبت مساوی تقسیم خواهد شد .

۲ ـ کلیهٔ تأسیسات و اراضی بدون هیچگونه پرداخت بطرف اول انتقال خواهد یافت.

مادهٔ ۳۶ ـ طرف دوم میتواند درهر موقع که مقتضی بداند تمام یا قسمتی از منافع خودرا در حقوق و تعهداتی که بموجب این قرار داد مقرر است باشخاص زیر منتقل نماید :

الف ـ شرکت یا شرکتهائی که تحت کنترل آنها باشد .

ب ـ شرکت یا شرکتهائی که تحت کنترل طرف دوم باشند .

ج ـ شرکت یا شرکتهائی که تحت کنترل شرکت یا شرکتهای مشروحه در دو قسمت الف و ب فوق باشند از لحاظ مقررات این بند مقصود از کنترل یك شرکت عبارت است از مالکیت مستقیم یا غیر مستقیم کلیهٔ سهام آن شرکت. و منتقل الیه باید شرکتی باشد که وضع آن باشرایط مذکور در مادهٔ ٤ قانون نفت مطابقت نماید .

ضمناً موافقت شد که طرف دوم قبل از آغاز عملیات مشروحهٔ در این قرارداد کلیهٔ منافع و حقوق و تعهداتی را که بموجب این قرارداد دارد بشرکت تابعهٔ خود بنام شرکت پان آمریکن انترناشنال اویل کمپانی که مالکیت کلیهٔ سهام آن با طرف دوم است انتقال دهد . بدون آنکه هیچگونه خلل و خدشه ای بتعهدات طرف دوم ناشی از این قرارداد وارد آورد .

۲ ـ هر گونه انتقالی توسط طرف دوم بجز آنچه که طبق بند ۱ فوق اجازه داده شده است محتاج بکسب موافقت کتبی و قبلی طرف اول خواهد بود و طرف

مزبور باید قبل از ابراز موافقت تأیید هیأت وزراء و تصویب قوهٔ مقننه را نیز تحصیل نماید .

مادهٔ ۳۷ ـ ۱ـ در مواردیکه بحکم قوهٔ قهریه (فرس ماژر) مانعی پیش آید که بطور معقول از حیطه اختیار طرف دوم یا شرکت ایران پان آمریکن (بعنوان عامل) خارج بوده اجرای تعهدات یا اعمال حقوق مقرر در این قرار داد را غیر ممکن یا موقوف گرداند و یا تأخیری در آن ایجاد کند :

الف ـ عدم انجام یا تأخیر طرف دوم یا شرکت ایران پان آمریکن (بعنوان عامل) در اجرای تعهدات مزبور بعنوان تخلف از اجرای این قرارداد تلقی نخواهد شد .

ب ـ مدتی که تأخیر در اجرا و اعمال حقوق و تعهدات مزبور طول کشیده باشد بمدتی که طبق قرارداد مقرر است اضافه خواهد شد .

ج ـ هر گاه ادامه مدت قوه قهریه کمتر از یك سال نباشد این قرار داد بخودی خود برای دوره‌ای مساوی بامدت مزبور تمدید خواهد شد و این امر در حقوقی که بموجب قرار داد برای تمدیدهای اضافی در نظر گرفته شده است خدشه‌ای وارد نخواهد ساخت .

۲ ـ منظور از قوه قهریه (فرس ماژر) در این قرارداد همان است که در عرف حقوق بین المللی تعریف شده است .

مادهٔ ۳۸ ـ طرفهای قرار داد متعهد میشوند که شرائط و مقررات این قرار داد را برطبق اصول حسن نیت و صمیمیت متقابل اجرا نموده و هم عبارات و هم روح شرائط و مقررات مزبور رعایت کنند .

۲ ـ تأیید این قرارداد طبق مادهٔ ۲ قانون نفت از طرف هیأت وزیران بمنزلهٔ قبول تعهداتی است که طبق مقررات این قرارداد بر عهده دولت گذارده شده است من جمله تعهدات مربوط به اقداماتی که باید از طرف دولت انجام شود و یا موافقت‌هائی که باید از طرف دولت بعمل آید.

۳ ـ هیچگونه اقدام قانونگذاری یا اداری اعم از عمومی و خصوصی و یا عمل

دیگر از هر قبیل از طرف دولت و یا مقامات دولتی در ایران (اعم از مرکزی و محلی) یا از جانب طرف اول این قرارداد را الغاء نخواهد نمود و در مقررات آن اصلاح یا تغییری بعمل نخواهد آورد و مانع و مخل حسن اجرای مقررات آن نخواهد شد ـ الغاء یا اصلاح یا تغییر مزبور فقط در صورت توافق طرفین ممکن خواهد بود .

٤ ـ هر گاه وظائف طرف اول بدیگری که تحت اختیار دولت ایران یا مسئول در مقابل دولت ایران باشد منتقل شود منتقل الیه مزبور تمام تعهداتی را که طرف اول بموجب این قرارداد دارد بعهده خواهد گرفت . هر گاه طرف اول از میان برود و وظائف آن بدیگری که تحت اختیار دولت ایران یا مسئول در مقابل دولت ایران باشد محول نگردد تمام تعهداتیکه طرف اول بموجب این قرارداد دارد تعهدات مستقیم دولت ایران خواهد شد .

٥ ـ وزارت دارائی میتواند از طرف دولت ایران هر گونه اقدامی بعمل آورد یا هر گونه موافقتی بنماید که در مورد این قرارداد یا برای تأمین اجرای آن بطرز بهتر لازم یا مقتضی باشد هر اقدامی که بدین نحو انجام یا موافقتی که بدین طریق بعمل آمده باشد برای دولت الزام آور خواهد بود . کلیهٔ مقامات ایرانی بایستی از کلیه دستورهای وزارت دارائی مربوط باجرای این قرارداد متابعت نمایند و مقامات مذکور در اجرای این امر دارای اختیارات تام خواهند بود . هر گاه وزارت دارائی بعللی از اختیاراتی که بموجب مقررات این ماده بآن وزارتخانه داده شده است استفاده ننمایند هیأت دولت اختیارات مذکور را بوزارتخانه یا اداره دیگری واگذار خواهد نمود .

مادهٔ ۳۹ ـ ۱ ـ هر گاه اختلافی مربوط باجراء یا تفسیر این قرارداد پیش آید طرفین میتوانند موافقت کنند که موضوع بیك هیأت سازش مختلط مرکب از چهار

عضو مراجعه شود که هریك ازطرفین دونفر آنرا تعیین خواهند نمود و وظیفه آنها کوشش در حل موضوع بطریق دوستانه خواهد بود هیأت سازش پس از استماع اظهارات نمایندگان طرفین رأی خودرا درظرف سه‌ماه ازتاریخ ارجاع شکایت به هیأت صادرخواهد کرد . رأی مزبوردر صورتی الزام آورخواهد بود که باتفاق صادر شده باشد .

۲ـ هرگاه طرفین نسبت بارجاع اختلاف بکمیسیون سازش توافق ننماید ویا اختلاف بعداز ارجاع بکمیسیون مزبور حل نشده باشد طریق حل آن منحصراً ارجاع بداوری طبق مقررات مادهٔ ٤١ خواهد بود .

مادهٔ ۴۰ـ۱ـهرگونه اختلاف مربوط بمسائل فنی و یامحاسباتی ممکن است باتوافق طرفین یابه‌کارشناس واحد یابه هیأتی مرکب ازسه‌کارشناس مراجعه شود دونفر ازسه‌کارشناس مزبور راطرفین انتخاب خواهند کرد(هریك یکنفر) وسومی بتراضی طرفین تعیین خواهدشد . اگرطرفین نتوانند در انتخاب کارشناس واحدیا کارشناس سومی تراضی کنند هریك از طرفین میتوانند .

در مـوارد فنی به مدیر مؤسسه Eidgenossiche Technische Hochschule of Zurich

و در موارد محاسباتی بـرئیس Schweizerische Kammer fur Revisionswesen of Zurich

مراجعه کند که کارشناس واحد یا کارشناس سومی را تعیین نماید . چنانچه ظرف یکماه‌ازتاریخ ارجاع امربکارشناس طرفین درباب‌ارجاع‌اختلاف بکارشناس‌واحد یاکار شناسهائی بشرح مقرربالاتراضی‌ننمایند موضوع بایستی‌طبق مادهٔ٤١بداوری ارجاع شود .

۲ـطرفین‌ظرف یکماه‌ازتاریخ ارجاع امربکارشناسی‌کارشناس یاکارشناسان

راتعیین خواهند کرد کارشناس سوم درصورتیکه بتراضی طرفین انتخاب شود ظرف مدت اضافی یکماه ودرصورتیکه بتراضی طرفین انتخاب نشده باشد ظرف مدت دو ماه تعیین خواهد شد . تعیین کارشناس واحد درمواردی که بتراضی طرفین عملی نشده باشد ظرف مدت سه ماه ازتاریخ ارجاع امر بکارشناسی بعمل خواهد آمد.

۳ - طرفین باید درقرارداد ارجاع بکارشناسی مسائل فنی یامحاسباتی را که مورد رسیدگی قرارمیگیرد بطرز روشن وصریح توضیح دهند. رأی کار شناس واحد یاسه کارشناس بایدظرف شش ماه ازتاریخ تعیین کارشناس واحد یا کارشناس سوم (هر کدام که مورد پیدا کند) صادرشود. اگر اختلاف بسه کارشناس مراجعه شود رأی کارشناسان ممکن است با کثریت آراء صادرشود. کارشناس یاکارشناسان باید رأی خودرا منحصراً نسبت بمسائل فنی یا محاسباتی صادر کنند ورأی مزبور قاطع وبرای طرفین الزام آورخواهد بود .

٤ ـ اگرضمن رسیدگی کـه از طرف کارشناس یا کارشناسان بعمل میآید مسئله ایکه بنظر کارشناس و یا کارشناسان یاهریك ازطرفین جنبه حقوقی داشته باشد (باتوجه باینکه هرمسئله ایکه مربوط بتفسیر این قرارداد باشد واجد جنبه حقوقی خواهد بود) پیش آید بطوریکه اخذ تصمیم نسبت بموضوع فنی یامحاسباتی مورد بحث مستلزم تعیین تکلیف مسئله حقوقی باشد درآنصورت اگر مسئله مزبور بتوافق طرفین حل نشود طرفین یایکی ازآنها خواه ابتکاراً از جانب خود خـواه بدرخواست کارشناس یا کارشناسان میتواند آنرا بداوری ارجاع کند .

۵ ـ در اینموارد بمنظور احتساب مدتهائی که در این ماده ذکرشده اخطار یکی از طرفین بطرف دیگر دایربقصد ارجاع مسئله حقوقی بداوری بشرح فوق بانضمام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بداوری از طرف اخطار

کننده تلقی خواهد شد .

۶ ـ در مواردی که مسئله حقوقی ضمن رسیدگی پیش آمده و بداوری ارجاع شود رسیدگی کارشناس یا کارشناسان الزاماً متوقف نخواهد شد مگر در صورتیکه بنظر کارشناس یا کارشناسان مسئله حقوقی نوعی باشد که قبل از تعیین تکلیف آن ادامه رسیدگی مفید نباشد چنانچه رسیدگی تا تعیین تکلیف مسئله حقوقی معوق بماند بمجرد تعیین تکلیف موضوع طرفین شرح آنرا باطلاع کارشناس یا کارشناسان خواهد رسانید که رسیدگی موضوع فنی یا محاسباتی مورد بحث را تعقیب نموده هرچه زودتر بمرحله تصمیم نهائی برسانند .

مادهٔ ۴۱ ـ ۱ ـ چنانچه طرفین توافق در ارجاع اختلاف بکارشناس یا کارشناسان بر طبق مادهٔ ٤٠ ننمایند و یا چنانچه توافق کرده باشند ولی تعیین کارشناس یاصدوررأی در ظرف مدت معین برای این منظور صورت نگرفته باشد و یا وضعی که دربند٤ ازمادهٔ ٤٠ پیش بینی شده پیش آمده و یکی ازطرفین اقدام برای تعیین تکلیف مسئله حقوقی بعمل آورده باشند هریك ازطرفین یك نفر داور تعیین خواهد نمود ودونفر داور مزبور قبل از شروع داوری داور ثالثی را انتخاب خواهند کرد که سمت رئیس هیأت داوری را خواهد داشت .

چنانچه دونفر داور نتوانند درظرف چهارماه از تاریخ ارجاع بداوری نسبت به داور ثالث تراضی کنند وچنانچه طرفین بطرز دیگری توافق ننمایند داور ثالث بدرخواست هریك از طرفین ازطرف رئیس دادگاه فدرال سویس تعیین خواهدشد.

۲ ـ اگر یکی از طرفین دوماه از تاریخ ارجاع امر بداوری داور خود را انتخاب ننمایدویا انتخابی را که نموده است باطلاع طرف دیگر نرساندطرف دیگر حق خواهد داشت که به رئیس دادگاه فدرال سویس مراجعه وتقاضای تعیین داور

واحد بنماید .

۳ ـ اگر بهر دلیلی انتخاب داور واحد یا داور ثالث برطبق بند (۱) به عمل نیاید وطرفین هم کتباً بطرز دیگری توافق نکرده باشند در آن صورت بدرخواست هریك ازطرفین انتخاب مزبور ازطرف رئیس یا قاضی هم عرض رئیس عالی ترین دادگاه کشورهای زیر بترتیبی کـه ذکر می شود بعمل خواهد آمد : دانمارك ـ سوئد ـ برزیل .

٤ ـ تعیین داور ثالث یا داور واحد برطبق بند (۱) کاملا بسته بتشخیص کسی خواهد بود که اجازه انتخاب دارد و هیچیك از طرفین نمیتوانند نسبت به تسخیص مزبور تردید کنند .

شخصی که باینطریق تعیین می‌شود نباید با ایران ویا ممالك متحده امریکا رابطه نزدیکی داشته ویا درخدمت رسمی ویا درتابعیت یکی ازآن دو کشورباشد .

۵ ـ داورثالث یا داورواحد (هر کدام که مورد پیدا کند) قبولی خود راباین سمت ظرف سی روز ازتاریخ دریافت اعلام تعیین خود اطلاع خواهد داد و درغیر اینصورت چنین تلقی خواهد شد که اوسمت مزبوررا رد کرده است وانتخاب مجدد طبق همان مقررات بعمل خواهد آمد .

٦ ـ اگر اختلاف به هیأت داوری ارجاع شود رأی ممکن است با کثریت صادرشود وطرفین رأی هیأت داوری یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کند) را با حسن نیت اجراء خواهند کرد .

۷ ـ محل وتشریفداوری‌را طرفین تعیین خواهند کرد چنانچه دراینباب توافق نشود محل وتشریفات مزبور ازطرف کارشناس واحد یاکارشناس ثالث یاداور واحد یا داور ثالث (هر کدام مورد پیدا کند) تعیین خواهد شد .

۸ ـ طرفین همه نوع تسهیلات (منجمله حق ورود به حوزهٔ عملیات نفتی) رابرای یا کارشناس کارشناسان یاهیأت داوری یا داور واحد فراهم خواهند کرد تا هر گونه اطلاعاتی را که برای تعیین تکلیف اختلاف لازم باشد بدست آورند .

عدم حضور یا امتناع یکی ازطرفین داوری نمیتواند مانع یا مخل جریان داوری دریك یا درهمه مراحل آن بشود .

۹ ـ مادام که تصمیم یا رأی داوری صادر نشده توقف عملیات یا فعالیتهائی که موضوع داوری ازآن ناشی شده است الزامی نیست درصورتیکه تصمیم یا رأی داوری دایر برموجه بودن شکایت باشد ضمن تصمیم یارأی مزبورممکن است ترتیب مقتضی برای جبران خسارات شاکی مقرر گردد .

۱۰ ـ تعیین مسئولیت پرداخت ومبلغ هزینه داوری کاملا بسته به تشخیص کارشناس یاکارشناسان یا هیأت داوری یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کند) خواهد بود .

۱۱ ـ چنانچه بهرعلت کارشناس یا یکی ازاعضای هیأت داوری یا داورواحد پس ازقبول وظایفی که باومحول شده قادریا مایل بشروع یاتکمیل رسیدگی بمورد اختلاف نباشد وچنانچه طرفین بصورت دیگری هم توافق ننمایند هریك ازطرفین میتواند ازرئیس دادگاه فدرال سویس تقاضا کند که دراینباب که آیا انتخاب اولیه راباید خاتمه یافته تلقی کرد تصمیم اتخاذ کند .اگر تصمیم مشارالیه ازاین قرارباشد ازشخص یا اشخاصیکه انتخاب اولیه بوسیله آنها بعمل آمده تقاضا خواهد کرد که ظرف مدتی که تعیین خواهد نمود جانشینی تعیین کنند و چنانچه ظرف مدت مقرر جانشین نشود یا در صورتی که انتخاب اولیه بوسیله خوداو بعمل آمده باشد مشارالیه خودجانشین را تعیین خواهد نمود . اگر رئیس دادگاه فدرال سویس

بهر دلیلی وظایف خودرا اجراء نکند اجرای وظائف مزبور بعهدهٔ یکی از اشخاص دیگری محول خواهد گردید که در بند (۳) این ماده باترتیب مقرر شده است.

۱۲ - تا حدی که مورد داشته باشد ضمن تصمیمات داوری که برطبق این ماده صادر میشود باید مهلت اجراء تصریح گردد.

۱۳. ظرف مدت پانزده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم یا رأی بطرفین هریك از آنها میتواند از کارشناس یا کارشناسان یاهیأت داوری یا داور واحدی (هر کدام که مورد پیدا کند) که تصمیم یا رأی اولیه را صادر نموده تقاضای تفسیر آنرا بنماید این تقاضا در اعتبار تصمیم یارأی تأثیری نخواهد داشت تفسیر مزبور باید ظرف یکماه از تاریخ تقاضا داده شود واجرای تصمیم یارأی تاصدور تفسیر یا انقضای یکماه (هر کدام زودتر واقع شود) معوق خواهدماند.

مادهٔ ۴۲ - ۱ - چنانچه تصمیم یا رأی نهائی صادر طبق مادهٔ ٤١ این قرارداد فقط دایر به الزام پرداخت مبلغ معین مصرح در تصمیم یا رأی مزبور به دولت ایران یا طرف اول بوسیله طرف دوم باشد و مبلغ مزبور ظرف مدت مقرر در تصمیم یا رأی مذکور یا درصورت عدم قید مدت در تصمیم یا رأی ظرف سه ماه از تاریخ آن تصمیم یا رأی پرداخت نشود دولت ایران حق خواهد داشت کلیهٔ وجوه حاصله از فروش یا صدور نفت بوسیله طرف دوم را توقیف کند تا وقتی که مبلغ مزبور پرداخت شود.

۲ - در موردیکه تصمیم یا رأی نهائی بر طبق این قرارداد صادر شده باشد چنانچه طرفی که موظف به اجرای رأی میباشد ظرف مهلت مقرر دررأی یاتصمیم یا (چنانچه مهلتی ضمن رأی یا تصمیم معین نشده باشد) در ظرف شش ماه پس از ابلاغ رأی یا تصمیم بطرفین مفادرأی یاتصمیم را اجراء نکندطرفیکه رأی یاتصمیم بنفع او صادر شده حق خواهد داشت که اعلام خاتمه این قرارداد رابوسیله تصمیم

هیأت داوری یا داور واحد که برطبق بند (۳) این ماده اتخاذ خواهد شد بخواهد. تصمیم مزبور نسبت بحقوق و تعهداتی که از اجرای این قرارداد تا تاریخ خاتمه قرارداد (طبق این قرارداد) ناشی شده و یا بشود تأثیری نخواهد داشت حقوق و یا پرداخت وجوه و خسارات دیگری هم که بموجب رأی هیأت داوری یا داور واحد مقرر شده باشد درهمین حکم خواهد بود.

۳ - تصمیمی که برطبق مقررات بند (۲) این ماده پیش بینی شده فقط با رعایت شرایط زیر ممکن است اتخاذ شود:

الف - فقط هیئت داوری یا داور واحدی که رأی یا تصمیم نهائی مربوطه را صادر کرده میتواند این تصمیم را اتخاذ کند.

ب - چنانچه هیئت داوری یا داور واحدی که رأی یا تصمیم مزبور را صادر کرده بهر علتی قادر یا مایل به اقدام نباشد موضوع خاتمه یافتن قرارداد بعلت عدم اجرای رأی برطبق این قرارداد و بطرزی که برای حل اختلاف پیش بینی شده بداوری ارجاع خواهد شد.

٤ - هیأت داوری یا داور واحد قبل از اخذ تصمیم دایر بخاتمه یافتن این قرارداد بایستی اول یك مدت اضافی (که از نود روز کمتر نخواهد بود) برای اجرای تصمیم یا رأی مقرر نماید و تصمیم دائر برخاتمه دادن قرارداد را فقط در صورتی اتخاذ خواهد کرد که مدت اضافی مقرر منقضی شده و طبق نظر آنها مفاد رأی یا تصمیم اجراء نگردیده باشد.

مادهٔ ۴۳ - ۱ - درمورد تعهد دستگاه مختلط راجع بانصراف از حقوق خود نسبت بناحیه عملیات بنحو مقرر درمادهٔ ۳ هر گاه طرف دوم طی مهلت مقرر نتواند نظر خود را درباره قسمتهای مورد انصراف بطرف اول اعلام نماید طرف اول حق دارد که

طبق نظر خود قسمتهائی را که باید مسترد گردد مشخص سازد تشخیص مزبور قطعی بوده و از تاریخی که اعلام گردد قسمتهای مشخص شده مزبور خارج از ناحیه عملیات تلقی خواهد شد .

۲ ـ طرف دوم باید درظرف ده روز از تاریخ اجرا ضمانت‌نامه‌ای از شرکت استانداردا ویل (ایندیانا) مبنی بر تضمین انجام تعهد حفاری که طرف دوم بموجب بند ۲ مادهٔ ۱۶ برعهده دارد بطرف اول تسلیم نماید درصورتیکه تعهد مزبور انجام نگردد شرکت استاندارد اویل ایندیانا برای هریك ماه تأخیر که درنتیجه وقوع فرس‌ماژر نبوده باشد مبلغ سیصد وپنجاه هزار دلار امریکائی غرامت خواهد پرداخت هر گاه ظرف مدت ششماه از مهلت مقرر تعهد هنوز انجام نشده طرف اول حق خواهد داشت که این قرار داد را فسخ نماید و در صورت فسخ قرار داد پرداخت جریمه ماهیانه مزبور متوقف خواهد شد .

۳ـ مقررات ماده۳۷ درباره قوه قهریه (فرس‌ماژر) درموارد مربوط باین ماده نیز قابل اجرا خواهد بود.

مادهٔ ۴۴ ـ متن فارسی و انگلیسی این قرارداد هردو معتبر است در صورتیکه اختلافی پیش آید و به داوری ارجاع شود هردو متن به هیئت داوری یا داور واحد (هر کدام که مورد داشته باشد) عرضه خواهد شد که قصد طرفین را از روی هردو متن تفسیر نمایند ـ هر گاه بین دو متن مزبور اختلافی درمورد حقوق و وظایف طرفین پیدا شود متن انگلیسی معتبر خواهد بود .

مادهٔ ۴۵ ـ مقررات قانون معادن مصوب سال ۱۳۳۶ تأثیری در این قرار داد نخواهد داشت و قوانین و مقرراتی که کلاً یا بعضاً مباین باشرایط این قرارداد باشد در حدودی که مباینت دارند نسبت بمقررات این قرارداد بلااثر خواهد بود .

بتاریخ ٤ اردیبهشت ماه ۱۳۳۷ مطابق ۲٤ آوریل ۱۹۵۸ در تهران امضاء و مبادله گردید.

رئیس هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران
عبدالله انتظام

وکیل پان آمریکن پترلیوم کورپوریشن
جرج ـ جن کین سون

جدول ضمیمه

حدود ناحیه عملیات

ناحیهٔ ۱

از نقطه (الف) واقع در دریا بامختصات تقریبی طول جغرافیائی ٤٨ درجه و ٥٤ دقیقه وعرض جغرافیائی ۲۹ درجه و۳۸ دقیقه (منطبق بانقطه (ب) ازناحیه سیریپ که درپیش آگهی شماره ۱/۲۲۸ ذکر شده) وازآنجا خطی مستقیم بطرف شمال ومنطبق باخط منصف خلیج که نقطه مزبور را متصل میکند به:

نقطه (ب)درمحل تقاطع نصف‌النهار طول جغرافیائی ٤٨ درجه و٥٤ دقیقه باخط سه‌میلی درآبهای ساحلین ازحدپست ترین خط جزرخاك اصلی بعرض جغرافیائی تقریبی ۲۹ درجه و٥۳دقیقه و ۳۰ ثانیه ازآنجا منطبق با خط سه میلی در آبهای ساحلی بشرح مذکور در فوق تا :

نقطه (ج) مشخص شده بوسیله تقاطع خط مزبور سه میلی آبهای ساحلی با نصف‌النهار ٤۹ درجه و۳۳ دقیقه و۳۰ ثانیه و بعرض جغرافیائی تقریبی ۲۹ درجه و٥۷ دقیقه و۳۰ثانیه (منطبق بانقطه (ج) ناحیه سیریپ که درپیش آگهی شماره ۱/۲۲۸ ذکر شده) ازآنجاخطی‌مستقیم بطرف نقطه(الف) بشرح مذکوردرفوق .

مساحت ناحیه یك مشروح بالا درحدود ۱۰۰۰ کیلو مترمربع میباشد .

ناحیه ۲

از نقطه (الف) (منطبق بانقطه (ه) ناحیه سیریپ که درپیش آگهی شماره ۱/۲۲۸ ذکرشده) واقع در دریا با مختصات تقریبی طول جغرافیائی ٤۹درجه و٤

دقیقه وعرض جغرافیائی ۲۹درجه و۱۵ دقیقه وازآنجا خطی مستقیم که این نقطه را متصل میکند به :

نقطه (ب) مشخص شده بوسیله‌محل تقاطع نصف‌النهار ۵۰درجه و۱۳دقیقه با خط سه میلی درآبهای‌ساحلی‌ازپست‌ترین خط‌جزر خاك اصلی بعرض‌جغرافیائی تقریبی ۲۹ درجه و۴۹ دقیقه و۳۰ثانیه) منطبق با نقطه (د) ناحیه سیریپ که در پیش‌آگهی شماره ۱/۲۲۸ ذکرشده) از این‌نقطه‌منطبق با خط سه‌میلی درآبهای ساحلی بشرح مذکور در فوق تا :

نقطه (ج) مشخص شده بوسیله تقاطع خط مزبور سه میلی آبهای‌ساحلی با نصف‌النهار طول جغرافیائی ۵۰ درجه و۴۵ دقیقه و بعرض جغرافیائی تقریبی ۲۸ درجه و۵۹ دقیقه ازآنجا خطی مستقیم به :

نقطه (د) با مختصات‌طول جغرافیائی ۴۹درجه و۴۵دقیقه وعرض‌جغرافیائی ۲۸ درجه و۲۳ دقیقه از آنجا خطی مستقیم (منطبق با خط منصف خلیج) که این نقطه را به نقطه (الف) فوق‌الذکر متصل میسازد .

مساحت‌ناحیه۲ مشروح بالا باستثنای جزایر خاك وخاکو وسه‌میل‌ازآبهای ساحلی هریك ازآنها که محاط در این ناحیه میباشند تقریباً ۱۵۰۰۰ کیلو متر مربع میباشد .

اجازه مبادله موافقتنامه فوق مربوط به‌تفحص و اکتشاف وبهره برداری و فروش نفت که مشتمل بر ۴۵ ماده ویك ضمیمه است در جلسه پنجشنبه هیجدهم اردی بهشت ماه یکهزار و سیصد و سی و هفت از طرف مجلس شورای ملی داده شده است.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون مربوط باساسنامه شرکت ملی نفت ایران

مصوب ۱۹ بهمن ماه۱۳۳۸

فصل اول ـ کلیات وسرمایه

مادهٔ۱ ـ شرکت‌ملی نفت‌ایران که‌بموجب‌قانون مورخ نه‌اردی‌بهشت۱۳۳۰ تأسیس گردیده شرکت سهامی بازرگانی است که عملیات خود را برطبق مقررات این اساسنامه وقانون تجارت اجراء خواهد نمود .

مادهٔ۲ ـ مرکزاصلی‌شرکت‌تهران‌است‌شرکت‌میتواندشعب‌یانمایندگی‌هائی برای اجرای‌عملیات خود در داخله وخارجه تأسیس نماید .

مادهٔ۳ .سرمایه شرکت ده هزار میلیون ریال است که به‌ده هزار سهم‌یك میلیون ریالی بانام تقسیم و پنجاه درصدآن بصورت منقول و غیر منقول پرداخت شده است .

نسبت به پنجاه درصد بقیه صاحبان سهام متعهد میباشند که بتقاضای هیئت مدیره شرکت وتصویب شورای عالی نفت‌آنرا پرداخت‌نمایند ـ سهام‌شرکت کلاً متعلق بدولت ایران وغیرقابل انتقال‌است .

کلیهٔ تأسیسات صنعت نفت واقع درحوزهٔ قرارداد فروش نفت مصوب ۷ آبان ۱۳۳۳ که حق استفاده‌قسمتی ازآن بشرکت‌های عامل نفت‌ایران‌واگذار گردیده علاوه برسرمایه مذکور متعلق بشرکت وجزو دارائی واندوخته‌آن میباشد .

فصل دوم ـ موضوع وحقوق واختیارات شرکت

مادهٔ۴ ـ موضوع شرکت وحدود عملیات‌آن در سر تاسر کشور فلات قاره بشرح زیر است :

الف - تفحص ونقشه‌برداری واکتشاف نفت و گاز طبیعی وهیدروکاربورهای دیگر (اعم از مایع وجامد) استخراج و تصفیه و ساختن وعمل آوردن فرآورده های نفتی ـ هر گونه عملیات‌بمنظور قابل عرضه کردن موادمزبور دربازاروپخش و فروش وصدورآن .

تبصره - اشتغال‌بامور مذکور در این بند در حدود مقررات قانون نفت مصوب نهم امرداد ۱۳۳۶ منحصراً بعهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود بجز مواردیکه بموجب قوانین جداگانه اشتغال مؤسسات دیگر باین‌امورتجویز شده و یا در آینده بموجب مقررات قانون نفت مصوب نهم امرداد ۱۳۳۶ تجویز شود .

ب ـ ساختن مشتقات وفرآورده‌های فرعی از جمله مواد شیمیائی حاصله از نفت گاز طبیعی و هیدروکاربورهای دیگرحمل ونقل وانبارداری کلیه مواد نفتی و مشتقات حاصله ازآن - پخش وصدور مشتقات مزبور .

ج ـ مراقبت‌واهتمام واقدام مقتضی‌برای توسعه وپیشرفت صنعت نفت‌ایران وصنایع وابسته بآن ازلحاظ علمی وفنی وبازرگانی وغیره .

مادهٔ ۵ - برای انجام عملیات مذکور در مادهٔ ٤ شرکت دارای حقوق و اختیارات زیر میباشد .

الف ـ ایجادشرکتهای‌فرعی وشعب ونمایندگیها درایران وخارج‌ازایران یاانحلال آنها وانعقادقراردادهای همکاری باشرکتها و مؤسسات داخلی‌یاخارجی در حدودمقررات‌قانون‌نفت‌مصوب‌نهم‌امرداد ۱۳۳۶ برای اجرای‌هرقسمت‌ازعملیات مربوط بصنعت نفت از قبیل‌اکتشاف واستخراج وبهره برداری و تصفیه مواد نفتی وآماده نمودن گازبرای‌مصرف‌وساختن مشتقات وفرآورده‌های فرعی از نفت‌و گاز و تهیه وسایل حمل ونقل‌اعم اززمینی ودریائی وهوائی وفروش محصولات تولیدی

شرکت در داخل وخارج کشور .

ب ـ خریدوتحصیل‌هر گونه‌مال‌اعم‌ازمنقول‌وغیرمنقول‌برای‌رفع‌احتیاجات و تأمین مقاصد شرکت .

ج ـ تصدی هر نوع عمل‌بازرگانی مربوط بتهیه وفروش وصدور مواد نفتی‌و مشتقات آن ـ انبارداری ـ حق‌العمل کاری .

د ـ اجرای همه گونه کارهای فنی که برای‌انجام مقاصدشرکت لازم باشد بخصوص هر نوع تبدیل‌نفت‌خام یا گازطبیعی یاعمل دیگری که موادنفتی‌ومشتقات آنان راقابل عرضه دربازار ایران وخارجه بنماید .

ه ـ خرید واجازه‌تأسیس و تکمیل و توسعه وتعمیر ونظارت و اداره کلیه انواع کارخانجات و دستگاهها و تأسیسات و وسایلی که‌برای اکتشاف واستخراج و تصفیه و بهره‌برداری و حمل‌وفروش نفت و گاز و مشتقات آن‌لازم باشد .

تبصره ـ ایجاد وبکارانداختن‌راه‌آهن ـ بندروسرویسهای تلگراف‌وتلفن باسیم‌وبی‌سیم وهواپیمائی درمواردیکه‌عملیات‌شرکت ایجاب‌نماید مشروط باجازه قبلی دولت خواهد بود .

و ـ عملیات عمرانی و کشاورزی واستفاده بهرنحو دیگر از زمینهائی که دراختیار شرکت است‌وهر گونه‌معامله‌نسبت‌به‌محصولات زمینهای مزبور منحصراً بمنظور تأمین احتیاجات شرکت‌وکارکنان آن .

تبصره ـ عملیات مذکور باید حتی‌الامکان توسط افراد یا مؤسسات خصوصی انجام شود .

ز ـ انعقاد قرارداد های استخدامی و پیمانکاری یا مشاوره با اشخاص و مؤسسات‌داخلی یاخارجی بمنظوراجرای‌مقاصد شرکت درحدود مقررات‌شرکت.

ح ـ تحصیل‌پروانه‌های‌اختراع‌وهر گونه اطلاعات درباره اختراعات‌وطرحها وطریقه‌های مربوط بصنعت‌نفت وصنایع وابسته‌بآن .

ط - انعقاد قرارداد خریداران بمنظور صدور نفت خام و گاز و محصولات نفتی ومشتقات آن .

مادهٔ ۶ - استخدام کارشناسان و کارمندان و کارگران اعم ازدائم وموقت بر طبق آئین‌نامه های داخلی شرکت خواهد بود .

استخدام اتباع خارجه منحصراً درمواردی مجاز خواهد بود که بتشخیص هیأت مدیره ایرانیانیکه واجدشرایط وتجربیات لازم باشند یافت نشوند و یا استفاده از خدمات آنان عملا میسر نباشد بمنظور تشکیل کادر مجهز لازم برای صنعت نفت وبی‌نیاز شدن صنعت مزبور ازاستخدام کارکنان خارجی شرکت هرگونه برنامه های تعلیم و تربیت و کارآموزیرا که شایسته بداندمخصوصاً اعزام تعداد کافی دانشجو درهرسال بخارج تنظیم واجرا خواهد نمود .

مادهٔ ۷ - شرکت ازتسهیلات زیر استفاده خواهد نمود :

الف - بدون تحصیل هیچگونه پروانه ولی باانجام تشریفات گمرکی آنچه راکه منحصراً برای عملیات خود در ایران ضروری بداند از قبیل ماشین آلات کارخانه‌ها واجزای آن - افزار وادوات قطعات یدکی - موادشیمیائی و معدنی - مصالح ساختمانی واثاثیه که در ایران نظایر آن ساخته نمیشود - وسایل حمل و نقل - وسایل آزمایشگاه - دارو کلیهٔ لوازم طبی بیمارستانها ودرمانگاهها بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و هرنوع مالیات و عوارض دیگر ازخارجه وارد کند .

تبصرهٔ ۱ - درمواردیکه دولت ازلحاظ سیاست ومصالح عمومی کشور اخذ پروانه های مخصوصی را مانند پروانه ورود مواد محترقه وادویه مخدره ضروری بداندشرکت تشریفات اخذ پروانه را انجام خواهد داد ولیکن انجام تشریفات مزبور موجب هیچگونه محدودیتی نسبت به آزادی شرکت در وارد کردن مواد مورد

بحث نخواهد گردید .

مواردیکه رعایت این گونه تشریفات را ایجاب بنمایدازطرف‌وزارت‌دارائی بشرکت ابلاغ خواهد شد .

تبصرهٔ ۲ - شرکت‌ملی نفت موظف است درموقع ترخیص کالاهائیکه‌برطبق بند الف این‌ماده معافیت دارد میزان حقوق گمرکی راکه برآن‌کالاها درصورت نداشتن معافیت گمرکی تعلق میگیرد از ادارهٔ گمرك دریافت دارد ودر آخر هر سال برای اینکه معلوم‌شود چه‌مبلغ شرکت ملی نفت از معافیت گمرکی‌استفاده نموده صورتهای مزبوررا بوزارت دارائی تسلیم دارد .

ب - صادرات موادنفتی ازپرداخت حقوق گمرکی وهرنوع مالیات‌وعوارض بدولت وادارات محلی و شهرداریها معاف خواهدبود ولی‌شرکت اظهارنامه‌هائی را که برای آمار گمرکی لازم است تهیه وبگمرك محل تسلیم خواهد کرد .

تبصرهٔ ۱ - شرکت مکلف است‌برای‌تهیه وسائل صنعتی یامواد مصرفی‌خود باتوجه بمرغوبیت و ارزش جنس و رعایت مصالح اقتصادی کشور نسبت بکالا های مشابه داخلی حق‌تقدم قائل شده ومحصولات ومصنوعات داخلی‌را بمصرف برساند .

تبصرهٔ ۲ - درمورد مواد و اشیائیکه شرکت‌واردنموده وبعداً بآنها احتیاج نداشته باشد شرکت در فروش‌آن در داخل‌ویا درصدورآن بخارج‌آزاد است ولی چنانچه اشیاء مزبور با معافیت ازحقوق وعوارض گمرکی واردشده‌باشد فروش‌آن در داخل کشور بااطلاع وزارت گمرکات و انحصارات مشروط بپرداخت حقوق گمرکی میباشد .

تبصرهٔ ۳ - کلیهٔ معافیتهای مذکور دراین‌ماده ناظر بعملیات شرکت جهت اجرای این اساسنامه میباشد وآنچه اشیاء ولوازم جهت مصرف کارکنان شرکت ازطرف شرکت واردمیشود ازپرداخت حقوق و عوارض گمرکی و سایر عوارض

معاف نخواهدبود .

مادهٔ ۸ ـ مالیات بردرآمدشرکت‌طبق‌مقررات‌ماده۳۵قانون‌مالیات‌بردرآمد سال ۱۳۲۸ که طبق ماده ۳۶ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۳۵ تأیید گردیده‌ازسود ویژه شرکت وصول‌خواهدشد .

هیچگونه مالیات ویاعوارض وحقوق دیگرزاید برمیزان‌مقرر از شرکت قابل وصول نخواهدبود .

تبصرهٔ ۱ ـ حقوق وعوارضیکه برطبق‌قوانین ازطرف مقامات‌دولتی‌یامحلی در ازای خدمات درخواست شده‌ویاخدماتیکه‌معمولا برای‌عامه‌انجام‌میشودمطالبه میگردد ازشرکت نیز قابل‌وصول‌است .

تبصرهٔ ۲ ـ وجوه صندوق بازنشستگی و پس‌انداز کارکنان ایرانی‌صنعت نفت وکلیهٔ عواید وبهرهٔ حاصله ازآن وجوه ازهرگونه مالیات‌معاف‌است .

مادهٔ ۹ ـ شرکت‌میتواندهزینه وتعهدات ارزی خودراازقبیل بهای‌کالاهای خریداری ازخارجه وحقوق کارمندان‌خارجی‌وهزینه‌محصلین‌و کارآموزان‌اعزامی بخارج کشور و مخارج کارمندانیکه بر طبق مقررات شرکت بخارج از کشور برای امور مهمه شرکت که ضرورت ایجاب نماید مسافرت مینمایند از محل درآمد ارزی خود بپردازد .

شرکت‌دراول‌هرسال‌موافقت مقامات قانونی نظارت ارز رابرای استفاده از اعتبارات ارزی سالیانه خود یکجا تحصیل وصورت هزینه‌های ارزی راهرسه ماه یکمرتبه بمقامات مذکور و خزانه‌داریکل تسلیم‌خواهدنمود .

مادهٔ ۱۰ ـ هرگاه‌زمینی‌برای انجام‌عملیات‌مقرردراین‌اساسنامه‌مورداحتیاج شرکت واقع شود به‌ترتیب‌زیرعمل‌خواهدشد:

الف ـ در مورد اراضی موات‌حیازت‌وتملك‌آن‌ازطرف شرکت مجاز وتابع

احکام‌کلی است .

ب ـ درصورتیکه زمین مورداحتیاج‌بایرومتعلق بدولت‌باشدبرحسب‌پیشنهاد شرکت و تصویب هیئت وزیران مجاناً بشرکت واگذار میشود در صورتیکه احتیاج شرکت بزمینی که بدین‌طرزتحصیل نموده باشد رفع‌شودشرکت‌حق‌انتقال آن‌را بغیرنخواهدداشت بلکه بایدآنرا بلاعوض بدولت مستردداردد .

ج ـ درمورد زمین‌های دایرمتعلق‌بدولت‌بهای‌عادله‌آن بایدازطرف‌شرکت بدولت‌پرداخت شود درصورت اختلاف نسبت ببهای عادله نظرهیأت وزیران قطعی والزام‌آورخواهدبود. چنانچه‌احتیاج شرکت اززمینی که‌ازدولت‌خریداری‌نموده رفع‌شود شرکت‌باید زمین مزبور را درمقابل بهای خرید بدولت واگذار نماید چنانچه‌ظرف مدت‌شش‌ماه ازتاریخ‌پیشنهادفروش دولت‌زمین‌را ابتیاع ننمایدشرکت درفروش‌آن بغیرآزاد خواهد بود .

د ـ درمورد زمینهائیکه ازلحاظ‌عملیات مقرردراین اساسنامه مورداحتیاج شرکت‌بوده ومتعلق باشخاص باشدشرکت‌آن‌زمینهارا مستقیماً ازمالکین‌خریداری خواهدنمود ومالکین باید آن زمین‌ها را در ازای دریافت بهای عادله بشرکت واگذار نمایند .

چنانچه مالك ازفروش ملك‌خودداری نماید ویاطرفین درتعیین بهای عادله توافق نکنند دادگاه‌شهرستان محل بدرخواست شرکت درظرف دوهفته از تاریخ درخواست مزبورسه نفرکارشناس مرضی‌الطرفین ویا درصورت عدم تراضی طرفین بقیدقرعه تعیین‌خواهدنمود کارشناسان مزبور حداکثر تا دوهفته پس از تاریخ انتخاب بهای‌عادله زمین‌مورد تقاضارا باکثریت‌آراء براساس بهای اراضی مشابه‌و مجاور بدون درنظرگرفتن منابع نفتی ونوع استفاده ای که منظورشرکت‌میباشد ببهای روزدرخواست شرکت تعیین وبدادگاه اعلام‌خواهند نمود .

پس‌ازتودیع بهای معینه‌ازطرف‌شرکت درصندوق دادگستری دادگاه‌مکلف است حکم‌بتصرف وتملك شرکت‌نسبت باراضی موردبحث صادرنماید حکم مزبور نسبت بتصرف و تملك شرکت قطعی و غیرقابل پژوهش و فرجام خواهد بود لکن چنانچه یکی‌ازطرفین نسبت ببهای تعیین شده از طرف کارشناسان متعرض باشد میتواند نسبت ببهای تعیین‌شده درظرف مهلت‌قانونی درخواست رسیدگی‌بژوهشی بنماید درخواستی که شرکت بموجب مقررات این ماده بدادگاه میدهد از لحاظ الصاق تمبرطبق ماده ٦٨٤ قانون آئین دادرسی مدنی غیرمالی تلقی خواهدشد.

تبصرهٔ ۱ ـ چنانچه درزمینهای موضوع این بند اعیانی وجود داشته باشد تقویم اعیان جداگانه ازبهای عرصه براساس پنج‌درصد علاوه برقیمت عادله بعمل خواهدآمد هرگاه اعیانی‌محل سکونت مالك ویا ممراعاشه منحصر بفرد اوباشد پانزده درصدقیمت عادله نیزازاین بابت باو پرداخت خواهد گردید .

تبصرهٔ ۲ ـ درمورد املاك مزروعی درصورتیکه‌مساحت اراضی‌مورداحتیاج شرکت بقدری‌باشد که زارعین مجبوربکوچ کردن بشوند شرکت علاوه برقیمت ملك که بمالك پرداخت مینماید ۲۵ درصدآنرا نیز بوسیله شورای محلی یا درصورتیکه‌شورای‌مزبوروجودنداشته‌باشد باحضورفرمانداریابخشدارمحل‌بین‌زارعین محل که ازآنجاکوچ مینمایند تقسیم خواهدکرد .

تبصرهٔ ۳ ـ درصورتیکه مالك یا مالکین ظرف۱۰ روزپس‌ازقطعیت حکم دادگاه (درمورد عدم اعتراض‌ببهای معینه درحکم بدوی) یا ازتاریخ ابلاغ حکم پژوهشی (درصورتیکه ببهای معینه درحکم دادگاه بدوی‌اعتراض شده‌باشد)برای امضای سندانتقال حاضرنشوند رئیس‌اداره ثبت‌محل‌موظف‌است‌طبق‌تقاضای‌شرکت سند انتقال‌تنظیم وبشرکت‌تسلیم‌نمایدسندمزبورمطابق مقررات‌دردفتراسنادرسمی ودفتراملاك‌ثبت‌میشود واداره‌ثبت براساس‌آن تقاضای‌ثبت ازشرکت پذیرفته وسند

مالکیت بنام شرکت صادرخواهد نمود .

تبصرهٔ ۴ ـ چنانچه احتیاج شرکت نسبت باراضی مذکور در این‌بندرفع شودشرکت درفروش آن بغیر آزاد خواهد بود منتهی فروشنده سابق در شرایط مساوی درظرف مدت ۶ماه‌ازتاریخ ابلاغ حق تقدم خواهدداشت .

هـ ـ در مورد زمینهائیکه دسترسی بمالك آن غیرمقدور باشدوهمچنین‌در مورد زمینهائیکه مالکیت آن‌مورد اختلاف ویاتشریفات ثبتی انجام نیافته‌باشدبا نظر دادستان محل یامتصرفین وقت بهای آن از طرف دادگاه بنحویکه باختلاف موارد در بند (د) این‌ماده قیدگردیده تعیین میشود و پس از تودیع بهای ملك مزبور دادگاه حکم‌بتصرف شرکت صادر میکند درصورتیکه مالك تعیین گردید ویااختلاف ثبت رفع‌شد ویاتشریفات ثبتی‌خاتمه یافت‌چنانکه مالك یامالکین‌بهای تودیع‌شده تسلیم‌نشوند طبق مقررات بند(د) حق پژوهش خواهندداشت.

تبصرهٔ ۱ ـ نسبت بتنظیم اسناد انتقال املاکی‌که طبق مقررات این‌بند تحصیل میشود بس‌از امکان دسترسی بمالك یارفع اختلاف و انجام تشریفات ثبتی طبق مقررات تبصرهٔ ۳ بند (د) عمل‌خواهد شد .

تبصرهٔ ۲ ـ چنانچه درزمینهای موضوع این‌بنداعیانی وجودداشته‌باشدطبق تبصرهٔ ۱ بند (د) عمل‌خواهدشد .

و ـ درمورد تحصیل حقوق ارتفاقی نسبت به‌اراضی‌و استفاده‌از آب‌و رعایت خسارات مالك نسبت بمجموع آب وزمین در صورت عدم توافق از طریق دادگاه اقدام‌خواهد شد .

رسیدگی دادگاه بدرخواست شرکت وتعیین میزان خسارات وصدورحکم تصرف بنحوی‌خواهدبود که‌طی‌بند (د) این‌ماده مذکور است .

ز ـ تصرف‌اراضی وابنیه وتأسیسات‌قبل‌ازپرداخت یاتودیع تمام‌قیمت‌مجاز

نیست مگر بارضایت مالکین .

ح ـ نسبت باملاك موقوفه ایکه فروش آنها مجاز نیست بطریق اجاره طویل‌المدت استفاده خواهد شد .

ط ـ ملاك احتیاج شرکت به‌اراضی تشخیص شرکت میباشد.

برای‌احرازعدم انجام‌تشریفات ثبتی‌یا اختلاف درمالکیت اراضی گواهینامه اداره ثبت محل ونسبت بعدم دسترسی بمالك اظهار شرکت که متکی بنشر آگهی درمجله رسمی ویك‌روزنامه کثیرالانتشار محل‌باشد کفایت خواهد کرد.

مادهٔ ۱۱ ـ شرکت میتواند درحوزه عملیات و برای مصارف خود در اراضی بایر متعلق بدولت یابلامالك ازآب وهمچنین ازهرنوع خاك وشن وآهك وسنگ وگچ و مصالح ساختمانی دیگر بدون پرداخت حقوق دولتی و طبق مقررات مربوطه استفاده نماید اگر عمل شرکت برای استفاده ازموادمذکور موجب‌ضرر شخصی گرددشرکت باید جبران خسارت را بنماید ولی در هرصورت شخص ثالث نمیتواند مانع عملیات شرکت بشود.

مادهٔ ۱۲ ـ هرگاه دولت در مناطق عملیات شرکت قرار دادی برای بکار انداختن معادن دیگر منعقد نمایدبایدمانع‌عملیات شرکت‌نباشدوهرگاه خسارتی وارد شودجبران گردد .

فصل سوم ـ ارکان شرکت

مادهٔ ۱۳ ـ ارکان شرکت‌عبارتند از :

اول ـ مجمع عمومی صاحبان سهام .

دوم ـ شورایعالی.

سوم ـ هیأت‌مدیره .

چهارم ـ هیأت عالی بازرسی.

قسمت اول- مجمع عمومی صاحبان‌سهام

مادهٔ ۱۴ ـ نمایندگی صاحبان سهام درمجمع عمومی با۳ نفـر بشرح زیر خواهد بود :

وزیر دارائی ووزیر صنایع ومعادن ویك نفراز وزرای دیگر بـه انتخاب هیأت وزیران ریاست مجمع عمومی صاحبان سهام باوزیردارائی خواهد بود.

مادهٔ ۱۵ ـ جلسات مجمع عمومی صاحبان سهام در اداره مرکزی‌شرکت درتهران باحضور رئیس هیئت مدیره تشکیل میشود مجمع عمومی صاحبان سهام سالی‌یکباربرای رسیدگی بترازنامه درامردادماه منعقد میگردد ولی تـاموضوع مندرج دردستورمجمع پایان نیافته جلسات ادامه خواهد داشت .

مادهٔ ۱۶ ـ درجلسه‌مجمع عمومی باید هرسه‌نفر نمایندگان صاحبان سهام حضورداشته باشند وکلیه تصمیمات باید لااقل باموافقت‌دونفر ازآنها باشد .هرگاه یکی ازوزیران نتواند حاضرشود هیأت وزیران جانشین اورا ازمیان سایر وزراء معین خواهدکرد .

مادهٔ ۱۷ ـ مجمع عمومی فوق العاده ممکن است درهرموقع بتقاضای‌وزیر دارائی یااکثریت اعضاءِ شورای عالی یارئیس هیأت مدیره یا لااقل دونفر ازاعضاء هیأت عالی بازرسی تشکیل شود .

تبصرهٔ ۱ـ دعوت مجمع عمومی‌اعم‌ازعادی وفوق العاده ازطرف رئیس هیئت مدیره یاقائم مقام او بعمل خواهد آمد .

تبصرهٔ ۲ ـ دستور جلسه فوق العاده راکسانیکه تقاضای آنرا نموده انـد تعیین میکنند .

تبصرهٔ ۳ـ درمواردیکه تقاضای انعقاد جلسات فوق العاده ازطرف اشخاص مذکور دراین ماده بعمل آید رئیس هیئت مدیره مکلف است منتهی تا ده روز پس

ازوصول تقاضا برای تشکیل جلسه دعوت بعمل آورده ودستورجلسه را نیز بدعوت نامه ضمیمه نماید .

تبصرهٔ ۴- اعضای شورای عالی وهیأت مدیره و هیأت عالی بازرسی در جلسات مجمع عمومی صاحبان سهام اعم ازعادی وفوق‌العاده حضور خواهند یافت.

تبصرهٔ ۵- درصورتیکه رئیس هیئت مدیره نتواند درجلسات مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت نماید قائم مقام رئیس هیئت مدیره درجلسه حضور خواهد یافت .

مادهٔ ۱۸ - وظایف مجمع عمومی صاحبان سهام بقرارزیراست:

الف - رسیدگی‌واتخاذ تصمیم نسبت‌بگزارش سالیانه‌هیئت مدیره وتصویب ترازنامه وحساب سود وزیان شرکت باتوجه بگزارش هیئت‌عالی‌بازرسی- گزارش هیأت مدیره وهیئت عالی بازرسی وتراز نامه سالیانه شرکت لا اقل یك هفته قبل ازتشکیل‌جلسه مجمع‌عمومی‌صاحبان‌سهام‌باید دراختیار کلیه اعضاءآن گذارده‌شود.

ب - انتخاب‌اعضای هیئت عالی بازرسی.

ج - اتخاذ تصمیم نسبت بهر موضوعی که هیأت مدیره شرکت طبق این اساسنامه دردستورمجمع عمومی صاحبان سهام منظور شده باشد .

مادهٔ ۱۹ - امور زیر ازوظایف خاصه مجمع عمومی‌فوق العادهٔ است :

الف - اتخاذ تصمیم نسبت بهر گونه پیشنهاد راجع بتغییر مواد اساسنامه شرکت که درکلیه موارد محتاج بتصویب مجلسین خواهدبود .

ب -اتخاذ تصمیم نسبت بافزایش سرمایدزائد برمیزان ده هزارمیلیون‌ریال مقرردرماده ۳ وبرداشت‌از اندوخته های شرکت .

مادهٔ ۲۰ - صورت‌جلسات‌مجمع عمومی‌صاحبان‌سهام باید در دفتر مخصوصی که برای این منظور تهیه میشود درج شود صورتجلسه‌پس‌از تصویب بامضاءرئیس و منشی جلسه خواهد رسید .

قسمت دوم ـ شورای‌عالی

مادهٔ ۲۱ ـ شورای عالی از ۷نفر بشرح‌زیر تشکیل میشود :

الف ـ دو نفر از نمایندگان مجلس سنا و دو نفر از نمایندگان مجلس شورای ملی .

ب ـ وزیر دارائی .

ج ـ وزیر صنایع ومعادن .

د ـ دادستان کل‌دیوانعالی کشور

اشخاصیکه ازطرف مجلسین انتخاب میشوند مدت ماموریت آنها برای‌یك سال خواهد بود و همه ساله مقارن تجدید انتخاب هیأت رئیسه مجلسین انتخاب میشوند و هریك از آنها تا انتخاب جانشین خود بعضویت شورای عالی باقی خواهد بود .

ریاست جلسات شورای عالی با وزیر دارائی میباشد در غیاب وزیر دارائی ریاست جلسه با نایب رئیس خواهد بود که شورا برای مدت یك سال تعیین خواهد کرد .

در جلساتیکه وزیر دارائی غایب باشد معاون وزیر دارائی باحق‌رأی‌بجای او حضور خواهد یافت .

مادهٔ ۲۲ - جلسات شورای عالی بدعوت رئیس هیأت مدیره وحضور رئیس هیئت‌مدیره‌بطور عادی‌سالی دوباردرخردادوآذرتشکیل‌میشودودر هر موقع‌بدعوت رئیس‌هیئت‌مدیره و یابدرخواست سه‌نفر ازاعضای شورا ویالااقل دونفر از هیئت

عالی بازرسی بطور فوق‌العاده منعقد میگردد .

تبصرهٔ ۱ ـ دستور جلسه فوق‌العاده شورا را کسانی که تقاضای تشکیل آنرا نموده‌اند تعیین میکنند ودرجلسات شورا غیر ازآنچه در دستورمعین‌شده‌تصمیماتی اتخاذ نخواهد شد .

تبصرهٔ ۲ ـ درمواردیکه تقاضای انعقادجلسات فوق‌العاده از طرف اشخاص مذکور دراین‌ماده بعمل‌آیدرئیس هیئت‌مدیره باید منتهی تاده روز پس ازوصول تقاضا جلسه راتشکیل دهد .

تبصرهٔ ۳ ـ اعضاء هیئت‌مدیره شرکت‌وهیئت عالی بازرسی یدون حق رأی میتوانند در جلسات شورا حاضر شوند .

تبصرهٔ ۴ ـ درصورتیکه رئیس هیئت مدیره نتواند در جلسه شوار شرکت نماید قائم مقام رئیس هیئت‌مدیره در جلسه شرکت‌خواهدنمود .

مادهٔ ۲۳ ـ جلسات شورای عالی باحضور اقلا ۵ نفر از اعضاء رسمیت خواهد یافت و تصمیمات شورا باکثریت آراء اعضاء معتبر خواهد بود .

مادهٔ ۲۴ ـ شورای عالی‌عهده‌دار وظائف زیر خواهد بود :

الف ـ بررسی و تصویب فصول و ارقام کلی بودجه هزینه‌های‌جاری‌شرکت (بودجه‌های تفصیلی هزینه های شرکت را هیأت مدیره خود در حدود رقم کلی مزبور تعیین نموده وبموقع اجرا بگذارد) بررسی وتصویب هزینه‌های‌سرمایه‌ای و اعتبارات اضافی و اصلاح بودجه بپیشنهاد هیئت‌مدیره .

ب ـ اتخاذ تصمیم نسبت بتشکیل یاانحلال شرکتهای فرعی .

ج ـ تعیین خطمشی عمومی شرکت و تصویب برنامه و شرایط کلی‌فروش‌و صدور نفت ومحصولات نفتی‌بپیشنهاد هیئت مدیره .

د ـ بررسی و تصویب کلیه آئین‌نامه‌های شرکت ازقبیل آئین نامه‌های

استخدامی و اداری ومالی وفنی و غیره باتوجه به تعهدات قانونی شرکت و حفظ هم‌آهنگی در دستگاههای مختلف‌صنعت نفت .

هـ ـ بررسی‌وتصویب‌هر گونه‌تغییری دربهای فروش‌بنزین موتور ـ نفت ـ نفت گاز ونفت کوره برای تأمین احتیاجات داخلی کشور بپیشنهاد هیئت مدیره .

مادهٔ ۲۵ ـ شورا میتواند نسبت بجریان کارهای شرکت در هر قسمت از عملیات‌آن که باشد ازجمله در مورد بودجه های‌تفصیلی شرکت توضیحاتی‌بخواهد ورئیس‌هیئت‌مدیره‌موظف است اطلاعات مورد احتیاج‌را دراسرع اوقات در اختیار شورا بگذارد .

هر گاه شورا اجرای هر گونه بازرسی را لازم بداند رئیس هیئت مدیره وسایل انجام‌آنرا فراهم خواهد نمود .

تبصره ـ نمایندگان مجلسین عضو شورای عالی نفت‌مکلفند درهرسال یکبار گزارش امور شرکت ملی نفت‌را بهر یك‌از مجلسین بدهند .

قسمت سوم ـ هیئت مدیره ومدیرعامل

مادهٔ ۲۶ ـ هیئت مدیره ازیکنفر رئیس که سمت مدیریت عامل را نیز خواهد داشت وده‌نفر عضو تشکیل میشود رئیس واعضاء هیئت مدیره باید ایرانی باشند وشرایط انتخاب‌آنها بشرح زیر است :

الف ـ رئیس هیئت‌مدیره ازبین‌اشخاصی انتخاب خواهد شد که لااقل‌بیست سال سابقه خدمات‌دولتی واجتماعی داشته ودرقسمتی‌ازآن مدت متصدی کارهای مهم مملکتی‌بوده ونیز دارای اطلاعات کلی درمورد مربوط بصنعت‌نفت‌باشد ادامه خدمت رئیس هیئت مدیره تاسن‌هفتاد مجاز خواهد بود .

ب ـ شش نفر ازاعضاء هیئت مدیره از بین‌اشخاصی انتخاب خواهند شد که ده‌سال سابقه خدمت دریکی از قسمتهای‌فنی ـ بازرگانی ـ حقوقی یااداری‌صنعت

نفت داشته واقلادرطی سه سال ازآن مدت دریکی‌از ادارات مـربوط بصنعت نفت ایران شغل مهمی راعهده‌دار بوده باشند.

شش نفر عضو مزبور موظفاً انجام وظیفه خواهند نمود و باید تمام وقت آنها دراختیار شرکت بوده وهیچ نوع اشتغال موظف درخارج ازشرکت نداشته باشند.

اشتغال غیر موظف هریك‌ازآنها بشرط موافقت رئیس هیئت مدیره‌منحصراً درامور فرهنگی مجاز خواهد بود هریك ازاعضاءمزبور که‌از مقررات این ماده تخلف کند برکنار خواهد شد.

ج ـ سایراعضاء هیئت مدیره ازبین‌شخصیتهای ذیصلاحیت انتخاب میشوند اعضاء مشمول این بند باید تمام وقت دراختیارشرکت بوده‌باشند.

مادهٔ ۲۷ ـبرای انتخاب رئیس هیئت مدیره شورای‌عالی سه نفر ازاشخاصی راکه واجدشرایط مذکور در بند الف ماده ۲۷ باشند بتوسط وزیردارائی‌بهیئت وزیران پیشنهاد مینماید ویك نفر ازآنها برای مدت چهارسال انتخاب و بفرمان همایونی باین سمت منصوب میشود. اعضاء هیئت مدیره بپیشنهاد رئیس هیئت و موافقت وزیر دارائی وتصویب هیئت وزیران بموجب فرمان همایونی برای مدت چهار سال تعیین میشوند و در انقضاء مـدت تجدیـد انتخاب آن ها مـانعی نخواهد داشت.

مجمع عمومی میتواند تغییر هریـك ازاعضاء هیئت مدیره را قبل‌از پایان دوره عضویت‌هیأت مدیره بهیئت دولت پیشنهاد نماید.

تبصرهٔ ۱۵ ـ سه‌ماه قبل از انقضاء دوره‌خدمت هریك از اعضاء هیئت مدیره رئیس هیئت باید جانشین اورا بوزارت دارائی پیشنهاد نماید و تجدید انتخاب او مانعی نخواهد داشت تازمانیکه انتخاب‌جدید بعمل‌نیامده اعضاء هیئت مدیره به

خدمت خود ادامه میدهد .

تبصرهٔ۲ـ اعضاء هیئت مدیره نفت حق ندارند بیش از یك حقوق‌ازشرکت دریافت دارند .

مادهٔ۲۸ـ رئیس‌هیئت مدیره میتواند یکی‌از اعضاء هیئت مدیره‌را بانتخاب خود بسمت قائم‌مقام رئیس‌تعیین نماید که درمواقع غیبت رئیس هیئت‌مدیره‌بجای مشارالیه انجام وظیفه کند

مادهٔ۲۹ـ جلسات هیئت مدیره تحت ریاست رئیس یا قائم مقام او با حضور لااقل هشت نفر رسمیت یافته و برای تصویب هر موضوعی حداقل شش رأی‌موافق ضرورت دارد .

هر گاه نسبت بموضوعی که درهیئت‌مدیره مطرح گردیده‌رئیس‌هیئت‌مدیره یا قائم‌مقام اوشورقبلی‌باصاحبان‌سهام رالازم بداند میتواند اتخاذ تصمیم رامو کول بجلب نظرصاحبان سهام بنماید .

مادهٔ۳۰ـ حقوق‌رئیس واعضاءِ هیئت مدیره بپیشنهاد شورای عالی وتصویب هیئت وزیران در هرسال تعیین میشود .

مادهٔ۳۱ـ اعضای شورای عالی وهیئت مدیره وهیئت عالی‌بازرسی وهمچنین کارمندان شرکت حق هیچگونه معامله مستقیم یاغیرمستقیم باشرکت ندارند.

تبصره ـ خریدفرآورده‌های نفتی وکالاهائیکه شرکت باسازمانهای تعاونی وابسته بآن برای‌کارکنان خود تهیه مینماید در حدود مصرف شخصی از مقررات این ماده مستثنی است .

مادهٔ۳۲ـ هر یك از اعضاء هیئت مدیره که درسه جلسهٔ متوالی‌یاپنج جلسه متناوب در سال بدون عذر موجه در جلسات هیئت مدیره حاضر نشود برکنار خواهد شد .

مادهٔ ۳۳ـ درصورت فوت یا استعفاء یا تغییر هریك از اعضاء هیئت مدیره جانشین او طبق مواد ۲۶و۲۷ ازطرف هیئت وزیران تعیین خواهدشد .

مادهٔ ۳۴ـ اگر در نتیجه بروز اختلافی اکثریت دوثلث (۸نفر) اعضاءِهیئت مدیره استعفاء کنندانتخاب کلیه اعضاءهیئت تجدید میشود واعضاء هیئت سابق ممکن است مجدداً انتخاب شوند .

مادهٔ ۳۵ـ جلسات هیئت مدیره اقلاماهی یکبار وجلسات فوق العاده برحسب ضرورت تشکیل خواهد شد .

مادهٔ ۳۶ـ دعوت جلسات عادی و فوق العاده و اداره جلسات هیأت مدیره و اجراء مصوبات و تصمیمات از وظایف رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل میباشد .

مادهٔ ۳۷ـ صورت مذاکرات هیئت مدیره در دفتر مخصوصی ضبط شده و بامضای رئیس خواهد رسید هرقسمت ازمذاکرات که هیئت مدیره آنرا محرمانه تلقی کند محرمانه بودن آن باید درصورت جلسه قید شود .

مادهٔ ۳۸ـ هیئت مدیره در حدود مقررات این اساسنامه دارای همه گونه اختیار برای اجراء وظائف مصرح در ماده ٤ این اساسنامه میباشد وظائف خاصه هیئت مدیره بقرار زیر است :

الف ـ تصویب برنامه عملیات شرکت بطور کلی مخصوصاً برنامهٔ مربوط بامور زیر :

۱ـ عملیات اکتشاف اعم از زمین شناسی وژئوفیزیك حفاری‌های اکتشافی و تولیدی .

۲ـ نصب وبکار انداختن و نگاهداری دستگاههای تولید و خطوط لوله و انبارهای نفت خام و محصولات نفتی و وسایل بار بری و بارگیری وبار اندازی و

تأسیسات مربوط بتهیه محصولات مختلف ازنفت خام و گازطبیعی‌بانضمام فرآورده های شیمیائی‌وصنعتی وتأسیسات مربوط بپخش و فروش محصولات مزبور .

۳ ـ اجازه انعقاد قراردادها برای انجام عملیات مزبور .

٤ ـ تعیین سیاست کلی فروش وپخش وصدور نفت خام و مواد نفتی و تهیه پیشنهاد قیمت فروش بنزین موتور نفت ونفت گاز ونفت کوره برای مصرف‌داخلی بمنظور بررسی و تصویب شورای‌عالی هیئت وزیران .

ه ـ تعیین سایرقیمتها .

٦ ـ اعطاء تخفیفات متعارف بازرگانی .

۷ ـ اجازه تحصیل هر نوع مال و حقوق و منافع و خرید ماشین آلات و ملزومات وهرنوع‌کالا برای رفع احتیاج شرکت .

۸ ـ اخذ وپرداخت وجوه وباز کردن حساب دربانکهای داخلی و خارجی اجازه تحصیل ودادن اعتبار طبق مقررات شرکت .

۹ ـ دادن اختیار برای سازش و تعیین داور در مورد مسائل مطروحه در دادگاهها وبطورکلی هر اقدامی که برای حفظ حقوق شرکت‌لازم باشد .

ب ـ تعیین خط مشی عمومی‌شرکت وبرنامه و شرایط کلی فروش و صدور نفت ومحصولات نفتی‌وپیشنهادآن بشورایعالی .

ج ـ تصویب بودجه تفصیلی شرکت برطبق بندالف ماده ۲٤ .

د ـ تنظیم کلیه آئین‌نامه‌های استخدامی‌واداری و مالی وفنی‌وغیره‌شرکت وتقدیم آن بشورای‌عالی برای تصویب.

ه ـ تنظیم طرحها وبرنامه‌های کارآموزی و تعلیم‌صنعتی وحرفه‌ای .

و ـ اخذ تصمیم نسبت بتشکیل یا انحلال شرکتهای فرعی و تابعه باتصویب شورایعالی .

ز ـ اعمال کلیه حقوق شرکت در شرکتها و شعب و عاملیت ها و سایر مؤسسات مربوطه .

ح ـ تهیه گزارش هیئت مدیره وترازنامه سالانه وحساب سود وزیان برای تقدیم بمجمع عمومی وتعیین دستورجلسه مجمع عمومی .

تبصره ـ هیئت مدیره شرکت ملی نفت مکلف است با تشریك مساعی و نظر وزارت فرهنگ نسبت بایجاد و توسعه دستگاههای تعلیماتی اعم از حرفه‌ای مربوط بصنایع نفت و بالابردن سطح تعلیمات عمومی مناطق نفت‌خیز بمنظور آموزش وپرورش کارشناسان و سرکارگران وکارگران ایرانی اقدام نمایدبخصوص نسبت بتوسعه انستیتوی تهران و کالج آبادان با نظر وزارت فرهنگ اقدامات لازم معمول دارد .

مادهٔ ۳۹ ـ بند ۱ ـ رئیس هیئت مدیره برکلیه سازمانهای تابعه شرکت ریاست داشته و مسئول حسن جریان کلیه امورو حفظ حقوق ومنافع واموال شرکت خواهدبود وبرای اداره امور شرکت و اجراء مصوبات هیئت مدیره دارای همه گونه حقوق و اختیارات بوده و نمایندگی شرکت را در مقابل کلیه مقامات و مؤسسات و اشخاص و دادگاهها و سایر مراجع قضائی باحق توکیل غیر خواهد داشت .

بند ۲ ـ رئیس هیئت مدیره میتواند هرقسمت از اختیارات خودرا بهریك از اعضاء هیئت مدیره ورؤسای ادارات شرکت به‌تشخیص خودباتوجه بتخصص وصلاحیت آنان تفویض کند که امور قسمتهای مختلف شرکت را که باینطریق بآنها محول میگردد تحت‌نظر ومسئولیت مستقیم رئیس هیئت‌مدیره اداره کنند .

بند ۳ ـ دادن حق امضاء بکارمندان شرکت موکول بپیشنهاد یکی ازمدیران و تصویب رئیس هیئت مدیره خواهدبود .

بند۴ ـ اعمال نظارت‌های مالی و محاسباتی و بازرسی عملیات و معاملات و مخارج شرکت بمنظورحسن جریان امور و حفظ اموال و وجوه شرکت بر طبق اصول صحیح ومتداول‌حسابداری صنعت‌نفت واجرای‌نظارت لازم‌درامورحسابداری شرکتهای فرعی وشعب نمایندگی ومؤسسات مربوطه دیگربا رئیس هیئت‌مدیره ومدیرعامل میباشد .

قسمت چهارم ـ هیأت عالی بازرسی

مادهٔ ۴۰ ـ هیئت‌های بازرسی مرکب از پنج نفرخواهد بود که سه نفراز آنها دارای تجربیات و معلومات کافی در امور حسابداری صنعتی وبازرگانی بوده ویك نفرآنها مهندس در امور مربوطه نفت ویك نفرازکارمندان عالیرتبه دولت خواهد بود .

مادهٔ ۴۱ ـ بازرسان عالی ازطرف مجمع عمومی برای مدت دوسال انتخاب میشوند ویکنفر ازآنها را مجمع عمومی بسمت رئیس عالی بازرسی تعیین خواهد نمود . هر یك از اعضای هیئت عالی بازرسی که مدت دو ساله او پایان یافته باشد ممکن است مجدداً انتخاب شود تا زمانیکه تمدید انتخاب بعمل نیامده بازرسان بخدمت خود ادامه خواهند داد .

مادهٔ ۴۲ ـ هرگاه درظرف‌مدت‌خدمت محل‌بازرسی بواسطهٔ فوت یااستعفا یا برکناری ازخدمت خالی شود مجمع عمومی بطور فوق العاده تشکیل یافته و شخصی راکه واجد شرایط باشد برای تصدی آن محل انتخاب خواهدکرد .

مادهٔ ۴۳ ـ هیئت عالی بازرسی میتواند برای انجام وظیفه خود از هر نوع کارشناس اعم ازداخلی وخارجی بطورموقت استفاده‌نماید برای انجام این منظور رئیس هیئت عالی بازرسی بهیأت مدیره مراجعه نموده وهیئت مدیره مکلف است نظرهیئت مزبور را تأمین نماید .

مادهٔ ۴۴ ـ وظایف هیئت عالی بازرسی از قرار ذیل است :

الف ـ تطبیق عملیات شرکت با اعتبارات مصوبه وقوانین مربوطه .

ب ـ رسیدگی بتراز‌نامه وحساب عمل کرد وسود و زیان شرکت و تصدیق مطابقت آن با دفاتر شرکت وتهیهٔ گزارش چگونگی عملیات شرکت برای تقدیم بمجمع عمومی گزارش مزبور باید لااقل یکماه قبل ازانعقاد مجمع عمومی‌سالیانه برئیس هیئت مدیره‌تسلیم شود که بضمیمهٔ نظریات هیئت مدیره باتراز‌نامه‌بمجمع عمومی تقدیم نماید .

ج ـ اعضای هیئت عالی بازرسی در اجرای وظیفه حق مراجعه بکلیهٔ دفاتر وپرونده‌ها و قراردادهای شرکت را خواهند داشت و رونوشت کلیه مصوبات مالی هیئت مدیره ومدارك واطلاعات مربوطه دراختیار آنها گذارده خواهد شد چنانچه اشتباهات یاتخلفات ویابی‌ترتیبی‌هائی مشاهده نمایند وبا مراجعه بمدیران ورؤساء مربوطه موضوع حل نشود مطلب را بـرئیس هیئت مدیره گزارش خواهند داد و چنانچه نسبت باین گزارش اقدام بعمل نیاید مراتب را به مجمع عمومـی گزارش خواهند داد .

د ـ مطالعه گزارش سالیانه هیئت مدیره واظهارنظر نسبت بمندرجات آن .

ه ـ شرکت درجلسات مجمع عمومی وشورایعالی بدون حق رأی .

مادهٔ ۴۵ ـ اجرای‌وظایف‌هیئت عالی‌بازرسی که برطبق‌مقررات‌این‌اساسنامه تعیین شده نباید بهیچوجه مانع جریان عادی‌کار شرکت گردد .

مادهٔ ۴۶ ـ حقوق اعضاء هیئت عالی بازرسی از طرف مجمع عمومی تعیین و بدستور وزیر دارائی ازطرف شرکت پرداخت خواهد شد .

مادهٔ ۴۷ ـ رئیس و اعضاء هیئت عالـی بازرسی حق اشتغال موظف دیگری

در داخل یا خارج از شرکت وشرکتهای وابسته آنرا ندارند اشتغال غیر موظف (افتخاری بدون دریافت حقوق) درهرمورد منوط بموافقت‌وزیردارائی‌خواهدبود .

فصل‌چهارم ـ ترازنامه وحسابهای سود وزیان

مادهٔ ۴۸ ـ سال مالی شرکت ازیازدهم دیماه هرسال شروع شده ودرتاریخ دهم دیماه سال بعد خاتمه مییابد .

مادهٔ ۴۹ ـ تعداد ونوع دفاتر رسمی که باید پلمپ شوندبرطبق تصمیم هیئت مدیره خواهدبود .

مادهٔ ۵۰ ـ کلیه دفاتر شرکت‌بتاریخ‌روزآخرسال‌مالی بسته شده‌وترازنامه وحساب سود وزیان شرکت وگزارش هیئت مدیره اقلا دوماه پیش‌از تاریخ انعقاد مجمع عمومی تهیه و در اختیار هیئت عالی بازرسی گذاشته خواهد شد تا پس از مطالعه‌آن گزارش خودرا برای تقدیم بمجمع‌عمومی تهیه‌نمایند .

مادهٔ ۵۱ ـ در ترازنامه اقلام دارائی شرکت ببهای خرید یاتمام شده بعداز منظور کردن استهلاك محسوب میشود مطالبات مشکوك بارزش احتمالی روز تنظیم ترازنامه محسوب میشود و اقلام سوخت شده نباید جزو دارائی محسوب گردد .

تبصرهٔ ۱ ـ چنانچه هیئت مدیره تجدید ارزیابی تمام‌یاقسمتی‌ازدارائیهای غیرمنقول شرکت رالازم‌تشخیص دهد میتواند باتصویب مجمع عمومی‌اقدام‌بتجدید ارزیابی بنمایددراین‌صورت چنانچه مازادی‌حاصل‌شود بحساب سود شرکت‌منظور نگردیده وجزء دارائی شرکت محسوب خواهدشد .

تبصرهٔ ۲ ـ استهلاك‌نسبت بانواع‌دارائیهای‌شرکت‌طبق‌اصول‌صحیح‌ومتداول صنعت‌نفت تعیین خواهدشد ولی درهیچ مورد میزان سالانه آن ازپنج درصد بهای تمام شده کمتر نخواهدبود .

مادهٔ ۵۲ ـ شرکت‌مکلف‌است سالانه دودرصد ازدرآمد کل خودرا بحساب ذخیره عمومی شرکت انتقال‌دهد استفاده ازذخیره عمومی شرکت‌موکول‌بپیشنهاد هیئت مدیره و تصویب شورای‌عالی خواهدبود .

مادهٔ ۵۳ ـ هیئت مدیره مکلف‌است اندوخته‌های مخصوصی‌بمیزان متناسب برای تأمین احتیاجات شرکت طبق معمول صنعت نفت ازمحل درآمد کل درنظر گرفته وبتصویب شورا برساند .

مادهٔ ۵۴ ـ درآمد شرکت‌ازمحل دوازده‌ونیم‌درصد مقرر درقرارداد فروش نفت مصوب ۷آبان ۱۳۳۳ ووجوهیکه بعنوان پذیره و حق‌الارض بموجب قانون نفت‌مصوب نهم امرداد ۱۳۳۶ عاید شرکت خواهد شد مشمول مالیات نخواهدبود .

مادهٔ ۵۵ ـ تأمین سرمایه بمنظور توسعه عملیات‌شرکت وهمچنین‌هر گونه سرمایه گذاری بموجب قانون نفت مصوب نهم امرداد ۱۳۳۶ و نیز تأمین بودجه سرمایه‌ای ازعملیات غیرصنعتی مصرح درقانون قرارداد فروش نفت مصوب۷ آبان ۱۳۳۳ باید از محل درآمد کل بعمل‌آید .

مادهٔ ۵۶ ـ آنچه ازمحل درآمد کل پس‌ازوضع مبالغیکه بموجب مقررات این‌اساسنامه برداشت میشود باقی بماند بخزانه داریکل‌پرداخت خواهدشد .

مادهٔ ۵۷ ـ درآمد کل عبارتست از سود ویژه‌باضافه درآمد حاصل از محل ۱۲/۵ درصدمندرج‌درقراردادفروش‌نفت‌مصوب‌هفتم‌آبانماه۱۳۳۳ووجوهیکه‌بعنوان پذیره وحق‌الارض بموجب قانون نفت مصوب‌نهم‌امرداد ۱۳۳۶ عاید شرکت‌شود .

تبصره ـ سود ویژه عبارتست ازدرآمد حاصل ازعملیات شرکت‌پس‌ازرضع هزینه‌های جاری و استهلاك .

فصل‌پنجم ـ سایر مقررات

مادهٔ ۵۸ ـ شرکت درسرتاسر کشوروفلات قاره و جزایرایران مسئول‌حفظ مخازن زیرزمینی نفت و گازطبیعی وهیدروکاربورهای دیگروجلوگیری از اتلاف

مواد مزبور میباشد در مواردیکه مسئولیت اینگونه امور بموجب قانون بعهده مؤسسات دیگری واگذار شده باشد شرکت نظارت کامل‌دراجرای وظایف‌مزبور بعمل خواهدآورد .

درمواردیکه درمحل عملیات شرکت غیر از نفت و گاز مواد معدنی یا غیر معدنی قابل‌استفاده دیگری وجود داشته‌باشد شرکت عملیات خودرا بطرزی اداره خواهدنمود که حتی‌الامکان ازاتلاف موادمزبورجلوگیری شود .

مادهٔ ۵۹ ـ اعضاء هیئت مدیره وبازرسان وکارکنان شرکت حق نخواهند داشت اطلاعاتی‌را که برای شرکت جنبهٔ محرمانه داشته‌باشد افشانمایندرصورت تخلف اگرمتخلف مدیریا بازرس باشد بپیشنهاد رئیس‌هیئت‌مدیره وتصویب‌مجمع عمومی واگر کارمندیا کارگرباشد بتشخیص‌رئیس‌اداره مربوطه ازخدمت‌برکنار خواهدشد متخلف برطبق مقررات جزائی مربوطه‌تعقیب‌خواهد گردید ودرصورت توجه خسارت بشرکت مسئول جبران زیان‌وارده خواهد بود .

مادهٔ ۶۰ ـ در مواردیکه کارکنان شرکت مرتکب تخلفاتی درانجام امور شرکت‌شوند تعقیب ومجازات اداری‌آنها برطبق آئین‌نامه‌های استخدامی‌وانضباطی شرکت صورت‌خواهد گرفت چنانچه ضمن‌تحقیق معلوم‌شود که‌ازنظرقوانین‌خاصی تخلف‌جنبه‌جزائی‌داردشرکت‌موضوع‌رابمراجع‌صلاحیتدارقانونی‌احاله‌خواهدنمود.

مادهٔ ۶۱ ـ درمواردیکه اختلاف نظربین شرکت وهریك ازمقامات دولتی پیش‌آید موضوع از طرف شرکت بوزارت دارائی گزارش خواهد شد و وزارت دارائی موضوع اختلاف رابکمیسیونی مرکب ازنمایندگان خود وطرفین ارجاع خواهدنمود و کمیسیون مزبوراز راه سازش به حل اختلاف اقدام خواهد نمود . چنانچه موضوع‌اختلاف بطریق‌مزبورفیصله نیافت هریك ازطرفین‌میتوانندبدیوان عالی کشوربرای رفع‌اختلاف مراجعه کنند .

مادهٔ ۶۲ ـ هیچیك از کارکنان شرکت درمحوطه کار خود حق فعالیت سیاسی‌ندارند دایر کردن‌ونشرروزنامه ومجله‌یاعضویت درهیئت تحریریه‌روزنامه ها ومجلات‌سیاسی برای‌کارکنان شرکت ممنوع است ولی‌انتشارمقالات‌علمی وفنی وادبی بدون‌مانع خواهدبود ، منتشر کردن هرنوع اطلاع راجع بعملیات شرکت فقط با اجازه کتبی شرکت ممکنست . تخلف از مقررات این ماده موجب تعقیب اداری وانتظامی طبق‌آئین‌نامه شرکت خواهدبود .

مادهٔ ۶۳ ـ شرکت مکلف است درتهیه مسکن و وسایل سلامت وآسایش کارمندان وکارگران شرکت وحفاظت‌آنها درمقابل‌حوادث اهتمام‌نمایدومخصوصاً درمورد تأسیسات فرهنگی و بهداشتی و فراهم نمودن کمکهای اجتماعی با توجه بمقررات قوانین‌کار وسازمان بیمه های اجتماعی‌کارگران درتمام‌حوزه‌های‌عملیات خود باتنظیم واجرای برنامه‌های سالیانه اقدام بعمل‌آورد .

تبصره ـ شرکت ملی نفت ایران مجازاست از اراضی خالصهٔ دولتی آنچه راکه برای تأمین مسکن کارکنان ایرانی صنعت نفت لازم دارد باموافقت دولت بدون‌مزایده خریداری وبهمان قیمت تمام شده برای ایجاد مسکن بآنان‌بفروشد .

قانون فوق مشتمل برشصت‌وسه‌ماده وسی‌وسه تبصره است در جلسه سه‌شنبه نوزدهم بهمن‌ماه یکهزاروسیصد وسی‌وهشت بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۹/۲/۲۶ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط بتمدید بخشودگی جرائم وزیان دیرکرد مالیات مستغلات

مصوب ۳۰ مهرماه ۱۳۳۶

مادهٔ واحده ـ مادهٔ واحده مصوب ۳۲/۱/۲۹ راجع ببخشودگی جرائم و زیان دیرکرد مالیات مستغلات تاآخر آبان‌ماه ۱۳۳۲ تمدید و بوزارت دارائی اجازه داده میشود چنانچه مؤدیان مالیات مستغلات بقایای مالیات مستغلات سنوات قبل از سال ۱۳۳۲ بانضمام قسط اول سال ۱۳۳۲ وزیان دیرکرد سال ۱۳۳۱ خود را نقداً پرداخت نمایند جرائم مقرره از آنها مطالبه نشود .

تبصره ـ مؤدیانی که دارای مستغلات متعدد هستند درمورد هرمستغل که بنحو فوق حساب خود را تسویه نمایند نسبت بهمان مستغل از معافیت استفاده خواهند نمود .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده ویك تبصره است پس‌ازتصویب مجلس سنا درجلسه سه شنبه سی‌ام مهر ماه یکهزار و سیصد وسی‌وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالادرجلسه۳ر۴ر۱۳۳۴ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع ببخشودگی بدهی جنسی و نقدی خورده مالکین و کشاورزان قائنات

مصوب ۱۲ آبانماه ۱۳۳۶

مادهٔ واحده ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود مقدار ۸۹۶۱۰۱۷۵ کیلو

گندم وجو وارزن ومبلغ ۴۳۸۲۲۰۵/۱۰ ریال بهای غلات تحویلی بخورده‌مالکین‌و کشاورزان قائنات‌را که‌بابت بدهی جنسی‌ونقدی آنان درسالهای ۱۳۲۵ الی۱۳۲۷ باقی مانده و بعلت عدم توانائی نتوانسته‌اند مسترد دارند بنام بخشودگی بحساب قطعی منظور وازمطالبه ودریافت آن‌صرفنظر نماید.

قانون فوق که‌مشتمل برماده‌واحده است درجلسه یکشنبه‌دوازدهم آبانماه یکهزار وسیصد وسی‌وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای‌ملی- امان‌الله‌اردلان

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۶/۱۰/٤ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اصلاح قانون مالیات بردرآمد وحل اختلافات مالیاتی

مصوب سوم بهمن ماه ۱۳۳۶

مادهٔ واحده ـ الف ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود اختلافات مالیاتی تا آخر سال ۱۳۳۶ مشمولین‌قانون مالیات بردرآمد ومستغلات واملاك مزروعی‌و مالیات برارث راازطریق توافق فردی یادسته‌جمعی بامؤدیان حل وفصل نماید.

این‌توافق برای طرفین‌قطعی و لازم الاجرا است و چنانچه مؤدیان مالیات مورد توافق‌راظرف یکماه‌ازتاریخ‌توافق‌پرداخت نمایند‌از جریمه وزیان‌دیر کرد بخشوده میباشند . همچنین مؤدیانی که بدهی قطعی خود رااز تاریخ تصویب این قانون نپرداخته‌اند درصورتیکه ازتاریخ اجرای این‌قانون تا دوماه بدهی خود را یکجا بپردازند ازجریمه‌وزیان‌دیر کرد بخشوده میباشند.

تبصرهٔ ۱ ـ مقصود از توافق‌دسته جمعی تصمیماتی است که‌از طرف وزارت دارائی نسبت بمالیات‌مؤدیان‌مشمول مادهٔ۵ قانون‌مالیات بر درآمد براساس‌پیشینهٔ

مالیاتی اتخاذ ومبنای واریز مالیات اعلام میشود و مؤدیانی که از تاریخ انتشار تصمیم وزارت دارائی منتهی تاچهارماه بنظر وزارت دارائی تسلیم ومالیات خودرا بر آن اساس واریز نمایند حساب مالیاتی آنها مختومه تلقی میگردد .

تبصرهٔ ۲ – در مواردی هم که هنوز پیش آگهی صادر نگردیده توافق مجاز میباشد .

تبصرهٔ ۳ – پیش آگهی‌های قطعی شده قبل از تصویب این قانون خواه در آن باره رائی صادر شده یا نشده باشد نسبت بآن قسمت مالیات که هنوز پرداخت نگردیده و مورد قبول مؤدی نباشد جزو موارد اختلاف محسوب میشود. ولی مؤدیانی که بدهی خودرا تقسیط نموده‌اند مشمول این تبصره نمیباشد.

تبصرهٔ ۴ – در مورد توافق فردی مؤدیانی میتوانند از مزایای اینقانون استفاده نمایند که حداکثر تاآخر خردادماه ۱۳۳۷ کتباً بادارات دارائی مربوطه اعلام دارند که حاضر بتوافق میباشند .

تبصرهٔ ۵ – مرجع توافق درصورتیکه اختلافات مالیاتی ازپنجاه‌هزار ریال تجاوز ننماید ادارهٔ مربوطه ودرغیر اینصورت عبارت خواهد بود از کمیسیونهائی مرکب ازسه نفر اعضای عالیرتبه وزارت دارائی درمرکز بانتخاب وزیر دارائی ودر شهرستانها مرکب خواهد بود از کمیسیون سه‌نفری ازاعضاء اداره دارائی بانتخاب رئیس دارائی محل .

ب – بند (د) ماده‌دوم قانون مالیات بردرآمد مصوب فروردینماه سال ۱۳۳۵ بشرح زیر اصلاح میشود :

بند د – خرده مالکینی که مجموع درآمد مالکانه سالیانه آنها نقداً وجنساً از ۳۰۰۰۰ ریال تجاوز نکند از پرداخت مالیات معاف خواهند بود واین معافیت نسبت ببقایای مالیاتی سالهای ۱۳۳۵ و ۱۳۳۶ خرده مالکین لازم‌الاجرا است ونیز زارعین

بابت سهم زارعانه‌ایکه عاید آنها میشود کماکان‌ازپرداخت مالیات‌بخشوده‌میباشد .

قانون فوق که‌مشتمل برماده واحده وپنج‌تبصره است درجلسه‌پنجشنبه‌سوم بهمن‌ماه یکهزار وسیصدوسی وشش بتصویب مجلس‌شورایملی‌رسید.

نایب‌رئیس مجلس شورایملی ـ امان‌الله‌اردلان

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۶/۱۱/۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اصلاح قانون مالیات بر ارث ونقل و انتقالات بلاعوض

مصوب ۲۳ اسفندماه ۱۳۳۵

فصل اول-ارث

ماده۱ ـ هر گاه درنتیجه فوت‌شخصی اعم ازفوت‌حقیقی‌یافوت‌فرضی اموالی ارثاً بکسی برسد وراث متوفی برطبق این قانون مشمول مالیات بر ارث میشوند .

ماده۲ ـ اموال مشمول مالیات بر ارث عبارتند از کلیه ماترك متوفی‌اعم از منقول وغیرمنقول ومطالبات‌قابل وصول پس‌ازوضع دیون محقق متوفی و واجبات مالی متوفی درحدود قواعد شرعی وهزینه‌هائی که‌درحدود عرف وعادت‌برای کفن ودفن متوفی ونظائر آن لازم است .

تبصره۱ـ مقصود از دیون محقق بدهی‌هائی‌است که برطبق مدارك قانونی عرفاً قابل پرداخت باشد .

تبصره۲ ـ اگرمتوفی بازرگان باشد درصورتی میتوانند بدهی‌های‌مربوط بامور بازرگانی او را از ماترك کسر کنند که بدهی‌های مزبور در دفاتر قانونی بازرگانی متوفی ثبت شده باشد .

تبصره۳ـ بدهی که‌متوفی بوراث خود دارد ولوآنکه مستند بمدارك‌قانونی هم‌باشد برای‌تعیین‌مالیات از ماترك کسر نخواهد شد باستثنای نفقه‌ایام معدوده و

مهریه زوجه در صورتیکه پرداخت نشده باشد .

مادهٔ۳ ــ مکلفین پرداخت این مالیات وراث متوفی و کسانیکه‌متصدی امور ورثه میباشندخواهندبودووراث ازنظر قانونی‌مالیات‌برارث بسه‌طبقه‌تقسیم‌میشوند.

۱ــ وراث طبقه اول .

۲ــ وراث طبقه دوم .

۳ــ وراث طبقه سوم و بالاتر .

مادهٔ۴ ــ وراث طبقهٔ اول عبارتند از : ـ پدر ـ مادر ـ فرزندان ـ نواده وزن و شوهر. وراث‌طبقهٔ دوم عبارتنداز: اجداد وبرادر وخواهر واولاد آنها .وراث طبقه سوم عبارتند از : عمو ـ عمه ـ دائی ـ خاله و اولاد آنها و بالاتر .

مادهٔ۵ ــ اشخاصی که خودراوراث‌متوفی یامتصدی‌امور ورثه‌میدانندمکلفند ظرف‌سه‌ماه از تاریخ اطلاع ازفوت‌اظهارنامهٔ که حاوی صورت کلیه دارائی متوفی ومطالبات‌وبدهی‌های‌اوباشد بامدارك‌لازمه برای‌اثبات‌آنها بادارهٔ دارائی‌صلاحیتدار تسلیم وضمناً بهای‌واقعی یا نزدیك بواقع ماترك را درآن بنویسند .

تبصره ــ بهای‌اثاثیهٔ خانهٔ مسکونی متوفی اعم ازآنکه خانه‌ملکی‌یااجاری باشد مقطوعاً ازقرار صدی پنج قیمت خانه محسوب میشود .

مادهٔ۶ ــ ادارهٔ دارائی اظهارنامه را ازنظر تعیین‌صحت‌اقلام دارائی‌ومطالبات وبدهی‌ها ویا ارزش اموال مورد رسیدگی قرار داده هرگاه‌تمام یاقسمتی ازآن‌را صحیح نداند نظرخود را با ذکردلائل منتهی تاسه ماه کتباً بمؤدی ابلاغ و اخطار مینماید که اگرواخواهی دارد ظرف‌یکماه ازتاریخ ابلاغ واخواهی‌خود راباذکر ادله مستقیماً یابوسیلهٔ پست سفارشی‌ویاتلگراف باداره دارائی‌بفرستد درصورتیکه واخواهی درظرف مدت‌مقرربه پست‌یاتلگراف یا اداره دارائی نرسید نظر دارائی قطعی‌شده وبرطبق آن مالیات قانونی وصول‌خواهد شد مگرآنکه معلوم‌شوداشتباه

درمحاسبه شده‌است .

مادهٔ ۷ ـ چنانچه مؤدی بتشخیص دارائی تسلیم نشود ودرظرف‌مدت مقرر واخواهی بدهد وپس ازتقدیم‌واخواهی‌نیزموافقتی‌بین مؤدی ودارائی‌حاصل‌نگردد واخواهی بکمیسیون تشخیص بدوی مالیات‌بردرآمد ارجاع‌خواهد شد کمیسیون پس‌ازتحقیقات ورسیدگی‌رأی‌صادرخواهدنمود.

رأی کمیسیون تشخیص‌بدوی‌پس‌ازابلاغ بطرفین قطعی و لازم الاجرا است مگردرمواردی که‌مابه‌الاختلاف بین مالیات مشخصه ازطرف کمیسیون ومبلغی که مورد تصدیق مؤدی یا مطالبهٔ دارائی‌است‌بیش‌از بیست‌درصدباشد که‌در این‌صورت طرفین میتوانند درظرف‌یکماه‌ازتاریخ ابلاغ رأی کمیسیون‌بدوی‌واخواهی‌خودرا بکمیسیون تشخیص تجدید نظر تسلیم نمایند هر گاه مراجعه بکمیسیون تشخیص تجدیدنظر از طرف مؤدی بعمل آید مشارالیه باید قبلاً وجه مابه‌الاختلاف‌را در صندوق دارائی بسپارد یا ضامن معتبر یاتضمین‌بانکی‌یاوثیقه‌ازعین‌ماترك‌بدهدرأی کمیسیون تجدیدنظر قطعی‌ولازم‌الاجرا خواهدبود مگر آنکه‌معلوم‌شوداشتباه‌در محاسبه شده است .

تبصرهٔ ۱ ـ درمواردی غیر ازاختلاف درارزیابی‌بین مؤدی ودارائی طرفین میتوانندواخواهی‌خودرا بداد گاه‌شهرستان حوزه اموال‌متوفی تسلیم‌نمایندداد گاه بطور اختصاری (خارج‌از نوبت ومقدم‌برسایردعاوی فوری) باحضورنمایندهٔوزارت دارائی رسیدگی‌وحکم‌آن قطعی خواهدبود .

تبصرهٔ ۲ـ‌پرونده‌های‌معوقه‌تاقبل‌ازتاریخ اجرای این‌قانون‌در کمیسیونهای حل اختلاف منظور درقانون مالیات بردرآمد قابل طرح خواهدبود.

مادهٔ ۸ ـ هر گاه‌ورثه ویا کسانیکه متصدی‌اموروورثه هستند درظرف مدت

مقرر درمادهٔ پنج ازتسلیم اظهارنامه خود داری نمایند مالیات آنها رأساًازطـرف دارائی برطبق تحقیقاتی که بعمل خواهدآمد تشخیص وبمؤدی ابلاغ وبرطبق مادهٔ شش رفتار میشود .

مادهٔ ۹ـ مالیات نسبت بسهم الارث هریك ازورثه گرفته میشود ونرخ آن بشرح ذیل است :

۱ـطبقهٔ اول:

اگرسهم الارث هریك از وراث ۳۰۰۰۰۰ ریال یاکمتر باشد از پرداخت مالیات‌معافندودرصورتیکه‌ازاین‌مبلغ تجاوز نمایدبترتیب‌زیرمالیات‌محسوب‌میشود:

از ۳۰۰۰۰۱ ریال تا ۴۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی سه.

از ۴۰۰۰۰۱ ریال تا ۵۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی چهار .

از ۵۰۰۰۰۱ ریال تا ۶۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی پنج .

از ۶۰۰۰۰۱ ریال تا ۷۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی شش .

از۱ ۷۰۰۰۰ ریال تا ۱۰۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی هفت .

از ۱۰۰۰۰۰۱ ریال تا۲۰۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی هشت .

از ۲۰۰۰۰۰۱ ریال تا ۳۰۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی نه .

از ۳۰۰۰۰۰۱ ریال تا ۵۰۰۰۰۰۰ ریال نسبت بمازاد صدی ده .

از ۵۰۰۰۰۰۱ ریال تا ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال نسبت‌بمازادصدی‌پانزده .

از ۱۰۰۰۰۰۰۱ ریال ببالا نسبت بمازاد صدی بیست وپنج .

۲ـ طبقهٔ دوم:

اگرسهم الارث هریك ازوراث طبقه دوم ۵۰۰۰۰ ریال یـاکمتر باشد از پرداخت مالیات معافند ودرصورتیکه ازاین مبلغ تجاوز نماید تاسیصد هزار ریال نسبت‌بمازاد پنجاه هزارریال صدی سه از۳۰۰۰۰۱ ریال ببالانسبت بمازاد دوبرابر

نرخهای طبقه اول محسوب میگردد.

۳ ـ طبقهٔ سوم :

نرخ مالیات سهم الارث طبقه‌سوم‌تا ۳۰۰۰۰۰ ریال بدون حد اقل‌بخشود گی صدی چهار و نسبت بمازاداز ۳۰۰۰۰۱ ریال سه برابر نرخهای طبقه اول محسوب خواهد شد.

مادهٔ ۱۰ ـ اداره دارائی صلاحیتدار برای وصول مالیات برارث دارائی‌هائی هستند که اقامتگاه قانونی متوفی در حوزه آنها واقـع شده باشد واگر متوفی در ایران مقیم نباشد اداره دارائی صلاحیتدار دارائی است که قسمت اعظم دارائی‌غیر منقول متوفی درحوزه آن واقع شده‌واگرمتوفی درایران مقیم نبوده واموال غیر منقول در ایران نداشته باشد مالیات آنها در دارائی اقامتگاه قانونـی وراث و در صورتیکه وراث‌درنقاط مختلفه‌اقامت داشته باشند درتهران وصول خواهدشد.

مادهٔ ۱۱ ـ هر کس درایران اقامتگاه قانونی دارد وازطریق ارث مالی باو برسد اعم ازآنکه آن مال در داخله یاخارجه باشد وهر کس ازما ترکی کـه در ایران است ارث ببرد اعم ازآنکه ساکن ایران یاساکن خارجه باشد مطابق این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

تبصره ـ مالیات‌وعوارضی که برطبق‌اسنادومدارك مثبته‌بادارات‌صلاحیتدار محل اقامت متوفی یامحل وقوع مال غیرمنقول درکشورهای خارجه‌پرداخت‌شده ازمیزان ترکه موضوع میشود.

مادهٔ ۱۲ ـ مأمورین دولتی وشهرداری که امور مربوط باموات را عهده‌دار هستند موظفند درظرف یك هفته پس ازاطلاع‌ازفوت هویت‌کامل متوفی‌رابدارائی محل وقوع فوت اطلاع دهند.

مادهٔ ۱۳ ـ ادارات ثبت اسناد و املاك موقعی که مال غیر منقولی را از اسم مورث باسم وارث ثبت مینمایندو همچنین کلیه دفاتر اسناد رسمی درموقعیکه میخواهند تقسیم نامه راجع بماترك را ثبت کنند بایستی گواهینامه دارائی صلاحیتدار راراجع باینکه وارث اظهارنامه مالیاتی داده است ودراظهارنامه مال مورد تقاضای ثبت را ذکر کرده مطالبه بنمایند وقبل از ارائه این گواهی مجاز بثبت نیستند .

تبصره ـ اداره دارائی مکلف استدرظرف پانزده روزپس از تسلیم اظهارنامه ازطرف مؤدی گواهی نامه متضمن رونوشت مصدق ریزماترکی را که دراظهارنامه نوشته شده بمؤدی بدهد .

مادهٔ ۱۴ ـ کلیه بانکها ومؤسسات واشخاص دیگر که مالی ازمتوفی نزدخود دارند در صورتی میتوانند مال مزبور را به وراث بدهند و همچنین کلیه شرکتها ومؤسسات موقع ثبت اوراق بهاداربااسم ازهرقبیل که باشد ازاسم مورث باسم وارث در صورتی مجاز باین امر هستند که گواهی نامه اداره دارائی راجع باینکه وارث اظهارنامه دادهودراظهارنامه مال موردبحث را ذکر کرده ارائه شود درصورت تخلف علاوه برجرائم مقررمتضامناً مسئول مالیات متعلقه میباشند.

مادهٔ ۱۵ ـ کلیهٔ دادگاههای دادگستری که قانوناً بتقاضای انحصار و راثت رسیدگی مینمایند درصورتی مبادرت بتسلیم گواهینامهٔ انحصاروراثت خواهندنمود که گواهینامهٔ مذکوردر مادهٔ۱۳ ازطرف وراث یایکی ازآنها بدادگاه تقدیم شده باشد وپس ازصدورحکم انحصار وراثت باید ظرف پانزده روز رونوشت گواهی شده آن ازطرف دفترداد گاه باداره دارائی محل فرستاده شود .

تبصره ـ درمواردیکه طبق کتاب پنجم جلد دوم قانون مدنی حکم فوت فرضی صادرمیشود نیزدفترداد گاه بایدرونوشت حکم راباداره دارائی محل بفرستد.

مادهٔ ۱۶ ـ ازتاریخ تصویب اینقانون هر گاه شخصی اموال غیرمنقول خود را بوراث طبقهٔ اول منتقل نماید درحکم انتقال از طریق ارث محسوب و مشمول مالیات برارث خواهد بود ودرمعاملات‌مع‌الواسطه درصورتی‌ازمالیات معاف‌خواهد بود که فاصلهٔ معامله اولی تا انتقال بورثه بیش ازسه سال گذشته باشد .

فصل دوم ـ نقل وانتقالات بلاعوض

مادهٔ ۱۷ ـ اگرمالی اعم ازمنقول یا غیرمنقول بلاعوض بشخصی داده شود درصورتیکه جزءِ یکی ازطبقات سه گانه باشد طبق مادهٔ ۹ والا برطبق نرخ‌مالیات برارث طبقهٔسوم وراث بدون رعایت حداقل بخشودگی مالیات تعلق‌میگیرددهنده وگیرنده متضامناً مسئول پرداخت مالیات متعلقه میباشند . جهیزیه و اموالیکه برای امورخیریه ویا عام‌المنفعه‌ازقبیل‌آسایشگاه مسلولین وتیمارستان‌وبیمارستان وکودکستان وپرورشگاه یتیمان ومدارس ومساجد وتکایا و آب انبارهای عمومی وامثال آنها داده میشود ازپرداخت مالیات معاف خواهد بود .

تبصره ـ صلح محاباتی با شرط خیار فسخ یا اختصاص منافع به مالك بطور دائم یا موقت از نظراین قانون در حکم صلح قطعی محسوب شده و مشمول مالیات میگردد .

مادهٔ ۱۸ ـ هرمالی که مورد وقف یا نذریا حبس یاوصیت واقع‌شودباستثناءِ مواردیکه برای امور عام‌المنفعه نامبرده در مادهٔ قبل باشد مشمول مالیات بوده و نرخ آن بدون حداقل بخشودگی ومطابق نرخ مالیات طبقهٔ دوم منظور در مادهٔ ۹ این قانون محسوب خواهد شد .

تبصره ـ مال مورد وصیت درموقعی مشمول مالیات خواهد بود که با فوت موصی وصیت قطعی شده باشد .

مادهٔ ۱۹ ـ درمورد صلح طرفین معامله متضامناً درمورد وقف واقف‌یامتولی

و در مورد وصیت وصی و در مورد حبس و نذر حبس و نذر کنندهٔ مسئول پرداخت مالیات هستند .

درمورد صلح و وقف وحبس ونذر در ظرف دوماه ازتاریخ وقوع و درمورد وصیت درظرف دوماه پس‌ازاطلاع از فوت‌موصی مکلفین‌باید اظهارنامه که حاوی کلیه اطلاعات لازمه برای وصول مالیات باشدبادارهٔ دارائی تسلیم نمایند .

اگردرظرف مدت مقرر اظهارنامه داده نشود مالیات رأساً ازطرف دارائی بر طبق تحقیقاتی که بعمل خواهدآمد تعیین وبمؤدی ابلاغ میشود اگرمؤدی در ظرف یك‌ماه ازتاریخ ابلاغ بتشخیص دارائی‌واخواهی نداده مالیات مشخصه‌قطعی و وصول خواهد شد درصورت دادن واخواهی برطبق مادهٔ هفت عمل میشودمگر آنکه اشتباه درمحاسبه شده باشد .

مادهٔ ۲۰ ـ مقررات مواد ٦ـ ۷ و۱۲ و۱۳ درموردمکلفین مادهٔ ۱۹ نیز قابل اجرا است .

مادهٔ ۲۱ ـ شاهنشاه وملکه و اعقاب بلافصل شاهنشاه ازپرداخت مالیاتهای نامبرده دراین قانون معافند .

فصل سوم ـ مقررات عمومی

مادهٔ ۲۲ ـ مالیات‌باید درمورد ارث لااقل درظرف ششماه پس‌ازتاریخ‌تسلیم اظهارنامه ودرمورد فصل دوم‌این قانون‌درموقع تسلیم اظهارنامه‌پرداخت شودمگر درمواردی که مؤدی عذرموجه ازقبیل نرسیدن سهم‌الارث داشته باشد و با اقامه ادله‌کافی وارائه اسناد عذرخود را ثابت نماید دراینصورت وزارت دارائی میتواند مدت پرداخت مالیات را تمدید کند .

ماده ۲۳ ـ متخلفین ازمقررات این قانون ملزم بپرداخت جرائمی‌خواهند

یود که حداکثر ازیك برابر مبلغ مالیات بیشتر نخواهد بود .

مادهٔ ۲۴ ـ هر گاه اشخاصی که برطبق این قانون مکلف بدادن اظهارنامه ومالیات هستندصغیر یا محجورباشندولی یاقیم آنها واگر شخص حقوقی باشدمدیر یا مدیران مؤسسه موظف بدادن اظهارنامه ومالیات میباشند .

مادهٔ ۲۵ ـ درمواردیکه‌مشمولین‌این قانون درتأدیه مالیات‌خود ویامالیاتی که مسئولیت پرداخت آن طبق این قانون بعهده آنها است تأخیر نمایند نسبت بهر ماه تأخیر ملزم بپرداخت زیان دیر کرد معادل یك در صد مالیات متعلق خواهند بود .

تبصره ـ ـ تاریخ سررسیدواحتساب‌زیان دیر کرد ازموقعیکه‌مالیات‌قطعی وبمؤدی ابلاغ میشود محسوب خواهد شد .

مادهٔ ۲۶ ـ کارمندان‌وخدمتگزاران وزارت دارائی و اعضای کمیسیون های تشخیص‌وهمچنین سایراشخاصی که مأموراجرای‌این قانون‌هستند مکلفنداطلاعاتی راکه ازدارائی اشخاص‌درنتیجه‌مأموریت‌تحصیل کرده‌اند بکلی محرمانه‌نگاهدارند مگردر مواری که وظیفه شغلی آنها دادن اطلاعات نامبرده را ایجاب نماید .

متخلفین مطابق مادهٔ ۲۲۰ قانون کیفرعمومی مجازات خواهند شد .

مادهٔ ۲۷ ـ کسانیکه طبق‌قانون سابق درتسلیم‌اظهارنامه‌بعللی‌تأخیر نموده‌اند وبعنوان‌مطالبه‌جریمه‌وخسارت‌تأخیر تأدیه موردتعقیب قرار گرفته‌اند درصورتیکه درکمیسیون‌های بدوی یا تجدید نظرتوافق نموده ویا به پیش‌آگهی تسلیم شده و درظرف سه‌ماه‌ترتیب پرداخت دیون مالیاتی خود را باموافقت وزارت‌دارائی‌بدهند ازجریمه وخسارت دیر کرد معاف خواهند بود .

تبصره ـ مالیاتهائیکه تاتاریخ تصویب این قانون قطعی‌نشده است‌ازحیث نرخ مالیاتی وخسارت وجرائم تابع مقررات قانون ۱۳۱۶ میباشد .

مادهٔ ۲۸ ـ وصول مالیات برارث ونقل و انتقالات بلاعوض وصلح براساس آئین‌نامه اجرائی مالیاتها خواهد بود .

مادهٔ ۲۹ ـ آئین‌نامه اجراء مقررات این قانون‌ومیزان جرائم آن‌ازطرف وزارت دارائی تهیه وپس از تصویب کمیسیون قوانین دارائی مجلسین بعوقع اجرا گذارده خواهد شد .

مادهٔ ۳۰ ـ مقررات و قوانینی که مخالف این قانون باشد از تاریخ‌تصویب این قانون لغومیشود .

این قانون که مشتمل برسی ماده وسیزده تبصره‌است درجلسه‌پنجشنبه‌بیست و سوم اسفندماه یکهزار و سیصد وسی وپنج بتصویب‌مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا در جلسه ۱۷ر۹ر۱۳۳۵ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اصلاح‌قانون مالیات بردرآمد

مصوب اول‌تیره ماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ مفاد بند (ز) ماده ۳ قانون مالیات بردرآمد مصوب‌فروردین۱۳۳۵ نسبت‌ببقایای مالیاتی قبل‌از۱۳۳۵ کارخانجات‌برق‌اعم‌ازاینکه بمرحله‌قطعی‌رسیده باشد یانه لازم‌الرعایه میباشد .

تبصره ـ معافیت هائی که بموجب قوانین مالیات بردرآمد اعطاء گردیده تا انقضای مدتهای مقرر کما کان بقوت خودباقی است .

مادهٔ ۲ ـ بند (ی) ماده سوم باین‌طریق اصلاح میشود :

ی ـ کارخانجات تهیه مصالح ساختمانی در شهرستانها و کمپوت سازی ـ

میوه‌خشك کنی-جوجه کشی- تهیه‌لبنیات- یخ‌سازی-پنبه پاك کنی - پیله کشی-پشم شوئی - قالی شوئی - چاپسازی - سردخانه ومواد غذائی از تاریخ بهره‌برداری تا مدت پنج سال .

مادهٔ۳ - جمله «واوراق قرضه عمومی شرکتهای سهامی» ازبند(س)ماده‌سوم قانون حذف میشود .

مادهٔ۴ - بند (ع) ماده ۳ بشرح ذیل اصلاح‌میگردد :

کارخانجات ومؤسسات تولیدی جدیدالتأسیس‌درصورتیکه مرکز فعالیت و بهره برداری آنها در شهرستانها باشد کماکان از تاریخ بهره‌برداری تاپنج سال ازپرداخت‌مالیات‌معاف‌میباشند .

اسامی کارخانجات ومؤسسات مشمول این‌معافیت بموجب تصویبنامه‌هیئت وزیران تعیین واعلام خواهد شد .

تبصره - مؤسسات جدیدالتأسیس ناشعاع شصت کیلومتر (ازمرکز تهران) مشمول معافیت نخواهد بود .

مادهٔ۵ - ماده چهارم‌و بعضی ازتبصره های‌آن‌بشرح ذیل تغییر داده میشود:

الف - ازدریافت کنندگان‌حقوق‌ودستمزدواجرت بشرح زیر مالیات‌دریافت میگردد :

تاچهل وهشت هزار ریال حقوق سالانه ازپرداخت مالیات‌معاف‌است .

ازچهل وهشت هزارویك‌ریال تاهفتصدهزار ریال حقوق سالانه۷٪ .

ازهفتصد هزارویك‌ریال ببالا مطابق نرخهای مربوط بهفتصدهزارویك‌ریال ببالای مقرر درماده ۷ این اصلاحیه .

ب-تبصرهٔ۴ - پرداخت کنندگان‌حقوق ودستمزد وامثال‌آن مکلفند درهر پرداخت یاتخصیص‌مالیات‌را براساس نرخی که بجمع حقوق سالیانه تعلق میگیرد کسر ودر ظرف سی‌روزاز تاریخ‌پرداخت یا تخصیص‌با صورتیکه‌متضمن‌نام‌مستخدم

و کارگر ومیزان حقوق ودستمزد آنها ومبلغ مالیات کسر شده باشد باداره دارائی محل تسلیم نمایند.

گیرندگان حقوق‌ودستمزد درصورتیکه‌مالیات‌مقرر ازطرف‌پرداخت کننده کسر نشده باشد باپرداخت کننده‌متضامناً مسئول تأدیه مالیات مقرر خواهندبود دریافت کنندگان حقوق ودستمزد وامثال آن موظفند درصورتیکه مالیات حقوق آنها در طول‌سال‌نسبت بمجموع‌درآمد کسر نشده باشد درسال بعداظهارنامه رسمی (که حاوی مجموع حقوق سال گذشته باشد) تاپانزدهم خرداد ماه باداره دارائی محل تسلیم ومابه‌التفاوت متعلقه را بپردازند.

ج - ازتبصرهٔ ۵ عبارت «یاحق‌العمل» حذف وحق‌العمل دریافتی از شرکتها وبنگاههای مقیم خارجه مشمول مقررات ونرخهای مالیات بازرگانی میشود.

مادهٔ ۶ - مادهٔ پنجم بشرح‌ذیل تغییر داده‌میشود:

الف - مالیات کسبه‌وصنعتگران دستمزد بگیر در هر سال بنابپیشنهاداداره دارائی‌ازطرف کمیسیون‌ازتشخیص‌بدوی‌هرمحل‌برای‌هرصنف‌باتوجه‌بموقعیت‌محل کسب براساس کرایه ماهانه محل‌پیشه تعیین وباداره دارائی اعلام میشود.

اداره دارائی‌مالیات هر یك‌از مؤدیان مذکور رامطابق ضریب‌معین‌ازطرف کیمسیون ومیزان‌اجاره بها از روی اجاره نامه رسمی و چنانچه اجاره‌نامه‌رسمی در دست نباشد یا ارائه نگردد یا اجاری نباشد براساس اجاره‌املاك‌مشابه‌تعیین و بمؤدی ابلاغ مینماید. درصورتیکه مؤدی ازنظر میزان اجاره‌بهائی که‌براساس اجاره املاك مشابه تعیین‌شده‌بامدت اشتغال اعتراض داشته‌باشد موافق‌مواد۲۰و۲۱ قانون‌مالیات بردرآمد مصوب‌فروردین‌ماه‌سال ۳۵ رفتار خواهدشدورأی کمیسیون تشخیص بدوی در اینمورد قطعی خواهد بود.

ب - تعریف کسبه و صنعتگران مذکور در مادهٔ۵ قانون مالیات بر درآمد

مصوبه ۱۳۳۵ تبصره‌های ۱و۲و۳و٤و٥و٦ بقوت خود باقی است وتبصرهٔ ٤ بنحوزیر اصلاح میگردد :

مؤدیان‌مشمول این ماده‌مکلفند مالیات متعلقه راضمن تسلیم اظهارنامه‌پس از یکماه‌ازتاریخ‌انتشارآگهی اداره‌دارائی (دائر باعلام ضریب‌مال‌الاجاره‌مشخصه از طرف کمیسیون) پرداخت نمایند والا علاوه بر زیان دیر کرد مشمول جریمه معادل بیست‌درصدمالیات پرداخت نشده خواهند گشت .

ج - تبصرهٔ ذیل بعنوان تبصرهٔ۷ بمادهٔ پنجم‌اضافه میشود .

درآمد مشمولین ماده ٥ سالانه چهل وهشت هزار ریال از پرداخت مالیات معاف است .

کمیسیون تشخیص بدوی محل ضمن تعیین ضریب مالیات پیشه‌وران بر اساس میزان اجاره‌بهای ماهیانه حداقل بخشودگی رانیز براساس اجاره‌بها برای هرصنف باتوجه بموقعیت‌محل کسب معین مینماید .

مادهٔ ۷ - ماده ششم بنحوزیر اصلاح‌میشود :

الف - کلیه کسانیکه‌مطابق‌قانون‌تجارت بازرگان شناخته‌میشوندوهمچنین سایر مشمولین‌مالیات که‌ترتیب خاصی برای مالیات‌آنهاپیش‌بینی‌نشده‌است‌مکلفند تاآخرخردادماه‌هرسال اظهارنامه‌مالیاتی خودرا براساس‌مجموع‌درآمدسال گذشته خود بدارائی محل اقامت‌تسلیم و مالیات متعلقه رابنرخهای زیر ازدرآمدخالص خود در همان‌موقع پرداخت نمایند .

تاچهل وهشت‌هزار ریال درآمد سالانه ازپرداخت مالیات معاف میباشد .

از ۴۸۰۰۰ ریال	تا ۱۰۰۰۰۰	ریال	٪۱۲	نسبت بمازاد ۴۸۰۰۰	ریال
از ۱۰۰۰۰۱ «	« ۲۰۰۰۰۰	«	٪۱۵	نسبت بمازاد ۱۰۰۰۰۰	«
از ۲۰۰۰۰۱ «	تا ۳۰۰۰۰۰	«	٪۱۸	نسبت بمازاد ۲۰۰۰۰۰	«
از ۳۰۰۰۰۱ «	تا ۴۰۰۰۰۰	«	٪۲۱	نسبت بمازاد ۳۰۰۰۰۰	«
از ۴۰۰۰۰۱ «	تا ۸۰۰۰۰۰	«	٪۲۴	نسبت بمازاد ۴۰۰۰۰۰	«
از ۸۰۰۰۰۱ «	تا ۱۲۰۰۰۰۰	«	٪۳۰	نسبت بمازاد ۸۰۰۰۰۰	«
از ۱۲۰۰۰۰۱ «	تا ۱۵۰۰۰۰۰	«	٪۳۳	نسبت بمازاد ۱۲۰۰۰۰۰	«
از ۱۵۰۰۰۰۱ «	تا ۲۰۰۰۰۰۰	«	٪۳۶	نسبت بمازاد ۱۵۰۰۰۰۰	«
از ۲۰۰۰۰۰۱ «	تا ۲۵۰۰۰۰۰	«	٪۴۰	نسبت بمازاد ۲۰۰۰۰۰۰	«
از ۲۵۰۰۰۰۱ «	تا ۳۰۰۰۰۰۰	«	٪۴۵	نسبت بمازاد ۲۵۰۰۰۰۰	«
از ۳۰۰۰۰۰۱ «	تا ۴۰۰۰۰۰۰	«	٪۴۶	نسبت بمازاد ۳۰۰۰۰۰۰	«
از ۴۰۰۰۰۰۱ «	تا ۴۵۰۰۰۰۰	«	٪۴۷	نسبت بمازاد ۴۰۰۰۰۰۰	«
از ۴۵۰۰۰۰۱ «	تا ۵۵۰۰۰۰۰	«	٪۴۸	نسبت بمازاد ۴۵۰۰۰۰۰	«
از ۵۵۰۰۰۰۱ «	تا ۶۰۰۰۰۰۰	«	٪۴۹	نسبت بمازاد ۵۵۰۰۰۰۰	«

ازشش میلیون ریال‌ببالا ٪۵۰ نسبت بمازاد شش‌میلیون ریال .

اظهارنامه‌ایکه بازرگانان مکلف بتسلیم‌آن‌هستند باید متکی بدفاتر قانونی آنها باشد .

ب ــ مقررات تبصره ۱ بقوت خود باقی است وتبصره ۲و۴ حذف وتبصره ۳ بشرح زیرتغییرداده میشود :

تبصرهٔ ۳ - درآمد مؤدیانیکه درموعد مقرر از تسلیم اظهارنامه خود داری کنند یافاقد دفاترقانونی بوده یاازارائه‌دفاترخودداری‌نمایند یادفاترابرازی‌ناقص یاغیرقابل رسیدگی‌تشخیص‌شود ازطرف اداره دارائی‌رأساً ازروی‌یکی‌ازنشانیهای

قانونی تشخیص وابلاغ میشود .

نشانیهای قانونی درآئین‌نامه تعیین خواهدشد .

مادهٔ ۸ـ درماده ۷ بشرح ذیل تغییراتی داده میشود :

۱ ـ دربند ۱ :

الف ـ متصدیان رادیوگرافی‌ازتبصرهٔ ۳ حذف‌ودرردیف پزشکان‌محسوب ومشمول طبقات مذکوردربند یك میباشند .

ب ـ به‌اقلام مالیات مندرج دربندیك پنجاه درصد اضافه میشود .

وعبارت « طبقه‌بندی فوق برای مدت پنجسال معتبر است » مندرج درسطر آخربند ۱ ماده ۷ حذف میشود .

۲ ـ دربند دوم :

نرخ مالیات صاحبان محاضرازصدی دوازده بصدی پانزده ترقی‌داده‌میشود.

۳ ـ دربندسوم :

مالیات وکلای دادگستری از صدی شش بصدی نه ترقی داده میشود و نیز بمبالغ مذکوردربند (ب) و(ج) و(ز) پنجاه درصد اضافه‌میگردد .

مادهٔ ۹ ـ ماده ۸ وتبصره‌های مربوط بآن‌حذف‌ومادهٔ‌زیرجانشین‌آن‌میشود:

شرکتهای مشمول مالیات موظفند تاآخر تیرماه هرسال و چنانچه سال محاسباتی‌آنها با سال شمسی منطبق‌نباشد درظرف چهارماه ازپایان سال محاسباتی خود ترازنامه وحساب سود وزیان سال پیش را که بتصویب مقامات صلاحیتدار شرکت رسیده‌باشد بادارهٔ دارائی محل که مرکزشرکت درآنجا واقع است‌تسلیم ومالیات متعلقه‌را پرداخت نمایند موعدتسلیم ترازنامه وپرداخت‌مالیات شرکتهای برچیده شده چهارماه پس‌ازخاتمهٔ عملیات شرکت خواهدبود .

نرخ مالیات‌شرکتها همان‌نرخهای‌تصاعدی‌مقرردرمادهٔ ۷ این‌اصلاحیه‌بدون

رعایت حداقل بخشودگی میباشد و درآمد خالص شرکتها مطابق تبصرهٔ ۱ مادهٔ ٦ قانون مالیات بردرآمد مصوب فروردین ماه سال ۱۳۳۵ تعیین میگردد .

تبصرهٔ ۱ ـ صدی ده درآمد خالص شرکت های سهامی باستثنای بانکهای غیر دولتی که مطابق ترازنامه تسلیمی اظهار کرده‌اند ازپرداخت مالیات‌معاف است ولی‌کارخانجات صنعتی‌وتولیدی اعم‌ازاینکه بصورت شرکت یا انفرادی اداره شود وهمچنین شرکتهائیکه برای استخراج وتصفیه وذوب مواد معدنی تشکیل‌شده‌یا میشود صدی‌پنجاه ازدرآمد حاصل‌ازممرهای مذکورآنها که درترازنامه وحساب سودوزیان نشان‌داده‌اند ازپرداخت مالیات معاف میباشد . تشخیص مؤسسات مشمول این‌معافیت برحسب پیشنهاد وزارت دارائی وتصویب هیئت وزیران خواهد بود .

تبصرهٔ ۲ ـ سود سهام شرکتهای سهامی بدون احتساب حداقل بخشودگی بنرخ شش درصد مشمول مالیات است . شرکتها مکلفند پس از تصویب مجمع عمومی راجع به‌تقسیم سود مالیات متعلقه را از تاریخ تصویب ظرف یکماه باداره دارائی محل پرداخت نمایند .

درآمد سودسهام باسایر درآمدهای مؤدیان جمع نمیشود .

تبصرهٔ ۳ ـ مأخذ مالیات آخرین سال عملیات شرکتها قیمت‌حقیقی‌دارائی شرکت است منهای سرمایه پرداخت شده‌وذخیره‌هائیکه مالیات آن‌قبلاپرداخت گردیده است ودرصورتیکه دارائی‌شرکت براثر انحلال یا علل دیگر تقسیم شود قبل از تقسیم بترتیب فوق مالیات آخرین سال عملیات شرکت محاسبه و وصول خواهد شد .

تبصرهٔ ۴ ـ صدی شش بخشودگی‌سرمایه‌بانکهای غیر دولتی موضوع‌مادهٔ ٤٥ قانون بانکداری و همچنین مادهٔ ٤٤ قانون بانکداری راجع به استهلاك‌اموال غیر منقول‌وغیره کماکان بقوت خود باقیست .

تبصرهٔ ۵ - مالیات شرکتها ومؤسسات کشتیرانی خارجی بوسیله شعب یا نمایندگی آنها در ایران بمأخذ صدی چهاربطور مقطوع از کلیه وجوهی که‌بابت کرایه مسافر وحمل‌ونقل کالا وغیره از ایران عاید آنها میشود وصول خواهدشد اعم از اینکه در ایران یا درمقصد یادربین راه دریافت شود .

نمایندگی یا شعب شرکتهای مزبور مسئول وصول و ایصال مالیات مقرر بوده وموظفند آخرهرماه صورت وجوه دریافتی خودرا بامالیات مقرربادارهٔدارائی محل تأدیه و رسید دریافت دارند .

هرگاه یکی ار شعب شرکتهای مذکور یا نمایندگی آنها صورتهای مقرر را بموقع تهیه و تسلیم اداره دارائی نکنند ویا مالیات متعلقه را پرداخت ننماید و یا سیاهه‌های ارسالی برخلاف واقع باشد در اینصورت‌مالیات‌شرکت‌براساس‌میزان محمولات کالا ومسافر رأساً تشخیص وازطرف اداره دارائی ابلاغ میشود .

چنانچه شرکت باین تشخیص اعتراض داشته باشد میتواند ظرف سی‌روزاز تاریخ ابلاغ اعتراض خود را بدارائی محل تسلیم نماید . باین اعتراض کمیسیون تشخیص طبق ماده ۲۱ رسیدگی خواهد کرد .

شرکتهای کشتی رانی ایرانی از تاریخ بهره برداری تا دهسال از پرداخت مالیات‌بردرآمد معاف خواهندبود .

تبصرهٔ ۶ - شرکتهای هواپیمائی خارجی در ایران بشرط معامله متقابله و شرکتهای هواپیمائی داخلی ازپرداخت مالیات معاف خواهند بود .

نمایندگیهای شرکتهای‌هواپیمائی خارجی در ایران‌نسبت‌بدرآمدهائیکه بحساب خود بدست میآورند طبق مقررات این اصلاحیه مشمول پرداخت مالیات میباشند .

تبصرهٔ ۷ - مالیات شرکتهائیکه مرکزاصلی آنها در ایران نیست از سود

کلیه عملیاتیکه در ایران خواه بحساب شرکت اصلی‌وخواه بحساب‌دیگری‌انجام داده‌اتد وصول میشود . شرکتهای مذکور باید برای‌معاملات فوق‌حساب‌جداگانه نگاهداری نمایند ودر محاسبه هزینه‌های عادی و اداری این شرکتهافقط هزینه مؤسسات واقعه در ایران قابل قبول خواهدبود .

تبصرهٔ ۸ ـ شرکتهائیکه از تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان در موعد مقرر خودداری نمایند یا فاقد دفاتر قانونی بوده یا دفتر ارائه ندهند یادفاتر آنها ناقص وغیرقابل رسیدگی تشخیص شود مالیات‌آنان ازروی قرائن‌وامارات‌تشخیص و ابلاغ میشود .

تبصرهٔ ۹ ـ هریك ازشرکتها (اعم ازداخلی یاخارجی) که راجع‌بپرداخت مالیات‌آنها قانون خاصی وجود دارد مالیات‌آنها کماکان تابع قوانین‌مربوط‌میباشد.

مادهٔ ۱۰ ـ درمادهٔ نهم اصلاحاتی بشرح ذیل بعمل میآید:

الف ـ تبصرهٔ ۳ مادهٔ مذکوربقرار زیر تغییرداده میشود :

نرخ مالیات مستغلات همان نرخهای مقرر درمادهٔ ۷ این‌اصلاحیه‌میباشد.

مؤدیان مکلفند مالیات مستغلات را ظرف سال مالیاتی باتسلیم اظهار نامه باقساط سه‌گانه مساوی (آخرتیر ـ آخر آبان ـ آخر بهمن ماه) بر اساس مجموع درآمدمستغلات واقع‌درحوزه‌مالیاتی‌بدارائی‌محل‌پرداخت‌ودرسال بعدنیز اظهارنامه نسبت بجمع درآمد سال قبل‌کلیه مستغلات خود درحوزه های مختلف‌تنظیم‌وباداره دارائی محل اقامت خودتسلیم ومابه التفاوت مالیات متعلقه را تأدیه نمایند.

ب ـ تبصرهٔ ٤ مادهٔ نهم لغومیشود.

ج ـ بقایای مالیاتی مستغلات بابت صدی ده بانك ساختمانی موضوع‌لایحه قانونی مصوب بهمن ماه ۱۳۳۱بخشوده میشود .

مادهٔ ۱۱ ـ تبصرهٔ ۳۱ قانون بودجه سال ۱۳۳۶ کشور ملغی و بجای آن تبصره‌های ذیل بعنوان تبصره ۲و۳ بمادهٔ ۱۱ قانون اضافه میشود:

تبصرهٔ ۲ـ قراردادهای خرید وفروش بازرگانان یا شرکتهائیکه دارای دفترپلمب‌شده باشند عمل تجارتی محسوب شده و مشمول مالیات مقاطعه نخواهد بود وبقایای سنوات گذشته نیزمشمول این تبصره خواهد بود و همچنین معامله و قراردادهای خرید وفروش کشاورزان یامالکین راجع بمحصولات فلاحتی خود مشمول مالیات پیمانکاری نمیباشد.

تبصرهٔ ۳ـ مالیات‌اجاره داری‌بنسبت‌عملکردهرسال‌ازمستأجر دریافت‌میشود وهر گاه مستأجر مورد اجاره را قبل‌ازاقدام ببهره برداری درهرسال‌واگذار کند مستأجر دوم‌مشمول مالیات اجاره داری خواهدبودودرآمدیکه مستأجراول ازاین راه تحصیل کرده مشمول مالیات بردرآمد اتفاقی است .

مادهٔ ۱۲ ـ مادهٔ دوازدهم باستثنای تبصره‌های ۱ و۳ و٤ آن که بقوت خود باقی است بنحو زیر تغییر داده میشود :

الف ـ بهره درآمدهای حاصل از استفاده سرمایه ازقبیل معاملات رهنی‌و بیع شرطی واستقراضی و بالجمله‌کلیه معاملات نزولی بهر عنوان از نظر مالیات بردرآمدحداقل صدی دوازده محسوب وبدون رعایت حداقل بخشودگی‌ازمجموع آن تادویست هزار ریال بنرخ ۱۵درصد وازاین مبلغ ببالا مطابق نرخ‌های‌مربوط بدویست هزارویکریال ببالا مقرر در ماده ۷ این اصلاحیه مالیات وصول میشود .

نسبت باسنادی که دردفاتراسناد رسمی تنظیم میشودمالیات موقع‌تنظیم‌سند بوسیله صاحب دفتروصول میگردد.

تبصرهـ بانکها مکلفند ازبروات وسفته هائی که بنمایندگی‌اشخاص‌وصول مینمایند مالیات مربوطه را درموقع منظورنمودن وجه بحساب مشتریان کسر و

باداره دارائی محل تحویل نمـایند .

وجوهی که بترتیب فوق کسرمیشود درحساب مالیاتی سال مربوط مؤدیان قابل احتساب میباشد .

ب ـ نرخ مالیات درآمدلاطار وشرط بندی ودرآمدهای اتفاقی از هرقبیل که باشد بترتیب فوق احتساب و وصول میشود.

ج ـ از کلیه نقل وانتقالات قطعی اموال غیر منقول از قبیل املاك مزروعی و مستغلات وساختمان وهمچنین اراضی داخل وخارج شهر چهاردرصد ارزش مـورد معامله در موقع تنظیم سند وسیله صاحبان دفاتر رسمی از انتقال دهنده مـالیات دریافت میگردد .

ارزش مورد معامله از نظرمالیات قیمتی است که بنحو منطقه‌ای (باستثنای املاك مزروعی که‌درهرحال قیمت‌مذکور درسند ملاك مالیات خواهدبود) ازطرف کمیسیون مذکور در زیر تعیین میگردد :

در هر حوزه مـالیاتی کمیسیونی بنام کمیسیون تقویم اموال غیر منقول از نمایندگان‌دارائی ـ انجمن‌شهر یاقائم‌مقام آن‌واداره‌ثبت اسناد وبانك‌رهنی‌چنانچه بانك رهنی نباشد بانك‌ملی تشکیل واملاك واقع در آنحوزه رامنطقه بندی‌وارزش متوسط املاك هرمنطقه رابرای هردو سال تعیین وآگهی مینماید .

مادام که ارزش منطقه‌ای اعلام نگردیده ارزش‌مذکور درسند مالیات‌است.

تبصرهٔ ۱ ـ نقل وانتقالات مذکور در قانون مالیات برارث مصوب‌اسفندماه ۱۳۳۵ مشمول این مالیات نمیباشد .

تبصرهٔ ۲ ـ طرز کار کمیسیون‌تقویم وسایرمقررات مربوط‌باجرای‌این‌ماده در آئین‌نامه تعیین‌خواهدشد .

مادهٔ ۱۳ ـ تبصره‌های زیر بمادهٔ ۱۳اضافه میشود :

تبصرهٔ ۱- به اتومبیلهای سواری و تاکسی و کرایه و بارکش و اتوبوس و استیشن پس از پنج سال از تاریخ ساخت (مدل) مالیات تعلق نمیگیرد .

تبصرهٔ ۲ ـ مالیات وسائط نقلیه موتوری بنسبت مدت کار آنها در هر سال وصول میشود مشروط براینکه در هر موقع که اتومبیل بعلت تعمیر یا علل دیگر متوقف شود صاحب آن جریان تعطیل کار اتومبیل وعلت و محل توقف آنرا فوراً باداره دارائی محل اعلام و درخواست معاینه و پلمب نمایند و بکار انداختن مجدد اتومبیل هم باید با اطلاع و گواهی اداره دارائی باشد تعطیل کار اتومبیل در مدت یکماه احتساب نمیشود .

مادهٔ ۱۴ ـ ماده پانزدهم و کلیه تبصره های آن حذف و بجای آن مقررات زیر تصویب میشود :

درآمدهای مذکور در هریك از فصول قانون اعم از اینکه صاحب درآمد شرکت یا فرد باشد یك نوع درآمد مستقل محسوب شده و با یکدیگر جمع نمیشوند ولی درآمد های مذکور در هر فصلی که بنرخهای تصاعدی مشمول مالیات هستند مالیات بجمع آنها درظرف سال مالیاتی تعلق میگیرد مؤدیان مالیات درصورتیکه مالیات آنها نسبت بجمع درآمد ظرف سال پرداخت نشده باشد مکلفند اظهارنامه مالیاتی برای مجموع درآمدیکه درسال قبل تحصیل نموده اند درمواقع مقرر باداره دارائی محل تسلیم و مالیات متعلقه بجمع هر نوع را پرداخت نماید .

از درآمد هائیکه مقرر است بنحو مقطوع مالیات دریافت گردد مالیات دیگری مطالبه نمیشود .

تبصره ـ مؤدیانیکه درآمدهای مختلف مشمول مالیات دارند در یکسال بیش از یکدفعه نمیتوانند از حداقل بخشودگی استفاده نمایند .

مادهٔ ۱۵ ـ جملهٔ(وزارت دارائی میتواند موعد تسلیم اظهار نامه یا تراز نامه

را تمدید نماید) ازماده ۱٦ قانون حذف میشود.

مادهٔ ۱٦ – تبصرهٔ ذیل بماده ۲۱ قانون اضافه میشود :

تبصره– هر گاه‌هریك‌ازنمایندگان فرمانداری‌وبخشداری‌ونماینده‌ادارات دولتی ونماینده دادستان درکمیسیونهای بدوی وتجدید نظر در دوجلسه‌متوالی یا چهار جلسه‌متناوب‌دروقت مقرر حاضرنشوند بلافاصله جانشین‌آنها معین گردیده‌و بعنوان تخلف مورد تعقیب اداری ویا انتظامی قرارخواهند گرفت .

مادهٔ ۱۷ – حق تمبرمقرردرماده ۲٦ قانون بدوبرابر ترقی داده میشود .

مادهٔ ۱۸ – ماده ۲۸ بشرح زیراصلاح میشود :

درصورتیکه مؤدی‌مالیاتی‌ازپرداخت‌مالیات‌قطعی‌شده ولازم‌الاجراء استنکاف نمایدادارات‌دارائی‌میتوانندطبق‌آئین‌نامه‌ای که براساس مقررات‌اجرائی‌اسنادثبت شده‌لازم‌الاجراء تنظیم‌میشود اقدام باخذمالیات ازطریق‌فروش‌مال‌یابازداشت‌مؤدی بعمل‌آورد .آئین‌نامه مزبورپس ازتصویب کمیسیونهای دادگستری‌ودارائی‌مجلسین قابل اجرا میباشد .

مادهٔ ۱۹ – تبصره ذیل بماده ۳۲ قانون مالیات بردرآمد مصوب سال ۱۳۳۵ اضافه میشود :

هر کس دفاتر و اسناد مربوط بدفاتر بازرگانی را که برای تشخیص مالیات ملاك عمل میباشد بقصدفرار از پرداخت مالیات برخلاف‌حقیقت تهیه‌یاتنظیم وبآن استنادنماید ازچهارماه تادوسال بحبس تأدیبی محکوم میشود تعقیب واقامه‌دعوای مزبورازطرف وزیردارائی بعمل خواهدآمد وزیردارائی مکلف است قبلا برای تشخیص‌موضوع نظرمحاسبین خبره وقسم خورده را جلب ودرصورت تأییدآنها در مقام تعقیب واقامه دعوی‌برآید .

هر گاه مؤدی موردتعقیب طبق‌تشخیص وزارت دارائی مالیات مورد مطالبه

رابپردازد وزارت دارائی میتواند دعوی خودرا استرداد نماید دراین‌صورت‌دعوی کیفری موقوف خواهد ماند.

کارمندانیکه امر مالیاتی مختومه را مجدداً مورد اقدام‌قراردهند بانفصال‌از خدمات دولتی که کمتر‌ازیکسال نخواهد بود درداد گاه اداری محکوم خواهندشد وهمچنین مأمورینی که گزارش خلاف واقع درامر مالیاتی داده ویا متعمداً وسائل تعقیب مؤدیانی‌را که بی‌تقصیرند فراهم سازند بحبس تأدیبی از چهارماه تا دوسال محکوم‌میشوند داد گاهها خارج ازنوبت بجرائم مذکور رسید گی خواهند نمود.

مادهٔ ۲۰ ـ درماده ٤۱ قانون مالیات بردرآمد مصوب سال ۱۳۳۵ اصلاحات زیر بعمل میآید :

۱ ـ هیأت عالی حل اختلاف مالی درمرکز هریك از استانها نیز درصورت احتیاج تشکیل خواهد گردید مادام که هیأت مزبور درمرکز استان تشکیل‌نشده موضوع درهیأت‌عالی حل‌اختلاف مالی تهران رسید گی خواهد شد.

۲ ـ تبصره ذیل‌بعنوان‌تبصرهٔ ٤ بماده ٤۱قانون‌مالیات‌بردرآمداضافه‌میشود:

تبصرهٔ ۴ ـ دعاوی اجرائی اعم‌است ازاینکه‌دعوی‌صرفاً ازاقدامات‌اجرائی ناشی‌شده ویا شکایت ازاین‌جهت باشد که اقدام اجرائی قبل از طی مراحل نهائی و قطعیت مالیات شده‌است درمورد اخیر اگر هیأت عالی حل اختلاف شکایت را وارد دانست اجرائیه‌را ابطال بدون اینکه وارد ماهیت‌بشود قراررسید گی‌امررابعنوان مرجع مربوط صادر مینماید.

مادهٔ ۲۱ ـ ازاول سال ۱۳۳۷ مالیاتی بنام‌مالیات براراضی درسال‌معادل یك درصد ارزش زمین براساس قیمت منطقه دریافت‌میشود. مادام که قیمت منطقه‌ای اعلام نشده آخرین قیمت معامله مذکور درسند مالکیت مأخذ دریافت مالیات خواهد بود.

تبصرهٔ ۱ ـ دردوماه اول هرسال شهرهائی که مشمول این‌مالیات باشند بنا به‌پیشنهاد وزارت دارائی ازطرف هیئت وزیران تعیین و اعلام خواهد شد ودرسال ۱۳۳۷ تا دوماه پس‌از تصویب این قانون.

تبصرهٔ ۲ ـ اراضی مشمول این مالیات عبارتست از :

الف ـ اراضی بائر اعم از محصور وغیرمحصور واقع در داخل‌شهرها.

ب ـ اراضی واقع در دور هریك از شهرهای مشمول مالیات که حدود آن هر سه سال یکبار بنا به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

ج ـ آنقسمت اززمین بائر هر کارخانه ومؤسسه که زائد براحتیاج‌تشخیص داده شود.

تبصرهٔ ۳ ـ اراضی زیر مشمول مالیات نمیباشد :

الف ـ اراضی متعلق بدولت ومؤسسات دولتی وشهرداریها ومؤسسات خیریه وعام‌المنفعه و بهداشتی وفرهنگی وبیمارستانها وهمچنین موقوفات‌عامه و اراضی کارخانجات و مؤسسات ورزشی که بثبت رسیده ودارای تأسیسات لازم‌باشد.

ب ـ نمایندگیهای سیاسی خارجی بشرط معامله متقابل.

ج ـ اراضی مزروعی دردور شهرها طبق آئین‌نامه.

د ـ اراضی مزروعی ومشجر وباغات اعم ازداخل و خارج شهر.

هـ ـ اراضی واگذاری از طرف دولت ومؤسسات‌تابعه بکارمندان مادام که آنرا باشخاص دیگر انتقال نداده‌باشند.

و ـ اشخاصی که منحصراً مالك‌تا ۳۰۰ مترزمین میباشند تاآخر اسفند۱۳۳۹ ازاین مالیات معافند.

تبصره ـ مؤدیان مالیات مشمول این‌قانون عبارتند از :

الف ـ مالکین اراضی ویا نماینده قانونی آنها وهمچنین‌متصرفین زمینهای متنازع فیه که بعنوان مالکیت زمین را در تصرف دارند (قبوض مالیاتی مربوط ـ باراضی متنازع‌فیه بهیچوجه درجریان دعاوی مؤثر نخواهدبود) .

ب ـ درمورد موقوفات خاص متولی یامتصدی یاقائم‌مقام آنان .

ج ـ درمورد زمینهای متعلق بمؤسسات حقوقی‌نماینده قانونی مؤسسه .

تبصرهٔ ۵ ـ مشمولین این‌قانون مکلفند اظهارنامه‌مخصوصی که‌ادارهٔ دارائی در دسترس آنها میگذارد تنظیم و تا آخر تیرماه هر سال بدارائی محل تسلیم و مالیات متعلقه را نیز پرداخت نماید ونسبت بسال ۱۳۳۷ تا سه ماه پس‌از تصویب این‌قانون .

تبصرهٔ ۶ ـ مالیات به نسبت مدت مالکیت تعلق میگیرد و در موقع نقل و انتقال زمین مالك جدید موظف است تصفیه حساب مالیاتی ازمالك قبلی‌مطالبه نماید و الا مسئول کلیه بقایای مالیاتی میباشد ونیز رفاتراسناد رسمی مکلفندپس از ملاحظه گواهی مالیاتی اقدام بتنظیم‌سند نمایند . ادارات دارائی مکلفندظرف ده‌روز میزان مالیات متعلقه‌راتعیین ودرمقابل دریافت‌وجه بلافاصله‌تصفیه‌حساب مالیاتی تسلیم‌نمایند .

تبصرهٔ ۷ ـ برای‌هرقطعه زمین‌باید اظهارنامه جداگانه تسلیم شود و مفاد اظهارنامه‌های تسلیمی فقط درمورد مقررات این‌قانون قابل استفاده میباشد .

تبصرهٔ ۸ ـ هریك از مکلفین که درموعد مقرر مالیات متعلقه‌را پرداخت ننمایند ماهیانه ملزم بپرداخت دودرصد زیان دیرکرد خواهندبود .

تبصرهٔ ۹ ـ سایرمقررات مربوط‌باجرای این‌قانون‌وهمچنین جرائم‌متخلفین در آئین‌نامه‌ای که بتصویب کمیسیون دارائی میرسد تعیین‌خواهدشد .

مادهٔ ۲۲ ـ از کلیه مستغلات مذکور درماده ۹ قانون مالیات بردرآمد که

اجاری نباشد درهرمورد سالیانه بشرح‌زیر مالیات دریافت میگردد :

تا دویست‌متر زیربنا معاف .

از ۲۰۱متر	تا ۳۰۰ متر	۱۰۰۰ ریال
از ۳۰۱ »	تا ۴۰۰ »	۲۰۰۰ »
از ۴۰۱ »	تا ۵۰۰ »	۳۰۰۰ »
از ۵۰۱ »	تا ۶۰۰ »	۴۰۰۰ »
از ۶۰۱ »	تا ۷۰۰ »	۵۰۰۰ »
از ۷۰۱ »	تا ۸۰۰ »	۶۰۰۰ »
از ۸۰۱ »	تا ۹۰۰ »	۸۰۰۰ »
از ۹۰۱ »	ببالا ۱۰۰۰۰ ریال .	

تبصرهٔ ۱ ـ مستغلات واقع درمراکز استانها به تشخیص وپیشنهاد وزارت دارائی و باصدور تصویب نامه دولت مشمول مالیات فوق خواهند بود . این نوع مستغلات درشهرستانها ازپرداخت این‌مالیات معافند .

تبصرهٔ ۲ـ نرخ‌فوق‌الذکر مربوط‌بتهران‌است ومیزان‌این‌مالیات‌درمراکز استانها نصف نرخهای مذکور میباشد .

تبصرهٔ ۳ ـ درموردساختمانهائی که بیش ازیك طبقه باشد مجموع مساحت طبقات ملاك مالیات‌است .

تبصرهٔ ۴ ـ تاریخ‌پرداخت مالیات‌وسایرمقررات مربوط باجرای‌این‌ماده‌در آئین‌نامه‌ای که بتصویب کمیسیون دارائی مجلس‌شورای ملی خواهدرسیدتعیین خواهدشد .

مادهٔ ۲۳ ـ بوزارت دارائی اجازه‌داده میشود بمنظور تربیت مأموران‌لازم وتهیه‌کادر تخصصی برای‌وصول مالیات کلاس مخصوص تأسیس‌نمایدداوطلبان ورود

بکلاس مذکور بامسابقه ازبین مستخدمین دولت که لااقل دارای دیپلم کامل متوسطه ومشهور بدرستی وصحت عمل باشند انتخاب خواهندشد .

مواددروس ـ مدت تحصیل ـ طرز امتحان وحقوق ومزایای فارغ التحصیلان و سایر مقررات مربوطه در آئین نامه که بتصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی خواهد رسید تعیین میشود .

مادهٔ ۲۴ ـ این قانون نسبت بمشمولین مواد ٥ و ٦ و ۷ (باستثنای وکلای دادگستری) و مادهٔ ۸ (باستثنای تبصرهٔ ۸ آن) ومادهٔ ۹ قانون مالیات بر درآمد از اول سال ۱۳۳۷ ونسبت بسایر مشمولین سی روز پس از تصویب قابل اجراء میباشد.

مادهٔ ۲۵ ـ مدت مقرر درقانون بهمن ۱۳۳٦ نسبت بدرخواست توافق مربوط به مالیات‌های معوقه تا آخر سال ۱۳۳۷ تمدید میشود .

مادهٔ ۲٦ ـ متری یکصد ریال عوارض منظوره در بند ۷ تبصره ٤ قانون بودجه سال ۱۳۳۷ منحصراً از پروانه قطع چوب‌های صنعتی دریافت میشود .

کلیه مقررات مغایر این قانون وهمچنین ماده ۳٤ قانون مصوبه ۱٦ فروردین سال ۱۳۳٥ ملغی است.

قانون فوق که مشتمل بر بیست و شش ماده و سی و پنج تبصره است در جلسه روز یکشنبه اول تیرماه یکهزار وسیصدوسی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۳/۳۱ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون‌راجع باصلاح‌تبصره‌بند (الف) ماده۱۲ قانون‌اصلاح قانون مالیات بردر آمد

مصوب ۱۱ شهریورماه ۱۳۳۷

مادهٔ‌واحده ـ چون اجرای تبصره بند الف ماده ۱۲ قانون اصلاحی مالیات بردرآمد مصوب‌تیرماه ۱۳۳۷ برای‌وزارت‌دارائی بوسیله‌بانکها مهیانیست‌بنابراین مالیات اوراق مذکور کماکان طبق مقررات عمومی قوانین مالیات‌بردرآمد عمل‌و وصول خواهد شد .

قانون‌فوق که‌مشتمل برماده واحداست درجلسه سه‌شنبه یازدهم‌شهریورماه یکهزاروسیصد وسی وهفت بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/٦/۱۵ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بعوارض فرود و توقف هواپیماها

مصوب ۲۷ خرداد ماه ۱۳۳۷

مادهٔ۱ ـ عوارض مربوط بهواپیمائی بشرح زیرتصویب میشود :

الف ـ برای صدور گواهی‌نامه ثبت و تابعیت هرهواپیما پانصد ریال (۵۰۰)

ب ـ برای گواهی نامه قابلیت پرواز هواپیما هشتصد ریال (۸۰۰) و برای تجدید آن هشتصد ریال .

ج ـ برای صدور گواهی‌نامه بیسیم هواپیما دویست ریال (۲۰۰) و تجدیدآن دویست‌ریال (۲۰۰).

د ـ برای صدور گواهینامه دانشجوی خلبانی یـا خلبان خصوصی صد ریال (۱۰۰) و برای تجدیدآن پنجاه‌ریال (۵۰).

هـ ـ برای صدور گواهی‌نامه خلبان بازرگانی ـ آموزگار خلبانی ـ خلبان سرویس‌حمل‌ونقل‌هوائی-هوانوردی‌مکانیسین‌هواپیمائی - متصدی‌بیسیم هواپیمائی- متصدی‌تنظیم عبور ومرور هواپیمائی هواشناسی دویست ریال(۲۰۰) وبرای‌تجدید هریك از آنها صدریال(۱۰۰).

و ـ برای ثبت اختیارات جدید در هریك از گواهی نامه‌های‌مذکور دربند (هـ) هردفعه صدریال (۱۰۰).

ز ـ برای تصدیق ارزش هریك از گواهینامه‌های‌مذکور دربندهای ب - ج - د - هـ که‌بوسیله کشورهای بیگانه صادر شده باشد صدریال(۱۰۰).

ح ـ برای‌صدوراجازه نامه‌استفاده ازیك فرودگاه خصوصی‌پانصدریال(۵۰۰) و برای تجدیدآن دویست ریال (۲۰۰).

ط ـ برای هر دفعه فرودآمدن هواپیمائی که از خارجه بایران واردمیشود نسبت بهریکصد کیلوگرم وزن حداکثرهوا پیما که درگواهینامه قابلیت پرواز آن تعیین شده دو ریال (۲) .

تبصرهٔ ۱ـ هواپیماهای‌خارجی‌موضوع این‌بند درصورتیکه ازچندفرودگاه کشوری درداخل‌ایران استفاده کنند برای‌هردفعه حق فرود وتوقف وسایرعوارض مقرره را باید بپردازند .

تبصرهٔ ۲ـ فرودهائیکه بمنظورآزمایش پس از اولین فرود هواپیما دریك فرودگاه کشوری‌صورت‌میگیرد مشمول مقررات این بند وتبصره آن نخواهد بود.

ی ـ برای‌استفاده ازوسائل روشنائی یك فرودگاه کشوری جهت فرودآمدن

هواپیمائی که ازخارجه بایران وارد شده و یابلند شدن هواپیمائی که بخارجه عزیمت مینماید هردفعه نسبت بهریکصد کیلوگرم وزن حداکثرهواپیما که در گواهینامه قابلیت پرواز آن تعیین شده دو ریال .

ك ـ برای نگاهداری هواپیمائی که از خارجه بایران واردشده و در یك فرودگاه کشوری درهوای آزاد خارج ازآشیانه توقف بنماید برای شش ساعت اول توقف معاف ازهرگونه پرداخت و برای بیش‌ازاین مدت تا۲٤ ساعت ازقرار ده دینار (۱۰)نسبت بهرمترمربع اززمین اشغال شده وقس علیهذا(درمحاسبه طول وعرض هواپیما درنظر گرفته میشود).

مادهٔ ۲ ـهواپیماهای زیر ازپرداخت عوارض مذکور دربند های ط ـ ی ـ ك ماده یك معاف میباشند :

الف ـ هواپیماهای متعلق بدربارسلطنتی .

ب ـ هواپیماهای متعلق بدولت اعم ازنظامی و غیرنظامی مادامیکه برای خدمات عمومی وبدون قصد انتفاع بکارمیرود وهمچنین هواپیماهای حاملمهمانان دولت .

ج ـ هواپیماهای متعلق برؤسای کشورهای خارجی.

د ـ هواپیماهای نمایندگان سیاسی دول خارجی درایران بشرط معامله متقابله مادام که بدون قصد انتفاع بکارمیرود .

و ـ هواپیماهائی که بنا بتقاضایا اجازه دولت ایران بمنظورجستجوونجات هواپیماهای مفقود درایران پرواز میکنند مادامی که بدون قصدانتفاع‌بکار رود .

کلیه هواپیماهائی که بنا بتقاضا ویا اجازه دولت ایران برای کمك در امور سمپاشی ومبارزه با آفات نباتی وغیره درایران پرواز میکنند مادامیکه بدون‌قصد انتفاع بکار روند .

تبصره ـ به استثنای هواپیماهای موضوع (بند ج ـ د ـ و)کلیه هواپیما های خارجی دیگر که درایران اجازه پرواز تحصیل مینمایند مکلفند نمره ومشخصات خارجی خودرا تبدیل به نمره ومشخصات ایرانی نمایند .

مادهٔ ۳ـ اداره کل هواپیمائی کشوری میتواند ساختمانها واراضی و وسائل مورداحتیاج هواپیماها را که متعلق بآن اداره میباشدبنرخ عادله‌وباتصویب‌وزارت راه باجاره واگذاز وعوائدآنرا بحساب درآمدعمومی کشور وصول وتحویل‌خزانه داری کل نماید.

مادهٔ ۴ ـ ازتاریخ‌تصویب‌این قانون هرنوع‌عوارض دیگری‌راجع‌بهواپیمائی کشور ملغی میشود .

مادهٔ ۵ ـ وزارت راه ووزارت دارائی مأموراجرای‌این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برپنج ماده وسه تبصره است در جلسه روز سه شنبه بیست وهفتم خردادماه یکهزارو سیصدو سی وهفت‌بتصویب‌مجلس‌شورای‌ملی‌رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۳/۱۲ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بایجاد تسهیلات برای مؤدیان مالیاتی در مورد پرداخت مالیات

مصوب ۱ اسفند ماه ۱۳۳۸

مادهٔ ۱ ـ کلیهٔ‌مؤدیان‌مشمول‌قانون‌مالیات بردرآمدباستثنای مشمولین‌مذکور درتبصره دواین ماده موظفند درتیرماه هرسال‌اظهارنامه مالیاتی‌را روی نمونه‌چاپی

مخصوص که از طرف وزارت دارائی تهیه و در دسترس آنها قرارداده خواهد شد نسبت بمجموع درآمدهائی که درسال قبل ازیك منبع یا بیشتر تحصیل کرده‌اند تنظیم وامضاء و مالیات متعلقه را براساس کل درآمدهای تحصیلی خود ازهرچند منبع که بوده است به‌نرخهای مقرردرمادهٔ ۷ قانون اصلاح قانون مالیات‌بردرآمد مصوب اول تیرماه ۱۳۳۷ احتساب وپس ازوضع آنچه بموجب قوانین مربوطه‌بابت همان سال قبلا پرداخته و این پرداخت محرزباشد بقیه را باداره دارائی یا بانك ملی به حساب خزانه‌داریکل یا محلهای دیگری که وزارت دارائی تعیین نماید پرداخت و رسید پرداخت وجه را بضمیمه اظهارنامه بـه اداره دارائی یا محلهای دیگر که ازطرف وزارت دارائی تعیین خواهد شد تا آخر تیرماه تسلیم و رسید دریافت دارند .

تبصرهٔ ۱ ـ ادارات دارائی اظهارنامه‌هایواصله را مورد رسیدگی‌قرارداده و در صورت عدم قبول میزان مالیات قلمدادی نتیجه را با میزان مالیات تشخیص شده منتهی تاآخرسال بعد بمؤدی ابلاغ خواهد نمود والا مالیات قلمدادی‌ازطرف مؤدی برای همان سال قطعی تلقی خواهد شد .

چنانچه مؤدی نسبت به‌تشخیص ادارات دارائی معترض باشد میتواندبرای رفع اختلاف بمراجع مقرردرقانون مالیات بردرآمد مصوب ۱۶فروردین‌ماه۱۳۳۵ مراجعه نماید و درصورتیکه درنتیجه رسیدگی نهائی معلوم گرددمیزان‌قلمدادی در اظهارنامه کمتر ازمیزان واقعی بوده مؤدی پرداخت نصف مابه‌التفاوت بعنوان جریمه ملزم خواهد بود .

تبصرهٔ ۲ ـ مشمولین مالیات املاك مزروعی ومستغلات وپیشه‌وران وکسبه جزءً و سایرمؤدیانیکه مالیات آنها مقطوعاً یا بنرخ نسبی (مانند حقوق) تعیین

گردیده از مقررات این ماده مستثنی بوده و موظف به‌تسلیم اظهارنامه‌موضوع‌این قانون نخواهند بود مگر اینکه درآمدی غیر از موضوع مالیات املاك‌مزروعی‌و مستغلات و مالیات مقطوع یابنرخ نسبی داشته‌باشند که در اینصورت‌مکلفندمانند سایر اشخاص مشمول‌این قانون اظهارنامه‌لازم‌نسبت‌بدرآمدهای دیگرخودتکمیل و تسلیم نمایند .

تبصرهٔ ۳ ـ در صورتیکه‌مؤدی بقصدفرار از پرداخت‌مالیات‌اظهارنامه‌خلاف حقیقت تهیه و تسلیم نماید مشمول ماده۱۹ قانون اصلاح مالیات بردرآمد مصوب اول تیرماه ۱۳۳۷ خواهد بود وهمچنین مأمورین دارائی که بدون در دست‌داشتن مدارك وبدون ذکر دلیل وبقصد اعمال غرض‌ازمؤدیان مطالبه‌مالیات اضافی‌نمایند مشمول قسمت‌آخر ماده ۱۹ قانون مالیات بردرآمد فوق‌الذکر میباشند .

تبصرهٔ ۴ ـ مؤدیانیکه درآمدهای مختلف مشمول‌مالیات دارند دریکسال بیش از یکدفعه نمیتوانند از حداقل بخشودگی استفاده نمایند .

مادهٔ ۲ ـ مؤدیانیکه مکلف به‌تسلیم اظهارنامه‌یاترازنامه هستندچنانچه‌در موعد مقرر از تسلیم اظهارنامه یاترازنامه خودداری نمایند ملزم بپرداخت‌جرائم زیرمیباشند :

شرکتها ۱۰،۰۰۰ ریال

سایرین ۵۰۰۰ ریال .

مادهٔ ۳ ـ مؤدیانیکه باید از درآمد وهزینه مربوط بتحصیل‌درآمدخودرا دراظهارنامه‌قیدنمایندمکلفندبقیدسوگندتعهدنمایند که‌مندرجات‌اظهارنامه‌مطابق باحقیقت بوده و شامل ارقام واقعی‌میباشد .

مادهٔ ۴ ـ بوزارت دارائی اجازه داده‌میشود مالیاتهای مورد مطالبه وکلیه اختلافات مالیاتی‌تامیزان پانصدهزار ریال برای هرسال مالیاتی را از طریق‌توافق

تصفیه و حل‌وفصل نمایند واین توافق قطعی و لازم‌الاجرا است ولی هر گاه توافق حاصل نشود موضوع اختلاف بمراجع مقرر در قوانین مربوطه ارجاع خواهدشد.

مفاد این ماده‌شامل بقایای مالیاتی و کلیه مؤدیان مالیاتی‌نیزخواهدبود. منظور از مالیاتهای مورد مطالبه مالیاتهائی است که در کمیسیون های تشخیص مالیاتی بمرحله قطعیت‌نرسیده .

مادهٔ ۵ ـ ماده ۱٤ قانون اول تیرماه ۱۳۳۷ ملغی است ووزارت دارائی مأمور اجرای این قانون‌میباشد .

قانون فوق که مشتمل بر پنج ماده وچهار تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه اول اسفند ماه یکهزار وسیصد و سی هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای‌ملی ـ رضاحکمت

قانون‌بالا درجلسه ۲۰ر۱۱ر۱۳۳۸ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون‌راجع بمعافیت املاك مزروعی جدیدالاحداث ومستغلات جدیدالبناء مرزنشینان تاشعاع ۷۲ کیلومتر

مصوب اول آذر ماه ۱۳۳۵

مادهٔ ۱ ـ وزارت دارائی‌مجاز است بمنظور تشویق وآسایش اهالی‌مرزنشین وعمران وآبادی مرزهای کشور نقاط مرزی غیر معمور را ازخط‌مرز تاهفتاد و دو کیلومتر (دوازده فرسخ) بداخل کشور از پرداخت مالیات املاك مزروعی جدیدالاحداث‌ومالیات‌مستغلات‌جدیدالبناءوهمچنین‌املاك ومزارع‌وقنوات‌مخروبه ومتروکه را تاده سال ازتاریخ بهره‌برداری معاف‌نماید .

تبصره ـ سواحل جزایر غیر معمور تاهفتاد دو کیلو متر بداخل کشور مشمول معافیت ازپرداخت مالیات مذکور در این قانون خواهد بود.

مادهٔ ۲ ـ نقاط مرزی مشمول ماده یکم به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

مادهٔ ۳ ـ مرزنشینان مشمول این قانون مکلفند تاریخ بهره برداری ازاملاك و مستغلات جدیدالاحداث خودرا بدارائی محل وچنانچه دارائی وجود نداشته باشد باداره گمرك مرز کتباً اطلاع دهند.

مادهٔ ۴ ـ درمواردیکه برای عمران و آبادی نقاط مرزی دولت وجوهی مصرف نماید رعایت مقررات قانون محاسبات عمومی نسبت بمصرف این وجوه الزامی نیست ـ طریقه مصرف وجوه مزبور بموجب آئین نامه‌ای میباشد که وزارت دارائی درظرف دوماه از تاریخ تصویب این قانون به کمیسیونهای دارائی مجلسین پیشنهاد وپس ازتصویب کمیسیونهای مزبور قابل اجرا خواهد بود.

مادهٔ ۵ ـ دولت برای آبادانی نقاط غیر معمور مرزی وساحلی که برطبق ماده ۲ تشخیص میشود بادرنظر گرفتن استعداد ومقتضیات نواحی مختلف وتشویق اهالی که بخارج مهاجرت نموده‌اند برای مراجعت بکشور درمدت ششماه برنامه تنظیم و بمجلس تقدیم مینماید.

این قانون که مشتمل برپنج ماده ویك تبصره است درجلسه پنجشنبه اول آذر ماه یکهزار وسیصد وسی وپنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۵/۸/۳۰ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بواگذاری و معافیت‌کالاهای وارده از طرف اداره همکاری فنی

مصوب ۱۸ آذر ماه ۱۳۳۵

مادهٔ اول ـ کلیهٔ کالاهائیکه طبق مقاوله‌نامه‌مورخ ۲۸ و۲۹ دیماه سال ۱۳۳۰ منعقده فیما بین دولت ایران و رئیس اداره همکاری فنی کشورهای متحده‌آمریکا درایران بکشور وارد شده وخواهد شد وبلاعوض بدولت ایران واگذار گردیده و خواهد گردید و همچنین کلیه بذر و نهال وقلمه و نظایر آن که ازطرف کمیسیون مشترك ایران وآمریکا بمنظوراصلاح وضع کشاورزی ایران وارد شده وخواهدشد از هرنوع حقوق وعوارض گمرکی معاف است .

مادهٔ دوم ـ وزارت دارائی مأمور اجرای این قانون است .

قانون فوق مشتمل بر دوماده درجلسه روزیکشنبه هیجدهم‌آذرماه یکهزار وسیصد وسی و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۵/۱۰/۱۲
بتصویب‌مجلس سنارسیده است

قانون مربوط بمعاف بودن هدایای سازمانهای خیریه کشور آمریکا ازپرداخت کلیه حقوق‌وعوارض گمرکی و عوارض داخلی

مصوب ۲۰ دیماه ۱۳۳۵

مادهٔ واحده ـ ازتاریخ ۱۳۳۲/۷/۲۱ کلیهٔ مواد غذائی ـ پوشاکی ـ داروئی ـ

اشیاء ولوازم واثاثیه و مصالح وتجهیزات مربوطه جهت اجرای طرح‌های بهداشتی- فرهنگی - کشاورزی - ورزشی ولوازم برای ترویج صنایع کوچك که باموافقت و صوابدید دولت متحده آمریکا ازطرف سازمانها ونمایندگی‌های خیریه یاامدادی غیرانتفاعی کشورمزبور که صلاحیت آنها طبق موازین ومقررات دولت آمریکا تشخیص داده شده باشد رایگان وبلاعوض بعنوان هدیه برای نمایندگیهای خود درایران ویا برای سازمانهای خیریه یا غیرانتفاعی دیگری درایران که صلاحیت آنهارادولت شاهنشاهی برسمیت شناخته و یا بعداً برسمیت بشناسد حمل و فرستاده شده یا میشود ازپرداخت کلیه حقوق وعوارض گمرکی وغیر گمرکی وانبارداری وهر گونه عوارض داخلی معاف میباشد .

کرایه ومخارج حمل ونقل داخلی این قبیل کالاهای اهدائی تامقصد نهائی در ایران نیزاز طرف دولت ایران پرداخت میگردد و وزارت دارائی اعتبارلازم برای کرایه و مخارج حمل ونقل مذکور را در بودجه منظور و پرداخت خواهد نمود ورود اشیاء غیرمجاز اهدائی بشرح فوق ازقید مقررات عمومی اشیاء غیرمجاز مستثنی میباشد ولی اشیائی که برای مصرف شخصی متصدیان و سازمانها و نمایندگیهای مزبور درایران وارد نشود مشمول مزایا ومعافیت‌های فوق‌الذکر نخواهد بود .

قانون فوق که مشتمل برمادهٔ واحده است درجلسه پنجشنبه بیستم دی ماه یکهزار سیصد وسی وپنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳٤/۱۲/۱۲ بتصویب مجلس سنارسیده است

قانون راجع‌به‌اجازه‌پرداخت کرایه حمل ونقل وسایر هزینه‌های‌حمل گندم اهدائی دولت آمریکا

مصوب ۲ اسفندماه ۱۳۳۵

مادهٔ واحده ـ بوزارت دارائی اجازه‌داده‌میشود مخارج‌مربوط‌بکرایه‌حمل ونقل‌وسایرهزینه‌هائی‌را که‌برای تحویل بیست هزارتن گندم‌اهدائی‌دولت‌آمریکا بسیل‌زدگان که درحدود چهل‌وپنج میلیون‌ریال میشود وازمحل اعتبارخرید غله سال‌جاری پرداخت‌شده ازمحل درآمد عمومی کشور برداشت وعیناً بحساب اعتبار خرید غله منظور دارند .

این‌قانون که مشتمل برماده واحده است درجلسه پنجشنبه دوم اسفند ماه یکهزارو سیصدوسی وپنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ امان‌الله اردلان

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۵/۱۱/۲۷ مورد تأیید مجلس سنا واقع‌شده است

قانون راجع بمعافیت دستگاه فرستنده تلویزیون از پرداخت حقوق وعوارض گمرکی

مصوب ۲۹ تیرماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ دولت مجازاست یکدستگاه‌فرستنده (تلویزیون)وکلیه‌لوازم آن (بتشخیص وزارت پست و تلگراف وتلفن) که درتهران نصب وبکار می‌افتد از پرداخت حقوق وعوارض گمرکی‌معاف وازتاریخ شروع‌بکارتا پنج‌سال ازپرداخت مالیات معاف نماید .

تبصرهٔ ۱ ـ دستگاه مزبور از نظر رعایت اصول فنی تابع دستور وزارت پست وتلگراف وتلفن بوده واز نظر تنظیم واجرای برنامه‌ها مطیع مقررات ودستور اداره کل انتشارات ورادیو خواهد بود .

تبصرهٔ ۲ ـ معافیت مذکور از حقوق گمرکی فقط محدود است بصورت لوازمی که وزارت پست وتلگراف تشخیص میدهد ودستگاههای گیرنده تلویزیون مشمول این معافیت نبوده واز نظر پرداخت حقوق وعوارض گمرکی در حکم دستگاه های رادیو خواهند بود .

تبصرهٔ ۳ ـ مشخصات فنی این دستگاه تلویزیون را دولت ظرف پانزده روز از تاریخ تصویب این قانون برای اطلاع عموم اعلام خواهد کرد .

تبصرهٔ ۴ ـ وزارتخانه های پست و تلگراف وتلفن ـ دارائی ـ گمرکات و انحصارات مأمور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده وچهار تبصره است پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا درجلسه یکشنبه بیست ونهم تیرماه یکهزار وسیصدوسی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/٤/۲۵ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بمعافیت محل مسکونی نمایندگیهای سیاسی و کنسولی بیگانه درایران ازعوارض ثبت

مصوب ۱٤ دیماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ نمایندگیهای سیاسی و کنسولی دول بیگانه که در ایران

بخواهند اموال غیرمنقولی بمنظور تهیه محل نمایندگی سیاسی ـ کنسولی و یا اقامت رئیس مأموریت استملاك نمایند از پرداخت مخارج ثبت و هر نوع عوارض و مالیات معاف میباشند . این معافیت در هر قسمت از هر حیث مشروط برعایت معامله متقابله نسبت بنمایندگان سیاسی و کنسولی دولت ایران خواهد بود .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده است درجلسه یکشنبه چهاردهم دیماه یکهزار و سیصدوسی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸/۲/۱۵ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اعطاء اختیار بکمیسیونهای مشترك دارائی و دادگستری مجلسین جهت تصویب لایحه بانکی و پولی کشور و اساسنامه بانك ملی ایران

مصوب ۲۸ بهمن ماه ۱۳۳۸

مادهٔ واحده ـ بدولت اجازه داده میشود لایحه بانکی و پولی کشور و ضمیمه کیفری آن و همچنین لایحه اساسنامه بانك ملی ایران را پس از تصویب کمیسیون مشترك دارائی و کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین تا پنجسال بطور آزمایش بموقع اجرا گذارد و دولت مکلف است ظرف این مدت لوایح مزبور را عیناً یا با اصلاحات برای تصویب نهائی بمجلسین تقدیم نماید . مادام که لوایح قانونی مزبور بتصویب قطعی مجلسین نرسیده است بقوت خود باقی و لازم الاجرا خواهد بود .

قانون فوق که مشتمل برمادهٔ واحده است در جلسه پنجشنبه بیست و هشتم بهمن‌ماه یکهزار و سیصدوسی‌وهشت بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ دکترموسی عمید

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸/۱۲/۲۳ بتصویب مجلس سنا رسیده‌است

قانون راجع باعطای اختیار بکمیسیون مشترک دارائی مجلسین درمورد اصلاحات مالیاتی

مصوب ۲۲ اسفندماه ۱۳۳۸

مادهٔ واحده ـ مجلسین اجازه میدهند لوایحی را که وزیر فعلی دارائی‌در ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون بمنظور تسهیل در کار مؤدیان و طرز تشخیص‌و وصول مالیاتها بمجلس‌شورای‌ملی تقدیم‌مینماید پس‌از تصویب کمیسیون مشترک دارائی مجلسین بموقع‌اجرا گذارده وبعداز یکسال آزمایش‌وزارت‌دارائی با اصلاحاتیکه درعمل مفید تشخیص شود برای تصویب قطعی بمجلس شورای‌ملی تقدیم نماید مصوبات کمیسیونهای مشترک‌مادام که بتصویب نهائی مجلسین‌نرسیده است بقوت خود باقی خواهدبود .

تبصرهٔ ۱ ـ برای تشکیل این کمیسیون‌اکثریت بیش‌ازنصف مجموع عدهٔ اعضاءِ کمیسیون دارائی مجلسین حاضر درمرکزکافی خواهدبود .

تبصرهٔ ۲ ـ هرگونه تغییر درنرخ و میزان مالیات و جرائم ومجازات آن از موضوع این قانون مستثنی است .

قانون فوق که مشتمل بر مادهٔ واحده و دوتبصره است پس‌از تصویب‌مجلس

سنا درجلسه یکشنبه بیست‌ودوم اسفندماه یکهزار وسیصد وسی‌وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸/۱۲/۱۶ بتصویب مجلس سنا رسیده‌است

قانون اصلاح تعرفه گمرکی

مصوب ۱۰ تیر ماه ۱۳۳۷

فصل اول ـ حقوق وهزینه گمرکی

مادهٔ ۱ ـ ازواردات قطعی کشور حقوق ورودی طبق جدول تعرفه ضمیمه این قانون وهزینه گمرکی و کارمزد بشرح ماده ۷ بریال رایج دریافت میگردد.

کالاهائیکه از یك نقطه مرزی کشور وارد واز نقطه مرزی دیگر خارج میگردد (کالای ترانزیتی) وکالاهائیکه پس‌ازورود بکشور بخارجه اعاده‌میشود (کالای مرجوعی)و کالاهائیکه‌دربندریالنگرگاه یافرودگاه ایرانی ازیك کشتی بکشتی دیگر یا ازیك‌هواپیمابهواپیمای‌دیگر انتقال داده میشود (کالای‌انتقالی) وکالاهائیکه ازیك بندر یانقطه مرزی کشور خارج وازبندر یانقطه مرزی دیگر داخل میشود(کالای کابوتاژی) و کالاهائیکه‌بعنوان واردات وصادرات موقت‌وارد وصادر میگردد جزء واردات و صادرات کشور محسوب نبوده واز حقوق گمرکی معاف لکن مشمول پرداخت‌هزینه گمرکی و کار مزدبشرح ماده۷میباشد .

صادرات کشور ازحقوق گمرکی خروجی مطلقاً معاف ولی مشمول‌پرداخت هزینه ها و کارمزد مذکور درماده ۷خواهد بود .

مادهٔ ۲ ـ هر کشوری که نسبت بتمام یاقسمتی از اقلام صادرات ایران بآن کشورحقوق گمرکی یاعوارض دیگر غیرمتناسبی تعیین کرده یابکند ویاتضییقاتی

بصورت تشریفات گمرکی یابهر صورت دیگری‌نسبت بصادرات ایران بآن کشور وارد سازد دولت مجازاست‌نسبت‌بتمام یا بعضی از اقلام کالاهای وارده‌از آن کشور حق‌انحصار مخصوص‌برقراروبرای کالاهائیکه‌طبق جدول‌مزبور از حقوق گمرکی بخشوده‌میباشد حق انحصاری بمیزانیکه مقتضی‌بداند تعیین نماید مقررات‌مربوط بوصول ومأخذ حق‌انحصار مزبور ازطرف وزارت‌بازرگانی پیشنهاد وپس‌ازتصویب هیأت دولت بلافاصله بموقع‌اجراء گذاشته‌میشود .

تبصره ـ درصورتیکه کالاهای وارداتی مشابه مصنوعات کشور بنحوی‌با محصولات صنعتی‌داخلی‌رقابت نماید که نتیجه‌آن‌موجب تقلیل ویاتعطیل کارخانه های کشور گردد کمیسیونی بریاست وزیر صنایع ومعادن‌وعضویت مدیر کل‌بانك ملی ورئیس اطاق بازرگانی تهران و معاون وزارت بازرگانی و معاون وزارت گمرکات‌وانحصارات‌تشکیل میشود تاپیشنهادلازم را برای دریافت حقوق‌انحصاری ازکالاهای مذکور بمنظور جلوگیری ازرقابت تنظیم نموده برای تصویب‌به هیئت وزیران تقدیم نماید.

مادهٔ۳ ـ منظور ازتن که درجدول‌تعرفه ضمیمه این‌قانون‌بعنوان واحدوزن ومأخذ دریافت حقوق گمرکی قید گردیده تن متریك (که معادل هزار کیلو گرام) است میباشد .

هر گاه‌کالا بمقدار زیادتر یا کمتر ازواحد مذکور در جدول مزبور عرضه شود حقوق گمرکی نسبت بهمان مقدار که عرضه‌شده‌دریافت‌میگردد .

منظور ازوزن بالفاف یابامحفظه یاباظرف که‌در جدول تعرفه بعنوان مأخذ دریافت‌حقوق گمرکی تعیین گردیده وزن خالص‌کالا بحال و وضع عادی در گمرك باضافه وزن لفاف‌یامحفظه یاظرفی است که‌آن کالا درخرده‌فروشی باهمان لفاف یامحفظه یاظرف بخریدارداده میشود .

مقصود از کیلوگرام که درتعرفه مأخذ حقوق ورودی قرار داده شده وزن خالص کالا بحال عادی در گمرك میباشد و آن عبارت است از وزن کالا بعداز کسر وزن تمام لفاف وظرفهای بیرونی ودرونی کالا بوسیله توزین یاموضوع کردن وزن تخمینی ظرف که باتوجه بنوع ظروف درآئین نامه گمرکی مقرر میشود تعیین میگردد ـ هرگاه کالادرمحفظه‌های تجملی وغیرعادی یادرظروف تجملی غیر عادی وارد گردد و مأخذ حقوقی که طبق جدول تعرفه برای آن ظروف تعیین گردیده زیادتر ازمأخذ حقوق مظروف آن باشد حقوق متعلقه بهریك از ظرف ومظروف جداگانه دریافت میگردد مگردرمواردیکه ظرف ازمظروف قابل تفکیك نباشد یا تفکیك آن موجب تباهی یاافتادن کالاازصورت بازارباشد که دراین صورت ظرف ومظروف توأماً مشمول پرداخت حقوق مأخذ بالاتر خواهد بود.

درصورتیکه ظروف ومظروف قابل تفکیك باشدوهریك حقوق جداگانه متعلق بنوع جنس خودرابپردازد حقوق مظروف ازروی وزن خالص آن دریافت میگردد ولو اینکه درجدول تعرفه حقوق ورودی آن بمأخذ وزن باظرف یابالفاف یابامحفظه تعیین شده باشد.

درمواردیکه حقوق گمرکی بمأخذ متر مربع یامیزان اختلاط پیش بینی شده است درصورت بروز اختلاف تکلیف حل اختلافات جزئی ناشی ازآزمایشهای لابراتواری ضمن آئین نامه گمرکی تعیین خواهدشد.

مادهٔ ۴ ـ ارزش کالاهای ورودی در گمرك درهمه موارد عبارت است ازبهای سیف (بهای خریدکالا درمبدأ باضافه هزینه بیمه وباربندی و حمل و نقل وسایر هزینه‌هائیکه بآن کالاتاورودباولین دفتر گمرکی ودرموردکالاهای محموله باهواپیما تا اولین فرودگاهی که کالادرآنجا تخلیه میشودتعلق میگیرد) که از روی سیاهه‌های صحیح و معتبر تعیین میگردد. ارزیابی کالادر گمرك براساس نرخ ارز وبرابری‌های

تعیین‌شده ازطرف‌بانك‌ملی‌ایران خواهدبود .

تبصرهٔ ۱ ـ منظور ازسیاهه‌های صحیح‌ومعتبر آنست که مستقیماً از طرف کارخانه‌های سازنده یافروشنده باامضاء مجازصادرشده‌وصحت‌امضای‌آن و همچنین مطابقت ارزش مندرج درآن با نرخ صادراتی در کشور صادر کننده ازطرف اطاق بازرگانی محل گواهی‌وازطرف مأمورین کنسولی دولت شاهنشاهی در آن کشور صحت امضای اطاق بازرگانی تصدیق شده باشد .

تبصرهٔ ۲ ـ در موردکالاهائیکه بدون ابراز سیاهه بگمرك اظهارشود و یا سیاهه‌صحیح ومعتبر نباشد ویاارزش اظهارشده متناسب نباشد اداره گمرك ارزش را با مقایسه باارزش کالای‌صادراتی مشابه‌همان کشور که باسیاهه‌صحیح قابل قبول و در تاریخ متقارن خریداری‌شده‌باشد تعیین مینماید.

تبصرهٔ ۳ ـ نسبت باسناد وسیاهه‌های مخدوش ومجعول و یا تقلبی که‌برای ترخص جنس از گمرك ابرازشود علاوه براینکه عمل ارزیابی کالای موضوع آن اسناد طبق تبصرهٔ ۲ بالا انجام میگردد دربارهٔ‌آن‌طبق مقررات آئین نامه گمرکی مذکور درمادهٔ ۳۵عمل‌خواهدشد .

مادهٔ ۵ ـ دراحتساب‌هریك ازاقلام حقوق وهزینه‌های گمرکی‌وکارمزد که گمرك وصول مینماید کسور پنجاه دینارو کمترحذف و بالاتراز پنجاه دینار بیك ریال تبدیل میشود .

مادهٔ ۶ ـ هرگاه‌درضمن پیمانهای بازرگانی دولت‌با کشورهای‌بیگانه‌برای کالاهای معینی حقوق گمرکی بمأخذی غیرازآنچه که‌درجدول تعرفه‌ضمیمه این قانون مقرراست تعیین‌شده‌باشد مادام که پیمانهای مزبور بقوت خود باقی میباشد حقوق گمرکی‌آن کالا مطابق مأخذ تعیین‌شده درپیمانها وبارعایت شرایط مقرره در آنها دریافت میگردد مگراینکه در تعرفه ضمیمه این قانون حقوق گمرکی

کمتری بآن تعلق گیرد ویاازحقوق گمرکی بخشوده شده‌باشد .

تبصره ـ درقراردادهای منعقده با کشورهای خارجی‌چنانچه ترتیب‌خاصی در آن‌ها پیش‌بینی نشده‌باشد شرط دولت‌کاملةالوداد شامل‌مزایائی که بطورمتقابل و یامشروط ومقید بکشور دیگری داده شده نخواهد گردید مگرآنکه‌دولتی که بموجب این‌اصل تقاضای اجرای شرط مذکور را مینماید با موافقت دولت‌ایران مزایائی مشابه‌آن درهمان موارد یامزایای دیگری که دارای ارزش اقتصادی‌قابل توجهی‌بتشخیص هیأت‌وزیران‌ودرهمان حدودباشد متقابلاً بدهد ویاشروط وقیودی مشابه آنرا بپذیرد .

مادهٔ۷ ـ هزینه‌های گمرکی وکارمزد مختلف مذکور درماده یك‌این‌قانون بشرح ذیل است :

۱ـ بهای تمبر که بدرخواستها و اسناد تسلیمی بگمرك یا باسناد صادره‌از گمرك الصاق میشود .

۲ـ بهای مهرسربی یالاکی یابرچسب یانوار چسب گمرکی .

۳ـ ارضیه وانبارداری که از روز سی‌ویکم‌تسلیم‌اظهارنامه‌اجمالی(مانیفست) یا بارنامه‌حمل‌تعلق میگیرد ولی‌درهرحال نباید قبل‌از روز دهم‌تخلیه‌کالادر گمرك دریافت شود .

٤ـ حق باربری وتخلیه و بارگیری .

۵ـ حق مراقبت در انبارهای اختصاصی یا در خارج ازمحوطه گمرك و حق بدرقه‌کالا .

٦ـ حق نظارت در انتقال‌کالاها ازکشتی بکشتی دیگر یا از هواپیما به هواپیمای دیگر .

۷ـ حق آزمایش و تعرفه بندی‌کالا

موارد تعلق وترتیب وصول و مصرف ومأخذ نرخ هریك از این هزینه‌های گمرکی وهزینه‌های دیگری که برای تأمین انتظام وحسن جریان تشریفات گمرکی لازم باشد درآئین نامه گمرکی تعیین میگردد .

تبصرهٔ ۱ـ اداره کل گمرك مکلف است کلیه درآمد انبارداری وارضیه وصولی را درحساب مخصوصی متمرکز واز آن محل کرایه انبارها واراضی استیجاری را پرداخته مازاد آنرا بمصرف ساختمان وتعمیر انبار ـ محوطه ـ هانگاروخریدوتهیه وسائل آتش نشانی و حفاظت کالاوتهیه وتکمیل وسائل ومحل کاروسکونت کارکنان گمرك ونگاهداری وسایر هزینه‌های مربوط بانبار برساند .

تبصرهٔ ۲ـ اداره کل گمرك میتواند مسئولیت اداره کردن انبارهای هر یك از گمرك خانه‌هارا که مقتضی بداند باشخاص یاشرکتها و یابمؤسسات خصوصی معتبر واجد صلاحیت اخذ درمقابل تضمین بانکی باشرایط خاصی که بموجب آئین نامه گمرکی تعیین میگردد واگذارواز محل درآمد انبارداری کارمزد مناسبی باشخاص یا مؤسسات مذکور پرداخت نماید و درهرحال مسئولیت حفظ کالادر مقابل مردم بعهدهٔ خود گمرك است .

مادهٔ ۸ ـ کالای موجوددر گمرك وثیقه پرداخت حقوق وهزینه‌های گمرکی متعلق بآن کالا وسایر بدهی‌های صاحب مال بگمرك میباشدواداره گمرك بهیچ عنوان نمیتواند قبل از دریافت یاتأمین حقوق وهزینه‌های گمرکی متعلقه وسایر بدهیهای صاحب مال بگمرك اجازه ترخیص کالائی رابدهد .

مادهٔ ۹ ـ در مواردیکه نسبت بکالای موجود در گمرك بعنوان تأمین بدهی باشخاص یا بهرعنوان دیگردستور توقیف ازطرف مقامات صالحه داده شود اداره گمرك نسبت بوصول حقوق و عوارض گمرکی متعلق بآن کالا حق تقدم دارد و در هرحال توقیف کالادر گمرك از طرف مقامات صالحه مانع از فروش وحراج آن کالا

طبق مقررات گمرك نخواهدبود . و در اینصورت پس‌از کسر حقوق و هزینه‌های گمرکی و حق بیمه وبدهی صاحب آن بگمرك بقیه در توقیف خواهد ماند .

مادهٔ ۱۰ ـ بعد از ترخیص کالائی از گمرك هر گاه معلوم گردد که حقوق وهزینه‌های گمرکی و کارمزد گمرکی‌متعلق‌بآن کالا وهمچنین سایر عوارض که وصول آنها بعهدهٔ گمرك واگذار شده یامیشود بیشتر یا کمتر از آنچه مقرربوده دریافت گردیده یااینکه‌بعضی از آن حقوق‌وهزینه‌های گمرکی اساساًمن‌غیرحق تأدیه شده یادریافت نشده است‌اداره گمرك وصاحب‌آن‌مال میتوانند درعرض‌مدت یکسال ازتاریخ صدور سند ترخیص کالای مورد بحث مابه‌التفاوت رااز یکدیگر مطالبه وتعقیب نمایند . اضافه یا کسردریافتی کمتر از صدریال قابل‌مطالبه‌طرفین نخواهد بود .

چنانچه تاقبل‌از انقضاءدورهٔ مالی‌استرداد اضافه دریافتی‌های‌مأخوذه‌ازطرف اداره کل گمرك میسر نگردد خزانه‌داریکل مکلف است بمحض اعلام اداره کل گمرك مبلغ مورد اعلام رابعنوان استرداد وجوه‌مأخوذهٔ‌غیر قانونی‌بدون‌هیچگونه تشریفات حداکثر در ظرف‌مدت۱۰ روز بوسیلهٔ اداره کل گمرك مستردنماید .

اداره کل گمرك مجازاست‌پنج درصد کسر دریافتی هائیکه بموجب‌این‌ماده وصول میشود بمأمورینی که در کشف وصول آن دخالت و اقدام مؤثر داشته اند بعنوان پاداش بپردازد و نودوپنج درصد بقیه کسر دریافتی هارا به درآمد متفرقه گمرکی منظوردارد .

فصل دوم ـ شرایط عمومی‌واردات

مادهٔ ۱۱ ـ وسائط‌نقلیه آبی اعم‌از خالی یاحامل کالا که واردآبهای کشور میشودبایدفقطدر اسکله‌های‌مجازپهلوبگیرد یادرلنگرگاههای‌مجازلنگربیندازد وقبل‌از انجام‌تشریفات گمرکی‌نباید کالائی تخلیه‌یابارگیری نموده یاازاسکله‌یا

لنگرگاهها حرکت نمایند .

هواپیمائیکه از خارج وارد کشور میشوند بایدفقط در فرودگاهائیکه دفتر گمرگی درآن دایر است فرودآمده تشریفات گمرکی راانجام دهند وبدون اجازه گمرك حرکت ننمایند . متخلف از مقررات این ماده (جز درموارد قهری که باید با مدارك کافی ثابت شود) علاوه برمجازاتهای قانونی مستوجب جزای نقدی خواهد بود که درآئین نامه گمرکی تعیین میگردد .

مادهٔ ۱۲ ـ کالا باید از راههای مجازی که فهرست آن از طرف ادارهٔ کل گمرك تنظیم و منتشر میشود وارد کشور شده یکسره باولین گمرکخانه مرزی طبق اظهارنامه تحویل گردد .

مادهٔ ۱۳ ـ کالای وارده همینکه بگمرکخانه‌ای که برای انجام تشریفات و اخذ حقوق و ترخیص کالا مجاز است تحویل گردید صاحب مال باید درهمان گمرکخانه بتسلیم اظهارنامه وپرداخت حقوق و انجام تشریفات گمرکی و ترخیص کالای خود اقدام نماید اداره گمرك فهرست گمرکخانه های مجاز رامنتشر مینماید .

اداره کل گمرك اختیار دارد درصورت تقاضای کتبی صاحب مال حمل کالای گمرك نشده ایرا ازیك گمرکخانه مجاز بگمرکخانه مجاز دیگری تحت رژیم پاساوان تضمینی وباقیود و شرایطی که درآئین نامه گمرکی تعیین خواهدشداجازه دهد ونیز درمواقع ضروری کالا را رأساً از یك دفتر گمرك بگمرکخانه‌های داخلی حمل نماید .

اداره کل گمرك میتواند این اختیاررا کلا یابعضاً بهریك از گمرکخانه‌های مجازی که مقتضی بداند باشرایطی که لازم بشمارد تفویض نماید .

مادهٔ ۱۴ ـ کالاهای وارده بکشور رادر عرض مدت هشت ماه از تاریخ تسلیم

مانیفست یااظهارنامه اجمالی بگمرك ورودی میتوان برای یکی‌ازمنظورهای‌ذیل اظهارنموده :

۱ - ورودقطعی‌بکشور.

۲ - ورود موقت .

۳ - اعاده بخارجه .

٤ - ترانزیت .

۵ - انتقال بانبار اختصاصی .

هرکالائی که تاانقضاء مدت هشت ماه مزبور تحت هیچیك ازعناوین مذکور اظهارویا ازگمرك تحویل گرفته نشودکالای متروکه محسوب خواهد شد .

تبصرهٔ ۱- تاموقعیکه برای ترخیص‌کالا سند گمرکی صادر نشده یاآگهی حراج منتشرنگردیده صاحب‌کالا حق دارد اظهار نامه خودرا که برای یکی از منظورهای پنجگانه فوق داده است باظهارنامه بمنظورهای دیگر تبدیل کندولی چنانچه اظهارنامه اولی طبق آئین نامه گمرکی مستلزم پرداخت جزای‌نقدی‌باشد اظهارکننده بایدقبلا جریمه مقرره‌رابپردازد .

تبصرهٔ ۲-درمواردداستثنائی که باداره گمرکی‌ثابت شود عدم اقدام‌بتحویل گرفتن‌کالا ازگمرك درظرف هشت ماه مذکورمعلول علل موجهی بوده اداره کل گمرك میتواند مهلت‌مقرره در این ماده را بنا بتقاضای کتبی صاحب‌مال تا مدت مقتضی وبشرط پرداخت حق‌انبارداری تاتاریخ ابلاغ موافقت تمدید نماید .

مادهٔ ۱۵ - کالای متروکه ۳۰ روزپس ازاخطار بصاحب مال یا نماینده او (اگرمعلوم باشد والا بمتصدی حمل) وسی روزپس ازنشرآگهی از طرف گمرك در حراج عمومی یا ازطریق مزایده کتبی ویابطریقیکه درموردفروش‌کالای‌قاچاق

وضبطی طبق آئین نامه عمل میشود درفروشگاههای گمرك بفروش برسانندحاصل فروش کالاپس ازبرداشت حقوق وهزینه های گمرکی وکارمزدمتعلقه تامدت‌دوسال ازتاریخ فروش در گمرك بطورسپرده نگاهداری میشود اگرصاحب مال در عرض دوسال با ارائه اسناد ومدارك بمطالبه سپرده‌اقدام ننماید سپرده مزبور بدرآمددولت منظورمیگردد.

تبصره ـ هرگاه صاحب‌کالابعد ازنشرآگهی حراج‌کالا وقبل‌ازآنکه گمرك کالای متروکه را بفروش رسانده باشدکالای خودرابرای ورود قطعی‌در کشوراظهار وبلافاصله حقوق وهزینه‌های گمرکی آنرانقداً بپردازد اداره گمرك از فروش‌آن کالا خود داری خواهد نمود.

فصل سوم ـ ترتیب ترخیص کالاازگمرك

مادهٔ ۱۶ - برای ترخیص‌کالا از گمرك بهرعنوانی ازعناوین ترخیص صاحب کالا یانماینده اختیارداراوبایداظهارنامه رسمی مخصوص بآن عنوان راکه حاکی ازمشخصات‌کالا باشد تنظیم وبااسناد لازمه بگمرك تسلیم نماید.

طرز تنظیم وتسلیم اظهارنامه واسناد لازم جهت ترخیص‌کالا وکیفیت معاینه وتفتیش آن درآئین نامه گمرکی تعیین میشود.

مادهٔ ۱۷ - تسلیم اظهارنامه ایکه مندرجات‌آن برخلاف واقع ومستلزم‌زیان دولت باشد مستوجب پرداخت جریمه نقدی است که میزان آن با توجه باوضاع و احوال وبرحسب نوع خلاف وتأثیرآن درحقوق و عوارض گمرکی درآئین نامه گمرکی تعیین میگردد درهرحال نباید ازیك برابر بهای سیف‌کالا تجاوزنماید.

تبصره ـ مواردذیل قاچاق محسوب ونسبت بآن بر حسب مورد طبق قانون مجازات مرتکبین قاچاق عمل خواهد شد:

۱ - بیرون بردن‌کالای تجارتی از گمرك بدون تسلیم اظهارنامه وپرداخت

حقوق و عوارض گمرکی خواه عمل در حین خروج از گمرك یا بعد از خروج کشف شود .

هر گاه خارج کننده غیراز صاحب مال یا نمایندهٔ قانونی او باشد گمرك عین کالا و درصورت نبودن کالا بهای آنرا که از مرتکب گرفته میشود پس از دریافت‌حقوق وعوارض گمرکی مقرره بصاحب مال مستردمیدارد و مرتکب طبق مقررات کیفری تعقیب خواهد شد .

۲ ـ اظهار کردن کالای تجارتی ممنوع‌الورود و یاغیر مجاز تحت عنوان کالای مجاز بانام عرضی وبااستفاده ازاسنادخلاف واقع .

۳ ـ بیرون‌بردن‌کالای اظهار نشده از گمرك در جوف کالای اظهار شده درصورتیکه کالای ممنوع‌الورود یا غیره مجاز باشد و یا آنکه‌حقوق گمرکی‌آن بیشتر از حقوق کالای اظهار شده باشد مقدار مورد تخلف مشمول مقررات قاچاق خواهد بود .

مادهٔ ۱۸ ـ کالای غیر مجاز ویا ممنوع‌الورود که منظماً بیك گمرك مجاز وارد وبرای حمل بیك گمرکخانه مجاز داخلی دیگر تحت پاساوان و یا بموجب اظهارنامه ورودی برای ورود قطعی بکشور بگمرك اظهار شود اداره گمرك فقط بضبط آن‌کالا اکتفا خواهدنمود و صاحب مال حق دارد از عمل ضبط مال بدادگاه شکایت کند مدت شکایت بدادگاه برای صاحبان این کالا از تاریخ اعلان کتبی ضبط آن بصاحب مال یا نمایندهٔ قانونی اوششماه است واگردرمدت مزبورازطرف صاحب مال بدادگاه مراجعه نشود حق مراجعه او ساقط خواهد شد .

تبصرهٔ ۱ ـ کالاهای غیر مجازیکه‌فقط بمنظور انجام آئین‌ترانزیت دریك گمرکخانه برای حمل بگمرکخانه دیگری تحت‌عنوان پاساوان اظهار شود از ترتیب فوق بشرط آنکه مراتب صریحاً در اظهار نامه پاساوانی اعلام شده باشد مستثنی خواهدبود .

تبصرهٔ ۲ - مقررات مادهٔ۱۸ شامل کالای‌غیرمجاز یاممنوع‌الورود که‌بجای کالای مجاز از گمرك مرخص شده‌باشد نیز میباشد ودر این‌مورد مدت تعقیب گمرك برای استرداد مال ودرصورت نبودن مال برای مطالبه بهای سیف آن یکسال‌بوده وصاحب مال‌پس‌از رد مال یا بهای آن حق داردظرف‌ششماه از تاریخ ابلاغ گمرك بدادگاه صلاحیتدار حوزه گمرکی مربوط شکایت نماید پس از رد مال حقوق و هزینه های دریافتی بصاحب مال مسترد و درصورت نبودن کالا از مبلغ بهای‌آن کسر خواهد شد .

تبصرهٔ ۳ ـ کالاهائیکه طبق مقررات این ماده یا تبصره ۲ و یاطبق قانون مجازات مرتکبین قاچاق ضبط و قطعاً بملکیت دولت در میآید باستثناء آنچه که طبق آئین نامه گمرکی باید معدوم یا بوزارتخانه ها و ادارات مربوطه تحویل گردد ازطرف اداره گمرك در حراج عمومی و یا از طریق مزایده کتبی ویابطور خرده فروشی درفروشگاههائیکه برای جزئی‌فروشی کالاهای‌ضبطی‌تشکیل‌میدهد فروخته‌خواهد شد .

مادهٔ ۱۹ ـ ادارهٔ گمرك میتواند برای اشخاصیکه بعنوان حق‌العمل کار در گمرکخانه‌ها بوکالت از طرف صاحبان کالا بانجام تشریفات گمرکی و ترخیص کالا اقدام مینمایند طبق‌آئین‌نامه شرایط و قیودی برقرار سازد .

فصل چهارم ـ معافیت‌ها وممنوعیت‌ها

مادهٔ ۲۰ ـ علاوه برمعافیتهای مذکور در جدول تعرفه ضمیمهٔ این‌قانون و معافیتهای دیگری که بموجب‌قوانین مخصوص‌یابرطبق امتیازنامه‌ها وقراردادهای بازرگانی‌دولتی مقرر است اجناس مشروحه درزیر نیز بموجب این‌قانون‌ازپرداخت حقوق گمرکی وهزینه‌های مذکور درمادهٔ‌هفتم این‌قانون(باستثنای‌حق‌انبارداری‌ـ وباربری) معاف خواهدبود :

۱ ـ اشیاء متعلق به‌دربارشاهنشاهی‌وهمچنین‌اشیاءمتعلق‌بپادشاهان و رؤسای

کشورهای خارجه وهمراهان آنها .

۲ ـ اشیاء متعلق به نمایندگان سیاسی خارجه درایران (سفیر کبیر ـ وزیر مختار ـ کاردار ـ رایزن ـ دبیر ـ وابسته‌های کشوری ولشگری) بشرط رعایت معامله متقابله نسبت باشیاء این قبیل نمایندگان ایران درآن کشورها .

۳ ـ اشیاء مخصوص شخصی سرکنسولها و کنسولیاران رسمی بشرط آنکه درمدت نه ماه اول اقامتشان درایران پس از انتخاب بـآن سمت وارد شود وبشرط رعایت معامله متقابله نسبت باین قبیل مأمورین کنسولی ایران درآن کشورها .

٤ ـ علامتهای کشوری وپرچمها و نوشت افزار و اثاثیه مخصوص دفتر سفارتخانه‌ها و کنسولگرهای کشورهای خارجی بشرط معـامله متقابله نسبت بـاشیاء مشـابه سفارتخانه‌ها و کنسولگریهای ایران درآن کشورها .

۵ ـ اسلحه ومهمات ووسایل نقلیه ولوازم مخابرات ومواصلات وسایر تجهیزات نظامی که ازبودجه دولت یا ازمحل هر اعتبار دیگری که برای اینکار تخصیص یافته وبتصویب دولت رسیده باشد منحصراً برای مصارف ارتش وژاندارمری وشهربانی کل کشور و گارد گمرك وسازمان اطلاعات وامنیت کشور خریداری ومستقیماً بنام وزارت جنگ یاژاندارمری یاشهربانی کل کشور ویا اداره کل گمرك ویا سازمان مذکور ازخارجه واردشود .

٦ ـ اسبـاب سفر و اشیـاء مستعمل متعلق بمسافرین درصورتیکه بتشخیص گمرکخانه ورودی با وضع اجتماعی آنها متناسب باشد، مطلقاً و اشیاء غیرمستعمل یاخواربار ی که همراه داشته باشند بشرط آنکه جنبه تجارتی نداشته وباوضع اجتماعی آنان متناسب باشد ومبلغ حقوق ورودی نسبت بهرمسافر یکهزار و پـانصد ریـال تجاوز ننماید درصورت تجاوز حقوق ورودی نسبت بمازاد یکـهزار و پـانصد ریال دریافت میگردد .

تبصرهٔ ــ مقررات این بندمجوزورورداجناسی که بموجب‌قانون‌ممنوع گردد نخواهد بود .

۷ ـ لوازم خانه واثاثیه مستعمل‌ایرانیان مقیم خارجه ومأمورین دولت مقیم خارجه وهمچنین لوازم‌خانه واثاثیه مستعمل‌اتباع خارجه که برای‌اقامت درایران واردمیشوند اعم‌ازآنکه قبل‌ویا منتها تا نه ماه بعداز تاریخ ورود مسافر وارد شود بشرطی که باوضع اجتماعی‌آنها متناسب باشد .

۸ ــ آلات وافزارمستعمل کاروحرفه ارباب حرف و صنعتگران وپیشه‌وران و کارگران ایرانی یاخارجی که بایران‌میآیند .

تبصرهٔ ــ بخشودگیهای موضوع‌بندهای ٦تا ۸ این‌ماده شامل پیانو ــ ارگ ــ آکوردئون ــ هارمونیوم ــ رادیو گرامافون ـ دستگاه ضبط صوت و وسائط نقلیه نمیشود این‌قبیل‌اشیاء درصورتیکه مستعمل باشد بتناسب فرسودگی‌آن تخفیف در حقوق گمرکی‌آنها داده میشود .

۹ ــ کلیهٔ اشیاء شخصی‌واثاثیه وافزارکار حتی ماشین آلات ووسائط نقلیه‌آبی وخشکی‌مستعمل یانووهمچنین دامهای بارکش واغنام و احشام متعلق بمهاجرین ایرانی که درموقع بازگشت بایران همراه میآورند بشرط‌آنکه متناسب با وضع اجتماعی آنها بوده وجنبه بازرگانی نداشته باشد وبرای اقامت دائمی بمیهن خود بازگشت نمایند ازپرداخت کلیه حقوق وهزینه های گمرکی (باستثنای باربری وانبارداری) وهرنوع عوارض دیگر که‌احیاناً سایرسازمانهای دولتی ویاشهرداریها مستقیماً یا توسط گمرك وصول مینمایند بخشوده است بعلاوه مشمول مقررات سهمیه وزارت بازرگانی نبوده و ترخیص‌آنها از گمرك هم احتیاج بتحصیل پروانه ورود نخواهد داشت .

تبصرهٔ ۱ ــ ازسرمایه مهاجرین مزبور که بصورت اجناس‌مجاز وارد کشور

شود فقط معادل نصف‌حقوق گمرکی (باستثنای‌باربری وانبارداری زائد برسه‌ماه) در یافت خواهد شد مشروط براینکه میزان سرمایه مهاجر بگواهی اولیاء امور صلاحیتدار محل مهاجرت ودرصورت وجود نمایندگان کنسولی کشورشاهنشاهی ایران بگواهی نمایندگان مزبورنیزرسیده وکالای وارده برابریا کمترازسرمایه مزبورباشد . سرمایه‌ای که بطریق فوق وارد کشور شود ازلحاظ عدم پرداخت هر نوع عوارض ورعایت مقررات‌سهمیه واخذ پروانه مشمول قسمت اخیربند۹میباشد ودرصورتیکه انتقال سرمایه بصورت‌کالا باشد وبهای آن ازیك میلیون ریال‌تجاوز نماید استفاده ازمزایای فوق‌الذکرموکول بتصویب هیئت وزیران خواهد بود .

تبصرهٔ ۲ ـ مهاجرازنظراستفاده ازمعافیت‌مذکوردراین بند وتبصرهٔ یك‌آن بکسی اطلاق میشودکه مدت پنجسال متوالی درخارج ازکشورایران بسربرده و این امربگواهی مأمورین صلاحیت‌دارمحل مهاجرت ودرصورت وجودنمایندگان دولت شاهنشاهی بگواهی آنان نیز رسیده باشد .

تبصرهٔ ۳ ـ استفاده‌از معافیتهای بند ۹ و تبصرهٔ یك آن نسبت بهرمهاجر و خانواده‌اش بیش از یکمرتبه بعمل نخواهد آمد واین استفاده بایستی در گذرنامه با پروانه‌ورود مهاجر و خانوادهٔ او قید شود .

تبصرهٔ ۴ ـ در مواردیکه اشیاء و اثاثیه وسرمایه جنسی مهاجرین ایرانی جداگانه حمل شده باشد وهمراه آنان‌نباشد بشرح اینکه قبل از حرکت ازمحل مهاجرت بمتصدی حمل تسلیم وفهرست وبارنامه حمل‌آنها هنگام ورود مهاجربه ایران بگمرك تسلیم وحداکثرتا سه‌ماه ازتاریخ ورود مهاجروارد کشورشودمانند اشیاء همراه اوتلقی ومشمول معافیت مقررخواهد بود مگراینکه سرمایه جنسی که صورت آن تسلیم شده از قبیل کارخانجات و ماشین آلات سنگین که عرفاً

قابل حمل درسه ماه نباشد که دراینصورت مدت‌مزبورتا یك سال قابل تمدیداست.

۱۰ ـ اشیاءشخصی‌واثاثیه منزل وافزارکار ایرانیانی که در کشورهای‌خارجه فوت میکنند با ارائه گواهی مقامات صلاحیتدار.

۱۱ ـ ظروف عادی ولفافهای متعارفی‌بیرونی‌کالاهای وارده بکشوروظروف عادی و لفاف متعارفی داخلی‌کالاهائی که حقوق گمرکی آن بمأخذ وزن خالص معین شده (ازقبیل قوطی ـ محفظه ـ قرقره ـ مقواونظایرآن) وهمچنین‌ظروف ولفاف‌کالاهای صادراتی کشور که‌پس‌ازتخلیه محتویات آنها اعاده میشودوهمچنین کالاهای صادراتی کشور که بعلت منع ورود بکشورمقصد یا عدم امکان فروش در خارجه یاهرعلل دیگری بایران بازگشت داده میشود .درمورد ظروف ولفافهای تجملی وغیرعادی طبق مادهٔ سوم این قانون عمل میشود .

۱۲ ـ دامهائیکه برای تعلیف موقتاً بکشور وارد ویا ازکشورخارج شده و پس ازتعلیف بازمیگردند وهمچنین نتایج آنها درمدت تعلیف .

کالاهای ایرانی که بمنظورتعمیریا تکمیل‌یا شرکت درنمایشگاهابخارج کشورارسال وپس ازانجام منظوراعاده میشود وهمچنین‌کالاهای خارجی که برای انجام همین‌منظوربایران وارد وسپس خارج‌میگردد ازکالاهای‌صادره ازایران که برای تعمیریا تکمیل بخارجه فرستاه‌میشود درموقع اعاده‌بایران معادل ۱۵ درصد از اجرت تعمیریا تکمیل آن بعنوان حقوق ورودی دریافت میگردد مگراینکه جدول تعرفه ضمیمه این قانون حقوق ورودی آن کالا از روی ارزش بـه مأخذ کمتراز پانزده درصد تعیین‌ویا ازحقوق گمرکی معاف شده باشد که درآنصورت حقوق ورودی‌آن بمأخذ مقرردرجدول‌تعرفه ازاجرت تعمیریا تکمیل‌آن‌دریافت خواهد شد .

۱۴ ـ لکوموتیو وواگن و هواپیما که بطورمنظم درخطهای بین ایران و

کشور های خارجه حرکت میکنند بامقدارسوخت وروغن که برای مصرف آنهادر راه لازم باشد وهمچنین کامیون یا گاری یاچهار پایان حامل کالا که محمولات خود را در اولین گمرکخانه ورودی تخلیه ومراجعت مینمایند .

۱۵ ـ فیلمهای سینما توگراف که جنبه علمی یافنی یابهداشت عمومی دارد باگواهی نامه وزارت فرهنگ .

۱۶ ـ نمونه‌های تجارتی بی بها .

۱۷ ـ مدال ونشان وهدایائیکه ازطرف دولتهای خارجه ومدال ونشانهائیکه ازطرف مؤسسات خارجی رسماً باتباع ایران اعطاء میشود همچنین مدال ونشانهای ورزشی که توسط انجمن تربیت بدنی واردشود .

۱۸ ـ ماشین آلات ـ ابزار ولوازم ـ آزمایشگاه ـ دارو ولوازم طبی وجراحی کتاب ونقشه‌جات علمی وصنعتی که از طرف اشخاص یابنگاهها برای استفاده در دانشکده ها ومدارس بوزارت فرهنگ یابدانشگاه مجانی وبلاعوض اهداء میشودو همچنین آنچه از اشیاء فوق ومصالح ساختمانی (باستثنای مصالح ساختمانی که نظیر آن در کشور تولید میشود) از بودجه دولت منحصراً برای مصرف دردانشگاه یا مدارس عالی وارد میشود .

۱۹ ـ لوازم واثاثیه وداروی مورد احتیاج بیمارستانها و مؤسسات بهداشتی که اشخاص نیکوکار یاسازمانها برای استفاده عمومی ومجاناً تأسیس کرده و یا میکنند مشروط براینکه باگواهی وزارت بهداری منحصراً برای منظورخیریه و بدون حق انتقال بغیر باشد .

۲۰ ـ کلیه لوازم طبی وجراحی و اثاثیه و داروی مورد نیاز بیمارستانهای دولتی ومؤسسات بهداری ودولتی که از اعتبار بودجه عمومی کشور واردشود یااینکه

اشخاص یا بنگاههائی لوازم و اثاثیه و داروی مذکور را برای مصرف در بیمارستانها یا مؤسسات بهداری دولتی وارد و مجاناً بآنها اهداء نمایند .

۲۱ـ کالاهائیکه از طرف مؤسسات خیریه یا صلیب احمر یا هلال احمر کشورهای خارجه یا اشخاص نیکوکار بجمعیت شیر و خورشید سرخ ایران یا بسازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی یا بجمعیت خیریه ثریا یا بنگاه حمایت مادران و نوزادان بلاعوض اهداء شود و همچنین کالاهائیکه جمعیت شیر و خورشید سرخ یا سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و یا جمعیت خیریه ثریا و بنگاه حمایت مادران و نوزادان بمنظور مصرف در امور خیریه با گواهی وزارت بهداری وارد نماید .

۲۲ ـ آلات وادوات حفاری و مواد شیمیائی و وسائل عملیات علمی و فنی و اتومبیل های باری که توسط هیأت علمی باستان شناسی کشور های عضو کمیسیون ملی تربیتی وعلمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) وارد شود بشرط آنکه صرفاً برای کار های حفاری و اکتشافات و تحقیقات علمی باشد.

۲۳ ـ اشیائیکه ازطرف دولتهای خارجی یا اشخاص بلا عوض بدولت ایران اهداء میشود .

۲٤ ـ مواد شیمیائی ومواد نباتی مانند سبوس و گنجاله ولوازم مربوطه که با گواهی وزارت کشاورزی منحصراً برای مصرف امور مبارزه باملخ واردشود .

تبصره ـ کلیه کالا ها واشیاء مذکور در بند های ۱۸ تا ۲٤ علاوه بر معافیت ازحقوق ورودی از کلیه هزینه‌های گمرکی وغیر گمرکی دیگر نیز (باستثنای حق‌ـ باربری وانبار داری) معاف میباشد .

۲۵ ـ کلیه لوازم ساختن کروهای بادی وموتوری حتی موتور برای آنها و همچنین لوازم بافتن تور ماهیگیری وتهیه طناب و بافتن بادبان در جزایر وبنادر

جنوب ایران بشرط آنکه باطلاع اداره گمرك فقط بمصارف مذکور برسد .

۲۶ ـ قطعات کشتیهائیکه در کرانه‌های ایران غرق شده ویا بخاك نشسته و همچنین متعلقات کشتیهای ایرانی که‌درآبهای خارجه غرق گردیده‌یابخاك‌نشسته مشروط براینکه درظرف یکسال بایران‌حمل‌شود .

۲۷ ـ لوازم و اشیاء مورد احتیاج هنرستان عالی موسیقی و موسیقی ملی هنرستان دختران وپرورشگاه ایتام شاهپور وهنرستان‌هنرهای‌زیبا که تهیه‌آن‌در داخله کشور مقدورنباشدبتشخیص اداره کل هنرهای زیبای کشور و گواهی‌وزارت فرهنگ .

۲۸ ـ کلیه کالاهای راه‌آهن دولتی‌ایران از کلیه حقوق وعوارض گمرکی و غیر گمرکی که بوسیله گمرك وصول میشود باستثنای انبارداری .

تبصره ـ کالاهای راه‌آهن از پرداخت حق باربری بشرطی‌معاف‌خواهدبود که عمل مذکوربوسیله کارگران ووسائط نقلیه خودراه‌آهن انجام شود .

۲۹ ـ کلیه‌کالاهای متعلق باداره کل‌بنادرو کشتیرانی که‌برای امر کشتیرانی واسکله سازی و نگاهداری تأسیسات بندری وهمچنین انواع جرثقیل‌ها وموتور کشتی ومصالح مربوط بتعمیرات کشتیها ولاروبی‌و گوئه وفانوسهای دریائی‌ونظایر آن که‌برای‌اداره کل‌بنادر و کشتیرانی‌ازمحل بودجه اداره نامبرده‌تهیه‌وواردشود ونیز کلیه کالاهائیکه اداره کل گمرك برای‌تجهیزات‌و پیشرفت کارهای خود وارد خواهد کرد .

۳۰ ـ ماشین‌آلات مختص راه سازی که برای وزارت راه و از محل بودجه وزارت نامبرده‌تهیه‌ووارد کشور شود .

۳۱ ـ کالای تلفنی مورداحتیاج شرکت‌سهامی تلفن ایران که‌توسط شرکت نامبرده با گواهی‌وزارت‌پست‌و وتلگراف واردشود.

۳۲ ـ ماشین‌آلات ـ دستگاهها ولوازمیکه برای سد سازی ازمحل بودجه دولت خریداری و واردشود .

۳۳ ـ آمپولهای خالی شیشه وشیشه‌های خالی مخصوص‌وسرشیشه‌پلاستیکی وفلزی ولوله‌های خالی‌شیشه وفلزی مخصوص برای‌جادادن داروهای‌آماده ساخت کارخانجاتیکه بااجازه وزارت بهداری در ایران تأسیس شده یا میشود و همچنین قوطیهای خالی‌حلبی که‌برای جادادن همان شیشه‌ها و آمپولها و لوله‌ها بوسیله کارخانجات مزبور وارد شوند وهمچنین آن‌نوع دارو ویا فرآورده‌های‌شیمیائیکه ماده اولیه و ضروری برای ساختن داروهای آماده مذکور باشند و توسط همان کارخانجات منحصراً برای همین منظور وارد شوددرصورتیکه دارو معافیت‌داشته باشد مشمول معافیت گمرکی خواهندشد .

۳٤ ـ بمنظور اینکه‌مصنوعات داخلی بتواند باکالاهای‌مشابهی که از خارج وارد میشود رقابت کنددولت‌مجازاست به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن حقوق گمرکی مربوط بمواد اولیه‌وقطعات‌ماشین‌آلات صنعتی و کشاورزی‌ودستگاههای الکتریکی ووسایل حمل‌ونقل که‌کارخانجات مزبور بکشوروواردودرآن کارخانه‌ها تکمیل ویاسوار میشود میزان لازم تخفیف داده و یابکلی معاف‌نماید.

تبصرهٔ ۱ ـ کالا و اجناسی که بموجب قوانین مخصوص‌یابموجب بندهای ۱ تا ۵و۱۹ تا ۲۳ و ۲۷ تا۳۱ و ۳٤ این‌ماده بامعافیت مرخص‌میشود درصورتیکه قبل از انقضاء دهسال از تاریخ ترخیص آن بدیگری واگذارشود بهر عنوان که باشد بایدحقوق وعوارض گمرکی‌آن قبل‌ازواگذاری تأدیه‌شود .

اشخاص یامؤسساتیکه ازاین معافیت هااستفاده کرده یامیکنند موظفندقبل ازواگذاری اجناس بدیگری آنشخص را بگمرك معرفی و قبل از رؤیت پروانه گمرکی اجناس مزبورازتحویل آن خود داری کنند واشخاصی که کالاهای فوق بآنان واگذار میشود مکلفند قبل از تحویل گرفتن آنها باداره گمرك مراجعه وتشریفات قانونی مربوط بترخیص کالا را انجام دهند وسند گمرکی دریافت وسپس اقدام بتصرف کالا نمایند .

هر گاه فروشندگان کالای واگذارشده را بدون انجام تشریفات بالاوپرداخت حقوق وعوارض گمرکی بتصرف خریدار بدهند عمل آنان قاچاق محسوب استو طبق مقررات قانون کیفر مرتکبین قاچاق باآنان رفتارخواهد شد.

مدت مقرردراین تبصره درمورد اتومبیلهای سواری که توسط نمایندگان سیاسی خارجه مقیم ایران بامعافیت وارد وبدیگری واگذارشود بشرط رعایت معامله متقابله نسبت بنمایندگان سیاسی ایراندرآن کشورهاپنج سال خواهدبود.

اداره گمرك میتواند درموارد فوق بتناسب فرسودگی کالا ازحقوق و عوارض تخفیف دهد .

تبصرهٔ ۲ - موضوع معافیت مذکور در بندهای ۲۱ - ۲۷ -۲۸ -۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ منحصراً برای سال ۱۳۳۷ میباشد وازاول سال ۱۳۳۸ طبق قانون بودجه سال ۱۳۳۷ رفتارخواهد شد .

مادهٔ ۲۱ـ علاوه برکالاهائیکه بموجب جدول و تعرفه گمرکی ضمیمه اینقانون ویا طبق سهمیه اقتصادی سالیانه ورود آنها غیرمجاز استکالاهای مشروح ذیل نیز ممنوع میباشد :

۱- اسلحه گرم وسردجنگی وشکاری ازهرقبیل مگرباجازه مخصوص دولت

درهرمورد .

۲ ـ باروت ـ چاشنی ـ فشنك گلوله ـ دینامیت وسایر مهمات جنگی‌ومواد محترقه (باستثنای فشنگهای مخصوص‌آتش نشانی) جزبااجازه مخصوص دولت در هرمورد .

تبصره ـ قبول رژیم‌کالاهای‌انتقالی (ترانسبردمان) درمورد اسلحه‌ومهمات وهمچنین تریاك خارجی ممنوع است مگربااجازه مخصوص دولت .

۳ ـ دستگاههای عکاسی وفیلمبرداری که درهواپیما بکارمیرود جزبااجازه مخصوص دولت درهرمورد.

٤ـ ورودد‌ستگاههای فرستنده وتلگراف وتلفن وبی سیم وآلات متعلق‌بآنها باستثنای آنچه که برای رفع حوائج بی سیم دولت ایران لازم باشد یامـؤسسات متفرقه بموجب اجازه رسمی وزارت پست وتلگراف وتلفن واردنمایند .

۵ـ صفحات گرامافون ونوارهای‌ضبط صوت پرشده‌ـ کتاب ـ مجله ـ روز نامه وهرنوع نوشته ومطبوعات وصور وعلاماتی که مخالف نظم‌عمومی و یامخالف اصول مذهب رسمی کشوروحسن‌اخلاق‌باشد (بتشخیص وزارت کشور یاوزارت فرهنك‌یا شهربانی یا اداره کل انتشارات ورادیو) .

٦ ـ اجناسی که روی خود آنها یاروی لفاف معمولی آنها نشانی ونام‌بنگاه یا شعاریامشخصات دیگری باشد که موجبات اغفال نسبت بسازنده یا خواص و یا مشخصات اصلی اجناس نامبرده را فراهم نماید .

۷ـ کالاهائی که دارای‌نشان شیروخورشید ویا پرچم‌ایران باشد (مگراینکه وارد کننده آن دولت باشد) وهمچنین مدال ودکمه‌های فلزی مشابه مسکوکات کشور.

۸ ـ اسکناسهای خارجی که در کشورمبدأ ازجریان‌قانونی خارج شده‌است وهمچنین اسکناس ـ تمبرونوارچسب‌هـای تقلبی وساختگی .

۹ ـ بلیط لاطار .

تبصره ـ ازتاریخ تصویب این‌قانون کلیه قوانین که درباره ممنوعیت ورود کالاهای خارجی موجوداست ملغی میباشد .

مادهٔ ۲۲ ـ دولت میتواند باصدورتصویبنامه ترانزیت یاکابوتاژ هرکالائی را باقتضای مصالح اقتصادی یاامنیت عمومی محدود یامقید بشرایطی بنماید .

مادهٔ ۲۳ ـ دربارشاهنشاهی مشمول‌مقررات مربوط به ممنوعیتهای ورودی گمرکی نمیباشد .

مادهٔ ۲۴ ـ رؤسای مأمورین سیاسی نیزبشرط معامله‌متقابله حق‌دارنداشیاء ممنوعه را برای مصارف خود یا اعضای سیاسی خود یا تشخیص و گـواهی وزارت امورخارجه مستقیماً بنـام خود وارد کند ولی واگذاری این قبیل‌اشیاء بدیگران بهرعنوان مطلقاً ممنوع است ـ درصورت انتقال طبق تبصره یك ذیل‌ماده ۲۰رفتار خواهد شد .

فصل‌پنجم ـ مقررات مختلفه

مادهٔ۲۵ـکالاهائیکه بگمرك تحویـل شده است در صورتیکه مفقود شود یاخسارتی بدان وارد آید بهای تمام شده آن و درصورت خسارت دیدگی غرامت معادل میزان‌خسارت وارده‌ازطرف گمرك بصاحب مال‌پرداخت خواهدشد مگردر مواردیکه فقدان یاخسارت ناشی‌از کیفیت خودکالا یابدی‌باربندی‌یاانقلابات‌جوی یا سوانح طبیعی یاقوه قهریه (فورس ماژور) باشد مسئولیت نقصان طبیعی یا فاسد شدن جنس درصورتیکه مربوط بعمل گمرك نباشد متوجه گمرك نخواهد بود .

تبصره ـ جبران خسارت صاحب مال ازطرف گمرك رافع مسئولیت‌از انبار ـ

داران و مأمورین مربوطه گمرك نخواهد بود .

مادهٔ۲۶ـ واردکنندگان کالا میتوانند نقل کالای خود را بانبار اختصاصی ملکی یا استیجاری خود از گمرك تقاضا نمایند . ادارگمرك میتواند تقاضای صاحب مال را باشرایط تضمینی بپذیرد .انبارهای اختصاصی بایددارای استحکام کافی بوده و حائز شرایطی که درآئین نامه گمرکی برای اینگونه انبارها تعیین میشود .

تبصره ـ مسئولیت فقدان یا نقصان یا آسیب دیدگی کالا درانبارهای اختصاصی متوجه گمرك نیست وصاحب مال مکلف است بشرط آنکه محرز گردد سوء نیتی در بین نبوده کلیه حقوق و عوارض متعلقه بکالاهای مفقود و یا آسیب دیده را فوراً بپردازد ودرغیر این صورت کالای مفقود یا کسری قاچاق محسوب خواهدشد .

مادهٔ۲۷ـ کالاهائیکه بعنوان ترانزیت و ورودموقت یاکابوتاژ بگمرك اظهار شده است هر گاه درعرض مهلت مقرر از کشور باطلاع گمرك خارج یا بکشوروارد نگردد این عمل درموردکالاهای مجاز تخلف ازمقررات گمرکی ودرمورد کالاهای غیرمجاز یاممنوع الورودیاممنوع الصدورقاچاق محسوب میشودمگرآنکه بامدارك کافی مسلم گردد که عدم خروج کالا از کشور (درمورد ترانزیت) یاعدم ورود کالا بکشور (در مورد کابوتاژ) معلول قوه قهریه (فورس ماژور)بوده است یا آنکه عین کالابدون هیچگونه دخل وتصرف بگمرك تحویل شود ودراین صورت نسبت بکالا طبق آئین نامه گمرکی رفتار خواهد شد .

مادهٔ۲۸ـ طرز عمل نسبت بورود و خروج بسته های پیك سیاسی درآئین نامه گمرکی تعیین خواهد شد .

مادهٔ۲۹ـ تنها مرجع حل اختلافات در تشخیص نوع کالا وتطبیق مشخصات

آن با مندرجات تعرفه گمرکی وسایر اختلافات ناشی از اجرای مقررات گمرکی کمیسیون دائمی تعرفه است رأی وتشخیص این کمیسیون در مواردیکه مابه‌التفاوت موضوع اختلاف دویست‌وپنجاه هزار ریال یا کمتر باشد قاطع خواهدبود .

درمواردیکه مابه‌التفاوت ازدویست‌وپنجاه‌هزار ریال تجاوز کندوطرف نسبت بآن معترض باشد میتواند درعرض مدت یکماه ازتاریخ ابلاغ رأی کمیسیون دائمی تعرفه تقاضای تجدیدنظر نماید .

این تقاضا در کمیسیون متشکل ازرئیس دیوان محاسبات ـ مدیر کل بانك ملی ایران یا یکی از معاونین بانك ـ مدیر کل بانك بازرگانی یا مدیر کل وزارت صنایع ومعادن (بسته بموضوع آن) نماینده اطاق بازرگانی تهران ـ مدیر کل گمرك یا معاون او رسیدگی میشود و رأی صادره این کمیسیون قاطع خواهد بود .

تبصره ـ طرز تشکیل ومحل انعقاد کمیسیون دائمی تعرفه و کمیسیون تجدید نظر و نحوهٔ رسیدگی باختلافات مذکور بالا در آئین‌نامه گمرکی تعیین خواهد شد .

مادهٔ ۳۰ ـ درمواردیکه کالا در حین‌حمل از مبدأ تا مرز ایران یا درمدت توقف در انبارهای گمرك ضایع یا فاسد شده‌باشد صاحب کالا یانماینده اومیتواند تقاضای اعاده بخارجه یا نابود ساختن آن کالا را بدون پرداخت حقوق و عوارض ورودی (باستثنای حق باربری) بنماید ویا تقاضا کند قسمت سالم را ازقسمت‌فاسد تفکیك نموده و فقط حقوق و عوارض قسمتی که سالم‌وبی‌عیب تشخیص و از گمرك مرخص میشود بپردازد درصورتیکه تفکیك قسمت سالم از فاسد مقدور نباشد گمرکخانه ورودی میتواند بنابتقای‌صاحب مال و یا اجازه‌اداره کل گمرك‌بنسبت فساد و تباهی وارد بآن کالاتخفیفی درحقوق گمرکی وحق‌انحصاروسایرهزینه‌های

ورودی (باستثناء حق باربری) اعطاء نماید .

مادهٔ ۳۱ ـ حق انحصار داخلی قند و شکر ومواد قند دار وارده بکشور و همچنین عوارض بندری وبهداری بشرح زیر دریافت خواهدشد :

۱ ـ حق انحصارقندوشکر	یك کیلو	۱/۲۵	ریال
۲ ـ حق انحصارموادقنددارای بیش ازچهل درصد	»	۲/۰۰	»
۳ ـ عوارض بهداری بندر	یك تن	۵/۰۰	»
٤ ـ عوارض بندری درشمال	»	۲٤/۰۰	»
۵ ـ عوارض بندری درجنوب	»	۱۵/۰۰	»

تبصره ـ سایر حقوق انحصاری که ازطرف گمرك وصول میشده تازمانیکه مجوز دریافت حقوق مزبور بقوت خود باقی است دریافت خواهدشد .

مادهٔ ۳۲- دو درهزاراز مجموع حقوق وهزینه‌های گمرکی وغیر گمرکی (باستثنای حق بیمه و عوارض شهرداری) که بوسیله گمرك وصول میشود برای پاداش کارمندان و کارکنان گمرك که درپیشرفت امور گمرك مؤثر بوده‌اند تخصیص داده میشود که ماهیانه از در آمد وصولی برداشت وبتشخیص مدیر کل گمرك تقسیم شود .

مادهٔ ۳۳ ـ اینقانون از تاریخ تصویب بموقع اجرا گذاشته میشود و شامل کالاهائیکه در تاریخ اجرای این قانون در گمرکخانه هاموجود میباشد و حقوق گمرکی آنها تأدیه نشده است خواهد بود .

مادهٔ ۳۴- ازتاریخ اجرای این قانون لایحه قانونی مصوب ششم تیرماه ۱۳۳٤ کمیسیون مشترك مجلسین و همچنین قوانین مشروحه ذیل ملغی میگردد :

۱ـ لایحه قانونی تعرفه گمرکی مصوب ۱۲ مردادماه ۱۳۲۹ وهمچنین قوانین

مذکور در ماده نهم لایحه قانونی مزبور .

۲ ـ ماده هشتم قانون متمم بودجه ۱۳۱٤ راجع بانحصار کالای اتومبیل .

۳ ـ ماده ۳۵ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۲

٤ ـ تبصره چهار ماده هشتم قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ .

مادهٔ ۳۵ ـ مقررات اجرائی این قانون بموجب آئین نامه ایکه از طرف وزارت گمرکات و انحصارات تهیه و بتصویب کمیسیونهای گمرکات و انحصارات و بازرگانی و دادگستری مجلسین خواهد رسید تعیین میگردد .

تبصره ـ وزارت گمرکات و انحصارات مکلف است آئین نامه مذکور در این ماده را از تاریخ تصویب این قانون منتهادر ظرف ۱۵ روز تهیه و بکمیسیون گمرکات و انحصارات و بازرگانی تقدیم نماید و اداره کل گمرك مجاز است آئین نامه مذکور را موقتاً تا تصویب نهائی بموقع اجرا بگذارد .

مادهٔ ۳۶ ـ وزارت گمرکات و انحصارات و دادگستری مأمور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برسی و شش ماده و یك تبصره و جدول ضمیمه است در جلسه روز سه شنبه دهم تیر ماه یکهزار و سیصد و سی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۳/۱۹ بتصویب مجلس سنا رسیده است

طبقه بندی فصل‌های تعرفه‌گمرکی

فصل یکم

حیوانات زنده و مواد حیوانی — **شماره‌تعرفه**

بخش ۱ ـ حیوانات زنده (باستثناءِ ماهی‌ها وقشرداران و صدفداران) ۱ تا ۱۲

بخش ۲ ـ گوشت ۱۳ تا ۱۸

بخش ۳ ـ ماهی‌ها و قشرداران و صدف داران ۱۹ تا ۲۱

بخش ۴ ـ شیر ولبنیات ـ تخم مرغ ـ عسل ۲۲ تا ۲۸

بخش ۵ ـ مواد اولیه و سایر محصولات خام حیوانی ۲۹ تا ۳۹

فصل دوم

محصولات نباتی

بخس ٦ ـ گیاههای زنده و محصول گلکاری ٤٠ تا ٤٤

بخش ۷ ـ سبزیجات ـ گیاه ـ ریشه و پیازهای خوراکی ٤٥ تا ٥٣

بخش ۸ ـ میوه‌های خوراکی ٥٤ تا ٦٢

بخش ۹ ـ قهوه ـ چای ـ ادویه جات ٦٣ تا ٦٧

بخش ۱۰ ـ غلات ٦٨ تا ٧٤

بخش ۱۱ ـ اقسام آرد ـ مالت ـ نشاسته ٧٥ تا ٨٢

بخش ۱۲ ـ دانه ومیوه‌های روغن‌دار ـ دانه‌وبرزها ومیوه‌های مختلف ـ گیاههای صنعتی و داروئی ـ کاه وعلوفه ٨٣ تا ٩١

شماره تعرفه

بخش ۱۳ ـ مواد اولیه برای رنگرزی و دباغی ـ صمغ‌ها ـ انگم و سایر شیره و عصاره‌های نباتی ۹۲ تا ۹۴

بخش ۱۴ ـ مواد گیاهی قابل بافت و تراش پذیر و سایر مواد اولیه و محصولات خام نباتی ۹۵ تا ۹۹

فصل سوم

مواد چرب ـ چربی ـ روغن و مشتقات آن ـ چربیهای خوراکی تهیه شده ـ موم حیوانی یا نباتی

بخش ۱۵ ـ مواد چرب ـ چربی ـ روغنها و مشتقات آن ـ چربیهای خوراکی آماده شده ـ موم حیوانی یا نباتی ۱۰۰ تا ۱۱۵

فصل چهارم

خوراکیها ـ نوشابه ـ آبگونهای الکلدار ـ سرکه ـ توتون و تنباکو

بخش ۱۶ ـ فرآورده های گوشت و ماهی و قشردارها و صدفدارها ۱۱۶ تا ۱۲۱

بخش ۱۷ ـ قند و شکر و شیرینی ۱۲۲ تا ۱۲۶

بخش ۱۸ ـ کاکائو و فرآورده‌های آن ۱۲۷ تا ۱۳۲

بخش ۱۹ ـ خوراکیهای ساخته شده از آرد و یا نشاسته ۱۳۳ تا ۱۳۶

بخش ۲۰ ـ سبزیجات و میوه‌جات و گیاهها ـ ساخته یا آماده‌شده ۱۳۷ تا ۱۴۴

بخش ۲۱ ـ فرآورده های خوراکی گوناگون ۱۴۵ تا ۱۵۰

بخش ۲۲ ـ نوشابه ـ آبگونهای الکلی و سرکه ۱۵۱ تا ۱۶۱

بخش ۲۳ ـ آخال و تفاله صنایع خوراکسازی ۱۶۲ تا ۱۷۰

بخش ۲۴ ـ توتون و تنباکو ۱۷۱ و ۱۷۲

فصل پنجم

مواد کانی — **شماره تعرفه**

بخش ۲۵ ـ نمك ـ گوگرد ـ خاك ـ سنگ ـ آهك وسیمان ۱۷۳ تا ۱۹٤

بخش ۲٦ ـ کلوخه های کانی ـ جوش ـ خاکستر ۱۹۵ تا ۱۹۸

بخش ۲۷ ـ سوختهای کانی ـ روغنهای کانی ومواد قیری و محصولات تقطیر آنها ۱۹۹ تا ۲۱۱

فصل ششم

مواد شیمیائی وداروئی ـ رنگ و ورنی ـ عطریات ـ صابون ـ شمع وهمانند ـ چسب وژلاتین ـ مواد محترقه ـ کود

بخش ۲۸ ـ موادشیمیائی وداروئی ۲۱۲ تا ۲۹۲

بخش ۲۹ ـ محصولات شیمیائی آماده و محصولات دیگر برای سینماتوگرافی وعکاسی ۲۹۳ تا ۲۹۷

بخش ۳۰ ـ عصاره‌های دباغی ورنگرزی ـ رنگها ـ سیکاتیف‌ها ورنی‌ها ـ بتونه‌ها ـ مرکب ـ مداد ومغز مداد ۲۹۸ تا ۳۱٤

بخش ۳۱ ـ روغنهای اسانسی واسانسها ـ مواد معطر مصنوعی وعطریات ۳۱۵ تا ۳۱۹

بخش ۳۲ ـ صابون ـ شمع وسایر فرآورده هائیکه ازروغن ـ از چربی یاازموم تهیه میشود واشیاء همانند ۳۲۰ تا ۳۲۵

بخش ۳۳ ـ کازئین ـ آلبومین ـ ژلاتین ـ چسب وآهار ۳۲٦ تا ۳۳۳

بخش ۳۴ ـ مواد قابل انفجار ـ آتش‌بازی ـ کبریت و اشیاء شماره تعرفه
دیگر ساخته‌شده ازمواد قابل اشتعال ۳۳٤ تا ۳٤۱
بخش ۳۵ ـ کود ۳٤۲ تا ۳٤۷

فصل هفتم

پوست ـ چرم ـ پوستهای نرم و مصنوعات آنها

بخس ۳٦ ـ پوست و چرم ۳٤۸ تا ۳۵۷
بخش ۳۷ ـ اشیاء ساخته‌شده ازچرم ازپوست ۳۵۸ تا ۳٦۵
بخش ۳۸ ـ پوستهای نرم ۳٦٦ تا ۳٦۸

فصل هشتم

کائوچو واشیاء ساخته شده ازآن

بخش ۳۹ ـ کائوچو واشیاءساخته‌شده‌ازآن ۳٦۹ تا ۳۷۹

فصل نهم

چوب ـ چوب پنبه واشیاء ساخته‌شد ازآنهامصنوعات ازموادقابل بافت

بخش ۴۰) چوب واشیاءِ چوبی ۳۸۰ تا ٤۰۵
بخش ۴۱ ـ چوب پنبه ومصنوعات آن ٤۰٦ تا ٤۱۰
بخش ۴۲ ـ مصنوعات نی ـ جگن و گیاههای دیگر همانند
قابل‌بافت ٤۱۱ تا ٤۱٤

فصل دهم

کاغذ ومتفرقات آن — **شماره تعرفه**

بخش ۴۳ ـ موادیکه برای ساختن کاغذ بکارمیرود ۴۱۵ و ۴۱۶

بخش ۴۴ ـ مقواو کاغذواشیاء ساخته‌شده ازمقوا یاازکاغذ ۴۱۷ تا ۴۳۵

بخش ۴۵ ـ کتاب ومحصولات چاپ ۴۳۶ تا ۴۴۰

فصل یازدهم

مواد نسجی ومصنوعات آن

بخش ۴۶ ـ ابریشم ـ لاس و کج‌ابریشم- ابریشم مصنوعی والیاف نسجی مصنوعی ـ رشته‌های فلزی ۴۴۱ تا ۴۹۲

بخش ۴۷ ـ پشم ـ کرك ـ مو ۴۹۳ تا ۵۱۷

بخش ۴۸ ـ پنبه ۵۱۸ تا ۵۴۰

بخش ۴۹ ـ کتان ـ شاهدانه ـ کنف ـ رامی ومواد نسجی نباتی دیگر ۵۴۱ تا ۵۶۱

بخش ۵۰ ـ اوات ها ـ نمد ـ طناب و اشیاءِ ساخته شده از طناب ـ منسوجات مخصوص و اشیاء فنی ۵۶۲ تا ۵۷۹

بخش ۵۱ ـ پارچه و اشیاء کشباف(Bonneteries)ساده یا کشدار ۵۸۰ تا ۵۸۳

بخش ۵۲ ـ لباس‌رو ـ جامه(Lingeries)وسایر اشیاء مهیا ۵۸۴ تا ۵۹۷

بخش ۵۳ ـ ژنده ـ کهنه ۵۹۸ و ۵۹۹

فصل دوازدهم

کفش ـ کلاه ـ چتر ـ عصا و اشیاء تزئینی (مد) **شماره تعرفه**

بخش ۵۴ ـ کفش (انواع آن) ۶۰۰ تا ۶۰۶

بخش ۵۵ ـ کلاه وکاسکت ۶۰۷ تا ۶۱۶

بخش ۵۶ ـ چتر ـ عصا ۶۱۷ تا ۶۲۱

بخش ۵۷ ـ پرهای زینتی آماده واشیاء ساخته شده ازپر ـ گل‌مصنوعی اشیاء ساخته شده از موی انسان ـ بادبزن ۶۲۲ تا ۶۲۷

فصل سیزدهم

مصنوعات از سنگ و از مواد معدنی دیگر ـ محصولات صنعت فخاری ـ شیشه و مصنوعات شیشه‌ای

بخش ۵۸ ـ اشیاء ساخته شده از سنگ و موادکانی‌دیگر ۶۲۷ تا ۶۴۵

بخش ۵۹ ـ محصولات سرامیکی (Produits Céramiques) (فخاری وچینی سازی) ۱۴۶ تا ۶۶۲

بخش ۶۰ ـ شیشه ومصنوعات شیشه‌ای ۶۶۳ تا ۶۸۱

فصل چهاردهم

مروارید اصل ـ سنگهای گرانبها ـ فلزات گرانبها ـ اشیاء ساخته شده ازمواد نامبرده ـ مسکوک

بخش ۶۱ ـ مرواریداصل ـ سنگهای گرانبها ـ فلزات گرانبهاواشیاء ساخته شده از آنها ۶۸۲ تا ۶۹۲

بخش ۶۲ ـ مسکوک ۶۹۳ تا ۶۹۵

فصل پانزدهم

فلزات معمولی ومصنوعات آنها — **شماره تعرفه**

بخش ۶۳ ـ آهن ـ چدن ـ پولاد ۶۹۶ تا ۷۵۵

بخش ۶۴ ـ مس ۷۵۶ تا ۷۶۹

بخش ۶۵ ـ نیکل ۷۷۰ تا ۷۷۳

بخش ۶۶ ـ آلومینیوم ۷۷۴ تا ۷۸۴

بخش ۶۷ ـ سرب ۷۸۵ تا ۷۸۹

بخش ۶۸ ـ روی ۷۹۰ تا ۷۹۳

بخش ۶۹ ـ قلع ۷۹۴ تا ۷۹۹

بخش ۷۰ ـ فلزات معمولی دیگر و همجوشهای آنها ۸۰۰ و ۸۰۱

بخش ۷۱ ـ اشیاءِ گوناگون ساخته شده‌از فلزات‌معمولی که درجای دیگر گفته نشده و مشمول‌عنوان دیگر تعرفه نشود ۸۰۲ تا ۸۱۹

فصل شانزدهم

ماشین آلات ودستگاهها ـ اسباب ولوازم برق

بخش ۷۲ ـ دیگ بخار ـ ماشین آلات ـ دستگاه و آلات‌میکانیکی وقطعات منفصله آنها ۸۲۰ تا ۸۵۸

بخش ۷۳ ـ ماشین آلات و دستگاههای برقی و اشیائیکه در مصارف الکتروتکنیکی بکاربرده میشود و قطعات‌منفصله آنها ۸۵۹ تا ۸۷۸

فصل هفدهم

لوازم حمل‌ونقل

بخش ۷۴ ـ وسائط نقلیه چرخ‌دار برای راه‌آهن ـ لوازم راه‌آهن ولوازم

شماره تعرفه

تراموای ۸۷۹ تا ۸۸۸

بخش ۷۵ـ اتومبیل ـ چرخ وعرابه‌های دیگر ۸۸۹ تا ۸۹۹

بخش ۷۶ـ هواپیما و کشتی ۹۰۰ تا ۹۰۷

فصل هیجدهم

اسباب و دستگاههای علمی ودقیق ـ ساعت ـ آلات موسیقی

بخش ۷۷ـ اسباب و دستگاههای اپتیك ـ سنجش ـ آلات دقیق‌وسایر اسباب و دستگاههائیکه در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ۹۰۸ تا ۹۲۷

بخش ۷۸ـ ساعت ۹۲۸ تا ۹۳۵

بخش ۷۹ـ آلات موسیقی ۹۳۶ تا ۹۵۰

فصل نوزدهم

اسلحه و مهمات

بخش ۸۰ـ اسلحه ۹۵۱ تا ۹۵٤

بخش ۸۱ـ مهمات ۹۵۵و ۹۵۶

فصل بیستم

کالا و محصولات مختلف که مشمول عنوان‌دیگر تعرفه نشود

بخش ۸۲ـ مصنوعاتیکه در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ازمواد تراش پذیر یاقالب‌پذیر طبیعی یامصنوعی ۹۵۷ تا ۹۶۷

بخش ۸۳ـ جاروب ـ ماهوت‌پاك کن ـ فرچه ـ مسواك ـ قلم‌مو ـ غربال و الك ۹۶۸ تا ۹۷۳

شماره‌تعرفه

بخش ۸۴ـ بازیچه ـ اسباب‌بازی ـ اشیاء برای تفریح یا ورزش ۹۷٤ تا ۹۸۰

بخش ۸۵ـ تکمه ـ قلم‌ها (Port Plumes) غلاف مداد

(Porte Crayons) لوازم تدخین ۹۸۱ تا ۹۸۵

فصل بیست و یکم

هنر های زیبا و اشیاءِ کلکسیون

بخش ۸۶ـ هنرهای زیبا و اشیاءِ کلکسیونی ۹۸۶ تا ۹۹۱

مقررات مقدماتی

۱ ـ اشیائیکه ازموادمختلفی ترکیب‌یافته باشد وبرای آن‌اشیاءِ طبقه‌بندی بخصوصی تعیین نگردیده باشد تابع تعرفه‌بندی آن‌ماده‌ای خواهد بود که ازلحاظ صورت ظاهر آن اشیاءِ ویا از حیث مصرف آنهانسبت بمواد دیگری که درساخت آن بکار برده شده برتری داشته باشد .

برای اجرای منظور بالا وجود موادیکه دراشیاء مذکور بمقادیر ناچیزی بکار رفته‌وتأثیراساسی در وضع ظاهر اشیاءِ یاخواص آنها نداشته‌باشد طرف توجه قرار نمیگیرد .

۲ـ اشیائیکه قسمتهای مختلف آنها جزء لاینفك یکدیگر نبوده وفقطدر موقع مصرف آنها آن قسمتها داخل یکدیگر یاروی یکدیگر و یا بموازات یکدیگر قرارمیگیردمانند اشیاءِ مرکب بمعنی جمله یك بالا تلقی نمیشود بلکه

هر قسمت از اشیاء مزبور علیحده برحسب نوع موادیکه درساخت آن بکار رفته طبقه بندی میشود .

۳ ـ جزدر موارد استثنائی که مخصوصاً پیش‌بینی شده باشد قطعات‌مجزائی که برای تشکیل یك شیٔ واحد وارد میشود و لو مختلف‌الجنس هم باشد وقتیکه باهم واردمیشود تابع تعرفه‌بندی همان شیٔ کامل خواهد بود ولو اینکه در بسته های جداگانه بسته بندی‌شده باشد وفقدان بعضی از قطعات غیراساسی‌مانع‌اجراء این دستور نخواهد بود .

٤ ـ اشیائیکه باوجود مرکب بودن ازچندین ماده برطبق قواعد عمومی یا خصوصی مندرج درتعرفه مشمول تعرفه بندی بخش یاقسمت اشیاء ساخته شده‌از یك ماده تنها میگردد باید در همان شماره ای طبقه بندی شود که برای اشیاء ساخته شده ازیك ماده تنها پیش بینی شده است ولواینکه درآن شماره مرکب بودن آن اشیاء از مواد دیگری اصلا پیش بینی نشده یا بطورناکاملی پیش بینی شده باشد.

٥ ـ وجود علامت‌کارخانه یا نام سازنده یا فروشنده یا تعیین کشور مبدأ یا مشخصات همانند دیگردر روی اشیاء که جنبه زینت نداشته باشد قابل‌توجه‌نبوده وتأثیری درطبقه بندی محصولات ساخته نخواهد داشت .

٦ ـ مقررات پنجگانه بالا دستورعمومی واصل‌کلی برای اجرای مندرجات تعرفه است مگراینکه دربعضی ازفصول تعرفه شرایط وطبقه بندیهائی مغایر این اصول‌پنجگانه بصراحت‌ذکرشده‌باشد.

جدول تعرفه

ضمیمهٔ

قانون تعرفه گمرکی

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	فصل یکم ـ حیوانات زنده و مواد حیوانی		
	بخش یك ـ حیوانات زنده		
	(باستثناءِ ماهیها و قشرداران و صدفداران)		
۱	**اسب ـ مادیان ـ کره‌اسب**	عدد	بخشوده
۲	**الاغ ـ قاطر ـ کره‌الاغ ـ کره قاطر**	«	«
۳	**گاو ـ گاومیش ـ گوساله**	«	«
٤	**قوچ ـ میش ـ بره**	«	«
٥	**بز ـ بزغاله**	«	«
٦	**خوك :**		
	الف ـ بچه خوك	«	۱۰۰
	ب ـ خوك	«	۲۰۰
۷	**خرگوش اهلی**	«	۲۰
۸	**پرندگان خانگی**	کیلو	بخشوده
	تبصره ـ کبوترهای اهلی ونامه‌برمشمول شماره۸میشود		
۹	**شکارهای چرنده و پرنده**	«	«
۱۰	**سگ**	ازروی‌ارزش	۳۰ درصد
۱۱	**زنبور عسل**	کیلو	بخشوده
۱۲	**حیوانات زنده‌که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ شتر و بچه شتر	عدد	«
	ب ـ سایر حیوانات و سایر پرندگان	«	«

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش دو ـ گوشت		
۱۳	**گوشت قصابی :** **گوشت گاو ـ گاومیش ـ گوساله ـ گوسفند ـ بره ـ بز ـ بزغاله ـ خوك و بچه‌خوك (جز پیه‌خوك (Lars) ـ اسب ـ تازه یاسرد شده و یامنجمد** **تبصره ـ** حیوانات کشته و امعاء و احشاء خوراکی آن‌که جداگانه وارد شود مشمول شماره ۱۳ میگردد	کیلو	۱۰
۱۴	**پرندگان خانگی کشته** **تبصره ـ** جگر تازه پرندگان مشمول همین شماره میباشد	«	۱۰
۱۵	**شکارهای کشته چرنده و پرنده**	«	۱۰
۱۶	**سایر گوشتهای تازه ـ سردشده منجمد ـ (جز پیه خوك)**	«	۱۰
۱۷	**پیه خوك ـ تازه نمك زده ـ خشك کرده ـ دودی یا آماده شده بنحو ساده دیگر**	«	۲۵
۱۸	**گوشتهای نمك زده ـ خشك کرده ـ دودی پخته یا آماده شده بنحو ساده دیگر** **تبصره ـ** گوشتهائیکه برای محفوظ ماندن ازنفوذهوا درقوطیها یا هر نوع ظرف ویا محفظه وارد شود مشمول شماره ۱۸ نخواهد بود .	«	۲۵
۱۹	**بخش سه ـ ماهیها و قشرداران و صدفداران** **ماهی تازه (زنده یا غیرزنده) و ماهیهائیکه بنحوی از انحاء بحالت تازه نگاهداری شده است**	«	بخشوده

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۱	**ماهی نمك زده ـ خشك‌کرده یا دودی**	کیلو	بخشوده
	تبصره ـ ماهیهائیکه برای محفوظ ماندن ازنفوذ هوا در قوطی های حلبی یا درظروف شیشه‌ای یا سفالی یا در ظروف سربسته دیگری وارد شود مشمول شماره ۲۰ نخواهد بود .		
۲ و ۳ و ٤ و ٥	**صدفداران و قشرداران (میگو ـ خرچنگ ـ حلزون وهمانند) تازه حتی‌آب پزیانمکزده بخش چهار ـ شیرولبنیات ـ تخم‌مرغ‌ـعسل ـ شیر تازه خالص ـخامه‌گرفته یاخامه‌نگرفته ـ**	«	۱٥
٦	**شیر بریده ـ ماست ـ کفیر**	کیلوبا ظرف	بخشوده
	تبصره ـ شیر پاستوریزه ـ استرلیزه ـ یا پینونیزه نیز مشمول شماره ۲۲ میباشد .		
۷ و ۸	**سر شیر و خامه شیروخامه وسرشیر محفوظ ـ سفت ـ گرد ـ یا متراکم (غلیظ) یا بدون قند :**	«	«
	الف ـ شیر خشك (گرد)	«	«
۹	ب ـ سایر	«	۱۰
۱۰	**کره ـ تازه یا نمك‌زده و روغن**	«	۱٥
۱۱ و ۱۲	**پنیر از هرقبیل :**	«	بخشوده
	الف ـ پنیر سفید متعارفی تازه و کشك	«	۳۰
	ب ـ پنیرهای دیگر		
۱۳	**تخم پرندگان خانگی و پرندگان شکار :**	«	٥
	الف ـ با پوست	«	۲۰
	ب ـ بدون پوست ـ زرده تخم		
	تبصره ـ سفید تخم‌مرغ مشمول شماره ۳۲۷ میشود		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۲۸	**عسل طبیعی**	کیلوبا ظرف	۲۰
	بخش پنج ـ مواد اولیه و سایر محصولات خام حیوانی		
۲۹	**موی انسان ـ خام حتی شسته و یا چربی گرفته شده**	کیلو	۱۵
۳۰	**موی خوك وگراز**	«	۱۰
۳۱	**روده ـ بادکنك و شکنبه حیوانات ـ تازه ـ نمك‌زده یاخشك ـ شیردان گوساله ـ (پنیرمایه) حتی بریده و خشك‌کرده :**		
	الف ـ روده گوسفند و بز :		
	۱ ـ تازه یا نمك زده	«	۱۰
	۲ ـ خشك	«	۲۰
	ب ـ روده گاو:	«	۵
	۱ ـ تازه یا نمك زده	«	۱۰
	۲ ـ خشك		
	ج ـ روده‌های ضخیم (کپون):		
	۱ ـ تازه یا نمك زده	«	۱
	۲ ـ خشك	«	۳
	د ـ شیردان گوساله (پنیرمایه)	«	٤
	ه ـ بادکنك و شکنبه	«	۲
۳۲	**رگ وپی ـ خرده وآخال پوست دباغی‌نشده بادکنك ماهی ـ خون چهار پایان مایع یا خشك‌کرده**	«	۲
۳۳	**پر برای رختخواب وپر نرم ـ حتی‌پاك‌شده :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ پر نرم	کیلو	۲۰۰
	ب ـ سایر	«	۳۰
۲۴	**پوست پرندگان و قطعات پوست پرندگان ـ پر (غیر از پر رختخواب و پر نرم) :**		
	الف ـ پوست و قطعات پوست یا پر ـ خام یا از نظر حفظ آنها در اثنای حمل بطور ساده مهیا شده باشد	ازروی ارزش	۱۰۰ درصد
	ب ـ پر و بال برای زینت و پرهای دیگر خام یا پاک‌شده ـ ساقه پر	«	۱۰۰ درصد
۳۵	**استخوان ـ شاخ ـ سم ـ ناخن ـ چنگال ـ منقار ـ خام ولوبریده یا شکافته و یا پاك شده‌ولی کار نشده بانضمام‌خرده وآخال آنها**	کیلو	۵
۳۶	**عاج و دندانهای دیگر حیوانات ـ کاسه لاك پشت (Ecailles) صدف (Nacres) و گوش ماهیهای دیگر ـ استخوان نهنگ و ماهیهای بزرگ دیگر ـ مرجان و همانند ـ خام‌ولو بریده یا شکافته و یا پاك شده ولی کار نشده‌بانضمام‌گرد ـ خرده وآخال آنها :**		
	الف ـ کاسه لاك پشت ـ صدف‌وگوش‌ماهیهای دیگر	کیلو	بخشوده
	ب ـ سایر (عاج ـ مرجان و همانند)	ازروی ارزش	۵۰ در صد
۳۷	**اسفنج و ابر طبیعی ـ خام یا تهیه شده**	کیلوبالفاف	۲۵
۳۸	**کهرباخاکستری ـ جندبیدستر ـ مشك ـ غالیه ـ ذراریح ـ (کانتارید) و محصولات همانند**	ازروی ارزش	۵۰ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۳۹	**مواد حیوانی خام که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود بانضمام حیوانات مرده برای مصارف غیر خوراکی :**		
	الف ـ تخم نوغان	کیلو با قوطی	۱۰۰
	ب ـ نطفه زنده حیوانات	کیلو	بخشوده
	ج ـ سایر	ازروی ارزش	۵۰ در صد
	فصل دوم ـ محصولات نباتی		
	بخش شش ـ گیاههای زنده و محصولات گلکاری		
۴۰	**پیاز و ساقه زیرزمینی (Rhizomes)گل و**	کیلو	۴۰
۴۱	**نباتات قلمه و پیوند**	«	بخشوده
۴۲	**نباتات زنده (ریشه‌دار) :**		
	الف ـ نهال درختها و بوته‌های (Arbrisseaux) میوه و جنگلی همچنین درختها و بوته‌های میوه و جنگلی	«	«
	ب ـ نشای گل ونشای سبزی ـ نهال ودرختهای گل و سایر نباتات ریشه‌دار	«	۲۰
۴۳	**گل و غنچه برای دسته‌گل یا برای زینت ـ تازه ـ خشك ـ رنگشده ـ سفید شده یا تهیه شده بنحو دیگر**	«	۱۰۰
۴۴	**برگ ـشاخه ـ علف وخزه برای دسته‌گل یا زینت ـ تازه ـ خشك ـ رنگ شده ـ سفید شده یا تهیه شده بنحو دیگر**	«	۲۵

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش هفت ـ سبزیجات ـ گیاه و ریشه و پیازهای خوراکی		
	تبصره ـ کالاهای مندرج در این بخش اگر بمنظور جلوگیری از تباهی در موقع حمل و نقل در آب نمك یا در آب گوگردی و یا آبهای همانند وارد شود مشمول همین بخش خواهد بود مگر اینکه درظرف های سربسته ومحفوظ دیگر وارد شود .		
٤٥	**قارچ خوراکی و دنبلان**	کیلو	١٥
٤٦	**زیتون وکورز**	«	١٠
٤٧	**گوجه فرنگی**	«	٢
٤٨	**پیازـ موسیر ـ سیر**	«	١
٤٩	**سیب زمینی**	«	١
٥٠	**سبزیجات وگیاههای خوراکی دیگر ـ تازه ازقبیل مارچوبه ـ گل کلم ـ کلم پیچ وکلمهای دیگر ـ هویج ـ شلغم ـ چغندر ـ سالاد و ریشه های خوراکی همانند دیگر ـ لوبیا ـ باقلا ـ نخودوسبزیجات غلافدار دیگر ـ خیار ـ کدو ـ بادنجان ومحصولات همانند ـ اسفناج ـ کاهو ـ کاسنی و سبزیجات تازه ناگفته دیگر**	«	٢
٥١	**سبزیجات غلافدار خشك با یا بدون پوست ولپه آنها (لوبیا ـ باقلا ـ نخود ـ عدس ـ ماش و بنشن‌های دیگر)**	«	٤

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٥٢	**سبزیجات وگیاههای خوراکی دیگرمندرج درشماره ٥٠ بحالت خشك حتی خرد شده ـ سبزیجات وگیاههای خوراکی خشك دیگر از هـر نوع مخلوط به یکدیگر ولو اینکه برای خرده فروشی بسته بندی شده باشد**	کیلو	٤
٥٣	**ریشه مانیوك ـ ریشه اوروت وسایر ریشه‌های نشاسته‌دارهمانند ـ تازه یاخشك یاخرد شده**	»	٤
	بخش هشت ـ میوه خوراکی		
	تبصرهٔ ـ میوه‌های تازه‌مندرج دراین‌بخش حتی‌پوست کنده آن اگربه منظورجلوگیری ازتباهی در موقع‌حمل و نقل درآب‌نمك یا درآب‌گوگردی یا آبهای همانند وارد شود مشمول همین بخش خواهد بود مگر اینکه در ظرفهای سربسته و محفوظ دیگری وارد شود .		
٥٤	**میوه‌های مناطق‌گرمسیر :**		
	الف ـ خرمل	»	٢
	ب ـ موز ـ نارگیل ومیوه‌جات همانند ـ انبه تازه و خشك ـ آناناس و سایر میوه‌جات مناطق‌گرمسیر	»	١٠
٥٥	**مرکبات : نارنج ـ پرتقال ـ نارنگی ـ لیمو شیرین ـ لیموترش ـ بالنگ‌ومرکبات‌دیگر**	»	٣
٥٦	**انجیر :**		
	الف ـ تازه	»	١
	ب ـ خشك	»	٧

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرگی	
		یکه	میزان ـ ریال
٥٧	**انگور وکشمش :**		
	الف ـ انگور	کیلو	١
	ب ـ کشمش ـ مویز و سبزه	»	٥
٦٦	**بادام ـ فندق ـ گردو ـ شاه بلوط ومیوه‌جات همانند :**		
	الف ـ بادام :		
	١ ـ با پوست	»	٢
	٢ ـ مغز بادام	»	٨
	ب ـ فندق :		
	١ ـ با پوست	»	٥
	٢ ـ مغز فندق	»	١٠
	ج ـ گردو :		
	١ ـ با پوست	»	٥
	٢ ـ مغز گردو	»	١٠
	د ـ شاه بلوط	»	٥
	هـ ـ انواع دیگر :		
	١ ـ پسته	»	١٥
	٢ ـ مغز پسته	»	٣٠
	٣ ـ سایر :		
	یکم ـ با پوست	»	٥
	دوم ـ بدون پوست	»	١٠
٥٩	**سیب وگلابی و به ـ تازه**	»	٣
٦٠	**میوه‌جات هسته‌دار تازه از قبیل زرد آلو ـ هلو ـ شفتالو ـ شلیل ـ آلبالو ـ گیلاس ـ آلو ـ آلوچه و سایر میوه های هسته‌دار**	»	٢

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٦١	**میوه‌های خوراکی دیگر ـ تازه :**		
	الف ـ خربزه ـ هندوانه	کیلو	بخشوده
	ب ـ سایر میوه جات خوراکی تازه از قبیل توت ـ توت فرنگی ـ تمشك وتوتهای دیگر	«	٥
٦٢	**میوه‌جات مندرج در شماره های ٥٩ تا ٦١ خشك حتی پاره یا بریده شده**	«	٦
	بخش نه ـ قهوه ـ چای ـ ادویه جات		
٦٣	**قهوه :**		
	الف ـ خام	«	٣٠
	ب ـ بو داده و قهوه کوبیده	کیلوبا ظرف	١٠٠
٦٤	**چای :**		
	الف ـ چای سفید	کیلو	٤٥
	ب ـ چای سبز	«	٢٥
	ج ـ چای سیاه و اقسام دیگر چای	«	٢٥
	تبصره ـ چایهای بسته بندی شده حقوق گمرکی را با وزن لفاف‌کاغذی یا محفظه می پردازد .		
٦٥	**انواع فلفل :**		
	الف ـ فلفل سیاه نکوبیده	«	٢٠
	ب ـ فلفلهای دیگر نکوبیده	«	٣٥
٦٦	**وانیل**	«	٢٠٠
٦٧	**ادویه‌جات دیگر :**		
	الف ـ دارچین و گل دارچین	«	٧
	ب ـ میخك	«	٢٠
	ج ـ جوز بویا وریشه جوز	«	١٠
	د ـ زنجبیل	«	١٢

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
	هـ ـ اقسام هل	کیلو	٤٠
	و ـ زعفران	»	٥٠٠
	ز ـ زردچوبه	»	٨
	ی ـ لیمو خشك	»	٨
	ط ـ سایر	»	١٥
	تبصره ـ ادویه جات مندرج در شماره‌های ٦٥ و ٦٧ اگر بحالت کوبیده وارد شود دو برابر حقوق معینه را خواهد پرداخت .		
	بخش ده ـ غلات		
٦٨	**گندم**	»	بخشوده
٦٩	**چاودار** (Seigle)	»	»
٧٠	**برنج :**		
	الف ـ شلتوك حتی بطورخوشه	»	١
	ب ـ برنج و خرده برنج	»	١
٧١	**جو**	»	بخشوده
٧٢	**جو دو سر (آوان**Avoune)	»	»
٧٣	**ذرت**	»	»
٧٤	**ارزن وغلات دیگر**	»	»
	بخش یازده ـ اقسام آرد ـ مالت ـ نشاسته		
٧٥	**آرد غلات :**		
	١ ـ آرد برنج	»	٣
	٢ ـ آرد گندم آرد چاودار ـ آرد جو و جو دوسر ـ آرد ذرت و آرد غلات دیگر	»	بخشوده

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
٧٦	**بلغور و غلات پوست‌کنده :**			
	الف ـ بلغور گندم ـ بلغور جو وجو دو سر ـ بلغور ذرت و بلغور غلات دیگر	گیلو		بخشوده
	ب ـ بلغور غلات مذکور فوق در ظروف ویژه خرده فروشی	کیلو با ظرف		١٠
٧٧	**آرد بنشن و آرد میوه جات که درجای دیگر گفته نشده است**	کیلو		٤
٧٨	**سبوس و آخال که از بیختن یا از آرد کردن و یا از پوست‌کندن غلات و حبوبات میماند**	«	٥٠	ـ
٧٩	**آرد سیب زمینی (اقسام آن)**	«		٣
٨٠	**مالت**	«		٢
٨١	**عصاره مالت**	«		٦
٨٢	**نشاسته غلات و حبوبات ـ گلوتن** (Gluten). نشاسته گندم ـ نشاسته برنج ـ نشاسته غلات دیگر ـ نشاسته سیب‌زمینی ـ آرد ونشاسته مانیوك واروروت و ریشه های همانند ـ سایر نشاسته ها ـ سگودانه (Sagou) تاپیوکا(Tapioca) و گلوتن	«		٥
	بخش دوازده ـ دانه و میوه های روغن‌دار ـ دانه ـ برزها ومیوه‌های مختلف ـ گیاههای صنعتی وداروئی ـ کاه و علوفه			
٨٣	**دانه و میوه های روغن دار حتی خرد شده یا کوبیده :**			
	الف ـ تخم پنبه	«		بخشوده

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ بادام زمینی (آراشید) ـ تخم کرچك ـ تخم کتان و بزرك ـ تخم کنف ـ تخم خشخاش تخم کنجد ـ تخم آفتاب گردان ـ تخم منداب و سایر دانـه ها و میوه های روغن دار	کیلو	۳
۸٤	**دانه و میوه‌های ویژه کشت :**		
	الف ـ تخم چغندر	«	بخشوده
	ب ـ تخم اسپرس ـ تخم یونجه ـ تخم شبدر	«	۲
	ج ـ تخم چمن	«	۳۰
	د ـ تخم سبزیجات	«	۵
	هـ ـ تخم گل	کیلو یا لفاف	۸۰۰
	و ـ برزهای دیگر	کیلو	۷
۸۵	**چغندر قند ـ حتی بریده یا خشك شده**	«	۱
۸٦	**ریشه کاسنی ـ سبز یا خشك شده یا خرد شده بو نداده**	«	۱۰
۸۷	**رازك ـ گل رازك و گرد گل رازك**	«	۲۰
۸۸	**گیاه و اجزاء گیاه و دانه و میوه‌هائی که در عطرسازی مصرف شود و یا جنبه داروئی دارد که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ فلوس و پوست کنه کنه	«	بخشوده
	ب ـ ریشه شیرین بیان	«	۳
	ج ـ سحلب ـ گل سرخ خشك ـ سیاه دانـه ـ سولنجان ـ قولنجان ـ تمر گجرات و تمر هندی ـ خاك شیر ـ بارهنگ ـ مورد ـ سدر ـ عناب	«	۵

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	د ـ گل گاوزبان ـ ساقه‌وبرگ گاوزبان ـ گل‌بنفشه ـ بهدانه ـ صبرزرد ـ درمنه ترکی و سایر گیاههای ویژه عطرسازی یادارویی بهرشکل	کیلو	۱۰
۸۹	**گیاه واجزاء گیاه ـ دانه ومیوه‌های‌دارای مصرف‌خوراکی‌یاعلوفه‌که‌درجای‌دیگر گفته نشده ومشمول عنوان‌دیگر تعرفه‌نشود :**		
	الف ـ زیره سیاه و سبز	«	۵
	ب ـ تخم انیسون و بادیان و رازیانه و گشنیز و تخمهای همانند	«	۵
	ج ـ پوست مرکبات ولو اینکه درآب نمك یاآب گوگردی وارد شود	«	۵
	د ـ هسته زردآلووهسته‌هلو:		
	ی ـ باپوست	«	۳
	۲ ـ مغز	«	۵
	هـ ـ اهلوك وینه :		
	۱ ـ باپوست	«	۱
	۲ ـ مغز	«	۲
	و ـ سایر	«	۱۵
۹۰	**کاه**	«	بخشوده
۹۱	**علوفه‌سبزیاخشك ـ چغندرو ریشه‌های دیگر مخصوص نواله**	«	«

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
	بخش سیزده ـ مواداولیه برای رنگرزی و دباغی ـ صمغها ـ انگم ـ شیره وعصاره‌های گیاهی		
۹۲	**گیاه واجزاء گیاه ومیوه و پوست و هسته وحبه ودانه هائیکه در رنگرزی یا دباغی مصرف میشود حتی کوبیده :**		
	الف ـ چوبه های رنگرزی ودباغی مانند روناس ـ بغم وغیره	کیلو	۲
	ب ـ پوست های رنگرزی و دباغی مانند جفت ـ پوست اناروغیره	»	۱
	ج ـ انواع دیگر:		
	یکم ـ حنا ورنگ ـ وسمه وبرگ نیل :		
	۱ ـ نسائیده	»	۲
	۲ ـ سائیده	»	۵
	دوم ـ کبراکو	»	۲
	سوم ـ مازوج	»	بخشوده
	چهارم ـ غلغاف وسیجك (کلوان وزشکه)	»	»
	پنجم ـ سماق وزرشك	»	۲
	ششم ـ هلیله	»	۳
	هفتم ـ چوبك	»	۱
	هشتم ـ مواد گیاهی دیگربرای رنگرزی ودباغی	»	۲
۹۳	**صمغها ـ گم رزین‌ها ـ رزین‌ها وبم‌های طبیعی :**		
	الف ـ کتیرا :		
	۱ ـ کتیرای گل یا مفتولی	»	۲۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۲ ـ اقسام دیگر	کیلو	۱۰
	ب ـ زدو	»	٤
	ج ـ صمغ عربی	»	۱۰
	د ـ وشق و اشتك	»	٤
	ه ـ باریجه	»	٤
	و ـ مستکی	»	٦
	ز ـ سقز و تربانتین	»	٤
	ح ـ سندروس	»	٤
	ط ـ کندر	»	۱۰
	ی ـ کنجیده و انزروت	»	ممنوع
	ك ـ انقزه :		
	۱ ـ انقزه تلخ	»	٥
	۲ ـ انقزه شیرین	»	۱۰
	ل ـ اگاراگار ومرمکی (میره)	»	۱۰
	م ـ گم‌لاك خام	»	۱۲
	ن ـ بم‌های طبیعی و سایرصمغ‌ها ـ رزین‌ها و گم‌رزین‌ها	»	۱٥
۹٤	**شیره وعصاره های نباتی که درجای دیگر گفته نشده است :**		
	الف ـ رب سوس (ریشه شیرین بیان)	»	٥
	ب ـ تریاك	»	ممنوع
	ج ـ کافور	»	۲۰
	د ـ شیرخشت	»	۳۰
	ه ـ ترنجبین و گزنگبین	»	٤
	و ـ چرس ـ بنگ وحشیش	»	ممنوع

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ز ـ عصاره شاهدانه هندی	کیلوبا ظرف	۳۰۰
	ح ـ شیره وعصاره گنه گنه	«	بخشوده
	ط ـ شیره وعصاره های نباتی دیگر	«	٤۰
	تبصره ـ ورود عصاره شاهدانه هندی مستلزم اجازه مخصوص وزارت بهداری است .		
	بخش چهارده ـ مواد نباتی قابل بافت و تراش پذیر و سایر مواد اولیه و محصولات خام نباتی		
۹۵	**مواد نباتی که در سبد بافی و مبل سازی و حصیر بافی مصرف میشود :**		
	الف ـ جگن و ترکه ـ خام یا پوست کنده حتی رنگ شده ـ نی متعارفی سالم یا شکافته ـ پوست رافیاو تیلول وپوست درختهای همانند کلش ـ (ساقه غلات وحبوبات) ومواد نباتی دیگر برای سبدبافی ـ مبل‌سازی ـ حصیربافی وکارهای همانند حتی سفیدشده یارنگ شده	کیلو	۱
	ب ـ خیزران ـ نی و سایر الیاف نباتی ظریف که در مبل‌سازی مصرف میشود ـ سانم‌یاشکافته حتی سفید شده یا رنگ شده	«	٥
۹٦	**دانه و هسته و پوستهای سخت تراش پذیر**	«	۱
۹۷	**مواد نباتی برای مصرف کردن مبل و غیره (پوشال وپی‌زر) حتی بهم تابیده**	«	۱
۹۸	**مواد نباتی برای جاروب‌وبروس ـ خام یاسفید شده یا رنگشده حتی بهم تابیده یادسته شده**	«	۱

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۹۹	سایرمحصولات نباتی خام‌که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود	از روی ارزش	۲۵ درصد
	فصل سوم ـ مواد چرب ـ چربی ـ روغنهای روان و مشتقات آن ـ چربیهای خوراکی آماده شده ـ موم حیوانی یا نباتی		
	بخش پانزده ـ موادچرب ـ چربی ـ روغن ها ومشتقات‌آن‌ـ چربیهای خوراکی آماده شده ـ موم حیوانی یا نباتی		
۱۰۰	روغن خوك ـ (Sindoux) روغن غاز و همانند‌ـ‌آب‌کرده	کیلوباظرف	۱۵
۱۰۱	پیه (جزپیه خوك)خام یا آب‌کرده‌خوراکی	»	۱۵
۱۰۲	اولئومارگارین واولئوسته ارین	»	۱۵
۱۰۳	روغن ماهی وروغن جانوران دیگر دریائی خام یا تصفیه شده حتی آماده شده برای خرده‌فروشی	»	۳
۱۰۴	روغن پشم (Graisse de suint) ـ خام‌یا تصفیه شده‌ـروغن استخوان وهمانندوسایر روغنهای‌حیوانی‌که‌درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	»	۳
۱۰۵	روغنهای نباتی ثابت (غیرفرار) روان یا دج ـ خام ـ صاف شده یا تصفیه شده:		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ روغن کتان ـ روغن پنبه دانه ـ روغن کنجد ـ روغن منداب ـ روغن کرچك ـ روغن نخل ـ روغن نارگیل ـ روغن بادام زمینی (آراشید)	کیلوباظرف	٥
	ب ـ روغن زیتون و روغن های نباتی دیگر	«	١٥
١٠٦	**روغنهای اسید ـ لرد و درد روغن ـ خمیر هائیکه پس از تصفیه کردن روغنها باقی میماند**	«	٣
١٠٧	**روغنهای اکسیده یا سوفله (Soufflées) از هر رقم ـ روغن پخته کتان و همانند**	«	٣
١٠٨	**دگرا (Dègras) طبیعی یا مصنوعی**	«	٣
١٠٩	**اسیدهای چرب (Acides gras) مانند اسید اولئیك ـ اسید استه اریك (استه اریـن) وغیره**	«	٣
١١٠	**گلیسرین**	«	٣٠
١١١	**چربی وروغنهای هیدروژنه**	«	٧٥
١١٢	**مارگرین و روغن خـوك مصنوعی و سایر چربیهای خوراکی که بهمان نحوه ساخته شده باشد**	«	١٥
١١٣	**موم نهنگ (بلان دو بالن) و مـوم سایر پستاندارهای دریائی**	«	١٥
١١٤	**موم حیوانی یا نباتی ـ موم مصنوعی خالص یا مخلوط**	«	١٥
١١٥	**تفاله دج مواد روغن دار که چربی آن گرفته شده است**	«	٢

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	فصل چهارم ـ مواد غذائی ساخته ـ نوشابه آبگونهای الکدار ـ سرکه ـ توتون و تنباکو		
	بخش شانزده ـ فرآورده‌های گوشت و ماهی و قشردار ها و صدفدارها		
١١٦	**گوشت و جگر در روده (سوسیس و سوسیسن) و همانند**	کیلو با ظرف	٤٠
١١٧	**فراورده‌ها و کنسروهای گوشت و جگر**	«	٤٠
١١٨	**عصاره گوشت ـ دج یا آبگون ـ ساده یا معطر شده بامواد نباتی**	«	٤٠
١١٩	**خاویار و همانند**	«	١٠٠
١٢٠	**ماهی آماده شده یامحفوظ که مشمول شماره ٢٠ تعرفه نشود**	«	٤٠
١٢١	**جانوران قشردار مانند میگو ـ خرچنگ ـ حلزون و غیره ـ آماده شده یا محفوظ (جز آنچه در شماره ٢١ گفته شده است)**	«	٤٠
	بخش هفده ـ قند وشکر و شیرینی		
١٢٢	**قند وشکر گرفته شده ازچغندر یا ازنیشکر وهمانند :**		
	الف ـ قند و نبات	کیلو	٥٠ ٢
	تبصره ـ قندحبه حقوق گمرکی را ازروی وزن خالص باضافه وزن قوطی و قندکله از روی وزن خالص باضافه وزن کاغذ و نخ قندی که روی آن پیچیده شده است میپردازد و		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
	قند کلوخه و غیره که بدون لفاف دیگری در گونی جای داده شده تابع مقررات عمومی مربوط بوزن کالا است .			
	ب ـ شکر :			
	۱ ـ سفید درشت یاریز	کیلو	۵۰	۲
	۲ ـ زرد	«	۵۰	۲
	۳ ـ سرخ	«		۱
	تبصره ـ شکر سرخ به‌آنهائی‌اطلاق میشود که مواد قند آن (ساکاروز) بیش ازهشتاد درصد نباشد			
۱۲۳	**سایر قندها ـ گلوکوز ـ مالتوز ـ لاکتوز و همانند**	کیلو با ظرف		۱۰
	تبصره ـ عسل مصنوعی و انواع قند های دیگرتبدیل شده (Intervcrtis) یا کارامیلیزه (Caramélisès) نیززیرشماره ۱۲۳ تعرفه بندی‌میشود .			
۱۲۴	**ملاس**	«		۵
۱۲۵	**اقسام آ ب‌نبات ـ قرص ـ نقل و همانند**	«		٤۰
	تبصره ـ کالاهای‌مشمول‌این شماره اگرمحتوی نوشابه الکلی باشد دو برابر حقوق گمرکی را خواهد پرداخت ـ آنهائیکه دارای کاکائو یا شکلات است مشمول شماره ۱۳۲ میباشد .			
۱۲۶	**محصولات غذائی قنددار دیگر که در جای دیگر گفته‌نشده یامشمول‌عنوان‌دیگر تعرفه‌نشود**	«		٤۰
	بخش هیجده ـ کاکائو و مصنوعات آن			
۱۲۷	**کاکائوحبه ـ دانه‌یاالپه ـ خام ـ بوداده حتی پوست‌کنده**	کیلو		۱۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
١٢٨	**پوست و قشر کاکائو**	کیلو	٥
١٢٩	**کاکائو مچاله (خمیر کاکائو)**	«	٢٠
١٣٠	**روغن کاکائو** (Beurre de cacao)	«	٢٠
١٣١	**کاکائوگرد ولو در بسته های ویژه خرده فروشی**	کیلوبا ظرف	٣٠
١٣٢	**شکلات و محصولات از شکلات** **تبصره** ـ کالاهای مشمول این شماره اگرمحتوی‌نوشابه الکلی باشد دو برابر حقوق گمرکی معینه فوق را خواهد پرداخت .	«	٦٠
	بخش نوزده ـ خوراکیهای ساخته شده از آرد یا از نشاسته		
١٣٣	**آرد و نشاسته و عصاره مالت ویژه خوراك بچه ها یا برای مصارف بهداشت و غذائی (ساده یا دارای شیر ـ شکر ـ تخم‌مرغ یامواد غذائی دیگر) بدون کاکائو یا شکلات و یا دارای کاکائو یاشکلات تامیزان پنجاه درصد** **تبصره** ـ در صورتیکه میزان کاکائو یا شکلات آن از پنجاه در صد تجاوزکند مشمول تعرفه بندی بخش ١٨ میشود .	«	٢٠
١٣٤	**ماکارونـی ـ رشته فرنگی و خمیرهـای خوراکی دیگر**	«	٢٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۱۳۵	**نانهای متعارفی و بیسکویت دریائی بدون اختلاط قند ـ عسل ـ چربی یا مواد مشابه**	کیلوبا ظرف	۱۰
۱۳۶	**بیسکویت های دیگر ـ کلوچه و سایر نانهای شیرینی با یا بدون کاکائو**	«	۳۰
	بخش بیست ـ سبزیجات ومیوه‌جات وگیاهها ساخته وآماده شده		
۱۳۷	**قارچ و دنبلان محفوظ**	«	۴۰
۱۳۸	**گوجه فرنگی محفوظ و رب گوجه فرنگی ساده یا چاشنی‌دار**	«	۴۰
۱۳۹	**سبزیجات و نباتات دیگر محفوظ در ظروف سرباز یا سربسته**	«	۴۰
۱۴۰	**میوه‌جات محفوظ ـ ساده یا دارای قند :**		
	الف ـ محفوظ بوسیله الکل	«	۵۰
	ب ـ محفوظ بوسائل دیگر	«	۴۰
۱۴۱	**میوه وگیاههای پرورده با قند**	«	۳۰
۱۴۲	**مربا وژله ـ مارمالاد ـ پوره وخمیرمیوه‌جات با یا بدون قند**	«	۳۰
۱۴۳	**آب میوه‌جات وآب مرکبات روان یاغلیظ بدون قند :**		
	الف ـ بدون الکل	«	۲۰
	ب ـ با الکل	«	۴۰
	تبصره ـ آب‌انگور (Moût de raisins) مشمول شماره ۱۵۳ میباشد .		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۱۴۴	**آب میوه‌جات و آب مرکبات روان با قند و بدون الکل**	کیلوباظرف	۲۰
	بخش بیست و یك ـ فرآورده خوراکی گوناگون		
۱۴۵	**کاسنی بوداده ـ قهوه ساخته شده از میوه ـ از جو یاازدانه‌های دیگر وقهوه‌های مصنوعی کوبیده یانکوبیده**	«	۳۰
۱۴۶	**عصاره و اسانسهائی که مایه آن قهوه است**	«	۶۰
۱۴۷	**آرد خردل خوراکی وخردل آماده :**		
	الف ـ غیر آماده	«	۳۰
	ب ـ آماده	«	۴۰
۱۴۸	**ترکیبات گیاهی بشکل قرص ـ گرد و غیره برای تهیه سوپ یا شوربا ـ سس و چاشنی های همانند .**	«	۵۰
۱۴۹	**مایه‌آبجو ومایه های خوراکی‌دیگر (لوور)**	«	۳۰
	تبصره ـ مایه پنیر درصورتیکه بحال طبیعی باشد مشمول‌شماره ۳۱ وچنانچه بصورت آماده باشد(پرزور)مشمول‌شماره۲۸۹ تعرفه‌میباشد		
۱۵۰	**فرآورده‌های خوراکی که‌درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود مانندکاشه خالی وکبسول‌خالی و غیره**	«	۴۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش بیست ودو ـ نوشابه ـ آبگون های الکلی وسرکه		
	تبصره ـ شراب ـ عرق ـ لیکور ـ آبجو و سرکه آمیخته با مواد داروئی یا برای مصارف طبی و بهداشت مشمول این بخش نمیشود .		
۱۵۱	**آب ویخ :**		
	الف ـ آب معدنی طبیعی یامصنوعی ـ آبهای گازدار	کیلوباظرف	۳
	ب ـ آب (جز آب دریا) آب مقطر ـ برف ـ یخ طبیعی یا مصنوعی :		
	۱ ـ آب مقطر	»	۱
	۲ ـ سایر	»	بخشوده
	تبصره ـ آب دریا مشمول شماره ۱۷۳ میشود .		
۱۵۲	**آبجو دربطری یادرظروف دیگر**	»	۱۲
۱۵۳	**شراب وآب انگور** (Moûtde raisins)	»	۴۰
۱۵۴	**شامپانی وشرابهای گفدار دیگر**	»	۸۰
۱۵۵	**شرابهائیکه با افزودن گیاههای خوشبو تهیه شده است (ورموت وهمانند)**	»	۸۰
۱۵۶	**نوشابه‌های تخمیری دیگر مانند شرابسیب ـ شرابگلابی ـ هیدرومل وهمانند**	»	۴۰
۱۵۷	**عرق ازهرقبیل :**		
	الف ـ عرق طبیعی تقطیرشده از شراب (کنیاك و همانند)	»	۸۰
	ب ـ رم ـ ویسکی ـ جین ـ فرنت برانکا ـ ودکا وعرق های دیگر	»	۸۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
١٥٨	الکل اتیلیك والکل تقلبی	کیلو باظرف	٤٥
١٥٩	لیکور ونوشابه‌های الکلی شیرین‌شده دیگر ساده یا معطر	«	٨٠
١٦٠	لیمو نادو نوشابه‌های غیر الکلی یاغیر تخمیری دیگر و آبهای گازدار شیرین که درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	١٠
١٦١	سرکه خوراکی	«	٥
	بخش بیست وسه ـ آخال و تفاله صنایع خوراك سازی		
١٦٢	آرد گوشت و آرد ماهی	تن	٥٠
١٦٣	تفاله چغندر و آخال که از ساختن قندوشکر باقی میماند	«	٥٠
١٦٤	تفاله کارخانه آبجوسازی و تفاله هائیکه از تقطیر ـ ازنشاسته سازی وهمانندباقی‌میماند	«	٥٠
١٦٥	تفاله که ازعصاری وروغن‌گیری‌باقی‌میماند	«	٥٠
١٦٦	تفاله انگوروتفاله میوه‌جات دیگر	«	٥٠
١٦٧	لرد ودرد شراب ـ حتی خشك شده ـ تارتر خام (Tartres)	«	٥٠
١٦٨	آخال مواد نباتی که درجای‌دیگر گفته‌نشده و مشمول عنوان دیگر تعـرفه نشود ـ برای خوراك دام	«	٢٠
١٦٩	نواله‌هائیکه باملاس تهیه شده	«	٢٠
١٧٠	نواله هائیکه برای خوراك دام‌تهیه شده که درجای دیگر گفته نشده است	«	٢٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش بیست‌وچهار ـ توتون وتنباکو		
۱۷۱	**توتون(Tabacs) خام یانساخته ـ تنباکوی غلیان ـ توتون برگ وآخال آنها**	کیلو	۳۵
۱۷۲	**توتون (Tabacs] ساخته :**		
	الف ـ توتون ساخته برای پیچیدن سیگار یا برای چپق (پیپ)	کیلوباظرف	۱۰۰
	ب ـ توتون جویدنی (ناس ونسوار وغیره) ـ انفیه	«	۱۰۰
	ج ـ سیگار برگی وسیگارت	«	۱۰۰
	د ـ عصاره یاسس توتون	«	۱۰۰
	ه ـ خاك توتون مخلوط با مواد دیگر بمنظور مصرف درکشاورزی یاگلکاری	«	بخشوده
	فصل پنجم ـ موادکانی		
	بخش بیست‌وپنج ـ نمك ـ گوگرد ـ خاك وسنگ ـ آهك و سیمان		
۱۷۳	**نمك کانی ـ نمك کوهی ـ نمك دریائی (کلورورد‌وسودیوم) ـ آب دریا :**		
	الف ـ نمك تصفیه‌نشده	کیلو	۲۰ ـ
	ب ـ نمك تصفیه‌شده	کیلوباظرف	۳
	ج ـ سایر	کیلو	بخشوده
۱۷٤	**گوگرد :**		
	الف ـ تصفیه نشده	«	۲۵ ـ
	ب ـ تصفیه شده وگل‌گوگرد	«	۳
۱۷۵	**خاك برای باغ وگلکاری وخاك برگ**	تن	۲۵
۱۷٦	**ماسه وشن بانصمام‌کوارتزنرم**	«	٤۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۱۷۷	**خاك‌رس**(Argiles)**وخاك نسوز**(Rèfractaires) **خام ـ مکلس**(Calcinées) **شسته یا کوبیده که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ کائولن ـ خاك‌نسوز	کیلو	۱
	ب ـ سایر	تن	٤۰
۱۷۸	**گل سفید وخاکهای رنگی ـ خام**	کیلو	۱
۱۷۹	**گرافیت خام ـ شسته یا کوبیده وگرافیت مصنوعی**	»	۲
۱۸۰	**سولفات دوباریوم طبیعی** (Spath Pesant) **وکاربنات دوباریوم‌طبیعی**(Witherite)**خام**	»	۱
۱۸۱	**سنگ وریگ سمباده** (Emèri et autres abrasifs naturels)**سنگ‌پا** (pierre ponce) **ومواد کانی همانند برای تیزکردن ـ صیقلی کردن و یا صاف‌کردن**	»	٤
۱۸۲	**سنگ لوح (آردواز) خام ـ بشکل طبیعی ـ تخته یاصفحه**	تن	٥۰
۱۸۳	**سنگ‌مرمروسنگ‌رخام**(Marbre et albâtre) **بشکل طبیعی ـ اره شده یاهموارشده**	»	۱٥۰
۱۸٤	**سنگ‌خارا**(Granit)**،سنگ‌سماق**(Porphyre) **وسنگهای سخت همانند بشکل‌طبیعی ـ اره شده یاهموارشده**	»	۱٥۰
۱۸٥	**سنگهای‌دیگر تراش یاساختمانی‌بشکل‌طبیعی اره شده یا هموارشده**	»	۱٥۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
١٨٦	**سنگ آهکی وسنگهای همانند و یژه ساختن سیمان ـ ساختن آهك و یا برای مصارف دیگر غیرمکلس ولوکوبیده**	تن	٣٠
١٨٧	**قلوه سنگ وسنگ شکسته برای سنگفرش ـ برای بتن ریزی ومصارف همانند**	«	٣٠
١٨٨	**مانیزیت (Magnésite) اگر چه مکلس یا کوبیده باشد**	«	٣٠
١٨٩	**سنگ گچ :**		
	الف ـ غیرمکلس ـ حتی کوبیده	«	٣٠
	ب ـ مکلس ـ حتی کوبیده (گچ)	«	٥٠
١٩٠	**آهك معمولی و آهك هیدرولیك ـ حتی کوبیده**	«	٥٠
١٩١	**خاکهای طبیعی از نوع پوزولان (Pouzzolane) سانتورن (Santorin) وهمانند که در ترکیب کردن ملاط سیمان سازی مصرف میشود**	«	٧٠
١٩٢	**سیمان ـ نکوبیده یا کوبیده :**		
	الف ـ سیمان سفید وسیمان رنگی	تن باظرف	١٠٠٠
	ب ـ سیمانهای دیگر	«	٤٠٠
١٩٣	**چینی آلات شکسته وخرده چینی**	تن	١٠٠
١٩٤	**موادکانی دیگر که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	کف دریا ـ کهربای زرد (Ambre) و کهربای سیاه (Jais) خام حتی کوبنده ـ پنبه نسوز ـ (آمیانت)		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	واسپست) خام ـ شسته یا کوبیده ـ میکا خام بحالت ورق یا صفحه زبر و زمخت و میکا کوبیده ـ خاك فوسیل (Fossilles) حتی کوبیده ـ تلق (Tale) و سنگ صابون (Stèarite) وغیره	ازروی ارزش	۲۵ درصد
	بخش بیست وشش		
	کلوخه کانی ـ جوش ـ خاکستر		
۱۹۵	**کلوخه های کانی آهن ـ مس ـ آلومینیوم ـ قلع و کلوخه های دیگر**	تن	۱۵
۱۹۶	**جوش و آخالی که از ساختن یا گداختن آهن و پولاد بدست می آید جز جوشهائی که مصرف کود دارد**	«	۱۵
۱۹۷	**خاکستر و پس مانده گدازکاری فلزات**	«	۱۵
۱۹۸	**جوش و خاکستر که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۱۵
	بخش بیست وهفت ـ سوختهای کانی ـ روغن های کانی و مواد قیری و محصولات تقطیر آنها:		
۱۹۹	**ذغال سنگ وانتراسیت (Anthracite)**	«	۲۰۰
۲۰۰	**لین یت (Lignite)**	«	۱۵۰
۲۰۱	**کوك ذغال سنگ ـ کوك لین یت و همانند**	«	۱۰۰
۲۰۲	**تورب بانضمام بریکت تورب و تور بهای دیگر**	«	۱۰۰
۲۰۳	**اسفالت طبیعی**	تن باظرف	۳۵۰
۲۰۴	**قطران گرفته شده ازذغال سنگ ـ ازلین یت ـ ازتورب ـ ازشیست وغیره**	«	۳۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٢٠٥	**روغنهائیکه ازتقطیر قطرانهای غیر پارافینی بدست میآید ومواد تشکیل دهنده آنها :**		
	الف ـ ررغنها و مواد تشکیل دهنده آنها که اقلا نود درصد ازحجم آن درحرارت ٢٠٠ درجه سانتیگراد تقطیرمیشود(بنزول ـ تولوئول ـ کسیلول ـ سولوان نفتاوغیره)حتی تصفیه‌شده	کیلوباظرف	٥
	ب ـ سایرروغنها ومواد تشکیل دهنده آنها :		
	١ ـ روغنهای فنول ـ نفتالین ـ انتراسن و روغنهای دیگر	«	٨
	٢ ـ اسید فینیك وکره زول	«	٨
	٣ ـ نفتالین	کیلو	٤
	٤ ـ سایرموادتشکیل‌دهنده مانندانتراسن ـ کاربازول وغیره	ازروی‌ارزش	٢٥ درصد
٢٠٦	**روغنهای نفتی وروغنهائیکه ازتقطیر قطران های پارافینی ـ لین‌بیت ـ تورب ـ شیست و غیره بدست میآید :**		
	الف ـ نفت تصفیه‌نشده :		
	١ ـ بدون ظرف	تن	٢٢٠
	٢ ـ با ظرف	تن باظرف	٢٥٠
	ب ـ سایر :		
	١ ـ گازولین بدون‌ظرف	تن	٦٠٠
	٢ ـ گازولین باظرف	تن باظرف	٦٥٠
	٣ ـ بنزین هواپیمائی بدون ظرف	تن	٧٠٠
	٤ ـ بنزین هواپیمائی با ظرف	تن باظرف	٧٥٠
	٥ ـ سایرانواع بنزین بدون‌ظرف	تن	٦٠٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوقی گمرکی یکه	میزان ـ ریال
	٦ـ سایرانواع بنزین باظرف	تن باظرف	٦٥٠
	٧ـ نفت لامپا بدون ظرف	تن	٢٥٠
	٨ـ نفت لامپا باظرف	تن باظرف	٣٠٠
	٩ـ روغن گاز (گازاویل) بدون ظرف	تن	٢٥٠
	١٠ـ روغن گاز (گازاویل) باظرف	تن باظرف	٢٠٠
	١١ـ روغن دیزل بدون ظرف	کیلو ٥٠	١
	١٢ـ روغن دیزل با ظرف	کیلو باظرف ٥٠	١
	١٣ـروغن برای چرب کردن Iubrifiante درظرف ٥٠٠ گرم و کمتر	«	٢
	١٤ـ روغن برای چرب کردن در ظرفهای دیگر	« ٥٠	١
	١٥ـ مازوج و سایر روغنهای سوخت (Fuel Oil) بدون ظرف	تن	٢٢٠
	١٦ـ مازوت وسایر روغنهای سوخت باظرف	تن باظرف	٢٥٠
	١٧ـ سایر ـ بدون ظرف	کیلو ٥٠	١
	١٨ ـ سایر ـ باظرف	کیلو باظرف ٥٠	١
٢٠٧	**وازلین خالص**	«	٥
٢٠٨	**پارافین ـ آبگون یادج**	«	٣
٢٠٩	**موم کانی (ازوکریت) وموم لین ییت (مونتان واکس) خام یاتصفیه شده**	«	١٠
٢١٠	**زفت وقیر کانی (ازقطران ـ از ذغال سنگ ـ ازلین ییت ـ ازنفت وغیره)**	تن باظرف	٥٠٠
٢١١	**آمیزه ازاسفالت ـ از قیر ـ ازقطران حتی دارای مخلوط از امیانت ـ از ماسه ـ شن وغیره**	«	٥٠٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	فصل ششم ـ مواد شیمیائی و داروئی ـ رنگ‌وورنی‌ـعطریات ـ صابون ـ شمع و همانند ـ چسب‌وژلاتین ـ موادمتفرقه‌ـ گود		
	بخش بیست وهشت‌ـموادشیمیائی وداروئی		
	عناصرشیمیائی (۲۱۲ تا۲۱۶)		
۲۱۲	**فوسفور**	ازروی ارزش	۲۵ در صد
۲۱۳	**برم وید**	«	۲۵ در صد
۲۱۴	**فلزات قلیائی و فلزات خاکی (لیتیوم سودیوم ـ پتاسیوم‌ـکالسیوم ـاسترونسیوم‌ـ باریوم)**	«	۲۵ در صد
۲۱۵	**جیوه**	«	۲۵ در صد
۲۱۶	**سایرعناصرشیمیائی که‌در جای دیگرگفته نشده است**	«	۲۵ در صد
۲۱۷	**گازهای فشرده شده‌یا دج شد :** هیدروژن ـ ازت و اکسیژن ـ کلور ـآستیلن‌ـ بی‌اکسیددوکاربن(انهیدرید کاربنیك‌ـاسیدکاربنیك) ـ آمونیاك انهیدریك (گاز آمونیاك)ـ پی‌اکسید دوسوفر(انهیدریك سولفورو) ـ کلورووردومتیل ـ کلورور دتیل ـ برو مور دومتیل ـ پرویان ـ بوتان ـ هومولوکهاـسایرگازها بانضمام گازهای کمیاب	«	۲۵ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	اسیدهای غیرآلی و اسیدهای آلی آلیفاتیك (۲۱۸ تا ۲۲۳)		
۲۱۸	**اسید نیتریك**	کیلوبا ظرف	۸
۲۱۹	**اسید سولفوریك (جوهر گوگرد) واسید سولفوریك فومان (OIéum) و انهیدرید سولفوریك**	«	۸
۲۲۰	**اسیدکلورهیدریك (جوهرنمك)**	«	۸
۲۲۱	**اسید های غیرآلی که جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :** اسید فوریك بانضمام انهیدرید - اسید فلوئور هیدریك- اسید فوسفوریك بانضمام انهیدرید-سایر	از روی ارزش	۲۵ درصد
۲۲۲	**اسید استیك وانهیدریداستیك**	«	۲۵ درصد
۲۲۳	**اسیدهای آلی آلیفاتیك که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود:** اسید فورمیك - اسید اکزالیك - اسید تارتریك (جوش ترش) - اسید سیتریك (جوهر لیمو) - اسیدلاکتیك - سایر	«	۲۵ درصد
	اکسید ها وهیدرو اکسیدهای غیرآلی (۲۲٤ تا ۲۳۲)		
۲۲٤	**هیدرواکسید دو سودیوم (سودکستیك)**	«	۲۵ درصد
۲۲۵	**هیدرواکسیددو پتاسیوم (پتاس کستیك)**	«	۲۵ درصد
۲۲٦	**هیدرو اکسید دامونیوم (امونیاك ومحلول امونیاك)**	«	۲۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۲۲۷	**اکسید دو منیزیوم (منیزی کالسینه)وهیدر اکسیددومنیزیوم**	ازروی‌ارزش	۲۵ در صد
۲۲۸	**اکسیدوهیدرو اکسید دوباریوم**	«	۲۵ در صد
۲۲۹	**اکسید وهیدرواکسید دالومینیوم (آلومین مذاب وکور ندون مصنوعی) - سایر**	«	۲۵ در صد
۲۳۰	**اکسید دو پلمپ (لیتارژکلوخه یاگرد)**	«	۲۵ در صد
۲۳۱	**اکسیدقلع**	«	۲۵ در صد
۲۳۲	**اکسید وهیدرواکسیدهائیکه درجای دیگر گفته نشده‌ومشمول عنوان‌دیگر تعرفه‌نشود:** بی‌اکسید دو سیلیسیوم (اسید سیلیسیك) - تری اکسید دارسنیك (اسید ارسنیو) - پنت اکسیددو وانادیوم (اسید وانادیك) تری اکسید دو مولیبدن (اسید مولیبدیك) - تری اکسید دو تونکستن (اسید تونکستیك) - تری اکسید دوکرم (اسید کرومیك) اکسید دو مانگانز - اکسیدهای جیوه - بی‌اکسیددوپلمپ - سایر	«	۲۵ در صد
	املاح اسیدهای غیرآلی - املاح‌اسیدهای‌آلی وآلیفاتیك یا بازهای‌غیرآلی که درجای‌دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود (۲۳۳ تا ۲۶۲)		
۲۳۳	**املاح اسید بوریك :** بورات دو سودیوم(بوراکس تصفیه شده)وسایر بورات ها	«	۲۵ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٢٣٤	**املاح اسید کاربونیك :**		
	الف ـ کاربنات دو سودیوم ـ کاربنات‌دوپتاسیوم‌ـ بی‌کاربنات دو سودیوم ـ بی‌کاربنـات دو پتاسیوم ـ کاربنات وبی‌کاربنات دامونیوم‌ـ کاربنات‌دومنیزیوم ـ کاربنات دو کالسیوم‌ـ کاربنات دو باریوم ـ کاربنات‌دوفر	ازروی ارزش	٢٥ درصد
	ب ـ کاربنات دو بیسموت و سایر املاح اسید کاربونیك	«	٢٥ درصد
٢٣٥	**املاح اسید هـای سیانهیدریك ـ سیانك ـ فروفری‌سیانهیدریك وسولفوسیانهیدریك:**		
	سیانور دو سودیوم ـ سیانور دوپتاسیوم ـ سیانور دو کالیسوم ـ سیانـور و سیانـات دو مرکـور فرو سیانورهاوفری‌ـ سیانورهاوسایراملاح گفته‌نشده	«	٢٥ درصد
٢٣٦	**املاح اسید نیترو واسید نیتریك :**		
	نیتریت دو سودیوم ـ نیتریت دوپتاسیوم ونیتریت دو باریوم ـ نیترات دوپتاسیوم ـ نیتراتدو بیسموت ـ نیترات دو مرکور ـ نیترات دو کبالت ـ نیترات دوپلمپ ـ نیترات دو باریوم ـ نیترات دو منبزیوم ـ سایر	«	٢٥ درصد
٢٣٧	**املاح‌اسیدفلوئورهیدریك‌ـ‌اسیدسیلیسیك‌ـ اسید هیدرو فلوئوسیلیسیك:**		
	فلوئورورها ـ سیلیکات دو سودیوم ـ سیلیکات دو پتاسیوم ـ سیلکاتهای دیگر وفلوئوسیلیکاتها	«	٢٥ درصد
٢٣٨	**املاح اسید هیبوفوسفورو اسید فوسفورو اسید فوسفوریك**	«	٢٥ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
٢٣٩	**املاح اسید سولفورو :**		
	الف ـ سولفیت ـ بی‌سولفیت ـ متاسولفیت وپروسولفیت	ازروی‌ارزش	٢٥ در صد
	ب ـ سایر املاح اسید سولفورو	«	٢٥ در صد
٢٤٠	**املاح اسید سولفوریك ـ زاج ها (آلن):**		
	الف ـ سولفات دوسودیوم ـ بی‌سولفات دوسودیوم ـ سولفات دومنیزیوم ـ سولفات دالومینیوم ـ سولفات دوکرم ـ آلن دوپتاس (زاج سفید) ـ سولفات دوفر (زاج سیاه یا سبز) ـ سولفات دوزنگ ـ سولفات دو کوئیور (کات کبود)	«	٢٥ در صد
	ب ـ آلن دوکرم (زاج کرم) ـ آلن‌های دیگر ـ سولفات دونیکل	«	٢٥ در صد
	ج ـ سولفات دومرکوروسایر	«	٢٥ در صد
٢٤١	**املاح اسید هیدر و سولفورو ولو ترکیب شده باالدهیدها یاباآستن :**		
	الف ـ هیدروسولفیت دو سودیوم ـ دوپتاسیوم ـ دوکالسیوم ـ دوزنگ	«	٢٥ در صد
	ب ـ سایر	«	٢٥ در صد
٢٤٢	**املاح اسید هیپوسولفورو :**		
	هیپوسولفیت دو سودیوم ـ دو پتاسیوم ـ دوکالسیوم و سایر	«	٢٥ در صد
٢٤٣	**املاح اسید سولف هیدریك (سولفورها و سولفهیدراتها) :**		
	الف ـ دو سودیوم ـ دو پتاسیوم ـ دو باریوم ـ دارسنیك ـ دوکالسیوم ـ دوفر	«	٢٥ در صد
	ب ـ سایر	«	٢٥ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
٢٤٤	**املاح اسیدکلور هیدریك :**		
	الف ـ کلورورداموئیوم (کلورهیدرات دامونیاك) ـ کلورور دومنیزیوم ـ کلورور دوکالیسوم ـ کلورور دو باریـوم ـ کلـورور دوزنگ ـ کلورور مضاعف آمونیوم و زنگ ـ کلورور های قلع و کلورور مضاعف آمونیوم و قلع	ازروی‌ارزش	٢٥ درصد
	ب ـ کلورووردو مرکور (کلمل یاپرسیپیته‌بلان) ـ کلورور مرکوریك (سوبلیمه)	«	٢٥ درصد
	ج ـ سایر	«	٢٥ درصد
٢٤٥	**املاح اسیدهیپوکلورو :**		
	الف ـ کلورور دو شو ـ هیپوکلوریت دوکالیسوم	«	٢٥ درصد
	ب ـ سایر	«	٢٥ درصد
٢٤٦	**املاح اسیدکلوریك و اسید پرکلوریك :**		
	کلورات دوپتاس ـ کلوراتهای دیگر و پرکلوراتها	«	٢٥ درصد
٢٤٧	**املاح اسید بروم هیدریك و اسید برومیك (برومورها و بروماتها) :**		
	الف ـ برومور دوسودیـوم و برومور دوپتـاسیوم و برومور دوکالسیوم و بـرومور دامـونیوم	«	٢٥ درصد
	ب ـ سایر	«	٢٥ درصد
٢٤٨	**املاح اسیدهیدریك و اسیدیدیك (یدورها و یداتها) :**		
	یدور دوپتاسیوم ـ یدور دوفر ـ یدوردو سودیوم ـ یدور دوزنگ ـ یدور دارسنیك ـ یدور دوباریوم ـ بی‌یدوردومرکور ـ سایر یدور ها و یداتها	«	٢٥ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٢٤٩	**املاح اسید ارسنیو و اسید ارسنیك :**		
	الف ـ ارسنیات دوفر ـ ارسنیات دو پتاسیوم ـ ارسنیات دوسودیوم	ازروی ارزش	٢٥ در صد
	ب ـ سایر ارسنیاتها و ارسنیتها	«	٢٥ در صد
٢٥٠	**املاح اسید کرومیك :**		
	الف ـ کرومات دو سودیوم ـ کرومات دوپتاسیوم ـ بی کرومات دو سودیوم و بی کرومات دو پتاسیوم	«	٢٥ در صد
	ب ـ سایر	«	٢٥ در صد
٢٥١	**املاح اسید هـای مانگانز : پرمنگنات دو پتاسیوم و سایر**	«	٢٥ در صد
٢٥٢	**آلومیناتها و املاح اسید هـای فلزی که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	آلومیناتها و استاناتها و انتیمونیاتها ـ وانادانها ـ مولیبدانها وتنکستاتها ـ سایر	«	٢٥ در صد
٢٥٣	**املاح اسید های غیر آلی که در جای دیگر گفته نشده‌ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	٢٥ در صد
٢٥٤	**املاح اسید فورمیك (فورمیاتها)**	«	٢٥ در صد
٢٥٥	**املاح اسید استیك :**		
	الف ـ استات دو پتاسیوم ـ استات دو سودیوم ـ استات دوکالیسوم ـ استات دالومینیوم ـ استات دوکرم ـ استات دوفر ـ استات دو پلمب ـ استات دو کوئیور	«	٢٥ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان - ریال
	ب - سایر	ازروی ارزش	۲۵ در صد
۲۵۶	**املاح اسید اکزالیك (اکزالاتها)**	«	۲۵ در صد
۲۵۷	**املاح اسید تارتریك (تارتراتها و بی‌تارتراتها):**		
	الف - بی تارترات دو پتاسیوم (کرم دو تارتر) - امتیك - تارترات دوپتاسیوم - تارترات دو سودیوم - تارترات مضاعف سودیوم و پتاسیوم (نمك سنیت)	«	۲۵ در صد
	ب- سایر تارتراتها و بی‌تارتراتها	«	۲۵ در صد
۲۵۸	**املاح اسید سیتریك (سیتراتها) :**		
	الف - سیترات دو کالسیوم وسیترات دو سودیوم	«	۲۵ در صد
	ب - سایر	«	۲۵ در صد
۲۵۹	**املاح اسید لاکتیك (لاکتاتها) :**		
	لاکتات دو کالسیوم وسایر	«	۲۵ در صد
۲۶۰	**املاح اسیدهای آلی آلیفاتیك که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**		
	کاکودیلات دو سود - کاکودیلات دوفر - متیل ارسنیات دوسود یاارونال - سایر	«	۲۵ در صد
۲۶۱	**املاح وسایر ترکیبات فلزات قیمتی با نضمام مواد کولوئیدال آماده شده از فلزات قیمتی:**		
	الف - از سیم (نقره) - نیترات دارژان وسایر	«	۲۵ در صد
	ب - از زر - ازپلاتین وازسایر فلزات نوع پلاتین	«	۲۵ در صد
۲۶۲	**املاح وسایر ترکیبات فلزات خاکهای کمیاب (املاح رادیوم - املاح توریوم - املاح سریوم وهمانند)**	«	۲۵ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	تبصره ـ مواد مذکور در شماره های ۲۶۱ و ۲۶۲ بشرطی مشمول آن شماره ها میشود که در جای دیگر گفته نشده باشد واز لحاظ طرز عرضه آنها مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود .		
	سایر ترکیبات غیر آلی که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :		
	کابورها و سولفور دو کاربن (۲۶۳ تا ۲۶۷)		
۲۶۳	**پر اکسیدها :**		
	الف - بی اکسید هیدروژن (آب اکسیژن) پرهیدرول		
	پراکسید دوسودیوم - بی اکسید دوباریوم	ازروی ارزش	۲۵ در صد
	ب - سایر	«	۲۵ در صد
۲۶۴	**پرسل ها :**		
	پربوراتها - پرکاربناتها - پرسولفاتها - سایر	«	۲۵ در صد
۲۶۵	**کاربورها :**		
	الف - کابور دو کالسیوم - کابور دو سیلیسیوم	«	۲۵ در صد
	ب - سایر	«	۲۵ در صد
۲۶۶	**سولفور دو کاربن**	«	۲۵ در صد
۲۶۷	**سایر ترکیبات غیر آلی :**		
	کلورور و اوکسی کلورور دو فوسفور - سولفور دوفوسفو ـ کلورور واوکسی کلورور دو سوفر - فوسفیورها phosphures - سایر	«	۲۵ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	ترکیبات آلی (جز اسیدهای آلیفاتیك و املاح آنها) که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود (۲۶۸ تا ۲۷۴)		
۲۶۸	**هیدرو کاربور های آلیفاتیك کلوره ـ برومه ویده :**		
	الف ـ کلوروفورم	ازروی ارزش	۲۵ در صد
	ب ـ هیدروکاربور های کلوره دیگر (تترا کلورور دوکاربن ـ تری کلوراتیلن ـ تترا کلورور اتان و غیره) ـ بروموفورم ویدوفورم ـ هیدروکاربورهای برومه یا یده دیگر	«	۲۵ در صد
۲۶۹	**الکل های آلیفاتیك (جز الکل اتیلیك و گلیسرین) :**		
	الف ـ الکل متیلیك (متانون)	«	۲۵ در صد
	ب ـ الکل پروپیلیك ـ بوتیلیك ـ آمیلیك و الکلهای مونووالان دیگر ـ روغن های فوزل ـ گلیکلها ـ سایر	«	۲۵ در صد
۲۷۰	**الدهیدهای آلیفاتیك :**		
	الف ـ الدهید فورمیك وتری اکسی متیلن	«	۲۵ در صد
	ب ـ الدهید استیك ـ متالدهید و پارالدهید وسایر	«	۲۵ در صد
۲۷۱	**سه‌تون های آلیفاتیك (Cétone)**		
	الف ـ آستن	«	۲۵ در صد
	ب ـ سایر	«	۲۵ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
٢٧٢	**آمین ها (Amines) آمیدها (Amides) و سایر ترکیبات آلی آلیفاتیك**	ازروی ارزش	٢٥ در صد
٢٧٣	**تراکسیدها و اترسل‌های (استرها) آلیفاتیك و اروماتیك :**		
	الف ـ اتراتیلیك ـ اترسولفوریك	«	٢٥ در صد
	ب ـ حلال‌ها وسایر	«	٢٥ در صد
٢٧٤	**ترکیبات آلی اروماتیك وهمه‌ته روسیکلیك:**		
	الف ـ هیدروکاربورهای هالوژنه ونیتره و سولفونه ازگروه بنزه نیك ونفتاله نیك : نیتروبنزن ـ نیترو تولوئن ها ـ مونوکلور بنزن وکلورودی نیتروبنزن وسایر	«	٢٥ در صد
	ب ـ فنولهای مشتق از هیدروکاربور ها از گروه بنزه نیك ونفتاله نیك حتی هالوژنه ونیتره وسولفورنه بانضمام فناتها : رزورسین ـ هیدروکینون ـ نفتول آ ـ پیروکاتشین و پیروگالول ـ فناتها ـ سایر	«	٢٥ در صد
	ج ـ امین‌های مشتق ازهیدروکاربورهای بنزه نیك ونفتاله نیك و املاح آنها بانضمام مشتقات آنها از هرنوع حتی ازوئیك (باستثناء الدهید ها واسیدکاربوکسی‌لیك) : انیلن ـ تولوئیدن ها ـ کسیلیدینها ـ دیفتیلامینها ـ نفتیلامینها ـ نیترا انیلینها ـ انیزیدینها و املاح آنها ـ گرد پیرامیدن و فناستین ـ سایر	«	٢٥ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	د ـ الدهید ها ـ ستون ها و کینونهای مشتق از هیدروکار بورهای بنزه نیك ـ نفتالهنیك و انتراسنیك :		
	الدهید بنزوئیك وانتراکی نون ـ سایر	ازروی‌ارزش	۲۵ در صد
	هـ ـ اسید های‌کاربوکسی لیك‌مشتق‌ازهیدروکاربور ـ های بنزه نیك ونفتاله نیك واملاح آنها و همچنین‌مشتقات هالوژنه‌وهیدروکسیله‌ونیتره وآمینه وآمیده وسولفونیك و کاربوکسیله آنها :		
	۱ ـ اسید سالیسیلیك ـ اسیداستیك‌سالیسیلیك (گرد آسپرین) و املاح آنها ـ اسید بنزوئیك و اسید انترانی لیك و اسید کالیك و اسید تانیك (تانن) و املاح آنها ـ اسید فتالیك و املاح آنها ـ انهیدرید فتالیك	«	۲۵ در صد
	۲ ـ سایر	«	۲۵ در صد
	و ـ مواد قندی (ادولکورانت) مصنوعی مانند ساکارین ـ دولسین وهمانند	«	۲۵ در صد
	ز ـ گردآنتیپیرین و ترکیبات‌آن وسایر	«	۲۵ در صد
	سایرمحصولات‌وترکیبات‌شیمیائی(۲۷۵تا۲۸۷)		
۲۷۵	**ذغالهای آکتیف و ذغال استخوان (دوده حیوانی)**	کیلوبا ظرف	۱۰
۲۷۶	**کولودین‌ها (محلولهای نیتروسلولوز)**	«	۲۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٢٧٧	**مشتقات سلولوز واجسام پلاستیك مصنوعی (قابل تشکل) که مایه آن مشتق از سلولوز باشد که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود (سلولوئید ـ استات دوسلولوز ـ ویسکوز و غیره) بشکل گرد ـ دلمه ـ گلوله ـ پولك ـ لوح غیر منظم ویا بشکل توده ـ بشکل مچاله ـ لوح ـ لوله ـ قلم ـ کارنشده و بشکل ورق ساده یا صاف یامات شده ولی صیقلی نشده وآخال**	کیلوبا ظرف	١٢
٢٧٨	**مواد مصنوعی پلاستیك که مایه‌آن کازئین ـ ژلاتین یانشاسته باشد :** بشکل مچاله ـ لوح ـ ورق ـ لوله ـ قلم‌یا بطور ریختگی (Meulés)ساده وکارنشده ـ آخال	«	١٢
٢٧٩	**مواد مصنوعی پلاستیك‌که مایه آن فنول‌ـ اوره ـ اسید فتالیك وغیره باشد (رزین‌های مصنوعی سفت شده) ساده یا بااختلاط کاغذ یا پارچه و سایر مواد مصنوعی قابل تشکل که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :** بشکل توده (آبگون ـ تکه یـا گرد) ـ بشکل مچاله ـ لوح ـ ورق ـ لـوله ـ قلم و یـا بطور ریختگی ساده ـ کارنشده ـ آخال	«	١٢

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٢٨٠	**گرد مواد مصنوعی قابل تشکل آماده برای قالب ریختن**	کیلوبا ظرف	١٢
٢٨١	**ترکیبات گندزدائی انتی گریپتوکامیك (Anticryptogamiques) و حشره کشی و همانند که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود وکلیه محصولاتیکه برای همان مصارف آماده شده برای خرده فروشی و یاغیر آن مانند: د. د.ت ـ کامکسان ـ پن سالت ـ کلورودان ـ اکساکلورواکتاکلور**	«	بخشوده
٢٨٢	**محصولات تقطیر چوب که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود:**		
	الف ـ قطران چوب ـ روغنهای آستن ـ روغنهای قطران چوب ـ قیر گرفته شده از قطران چوب	«	٤
	ب ـ گرهاوزوت حتی تصفیه شده	«	١٥
٢٨٣	**محصولاتیکه از تقطیر خشك رزینها بدست میآید:**		
	روغن رزین ـ قیر رزین	«	٤
٢٨٤	**اسانس (روغن) تربانتین**	«	٥
٢٨٥	**کولوفان ـ رزین کـومارون و رزین هـای مصنوعی سفت نشدنی :**		
	الف ـ کولوفان حتی آمـاده برای آرشه آلات موسیقی	«	٥
	ب ـ سایر	«	٥

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٢٨٦	**قیر آبجو سازی و ترکیبات همانندکه مایه آن کولوفان و یاقیرگیاهی باشد**	کیلو باظرف	٧
٢٨٧	**محصولات شیمیائی و ترکیبات شیمیائی که در جـای دیگرگفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ روغن ترمز	«	١٠
	ب ـ لیسوهای (Lessives) سولفیتیك که ازساختن خمیرکاغذ باقی‌میماند ـ سایر	ازروی ارزش	٢٥ درصد
٢٨٨	**الکالوئیدها و مشتقات آنهاو املاح آنها : گلوکوزیدها :**		
	الف ـ الکالوئیدهای تریاك ومشتقات واملاح آنها :		
	١ ـ مرفین	«	٢٥ درصد
	٢ ـ دیاسه‌تیل مرفین	«	٢٥ در صد
	٣ ـ کودئین	«	٢٥ در صد
	٤ ـ سایر	«	٢٥ در صد
	ب ـ کوکائین و املاح آن	«	٢٥ درصد
	ج ـ گنه‌گنه وسایرآلکالوئیدهای کنکینا و املاح آنها بشکل گرد ـ قرص ـ حب ـ کپسول ـ کاشه ـ محلول ـ آمپول و سایر اشکالی که داروهای مزبور برای خرده فروشی یا غیر آن آماده شده باشد	«	بخشوده
	د ـ کافئین ـ تئوبرومین ـ نیکوتین و املاح آنها	«	٢٥ درصد
	هـ ـ سایر الکالوئیدها :		
	١ ـ سانتونین	«	١٠ درصد
	٢ ـ سایر	«	٢٥ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۲۸۹	**محصولات اوپوتراپیك** (Opothera pikues)		
	الف ـ پرزور (پنیرمایه مصنوعی)	کیلوبا ظرف	۱۰۰
	ب- پپسین وپان کره اتین	«	٤۰
	ج ـ سایر	ازروی‌ارزش	۲۵ در صد
۲۹۰	**پپتون‌ها- لسیتین ها- نوك‌لئین‌هاوترکیباتی که مایه‌آن مواد نامبرده باشد**	«	۲۵ در صد
۲۹۱	**سرم ها ـ واکسن‌ها و ترکیبات باکته رین** (Bacteriennes) **:**		
	پلاسما ـ خون وهرنوع ترکیب بیولوژیك گرفته شده از خون برای خون‌دادن بمریض- آناتوکسین و . ب . ث . ژ ـ سرم‌ضددیفتری ـ کزاز- شارین- ضدسموم حشرات وسایر	«	بخشوده
۲۹۲	**داروهای حاضر شده یا داروهای دوزه** (Doses) **وسایرفرآورده‌های داروسازی :**		
	الف ـ داروهای آنتی بیوتیك وترکیبات‌پاراآمینو سالیسیلیك وهیدرازید ایزونیکوتینیك	«	«
	ب ـ داروهای مخصوص علاج جذام و سرطان و تراخم	«	«
	ج ـ ترکیبات بیسموتی قابل تزریق ـ ترکیبات ارسنیکی سه والانسی وپنج والانسی	«	«
	د ـ پنی سیلین وترکیبات داروئی‌آن	«	«
	ه ـ داروهای ضدمالاریا ازقبیل‌اتبرین ـ پالودرین ـ پلاسموشین ـ رزروسین‌وترکیبات‌همانند بشکل گرد ـ قرص ـ حب ـ کبسول- کاشه محلول ـ آمپول و سایر اشکالی‌که داروهای		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	مزبور برای خرده فروشی یا غیرآن آماده شده‌باشد	ازروی‌ارزش	بخشوده
	و - داروهای اختصاصی مایع که اساس‌آنها شراب ویا الکل باشد	»	۱۰ در صد
	ز - تنطور ها و عصاره‌های مایع اعم از الکلی وغیرالکلی	»	۱۰ در صد
	ح - سایر	»	۱۰ در صد

تبصرهٔ ۱ - تشخیص طبقه‌بندی سرمها وواکسن‌ها وداروهای اختصاصی مذکور درشماره های ۲۹۱و۲۹۲ بعهده کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت بهداری و دانشکده پزشکی وداروسازی واداره کل گمرك خواهدبود .

تبصرهٔ ۲ - ترخیص هرنوع سرم وواکسن و داروهای اسپسیالیته و آنتی بیوتیك ازگمرك بمنظوربازرگانی منوط باجازه قبلی وزارت بهداری‌است .

تبصرهٔ ۳ - واردکردن ساکارین ومواد ساکارین‌دار - دولسین - داروهای مخدر و داروهای سمی تابع مقررات وآئین‌نامه‌های مربوطه می باشد .

تبصرهٔ ۴ - داروهای مندرج دراین‌فصل که مدت قابل‌مصرف بودن‌آن روی لفاف تعیین شده است درصورتی قابل ترخیص ازگمرك خواهد بود که اقلا شش ماه ازمدت قابل مصرف بودن‌آن باقی‌مانده‌باشد والا اداره گمرك‌اقدام بمعدوم کردن‌آن‌خواهدنمود.

تبصرهٔ ۵ - آمپولهای خالی شیشهٔ وشیشه های خالی مخصوص وسرشیشه پلاستیکی وفلزی و لوله های خالی و شیشه و فلزی مخصوص برای جادادن دارو های آماده ساخت کارخانجاتیکه با اجازه وزارت بهداری درایران تأسیس شده یامیشود و همچنین قوطیهای خالی حلبی‌که برای جا دادن همان شیشه‌ها وآمپولها ولوله‌ها بوسیله کارخانجات مزبور وارد شوند و همچنین آن نوع دارو یا فرآورده‌های شیمیائی که ماده اولیه ضروری برای ساختن داروهای آماده مذکور باشد وتوسط همان کارخانجات منحصراً برای همین منظور وارد میشود مشمول همان حقوق گمرکی خواهدشدکه طبق قانون تعرفه گمرکی درباره خود داروهای تمام‌شده درخارجه مقرر است مشروط براینکه درهرمورد مراتب ازحیث نوع وتعداد ومحل مصرف ازطرف وزارت بهداری کتباً گواهی شده‌باشد .

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش بیست‌ونه ـ محصولات شیمیائی آماده و محصولات دیگر برای سینما توگرافی و عکاسی		
٢٩٣	**لوله (Rouleaux) یا تسمه ـ غیر حساس برای سینما توگرافی و عکاسی**	کیلوبا لفاف	١٠٠
٢٩٤	**فیلم‌سینما توگرافی :**		
	الف ـ حساس ولی بدون عکس و چاپ	«	١٠٠
	ب ـ عکس دار ولی ظاهرنشده	«	١٠٠
	ج ـ ظاهرشده بی‌صدا (Silencieux) ـ منفی یا مثبت ـ ساده یا رنگین	کیلوبا غرغره	١٠٠٠
	د ـ ظاهر شده صدادار منفی یامثبت ساده یا رنگین	«	١٠٠٠
	تبصره ـ فیلم های سینما عکس برداشته شده و ظاهر شده ولو بطور موقت وارد شود حقوق گمرکی معین بالارا می پردازد .		
٢٩٥	**فیلم و شیشه عکاسی حساس بهر شکل :**		
	الف ـ ازسلولوئید وازمواد همانند :		
	١ـ برای رادیو لوژی	کیلوبا لفاف	٣٠
	٢ـ سایر	«	٧٠
	ب ـ ازشیشه ـ ازفلز و غیره	«	٣٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٢٩٦	**کاغذوکارت‌برای عکاسی :**		
	الف ـ آماده شده ولی غیر حساس	کیلوبا لفاف	٨
	ب ـ حساس شده با هرگونه املاح	«	٣٠
٢٩٧	**محصولات شیمیائی برای مصرف عکاسی ـ دوزه یا آماده شده برای خرده فروشی**	ازروی ارزش	٤٠ درصد
	بخش‌سی ـ عصاره‌های (Extraits)دباغی ورنگرزی ـ رنگها ـ سیکاتیف‌ها ـ ورنیها ـ بتونه‌ها(Mastics)ـ مرکب ـ مدادومغزمداد		
٢٩٨	**عصاره‌های نباتی ویژه دباغی**	کیلوبا ظرف	٢
٢٩٩	**محصولات ترکیبی (Synthétiques) ویژه دباغی**	«	٨
٣٠٠	**عصاره چوبها و نباتات رنگدار بانضمام رنگهای نباتی**	«	١٠
٣٠١	**قرمزدانه ـ کرمس ـ سه‌پیا (Sépia) ورنگهای حیوانی دیگر**	«	٣٠
٣٠٢	**مواد رنگی مشتق از قطران ذغال سنگ ـ نیل طبیعی :**		
	الف ـ رنگهای خمی (نیل طبیعی ـ مصنوعی و سایر رنگهای خمی) ـ رنگهای مستقیم ـ رنگهای کرمی و کرم کمیلکس ـ رنگهای اسیدی	«	٤٠
	ب ـ رنگهای گوگردی ورنگهای تکمیلی (Par developpement)	«	٢٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	ج - رنگهای بازیك د - رنگهای قابل حل در روغن (مانند رنگهای مصنوعی ویژه واکس - شمع و غیره) - سایر مواد رنگی مشتق از قطران ذغال سنگ مواد رنگی مشتق از قطران ذغال سنگ	کیلو باظرف «	٨٠ ٤٠
٣٠٣	**دوده وسایر رنگهای سیاه (Noirs) معدنی ونباتی - آماده نشده**	«	١٠
٣٠٤	**گل سفید وسولفات‌دوباریوم‌طبیعی کوبیده یا شسته و سولفات دو باریوم مصنوعی**	«	٣
٣٠٥	**خاکهای رنگی خالص‌یا مخلوط‌بیکدیگر - مخلوط بیکی ازمواد رنگی‌مشتق از قطران ذغال سنگ‌بشرطی‌که از چهار درصد وزن تجاوز نکند**	«	٦
٣٠٦	**رنگهای کانی آماده نشده ساده یا مخلوط بیکدیگر یامخلوط‌با مواد بی اثر یامخلوط باخاکهای رنگی ویامخلوط بیکی از مواد رنگی مشتق از قطران ذغال سنگ بشرطی که از چهار درصد وزن تجاوز نکند :** الف - سروز(کربنات بازیك دوپلمپ یاسفیداب شیخ)-اکسیددو زنك Blnc et gris (de zinc یا سینکا - سولفوردوزنك- لیتوپون - بلان دوتیتان - اکسید دو پلمپ هائیکه در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود (مینیوم دوپلمپ - مین اورانژ وسایر)	«	٥

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ سولفور دومرکور قرمز (سینابرو ورمیون) وسیاه	کیلو باظرف	۳۰
	ج ـ اکسید دو فرهای مصنوعی ـ لاجورد (اوترمر) رنگهای کرومی برای تهیهٔ رنگ روغنی	«	۸
	د ـ رنگهای فرو سیانیکی (بلو دوپروس ـ نیل پرلماوسی وغیره)	«	۳۰
	ه ـ سایر که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	از روی ارزش	۳۰ درصد
۳۰۷	**رنگهای آماده نشده که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ لاك های مصنوعی ـ رنگهای میناکاری ـ رنگها و لعابهای دیگر برای شیشه وچینی (رنگهای سرامیك)	کیلو باظرف	۲۰
	ب ـ رنگهای فلزی (اکلیل) جز گردواکلیل آلومینیوم	«	۳۰
	ج ـ سایر	ازروی ارزش	۳۰ درصد
۳۰۸	**رنگهای آماده شده ازهرقبیل :**		
	الف ـ مرکب چاپ وهمانند :		
	۱ ـ سیاه	کیلو باظرف	۱۰
	۲ ـ برنگهای دیگر	«	۲۵
	ب ـ نوار های رنگی آلوده بمرکب یابرنگ برای ماشین نوشتن و حساب وماشین های همانند	«	۸۰
	ج ـ رنگهای روغنی ولواینکه مواد رقیق کننده (اسانس تربانتین وغیره) وياخشك کننده (سیکاتیف ها)بآن افزوده شده باشد	«	۲۵
	د ـ سایر رنگها	از روی ارزش	۳۰ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٣٠٩	**رنگ از هرقبیل که برای خرده فروشی تهیه شده است (قرص ـ حب ـ درلوله ـ شیشه ـ حقه ـ دبه ـ قوطی وغیره)**	از روی ارزش	٣٠ در صد
٣١٠	**سیکاتیف‌ها ـ آبگون یادج (بوراتها ـ اوله آتها ـ رزیناتها و نفتناتهای مانگانز ـ پلمپ ـ کبالت وغیره)**	کیلو باظرف	١٠
٣١١	**ورنی ها ولو دارای مخلوطی از رنگ یا مواد رنگی ازهرقبیل ـ متراکم یاغیرمتراکم** (با روغن سیکاتیف ورنی روغنی) ـ با الکل ـ بااترهای سلولوزوسایر	«	٢٥
٣١٢	**بتونه ها (Mastics) ـ لاك متعارفی :**		
	الف ـ بتونه	«	١٠
	ب ـ لاك متعارفی	«	٢٠
٣١٣	**مرکب برای نوشتن یابرای نقشه‌کشی ـ گرد یاآبگون بانضمام مرکب چین**	«	١٥
٣١٤	**مداد ـ مغز مداد ـ گچ نوشتن ونقاشی :**		
	الف ـ مداد	«	١٥
	ب ـ مغز مداد وذغال نقاشی	«	٤٠
	ج ـ گچ نوشتن ونقاشی	«	٢٠
٣١٥	**بخش سی ویك ـ روغنهای اسانسی و اسانسها ـ مواد معطر مصنوعی وعطریات روغنهای اسانسی و یافرار نباتی (جزاسانس تربانتین) حتی آنهائیکه ترپن (Terpène)**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	آنها گرفته شده است بانضمام ترپی‌ها :		
	الف ـ روغنهای اسانسی گرفته شده ازپوست مرکبات (سیتروس)	از روی ارزش	۵۰ در صد
	ب ـ سایر اسانسهای روغنی یافرار:		
	۱ ـ اسانس مانت ـ مانتول و اسانسهای داروئی دیگر	«	۳۰ در صد
	۲ ـ سایر	«	۵۰ در صد
	ج ـ ترپن ها	«	۵۰ در صد
	تبصره ـ اسانسهای روغنی یا فرار غیر مذکور که مصرف مشترك داروئی و غیر داروئی دارند مشمول شماره ۳۱۵ ب ۲میشود .		
۳۱۶	**مواد معطر مصنوعی (عطر های ترکیبی)** (Parfums synthêtiques) **و مواد شیمیائی معطریکه از اسانسهای طبیعی گرفته میشود**	«	۵۰ در صد
۳۱۷	**مخلوط اسانها ـ مخلوط مواد شیمیائی معطر گرفته شده از آنها و مخلوط مواد معطر مصنوعی ـ برای عطر سازی ـشیرینی سازی ـ نوشابه سازی وغیره**	«	۵۰ در صد
	تبصره ـ اترهای معطرکه مصرف مشترك خوراکی و عطر سازی و صنعتی دارند و مشمول شماره‌های ۳۱۶ و ۳۱۷ تعرفه باشند در صورتیکه با مواد متعفن مانند بیریدین ـ بنزین وغیره تقلیب شده باشند بنحوی که دیگر مصرف خوراکی نداشته‌باشد مشمول شماره ۲۷۳ ب‌تعرفه میشوند .		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۲۱۸	**محلول غلیظ اسانس های طبیعی در چربی (Graisses) ودر روغن**	ازروی ارزش	۵۰درصد
۳۱۹	**عطریات‌واقسام‌کوسمتیك(Cosmêtiques):**		
	الف‌ ادکلن وآب های خوش بوی‌همانندخمیر ـ کرم و روغنهای همانند برای بدن و صورت ـ رنگ حاضر ویژه مو ـ پودر بدن وصورت ـ کاغذ ومقواهای‌آلوده بعطر ـ مواد برای خوشبو و تمیزکردن هوا یا معطر کردن آب گرمابه ـ انواع شامپو صابونی یا شبه صابونی معطر یا غیرمعطر درظروف ویژه خرده فروشی و یامعطردرهرظرفی	کیلو باظرف	۴۰۰
	ب ـ عطریات	«	۱۰۰۰
	ج ـ گرد ـ خمیر ـ صابون ومایعات ویژه دهان ودندان	«	۷۰
	د ـ لاك و مواد دیگر برای نگاهداری وآرایش ناخن و سایرلاکهای معطر ـ ماتیك و سرخاب	«	۶۰۰
	ه ـ ترکیبات ویژه‌ستردن مو	«	۲۰۰
	و ـ سایر	«	۲۰۰
	تبصرهٔ ۱ـ کالاهای مشمول شماره ۳۱۹ باستثناءعطر و ادکلن و آب های خوشبو در صورتیکه نیمه آماده یاغیر معطر در بشکه و یا در ظروف بزرگ (بیش از یك کیلو) وارد شودنصف حقوق مقرره را خواهدپرداخت.		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	تبصرهٔ ۲- شامپوغیرمعطر که درظروف بیش از یک کیلوواردشود مشمول شماره ۳۲۲ تعرفه میشود .		
	بخش سی ودوم - صابون - شمع و سایر فرآورده هائی که از رو غن - ازچربی یااز موم تهیه میشود واشیاء همانند		
۳۲۰	**صابون :**		
	الف - خمیرصابون نرم (سبز یا سیاه و همانند و صابون رزین) - صابون معمولی بشکل قطعه - لوح یابشکل شمش	کیلوبا ظرف	۳۵
	ب - صابون بشکل گرد - فلس - دانه و غیره وصابون مایه معطر یا بدون عطر- صابونهای دیگر (صابون توالت - صابونهای طبی و همانند)	«	۱۰۰
۳۲۱	**ترکیبات برای رختشوئی حتی بدون اختلاط صابون**	«	۳۵
۳۲۲	**سولفور یسیناتها- سولفواولئاتها - سولفو رزیناتها - الکهای سولفونه ازردیف چربی و محصولات همانند با یا بدون سولوانها (Solvants) آلی ساده یا صابونی**	ازروی ارزش	۲۵ درصد
۳۲۳	**مواد برای چرب کردن و روان کردن و نرم کردن ولو مخلوط با مواددیگر :**		
	الف - گریس برای ماشین وموتور و وسائط بارکشی	کیلو باظرف	۵۰ ۱

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ سایر	کیلوباظرف	۵۰ ۲
۳۲٤	واکس ـ خمیر ـ کرم وفرآورده‌های همانند حتی بطورآبگون ـ برای پاك کردن ـ صیقلی کردن ونگاهداری چرم ـ کفش ـ اشیاء فلزی ـ مبل ـ کف اطاق وغیره	«	۲۰
۳۲۵	شمعهای متعارفی ـ ساده یارنگین ـ شمعهای مزین ـ از پارافین ـ ازاسته آرین ـ از پیه یا از موم	کیلوبا لفاف	۲۵
	بخش سی وسه ـ کازئین ـ آلبومین ـ ژلاتین چسب وآهار		
۳۲٦	کازئین	کیلوباظرف	۱۵
۳۲۷	آلبومین‌ها و سفیده تخم مرغ	«	۱۵
۳۲۸	ژلاتین‌ها	«	۱۵
۳۲۹	چسب‌های حیوانی	«	۱۵
۳۳۰	انواع خمیر برای نورد دستگاههای چاپ و فرآورده های همانندکه مایه آن ژلاتین باشد	«	۲۰
۳۳۱	دکسترین بانضمام نشاسته‌های بوداده	«	۱۰
۳۳۲	چسبهای نباتی ـ پارمانها (Parements) و آهار ازهرقبیل	«	۱۰
۳۳۳	چسب از هر قبیل و به هر شکل آماده شده برای خرده‌فروشی (جزکائوچو) ـ نوارهای		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه		میزان ـ ریال
	چسب‌دار ازهرجنس‌حتی ازکاغذ‌ـازپارچه ـ از پلاستیك ـ از نایلون و مواد دیگر (باستثناء نوار های آغشته بکائوچو برای پوشانیدن سیم‌برق یابرای مصارف دیگرکه مشمول شماره ۵۷۷ میشود)	کیلوبا ظرف		۳۰
	بخش سی و چهار ـ مواد قابل انفجار ـ آتش‌بازی ـ کبریت واشیاء دیگر			
۳۳٤	**ساخته شده ازمواد قابل اشتعال نیترو سلولوزها**	«		۲۰
۳۳۵	**باروت :**			
	الف ـ مرکب ازذغال وگوگرد وشوره	«		۳۰
	ب ـ سایر	«		٦۰
۳۳٦	**مواد قابل انفجارکه مایه آن نیترات دامونیوم ـ کلوراتها یا پرکلوراتها ـ نیترو گلیسرین و مشقات نیترو اروماتیك باشد و سایر**	«		۱۵
۳۳۷	**فتیله برای معدنچیان**	«		۱۵
۳۳۸	**چاشنی ـ کبسولهای قابل‌انفجار ـ دتوناتورها**	«		۷۰
۳۳۹	**آتشبازی**	«		۲۰۰
۳٤۰	**کبریت از هرنوع و از هرقبیل**	«		۳۰
۳٤۱	**اشیاء ساخته‌شده ازمواد قابل اشتعال (فتیله گوگردی ـ مشعل رزینی و همانند ـ آتش گیرانه و غیره)**	«		۲۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
	تبصره ـ ورود کالاهای مندرج در بخش ۳٤ موکول باجازه مخصوص دولت است		
	بخش سی و پنج ـ کودها		
۳٤۲	**انواع کودهای حیوانی یا نباتی که عملیات شیمیائی در آن نشده**	کیلو	بخشوده
۳٤۳	**کودهای معدنی یا شیمیائی آزوته**	«	«
۳٤٤	**کودهای معدنی یا شیمیائی فسفاته**	«	«
۳٤٥	**کودهای پتاسیك**	«	«
۳٤٦	**کودهای معدنی یا شیمیائی که اقلا از دو ماده اصلی حاصل خیز ترکیب شده باشد ـ ازوت و اسید فوسفوریك و پتاس ـ کودهای معدنی یا شیمیائی مخلوط بکودهای حیوانی یا نباتی**	«	«
۳٤۷	**کودهائیکه در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود .**	«	«
	فصل هفتم ـ پوست ـ چرم ـ پوست های نرم و مصنوعات آنها		
	بخش سی وشش ـ پوست و چرم		
۳٤۸	**پوست خام ـ تازه ـ نمك زده ـ خشك کرده آهك زده وغیره :**		
	الف ـ پوست گاو ـ گاومیش ـ گوساله	«	٦
	ب ـ پوست گوسفند و بز	«	۷
	ج ـ پوست خوك و گراز و پوست حیوانات بزرگ دیگر	«	۱۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزال ـ ریال
٣٤٩	**چرم برای ساختن تخت کفش و ساختن تسمه نقاله (ترانسمیسیون)**	کیلو	٣٠
٣٥٠	**چرم گاو ـ چرم گاومیش و چرم حیوانات بزرگ دیگر جز آنهائیکه مشمول شماره ٣٤٩ میشود .**	«	٣٠
٣٥١	**چرم گوساله**	«	٤٠
٣٥٢	**چرم گوسفند و بز**	«	١٥٠
٣٥٣	**چرم ورنی ـ طلائی ـ نقره‌ای و برنزی**	«	٢٠٠
٣٥٤	**چرم مژیسه (Mégissés) جیر (Chamoisès)**	«	٢٠٠
٣٥٥	**پوست و چرمهای دیگر :** پوست پارشمینه ـ پوست مار ـ سوسمار و ماهی ـ سایر	از روی ارزش	٦٠ درصد
٣٥٦	**خرده و آخال چرم**	کیلو	٤٠
٣٥٧	**چرم مصنوعی ساخته‌شده از آخال چرم**	«	١٠٠
	بخش سی و هفت ـ اشیاء ساخته شده از چرم ـ از پوست		
٣٥٨	**قطعات چرمی ندوخته برای کفش :**		
	الف ـ تخت و پاشنه بریده	«	٤٠
	ب ـ رویه ـ ساقه و قسمتهای دیگر	«	٢٠٠
٣٥٩	**مصنوعات سراجی و زین و برگ‌سازی ـ زنگال و گتر چرمی**	«	٢٥٠
٣٦٠	**انواع کیف و جامه‌دان و قوطی و جعبه و قاب ساخته شده از چرم ـ با یا بدون یراق**	«	٥٠٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٣٦١	**لباس چرمی**	کیلو	٦٠٠
٣٦٢	**دستکش چرمی (تمام چرمی وسایر اقسام) :**		
	الف ـ مخصوص کارگران و صنعتگران	«	٢٠٠
	ب ـ سایر	«	٦٠٠
٣٦٣	**اشیاء فنی‌ساخته شده از چرم یا از پوست :**		
	تسمه و نوار برای ماشین آلات یا نقلیه (Courroies et cordes de transmission et de transport) متفرعات و قسمتهای ماشین آلات‌واشیاء دیگر فنی	«	٤٠
	تبصره ـ قطعات چرم و پوست بریده شده که بطور وضوح مربوط باشیاء مندرج درشماره های ٣٥٩ تا ٣٦٣ باشد تابع همان‌شماره‌ها خواهد بود .		
٣٦٤	**اشیاء پوستی وچرمی دیگر که درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود**	«	٥٠٠
٣٦٥	**اشیاء ساخته شده ازروده (جززه برای آلات موسیقی) :**		
	الف ـ برای جراحی	کیلوباظرف	٨٠
	ب ـ سایر	کیلو	١٢٠
	بخش سی و هشت ـ پوستهای نرم		
٣٦٦	**پوستهای نرم ـ خام :**		
	الف ـ پوست بره ـ خام :		
	١ـ نوع استراخان و قره‌گل	ازروی‌ارزش	١٠٠درصد
	٢ـ انواع دیگر	«	١٠٠درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب - پوست خام قاقم - سمور - دله - خز - سنجاب - روباه نقره‌ای - روباه سیاه (آرژانته - پلاتینه و همانند]	ازروی‌ارزش	۱۰۰درصد
	ج - پوست خام سگ‌آبی	«	۱۰۰درصد
	د - پوست خام روباه و شاه‌روباه	«	۱۰۰درصد
	ه - پوست خام شیر - ببر - پلنگ - کفتار - خرس و همانند .	«	۱۰۰درصد
	و - پوستهای نرم دیگر - خام	«	۱۰۰درصد
۳٦۷	**پوست های نرم ـ آماده شده برای پوست دوزی از هرقبیل :**		
	الف - پوست بره	«	۱۰۰درصد
	ب - پوست قاقم - سمور - خز - دله - سنجاب - روباه نقره‌ای - روباه سیاه (آرژانته - پلاتینه وهمانند)	«	۱۰۰درصد
	ج - پوست سگ‌آبی	«	۱۰۰درصد
	د - پوست روباه و شاه روباه	«	۱۰۰درصد
	ه - پوست شیر -ببر-پلنگ- کفتار- خرس‌وهمانند	«	۱۰۰درصد
	و - پوستهای نرم دیگر	«	۱۰۰درصد
۳٦۸	**لباسهای دوخته ازپوست‌های نرم وآنهائی که برای‌انداختن‌روی دوش وسردست‌آماده شده ویا دارای چشم وپنجه ودندان میباشد:**		
	الف - پوستین	«	۵۰درصد
	ب - سایر	«	۱۰۰درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	فصل هشتم ـ کائوچو و اشیاء ساخته شده از آن		
	بخش سی و نه ـ کائوچو و اشیاء ساخته شده از آن		
	یادداشت : ۱ـ این فصل شامل کائوچو طبیعی ـ ترکیبی و مصنوعی ـ گوتاپرکا ـ بالاتا ـ ـ کائوچو سفت شده (ابونیت و همانند) میباشد و همچنین محصولات همین موادکه در ترکیب آنها مواد خارجی اعم از معدنی یا غیر معدنی بعنوان بار (Charge) بکار برده شده بدون رعایت تناسب مقدار آن مشمول این فصل میشود . ۲ـ کلمه کائوچو مندرج در شماره های ۳۷۱ تا ۳۷۷ شامل انواع مختلف کائوچو میباشد بانضمام بالاتا وگوتاپر کاولی باستثنای کائوچو سفت شده (ابونیت و همانند) ۳ـ اشیاء و مصنوعات مندرج در شماره های ۳۷۲ تا ۳۷۹ اگرعلاوه بر مواد خارجی که بعنوان باربآن زده‌شده با مواد خارجی دیگری نیز جور شده باشد تا حدیکه عنوان اشیاء کائوچوئی آنها محفوظ بماند مشمول همان شماره‌ها خواهد بود .		
۳۶۹	**کائوچوطبیعی ـ گوتاپرکا ـ بالاتا وهمانند ـ خام وکائوچو ترکیبی**	کیلو	۳

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٣٧٠	**آخال و خرده ریزهای کائوچو ـ گوتاپرکا وبالاتا وفصولات اشیاء مستعمل آنها**	کیلو	٣
٣٧١	**خمیر ـ لوح ـ ورق کائوچوی ولکانیزه نشده ـ محلول کائوچو :**		
	الف ـ خمیر ـ لوح ـ ورق ـ محلول وچسب کائوچو جز آنچه که برای خرده فروشی آماده شده است	«	٣
	ب ـ محلول و چسب کائوچو آماده شده برای خرده فروشی از هر قبیل (باستثنای نوار های آغشته بکائوچو برای پوشاندن سیم برق یابرای مصارف دیگر که مشمول شماره ٥٧٧ میشود)	کیلوبالفاف	٣٠
	ج ـ کرپ	کیلو	٣٠
٣٧٢	**کائوچو ولکانیزه شده (نرم) :**		
	بشکل لوح ـ ورق ونوار ـ غیر اسفنجی حتی جور شده بامواد نسجی ـ بافاز ـ با امیانت (پنبه نسوز)یا با مواد دیگر ـ نخ و رشته حتی پوشیده شده از مواد نسجی	«	٣٠
٣٧٣	**لوله‌های لاستیکی نرم حتی جورشده بامواد نسجی یا فلزی**	«	٣٠
٣٧٤	**اشیاء لاستیکی نرم برای مصارف فنی وصنعتی:**	«	٣٠
	الف ـ تسمه برای ماشین آلات یانقلیه		
	ب ـ گیر ترموز (پاتن ـ بلوك و همانند) ـ پولك ـ حلقه ـ سوپاپ ـ دریچه سوپاپ (Clapets) ـ بست واشیاء لاستیکی دیگر برای مصارف فنی وصنعتی	«	٤٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٣٧٥	**لاستیك برای چرخ وسائط نقلیه :**		
	الف ـ لاستیك توپر	کیلو	٥
	ب ـ لاستیك‌روئی :		
	١ـ برای چرخهای پائی	«	١٠
	٢ـ برای‌اتومبیلهای‌سواری وبرای موتوسیکلت	«	١٥
	٣ـ برای اتومبیلهای باری ـ برای‌اتوبوس ـ برای تراکتور	«	٧
	٤ـ برای هواپیها	«	بخشوده
	ج ـ لاستیك توئی وروپوش‌آن :		
	١ـ برای چرخهای پائی	کیلوباقوطی	١٥
	٢ـ برای اتومبیلهای‌سواری وبرای‌موتوسیکلت	«	٢٠
	٣ـ برای اتومبیلهای باری ـ برای اتوبوس ـ برای تراکتور	«	١٠
	٤ـ برای هواپیما	«	بخشوده
٣٧٦	**اشیاء لاستیکی نرم‌که بطریق ریختگی یا بوسیله چسباندن ورقهای‌کائوچوئی بیکدیگر ساخته میشود**	کیلوبالفاف	٥٠
٣٧٧	**سایر اشیاء لاستیکی نرم :**		
	الف ـ تخت‌وپاشنه برای‌کفش	کیلو	٥٠
	ب ـ فرش‌وپادری غیراسفنجی حتی بطور توپ	«	٤٠
	ج ـ اشیاء کائوچوئی اسفنجی حتی‌لوح‌ـ ورق‌وصفحه	«	٤٠
	د ـ سایراشیاء لاستیکی نرم‌که‌درجای دیگر گفته نشده ومشمول‌عنوان دیگرتعرفه نشود	کیلوبالفاف	٥٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۳۷۸	**کائوچو سفت‌شده (Durci یاابونیت) نساخته بشکل شمش ـ تخته ـ ورق ـ میله یالوله ـ ساده یا صیقلی شده و یا دارای رو کاری دیگر**	کیلو	۵۰
۳۷۹	**اشیاء ساخته شده ازکائوچو سفت (ابونیت) اعم از ریختگی یا غیر آن‌که در جای دیگر گفته نشده ومشمول‌عنوان دیگر تعرفه‌نشود:**		
	الف ـ زیورآلات ـ ساده یا دارای ملحقات	ازروی‌ارزش	۱۰۰درصد
	ب ـ سایر	«	۵۰ در صد
	فصل نهم ـ چوب ـ چوب‌پنبه واشیاء ساخته شده از آنها ـ مصنوعات از موادقابل‌بافت		
	بخش چهل ـ چوب و اشیاء چوبی		
	یاد داشت : ۱ ـ چوب و اشیاء ساخته شده از چوب تزریق شده (Iniecté) یا بطریق شیمیائی آماده شده مشمول شماره های مربوطه بخود می‌باشد .		
	۲ ـ چوب واشیاء چوبی که از دندانه رد شده باشد مانند چوب و اشیاء چوبی رنگ شده محسوب میشود .		
۳۸۰	**هیزم ـ خرده نجاری و خاك اره**	کیلو	بخشوده
۳۸۱	**ذغال چوب و خاك ذغال**	«	«
۳۸۲	**چوب‌گرد ـ با پوست یا پوست‌کنده ویا گره های آن با تبر صاف شده باشد :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ چندل	تن	بخشوده
	ب سایر	«	۷۰۰
۳۸۳	چوب چهارپهلو شده بوسیله تبر که‌درجای دیگر گفته نشده ومشمول‌عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۷۰۰
۳۸٤	چوب اره شده بدرازاکه در جای‌دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۷۵۰
۳۸۵	تراورس برای راه آهن	«	۲۵۰
۳۸٦	چوب و تخته های‌مخصوص بشکه یا چلیك سازی ـ آماده نشده	«	۸۰۰
۳۸۷	چوب نازك ـ نوار و تسمه‌های چوبی نازك برای بافتن یا ساختن قوطی وغیره	کیلو	۱
۳۸۸	چوب برای ساختن عصا ـ برای ساختن‌دسته افزار و دستگیره یا ساختن اشیاء همانند ـ صاف یاگرد شده	«	۱
۳۸۹	چوب‌رشته (Filés) برای‌ساختن‌چوب‌کبریت یا ساختن پرده ـ میخ چوبی‌برای‌کفش‌بهر شکل ـ پوشال یاکاه چوبی ـ آرد چوب	ازروی‌ارزش	۲۵ درصد
۳۹۰	چوب رنده شدهٔ ـ مغارشده و یا زبانه‌شده ـ چوب مصنوعی یا(کسیلولیت) وهمانند	کیلو	۱۰
۳۹۱	لوح چوبی و آلت برای فرش‌کردن	«	۱۰
۳۹۲	ورق چوب برای روکش مبل وغیره (Feuilles de Placage)	ازروی‌ارزش	۲۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	تبصره ـ تخته‌هائی مشمول شماره ۳۹۲ میشود که ستبرای آن ازسه میلیمتر تجاوز نکند		
۳۹۳	**تخته چندلا** (Contreplaquàs)	کیلو	۱۰
۳۹٤	**شمش** (Baguettes) **برای مبل ـ برای قاب ـ برای کتیبه ومصارف همانند :**		
	ساده و بدون‌کار ـ گچ گرفته و یا پوشیده شده از خمیر ـ گود یا برجسته ولی ناتمام ـ شمش های کامل آماده ـ رویه‌دار ـ صیقلی شده ـ نقاشی شده یا ورنی شده یا اکلیل زده ـ سیم اندود و زراندود ـ خاتم کاری شده با صدف ـ با عاج یا با مواد دیگر	ازروی‌ارزش	٤۰ درصد
۳۹۵	**قاب چوبی ساخته سوار شده یا نشده**	«	٤۰ درصد
۳۹٦	**صندوق چوبی برای باربندی‌حاضر یا سوار نشده ساده یا دارای یراق یا آستر فلزی**	«	۲۵ درصد
۳۹۷	**بشکه ـ تغار ـ سطل ومصنوعات‌دیگر بشکه سازی‌و قسمتهای‌کامل آنها ـ ساده یادارای طوق و متفرعات ـ با یا بدون آستر فلزی**	«	۲۵ درصد
۳۹۸	**قطعات چوبی و مصنوعات نجاری برای ساختمان ـ سوار شده یا سوار نشده ـ حتی با چفت و بست و یراق فلزی :**		
	الف : درب ـ پنجره ـ کرکره وهماتند	کیلو	۲۰
	ب : سایر .	کیلو	۵
۳۹۹	**قطعات عرابه سازی نیمه آماده‌یاحاضر ونو با چفت و بست ویراق فلزی**	«	۵

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٤٠٠	**لوازم خانه‌داری (مانند قاشق ـ چنگال ـ جعبه ـ قوطی ـ ظروف و سایر مایحتاج خانه‌داری) وافزارچوبی :**		
	الف ـ اشیاء خانه‌داری	کیلو	٥٠
	ب ـ افزار ـ دسته افزار ـ قالب برای کفش سازی و کلاه سازی وپاشنه برای کفش	«	٥
٤٠١	**مصنوعات خراطی که‌درجای‌دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ غرغره های نساجی واشیاء همانند که در نخریسی و یا پارچه بافی بکاربرده میشود	«	١٠
	ب ـ سایر	«	٢٠
٤٠٢	**مبل‌آماده وقطعات‌مبل ـ سوارشده یا سوار نشده ساخته شده ازچوبهای خمیده**	ازروی ارزش	١٠٠ درصد
٤٠٣	**مبلهای دیگرچوبی وقطعات‌آنهاومیز بلیارد**	«	١٠٠درصد
٤٠٤	**محفظه (انواع جعبه وقوطی های‌کوچك‌و غیره)واشیاءچوبی‌ویژه‌تزیینات‌داخل‌عمارت اشیاءچوبی تجملی یازینت‌که‌درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	١٠٠درصد
٤٠٥	**مصنوعات چوبی‌که درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	جامه دانهای‌کوچك وبزرگ ـ جعبه‌های‌جای کلاه ولباس ـ ساده یا پوشیده شده ازکاغذ یا ازپارچه و سایرمصنوعات چوبی	«	١٠٠درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش چهل‌ویك ـ چوب‌پنبه ومصنوعات‌آن		
٤٠٦	**چوب‌پنبه بحالت‌طبیعی وآخال چوب‌پنبه ـ خرده چوب‌پنبه وچوب پنبه‌آسیا شده**	کیلو	٣
٤٠٧	**چوب‌پنبه طبیعی بشکل‌مکعب ـ لوح‌یاورق**	»	١٥
٤٠٨	**خشت ـلوح ـ صفحه ـ ورق ـ لوله‌وهمانند ساخته شده از قطعات متراکم ویا از خمیر چوب پنبه**	»	١٥
٤٠٩	**چوب پنبه و پولك دربطری و در ظروف دیگر ساخته شده از چوب پنبه طبیعی یا از خمیرچوب پنبه**	»	٣٠
	تبصره ـ چوب پنبه وپولك های دارای غلاف یا قطعات فلزی ـ چوبی ـ شیشه یا مواد دیگرتابع تعرفه‌بندی‌آن مواد خواهد بود		
٤١٠	**مصنوعات چوب پنبه طبیعی ـ مصنوعات‌از قطعات متراکم و یا از خمیرچوب پنبه که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :** مصنوعات بریده شده بقطع مخصوص برای مصارف معین ـ سایر ـ ساده یا جور شده یا مواددیگر	»	٣٠
٤١١	**بخش چهل‌ودو ـ مصنوعات نی ـ جگن و گیاههای دیگر همانند قابل بافت نوار وقیطانهای‌گیس بافت ازساقه و پوست**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	گیاهها ـ از نی و جگن و از سایر الیاف گیاهی قابل بافت ـ ساده یا جور شده با مواد دیگر	کیلو	٥٠
٤١٢	**مصنوعات دیگر ساخته شده ازگیاههای قابل بافت که در جای گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ ساده یا جور شده بامواد دیگر:**		
	الف ـ اشیاء بار بندی و بارکشی و اشیاء ترکه بافت همانند برای ساختمان وغیره	»	١
	ب ـ پادری ـ حصیر متعارفی ـ حصیر و پرده های حصیری غیر متعارفی (حصیرچینی و همانند) وبافتنی های دیگر مشابه و سایر مصنوعات	ازروی‌ارزش	٤٠ درصد
٤١٣	**مبل سبدی ساخته شده ازترکه ومبل‌ازبمبو**	کیلو	١٠٠
٤١٤	**مصنوعات دیگرسبد بافی‌که در جای دیگر گفته‌نشده ومشمول‌عنوان دیگر تعرفه‌نشود**	ازروی‌ارزش	٤٠ در صد
	تبصره ـ متفرعات فلزی یاچرمی وغیره که‌درساخت‌یا مصرف اشیاء مشمول شماره ٤١٤ ضرورت داردتأثیری درتعرفه بندی‌آن نخواهد داشت مشروط براینکه آن متفرعات جنبه تجمل یازینت نداشته باشد		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	فصل دهم ـ کاغذ و متفرعات آن		
	بخش چهل و سه ـ موادی که برای ساختن کاغذ بکار میرود		
۴۱۵	**آخال کاغذ و آخال مقوا ـ کاغذ باطله ـ مصنوعات و اشیاء کهنه کاغذی و یا مقوائی برای ساختن کاغذ**	کیلو	۲۰ ـ
۴۱۶	**خمیر کاغذ تهیه شده از ژنده یا از الیاف گیاهی میکانیکی یا شیمیائی (سلولوز)**	«	۲۰ ـ
	بخش چهل و چهار ـ مقوا و کاغذ و اشیاء ساخته شده از مقوا یا از کاغذ		
	تبصره ـ مقوا بمحصولاتی اطلاق میشود که هرمترمربع آن ۳۰۰ گرم یا بیشتر وزن داشته باشد ـ آنها ئیکه کمتر از ۳۰۰ گرم وزن دارد مشمول تعرفه بندی کاغذ است		
۴۱۷	**مقوا بشکل تومار یا ورق بدون فاسون و بدون کار :** مقواهای متعارفی ـ مقوانمدی (Cartons Feutrés) مقوای دولا یا سه لا که از دو یا چندین قشر خمیرهای مختلف النوع که بافشار بیکدیگر پیوسته شده تهیه شده باشد ـ مقوا که از چسباندن چندین ورق کاغذ بیکدیگر تهیه شده باشد ـ مانند مقوای بریستون وهمانند ـ سایر مقوا های ساده که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۳

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	تبصره ـ مقواهـائیکه روی آنها کاغذی برنگ طبیعی ـ سفید خمیر رنگ شده چسبانده شده باشد مشمول شماره ٤١٧ میشود .		
٤١٨	**مقوا بشکل تومار یاورق فاسونه (کارشده):** براق (لوستره)ـ قشر زده ـ لعابدار ـ رنگ کرده ـ ورنی شده ـ زرنما ـ سیم نما ـ فلز نما ـ مرمرنما ـ چیت‌نما ـ دارای تزیینات چاپی وغیره یاروی آن از کاغذ دارای همین مشخصات پوشیده شده باشد. پوست نما (پارشمینه) اصلی یا تقلیدی ـ شکن‌دار یاداغ دار ـ سایر مقوا های نقش‌دار که در جای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود	کیلو	۷
٤١٩	**کاغذ بشکل تومار یاورق ـ بدون فاسون وبدون‌کار که‌وزن هر متر مربع آن بیشتر ازسی وپنج‌گرم باشد :**		
	الف ـ کاغذلفاف متعارفی .	«	۲
	تبصره ـ تحت عنوان کاغذ لفـاف متعارفی بالا کاغذ هائی طبقه بندی‌میشود که : ۱) دارای رنگ‌طبیعی یاخمیرآن رنگ‌شده باشد (جز رنگ‌سفید) واقلا یك روی آن زبروخشن باشد ۲) کاغذهای ساخته شده ازکاه یا ازکاغذ کهنه یااز الیاف گیاهی خشن برنگ طبیعی‌یا خمیر آن بایك رنگ تنها رنگ شده باشد ۳) کاغذهائیکه‌خمیرآن‌رنك‌قهوه‌ای‌طبیعی باشد ولواینکه دو روی‌آن لیسه‌شده‌باشد ء		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
	ب ـ کاغذ نمدی ولوخمیر آن رنگ شده باشد ـ کاغذهائیکه از چندین قشر خمیر های مختلف‌النوع که‌بافشار بیکدیگر پیوسته شده تهیه شده‌باشد ـ کاغذ که از چسباندن‌چندین ورق کاغذبیکدیگر تهیه شده‌باشد مانند کارت بریستول وهمانند	کیلو	٥٠	٣
	چ ـ کاغذ برای روزنامه :			
	١) بشکل تومار سفید یارنگی (خمیر آن رنگ‌شده باشد)	«	٧٥	١
	٢) سایر :			
	الف ـ سفید	«	٧٥	١
	ب ـ رنگی (خمیر آن رنگ‌شده‌باشد)	«	٥٠	٣
	تبصره ـ کاغذ روزنامه‌بکاغذهائی‌اطلاق‌میشود که ساتینه نباشد و وزن هرمتر مربع‌آن از ٤٥ تا ٦٠ گرم و اقلا دارای شصت درصد خمیر مکانیکی‌چوب‌باشد .			
	د ـ سایر اقسام کاغذ برنگ‌طبیعی ـ سفیدیاخمیر رنگ‌شده که‌درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«		٤
٤٢٠	**کاغذ بشکل تومار یاورق بدون‌نقش و بدون کار ٨٣ وزن‌هرمترمربع آن سی وپنج‌گرم وکمتر باشد :**			
	الف ـ کاغذ سیگار	«		٧
	ب ـ سایر اقسام ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«		١٢

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۴۲۱	**کاغذ بشکل تومار یا ورق فاسونه (کارشده):**		
	الف ـ خط کشیده وشطرنجی	کیلو	۵
	ب ـ براق (لوستره) ـ قشرزده ـ لعابدار ـ روغن زده ـ موم زده ـ استه‌ارین زده ـ پارافین زده ـ کاغذپوست‌نما (پارشمینه) اصلی یا تقلیدی ـ صمغ زده ـ رنگ کرده ـ ورنی‌شده ـ زرنما سیم نما ـ فلزنما ـ تلق نما ـ مخمل نما ـ مرمر نما ـ کرپ‌شده ـ شکن‌دار ـ چین‌دار ـ سوراخ دار ـ داغ زده یا دارای نقش استامپی	«	۸
	ج ـ کاغذ مسلح یا مستحکم شده با الیاف نسجی یا پارچه ـ ساده یا قطران زده	«	۲
	د ـ کاغذ نیلی ـ کاغذ کاربن وهمانند ـ کاغذ استنسیل	کیلو با لفاف	۲۵
	هـ ـ سایر کاغذهای فاسونه (کارشده) که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	کیلو	۲۰
	تبصره ـ کاغذ استنسیل که بهر برگ آن یك کاغذ کاربن چسبانده شده‌است نیز مشمول شماره ۴۲۱ د خواهد بود .	«	۲۰
۴۲۲	**کاغذ دیوار**		
۴۲۳	**لوحهای ساخته شده از خمیر کاغذ برای صافی یا برای مصرف ساختمانی**	«	۵
۴۲۴	**مقوا و کاغذ خشك‌کن ـ کاغذ ومقوای صافی حتی بریده یا چین‌دار**	«	۵
۴۲۵	**مقواها و کاغذهای مخصوص ـ بشکل تومار ـ ورق یا لوح :**		
	الف ـ ولگانیزه شده حتی بشکل قلم ولوله	«	۸

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
	ب ـ پوشیده یاآغشته به رزین های مصنوعی یا به مواد همانند ـ آغشته شده بمشتقات نفتی ـ بقطران یابمحصولات همانند (کاغذومقوای بیتومه برای بام سازی‌وغیره) حتی مسلح‌یا ماسه زده وغیره ـ پوشانده شده از گرافیت‌تقلید لوح سنگ (آردواز) و همانند ـ سفت‌شده با مواد معدنی (نوع‌مقوا سنگی وغیره)	کیلو		٥
٤٢٦	**مقواها وکاغذ هائیکه برای مصرف معینی بریده شده ودرجای دیگر گفته نشده‌است :**			
	الف ـ بشکل نوارکه پهنای‌آن از ١٥ سانتیمتر تجاوز نکند :			
	١) پوشال کاغذ برای بسته‌بندی	«		١
	٢) برای مشتوک‌سیگار	«	٥٠	١
	٣) برای مصارف بهداشتی و نظافت	کیلو بالفاف		٣٠
	٤) سایر	کیلو		١٠
	ب ـ بشکل مربع یا مستطیل که درازای هربرگ تا نشده‌آن از هر طرف از٣٦ سانتیمتر بیشتر نباشد	«		١٠
	ج ـ باشکال‌دیگر	«		١٢
٤٢٧	**کاغذ سیگار :**			
	الف ـ بشکل نوار	«		٧
	ب ـ بریده شده باندازه مخصوص ـ بشکل دفتر چه یا گیلز	کیلو با لفاف		٣٠
٤٢٨	**پاکت بهر قطع ـ کاغذوکارت برای نامه نگاری بهمراه پاکتهای آنهاکه‌درجعبه یا**			

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بسته کاغذی یا مقوائی واردشود :		
	الف ـ پاکت بهرقطع :		
	۱) ساده معمولی یا با آستر باسمه‌ای	کیلوبا لفاف	۲۰
	۲) با آستر کاغذی یا پارچه ـ گلدار ـ مزین با لبه توری	«	۶۰
	ب ـ کاغذ و کارت برای تامه نگاری با یا بدون پاکتهای آنها که درجعبه یا بسته کاغذی یا مقوائی وارد شود :		
	۱) ساده بانضمام کارت پستی	«	۲۵
	۲) گلدار ـ مزین بالبه توری	«	۶۰
٤٢٩	**کیسه ـ چنته وتوبره کاغذی :**		
	الف ـ برای سیمان وهمانند ـ برای بهداشت ونظافت	کیلو	۲
	ب ـ سایر اقسام	«	۶
٤٣٠	**اسباب سفر ـ جعبه وقوطی ـ کاغذی یامقوائی حتی ساخته شده از مقوای ولکانیزه شده که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ اسباب سفر (جامه دان وصندوقهای بزرگ و کوچك سفری ـ کیف و غیره) پوشانده شده ازمواد نسجی وسایراقسام	«	۷۵
	ب ـ جلد ـ غلاف ـ قاب (ازنوع قاب عینك وهمانند) قوطی جای زیور ـ جعبه ـ مجری ومحفظه های همانند پوشانده شده از مواد نسجی وسایراقسام	«	۱۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
٤٣١	**دفتر و کتابچه ـ یادداشت و دسته کاغذ های نامه نگاری ـ اگندا ـ زیردستی ـ جلد کتاب ـ جزوه دان و پوشه ـ آلبوم خالی ـ پاس‌پارتو واشیاء همانند ساخته شده از مقوا یا کاغذ حتی جورشده با سایرمواد :**		
	الف ـ اگندا	کیلو	بخشوده
	ب ـ آلبوم	»	٧٥
	ج ـ سایر	»	٢٥
٤٣٢	**غرغره ـ ماکو ـ دوك ـ ماسوره ولوله‌مقوائی وکاغذی برای‌مصارف نخریسی‌یاپارچه‌بافی حتی سوراخ شده**	»	١٠
٤٣٣	**اشیـاء ساخته شده ازکاغذ ماشه (Mâché) از مقوا سنگی ـ از مقوا ولکـانیزه شده و همانندکه درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	»	٥٠
٤٣٤	**اشیاء قالبی (Estampês) مقوائی یاکاغذی (جزآنچه مربوط بشماره ٤٣٣ بالا است) مانند سینی ـ دوری ـ قاب ـ سرپوش ـ کاسه ـ لیوان ـ ظروف واشیاء دیگر**	»	١٠٠
٤٣٥	**مصنوعات دیگر کاغذی یا مقوائی که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ کاغذ و مقواهای سوراخ شده برای دستگاه های نساجی ژاکار وهمانند .	کیلو	۱۰
	ب ـ کاغذهای طرح توری و طرح قلابدوزی	کیلوبا لفاف	۵۰
	ج ـ سفره و دستمالهای کاغذی	«	۳۰
	د ـ سایر :		
	۱) لوله کاغذی ساده یا آلوده بمواد دیگر که بجای روده برای پر کـردن سوسیس و سوسیسون و همانند بکار میرود .	کیلو	۱۵
	۲) سایر	«	۵۰
	تبصرهٔ ۱ ـ در مورد اشیاء کاغذی یا مقوائی جورنشده با سایر مواد و اشیاء کاغذی یا مقوائی جور شده با سایر مواد که بطور تفکیـك گفته شده است قزنقفلی ـ سگك ـ گیره ـ گوشـه پولك ـ منگنه ـ بند ـ نخ و سایرمتفرعات کوچك که برای تکمیل ساخت آنها ضرورت دارد و جنبه تزیین ندارد وجود آنها بی‌تأثیر است .		
	تبصرهٔ ۲ـ کاغذ ومصنوعات کاغذی یا مقوائی مندرج در شماره های ٤٢٧ تا ٤٣٥ اگردارای چاپ سیاه یا رنگی و یا چاپ فشاری باشد (جـز نشانی یا اسم کارخانه سازنده و همانند)حقوق گمرکی معین را بعلاوه ۲۵ درصد میپردازد .		
٤٣٦	**بخش چهل وپنج ـ کتاب‌ومحصولات‌چاپ محصولات‌چاپ‌که در جای دیگر گفته‌نشده**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :		
	الف - کتاب چاپی از هر قبیل حتی مصور	کیلو	بخشوده
	ب - روزنامه - مجله و تشریات همانند ولو مصور - مجله و الگو و نقشه‌های ویژه خیاطخانه - اطلس - نقشه های جغرافیائی - دریائی - نجومی - طبیعی و نقشه‌های‌همانند - نت‌موسیقی چاپی یا برجسته	»	»
	تبصره - نقشه هائیکه ارزش قاب آن از ارزش نقشه بیشتر است و همچنین کره مشمول‌شماره ۹۲۵ بخش ۷۷ میشود .		
٤٣٧	**کارت پستال‌مصور**	»	١٠٠
	تبصره - کارت پستالهای رنگی - تفریحی و بازی و آنهائیکه دارای تزیینات و زوائد است حقوق گمرکی معین را بعلاوه صد در صد خواهد پرداخت .		
٤٣٨	**کارت بازی (گنجفه) :**		
	الف - کاغذی	هردسته	١٥
	ب - فلزی - از مواد پلاستیکی یا از مواد دیگر	»	٨٠
	تبصره - از محفظه عادی کارت بازی از هر جنس که باشد حقوق جداگانه اخذ نخواهد شد .		
٤٣٩	**سایر اقسام تصاویر روی‌کاغذ یا مقوا مانند عکس - گراور - کروموس (Chromos) عکس برگردان وغیره ولو قاب شده :**		
	الف - کتاب ودفترچه‌های مصور برای تعلیم اطفال	کیلو	بخشوده

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	ب ـ مجموعه تصاویر و گراور های در آلبوم یا در پورتفوی یاجلد شده بشکل کتاب حتی دارای مختصر توزیع یاعنوان	کیلو	۵۰
	ج ـ سایر	«	۱۰۰
٤٤٠	**مصنوعات چاپی از هر نوع روی کاغذ یا مقوا که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**		
	الف ـ کاتالك - آگهی ونشریات همانند (جز رکلام عکس سینما) - تقویم	«	بخشوده
	ب - برچسب و نوار چسب و تمبر باطل نشده	«	۲۰
	ج ـ اسکناس رایج	«	بخشوده
	د - اسکناس نو	«	«
	تبصره - اسکناس نو وتمبر باطل نشده آنهائیست که تازه چاپ شده و از طرف خزانه یا بانك اجازه انتشار داده نشده است ـ ورود اسکناس رایج داخله یا خارجه تابع مقررات مربوطه خواهد بود .		
	هـ - رکلام و عکسهای سینما	«	۵۰
	و ـ بلیط راه آهن	«	بخشوده
	ز ـ سایر مصنوعات که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۱۰

فصل یازدهم - مواد نسجی و مصنوعات آن

یادداشتهای عمومی مربوط بفصل یازدهم :

۱) طبقه بندی مصنوعات فصل یازدهم (نخ ـ پارچه وغیره) بدون‌اعتنا بموادغیرنسجی که درترکیب آنها بکار برده شده تعیین گردیده است مگر در مواردیکه خلاف آن مخصوصاً گفته شده باشد .

۲) نخهای مرکب از دویا چندین ماده نسجی‌مختلف طبق‌قواعدزیر طبقه‌بندی میشود .

ترکیب نخها	طبقه بندی
الف ـ نخهای ساده [Simples] که در مجموع اختلاط آن بوسیله حلاجی اقلا ده‌درصد (ازحیث‌وزن) الیاف پشم یا کرك باشد ولو با مخلوطی از ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی یا الیاف نسجی مصنوعی	شماره ۵۰۴ یا ۵۰۶
ب ـ نخهای ساده که در مجموع اختلاط آن بوسیله حلاجی اقلا ده درصد (از حیث وزن) ازمواد نسجی دسته یکم بخش چهل و شش (ابریشم طبیعی) و دسته دوم بخش چهل و شش (ابریشم مصنوعی ـ آخال ابریشم مصنوعی و الیاف نسجی مصنوعی) باشد حتی با مخلوطی کمتر از ده‌درصد پشم‌یا کرك	دسته‌اول بخش ٤٦ (ابریشم‌طبیعی)
ج ـ نخهای ساده که در مجموع اختلاط آن بوسیله حلاجی اقلا ده درصد (از حیث وزن) از مواد نسجی دسته دوم بخش چهل و شش (ابریشم مصنوعی ـ آخال ابریشم مصنوعی ـ الیاف نسجی مصنوعی) باشد حتی با مخلوطی کمتر از ده در صد پشم یا کرك بدون اختلاط ابریشم طبیعی	دسته دوم بخش چهل و شش

ترکیب نخها

د ـ نخهای تابیده (Retors) که یکی از رشته های (Bouts) آن ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی یا الیاف نسجی مصنوعی باشد و همچنین مواردی که رشته مزبور مشمول بندهای ب و ج بالاباشد

ه ـ نخهای تابیده که یکی از رشته های آن پشم یا کرك باشد و همچنین مواردی که رشته مزبور مشمول بند الف بالا باشد

و ـ نخهای فلزی (نخهای فلزی جور شده بانخ های نسجی) بدون رعایت ترکیب با نوع ماده نسجی که مغز [âme] نخ‌فلزی راتشکیل میدهد

ز ـ نخهای مخلوط که در فوق منظور نشده

طبقه بندی

بخش چهل وشش

بخش چهل وهفت

بخش‌چهل وشش

بخش‌مربوط بآن ماده نسجی که میزان اختلاط آن ازحیث‌وزن بیش از سایر مواد نسجی باشد ـ درصورت تساوی وزن مواد نسجی که نخ را تشکیل میدهد طبقه بندی بر حسب اولویت مواد نسجی بترتیب ذیل تعیین میشود :

١ ـ کتان یارامی

٢ ـ پنبه

٣ ـ شاهدانه (Chanvre)

٤ ـ کنف (Jute)

٥ ـ مواد نسجی نباتی مذکور در شماره ٥٤٤

٦ ـ موهای زبر

و بالنتیجه نخرا باید در آن شماره تعرفه طبقه بندی نمود که مربوط

طبقه بندی

بنخهای مخلوط باآن ماده از مواد نسجی باشد که در فهرست فوق مقدم بر دیگران ذکر شده است .

۳) طبقه بندی پارچه و سایر مصنوعات نسجی مرکب از دویا چندین ماده نسجی طبق قواعد زیر صورت میگیرد :

الف ـ پارچه‌هائیکه تمام تار (Chaines) یاتمام پودآن (Trames) (واحیاناً بانضمام نخهای اضافی) از یکی از مواد نسجی مذکور در ستون اول جدول زیر باشد مشمول طبقه بندی همین ماده (بدون توجه بتناسب مقداری بین این ماده و مواد نسجی دیگر تشکیل‌دهنده پارچه) خواهد بود .

ترکیب منسوجات

تار یاپود	پود یاتار
ابریشم یالاس (بور) ابریشم کج ابریشم (بورت)	انواع مواد نسجی دیگر
ابریشم مصنوعی	الیاف نسجی مصنوعی و موادنسجی بخش ۴۷و۴۸و۴۹
الیاف نسجی مصنوعی	کج ابریشم ـ الیاف نسجی مصنوعی ومواد نسجی بخش ۴۷و۴۸و۴۹
پشم وکرك	مواد نسجی بخش ۴۷و۴۸و۴۹
موی یال ودم اسب (Crins)	موی زبر و مواد نسجی گیاهی
موی زبر [Poils grossiers]	موی زبر و مواد نسجی گیاهی
پنبه	مواد نسجی گیاهی
کتان ـ شاهدانه یارامی ـ (ولو اینکه نخهای تشکیل دهنده نقش و راههای باریك یاپهن آن از پنبه باشد مشروط بر اینکه پنبه‌وزناً از ۱۵ درصد الیاف کتان یاشاهدانه یارامی تجاوز نکند)	مواد نسجی گیاهی باستثنای کتان ـ شاهدانه و رامی
	پنبه یاسایر مواد نسجی گیاهی

تار یا پود	پود یا تار
کنف (Jute)	نخ کاغذی یا ازمواد نسجی گیاهی باستثنای پنبه ـ کتان ـ شاهدانه یارامی
سایرمواد نسجی گیاهی	نخ کاغذی

ب ـ پارچه ها وسایر مصنوعات نسجی (Articles en filés) که تماماً از یك رقم نخ مرکب از دو یاچندین ماده نسجی بافته شده باشد (خواه ترکیب موادنسجی آن نخ بوسیله حلاجی یا تابیدن حاصل شده باشد) مشمول طبقه بندی بخش مربوطه بآن رقم نخ میشود .

ج ـ مخمل و پلوش های مخلوط که جزء مخملی یابوکله آن تمام یاقسمت اعظم روی آنرا پوشانده و از ماده نسجی واحد تشکیل شده باشد تابع بخش مربوط بهمین ماده میباشد مگراینکه‌جزء مخملی یا بوکله آن روی از پشم ـ پنبه وغیره بوده وپشت مخمل از ابریشم یا لاس ابریشم ـ ازابریشم مصنوعی یا از الیاف نسجی مصنوعی باشد .

د ـ فرش ماشین بافت یا دست بافت تابع تعرفه بندی موادنسجی است که قسمت پرزروی آنرا تشکیل میدهد .

ه ـ تور وپارچه های زره‌بافت ـ توری و اشیاء علاقبندی در صورتیکه دارای مقداری ابریشم طبیعی یا ابریشم مصنوعی یا الیاف نسجی مصنوعی باشد بدون رعایت مقدار این الیاف تابع تعرفه بندی بخش ۴۶ تعرفه میشود .

کالای نامبرده که دارای پشم یا کرك بهرمقدار باشد بدون داشتن اختلاطی از مواد نسجی بخش ۴۶ در بخش ۴۷طبقه بندی میشود .

و ـ برای طبقه بندی قلابدوزیها فقط زمینه را باید مأخذ قرار داد ـ نوع نخی که برای قلابدوزی بکار رفته تأثیری در این طبقه بندی ندارد ـ قلابدوزی های شیمیائی وقلاب دوزی هائی که زمینه نمایان ندارد از این قاعده مستثنی و تابع تعرفه بندی نوع نخی است که‌از آن قلابدوزی شده است .

ز ـ بشرط رعایت مقررات بالا و همچنین مستثنیاتی که در تعرفه پیش بینی شده برای طبقه بندی پارچه هائی که از دو یاچندین مواد نسجی ترکیب شده طبق قواعد زیر عمل میشود .

ترکیب منسوجات	طبقه بندی
پارچه های دارای بیش ازهشت درصد (ازحیث وزن) ابریشم طبیعی یا لاس ابریشم طبیعی	بخش ٤٦ دسته یکم
پارچه های دارای بیش از بیست درصد (ازحیث وزن) کج ابریشم طبیعی بدون اختلاط ابریشم طبیعی یالاس ابریشم طبیعی	بخش ٤٦
پارچه های دارای بیش از بیست درصد (ازحیث وزن) ابریشم مصنوعی بدون اختلاط ابریشم طبیعی ـ لاس ابریشم طبیعی یا کج ابریشم طبیعی	بخش ٤٦ دسته دوم
پارچه های دارای بیش از بیست درصد (ازحیث وزن) الیاف نسجی مصنوعی بدون اختلاط ابریشم طبیعی ـ لاس ابریشم طبیعی ـ کج ابریشم طبیعی یاابریشم مصنوعی	بخش ٤٦ دسته دوم
پارچه هائی که مجموعاً دارای بیش ازهشت درصد (ازحیث وزن) ازمواد نسجی دسته یکم بخش ٤٦ و دسته دوم بخش ٤٦ باشد .	بخش ٤٦ دسته یکم
پارچه هائی که مجموعاً دارای بیش ازبیست در صد (از حیث وزن) ابریشم مصنوعی والیاف نسجی مصنوعی باشد بدون اختلاط ازابریشم یا از لاس ابریشم طبیعی .	بخش ٤٦ دسته دوم
پارچه هائی که دارای بیش از ده درصد (ازحیث وزن) موباشد بدون اختلاط ازمنسوجات بخش ٤٦	شماره ٥١٦
پارچه های مخلوط که دربالا گفته نشده است	بخش مواد نسجی که از حیث وزن بر سایرمواد نسجی مخلوط برتری دارد. در صورت تساوی وزن مواد نسجی که در اختلاط پارچه بکاربرده شده تقدم منسوج از لحاظ طبقه بندی

ترکیب منسوجات

طبقه بندی

به ترتیب زیراست :

۱ـ کتان یارامی

۲ـ پنبه

۳ـ شاهدانه

٤ـ کنف

۵ـمواد نسجی گیاهی‌شماره ۵٤٤

٦ـ موی زبر

بالنتیجه پارچه‌را باید درآن‌شماره تعرفه طبقه بندی نمود که مربوط به پارچه‌های مخلوط باآن‌ماده از مواد نسجی باشد که درفهرست‌فوق مقدم بردیگران ذکر گردیده‌است

۴) نسبت باشیاء مشمول عنوان بونتری بخش ۵۱ و با رعایت مقررات طبقه دوم از بند ۳ بالا طبقه بندی اشیائیکه از دو یا چندین مواد نسجی ترکیب شده باشد بترتیب زیر صورت میگیرد .

الف ـ پارچه‌ها (Etoffes) و سایر اشیاء دارای بیش از هشت در صد (از حیث وزن) ابریشم طبیعی و یا آنهائیکه مجموعاً بیش از هشت در صد ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی یا الیاف نسجی مصنوعی دارد مشمول شماره ۵۸۰ میشود .

ب ـ پارچه‌ها وسایراشیاء دارای بیش ازبیست درصدابریشم مصنوعی‌یا الیاف نسجی‌مصنوعی بدون اختلاط ابریشم طبیعی مشمول شماره ۵۸۱ میشود .

ج - پارچه و سایر اشیاء دارای اقلاده در صد پشم یاکرك از حیث وزن بانضمام اشیاء دارای ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی یا الیاف نسجی مصنوعی که در بند الف و ب بالا منظور نشده باشد مشمول شماره ۵۸۲ میشود .

د- پارچه‌ها و سایر اشیاء مخلوط که در بالا گفته نشده است مشمول شماره ۵۸۳ میشود .

۵) لباس ـ زیر پوش و سایر اشیاء مهیا که در بخش ۵۲ گفته شده در صورتی میتوان گفت که از پارچه‌ابریشم طبیعی ـ از پارچه ابریشم مصنوعی ـ از پارچه پشمی ـ ازپارچه پنبه یااز پارچه کتان یا از مواد نسجی دیگر ساخته شده‌است که ازپارچه‌هائی تهیه شده باشد که بر حسب قواعدی که برای طبقه بندی پارچه‌ها در بالا مقرر شده بتواند آنها را علی‌الترتیب در بخش ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی ـ پشم ـ پنبه یا کتان و سایر مواد نسجی مشمول نمود .

۶) با رعایت مستثنیات مخصوص که پیش بینی شده است بخش ۵۲ شامل اشیائیست که تمام یا قسمتی از آن مهیا شده یعنی لبدوز شده (Ourlé) ـ پیکه دوز (Piqué) ـ شلال دوزی شده ـ سجاف دوزی شده یا بطریقی دیگر با دست یا با ماشین دوخته شده باشد (از هر نوع پارچه) بانضمام قلاب دوزی‌ها ـ توریها ـ نمدها ـ پارچه‌های کائوچو شده یا کشدار ـ مشمع و پارچه‌های مخصوص دیگر و همچنین با رعایت همان مستثنیات بخش ۵۲ مزبور شامل اشیائی نیز میگرددکه برش شده پس از برش بوسیله‌کوك زدن و چسباندن یا قزنقفلی بهم وصل شده باشد ـ پارچه از هر نوع که بطور ساده بریده شده (جز بقواره های مربع یا مربع مستطیل) یعنی برای مصرف مشخصی بریده شده باشد بر حسب ترکیبات و مصرف آن مشمول تعرفه بندی شماره‌های مربوط باشیاء مهیا میگردد ـ در صورتیکه مصرف آن هویدا نباشد آن اشیاء مشمول تعرفه بندی شماره اشیاء دوخته یا مهیا که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگرَ تعرفه نشود خواهد بود .

۷) طبقه بندی لباس و سایر اشیاء مهیا ساخته شده از منسوج ـ از نمد یا از پارچه دارای ترکیبات مختلف تابع طبقه بندی صورت ظاهر آن لباس یا شیئی میگردد ـ در هر حال آستر ـ روبان ـ بند ـ تکمه ـ برچسب ـ نخ دوخت و هر نوع زینت و یراق دیگر که جزء متفرعات اشیاء مهیا میباشد مدخلیتی در تعرفه بندی آن اشیاء ندارد .

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش چهل و شش ـ ابریشم ـ لاس‌وکج ابریشم ـ ابریشم مصنوعی و الیاف نسجی مصنوعی ـ رشته‌های فلزی		
	دسته یکم ـ ابریشم طبیعی		
٤٤١	**پیله‌کرم ابریشم**	کیلو	٣
٤٤٢	**لاس ـ کج و آخال ابریشم :**		
	الف ـ مچاله(En masse)	«	٤
	ب ـ الیاف (Effilochés)	»	٥
	ج ـ حلاجی شده ـ شانه زده یابطریق دیگربرای تابیدن آماده شده باشد	»	٦
٤٤٣	**نخ ابریشم : بـه شکل کلاف نتابیده خـام (Soiegrége) وتاییده خام ـ سفید شده ـ رنگ شده وچاپ شده (جز آنچه برای خرده فروشی آماده شده)**	«	٧٠
٤٤٤	**نخ لاس ـ نخ‌کج و نخ آخال ابریشم (جز آنچه برای خرده فروشی آماده شده) :**		
	خام ـ سفید شده ـ رنگ‌شده وچاپ شده	«	٧٠
٤٤٥	**نخ ابریشم ـ نخ‌لاس ونخ‌کج‌ابریشم‌مخلوط بیکدیگرویا مخلوط بمواد نسجی دیگر(جز آنچه برای خرده فروشی آماده شده)**	»	٧٠
٤٤٦	**نخ‌ابریشم ـ نخ‌لاس ونخ‌کج ابریشم‌ـخالص یا مخلوط آماده شده برای خـرده فروشی**	کیلوبالفاف	٧٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	گروه ۱ ـ منسوجات ابریشم یا ازلاس ابریشم خالص یا مخلوط بیکدیگر (٤٤٧ تا ٤٥٠)		
٤٤٧	**روبان (گروه ۱) :**		
	ازمخمل یا ازپلوش وسایراقسام ـ ساده یا فاسونه	کیلو	۲۰۰
٤٤٨	**مخمل وپلوش (گروه ۱)**	«	۲۵۰
٤٤٩	**کرپ‌ها ـ ساده یا فاسونه (گروه ۱)**	«	۲۵۰
٤٥٠	**پارچه‌های دیگر که درجای دیگر گفته نشده است ـ ساده یا فاسونه (گروه ۱)**	«	۲۵۰
	گروه ۲ ـ منسوجات ابریشم یا ازلاس ابریشم مخلوط بمواد نسجی دیگر (٤٥١ تا ٤٥٤)		
٤٥١	**روبان (گروه ۲) :**		
	ازمخمل یا ازپلوش ـ سایراقسام ـ ساده یا فاسونه	«	۲۰۰
٤٥٢	**مخمل و پلوش (گروه ۲) :**		
	الف ـ دارای ۲۰ درصد وکمترابریشم	«	۱۰۰
	ب ـ دارای بیش از۲۰ درصد تا۶۰ درصدابریشم	«	۲۰۰
	ج ـ دارای بیش از۶۰ درصد ابریشم	«	۲۵۰
٤٥٣	**کرپها ـ ساده یا فاسونه (گروه ۲) :**		
	الف ـدارای۲۰ درصدوکمتر ابریشم	«	۱۰۰
	ب ـ دارای بیش از۲۰درصد تا۶۰ درصد ابریشم	«	۲۰۰
	ج ـ دارای بیش از۶۰ درصد ابریشم	«	۲۵۰
٤٥٤	**پارچه‌های دیگر که درجای دیگر گفته‌نشده است ـ ساده یا فاسونه (گروه ۲) :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ دارای ۲۰ درصد و کمتر ابریشم	کیلو	۱۰۰
	ب ـ دارای بیش از ۲۰ درصد تا ۶۰ درصد ابریشم	«	۲۰۰
	ج ـ دارای بیش از ۶۰ درصد ابریشم	«	۲۵۰
	گروه ۳ ـ اشیاء و منسوجات دیگر ابریشم ـ ازلاس یا ازکج ابریشم ـ خالص یا مخلوط بیکدیگر و یا مخلوط بمواد نسجی دیکر		
٤٥٥	**تور** (Tulles) **و پارچه های زره بافت ـ ساده یا فاسونه (گروه ۳)**	«	۳۰۰
٤٥٦	**توری** (Dentelles) **(گروه ۳)**	«	۳۰۰
٤٥٧	**علاقبندی (گروه ۳) :**		
	از ابریشم ـ ازلاس یا ازکج ابریشم ـ خالص یا مخلوط بیکدیگر و یا مخلوط باموادنسجی دیگر	«	۱۲۰
٤٥٨	**قلابدوزیها (گروه ۳) :**		
	قلابدوزیهای شیمیائی و آنهائیکه دارای زمینه مرئی نیست ـ قلابدوزی‌های دیگر که‌روی‌پارچه های ابریشم طبیعی خالص یا مخلوط با رشته های فلزی قیمتی ـ با مروارید یا با سنگهای گرانبها با رشته‌های فلزی غیرقیمتی ـ با منجوق و پولك و نگین و یا ابریشم ـ ابریشم مصنوعی و مواد نسجی مصنوعی یا با مواد نسجی‌دیگراجراء شده باشد	«	۳۰۰
٤٥٩	**فرش (گروه ۳) :**		
	دست بافت وسایر	«	۱۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۴۶۰	**گاز برای الك (گروه ۳)**	کیلو	۲۵۰
۴۶۱	**پارچه بافته شده ازکج ابریشم (گروه ۳) :**		
	الف ـ خالص	»	۲۵۰
	ب ـ مخلوط بمواد نسجی دیگر (جز ابریشم و لاس ابریشم) :		
	۱ ـ دارای ۳۰ درصد وکمترکج ابریشم	»	۱۰۰
	۲) دارای بیش از ۳۰ تا ۶۰ درصد کج ابریشم	»	۲۰۰
	۳) دارای بیش از ۶۰ درصد کج ابریشم	»	۲۵۰
	دسته دوم ـ ابریشم مصنوعی ـ آخال ابریشم مصنوعی ـ الیاف نسجی مصنوعی		
۴۶۲	**نخ ابریشم مصنوعی (جزآنچه برای خرده فروشی آماده شده) ساده یا تابیده حتی‌سفید شده ـ رنگ‌شده یاچاپ شده‌خالص‌یامخلوط**	»	۴۰
۴۶۳	**نخ‌ضخیم ونخ‌پهن ابریشم‌مصنوعی ـ خالص یا مخلوط**	»	۴۰
۴۶۴	**آخال ابریشم مصنوعی بشکل مچاله**	»	۱۰
۴۶۵	**الیاف نسجی مصنوعی بشکل مچاله یا دسته**	»	۱۰
۴۶۶	**آخال‌ابریشم‌مصنوعی‌والیاف‌نسجی‌مصنوعی حلاجی شده یا شانه زده**	»	۱۰
۴۶۷	**نخ ازآخال ابریشم‌مصنوعی‌یاازالیاف‌نسجی مصنوعی(جزآنچه برای‌خرده فروشی‌آماده**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	شده) ـخام(Ecrus) سفید شده ـ چاپ‌شده ساده یا تابیده ـ خالص یا مخلوط	کیلو	۴۰
۴۶۸	**نخ ابریشم مصنوعی یا از آخال ابریشم مصنوعی یا از الیاف‌نسجی‌مصنوعی خالص یا مخلوط تهیه شده برای خرده فروشی**	کیلوبالفاف	۷۰
	گروه ۱ ـ پارچه های‌ابریشم مصنوعی خالص (۴۶۹ تا ۴۷۲)		
۴۶۹	**روبان (گروه ۱) : از مخمل یا از پلوش و سایر اقسام ـ ساده یا فاسونه**	کیلو	۱۵۰
۴۷۰	**مخمل و پلوش (گروه ۱)**	«	۱۲۰
۴۷۱	**کرپها ـ ساده یا فاسونه (گروه ۱)**	«	۱۰۰
۴۷۲	**پارچه‌های دیگر که درجای دیگر گفته‌نشده است ـ ساده یا فاسونه (گروه ۱)**	«	۱۰۰
	گروه ۲ ـ پارچه‌های ابریشم مصنوعی مخلوط با الیاف نسجی دیگر (باستثنای ابریشم طبیعی لاس یا کج‌ابریشم‌طبیعی) (۴۷۳ تا۴۷۶)		
۴۷۳	**روبان (گروه ۲) : از مخمل یا از پلوش و سایر اقسام ـ ساده یا فاسونه**	«	۱۵۰
۴۷۴	**مخمل وپلوش (گروه ۲)**	«	۱۲۰
۴۷۵	**کرپها ـ ساده یا فاسونه (گروه ۲)**	«	۱۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۴۷۶	**پارچه های دیگر که درجای دیگر گفته‌نشده است ـ ساده یا فاسونه (گروه ۲)**	کیلو	۱۰۰
	گروه ۳ـپارچه‌های بافته شده از آخال‌ابریشم مصنوعی و از الیاف نسجی مصنوعی ـ خالص (۴۷۷ تا ۴۸۰)		
۴۷۷	**روبان (گروه ۳) : از مخمل یا از پلوش و سایر اقسام ـ ساده یا فاسونه**	«	۱۵۰
۴۷۸	**مخمل وپلوش (گروه ۳)**	«	۱۲۰
۴۷۹	**کرپها ـ ساده یا فاسونه(گروه ۳)**	«	۱۰۰
۴۸۰	**پارچه های دیگر که‌درجای دیگر گفته نشده است ـ ساده یا فاسونه (گروه ۳)**	«	۱۰۰
	گروه ٤ ـ پارچه های بافته شده‌ازآخال‌ابریشم مصنوعی و از الیاف نسجی مصنوعی ـ مخلوط با الیاف نسجی دیگر(باستثنای‌ابریشم طبیعی ولاس و کج ابریشم طبیعی و ابریشم مصنوعی) (۴۸۱ تا ۴۸۴)		
۴۸۱	**روبان (گروه ۴) : از مخمل یا از پلوش و سایر اقسام ساده یا فاسونه**	«	۱۵۰
۴۸۲	**مخمل و پلوش (گروه ۴)**	«	۱۲۰
۴۸۳	**کرپها ـ ساده یا فاسونه (گروه ۴)**	«	۱۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۴۸۴	**پارچه های دیگر که درجای‌دیگر گفته نشده است ـ ساده یا فاسونه (گروه ۴)**	کیلو	۱۰۰
	گروه ۵ ـ اشیاء ومنسوجات دیگر ـ ازابریشم مصنوعی ـ ازآخال ابریشم مصنوعی واز الیاف نسجی مصنوعی حتی مخلوط بموادنسجی‌دیگر باستثنای ابریشم طبیعی (۴۸۵ تا ۴۸۹)		
۴۸۵	**تور (Tulles) و پارچه هـای زره بـافت ـ ساده یا فاسونه (گروه ۵)**	«	۲۵۰
۴۸۶	**توری (Dentelles) (گروه ۵)**	«	۲۵۰
۴۸۷	**علاقبندی (گروه ۵)**	«	۱۵۰
۴۸۸	**قلابدوزیها (گروه ۵) :** قلابدوزیهای شیمیائی و آنهائی‌که دارای زمینه مرئی‌نیست ـ قلابدوزیهای‌دیگر گه‌روی‌پارچه‌های ابریشم مصنوعی یا الیاف نسجی مصنوعی ـ بارشته های‌فلزی‌قیمتی ـ بامروارید ویاباسنگهای گرانبها ـ بارشته‌های فلزی‌غیرقیمتی ـ با منجوق ونگین‌و پولك ویا با ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی و مواد نسجی مصنوعی یا با مواد نسجی‌دیگراجراء شده است	«	۲۵۰
۴۸۹	**فرش (گروه ۵) دست بافت وسایر**	«	۱۲۰
۴۹۰	**گاز برای الك (گروه ۵)**	«	۱۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	دسته سوم ـ رشته‌های فلزی		
٤٩١	**نخ‌های فلزی که با نخهای نسجی جور شده است (رشته های فلزی) :**		
	الف ـ ازفلزات قیمتی	کیلو	٢٥٠
	ب ـ ازفلزات معمولی حتی سیم اندودیا زراندود	»	١٥٠
٤٩٢	**پارچه ـ روبان ـ علاقبندی و بافتنی های دیگر ـ بافته شده از نخ یا از رشته های فلزی ـ برای لباس ـ مبل ومصارف وهمانند:**		
	الف ـ روبان وعلاقبندی :		
	١) با فلزات قیمتی	»	٣٠٠
	٢) با فلزات معمولی حتی سیم اندود یا زراندود	»	٢٠٠
	ب ـ پارچه واشیاء دیگر :		
	١) بافلزات قیمتی	»	٤٠٠
	٢) با فلزات معمولی حتی سیم اندود یا زراندود	»	٢٥٠
	تبصره ـ شماره ٤٩٢ شامل اشیائی است که تماماً از نخ فلزی یا ازرشته های فلزی ترکیب شده باشد وهمچنین آنهائی که صورت ظاهر آن مثل این است که تمام ازنخ فلزی یاازرشته های فلزی تهیه شده است واشیائی که تاریا پود آن بالتمام ازنخهای فلزی یا از رشته های فلزی تشکیل شده باشد نیز مشمول شماره ٤٩٢ میباشد .		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	طبقه‌بندی اشیائیکه ازنخ فلزی یا از رشته های فلزی جور شده و واجد شرایط بالا نیست تابع طبقه بندی‌مواد نسجی‌ای‌میشود که ازآن بافته شده است .		
	بخش چهل‌وهفت ـ پشم ـ کرك ـ مو		
٤٩٣	**پشم :**		
	الف ـ پشم نشسته	کیلو	٧
	ب ـ پشم شسته ولوسفید کرده یا رنگ‌شده	»	١٥
٤٩٤	**موی یال ودم اسب وقاطروهمانند :**		
	الف ـ خام یا شسته	»	٢٠
	ب ـ سفید کرده ـ رنگ‌شده‌یا بنحو دیگری آماده شده‌باشد (باستثنای موهای فریزه)	»	٥٠
٤٩٥	**موو کرك که درجای دیگر گفته نشده است خام ـ شسته ـ سفید کرده یا رنگ شده (باستثنای کرکهای فریزه)**	»	٢٠
٤٩٦	**آخال پشم وآخال کرك وآخالی که از کارخانه های ریسندگی یا بافندگی بدست می‌آید**	»	٧
٤٩٧	**آخال‌مو**	»	٧
٤٩٨	**پشم‌کهنه**	»	٧
٤٩٩	**مو وکرك مجعد شده ـ خالص یا مخلوط بمواد نباتی**	»	٢٠
٥٠٠	**پشم ـ کرك ومو ـ حلاجی شده یا شانه زده شده بشکل نوار**	»	٢٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٥٠١	**نخ پشم حلاجی‌شده : نخهای ساده یا تابیده خام یا سفیدشده یا بارنگ‌شده یا چاپ شده**	کیلو	٤٠
٥٠٢	**نخ پشم شانه‌زده ـ نخهای ساده و تابیده ـ خام یا سفید شده یا رنگ‌شده یاچاپ شده**	«	٤٠
٥٠٣	**نخ کرك : نخ‌های ساده وتابیده**	«	٤٠
٥٠٤	**نخ پشم یا نخ کرك ـ مخلوط**	«	٤٠
٥٠٥	**نخ موئی ـ خالص یامخلوط با مواد نسجی نباتی**	«	٢٥
٥٠٦	**نخ پشم ـ نخ کرك ونخ موئی ـ خالص یا مخلوط ـ ساده یا رنگ شده ـ آماده شده برای خرده فروشی**	کیلو بالفاف	٧٠
٥٠٧	**پارچه های پشمی ـ که درجای دیگر گفته نشده است :**		
	الف ـ پارچه های پشمی خالص که وزن یك متر مربع آن :		
	١) دویست وپنجاه گرم وکمتر	کیلو	٢٠٠
	٢) بیش از دویست و پنجاه تا سیصد و پنجاه گرم	«	١٧٠
	٣) بیش از سیصدو پنجاه تا پانصد گرم	«	١٥٠
	٤) بیش‌از پانصدگرم باشد	«	١٢٠
	تبصره ـ پارچه های پشمی که ده درصدیاکمتر الیاف نسجی دیگرمخلوط داشته باشد پارچه‌پشمی خالص محسوب میشود .		
	ب ـ پارچه‌های پشمی مخلوط ـ که درجای دیگر		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
	گفته نشده است که وزن یك‌متر مربع آن :		
	۱) دویست و پنجاه گرم و کمتر	کیلو	۲۰۰
	۲) بیش از دویست و پنجاه تاسیصد و پنجاه گرم	«	۱۷۰
	۳) بیش از سیصد و پنجاه تا پانصد گرم	«	۱۵۰
	٤) بیش از پانصد گرم باشد	«	۱۲۰
۵۰۸	**پارچه های‌پشمی‌نمدی (Tissus feutrés) برای ساختن‌کاغذ و مصارف فنی دیگر**	«	٤۰
۵۰۹	**پتو :**		
	الف ـ از پشم خالص یا مخلوط	«	۱۲۰
	ب ـ از پشم زبر (Poils grossiers)	«	۸۰
۵۱۰	**مخمل و پلوش پشمی**	«	۱۲۰
۵۱۱	**فرش پشمی ـ دست بافت وسایر**	«	۱۲۰
۵۱۲	**روبان پشمی**	«	۱۵۰
۵۱۳	**علاقبندی پشمی**	«	۱۵۰
۵۱٤	**تور ـ توری و پارچه‌های زره بافت پشمی**	«	۲۵۰
۵۱۵	**قلابدوزیهای پشمی :**		
	قلابدوزیهای شیمیائی و آنهائیکه دارای زمینه مرئی‌نیست ـ قلابدوزیهای‌دیگر که‌روی‌پارچه‌های پشمی یا کرکی‌بارشته‌های فلزی‌قیمتی‌ـ‌بامروارید یا باسنگهای گرانبها ـ با رشته های فلزی غیر قیمتی ـ با منجوق و پولك‌ونگین ویا با ابریشم طبیعی ـ ابریشم‌مصنوعی ومواد نسجی مصنوعی ویا مواد نسجی دیگر اجراء شده است	«	۲۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	تبصره ـ در شماره های ٥٠٧ تا ٥١٥ کلمه‌پشم شامل کرك‌نیز میباشد		
٥١٦	**منسوجات و اشیاء دیگر موئی** (En cins) **خالص یـا مخلوط که در جـای دیگر گفته نشده است**	کیلو	٦٠
٥١٧	**منسوجات و اشیاء دیگر از موی زبر که‌در جای دیگر گفته نشده است**	«	٦٠
	بخش چهل و هشت ـ پنبه		
٥١٨	**پنبه :**		
	الف ـ پنبه لینتر	«	٥
	ب ـ اقسام دیگر	«	٧
٥١٩	**آخال پنبه وپنبه‌کهنه ـ خام**	«	٥
٥٢٠	**پنبه و آخال پنبه و پنبه‌کهنه ـ سفیدشده‌یا رنگ شده**	«	١٠
٥٢١	**پنبه حلاجی شده یا شانه زده**	«	١٥
٥٢٢	**نخ پنبه ساده** (Simple) **ـ خـام ـ سفید شده ـ رنگ‌شده ـ چاپ شده ـ مرسریزه ـ براق شده (کلاسه)**	«	٦٠
٥٢٣	**نخ پنبه تابیده**	«	٦٠
٥٢٤	**نخ پرك (کابله) پنبه**	«	٦٠
٥٢٥	**نخ پنبه مخلوط**	«	٦٠
٥٢٦	**نخ پنبه آماده شده‌برای‌خرده فروشی :**		
	الف ـ غرغره	کیلوبالفاف	٣٠

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ گروهه ـ کلافه ـ تخته ـ سیگارت وغیره	کیلوبالفاف	۷۰
۵۲۷	**پارچه‌های پنبه‌ای ـ ساده بافت :**		
	الف ـ خام که وزن یك متر مربع آن :		
	۱) ۶۰ گرم وکمتر	کیلو	۳۰
	۲) بیش از ۶۰ تا ۱۵۰ گرم	»	۱۸
	۳) بیش از ۱۵۰ گرم باشد	»	۱۵
	ب ـ سفید شده که وزن یکمترمربع آن :		
	۱) ۶۰ گرم وکمتر	»	۳۰
	۲) بیش‌از ۶۰ گرم باشد	»	۱۸
	ج ـ رنگ شده ـ که وزن یکمترمربع آن :		
	۱) ۶۰ گرم و کمتر	»	۳۳
	۲) بیش‌از ۶۰ تا ۱۵۰ گرم	»	۲۳
	۳) بیش‌از ۱۵۰ گرم باشد	»	۲۰
	د ـ چاپ‌شده ـ که وزن یکمترمربع آن :		
	۱) ۶۰ گرم وکمتر	»	۳۳
	۲) بیش‌از ۶۰ تا ۱۵۰ گرم	»	۲۳
	۳) بیش‌از ۱۵۰ گرم باشد	»	۲۰
	ه ـ بافته شده بانخهای رنگارنگ ـ که وزن یك مترمربع آن :		
	۱) ۶۰ گرم وکمتر	»	۳۶
	۲) بیش‌از ۶۰ تا ۱۵۰ گرم	»	۲۹
	۳) بیش‌از ۱۵۰ گرم باشد	»	۲۳
	و ـ بافته شده با نخهای مرسریزه که وزن یك متر مربع آن :		
	۱) ۱۰۰ گرم وکمتر	»	۳۶

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۲) بیش‌از ۱۰۰ تا ۲۰۰ گرم	کیلو	۲۹
	۳) بیش‌از ۲۰۰ گرم باشد	»	۲۳
	ز ـ براق شده (کلاسه) ـ موج‌دار (مواره) ـ داغ دار (گفره) که وزن یکمتر مربع آن :		
	۱) ۶۰ گرم و کمتر	»	۳۶
	۲) بیش‌از ۶۰ تا ۱۵۰ گرم	»	۲۹
	۳) بیش‌از ۱۵۰ گرم‌باشد	»	۲۳
۵۲۸	**پارچه های پنبه‌ای ـ فاسونه :**		
	الف ـ بروشه ـ که وزن یکمترمربع آن :		
	۱) ۱۰۰ گرم و کمتر	»	۴۳
	۲) بیش‌از ۱۰۰ تا ۲۰۰ گرم	»	۳۲
	۳) بیش‌از ۲۰۰ گرم باشد	»	۲۸
	ب ـ سایر ـ که وزن یکمتر مربع آن :		
	۱) ۱۰۰ گرم و کمتر	»	۳۶
	۲) بیش‌از ۱۰۰ تا ۲۰۰ گرم	»	۲۹
	۳) بیش‌از ۲۰۰ گرم‌باشد	»	۲۳
۵۲۹	**پارچه‌های پنبه‌ای مخلوط ـ که وزن یك متر مربع آن :**		
	الف ـ ۱۰۰ گرم و کمتر	»	۳۴
	ب ـ بیش‌از ۱۰۰ تا ۲۰۰ گرم	»	۳۱
	ج ـ بیش‌از ۲۰۰ گرم باشد	»	۲۸
۵۳۰	**پارچه‌های پنبه‌ای نمدی** (Tissus feutrés)		
	برای ساختن کاغذ و مصارف فنی دیگر	»	۲۵
۵۳۱	**پارچه‌های پنبه‌ای گازبافت :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ غیر فاسونه :		
	۱) خام ـ سفید شده ـ رنگ شده ـ چاپ شده یا بافته شده با نخهای رنگارنگ	کیلو	۵۰
	۲) مرسریزه	«	۸۰
	ب ـ بروشه یا بنحو دیگر فاسونه شده	«	۸۰
۵۳۲	**پتوپنبه‌ای** (Couvertures)	«	۶۰
۵۳۳	**مخمل وپلوش پنبه‌ای ـ پارچه‌پنبه‌ای‌بوکله (حوله بافت) نوع اسفنجی :**		
	الف ـ مخمل‌وپلوش	«	۶۰
	ب ـ سایر	«	۶۰
۵۳۴	**فرش پنبه‌ای**	«	۶۰
۵۳۵	**روبان پنبه‌ای : از مخمل یا ازپلوش و سایر**		۶۰
۵۳۶	**علاقبندی پنبه‌ای**	«	۶۰
۵۳۷	**تور** (Tulles) **وپارچه‌های زره بافت‌پنبه‌ای یکنواخت**	«	۱۲۰
۵۳۸	**تور** (Tulles) **وپارچه‌های زره‌بافت پنبه ای فاسونه**	«	۱۲۰
۵۳۹	**توری** (Dentelles) **پنبه‌ای**	«	۱۲۰
۵۴۰	**قلابدوزیهای پنبه‌ای :**	«	۱۲۰
	قلابدوزیهای شیمیائی و آنهائی‌که دارای زمینه مرئی نیست ـ قلابدوزیهای دارای‌زمینه‌توریازمینه توری ـ قلابدوزیهای دیگر که روی پارچه های پنبه‌ای با رشته های فلزی قیمتی ـ با مروارید ـ		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
	با سنگهای گرانبها ـ بارشته‌های فلزی غیر قیمتی با منجوق و پولك و نگین ر یا ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی و مواد نسجی مصنوعی و یا مواد دیگر اجراء شده است.	کیلو		۱۲۰
	بخش چهل و نه ـ کتان ـ شاهدانه ـ کنف (Jute) ـ رامی ومواد نسجی نباتی دیگر			
۵۴۱	**کتان خام حتی‌شانه زده و تمیزشده وآخال آن**	«	۵۰	۱
۵۴۲	**شاهدانه خام حتی شانه زده و تمیز شده و آخال آن**	«	۵۰	۱
۵۴۳	**کنف خام حتی شانه زده و آخال آن**	«		۱
۵۴۴	**مواد نسجی نباتی دیگر حتی شانه زده و آخال آن**	«	۵۰	۱
۵۴۵	**نخ کتان و نخ رامی خام ـ شسته ـ سفید شده رنگشده وغیره : ساده وتابیده**	«		۱۰
۵۴۶	**نخ شاهدانه خام ـ شسته ـ سفید شده ـ رنگ شده وغیره : ساده و تابیده**	«		۱۰
۵۴۷	**نخ کنف ـ خام ـ شسته ـ سفید شده ـ رنگ شده وغیره : ساده وتابیده**	«		٤
۵۴۸	**نخ مواد نسجی نباتی دیگر که درجای دیگر گفته نشده است (مانند نخ نارگیل وغیره)**	«		۱۰
۵۴۹	**نخ کتان ـ نخ شاهدانه ـ نخ کنف و نخ سایر**			

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	مواد نسجی نباتی مذکور درشماره ۵۴۴		
	آماده شده برای خرده فروشی	کیلوبالفاف	۷۰
۵۵۰	**نخ کاغذی**	کیلو	۲۰
۵۵۱	**پارچه کتان ـ شاهدانه ـ رامی :**		
	الف ـ ساده بافت :		
	۱) خام	«	۳۵
	۲) شسته ـ سفیدشده یا رنگ شده	«	۵۰
	۳) چاپ‌شده یابافته‌شده بانخ‌های‌رنگارنگ	«	۶۰
	ب ـ فاسونه ـ داماسه یا بروشه	«	۷۰
۵۵۲	**پارچه کتان ـ شاهدانه ـ رامی ـ مخلوط بمواد نسجی دیگر:**		
	الف ـ ساده بافت :		
	۱) خام	«	۳۵
	۲) شسته ـ سفید شده یارنگ شده	«	۵۰
	۳) چاپ‌شده‌یابافته‌شده بانخهای رنگارنگ	«	۶۰
	ب ـ فاسونه ـ داماسه یا بروشه	«	۷۰
۵۵۳	**پارچه کنف :**		
	الف ـ ساده بافت‌خام (چتائی)	«	۳
	ب ـ سایر	«	۱۰
۵۵۴	**پارچه از مواد نسجی نباتی بخش ۴۹ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۳۰
۵۵۵	**مخمل وپلوش کتان ـ شاهدانه ـ رامی ـ کنف یا از سایر مواد نسجی بخش ۴۹**	«	۶۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۵۵۶	**فرش وپادری از مواد نسجی بخش ۴۹**	کیلو	۴۰
۵۵۷	**روبان ازمواد نسجی بخش ۴۹ ـ ازمخمل یا از پلوش و سایر**	«	۶۰
۵۵۸	**علاقبندی ازمواد نسجی بخش ۴۹**	«	۶۰
۵۵۹	**توری ـ تور وپارچه‌های زره‌بافت‌ازمواد نسجی بخش ۴۹ ـ ساده بافت یا فاسونه**	«	۱۲۰
۵۶۰	**قلابدوزیها ازمواد نسجی بخش ۴۹ :** قلابدوزیهای شیمیائی وآنهائیکه دارای زمینه مرئی نیست وسایر	«	۱۲۰
۵۶۱	**منسوجات بافته‌شده‌ازنخهای کاغذی که‌در جای دیگر گفته‌نشده‌ومشمول عنوان‌دیگر تعرفه نشود**	«	۴۰
	بخش پنجاه ـ اوات‌ها ـ نمد ـ طناب واشیاء ساخته شده ازطناب ـ منسوجات مخصوص واشیاء فنی		
۵۶۲	**پنبه‌هیدروفیل**	کیلوبالفاف	۲۰
۵۶۳	**اوات واشیاء ساخته نشده از اوات ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :** الف ـ ازابریشم‌طبیعی ـ ابریشم مصنوعی یا از الیاف نسجی مصنوعی	کیلو	۵۰
	ب ـ ازپنبه اعم از هیدروفیل ـ پلشت‌بر وغیره ازسلولوزاعم ازهیدروفیل ـ پلشت‌بروغیره ازمواد نسجی‌دیگر	«	۳۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزال ـ ریال
	ج ـ انواع لائی‌حتی‌آنهائی که دارای تارو پود میباشد از هرجنس‌واز هرقبیل خالص‌یامخلوط	کیلو	۵۰
	تبصره‌ـ منظوراز‌پارچه‌لائی‌پارچه‌هائی‌است‌که منحصراً بمصرف لائی برسدومصرف‌مشترك‌نداشته‌باشد		
۵۶۴	**نمد : خام ـ سفیدشده‌ـ رنگشده یاچاپ‌شده**		
	الف ـ دارای ابـریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی یاالیاف نسجی مصنوعی	«	۴۰
	ب ـ ازپشم یاازکرك	«	۳۵
	ج ـ ازموی‌زبر	«	۲۵
	د ـ ازپنبه یا ازمواد نسجی نباتی دیگر	«	۲۵
۵۶۵	**اشیاء حاضر نمدی‌ـ فقط بریده‌یاقالبی‌حتی چسبانده**	«	۶۰
۵۶۶	**طناب ـ کابل ـ ریسمان و نخ قند ـ حتی گیس بافت :**		
	الف ـ ازپنبه	«	۱۰
	ب ـ سایر (جزازکاغذ)	«	۷
۵۶۷	**تورماهیگیری ـتورشکار ـکیسه‌های‌توری برای آذوقه وتـورهای همانند ساخته شده ازمواد نسجی نباتی**	«	۵۰
۵۶۸	**مصنوعات طناب وریسمان‌که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان‌دیگر تعرفه‌نشود**	«	۳۰
۵۶۹	**لوله‌برای تلمبه ولوله‌های همانند ازمـواد نسجی حتی باملحقات ومتفرعات فلزی**	«	۱۰
۵۷۰	**تسمه نقاله (ترانسمیسیون یا ترانسپورت) :**		
	ازمواد نسجی حیوانی ـ از پنبه ـکتان یا مـواد نسجی نباتی دیگر ـ خالص‌یامخلوط	«	۲۵

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۵۷۱	**منسوجات که مخصوصا برای صحافی ـ رسامی ونقاشی آماده‌شده :**		
	پرگالین‌اندوده از چسب ـ از نشاسته وغیره برای صحافی ـ اشیاء مقوا سازی ـ جلد وغلاف سازی ومصارف‌همانند ـ پارچه گرده‌برداری (کالك) یا شفاف (ترانسپاران) ـ پارچه‌آماده‌شده برای نقاشی	کیلو	۵۰
۵۷۲	**منسوجات و نمد های پوشانده شده از یك قشر از موادی که مایه آن از مشتقات سلولوز باشد**	«	۵۰
۵۷۳	**مشمع وسایر منسوجات و نمد های روغن زده یا پوشانده شده ازموادی که مایه آن روغن باشد :**		
	الف ـ منسوجات زبر روغن زده برای بار بندی ولفاف	«	۵
	ب ـ برای روپوش کالا ومصارف همانند	«	۸
	ج ـ منسوجات ابریشمی یاابریشم مصنوعی ـ مومی یاروغنی	«	۱۰۰
	د ـ مشمع وسایر	«	۵۰
۵۷۴	**لینولئوم ـ لنکروستا واشیاء همانند : با آستر پارچه یانمد یاآستر مقوا یاکاغذ**	«	۲۰
۵۷۵	**منسوجات و نمد آغشته یاپوشیده شده از اسفالت ـ از قطران یا از مواد همانند**	«	۵
۵۷۶	**پارچه ـ روبان وعلاقبندی کشدار :**		
	الف ـ ازابریشم طبیعی خالص یامخلوط	«	۱۰۰
	ب ـ از ابریشم طبیعی خالص ویاالیاف نسجی مصنوعی ـ خالص یامخلوط	«	۶۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	ج ـ از پشم خالص یا مخلوط	کیلو	۶۰
	د ـ سایر	«	۴۰
۵۷۷	**منسوجات و نمدهای کائوچو شده ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ از ابریشم طبیعی ـ ازابریشم مصنوعی یا از الیاف نسجی مصنوعی خالص یا مخلوط	«	۵۰
	ب ـ ازمواد نسجی دیگر ـ خالص یا مخلوط	«	۵۰
۵۷۸	**تور چراغ از مواد نسجی**	کیلوبالفاف	۲۰۰
۵۷۹	**اشیاء فنی دیگر از مواد نسجی ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ فتیله برای چراغ یا برای شمع یا بخاری بایا بدون ملحقات فلزی	کیلو	۳۰
	ب ـ سایر	«	۴۰
	بخش پنجاه ویك ـ پارچه و اشیاء کشباف(Bonneteries) ساده یاکشدار		
	یادداشت عمومی:		
	۱) بونتری کشدار یا آلوده یا آغشته ویا پوشیده از کائوچو (باستثنای پارچه و روبانهای کشدار بطور توپ یا قواره و باستثناء اشیاء مذکور در شماره ۵۹۳) نیز مشمول شماره‌های مندرج در این بخش میشود .		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۲) پارچه‌های کشباف که به قطعات و برای مصرف مخصوص بریده شده است(جز بشکل مربع یا مستطیل) وهمچنین اشیاء کشباف که بشکل معین بافته شده برحسب شکلی که بافته شده مشمول قسمتهای ب تا ه تقسیمات شماره های ۵۸۰ تا ۵۸۳ میشود ۳) اشیاءکشباف دوخته شده ومهیا (لباس ـ دستکش وغیره) اگر قلابدوزی هم شده باشد مشمول همین‌بخش میشود .		
۵۸۰	**بونتری از ابریشم‌طبیعی ـ خالص یامخلوط:**		
	الف ـ پارچه کشباف بطور توپ با قواره های ندوخته (Etoffes en Piéces)	کیلو	۳۰۰
	ب ـ دستکش	«	۷۰۰
	ج ـ جوراب	کیلوبالفاف	۸۰۰
	د ـ زیرپوش (Sous vêtements)	کیلو	۷۰۰
	ه ـ اشیاء غیر مذکور	«	۷۰۰
۵۸۱	**بونتری از ابریشم مصنوعی یاازالیاف‌نسجی مصنوعی ـ خالص یا مخلوط :**		
	الف ـ پارچه‌های کشباف بطور توپ یا قواره های ندوخته	کیلو	۲۰۰
	ب ـ دستکش	«	۷۰۰
	ج ـ جوراب	کیلوبالفاف	۸۰۰
	د ـ زیرپوش	کیلو	۷۰۰
	ه ـ اشیاء غیر مذکور	«	۷۰۰
۵۸۲	**بونتری از پشم‌یاازکرك ـ خالص یامخلوط:**		
	الف ـ پارچه کشباف‌بطورتوپ یا قواره‌های ندوخته	«	۲۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ دستکش	کیلو	۲۵۰
	ج ـ جوراب	«	۲۵۰
	د ـ زیرپوش	«	۲۵۰
	ه ـ اشیاء غیر مذکور	«	۲۵۰
۵۸۳	**بونتری‌از پنبه یا ازمواد نسجی‌نباتی دیگر :**		
	الف ـ پارچه‌کشباف‌بطور توپ یاقواره‌های‌ندوخته	«	۱۰۰
	ب ـ دستکش	«	۱۰۰
	ج ـ جوراب	«	۲۰۰
	د ـ زیرپوش	«	۲۰۰
	ه ـ اشیاء غیر مذکور	«	۲۰۰
	بخش‌پنجاه‌ودو ـ لباس رو ـ جامه(لنژری) و سایر اشیاء مهیا		
۵۸۴	**لباس رو مردانه‌که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ ازپارچه ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعی یا از الیاف نسجی مصنوعی	«	۵۰۰
	ب ـ از پارچه پشم یا کرك	«	۳۰۰
	ج ـ از پارچه پنبه ـ کتان یا موادنسجی‌دیگر	«	۲۰۰
۵۸۵	**لباس رو زنانه ـ که درجای دیگر گفته‌نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ از پارچه ابریشم طبیعی	«	۷۰۰
	ب ـ از پارچه ابریشم مصنوعی یا از الیاف نسجی مصنوعی	«	۷۰۰
	ج ـ از پارچه پشمی یا کرکی	«	۳۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
	د ـ از پارچه پنبه ـ کتان یا ازمواد نسجی‌دیگر	کیلو	۲۰۰
	ه ـ از پارچه بافته‌شده بانخ فلزی‌یارشته‌های‌فلزی	»	۷۰۰
۵۸۶	**لباس رو وزیرپوش ـ ازپارچه یانمد آغشته یا اندوده بکائوچویاروغن یامواد‌پلاستیکی یا مواد شیمیائی‌ومواد همانند(امپرمابلیزه) و همچنین از سایر پارچه های مخصوص بخش ۵۰ :**		
	الف ـ از ابریشم طبیعی ـ از ابریشم مصنوعی یا از الیاف نسجی مصنوعی ـ خالص یامخلوط	»	۲۰۰
	ب ـ از مواد نسجی دیگر	»	۱۵۰
۵۸۷	**لباس زیر مردانه ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ از ابریشم‌طبیعی	»	۷۰۰
	ب ـ از ابریشم مصنوعی‌یا از الیاف نسجی‌مصنوعی	»	۷۰۰
	ج ـ از پشم یاکرك	»	۱۵۰
	د ـ از پنبه ـ ازکتان یا از مواد نسجی دیگر	»	۱۰۰
۵۸۸	**لباس زیر زنانه ـ که درجای دیگر گفته‌نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ از ابریشم طبیعی	»	۷۰۰
	ب ـ از ابریشم مصنوعی‌یااز الیاف نسجی مصنوعی	»	۷۰۰
	ج ـ از پشم یاکرك	»	۱۵۰
	د ـ از پنبه ـ ازکتان یا از مواد نسجی دیگر :		
	۱) دستمالهای بهداشتی‌زنانه‌حتی باملحقات ازکاغذ و غیره	»	۵۰
	۲) سایر	»	۱۰۰

شماره ردیف	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۵۸۸ مکرر	**لباس مستعمل :**		
	الف ـ از پارچه ابریشم‌طبیعی ـ ازپارچه ابریشم مصنوعی یااز الیاف نسجی مصنوعی دیگر	کیلو	۲۰۰
	ب ـ ازپارچهٔ پشمی‌یا کرکی	«	۱۰۰
	ج ـ از پارچهٔ پنبه ـ از پارچه کتان یا از پارچه بافته شده باموادنسجی دیگر	«	۵۰
۵۸۹	**ملافه ورو بالشی ـ حوله ـ سفره و دستمال سفره وهمانند :** (Lingeries de table' de lits et de toillette)		
	الف ـ از ابریشم طبیعی ـ از ابریشم مصنوعی یا از الیاف‌نسجی مصنوعی	«	۵۰۰
	ب ـ ازموادنسجی دیگر	«	۲۰۰
۵۹۰	**دستمال‌جیبی :**		
	الف ـ از ابریشم طبیعی ـ از ابریشم مصنوعی یاازالیاف نسجی مصنوعی	«	۶۰۰
	ب ـ ازمواد نسجی دیگر	«	۲۵۰
۵۹۱	**شال ـ شال‌گردن ـ روسری :**		
	الف ـ ازابریشم‌طبیعی	«	۶۰۰
	ب ـ ازابریشم مصنوعی یا از الیاف نسجی‌مصنوعی	«	۶۰۰
	ج ـ ازمواد نسجی دیگر	«	۳۰۰
۵۹۲	**کراوات از هر قبیل :**		
	الف ـ ازابریشم طبیعی	«	۶۰۰
	ب ـ از ابریشم مصنوعی یااز الیاف نسجی مصنوعی	«	۶۰۰
	ج ـ ازمواد نسجی دیگر	«	۳۰۰

شماره ردیف	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
۵۹۳	**کرست ـ کرست کمربند ـ کمربند ـ پستان بند ـ بندشلوار ـ بندجوراب واشیاءهمانند :**			
	الف ـ از ابریشم طبیعی ـ از ابریشم مصنوعی ـ از الیاف نسجی مصنوعی ـ خالص یا مخلوط	ازروی ارزش		۲۵ در صد
	ب ـ ازمواد نسجی دیگر	«		۲۵ در صد
۵۹۴	**گونی وجوال برای لفاف :**			
	الف ـ از پارچه کنف	کیلو		۳
	ب ـ از پارچه‌های دیگر	«		۱۰
۵۹۵	**روپوش کالا ـ روپوش وسائط بار کشی ـ چادر وپوش ـ بادبان کشتی واشیاءوهمانند**	«		۱۰
۵۹۶	**کیسه‌سفر ـ کیسه آذوقه ـ کیسه‌وکیف‌دستی انواع جلد و غلاف واشیاء همانند ـ ساخته شده از پارچه ـ از نمد یاکشباف :**			
	الف ـ از ابریشم طبیعی ـ از ابریشم مصنوعی ـ از الیاف نسجی مصنوعی یا از پارچه‌های بافته شده با نخ فلزی یا رشته‌های فلزی بخش ۴۶	«		۲۵۰
	ب ـ از نمد یا از پارچه‌های مخصوص بخش ـ۵۰	«		۶۰
	ج ـ سایر	«		۶۰
۵۹۷	**اشیاء دوخته شده یا آماده شده از نمد یا از پارچه‌که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**			
	الف ـ نوارهای زخم بندی و همانند از هر جنس حتی باملحقات ازکاغذ و غیره	«		۱۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ سایر:		
	۱ ـ ازابریشم طبیعی	کیلو	۴۰۰
	۲ ـ ازابریشم مصنوعی یا ازالیاف نسجی مصنوعی	«	۴۰۰
	۳ ـ ازپشم یا ازکرك	«	۳۰۰
	۴ ـ ازپنبه	«	۲۰۰
	۵ ـ ازکتان یا ازمواد تسجی‌نباتی دیگر	«	۲۰۰
	۶ ـ از پارچه‌های بافته شده ازنخ فلزی یارشته‌های فلزی	«	۶۰۰
	۷ ـ ازپارچه های مخصوص بخش ۵۰	«	۱۵۰
	بخش پنجاه وسه ـ ژنده ـ کهنه		
۵۹۸	**دم‌قیچی نوپارچه‌یا نمد یا بونتری که‌قابل مصرف اولیه نباشد**	«	۲
۵۹۹	**کهنه و ژنده منسوجات و نمد و بونتری و البسه وجامه های مندرس ـ تور وطنابهای کهنه و همانند که جز برای حلاجی یا ساختن کاغذ و غیره مصرف دیگری نداشته باشد**	«	۲
	تبصره ـ ورود کالاهای مندرج دربخش ۵۳ مستلزم ارائه ورقه گندزدائی کشورمبداء است		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	فصل دوازدهم - کفش - کلاه - چتر - عصا - اشیاء تزیینی یاقتنی - (مد)		
۶۰۰	**بخش پنجاه وچهار - کفش (انواع آن) پوتین بدون آستر وچکمه متعارفی - ساخته شده از چرم گاو یا ازچرم اسب - برنگ طبیعی یاموم زده**	کیلو	۸۰
۶۰۱	**سرپائی وراحتی :**		
	الف - چرمی	»	۱۰۰
	ب - پارچه‌ای یا ازمواد دیگر	»	۱۰۰
۶۰۲	**چکمه وکفشهای چرمی دیگر - باتخت چرمی یا باتخت کائوچوئی :**		
	الف - ازچرم لاکی - برقی - طلائی و نقره ای	»	۱۵۰
	ب - از چرمهای دیگر	»	۱۰۰
	ج - کفشهای مخصوص اسکی (باگواهی سازمان تربیت بدنی)	»	بخشوده
۶۰۳	**کفش ازمواد نسجی یا از مواد نباتی - که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود - باتخت چرمی یا باتخت کائوچوئی :**		
	الف - از پارچه ابریشم طبیعی - ازپارچه ابریشم مصنوعی - خالص یا مخلوط - از پارچه		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	تهیه شده از نخ فلزی یا رشته های فلزی یا از پارچه قلابدوزی شده.	کیلو	۲۰۰
	ب ـ سایر	«	۱۵۰
۶۰۴	**گالش ـ چکمه و کفشهای لاستیکی :**		
	الف ـ برای پوشیدن روی کفش	«	۵۰
	ب ـ سایر	«	۵۰
۶۰۵	**کفشهای دیگر که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ باتخت چوبی	«	۳۰
	ب ـ سایر	«	۱۰۰
۶۰۶	**رویه ـ ساقه و قسمت های دیگر حاضر و آماده شده کفش :**		
	الف ـ ازچرم	«	۱۵۰
	ب ـ ازمواد نسجی وغیره	«	۲۰۰
	بخش پنجاه وپنج ـ کلاه وکاسکت		
۶۰۷	**کلاه نمدی نیمه ساخته** (Cloches)	«	۱۵۰
۶۰۸	**کلوش برای کلاه ـ ازکاه ـ ازالیاف نخل ـ از پوست نباتی ـ از تراشه چوب ـ از ساقه و برگ یامواد دیگر همانند**	«	۱۰۰
۶۰۹	**کلاه نیمه ساخته ازنوار** (En tresses, en bandes) **یا ازنخ موادنسجی ـ ازکاغذ یااز مواد دیگر مشتق از سلولوز**	«	۱۰۰
۶۱۰	**کلاه مردانه نمدی**	«	۳۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۶۱۱	**کلاه مردانه ـ از کاه ـ از الیاف نخل ـ از پوست نباتی ـ از تراشه چوب ـ از ساقه و برگ یا از مواد دیگر همانند**	کیلو	۳۰۰
۶۱۲	**کلاههای دیگر مردانه :**		
	الف ـ از پارچه ابریشم طبیعی ـ ازپارچه ابریشم مصنوعی خالص یا مخلوط	«	۴۰۰
	ب ـ از چرم یا از مواد دیگر	«	۴۰۰
۶۱۳	**کلاه زنانه نمدی**	«	۴۰۰
۶۱۴	**کلاه زنانه ـ ازکاه ـ از الیاف نخل ـ از پوست نباتی ـ از تراشه چوب ـ از ساقه و برگ یا از مواد دیگر همانند**	«	۴۰۰
۶۱۵	**کلاه زنانه ـ از مواد نسجی (جز نمد) و سایر کلاههای زنانه که درجای دیگر گفته نشده**	«	۴۰۰
۶۱۶	**کاسکت ـ بونه (Bonnets) ـ بره ـ فینه ـ شبکلاه و همانند :**		
	الف ـ از پارچه یا از نمد یا بونتری مالیده شده	«	۳۰۰
	ب ـ سایر :		
	۱ ـ ازچرم یا از پوست	«	۵۰۰
	۲ ـ از کائوچو یا از مواد دیگر	«	۱۰۰
	تبصره ـ کاسکت و بونه و بره های ساخته شده از بونتری مالیده نشده یا از لنژی مشمول بخشهای ۱و۵۲و۵ میشود .		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	بخش پنجاه و شش ـ چتر ـ عصا		
۶۱۷	**چتر بارانی یا آفتابی ـ ساده یاتزیین شده بادانتل و یـا قلابدوزی شده با یا بدون ملحقات قیمتی وغیر قیمتی :**		
	الف ـ باپیراهن از پارچه ابریشم طبیعی ـ ابریشم مصنوعس یا الیاف نسجی مصنوعی ـ خالص یا مخلوط	کیلو	۷۵
	ب ـ باپیراهن از پارچه های دیگر یا از کاغذ یا از مواد دیگر	«	۷۵
	ج ـ دارای تزئینات قیمتی	ازروی‌ارزش یا کیلو بانتخاب گمرك	۲۵ درصد ۷۵
۶۱۸	**عصا ـ میله‌ودسته چتر :**		
	الف ـ تمام چوبی ـ خیزرانی یا از نی و همانند و سایر اقسام حتی جور شده بـا شاخ ـ بـا صدف ـ با عاج ـ با شیر ماهی ـ بـا کهربا ـ بـا استخوان و همانند ـ با مواد مصنوعی پلاستیکی	کیلو	۷۵
	تبصره ـ حلقه‌ـ پولك‌و متفرعات کوچك‌دیگرهمانند از موادی غیر از مواد مذکوردرفقره‌ب‌ذیل تأثیری در تعرفه بندی قسمت الف‌بالاندارد.		
	ب ـ دارا تزئینات از فلزات‌گرانبها یااز سنگهای گرانبها یا نیمه گرانبها	ازروی‌ارزش یا کیلو بانتخاب گمرك	۲۵ درصد ۷۵

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۶۱۹	**سرعصا و سرچتر :**		
	الف ـ ازهـر قبیل و از هرمواد (جز از فلزات قیمتی)	کیلو	۷۵
	ب ـ از هرمواد دارای تزئینات از فلزات گرانبها از سنگهای گرانبها یا نیمه‌گرانبها	«	۷۵ یا ازروی‌ارزش با انتخاب گمرک ۲۵ درصد
۶۲۰	**استخوان بندی سوار شده چترو قطعات آنو یراق برای‌چتر ـ برای‌عصا ـ که‌درجای‌دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود**	کیلو	۷۵
۶۲۱	**تازیانه ـ دسته تازیانه ـ شلاق**	«	۲۰۰
	بخش پنجاه وهفت ـ پرهای زینتی آماده و اشیاء ساخته شده از پر ـ گل‌مصنوعی ـ اشیاء ساخته شده از موی انسان ـ بادبزن		
۶۲۲	**پرهای زینتی آماده بانضمام کله ـ گلو ـ بال و پوست پرندگان**	«	۱۵۰۰
۶۲۳	**اشیاء ساخته شده وآماده‌شده ازپر که‌درجای دیگر گفته‌نشده‌ومشمول‌عنوان‌دیگر تعرفه‌نشود**	«	۱۵۰۰
۶۲۴	**قطعات گل و برگ و میوه و شاخه و ساقه مصنوعی ازهرجنس**	«	۵۰۰
۶۲۵	**گل ـ برگ ومیوه‌های مصنوعی ازهرجنس**	«	۵۰۰
۶۲۶	**موی آماده شده انسان و مصنوعات آن ـ که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۴۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۶۲۷	**بادبزن دستی از هرقبیل واز هرجنس**	ازروی‌ارزش	۱۰۰ درصد
	فصل سیزدهم ـ مصنوعات از سنگ و از مواد معدنی دیگر ـ محصولات فخاری وچینی سازی (Produits Céramihues) شیشه ومصنوعات شیشه‌ای		
	بخش پنجاه وهشت ـ مصنوعات ازسنگ و از مواد معدنی دیگر		
۶۲۸	**سنگ‌برای سنگ فرش ـ از سنگ طبیعی**	تن	۱۰۰
۶۲۹	**مصنوعات‌سنگی ـ که‌درجای‌دیگر گفته‌نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ بریده (Taillé) یا اره شده ـ دارای سطح صاف یـا یکنواخت ـ از مرمر ـ از رخام یا از سنگهای سخت دیگر	»	۱۵۰
	ب ـ تراش شده (Mouluré) یا خراطی شده ولی صیقلی وحجاری نشده	»	۲۰۰
	ج ـ صیقلی شده ـ تزئین شده یا بنحو دیگر(غیر از حجاری) کار شده باشد .	»	۴۰۰
	د ـ حجاری شده (SeuPlté)	»	۶۰۰
۶۳۰	**لوح سنگ(Ardoise)کار شده :**		
	الف ـ برای فرش کردن یا برای بام	»	۲۵۰
	ب ـ برای نوشتن یا تقشه‌با یابدون قاب	کیلو	۱

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ج ـ اشیاء دیگر ساخته ازآردواز (Ardoise)	کیلو	۲
۶۳۱	**سنگ‌چاپ آماده شده ـ ولو دارای خط یا نقش**	»	۱
۶۳۲	**سنگ‌آسیاب برای آردکردن غلات یا برای تهیه‌کردن مواد لازم برای خمیرکاغذ :**		
	الف ـ ازسنگ‌طبیعی	»	بخشوده
	ب ـ ازسنگ مصنوعی	»	۲
۶۳۳	**سنگ‌چرخ برای تیزکردن یا صیقلی‌کردن ـ از سنگ طبیعی**	»	۱۰
۶۳۴	**سنگ برای‌تیز کـردن یا صیقلی کردن از سنباده طبیعی یا مصنوعی**	»	۱۰
۶۳۵	**کاغذ و مقوا پوشانده شده از سنباده طبیعی یا مصنوعی**	»	۵
۶۳۶	**منسوجات پوشانده شده از سنباده طبیعی یا مصنوعی**	»	۱۰
۶۳۷	**مصنوعات بـرای مصرف در دستگاههـای تولیدحرارت(Calorifuges) که‌مایه‌آن‌خاك سنگواره (فسیل) است که در جای دیگر گفته نشده‌ومشمول عنوان‌د یگر تعرفه نشود**	»	٤
۶۳۸	**آجر ـ خشت ـ لوله ومصنوعات دیگر ـ که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ ساخته شده از اسفالت خالص یا مخلوط ـ یااز محصولات همانند**	»	۳

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۶۳۹	**مصنوعات ـ از سمنت ـ از بتن یا از سنگ مصنوعی ـ حتی مسلح ـ که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	کیلو	۳
۶۴۰	**مصنوعات از گچ یا از ترکیباتی که مایع آن گچ است ـ که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ تخته ـ چهارگوش ـ ازاره ـ کتیبه و همانند بدون زینت	»	۱
	ب ـ قالب (Moulages) و مصنوعات دیگر	»	۴
۶۴۱	**مصنوعات از مخلوط سمنت و آمیانت (فیبر و سمنت) مانند لوح ـ چهار گوش ـ لوله و غیره**	»	۳
۶۴۲	**مصنوعات پنبه کوهی (آمیانت) :**		
	الف ـ کاغذ و مقوای آمیانت ـ حتی بریده شده بشکل پولك وغیره	»	۶
	ب ـ نخ ـ بند و طناب آمیانت ـ حتی بافته	»	۱۲
	ج ـ منسوج آمیانت	»	۲۵
	د ـ لباس و کفش ومصنوعات دیگر	»	۴۰
۶۴۳	**مصنوعات میکا :**		
	الف ـ ورق و ورقه تلق (میکا) که فقط بابعادمنظم ویا بمنظور مصرف معینی بریده شده باشد	»	۲۵
	ب ـ ورقهائیکه از چسباندن ورقه های تلق تهیه شده حتی روی کاغذ یا منسوج	»	۲۵
	ج ـ مصنوعات دیگر تلق	»	۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
٦٤٤	**مجسمه های کوچك ـ اشیاء تفننی و زینت ساخته شده ازسنگ یا از مواد معدنی دیگر**	کیلو	۱۰۰
٦٤٥	**مصنوعات مواد معدنی ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود بخش پنجاه ونه ـ محصولات سرامیکی (فخاری وچینی سازی)**	«	۷۵
	یادداشت عمومی :		
	۱ ـ برای طبقه‌بندی اشیاءیك‌رنگ‌نشانی‌و نوشته هائیکه معرف سازنده یا فروشنده و یاکشور مبداء ویا نوع شیی اعم از اینکه آن نشانیها یا نوشته‌های چاپی ویا برجسته باشدکه درخمیرآن شیئی بعمل آمده باشد در نظرگرفته نمیشود ولو اینکه دور آن نشانی یا نوشته نقشی نیز خارج از حدودی کـه بتوان بآن نقش عنوان تزئینات داد وجود داشته باشد .		
	۲ - فقط اشیائی یك رنگ‌محسوب میشود که صرفنظر از رنگ‌طبیعی خمیرلعاب‌نزده آنها رنگ‌تمام سطح داخلی و خارجی آن اشیاء یکسان باشد .		
٦٤٦	**آجر ساختمان :**		
	الف ـ معمولی بهرشکل	«	۳۰ —
	ب ـ ورنی شده (vernissés)یا لعاب دار (Emaillèer) وکاشی	«	۱۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
٦٤٧	**سفال با یا بدون لبه (Tuiles) :**		
	الف ـ ورنی نشده‌وبدون لعاب	کیلو	۱
	ب ـ ورنی شده یالعابدار	»	۵
٦٤٨	**تنبوشه و لوله ازگل پخته معمولی**	»	۱
٦٤٩	**مصنوعات‌گل پخته معمولی که‌درجای‌دیگر گفته‌نشده است:**		
	الف ـ چهارگوش برای کف یا پوشش ساختمان	»	۱
	ب ـ تزئینات معمار کاری مانند هره - ازاره ـ کتیبه و غیره	»	۲
	ج ـ اشیاء دیگر :		
	۱ ـ ورنی نشده وبدون لعاب	»	٤
	۲ - ورنی شده یالعابدار	»	۱۰
٦٥٠	**آجر وقطعات‌ساختمانی‌نسوز(Réfractaires) از شاموت(Chamotte) ـازدیناس (Dinas) از مانیزیت (Magnésite)وغیره :**	»	۱ ۵۰
٦٥١	**محصولات دیگر نسوز (رفراکتر) مانندلوله بوته و غیره :**		
	الف - ازگرافیت	»	۳
	ب ـ از مواد دیگر	»	۷
٦٥٢	**آجر ولوح برای فرش ازسنك ماسه(Grès) دارای ستبرای بیش از سی میلیمتر**	»	۱
٦٥٣	**لوله و بست لوله ـ ازسنگ‌ماسه**	»	۲
٦٥٤	**ظرف و دستگاه برای مصرف شیمیائی یا**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
	مصارف فنی دیگر ـ تغار ـ لاوك و ظروف دیگر برای مصارف‌روستائی ـ از سنگ‌ماسه	کیلو	۱
٦٥٥	**لوح برای سنگفرش یـاپوشش ـ از سنگ ماسه ـ از بدل چینی یا از خاك اعلا(دارای ستبرای سی میلیمتر وکمتر) :**		
	الف ـ ورنی نشده و بدون لعاب	«	۷
	ب ـ ورنی شده یالعابدار	«	۱۰
٦٥٦	**بخاری وقطعات بخـاری از مواد سرامیکی**	«	۱۵
٦٥٧	**دستگاههای ثابت برای مصارف نظافت و بهداشت از مواد سرامیکی**	«	۱۲
٦٥٨	**مجسمه های‌کوچك ـ اسباب های‌تجملی‌یا تفننی یا تزئینی از مواد سرامیکی :**		
	اسباب تزئینی ـ اسباب تدخین ـ اسباب میزتحریر وسربخاری ـ انواع شمعدان وغیره	ازروی‌ارزش	۱۰۰ درصد
٦٥٩	**مصنوعات از سنگ‌ماسه ـ که درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول‌عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۱۰۰ درصد
٦٦٠	**دندان مصنوعی**	کیلو بالفاف	٤۰۰
٦٦١	**مصنوعات بدل چینی‌یاازخاك اعلا (Faïence et terre fine) که‌درجای دیگر گفته نشده ومشمول‌عنوان‌دیگر تعرفه‌نشود:**		
	الف ـ ظروف و اسباب خانه داری وآرایش :		
	۱ـ سفید یا یك رنگ	کیلو	۱۰
	۲ـ رنگارنگ یا تزئین شده یارنگ ـ حتی طلائی ـ نقره‌ای وغیره	«	۱۲

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ سایر :		
	۱ ـ سفیدیا یك رنگ	کیلو	۱۵
	۲ ـ رنگارنگ یا تزئین شده بارنگ ـ حتی طلائی ـ نقره‌ای وغیره	»	۲۵
۶۶۲	**مصنوعات چینی (Porcelaine) که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف - ظروف و اسباب خانه‌داری وآرایش :		
	۱ - سفید یا یك‌رنگ	»	۱۰
	۲ ـ رنگارنگ یا تزئین شده با رنگ ـ حتی طلائی - نقره‌ای وغیره	»	۱۲
	ب ـ سایر		
	۱ ـ سفید یا یك رنگ	»	۱۵
	۲ ـ رنگارنگ یا تزیین شده با رنگ‌ـحتی طلائی ـ نقره‌ای وغیره	»	۲۵
	بخش شصت ـ شیشه ومصنوعات شیشه‌ای یادداشت عمومی :		
	۱ - برای طبقه بندی مصنوعات شیشه‌ای علامتهائی که نام کارخانه یـا سازنده یا فروشنده یاکشور مبداء و یاگنجایش و ظرفیت و یا اندازه آنها را تعیین میکند در نظرگرفته نمیشود ولـو اینکه در این نوع علامات خط یا نوشته ویا نقشی نیزخارج ازحدودی که بتوان بآن‌خط یا نقش عنوان تزئینات واقعی داد وجود داشته باشد .		
	۲ - مصنوعات شیشه‌ای که در یاگلوی آن سنباده		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	شده باشد یا زیر یا انتها و یا کناره های آن دم چرخ داده شده ولو صیقلی شده باشد مانند مصنوعات کار پشده محسوب میشود .		
٦٦٣	**خرده شیشه و شیشه شکسته**	کیلو	۳
٦٦٤	**شیشه کار نشده بشکل شمش ـ میله یا لوله (جز شیشه اپتیك)**	«	۵
٦٦٥	**شیشه ـ ریخته (Coulé) یا تخت شده (Laminé) بشکل ورق یا لوح کار نشده :**		
	الف - شیشه زمخت برای تهیه آئینه	«	۱۰
	ب ـ شیشه شیاردار - شکن‌دار ـ تگرگی - چکشی - باسمه دار و همانند رنگ‌نشده یا رنگ‌شده یا روئه دار (Plahué)	«	۱۰
	ج ـ شیشه مسلح	«	۱۰
٦٦٦	**شیشه ورق کار نشده ـ گسترده (Etiré) یا باد شده (Soufflé) (شیشه جام) رنگ‌نشده یا رنگ‌شده یا روئه دار**	«	۱۰
٦٦٧	**شیشه ورق با صفحه ـ کار شده :**		
	الف - خم شده (Courbé) یا محدب (Bombé) و یا دارای کناره‌های کار شده یا یخ دار	«	۱۵
	ب ـ مات ـ موسلینه یا یخ نما (Givré)	«	۱۵
	ج - صاف یا صیقلی شده از یك یا دو طرف	«	۱۵
	د - کنده (Gravé) زراندود - مزین یا نقاشی شده	«	۲۰
٦٦٨	**شیشه ورق قلع اندود ـ سیم اندود ـ پلاتین اندود ـ آئینه :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان-ریال
	الف ـ بدون‌قاب :		
	۱ ـ بدون اینکه کنار آن‌کار شده باشد	کیلو	۲۰
	۲ ـ دارای کناره‌کار شده نا پخ‌دار	«	«
	ب ـ قاب شده : با قاب چوبی ـ با قاب از فلز معمولی ـ باقاب ازفلز معمولی زراندود ـ سیم اندود یادارای روپوش از فلزات قیمتی با قاب‌کاغذی ـ مقوائی ـ چرمی ـ ابونیت ـ سلولوئیدی و یاسایر مواد پلاستیکی مصنوعی وسایر	«	۵۰
۶۶۹	**شیشه‌نشکن** (Sécurité)	«	۲۰
۶۷۰	**آجر ـ لوح ـ سنگ‌وچهارگوشهای شیشه‌ای ویژه پوشش یا فرش ـ ریخته یا قالب شده مسلح وغیر مسلح**	«	۱۲
۶۷۱	**کپ وغرابه ـ بطری وشیشه خالی از شیشه کار نشده :**		
	الف ـ بظرفیت بیش از ۲٫۵ لیتر	«	۲
	ب ـ بظرفیت بیش‌از ۲۵ سانتی لیتر تا ۲٫۵ لیتر :		
	۱ ـ برنگ طبیعی ـ مایل بسبز ـ بقهوه‌ای یا به سیاه	«	۲
	۲ ـ نیمه سفید یـا سفید (بی‌رنگ) ـ رنگ شده	«	۵
	ج ـ بظرفیت ۲۵ سانتی‌لیتر وکمتر :		
	۱ ـ از شیشه دارای رنگ طبیعی ـ مـایل به سبز ـ بقهوه‌ای یا به سیاه	«	٤
	۲ ـ نیمه سفیدیاسفید (بی‌رنگ)- رنگ‌شده	«	٦

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	تبصرهٔ ۱ ـ کپ ـ غرابه ـ بطری و شیشه های خالی حتی دارای غلاف حصیری ویا جا داده شده درسبدهای فلزی وحصیری ویا مواد همانند وهمچنین آنهائی که دارای در مکانیکی باشد تابع تعرفه بندی شماره ۶۷۱ خواهد بود		
	تبصرهٔ ۲ ـ شیشه‌های‌مشمول ۶۷۱ در صورتیکه‌دارای در شیشه‌ای باشد در آن نیز تابع تعرفه بندی خود شیشه خواهد بود ودر صورتیکه دارای دراز مواد دیگر باشد (باستثناء در های مکانیکی مذکور در تبصره ۱) در آن تابع تعرفه بندی‌نوع جنس خودخواهد بود .		
۶۷۲	**آمپول‌شیشه‌ای‌برای لامپ‌واستوانه الکتریکی** (Yavles)	ازروی‌ارزش	۳۰ در صد
۶۷۳	**اسباب روشنائی وقطعات یا متفرعات آن ساخته شده از شیشه ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف - لوله وحباب برای چراغهای غیر برقی	ازروی‌ارزش	۵۰ درصد
	ب ـ چراغهای‌الکلی برای‌مصرف‌در آزمایشگاهها وداروخانه‌ها و غیره	کیلو	۶۰
	ج ـ سایر	ازروی‌ارزش	۶۰درصد
۶۷۴	**شیشه آلات مخصوص واشیاء ساخته شده از کوارتز گداخته** (Quartz fondu) **یا از سیلیس گداخته** (Silice fondu) **برای آزمایشگاهها و مصارف علمی**	کیلو	۲۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۶۷۵	**شیشه آلات بادشده یافشاری Soffl é ou Pressé که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ از شیشه بادشده ویا فشاری بدون کار:		
	۱ ـ استکان متعارفی مختص چای خوری برنگ طبیعی ـ سفید یانیمه سفید (بیرنگ)	کیلو	۵
	۲ ـ سایر اشیاء برنگ طبیعی ـ مایل بسبز ـ بقهوه‌ای یا بسیاه	»	۸
	۳ ـ سایر اشیاء برنگ سفید یا نیمه سفید (بی‌رنگ)	»	۱۰
	٤ ـ سایر اشیاء رنگ شده	»	۱۲
	ب ـ ازشیشه بادشده یافشاری ـ کارشده :		
	۱ ـ تار (Déqoli)	ازروی‌ارزش	۵۰ در صد
	۲ ـ صیقلی شده ـ تراش‌شده ـ کنده کاری‌شده ـ نقاشی شده ـ زر اندود یا سیم اندود یا بنحو دیگری تزئین شده	»	۷۵ در صد
	ج ـ جور شده بامواد دیگر	»	۷۵ در صد
	تبصره ـ اشیاء شیشه‌ای مندرج درشماره ۶۷۵ در صورتیکه لبه آن طلائی یا نقره‌ای‌باشد زر ـ اندود یا سیم اندود محسوب نمیشود و تابع تعرفه بندی اشیاء شیشه‌ای کارنشده‌خواهد بود.		
۶۷۶	**بطری و شیشه های عایق ـ بطری و شیشه های پوشانده شده باچرم - با نمد ـ بافلز وغیره :**		
	الف ـ بطری وشیشه‌های عایق (ترموس)	کیلو	٤۰
	ب ـ بطری و شیشه‌های‌پوشانده شده با چرم ـ با نمد ـ بافلز وغیره	»	٤۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۶۷۷	**شیشه نساخته‌دیدگانی ـ شیشه نساخته‌عینك و دوربین**	ازروی ارزش	۳۰ درصد
۶۷۸	**شیشه ساعت :**		
	الف ـ برای ساعتهای جیبی ـ مچی و همانند	کیلو	۱۰۰
	ب - سایر	»	۷۰
	تبصره - شیشه‌برای عینکها و ماسکهای‌مخصوص حفظ چشم در موقع کار وشیشه‌های محدب برای قاب - برای مدالیون وغیره مشمول شماره ۶۷۸ میشود ولی شیشه های ساخته برای سایر انواع عینك با نمره بیرنگ یا رنگی‌مشمول شماره ۹۰۸میباشد.		
۶۷۹	**منجوق (مروارید شیشه‌ای ـ اقسام‌نگینهای بدلی ـ مهره و آویز چراغ وهمانند)ـنخ وپنبه‌های شیشه‌ای :**		
	الف ـ نخ وپنبه‌های شیشه‌ای .	»	۲۰
	ب ـ مهره و آویزبرای لوستروچراغ	»	۵۰
	ج ـ سایر	»	۱۰۰
۶۸۰	**مصنوعات از منجوق - از مروارید بدل و نگین‌های بدلی و از مهره حتی جور شده با مواد دیگر ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود.**	»	۱۵۰
۶۸۱	**مصنوعات دیگر شیشه‌ای ـ حتی‌جورشده‌با مواد دیگر :**		
	الف - چشم مصنوعی برای انسان	»	۷۵
	ب - چشم مصنوعی برای‌مصرف عروسك سازی - پوست سازی وغیره	»	۳۰۰
	ج - اشیاء دیگر ـ که در جای دیگر گفته‌نشده و مشمول عنوان دیگرتعرفه‌نشود	ازروی ارزش	۱۰۰درصد

فصل چهاردهم ـ مروارید اصل ـ سنگهای گرانبها ـ فلزات گرانبها ـ اشیاء ساخته شده از مواد نامبرده ـ مسکوك

بخش شصت و یك ـ مروارید اصل ـ سنگهای گرانبها ـ فلزات گرانبها و اشیاء ساخته شده از آنها

تبصرهٔ ۱ ـ فلزات مستخرجه از کانهای پلاتینی (اوسمیوم ـ رودیوم ـ روتنیوم ـ پالادیوم ـ ایریدیوم) به پلاتین تنظیر میشود .

تبصرهٔ ۲ ـ فلزات قیمتی نه تنها بزر وسیم وپلاتین بلکه بهر الیاژ فلزی که درترکیب آن پلاتین یا زر یاسیم داخل شده باشد اطلاق میشود ولواینکه نسبت اختلاط فلز گرانبها در آن الیاژ ناچیز باشد .

الیاژهای مرکب از زر وسیم اعم از اینکه فلزات دیگری هم درآن ترکیب وجودداشته‌یا نداشته باشد دارای عنوان زرخواهد بود ولو اینکـه مقدار زر درآن ترکیب نسبت بمقدار نقره ناچیز باشد .

الیاژ هائیکه درترکیب آنها پلاتین یا فلزات حاصل از کانهای پلاتین وجود داشته باشد پلاتین محسوب میشود ولی فقط الیاژ های مرکب اززر و پالادیوم زر محسوب خواهد شد .

تبصرهٔ ۳ ـ جواهراتیکه متشکل از فلزات گرانبهای جور شده با سنگهای قیمتی یـا نیمه قیمتی یا سنگهای تقلیدی یابدل یا مروارید اصل یا بدل یا مرجان وشبق وغیره بوده‌باشد بدون توجه بمقدار یا به نسبت فلزات یا مواد دیگر آنها جزو جواهرآلات محسوب میشود.

تبصرهٔ ۴ ـ جز مستثنیاتی که صریحاً در جـای دیگر پیش بینی شده است این بخش شامل‌اشیاء دیگری‌غیرازجواهرآلات‌نیز میباشد (مانند فرآورده‌های زرگری و زیورآلات‌وغیره) که درترکیب آنها مقداری از فلزات گرانبها داخل شده باشد مشروط براینکه وجود این‌فلزات درآن اشیاء صرفاً جنبه ملحقات یا تزئین خود آن اشیاء را نداشته باشد.

تبصرهٔ ۵ ـ اشیاء مشمول بخش ۶۱ که متشکل‌از قطعات وقسمت های ترکیب‌شده‌از فلزات مختلف قیمتی باشد درصورتیکه درآن اشیاء پلاتین وجود داشته باشد جزو اشیاء پلاتینی و اگر زربکار رفته باشد (بشرط آنکه اصلا پلاتین وجود نداشته باشد) جزو اشیاء ساخته شده از زر طبقه بندی میشود .

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۶۸۲	**مروارید اصل بانضمام مروارید تربیت‌شده:**		
	الف ـ مروارید اصل ناسفته	کیلو	بخشوده
	ب ـ مروارید اصل سفته	«	«
	ج ـ مرواریدتربیت‌شده(Perles de culture)	ازروی ارزش	۵۰ درصد
۶۸۳	**سنگ های گرانبها ونیمه‌گرانبها ـ طبیعی یا ترکیبی** (Synthétiques):		
	الف ـ خام(کار نشده)	«	۵ درصد
	ب ـ تراشیده یا بنحو دیگری کارشده ـ پیاده	«	۵ درصد
	ج ـ سایر اشیاء که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۲۵ درصد
۶۸۴	**سیم خام ـ بشکل‌توده‌ـشمش ـ میل ریخته گرد ـ براده ـ آخال وخاکستر**	کیلو	بخشوده
۶۸۵	**زرخام‌ـ بشکل‌توده ـ شمش ـ میل‌ریخته‌ـ گرد ـ براده ـ آخال و خاکستر**	«	«
۶۸۶	**پلاتین خام ـ بشکل تـوده ـ شمش ـ میل ریخته ـ دانه ـ گردـ کف (موس‌دوپلاتین) براده ـ آخال و خاکستر**	«	«
۶۸۷	**سیم نیمه کار شده :**		
	الف ـ تخت یا کشیده(Laminés ou tirés) بشکل مفتول ـ میل ـ ورقه ـ تخته ـ تسمه تیغه ـ ـ لوله یا باشکال نیمه کارشده دیگر بدون طرح	«	«
	ب ـ زرورق و گرد سیم	ازروی ارزش	۲۵ درصد
	ج ـ نقده(Cannetille)وپولك(Paillettes) بهرشکل	«	۲۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
	د ـ قطعات ریخته ـ استامپ شده (Estampées) یا محدب ومقعر شده (Emboutis) بطور ناتمام ـ گرده اشیاء (Ebauches) برای اینکه بعداً تکمیل شود	ازروی ارزش	۲۵ درصد
۶۸۸	**زر نیمه‌کار شده :**		
	الف ـ تخت یا کشیده بشکل میل ـ مفتول ـ ورقه تخته ـ تیغه ـ تسمه ـ لوله ـ وغیره باشکال نیمه‌کار شده دیگر ـ بدون طرح	«	بخشوده
	ب ـ زرورق و گرد طلا	«	«
	ج ـ قطعات ریخته ـ استامپ شده یا محدب ومقعر شده بطور ناتمام ـ گرده اشیاء برای اینکه بعداً تکمیل شود	«	«
۶۸۹	**پلاتین نیمه‌کار شده :**		
	الف ـ فشرده ـ تخت یا کشیده	«	«
	ب ـ قطعات ریخته ـ استامپ شده یامحدب و مقعر شده بطور ناتمام ـ گرده اشیاء برای اینکه بعداً تکمیل شود	«	«
۶۹۰	**مصنوعات از سیم یا ازسیم مطلا یاروئه دار از زر :**		
	الف ـ زیورآلات وجواهر آلات :		
	۱ ـ زیورآلات	«	۲۵ درصد
	۲ ـ جواهر آلات	«	۵ درصد
	ب ـ مصنوعات زرگری	«	۲۵ درصد
	ج ـ مصنوعات دیگر که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۲۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۶۹۱	**مصنوعات از زر:**		
	الف - زیورآلات وجواهرآلات :		
	۱ - زیورآلات	ازروی‌ارزش	۲۵ در صد
	۲ - جواهرآلات	»	۵ در صد
	ب - مصنوعات زرگری	»	۲۵ در صد
	ج - مصنوعات دیگر که درجای‌دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگرتعرفه نشود	»	۲۵ در صد
۶۹۲	**مصنوعات ازپلاتین :**		
	الف - زیورآلات و جواهر آلات و مصنوعات زرگری	»	۵ در صد
	ب - مصنوعات دیگر که درجای‌دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگرتعرفه نشود	»	۵ در صد
	بخش شصت‌ودو - مسکوك		
۶۹۳	**پول از زر**	»	بخشوده
۶۹۴	**پول ازسیم**	»	»
۶۹۵	**پول ازفلزات دیگر:**		
	الف - ازنیکل	»	ممنوع
	ب - ازمس وفلزات دیگر	»	»

فصل پانزدهم ـ فلزات معمولی و مصنوعات آنها

یادداشتها :

۱ـ منظوراز همجوش فقط فلزات مخلوطی است که درنتیجه گداختن (Fusion) بیکدیگر آمیخته میشود .

همجوشی که از دوفلز معمولی ترکیب شده باشد تابع نوع فلزی است که وزن آن در ترکیب بیشتر باشد .

همجوشهائیکه ازچندین فلز معمولی ترکیب شده باشد تابع نوع فلزی است که وزن آن از وزن هریك از فلزات دیگر آن ترکیب بیشتر باشد .

همجوشهای آهن (Ferro ـ alliages) وهمجوشهای مس(Cupro ـ alliages) بحالت خام وهمچنین لحیمهای مس وقلع از این قاعده مستثنی هستند .

در همجوشهای مس یا نیکل ـ مس یا روی ونیکل وغیره چنانچه میزان تناسب نیکل آن از ده درصدتجاوز کند نیکل محسوب میشود .

۲- جزدرموردمستثنیا تیکه صریحا پیش‌بینی شده طبقه‌بندی مصنوعات فلزات معمولی که با یکدیگر یاباهرماده دیگر غیر از فلزات گرانبها ترکیب شده باشد تابع قواعد زیر میباشد .

الف ـ فلزات معمولی که بدون مواد دیگربا یکدیگرترکیب شده است :

مصنوعاتیکه در آن وزن کل آهن ـ چدن وپولاد از وزن کـل فلزات مندرج در بخشهای ٦٤ تا٧١ فصل پانزدهم تجاوز بکند در بخش ٦٣ (آهن ـ چدن ـ پولاد) طبقه‌بندی میشود .

درصورت وزن‌تر نبودن آهن ـ چدن وپولاد در ترکیب مصنوعات و یا در صورتیکه مصنوعات منحصراً از فلزات غیرآهنی (Non fcrreux) ترکیب شده باشد مصنوعات مزبور تابع طبقه‌بندی فلزی خواهد بود که بین فلزات غیرآهنی سنگین‌تر باشد .

ب ـ فلزات معمولی ترکیب شده با مواد دیگر(جز بافلزات گرانبها) :

مصنوعات فلزات معمولی که با مواد غیرفلزی ترکیب شده و مخصوصا نام برده نشده

است در صورتی مشمول فصل پانزدهم میشود که فلزاتی که در ترکیب آن بکار رفته دارای مزیتی باشد که بتوان بآن شیئی (بدون رعایت تناسب سایر موادیکه در ساخت آن بکار برده شده) اطلاق مصنوع فلزی نمود .

این قبیل اشیاء در چنین صورتی باید طبق قواعدیکه در بند الف بالا گفته شده طبقه‌بندی شود .

۳ ـ برای طبقه‌بندی مصنوعات مربوط بفصل پانزدهم ومشمول نمودن آنها زیر عنوانی یا شماره‌ای (بر حسب نوع ساخت آن که کار نشده یا کار شده باشد) در مواردی که نحوه ساخت آن صراحتاً ذکر نشده ومقررات خاص مخالفی هم نباشد باید ترتیب زیر رعایت شود:

الف ـ **کار نشده** (Bruts) ـ شامل محصولات نساخته‌ایست که فقط بوسیله ریختن ـ کوبیدن (Forger) ـ تخت کردن (Laminage et etirage) ـ منگنه وقالب‌زدن (Estampage ou emboutissage) وبدون کار اضافی دیگر شده باشد.

عملیاتی که بوسیله چکش ـ قیچی ـ سوهان یا افزارهای دیگر از نظر تیز کردن ـ پاك کردن ـ خراشیدن ـ بریدن ـ از بین بردن نواقص وبرآمدگیها وپوسته وخلاصه خوش ترکیب کردن وبصورت بازار درآوردن اشیاء شده است کارشده محسوب نمیشود وهمچنین اندودهای زمخت گرافیت ـ روغن ـ قطران ـ مینیوم ـ اسفالت وهمانند از نظر حفظ اشیاء درمقابل زنگ زدن یا اکسیده شدن نیز کار محسوب نمیشود .

نشانی کارخانه ـ شماره وعبارات همانند دیگر که روی اشیاء چاپ شده یا ریخته شده و یا منگنه شده نیز کار شده نیست .

ب ـ کارشده (Ouvrés) به‌اشیائی اطلاق میشود که علاوه بر عملیاتی که طبق بند الف گفته شده عملیات دیگری نیز درباره آنها انجام شده باشد .

مخصوصاً اشیائی کارشده محسوب میشود که ازعملیات ذیل درآنها اجرا شده باشد :

خمیده ـ تا شده ـ سوراخ شده (Forrés , perforés , fraisés) ـ دارای پیچ

(Pas de vis) ـ تراشیده ـ پرچ شده ـ متصل شده بوسیله میخ پیچ (Vissés) یا دارای قطعاتی که بنحودیگری بهم متصل شده ـ سوهان شده ـ خراطی شده ـ رنده‌شده ـ تیزشده‌با چرخ یا باسنباده‌ـصیقلی‌شده ـ نیلی‌شده (Bleuis)برونزه‌شده (Btonzés) رنگ‌شده‌ـورنی‌شده ـ لاك زده ـ اکسیده ـ پوشیده‌شده ازفلزات معمولی یاازهمجوشهای (آلیاژ) آنها ـ روکش‌شده ـ طلائی شده ـ نقره‌ای‌شده ـ پلاتینه شده ـ کنده‌کاری‌شده‌ـ نیکلی‌شده ـ کرم‌شده ـ رنگ‌شده برای‌جلوگیری اززنگ‌زدگی جزبترتیب ومواردیکه دربندالف بالاگفته شده‌است .

عبارت ساده‌کارکه دربعضی ازمواد این فصل صراحتاً ذکرشده شامل اشیائی میشودکه یك یاچند فقره ازعملیات ذیل روی‌آن انجام شده‌باشد :

خمیده ـ تاشده ـ سوراخ‌شده ـ دارای پیچ (Pas de vis) ـ پرچ شده ـ بوسیله میخ پیچ متصل شده یادارای قطعاتی‌که بنحودیگربهم متصل‌شده ـ سائیده‌شده ـ سوهان‌زده‌شده ـ خراطی‌شده رنده‌شده ـ تیزشده بوسیله چرخ یاسنباده ـ دارای نقشهائیکه ازتخت‌کردن یاازمنگنه وقالب‌زدن بدست‌آمده‌باشد باستثناء کاراضافی دیگری .

تبصره ـ ازاشیاء مندرج درفصل پانزدهم اگرکارشده بشرح مندرج دربند ب بالا وارد شود درصورتیکه تفکیك نوع‌کارآن درضمن جدول تعرفه بالصراحه تعیین نشده باشد فقط‌درموارد زیرعلاوه برحقوق گمرکی معین‌شده درجدول‌سورتاکسی بشرح زیر دریافت خراهد شد .

الف ـ دارای روکش یا روپوش اززر یا ازپلاتین‌باشد حقوق معینه‌را بعلاوه صددرصد .

ب ـ دارای روکش یاروپوش ازنقره باشد بعلاوه هفتاد درصد .

ج ـ دارای روکش یاروپوش ازنیکل یا ازکرم‌باشد بعلاوه پنجاه درصد .

د ـ لعابدار(Emaillés) باشد بعلاوه چهل درصد .

ه ـ دارای روکش یاروپوش ازفلزات غیرقیمتی دیگر باشد بعلاوه سی درصد .

و ـ چین‌دار ـ ناوشده یا برجسته ـ رنگ شده ـ لاك‌زده ـ رنگ‌روغنی‌شده ـ رنگ‌ورنی‌شده باشد بعلاوه بانزده درصد میپردازد .

توضیح ـ کالاهائیکه ممکن است مشمول‌دویا چند فقره از تقسیمات بالاشود فقط تابع پرداخت سورتاکسی خواهدبودکه ازسایرسورتاکسیها بیشتراست .

تبصره ـ فقط فلزات واشیاء ساخته‌شده ازفلزاتیکه حقوق‌آنها درتعرفه ازروی‌وزن‌یاعدد معین شده‌است تابع پرداخت سورتاکسیای معینه دربند ٤فوق میباشد .

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
	بخش شصت وسه ـ آهن ـ چدن ـ پولاد			
۶۹۶	**چدن کار نشده**	کیلو	۲۰	ـ
۶۹۷	**همجوشهای آهن (Ferro-alliages) بحالت کار نشده**	»	۴۰	ـ
۶۹۸	**آهن قراضه (Ferrilles) ـ براده و دم قیچی آهن ـ چدن یاپولاد**	»	۴۰	ـ
۶۹۹	**آهن وپولاد کار نشده بشکل کنده ـ شمش یا باشکال کار نشده همانند دیگر**	»	۵۰	ـ
۷۰۰	**آهن و پولاد که درکوره وغیره هموار شده باشد**	»	۵۰	ـ
۷۰۱	**آهن وپولادبشکل میل ـ میله ـ تیر ـ نبشی گرد ـ نیم گرد ـ سه گوش ـ چهارگوش ـ شش گوش وهمانند**	»		۲
۷۰۲	**آهن وپولاد بشکل مفتول ـ ساده که قطر مقطع قائم آن :**			
	الف ـ نیم میلیمتروکمتر	»		۳
	ب ـ بیش‌ازنیم تاده میلیمتر باشد	»	۵۰	۲
۷۰۳	**آهن و پولاد ـ صفحه ـ ورق ـ بدون کار**	»		۳
۷۰۴	**آهن وپولاد ـ صفحه ـ ورق که در سطح آن کارشده :**			
	الف ـ صیقلی‌شده (آهن سیاه)	»		۳
	ب ـ روی‌اندود ـ سرب اندود (آهن سفید)			
	قلع اندود (حلبی)	»	۵۰	۳

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
	ج ـ پوشیده شده یا روئه دار از فلزات دیگر ـ روکش شده از نیکل یا کرم	کیلو	۷
	د ـ لعابی ـ ورنی شده ـ لاك زده ـ چاپ شده وغیره	«	۵
۷۰۵	**آهن وپولاد صفحه وورق غیراز آنچه در شماره ۷۰۳ و۷۰۴ گفته شده است**	«	۵
۷۰۶	**آهن وپولاد ـ تسمه**	«	٤
۷۰۷	**پولاد مخصوص :**		
	الف ـ بشکل کنده یا شمش	«	۵۰ ـ
	ب ـ بشکل بلوم (Blooms) ـ بیلت (Billettes) یالارژت (Largettes)	«	۲
	ح ـ دراز (En Barrcs)	«	۲
	د ـ مفتول	«	۳
	ه ـ ورق	«	۵
	و ـ تسمه	«	٤
۷۰۸	**لوله ـ بست وزانو ـ چدنی :**		
	الف ـ لوله چدنی	«	۱
	ب ـ بست و زانوی چدنی	«	۱ ۵۰
۷۰۹	**لوله‌های آهنی یا پولادی ـ راست ویکنواخت (ازحیث ستبرا) کارنشده ازهرقبیل**	«	۳ ۵۰
۷۱۰	**لوله آهنی یا پولادی بشکل مخصوص یا کارنشده :**		
	الف ـ لوله های حدیده شده بدون کار دیگر با یا بدون بست	«	۳ ۵۰
	ب ـ لوله‌های بشکل مخصوص	«	۳ ۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
	ج ـ لوله‌های ورنی شده ـ لعابدار ـ دارای روپوش خارجی یاآستر داخلی برای نگاهداری لوله (جز لوله‌های عایق‌دار برای برق) ـ صیقلی شده ـ اکسیده شده یا بنحودیگری درسطح آن کار شده باشد حتی اندوده‌با روی یا با سرب یا با قلع ویا باآلومینیوم	کیلو	۳۵۰	
	د ـ لوله‌های دارای روکش ازنیکل یاکرم	»	۶	
۷۱۱	**لوله وزانو وبست ساخته شده از آهن ورق (Tole) یا ازپولاد ورق ـ ازهرقبیل ـ ساده یا لحیم شده یا بشکل مخصوص ـ ساده یا رنگ‌شده یا لاك زده یا رنگ روغنی شده یا ورنی شده یا لعابدار یا دارای روکش‌یا روپوش ازفلزات غیرقیمتی :**			
	الف ـ ساده یارنگ شده	»	۵	
	ب ـ رنگ روغنی شده ـ ورنی‌شده ـ لعاب دار	»	۱۰	
	ج ـ دارای روکش یا روپوش ازفلزات‌غیرقیمتی	»	۱۵	
۷۱۲	**قطعات اتصال و بست برای لـوله کشی از آهن وپولاد**	»	۵	
۷۱۳	**ریل‌آهنی یا پـولادی برای راه آهن حتی سوراخ شده**	»	۷۰	ـ
۷۱۴	**تراورس‌آهنی یا پولادی برای راه‌آهن**	»	۷۰	ـ
۷۱۵	**بالشتك**(Eclisses)**پالانه** (Selles d'assise) **ـ صفحه‌بست‌دار** (Plaques de serrage) **ـ صفحه‌ومیله**(Plaques et barres d'écartement)			

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان - ریال	
	از آهن یا پولاد برای ریل گذاری یا استواری ریل	کیلو	۱	
۷۱۶	سوزن-میله‌مرکزی(Pointes de cuae13)- آهن تقاطع وتبدیل راه - میل‌سوزن-چنك یادنده- راههای‌قابل‌انتقال - آهنی-چدنی یا پولای برای راه‌آهن وتراموای	«	۵۰ ۱	
۷۱۷	محور - طوق طوپی وچرخ - چرخ - چرخ که بر محور سوار شده - آهنی- چدنی یا پولادی - برای لوازم راه‌آهن و تراموای	«	۵۰ ۱	
۷۱۸	محور و قطعات محور برای وسائط نقلیه - آهنی - چدنی یا پولادی (جز محور برای وسائط راه آهن - تراموای - برای‌اتومبیل برای چرخ پائی وبرای موتورسیکلت)	«	۳	
۷۱۹	ساختمان فلزی وقطعات کامل یا آماده شده آن آهنی یا پولادی مانند قطعات پل - داربست - سایبان (ساباط) - پوشش‌سقف- پایه ومنجنیق - درمتحرك وغیره بايابدون متفرعات از مواد دیگر	«	۴	
۷۲۰	مخزن وظرفهای‌بزرگ‌همانندغیرمکانیکی از آهن ورق یا پولاد ورق که ظرفیت آن بیش از ۳۰۰ لیتر باشد	«	۳	
۷۲۱	مخزن-چلیك‌وظرفهای ازآهن‌ورق‌یا پولاد ورق‌که ظرفیت آن بیش از پنجاه لیتر باشد	«	۵۰ ۳	

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
۷۲۲	**مخزن و ظرفهای آهنی یا پولادی بدون لحیم (سیلندر) برای گاز فشرده شده یا آبگون شده**	کیلو	۳
۷۲۳	**طناب وتسمه بافته شده از مفتول آهنی یا پولادی**	«	۳ ۵۰
۷۲۴	**سیم خاردار ـ آهنی یاپولادی**	«	۲ ۵۰
۷۲۵	**پارچه و تور سیمی ـ از مفتول آهنی یا پولادی ـ از آهن یا پولاد ورق مشبك :**		
	الف ـ پارچه وتور :		
	۱ ـ دارای چشمه های ریز برای الك یا مصرف پنجره	«	۱۰
	۲ ـ چشمه بلبلی برای مصرف غربال ـ سرند وغیره	«	۵
	ب ـ آهن یا پولاد ورق مشبك	«	۴
۷۲۶	**زنجیر و قطعات زنجیر ـ آهنی یا پولادی (جز زنجیر های ظریف که مشمول شماره ۸۱۹ میشود :**		
	الف ـ زنجیر ویژه چرخ اتومبیل	«	۷
	ب زنجیر ویژه چرخ پائی یا موتوسیکلت	«	۱۰
	ج ـ زنجیرهای دیگر که وزن یکمتر آن :		
	۱ ـ ۵۰۰ گرم وکمتر	«	۱۲
	۲ ـ بیش از ۵۰۰ گرم تا یك کیلوگرم	«	۱۰
	۳ ـ بیش ازیك کیلوگرم تا سه کیلوگرم	«	۷
	۴ ـ بیش ازسه کیلوگرم باشد	«	۴

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۷۲۷	**میخ ـ میخ چنگکی یا قلابی ـ آهنی یا پولادی:**		
	الف ـ میخ مفتولی :		
	۱ ـ سه سانتیمتر و کمتر	کیلو	۵
	۲ ـ بیش از سه سانتیمتر باشد	»	۴
	ب ـ میخ نعلبندی	»	۶
	ب ـ میخ چنگکی یا قلابی	»	۶
	د ـ گل‌میخ و میخهای تزئینی برای مبل و اشیاء چوبی ـ برای کارهای سراجی وغیره	»	۱۵
	هـ ـ میخهای دیگر:		
	۱ ـ پونز ـ میخ مخصوص صحافی ـ ساده یا دارای روکش از فلزات غیر قیمتی	کیلوباقوطی	۱۵
	۲ ـ نعلچه پایه‌دار کفش و میخهای سرپهن پاشنه	»	۱۰
	۳ ـ سایر	کیلو	۱۰
۷۲۸	**میخ پرچ (جز آنچه مشمول شماره ۸۱۸ میشود) میخ اشبیل (Goupilles) ـ میخهای بی‌نوك از قبیل گوشك (Chevilles) و گوه (Clavettes) ـ پیچ و مهره (Boulons et écrous) حدیده نشده ـ پولك و واشر (Rondelles) بانضمام پولکهای فنری از آهن ـ پولاد یا چدن**	»	۷
۷۲۹	**پیچ و مهره حدیده شده ـ میخ پیچ ـ قلاب پیچی و سایر میخهای پیچی:**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ میخ پیچی آهنی یا پولادی مخصوص ریل گذاری	کیلو	۲
	ب ـ پیچ‌ومهره ـ قلاب پیچی ـ زره ـ قلاب و سایرمیخهای پیچی ـ آهنی یاپولادی	»	۷
۷۳۰	**سوزن آهنی یا پولادی ـ که درجای دیگر گفته نشده ومشمول‌عنوان دیگر تعرفه نشود ساده یا رنگ‌شده یالاك زده یا رنگ روغنی شده یا ورنی شده یا لعابدار ویا دارای روکش یا روپوش ازفلزات غیرقیمتی :**		
	الف ـ سوزن خیاطی متعارفی	کیلوبالفاف	۳۰
	ب ـ سوزن لحاف دوزی وهمانند	»	۳۰
	ج ـ سوزن ـ میل وقلاب دست‌بافی	»	۳۰
	د ـ سوزن برای چرخ دوزندگی و دستگاه تور و توری بافی ـ برای‌جوراب بافی ـ قلاب‌دوزی وکشبافی وسوزن چرخهای دیگر	»	۲۰۰
۷۳۱	**سنجاق ـ آهنی یا پولادی که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان‌دیگر تعرفه‌نشود ساده یا رنگ شده یا لاك زده یا رنگ روغنی‌شده یا ورنی شده یا لعابدار و یا دارای روکش یا روپوش از فلزات غیر قیمتی :**		
	الف ـ سنجاق متعارفی وسنجاق تقلبی	»	۲۰
	ب ـ سنجاق‌زلف وسنجاق فرزدن	»	۱۰۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۷۳۲	**فنرهای آهنی یا پولادی :**		
	الف ـ تیغه های یك لا یا چندلا برای وسائط نقلیه	کیلو	۶
	ب ـ فنر لوله‌ای برای وسائط نقلیه	»	۱۵
	ج ـ مفتولی برای مبل و تخت سازی	»	۶
	د ـ سایر فنرها ـ که درجای دیگر گفته نشده‌است	»	۱۵
۷۳۳	**قفل ـ قفل مغزی ـ کلون قفلی و قطعات آنها و کلید چدنی ـ آهنی یا پولادی**	ازروی ارزش	۴۰ درصد
	تبصره ـ قفل های مذکور درشماره ۷۳۳ درصورتیکه در ساخت آنها مس ـ برنز ـ برنج ـ نیکل و غیره بکاررفته باشد تازمانیکه‌قسمت آهنی ـ چدنی و پولادی آن از حیث وزن نسبت بسایر مواد برتری‌داشته‌باشدتابع تعرفه‌بندی همین شماره خواهد بود		
۷۳۴	**یراق و چفت و بست ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ چدنی ـ آهنی یا پولادی ـ برای مبل ـ برای در و پنجره و بـرای وسائط نقلیه ـ برای سراجی ـ برای چمدان و صندوق و سایر اشیاء همانند :**		
	الف ـ ساده	کیلو	۱۵
	ب ـ صیقلی شده ـ نقاشی شده ـ ورنی شده ـ لاك زده ـ لعاب دار ویادارای روکش یاروپوش از فلزات معمولی	»	۲۵
	ج ـ دارای قطعات از فلزات معمولی دیگر یا از مواد غیر فلزی	»	۴۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	د - سیم اندود - زراندود - قلم زده یا بنحو دیگری تزئین شده	کیلو	۱۰۰
۷۳۵	**بخاری - اجاق - فر - تنور - منقل وهمانند (غیر برقی) و قطعات آنها - چدنی - آهنی یا پولادی - ساده یا رنگ شده یا لاك زده یا رنگ روغنی شده یا ورنی شده یا لعابدار ویا دارای روکش یا روپوش از فلزات غیر قیمتی :**		
	الف - تمام چدنی	«	۲۵
	ب - سایر :		
	۱ - بخاری	«	۵۰
	۲ - اشیاء دیگر	«	۳۰
	تبصرهٔ ۱ - اشیاء فوق درصورتیکه با گاز بوتان یا گاز پروپان (گاز مایع) کار کند فقط ۵۰ درصد حقوق معینه راخواهد پرداخت		
	تبصرهٔ ۲ - اشیاء مندرج درشماره ۷۳۵ درصورتیکه دارای دستگاههای فرعی مانند بادزن یا حرارت پخش کن یا دستگاه روشن کردن آنها بوسیله برق وغیر آن باشد حقوق گمرکی معینه را بعلاوه ٤٠ درصد خواهد پرداخت.		
۷۳٦	**دیگ برای حرارت مرکزی و قطعات آن چدنی - آهنی - یا پولادی**	«	۸
۷۳۷	**رادیاتور برای حرارت مرکزی و قطعات (Eléments) آن .**		

شماره تعرفه	نوع کاغ	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ چدنی ساده یاکار شده	کیلو	۷
	ب ـ از آهن یا پولاد :		
	۱ ـ ساده	»	۱۲
	۲ ـ رنگ‌شده ـ ورنی شده ـ لعابدار ـ روکش شده از فلزات معمولی	»	۱۵
۷۳۸	**گاو صندوق از هر نوع ـ درب و مخزنهای زره پوش برای خزائن بانکی ـ صندوق و صندوقچه‌اطمینان(Sûreté) آهنی یا پولادی:**		
	الف ـ گاو صندوق ـ در و مخزنهای زره پوش برای خزائن بانکی	»	۳۰
	ب ـ صندوق وصندوقچه اطمینان وغیره	»	۴۰
۷۳۹	**مبل و قطعات‌مبل ـ چدنی ـ آهنی یا پولادی ساخته شده ازلوله آهنی یا پولادی و سایر اقسام آن :**		
	الف ـ میلهای مخصوص‌جراحی ودندانسازی	ازروی‌ارزش	۵۰ درصد
	ب ـ سایر	»	۱۰۰درصد
۷۴۰	**مایحتاج وظروف برای مصرف آشپزخانه و سایر مصارف خانگی ازآهن ورق یا پولاد ورق‌که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ ازورق‌کار نشده	کیلو	۱۲
	ب ـ صیقلی شده	»	۱۵
	ج ـ قلع‌اندود ـ روی اندود ـ سرب اندود ـ ریگ‌شده ـ ورنی‌شده یالاک‌زده	»	۰۲

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	د ـ لعابدار	کیلو	۲۵
	ه ـ سایر	»	۲۵
	افزارچدنی ـ آهنی یا پولادی (شماره۷۴۱ تا ۷۵۱) ـ ساده یارنگ شده یا لاك زده یارنگ روغنی شده یا لعابدار و یـا دارای روکش یا روپوش از فلزات غیر قیمتی :		
۷۴۱	**بیل ـ بیلچه ـ کلنك ـ کلنك دوسر ـ کج بیل چنگال وشنکش**	»	۵
۷۴۲	**تبر ـ دهره ـ ساتور**	»	۶
۷۴۳	**داس ـ داسغاله ـ علف بر**	»	۵
۷۴۴	**پتك وسندان ـ چکش و تیشه :**		
	الف ـ پتك وسندان	»	۴
	ب ـ چکش و تیشه	»	۵
۷۴۵	**گیره ـ قیدواقسام افزارگیر ـ مته گیر وهمانند**	»	۱۰
۷۴۶	**گازانبر وانبردست حتی برنده (میخ چین ـ آهن بر) ـ آچار مهره ـ قیچی های دستی پیشه وران وکشاورزان**	»	۱۵
۷۴۷	**سوهان**	»	۱۵
۷۴۸	**اره و تیغه اره :**		
	الف ـ اره گرد (صفحه) ـ اره نواری ـ اره های دستی واره‌های سوار شده	»	۱۵
	ب ـ تیغه راست اره سوار نشده :		
	۱ ـ ظریف برای زرگری ومنبت کاری	»	۱۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۲ ـ سایر	کیلو	۱۵
۷۴۹	**کارد و تیغه برای ماشین آلات :**		
	الف ـ تیغه برای ماشین گوشت‌خوردکنی و سایر ماشینهای خانه داری	«	۲۰
	ب ـ سایر	«	۱۵
۷۵۰	**افزارهای برنده دیگر برای‌کارکردن روی فلز یا چوب و روی سایر مواد سخت بوسیله دست یا ماشین(مانند قلم نجاری وحکاکی وحجاری‌وقلم‌میخ‌کش(Ciseaux)انواع‌قلم مته وسرمته** (Fraises - Forêts - Mèches à percer) **ـ تیغه رنده ـقلاویز**(Taraubs) **حدیده ـ درفش و غیره**	«	۱۵
۷۵۱	**افزار های دیگر چدنی ـ آهنی یا پولادی که درجای دیگر گفته نشده‌ومشمول‌عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ افزار شیشه بری :		
	۱ ـ دارای الماس	ازروی‌ارزش	۱۰ درصد
	۲ ـ سایر اقسام	کیلو	۳۰
	ب ـ دیلم	«	۵
	ج ـ افزارهای ویژه منبت‌کاری وکارهای ظریف همانند حتی نصب شده روی مقوا وغیره	کیلوبالفاف	۳۰
	د ـ سایر	کیلو	۲۰
۷۵۲	**اشیاء چدنی‌ـ که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
	الف ـ کار نشده	کیلو	۵
	ب ـ ساده کاری شده	»	۸
	ج ـ کار شده بنحو دیگر	»	۱۲
۷۵۳	**اشیاء از مفتول آهنی یا پولادی ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	»	۲۵
۷۵۴	**اشیاء از ورق آهنی یا پولادی ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ از ورق کارنشده	»	۸
	ب صیقلی شده ـ قلع اندود ـ روی اندود ـ سرب اندود ـ رنگ شده ـ ورنی شده ـ لاك زده	»	۱۲
	ج ـ لعابدار و سایر	»	۱۵
۷۵۵	**اشیاء آهنی یا پولادی ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود:**		
	الف ـ کار نشده	»	۸
	ب ـ صیقلی شده ـ قلع اندود ـ روی اندود ـ سرب اندود ـ رنگ شده ـ ورنی شده ـ لاك زده	»	۱۲
	ج ـ لعابدار وسایر	»	۱۵
	بخش شصت و چهار ـ مس		
	یادداشت ـ مخلوطهای (Alliages) مس یافلزات معمولی دیگر (ازقبیل برنج ـ برنزوغیره) مس محسوب میشود جز در موارد اختلاط بانیکل که اگر میزان اختلاط نیکل ازده درصد تجاوز کند باید نیکل محسوب شود.		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۷۵۶	**مس کار نشده :**		
	الف ـ بشکل کنده ـ شمش وغیره	کیلو	۶
	ب ـ براده ـ دم قیچی و اشیاء قراضه	»	۶
۷۵۷	**مس میله دراز ومفتول که قطر مقطع قائم آن :**		
	الف ـ نیم میلیمتر و کمتر	»	۲۰
	ب ـ بیش از نیم میلیمتر	»	۱۰
۷۵۸	**مس تخته ـ صفحه ـ ورق ـ ورقه (جزورقه های نازك) مربع یا مستطیل**	»	۱۰
۷۵۹	**ورقه های نازك مس :**		
	الف . زرتقلیدی	ازروی ارزش	۲۵ درصد
	ب ـ سایر	کیلو	۲۵
	تبصره ـ منظور از ورقهای نازك مس آنهائیست که ستبرای آنها از ۲۵ صدم میلیمتر تجاوز نکند		
۷۶۰	**لوله مس**	»	۲۰
۷۶۱	**لحیم مس ـ آمیخته با فلزات معمولی بهر تناسب بشکل میله ـ قلم ـ صفحه ـ حب یا گرد**	کیلو باظرف	۱۰
۷۶۲	**قطعات کار نشده مس : اشیاء ریخته یا قالبی یا چکشی شده ـ صفحه بریده شده (جز باشکال دارای زاویه قائمه) بدون کار دیگر صفحه قالب شده (Emboutis)**	کیلو	۱۵
۷۶۳	**مخزن وظرفهای بزرگ همانند غیرمکانیکی**	»	۱۵
۷۶۴	**کابل ـ طناب ـ تسمه بافته شده ـ از مفتول مس ـ بدون عایق**	»	۱۰

شماره ردیف	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۷۶۵	**پارچه و تـور ـ از مفتول مس ـ مش ورق مشبك :**		
	پارچه و تور مختص ماشین آلات و سایر	کیلو	۳۰
۷۶۶	**میخ ـ میخ پرچ (باستثناء آنچـه مشمول شمارهٔ ۸۱۸ می‌شود) پیچ و مهره ـ پولك قلاب ـ قلاب پیچی ـ گل میخ ـ پونز و همانند:**		
	الف ـ پونز ـ میخ مخصوص ـ صحافی ساده یا دارای روکش از فلزات غیرقیمتی	کیلوباقوطی	۳۰
	ب ـ سایر		
۷۶۷	**قفل ـ قفل مغزی ـ کلون قفلی و قطعات آن ـ یراق و چفت و بست مسی که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود برای مبل ـ برای دروپنجره و کرکره ـ برای وسائط نقلیه ـ سراجی و همانند :**	کیلو	۲۵
	الف ـ قفل و قفل مغزی ـ کلون قفلی و قطعات آنها بانضمام کلید	ازروی ارزش	۴۰ درصد
	ب ـ یراق وچفت وبست :		
	۱ ـ زرانـدود ـ سیم اندود ـ یـا روئـه دار از فلزات گرانبها	کیلو	۸۵
	۲ ـ سایر	«	۴۰
۷۶۸	**مایحتاج وظروف مسی برای مصرف آشپزخانه و سایر مصارف خانگی که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف - بخاری ـ اجاق ـ منقل وهمانند (غیربرقی)	کیلو	۴۰
	تبصرهٔ ۱ ـ اشیاء فوق درصورتیکه باگازبوتان یاگاز پرویان (گازمایع) کارکند فقط ۵۰ درصد حقوق معینه را خواهدپرداخت .		
	تبصرهٔ ۲ ـ اشیاء منـدرج در شماره ۷۶۸ الف در صورتیکه دارای دستگاههای فرعی مانند بادبزن یا حرارت پخش کن یادستگاه روشن کننده آنها بوسیله برق و غیر آن بـاشد حقوق گمرکی معینه را بعلاوه ۴۰ در صد خواهد پرداخت .		
	ب ـ سایر	«	۵۰
۷۶۹	**اشیاء مسی که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	ساده‌کار ـ زراندود ـ سیم اندود ـ دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی ـ صیقلی شده قلع اندود ـ روی اندود ـ سرب اندود ـ لعابدار ـ ورنی شده ـ لاك زده و سایر	ازروی ارزش	۳۰ درصد
	بخش شصت وپنج ـ نیکل		
۷۷۰	**نیکل کارنشده :**		
	الف ـ بشکل‌شمش ـ لوح‌وغیره	کیلو	۸
	ب ـ براده ـ دم‌قیچی واشیاء قراضه	«	۸
۷۷۱	**نیکل میله دراز ومفتول ـ صفحه ـ ورق ـ ورقه ـ لوله :**		
	الف ـ میله ومفتول :		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۱ ـ ساده	کیلو	۲۰
	۲ ـ کارشده ـ لعابدار ـ رنگ‌شده ـ ورنی شده ـ دارای روکش یا رویوش از فلزات قیمتی یا غیرقیمتی	ازروی‌ارزش	۳۰ درصد
	ب ـ صفحه ـ ورق ـ ورقه بشکل مربع یا مستطیل:		
	۱ ـ ساده	کیلو	۲۵
	۲ ـ کارشده ـ لعابدار ـ رنگ‌شده ـ ورنی شده ـ دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی یا غیرقیمتی	ازروی ارزش	۳۰ درصد
	ج ـ لوله :		
	۱ ـ ساده	کیلو	۳۰
	۲ ـ کارشده ـ لعابدار ـ رنگ‌شده ـ ورنی شده دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی یا غیرقیمتی	ازروی ارزش	۳۰ درصد
۷۷۲	**قطعات کارنشده‌نیکل ـ اشیاء ریخته‌یاقالبی یا چکشی شده‌ـ صفحه بریده شده ـ (جز به اشکال دارای زاویه قائمه) بدون کار دیگر صفحه قالب شده**	کیلو	۳۰
۷۷۳	**اشیاء نیکل ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	ازروی ارزش	۴۰ درصد
	بخش شصت‌و شش ـ آلومینیوم		
۷۷٤	**آلومینیوم کار نشده :**		
	الف‌ـ بشکل توده ـ شمش ـ لوح وغیره	کیلو	۲
	ب ـ براده ـ دم قیچی‌ـ اشیاء قراضه	»	۲

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۷۷۵	**آلومینیوم میله و مفتول :**		
	الف - ساده	کیلو	۵
	ب - کارشده ـ لعابدار - رنگ‌شده - ورنی شده و یا دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی یا غیر قیمتی	ازروی ارزش	۳۰ درصد
۷۷۶	**آلومینیوم صفحه ـ ورق ـ ورقه (جز ورقه های نازك) مربع یا مستطیل :**		
	الف - ساده	کیلو	۸
	ب - موج دار ـ خمیده - شیاردار - کنگره دار یا دارای نقش استامپی یاسوراخ دار	«	۱۰
	ج - لعابدار - رنگ شده - ورنی شده و یا دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی یا غیر قیمتی	ازروی ارزش	۳۰ درصد
۷۷۷	**ورقه‌های نازك آلومینیوم حتی بریده شده باشکالی غیر از اشکال دارای زاویه‌قائمه :**		
	الف - ورقه‌های آلومینیوم که باآستر کاغذی‌وارد میشود اعم از اینکه کاغذبفلز چسبیده باشد یا نباشد	کیلو	۲۰
	ب - ورقه‌های نازك آلومینیوم بدون آستر کاغذی	«	۳۵
	تبصره ـ منظور از ورقه‌هان نازك آلومینیوم آنهائی است که‌ستبرای‌هریك‌برگ‌آن‌بیش‌ازیکدهم میلیمترنباشد ـ ورقه‌های آلومینیوم که‌روی کاغذ چسبیده شده بهر ستبرا باشد نیز ورقه نازك محسوب میشود - ورقه های نازك آلومینیوم که با آستر کاغذی‌وارد میشود		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	اعم از اینکه کاغذ بفلز چسبیده باشد یا نباشد حقوق گمرکی را از روی وزن ورقه باضافه وزن آستر کاغذی میپردازد .		
۷۷۸	**لوله آلومینیوم**	کیلو	۱۵
۷۷۹	**آلومینیوم بشکل گرد (نرم یادرشت) یا پولك:**		
۷۸۰	الف ـ اکلیل	کیلو با لفاف	۶۰
	ب ـ سایر	کیلو	۸
	قطعات کارنشده آلومینیوم : اشیاء قالبی ـ ریخته یا چکشی شده ـ صفحه بریده شده (جز باشکال دارای زاویه قائمه) بدون کار دیگر ـ صفحه قالب شده	»	۱۰
۷۸۱	**مخزن وظرفهای بزرگ همانند ـ غیرمکانیکی**	»	۱۰
۷۸۲	**مایحتاج وظروف برای مصرف آشپزخانه و سایر مصارف خانگی از آلومینیوم که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	»	۶۰
۷۸۳	**کابل ـ طناب ـ تسمه ـ از مفتول آلومینیوم بدون عایق**	»	۱۰
۷۸۴	**اشیاء آلومینیوم که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ ساده یا رنگ شده یا لاك زده یا رنگ روغنی شده یا ورنی شده یا لعابدار و یا دارای روپوش یا روکش از فلزات غیر قیمتی و یا منقش و یا دارای چاپ :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	الف - میخ - میخ پیچ - میخ پرچ - پیچ و مهره وهمانند	کیلو	۵۰
	ب - کپسول حتی پیچی - برای دربطری وغیره	»	۶۰
	ج - لوله برای محفظه‌رنگ وغیره	»	۴۰
	د - اشیاء دیگر	ازروی‌ارزش	۴۰ در صد
	بخش شصت وهفت - سرب		
۷۸۵	**سرب کارنشده :**		
	الف - بشکل‌توده - شمش - کنده یا لوح	کیلو	۵
	ب - براده - دم‌قیچی واشیاء قراضه	»	۵
۷۸۶	**سرب میله - مفتول - ورق - ورقه :**		
	الف - میله ومفتول	»	۱۰
	ب - ورق - ورقه وصفحه بهرستبرا بشکل مربع یا مستطیل	»	۱۰
۷۸۷	**لوله ربی**	»	۱۰
۷۸۸ ۷۸۹	**قطعات سربی کار نشده - ریخته یا قالبی یا چکشی‌شده - صفحه بریده شده (جز به اشکال دارای زاویه قائمه) بدون کار دیگر اشیاء سربی که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود - ساده یا رنگ‌شده ویا رنگ روغنی‌شده یا لعابدار یا منقش یا دارای چاپ و یا دارای روپوش یا روکش ازفلزات غیرقیمتی :**	»	۱۰
	الف - کپسول برای دربطری وغیره	»	۴۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ لوله برای محفظه رنگ‌وغیره		۴۰
	ج ـ اشیاء دیگر	ازروی‌ارزش	۴۰ در صد
	بخش شصت‌وهشت ـ روی		
۷۹۰	**روی‌کارنشده :**		
	الف ـ توده ـ تیکه ـ لوح ـ گرد (نرم‌یادرشت) :		
	۱ ـ گرد (نرم یادرشت)	کیلو	۵
	۲ ـ سایر	»	۵
	ب ـ براده ـ دم قیچی واشیاء قراضه	»	۵
۷۹۱	**روی‌میله ـ مفتول ـ صفحه ـ ورق ـ ورقه ولوله :**		
	الف ـ میله ومفتول :		
	۱ ـ ساده	»	۱۰
	۲ ـ کار شده ـ لعابدار ـ رنگ شده ـ ورنی شده یا دارای روپوش یا روکش از فلزات قیمتی یاغیرقیمتی	ازروی‌ارزش	۳۰ در صد
	ب ـ صفحه ـ ورق ـ ورقه ـ مربع یامستطیل :		
	۱ ـ ساده	کیلو	۱۰
	۲ ـ موج‌دار ـ خمیده ـ شیاردار ـ کنگره دار ـ دارای نقش استامپی یا سوراخ‌شده	»	۱۲
	۳ ـ صیقلی‌شده ـ لعابدار ـ رنگ شده ـ ورنی شده ـ دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی یاغیرقیمتی	ازروی‌ارزش	۴۰ در صد
	ج ـ لوله :		
	۱ ـ ساده	کیلو	۱۵

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۲ ـ کار شده ـ لعابدار ـ روکش دار ـ ورنی شده و یا دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی یا غیرقیمتی	ازروی ارزش	۳۰ در صد
۷۹۲	**قطعات کار نشده روی :**		
	اشیاء ریخته یا قالبی یا چکشی شده ـ صفحه بریده شده (جز باشکال دارای زاویه قائمه) بدون کاردیگر	کیلو	۱۵
۷۹۳	**اشیاء روی که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	ازروی ارزش	۴۰ در صد
	بخش شصت و نه ـ قلع		
۷۹۴	**قلع کار نشده :**		
	انف ـ بشکل توده ـ کنده ـ لوح ـ شمش ـ ساچمه	کیلو	۲۰
	ب ـ براده ـ دم‌قیچی واشیاء قراضه	«	۲۰
۷۹۵	**قلع میله ـ مفتول ـ صفحه ـ ورق ـ ورقه (جز ورقه نازك) مربع یا مستطیل ـ لوله**	«	۲۵
۷۹۶	**ورقه های نازك قلع‌حتی بریده‌شده‌باشکالی غیرازشکل دارای زاویه‌قائمه**	«	۳۰
۷۹۷	**لحیم قلع‌ترکیب‌شده باسرب‌بهرنسبت‌بشکل میله ـ قلم ـ لوح‌وغیره**	«	۲۵
۷۹۸	**قطعات کار نشدهٔ قلع :**		
	اشیاء ریخته یا قالبی یا چکشی شده ـ صفحه‌بریده شده (جز باشکال دارای زاویه قائمه) بدون‌کاردیگر ـ صفحه قالب شده	«	۳۰

شماره ردیف	نوع کالا	حقوق گمرکی		
		یکه	میزان ـ ریال	
۷۹۹	**اشیاء قلع ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ ساده یا رنگ‌شده یا رنگ روغنی شده یا ورنی شده یا لعابدار ویا دارای روکش یاروپوش ازفلزات غیرقیمتی‌یا منقش ویا دارای‌چاپ:**			
	الف ـ کپسول برای دربطری وغیره	کیلو	۴۰	
	ب ـ لوله برای محفظه رنگ‌وغیره	»	۴۰	
	ج ـ اشیاء دیگر	ازروی ارزش	۴۰	درصد
	بخش‌هفتاد ـ فلزات معمولی دیگر وهمجوشهای آنها			
۸۰۰	**فلزات وهمجوش های آن‌که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ بحالت کارنشده :**			
	الف ـ منیزیوم	کیلو	۵	
	ب ـ انتیمون	»	۶	
	ج ـ کروم	»	۱۰	
	د ـ بیسموت	»	۱۰	
	ه ـ کبالت ـ کادمیوم ـ تویکستن‌وسایر	»	۲۰	
۸۰۱	**فلزات وهمجوش های آن‌که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود بشکل میله ـ مفتول ـ صفحه ـ ورق ـ لوله واشیاء دیگر :**			
	الف ـ میله ومفتول	»	۱۵	

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ صفحه ـ ورق ـ ورقه	کیلو	۱۵
	ج ـ لوله	»	۱۵
	د ـ اشیاء دیگر	ازروی ارزش	۴۰ درصد
	بخش هفتاد ویك ـ اشیاء گوناگون ساخته شده ازفلزات معمولی که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ ساده یارنگ شده ـ لاك‌زده یا رنگ روغنی شده یا لعابدار ویادارای‌روکش یا روپوش ازفلزات قیمتی یا غیر قیمتی		
۸۰۲	**کارد تا نشوسرمیز :**		
	الف ـ یك‌پارچه ـ تمام فلزی ـ حتی ناتمام	کیلو	۵۰
	ب ـ سایر:		
	۱ ـ بادسته چوبی	»	۵۰
	۲ ـ بادسته فلزی معمولی	»	۶۰
	۳ ـ بادسته‌یاتیغه‌فلزی‌معمولی‌دارای روکش یا روپوش از فلزات گرانبها با تزئینات از فلزات‌گرانبها ـ با دسته از عاج ـ از صدف یا ازاکای ـ یا دسته از مواد دیگرجز ازفلزات‌گرانبها	»	۱۲۰
۸۰۳	**کارد تانشوبرای‌آشپزخانه ـ برای‌پیشه‌وران وغیره**	»	۳۰
۸۰۴	**کارد تاشو ـ چاقو وقلمتراش :**		
	الف ـ بادسته چوبی	»	۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ بادسته فلزمعمولی	کیلو	۱۲۰
	ج ـ بادسته از عاج ـ از صدف ـ ازاکای یا از فلزات معمولی دارای روکش یا روپوش از فلزات قیمتی یا با تزئینات از فلزات قیمتی	«	۱۵۰
	د ـ سایر	«	۱۲۰
۸۰۵	**تیغه‌کارد وچاقو ـ حتی‌ناتمام**	«	۴۰
۸۰۶	**تیغ وتیغه‌آنها :**		
	الف ـ خود تراش و قطعات منفصله آن (غیربرقی)	کیلوبامحفظه	۱۰۰
	ب ـ تیغه خودتراش :		
	۱ ـ ناتمام	کیلو	۵۰
	۲ ـ تمام شده	کیلو بالفاف	۱۰۰
	ج ـ سایرتیغها وتیغه‌های آن	کیلوبامحفظه	۱۵۰
۸۰۷	**قیچی وتیغه قیچی تمام‌شده یا ناتمام**	کیلوبا لفاف	۶۰
۸۰۸	**قیچی باغبانی ـ ماشین موزنی وسایر مصنوعات چاقوسازی که درجای‌دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود بانضمام قطعات‌آنها :**		
	الف ـ قیچی باغبانی	کیلو	۱۵
	ب ـ ماشین موزنی وهمانند (غیربرقی) :		
	۱ ـ برای سلمانی	کیلوبامحفظه	۱۰۰
	۲ ـ برای پشم وموزنی حیوانات	کیلو	۱۵
	ج ـ سایرمصنوعات چاقوسازی :		
	۱ ـ مداد تراش و تیغه آن ـ گراتوار ـ کاغذ بر ـ پاکت بازکن	«	۶۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۲ ـ اسباب ویژه‌بازکردن‌درقوطی وبطری	کیلو	۳۰
	۳ ـ سوهان ناخن ـ ناخن گیر ـ ابزار مانیکور وپدیکور :		
	یکم ـ مجموعه ابزار مانیکور وپدیکوردر جعبه ـ کیف و امثال آن		
	(En écrins trousses et trousseaux)	کیلوبامحفظه	۴۰۰
	دوم ـ سایر	کیلو	۲۰۰
	تبصره ـ جاقو و قیچی برای ناخن‌که جزو مجموعه ابزار مانیکور و پدیکور وارد شود تابع تعرفه بندی ابزار مزبور خواهد بود.		
	۴ ـ فرمژه وسایر مصنوعات چاقو سازی	ازروی ارزش	۵۰ در صد
۸۰۹	**قاشق وچنگال از هر نوع :**		
	الف ـ تمام فلزی ـ یك پارچه ـ نا تمام یاتمام شده :		
	۱ ـ از فلزات معمولی	کیلو	۵۰
	۲ ـ از فلزات معمولی دارای روپوش یا روکش از فلزات قیمتی	»	۱۲۰
	ب ـ سایر :		
	۱ ـ با دسته چوبی	»	۵۰
	۲ ـ بادسته ازفلزات معمولی	»	۶۰
	۳ ـ بادسته از فلزات‌معمولی دارای روپوش یا روکش از فلزات قیمتی یا تزئینات از فلزات قیمتی ـ با دسته از عاج ـ از صدف یا از اکای ـ بادسته از مواد دیگر (جز از فلزات قیمتی)	»	۱۲۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٨١٠	**اسباب سرمیز ـ که درجای دیگر گفته‌نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه‌نشود از فلزات معمولی با یا بدون تزئینات یا ملحقات از مواد دیگر :**		
	١ ـ ظروف لعابی متعارفی سرمیز	کیلو	٢٥
	٢ ـ سایر حتی دارای روپوش یا روکش از فلزات قیمتی یاغیر قیمتی	ازروی‌ارزش	٥٠ در صد
٨١١	**اسباب تزئین داخلی‌عمارت یا دفترویا اشیاء فانتزی که درجای دیگرگفته نشده‌ومشمول عنوان‌دیگر تعرفه نشود ـ ازفلزات معمولی بایا بدون متفرعات یا قطعات ازمواد دیگر حتی دارای روپوش یـا روکش از فلزات قیمتی یا غیر قیمتی**	«	٧٥ در صد
٨١٢	**چراغ از هر قبیل ـ جار و چهل چراغ ـ قطعات آنها که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفـه نشود ـ از فلز معمولی با یا بدون متفرعات یا ملحقات از مواد دیگر حتی دارای روپوش یا روکش از فلزات :**		
	الف ـ سرپیچ برای چراغهای با سوخت مایع ـ باگاز ـ باآستیلن و همانند	کیلو	٣٠
	ب ـ چراغهای بی‌خطر بـرای معدنچیان بایابدون قوه و چراغهـای الکلی برای مصرف در آزمایشگاهها ـ داروخانه ها وغیره	«	٢٥

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ج ـ چراغ‌برق جیبی یادستی‌وهمانند با یابدون‌قوه	کیلو	۵۰
	د ـ لامپا ـ چراغ سقفی ـ جاروچهل‌چراغ ـ انواع فانوس (Lanternes) ساخته‌شده‌ازچدن ـ ازورق یااز مفتول‌آهن یاپولاد :		
	۱ ـ فانوس‌بادی (Lanternes - Tempêté)	«	۱۵
	۲ ـ چراغ رومیزی ـ سقفی ـ دیواری ـ فانوس های غیر مذکور ـ جار و چهلچراغ ـ غیربرقی	«	۷۰
	۳ ـ چراغ رومیزی ـ سقفی ـ دیواری ـ فانوسهای غیر مذکور ـ جار و چهل چراغ ـ برقی	ازروی ارزش	۶۰ درصد
	۴ ـ چراغ غیر برقی برای موتوسیکلت ـ برای چرخهای پائی وسایروسائل‌نقلیه	کیلو	۴۰
	ه ـ چراغ ـ جار و چهلچراغ و قطعات آنها ـ دارای روپوش یا روکش ازفلزات قیمتی	ازروی‌ارزش	۶۰ در صد
	و ـ سایرلوازم روشنائی ازفلزات‌معمولی :		
	۱ ـ غیربرقی	کیلو	۷۰
	۲ ـ برقی	ازروی‌ارزش	۶۰درصد
	تبصره ـ چراغ وقطعات چراغ وسایر لوازم روشنائی مشمول شماره ۸۱۲ درصورتیکه توسط‌دولت یا بنگاههای دولتی ویا شهرداری ها برای استفاده درمعابر عمومی وارد شود فقط ۲۵ درصد ازارزش سیف‌حقوق خواهدپرداخت.		
۸۱۳	**لوله‌های قابل‌انحناء (Flexibles) ازفلزات معمولی ساده یا جورشده با مواد دیگر**	کیلو	۲۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
٨١٤	**حروف ـ خط ـ فاصله ـ حاشیه و همانند برای چاپ ـ انگ فلزی ـ میله ـ حروف برجسته یاگود ـ ازفلزات معمولی :**		
	الف ـ حروف ـ خط ـ فاصله ـ حاشیه و همانند برای چاپ	کیلو	٨
	ب ـ سایر	«	١٠
٨١٥	**کلیشه وصفحه باسمه ازفلزات‌معمولی‌برای چاپ روی‌کاغذ :**		
	الف ـ تهیه‌شده بااصول عکاسی (Pkotomrécamihrue)	«	٢٠
	ب ـ سایر	«	١٥
٨١٦	**مهرهای شماره یا تاریخ ویا علامت زنی ـ خودکار یا غیرخودکار ـ ازفلزات معمولی ساده یا جورشده با مواد دیگر**	«	١٠٠
٨١٧	**سرقلم ازفلزات معمولی :**		
	الف ـ دارای روپوش یاروکش ازفلزات قیمتی	«	١٠٠٠
	ب ـ سایر	«	١٠٠
٨١٨	**بست ـ سگك ـ قلاب ـ قزنقفلی ـ تکمه قابلمه ـ چنگك ـ منگنه‌پرچ ـ میخ‌پرچ(جز زیور) برای‌لباس ـ برای دستکش ـ برای کفش ـ برای چادر ـ برای روپوش ـ برای کارهای سراجی واسباب سفر ـ برای‌کیف زنانه وکیف دستی و امثال آن و برای**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	تکمیل سایر اشیاء همانند ـ از فلزات معمولی :		
	الف ـ ازآهن ـ چدن یا پولاد ـ ساده یا دارای روکش ازفلزات غیر قیمتی یا لعابدار یا ورنی شده	کیلوبالفاف	۳۰
	ب ـ ازسایرفلزات معمولی ساده یا دارای روکش از فلزات غیر قیمتی یا لعابدار یا ورنی شده	«	۵۰
	ج ـ ازفلزات معمولی که‌تمام یا قسمتی‌ازآن‌ازچرم‌ـ سلولوئید ـ کائوچو ـ باکلپت‌یا موادهمانند یا ازپارچه یاکاغذ یامقوا پوشیده شده‌باشد :		
	۱ ـ زیپ	«	۷۵
	۲ ـ سایر	«	۶۰
	د ـ از فلزات معمولی دارای روپوش یا روکش از فلزات قیمتی	«	۹۰
۸۱۹	**اشیاء برای زیب و زینت ویا مصرف شخصی وکلیه اشیاء وزیورآلات فانتزی که درجای دیگرگفته نشده ومشمول عنوان دیگرتعرفه نشود ازفلزات معمولی حتی با متفرعات یا قطعات ازمواد دیگر:**		
	الف ـ محفظه ماتیك وپودروهمانند .	ازروی ارزش	۵۰ درصد
	ب ـ سایر	«	۱۰۰ درصد

فصل شانزدهم - ماشین آلات و دستگاهها - آلات ولوازم برق

یادداشت ها :

۱ ـ اساس طبقه بندی ماشین آلات و دستگاههائیکه دراین فصل گفته شده و قطعات آنها عمل آنست نه موادیکه درساخت آنها بکار برده شده است .

۲ ـ ماشین آلاتیکه فاقد بعضی قطعات باشد (مانند پره ـ لوح نصب ـ بالشتك و غیره) بشرط اینکه قسمتهای مکانیکی گوناگون آن تشکیل اساس و قیمت اصلی آنرا بدهد ولوبحالت غیرکامل باشدماشین کامل محسوب میشود ـ ورودماشین آلات بطورسوار نشده حتی درچندین مرسله تأثیری درطبقه بندی آن ندارد .

۳ ـ جزدرموارد استثنائی که مخصوصاً پیش بینی شده قطعات منفصله غیر آماده (Brutes) ماشین آلات تابع تعرفه بندی بخشهای مربوط بنوع موادی است که درساخت آن بکار رفته ولی قطعات منفصله آماده (Ouvrés) ماشین آلات بدون رعایت موادی که درساخت آن بکار رفته تابع فصل شانزدهم میباشد .

قطعات منفصله آماده که دریك شماره معین تعرفه ذکر نشده تابع تعرفه بندی ماشین مربوط میباشد بشرط اینکه بتوان تشخیص داد که متعلق بماشین مربوط میباشد و اگر قابل تشخیص نباشد این قطعات تابع تعرفه بندی قطعات منفصله ماشین آلات که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود میباشد .

تبصره ـ برای تمیز دادن قطعات آماده از قطعات غیر آماده ساخته شده از فلزات معمولی رجوع شود بجمله ۳ یادداشتهای فصل پانزدهم .

٤ ـ ماشینهای محرك (Machines mothries) از هرنوع که با ماشین کار (Machines de travail) با هم باشد درصورتیکه از یکدیگر قابل تفکیك باشد یا

بطور جداگانه ارائه شود باید علیحده زیر شماره مربوطی که بآن تعلق دارد طبقه بندی شودو درصورت لزوم وزن لوح مشترك نصب (Plaque de fondation) بطور تناسب بین وزن ماشین محرك و ماشین کار تقسیم میشود ـ ماشین محرك که بوسیله یك یاچند آلت اصلی مشترك با ماشین کار جفت شده نمیتوان آنرا قابل تفکیك محسوب داشت همین قاعده درباره موتورهای برقی یاغیرآن که درماشینهای کار درموضع معینی که برای آن موتور ها تخصیص داده شده جاداده شده باشد مجری میباشد ـ جز درمواردی که صریحاً در تعرفه پیش‌بینی شده است واستثناء شده است ماشینهای توأم غیر قابل تفکیك، مشمول تعرفه بندی ماشین کار میباشد .

۵ ـ جز درمواردیکه پیش بینی شده ماشینهای مختلف النوعی که برای کارکردن با هم تخصیص داده شده وقتی قابل تفکیك باشد باید از یکدیگر مستقلا طبقه بندی شود در صورت لزوم وزن آلات مشترك ماشینهای قابل تفکیك بطور تناسب بین وزن هریك از ماشینها تقسیم میشود ـ اگر برعکس تشکیل یك پیکر واحدی را میدهند باید مانند دستگاه ماشین‌کاری که عمل عمده را انجام میدهد طبقه بندی شود.

۶ـ تسمه و نوارهای نقاله (Courroies et bandes de transmission ou de transport) غیر فلزی ولو اینکه باماشین مربوط ارائه شود علیحده طبقه بندی میشود .

تبصره ـ برای اجرای یاد داشتهای بالا کلمه ماشین شامل کلیه دستگاهها و آلات مکانیکی گوناگون فصل شانزدهم میشود .

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	بخش هفتادودو ـ دیگ بخار ـ ماشین آلات ـ دستگاه و ادوات مکانیکی و قطعات منفصله آنها		
۸۲۰	**دیگ بخار (ژنراتور بخار) اکونومیزور** (Economisseurs ouRéchauffeurs) **سورشوفور** (Surchauffeurs) **انباره بخار** (Accumulateurs de vapeur)	ازروی ارزش	۵ درصد
۸۲۱	**لکوموبیل های بخاری** (Locomobiles)**و ماشین های نیم ثابت بخاری**	«	۵ درصد
۸۲۲	**ماشین بخار جدا شده از دیگ که بایا بدون پیستون کار میکند (توربین بخاری)**	«	۵ درصد
۸۲۳	**موتوراحتراقی**(A explosion)**وموتورهای باسوخت داخلی :**		
	الف ـ موتورهای سبك وزن برای اتومبیل ـ برای چرخ سواری ـ برای هواپیما و کشتیرانی همچنین قسمتها و قطعات منفصله آنها حتی بحالت غیرآماده :		
	۱ـ برای هواپیما وکشتی	«	بخشوده
	۲ ـ برای چرخ سواری (Cycles) ـ برای اتومبیل	«	۵ درصد
	ب ـ موتور های دیگر وقسمتهای جداگانه آنها	«	۵ درصد
۸۲۴	**ماشین محرك آبی** (Machines motrices hydrauliques):		
	توربین آبی و ماشین موتریسهای آبی دیگر	«	۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۸۲۵	**ماشین محرك که بانیروی هوا یا گاز فشرده ـ بادوعناصر همانند کار میکند**	ازروی ارزش	۵ در صد
۸۲۶	**غلتك فشار (رولو کمپرسور)**	«	۵ درصد
۸۲۷	**تلمبه برای آبگونها :**		
	الف ـ تلمبه تقسیم کردن مواد نفتی و آبگونهای دیگر	«	۱۵ درصد
	ب ـ تلمبه‌فرارازمرکز (Cemtrifuget)وسایر تلمبه های دوار (Rotatifs) ـ موتوری ـ بخاری ـ پیستونی واقسام‌دیگر :		
	۱ ـ تلمبه های آتش نشانی (جز آنهائیکه با اتومبیل‌کارمیکند)	«	۵ درصد
	۲ ـ تلمبه های مکانیکی برای چاههای عمیق وتلمبه های موتوری دیگر از هرقبیل که قطر داخلی لوله مکنده آن ازسه اینچ بیشتر باشد یا نیروی موتور آن کمتر از سه اسب و نیم نباشد و اگر برقی است سه‌فازباشد	«	بخشوده
	تبصره ـ تلمبه های مشمول شماره ب ۲ درصورتیکه‌با موتور مربوطه وارد شود موتورآن استثنائاً تابع تعرفه بندی خود تلمبه می‌باشد و در مورد تلمبه های چاههای عمیق لوله های جدار مربوطه نیز از معافیت تلمبه استفاده خواهدکرد .		
	۳ ـ سایر :		
	یکم ـ آنهائیکه بادست‌کارمیکند	«	۲۵ درصد
	دوم ـ اقسام دیگر	«	۱۰ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۸۲۸	**تلمبه‌هوا ـ فشار ـ تهویه ـ ماشین‌دم‌وهمانند**	ازروی ارزش	۱۰ درصد
۸۲۹	**دستگاه هوای متراکم (فشرده) برای‌ماشین یا پراکنده کردن مواد آبگون یا گرد ـ دستگاههای افشاندن (Ajét) : گردش وآبگون پاش برای کارهای کشاورزی و سایر**	«	۵ درصد
۸۳۰	**نورد ازهرقبیل**	«	۱۰ درصد
۸۳۱	**ماشین فرارازمرکز (Centrifuges) که در جای دیگرگفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۱۰ درصد
۸۳۲	**ماشین فشار آبی (پرس هیدرولیك) و سایر ماشین‌های فشارکه درجای دیگرگفته نشده ومشمول عنوان دیگرتعرفه نشود :**		
	الف ـ منگنه‌آبی	«	۱۰ درصد
	ب ـ سایر :		
	۱ ـ منگنه برای روغن کشی و عدلبندی	«	بخشوده
	۲ ـ سایر	«	۱۰ در صد
۸۳۳	**ماشین ودستگاههای جابجاکردن (Manutemtion) ـبلندکردن ـبارکردن ـ تخلیه‌کردن ـ استخراج‌کردن‌وحفرنمودن:**		
	الف ـ دستگاه حفرچاه عمیق	«	بخشوده
	ب ـ سایر	«	۱۰درصد
۸۳۴	**ماشین وادوات‌کشاورزی برای کارکردن و**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	حاضر کردن و کشت زمین :		
	کود پخش کن ـ ماشین تخم پاشی و نشا زنی ـ گاوآهن ـ شخم‌زن ـ ریشه کن ـ رنده وماله و زمین صاف کن کشاورزی ـ وردنه وغلتك وغیره	ازروی‌ارزش	بخشوده
۸۳۵	**ماشین و ادوات برای جمع آوری حاصل کشاورزی ـ خرمن‌کوب ـ دانه جدا کن ـ دانه مغزکن ودانه جورکن :**		
	ماشین‌جمع‌آوری‌حاصل (دستگاه درو کردن وبرگرداندن حاصل ـ شن‌کش مکانیکی ـ حاصل جمع کن ـ حاصل دسته‌کن وغیره) خرمن‌کوب ودانه‌جداکن وماشین مخصوص بیرون آوردن هسته میوه‌جات ـ ماشین و دستگاه‌کشاورزی برای جورکردن وخشك کردن و تمیزکردن حبوبات و میوه‌جات	«	«
۸۳۶	**ماشین و دستگاه و ادوات کشاورزی ـ که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ دستگاههای شیردوشی ـ کره زنی و سایر ماشین‌های مخصوص لبنیات	کیلو	«
	ب ـ سایرماشین و دستگاه و ادوات کشاورزی : دستگاه جوجه‌کشی ـ کندوودستگاه‌پرورش زنبور عسل ـ ماشین و دستگاه و ادوات کشاورزی‌دیگر	«	«

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۸۳۷	**ماشین و ادوات برای آسیاب کـردن ـ آرد کردن ـ تمیز کردن ـ الك کـردن ـ پوست گرفتن ومقشر کردن حبوبات ـ غلات ـ برنج (Minoterie) ـ ماشین و دستگاه و ادوات برای عمل آوردن چای**	ازروی ارزش	بخشوده
۸۳۸	**دستگاه برای گرم کردن ـ سرد کردن ـ پختن تقطیر کردن ـ تصفیه کردن ـ شستن ـ پالیدن ـ تبخیر کردن ـ متراکم کردن ـ صاف کردن وهمانند ـ ازهر نوع فلزات معمولی :**		
	الف ـ دستگاه تصفیه روغن ـ دستگاه تصفیه آب (باستثناء فیلترهای خانگی که مشمول قسمت ب میشود) ـ دستگاههای تصفیه مواد دیگر	»	»
	ب ـ سایر	»	۲۵ درصد
۸۳۹	**ماشین برای تولید سرما :**		
	الف ـ انواع گنجه های فریگوریفیك (از قبیل یخچالها و سردکننده هائیکه درخانه ها و مغازه‌ها ومهمانخانه ها بکاربرده میشود) ـ کولر	»	۲۵ درصد
	ب ـ سایر:		
	۱ ـ دستگاههای یخسازی ودستگاههای تولید سرما که مشمول بندالف نشود	»	بخشوده
	۲ ـ سایر	»	۲۵ درصد
۸۴۰	**ماشین و دستگاه برای عمل آوردن (جور کردن ـ شستن ـ مخلوط کردن ـ له کردن ـ**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان ـ ریال
	شکستن و خوردن ـ قالب ریختن و غیره) خاك ـ سنگ ـ مواد معدنی ـ سوخت های معدنی ـ استخوان و سایر مواد سخت‌همانند	ازروی ارزش	۱۰ درصد
۸۴۱	ماشین برای تهیه‌کردن وعمل‌آوردن پوست و چرم و ساختن اشیاء از پوست و چرم که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود .	»	۵ درصد
۸۴۲	ماشین برای‌تهیه خمیر کاغذ ـ ماشین‌کاغذو مقوا سازی ـ ماشین برای ساختن اشیاء کاغذی و مقوائی	»	بخشوده
۸۴۳	ماشین ودستگاه‌برای‌چاپ‌وصنایع‌گرافیکی: ماشین حروف ریزی ـحروف چینی‌ـمنگنه کلیشه سازی‌وهمانند ـ ماشین‌ودستگاههای فرعی دیگر ـ ماشین ودستگاه چاپ	»	۵ درصد
۸۴۴	ماشین و دستگاه برای تهیه مواد نسجی ـ برای نخریسی و نخ تابی ـ ماشین نخ‌پیچی	»	بخشوده
۸۴۵	ماشین ودستگاه پارچه بافی ـ تور بافی (Tulles) توری بافی (دانتل) ـ کشبافی ـ قلاب‌بافی (برودوری)ـاشیاءعلاقبندی‌بافی‌ـ دستگاه و ماشینهای فرعی برای بافندگی مانندد‌ستگاههای‌ژاکارـ ماشینهای‌چله‌کشی (Ourdissoirs) وغیره	»	»

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۸۴۶	**ماشین و دستگاه آهار زدن و عمل آوردن نخ و پارچه ومصنوعات آنها که درجای دیگر گفته نشده ومشمول‌عنوان دیگر تعرفه نشود**	ازروی‌ارزش	بخشوده
۸۴۷	**ماشین دوزندگی از هرقبیل (چرخهای خیاطی - قلابدوزی - کفش دوزی وامثال آنها) :**		
	الف - با پایه - بدون پایه (دستی) حتی بدون تخته زیر	کیلوباه‌محفظه	۳۰
	ب - گنجه وپایه ماشین‌های فوق	کیلو	۳۰
	ج - قطعات منفصله ماشینهای فوق که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۳۰
۸۴۸	**ماشین افزار:**		
	الف-ماشین افزار پنوماتیك (Pneumatipues) بانضمام افزارهای پنوماتیك	ازروی‌ارزش	۱۰ درصد
	ب - سایر :		
	۱ - ماشین قوطی‌سازی	کیلو	بخشوده
	۲ - سایر	ازروی ارزش	۱۰ درصد
۸۴۹	**ماشین برای بستن‌کالا یا بازکردن وشستن‌و پرکردن و بستن و برچسب زدن یا کبسول کردن بطری وبشکه وظروف‌دیگر :**		
	۱ - ماشین ودستگاههای مخصوص کنسرو	«	بخشوده
	۲ - سایر	«	۱۰ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۸۵۰	**دستگاه وزن کردن (جز ترازوی حساس) :**		
	الف ـ خودکار جز آنهائی که بافنر یا وزنه‌کار میکند	ازروی ارزش	۲۵ در صد
	ب ـ قپانهای ثابت	«	۱۵ در صد
	ج ـ سایر (جز ترازوهای حساس که مشمول شماره ۹۱۶ میشود)	«	۲۰ در صد
۸۵۱	**ماشین تحریر وقطعات منفصله آن**	«	۱۵ در صد
۸۵۲	**ماشین حساب و حسابداری ـ صندوقهای ثبات و قطعات منفصله آنها**	«	۱۵ در صد
۸۵۳	**ماشین ودستگاه دفترکه در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۱۵ در صد
۸۵۴	**ماشین و دستگاه و ادوات مکانیکی که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ دستگاههای خانه‌داری که وزن هرعدد آن از ۱۰ کیلو گرم تجاوز نکند مانند آسیاب قهوه وفلفل ـ چرخ گوشت ـ رنده پنیر ـ سبزی خردکنی ـ نان‌پزی ـ دستگاه پوست کندن و هسته درآوردن میوه‌جات ـ دستگاه بودادن قهوه ـ چرخ بستنی ـ دستگاه تمیز کردن و شستن و خشك کردن ظروف و لوازم آشپزخانه ـ دستگاه گرفتن آب میوه و سبزی ـ دستگاه فشار لباس های شسته وهمانند	«	۳۰ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	ب ـ سایر :		
	۱ ـ ماشین ودستگاههای کنسروسازی	ازروی‌ارزش	بخشوده
	۲ ـ سایر	«	۱۰ در صد
۸۵۵	**انواع شیر وکلیه اسباب و دستگاههائیکه برای مرتب‌کردن جریان مایعات در مجراها بکار برده میشود**	«	۲۰ در صد
۸۵۶	**گردونه(Roulements)ازهر نوع‌ساچمه‌ای یالوله‌ای ویا غرغره‌ای ـ سوار شده یاکامل بانضمام قطعات منفصله‌آنها**	«	۱۰ در صد
۸۵۷	**بازوهای‌اهرمی(Arbres) چرخ‌ومیله های دندانه‌دار ـچرخ لنگر (Yolants) ـ غرغره وسایرادوات (Organes) وقطعات مکانیکی :**		
	الف ـ بازوهای اهرمی ـچرخ‌دنده‌ومیله‌های دندانه دار و دنده (Engrenage) ـ چرخ‌لنگر بانضمام‌پره‌های‌غرغره‌ای(YolantsPoulies) غرغره(poulies)وچنگك(Emdrayage) وقلابهای غیردندانه (Accouplements)ـ سکو(Paliers)وبالشتك(Coussinets)	«	۱۰ در صد
	ب ـ سیلندرهای فلزی حتی‌محکوك یاپوشیده شده ازمواد نسجی یاازکاغذ یاازچرم یاازکائوچو ویااز مواد همانند ـ اسباب حلاجی ـ شانه برای ماشینهای‌ریش‌کردن یاحلاجی‌کردن‌و یا شانه‌زدن وغیره ـ لوازم برای‌دستگاههای بافندگی وریسندگی (ماکو حتی‌آنهائی‌که		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	قسمتی از آن چوبی باشد) و سایراجـزای مربوطه بدستگاه بافندگی و ریسندگی	از روی ارزش	بخشوده
۸۵۸	**قسمتهاوقطعات منفصلهماشینها ودستگاهها وادوات مکانیکی که درجای‌دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :** چدنی ـ از آهن یاپولاد ـ از مس ـ از نیکل ـ از قلع ـ ازآلومینیوم ـ از سرب یاازسایرفلزات معمولی ـ از چوب ـ از مواد دیگر	«	۱۰درصد
	بخش هفتاد و سه ـ ماشین آلات ودستگاه های برقی و اشیائی‌که در مصارف الکترو تکنیکی بکار برده میشود وقطعات منفصله آنها		
	تبصره ـ قطعات مکانیکی کارشده ذیل ازهرنوع مواد برای ماشین و دستگاههای برقی‌که مجزا از دستگاه وارد شده باشد : انواع شیر و شیر فلکه وکلیه اسباب و دستگاههاف مرتب‌کردن جریان مایعات در مجرا ها ـ گردونه از هر نوع ساچمه‌ای یا لوله‌ای یاغرغره ای ـ چرخ ومیله هـای دندانه دار ـ بـازو هچنین کلیه اشیاء مندرج در شماره ۸۵۷ مشمول شماره های مربوطه بخش ۷۲ خواهد بود.		
۸۵۹	**ماشین مولد (Génératrices) موتور و کنورتیسور برقی ـ ترانسفورماتور ـ غرغره**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
	های واکنشی (Bobines à rèaction):		
	دینامو ومونور و کنورتیسور دوار(Rotatifs) ـ		
	ترانسفورماتورو کنورتیسورتوازنی (Statiques)	ازروی‌ارزش	۵درصد
۸۶۰	**قوه‌های برقی (Piles) :**		
	الف ـ قوه تر	کیلو	۲۵
	ب ـ قوه خشك وقوه های دیگر	«	۲۵
۸۶۱	**انبار برقی (آکومولاتور)وصفحه های آن**	«	۲۰
۸۶۲	**افزارهای کوچك‌الکتر ومکانیکی ودستگاه های‌الکتر ومکانیکی برای‌مصرف خانه‌داری که‌درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشودکه وزن هرعدد آن از ۱۵ کیلو گرم تجاوز نکند :**		
	الف ـ افزارهای الکترومکانیکی	ازروی‌ارزش	۱۰درصد
	ب - سایردستگاهها	«	۳۰درصد
۸۶۳	**دستگاههای برقی مخصوص و سائط نقلیه موتوری وچرخهای پائی‌برای اعلام‌حرکت (Démarrage) ـ برای روشنائی و علامت دادن‌وراهنمائی**	«	۳۰درصد
۸۶۴	**دستگاههای برقی برای روشن کـردن (Allumage) موتورهای‌احتراقی بانضمام شمع**	«	۳۰درصد
۸۶۵	**دستگاههای الکتروترمیك :**		
	الف ـ اجاق ـ کوره وتنورهای برقـی (Fours)		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	صنعتی که وزن هردستگاه آن تا یکهزار کیلوگرم باشد	ازروی ارزش	۲۰ درصد
	ب ـ سایردستگاههای الکتروترمیکی که درجای دیگر گفته نشده‌است	«	۳۰ درصد
	ج ـ لوازم دستگاههای حرارت	«	۳۰ درصد
۸۶۶	**لامپ ولوله (Lampes et tubes) برای روشنائی برقی :**		
	لامپ ولوله ایکاندسانس (Aincandescence) بارشته فلزی یا ذغال ـ لامپ آرك وسایر	«	۳۰ درصد
	تبصره ـ اشیاء مندرج درشماره ۸۶۶ درصورتیکه توسط دولت یا بنگاههای دولتی و یا شهرداریها صرفاً برای استفاده درمعابرعمومی وارد شود فقط ۲۰ درصدارزش سیف حقوق خواهد پرداخت .		
۸۶۷	**دستگاههای برقی طبی و دستگاههای رادیولوژیك :**		
	لوله‌های رینگتن وسایردستگاهها	«	۱۵ درصد
۸۶۸	**دستگاههای رادیوالکتریك برای تلگراف و تلفن وتلویزیون ـ آمپلیفیکاتور از هرنوع :**		
	الف ـ والو ـ لوله یالامپ	«	۲۵ درصد
	ب ـ دستگاههای گیرنده رادیو بانضمام رادیو فونوگراف	«	۲۵ درصد
	ج ـ آمپلیفیکاتور	«	۴۰ درصد
	د ـ سایر	«	۴۰ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	تبصره ـ کالای مشمول شماره ۸۶۸ در صورتیکه توسطوزارت پست وتلگراف واز محل‌اعتبار بودجه‌وزارت نامبرده واردشودفقط ده‌درصد از روی ارزش‌سیف حقوق خواهد پرداخت		
۸۶۹	**دستگاه برقی برای تلگراف‌و تلفن :**		
	الف ـ برای تلگراف	ازروی‌ارزش	۵ در صد
	ب ـ برای تلفن	«	۲۰ درصد
	تبصره ـ کالاهای مشمول جمله ب بالا درصورتیکه توسط وزارت پست و تلگراف ازمحل‌اعتبار بودجه وزارت نامبرده وارد شودفقط‌ده‌درصد از روی ارزش‌سیف حقوق خواهد پرداخت.		
	ج ـ بلندگو ـ میکروفون و دستگاههای همانند	«	۴۰ در صد
۸۷۰	**دستگاه برقی علامت دادن و حراست ـ برای راه آهن و راههای ارتباط**	«	۱۰ درصد
۸۷۱	**زنگ و سایر دستگاههای برقی که درجای دیگر گفته نشده است :**		
	الف ـ دستگاه زنگ اخبار و اشاره برای خانه و عمارت ـ تابلو شاخص	«	۲۵ درصد
	ب ـ دستگاه رساندن فرمان ـ برای معادن ـ برای کشتی ـ برای کارخانه های تولید نیرو (Usimes d'energie)وغیره	«	۱۵ در صد
	ج ـ سایر	«	۲۵ درصد
۸۷۲	**دستگاههای سنجش و ثبت نیروی برق ـ کنتور برق :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	الف ـ دستگاههای سنجش و ثبت	ازروی ارزش	۲۵ در صد
	ب ـ کنتور برق	«	۲۵ در صد
۸۷۳	**کابل و مفتولهای عایق دار برای برق :**		
	الف - باغلاف سربی یـا مسلح از سایر فلزات	کیلو	۶
	ب ـ سایر :		
	۱ ـ با روپوش کاغذی یا پنبه ای از الیاف بخش ۴۹ و سیمهای سیاه متعارفی	کیلو با لفاف	۸
	۲ ـ با روپوش از کائوچو یا مواد همانند ـ از ابریشم طبیعی یا مصنوعی یا از سایر مواد غیر مذکور یا از ورنی (مفتول لعابدار)	«	۱۵
	۳ ـ بریده شده بدرازا و دارای دو شاخـه اتصال	«	۲۰
۸۷۴	**قطعات از ذغال یا از گرافیت حتی جورشده با فلز برای مصارف برق و الکتروتکنیکی: الکترود و سایر**	ازروی ارزش	۳۰ در صد
۸۷۵	**مقره (Lsolateurs) حتی باملحقات ازفلزات متعارفی :**		
	الف ـ از مواد سرامیکی و از شیشه	کیلو	۱۰
	ب - از مواد دیگر	«	۳۰
۸۷۶	**قطعات از مواد عایقی ـ سوار نشده برای ماشین آلات دستگاههای برقی و تأسیسات برقی :**		
	از مواد سرامیکی یا از شیشه یا از مواد دیگر	ازروی ارزش	۳۰ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
۸۷۷	لوله های‌عایقی -بست و قوطیهای اتصال‌و انشعاب برای لوله‌های عایقی	ازروی ارزش	۳۰ درصد
۸۷۸	دستگاه برای مرتب کردن و قطع‌کردن و حراست کردن و پخش‌کردن جریان برق - همچنین کلیه‌اشیاء الکتروتکنیکی-قسمتها وقطعات‌منفصله ماشین‌آلات و دستگاههای برقی‌که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود	«	۳۰ درصد
	فصل‌هفدهم - لوازم حمل‌ونقل		
	بخش هفنادو چهار - وسائط نقلیه چرخ‌دار برای راه آهن - لوازم راه‌آهن ولوازم تراموای		
۸۷۹	لکوموتیو بخاری بانضمام لکوموتیو تندر { Tenders }	«	۱۰ درصد
۸۸۰	لکوموتیو برقی : غرغره‌ای یا با ریل‌هادی برق - انباره‌ای و سایر	«	۱۵ درصد
۸۸۱	اتومو توریس برقی:غرغره‌ای‌یاباریل‌هادی برق - انباره‌ای وسایر	«	۱۵ درصد
۸۸۲	سایر لکوموتیوها و اتو موریس ها ولکو تراکتورها:باموتوراحتراقی(A explosion) یا با سوخت داخلی - با هوای فشرده و غیره	«	۱۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۸۸۳	**تندرلکوموتیو**	ازروی ارزش	۱۵ درصد
۸۸۴	**واگون مسافری**	«	«
۸۸۵	**واگون سرویس وواگن توشه**	«	«
	تبصره ـ اسبابهای منقول مربوط برستوران یا سالن یا واگنهای دیگر تابع تعرفه بندی مربوط بهخود میباشد .		
۸۸۶	**واگون وواگونت برای بارکشی**	«	«
۸۸۷	**قسمتها و قطعات منفصله وسائط نقلیه راه آهن که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	شاسی‌وبوژی (Boggies)ـ جعبه روغن و قطعات آن ـ ترمز ازهرنوع ـ سایر	«	«
	تبصرهٔ ۱ ـ قسمتها و قطعات منفصله لکوموتیو و اتو موتریسها که مخصوصاً ذکر نشده است مانند قسمتها و قطعات منفصله همنوع ماشین آلات بخش ۷۲ تعرفه‌بندی‌میشود.		
	تبصرهٔ ۲ ـ قسمتها وقطعات منفصله برقی‌وسائط چرخ دار بخش ۷۴ مشمول بخش ۷۳ میشود .		
۸۸۸	**لوازم ثابت راه‌آهن ـ که درجای‌دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود : دستگاههای علامت دادن ـ دستگاههای‌راه**	«	«
	تبصره ـ قطعات برقی لوازم ثابت راه آهن مشمول بخش ۷۳ میشود .		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی: یکه	حقوق گمرکی: میزان - ریال
	بخش هفتاد وپنج ـ اتومبیل ـ چرخ (Cycles) و عرابه‌های دیگر		
	یادداشت ـ مجموعه قطعات بهم سوار شده که مخصوصاً درجای دیگرطبقه‌بندی نشده مشمول تعرفه بندی دستگاه‌کامل وسائط نقلیه میباشد .		
۸۸۹	**تراکتور احتراقی (A explosion) یا با سوخت داخلی یا باگاز**	عدد	بخشوده
۸۹۰	**اتومبیل بدنه‌دار یا کامل :**		
	الف ـ سواری و شکاری (جز آنهائیکه برای حمل و نقل عمومی است) که ارزش هردستگاه آن :		
	۱ ـ ۱۰۰۰۰۰ ریال وکمتر	ازروی‌ارزش	۲۵ در صد
	۲ - بیش‌از ۱۰۰۰۰۰ تا۲۰۰۰۰۰ریال	»	۳۰ درصد
	۳ ـ ۲۰۰۰۰۰ ریال به‌بالا باشد	»	۵۰ درصد
	تبصره ـ مقصود از اتومبیل اعم است از اینکه بطور کامل وارد شود و یا اینکه بصورت قطعات منفصله دریك کشتی و یاکشتیهای‌جداگانه بیك بندر و یا بنادر مختلف وارد شود و بهیچوجه شامل لوازم واثاثیه یدکی‌نیست .		
	ب ـ برای حمل ونقل عمومی (اتوکار ـ اتوبوس)	»	۲۰ درصد
	ج ـ کامیون وبارکش :		
	۱ ـ برای بارکشی موادآبگون	»	۲۵ در صد
	۲ ـ برای بارکشی کالا و غیره بهرظرفیت	»	۱۵ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی یکه	حقوق گمرکی میزان ـ ریال
	د ـ عرابه‌های برقی	ازروی ارزش	۳۵ در صد
	ه ـ سایر :		
	۱ ـ اتومبیل جاروکن ـ آب پاش و آتش نشانی ونردبان	«	۱۵ درصد
	۲ ـ سایر	«	۲۵ درصد
۸۹۱	**شاسی اتومبیل بهرظرفیت**	«	۱۰ درصد
	تبصره ـ شاسی هائیکه بااطاق راننده واردشود حقوق گمرکی مقرره را بعلاوه پانزده درصد آن خواهد پرداخت .		
۸۹۲	**بدنه اتومبیل برای مسافربری ـ وسایر**	«	۲۵ درصد
۸۹۳	**قسمتها وقطعات منفصله اتومبیل وتراکتور حتی بحالت کار نشده که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ قطعات بدنه	«	۲۰ درصد
	ب ـ اشیاء یدکی وقطعات منفصله که درجای دیگر گفته نشده است برای اتومبیل ـ برای اتوبوس ـ برای اتوکار (استیشن واگن) ـ برای کامیون یا برای تراکتور	«	۲۰ درصد
۸۹۴	**موتوسیکلت وولوسیپد موتور دار ـ سیدکار**	«	۲۵ درصد
۸۹۵	**ولوسیپدهای بدون موتور**	«	۱۰ درصد
۸۹۶	**قسمتها وقطعات منفصله موتوسیکلت وولوسیپد:**		
	۱ ـ برای موتوسیکلت	«	۲۵ درصد
	۲ ـ برای ولوسیپد	«	۱۰ درصد
۸۹۷	**عرابه‌های غیرخودکار برای بردن اشخاص**	«	۱۰۰ درصد
۸۹۸	**عرابه‌های غیر خودکار ـ برای بارکشی کالا ومصارف دیگر:**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ آنهائیکه با وسائل غیرموتوری کشیده‌میشود	ازروی ارزش	۱۰۰ درصد
	ب ـ آنهائیکه با وسائل موتوری کشیده میشود (رمورك ـ ترایلروهمانند)	«	۱۵ درصد
۸۹۹	**عرابه های بچه‌گانه ـ عرابه مرضی و عاجزان ـ قسمتها وقطعات منفصله آنها :**		
	الف ـ عرابه بچه‌گانه وقطعات منفصله	«	۵۰ درصد
	ب ـ عرابه بیماران وعاجزان وقطعات‌منفصله	«	۱۵ درصد
	بخش هفتاد و شش ـ هواپیما و کشتی		
۹۰۰	**هواناو (Aérostats) :**		
	الف ـ آنهائیکه بدون موتور کار میکند (بالن آزاد یامهاری)	«	بخشوده
	ب ـ آنهائیکه با موتورکار میکند (دیریژابل)	«	«
۹۰۱	**هواپیما وسایردستگاههای همانند سنگینتر از هوا با موتور یا بدون موتور بانضمام پاراشوت**	«	«
۹۰۲	**قسمتها وقطعات منفصله هواناو و هواپیما (جز موتور)**	«	«
۹۰۳	**کشتی برای دریا پیمائی**	عدد	«
۹۰۴	**کشتیهای یدك کش**	«	«
۹۰۵	**کشتی های مسافری برای آبهای داخلی (مرداب ـ ترعه ـ رود) :**		
	الف ـ موتوری :		
	۱ ـ برای احتیاجات شخصی و تفریحی	ازروی ارزش	۱۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	۲ ـ اقسام دیگر	عدد	بخشوده
	ب ـ بادی	«	«
	ج ـ سایر	«	«
۹۰۶	**کشتی های باربری برای آبهـای داخلی (مرداب ـ ترعه ـ رود) :**		
	الف ـ فلزی	«	«
	ب ـ چوبی یا ازمواد دیگر	«	«
۹۰۷	**کشتی برای مصارف مخصوص**	«	«
	فصل هیجدهم ـ اسباب ودستگاههای علمی ودقیق ـ ساعت ـ آلات موسیقی		
	بخش هفتاد و هفت ـ اسباب و دستگاههای اپتیك ـ سنجش ـ آلات دقیق وسایر اسباب و دستگاههائیکه درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود		
	یادداشتها : ۱ ـ اسباب و دستگاههای مندرج دراین بخش اگربابرق هم‌کار کند مشمول این بخش میباشد		
	۲ ـ اسباب ودستگاههای‌مندرج دراین بخش اگرمتفرعاتی ازفلزات گران بها داشته باشد نیز دراین بخش طبقه‌بندی میشود .		
	۳ ـ اسبابهائیکه روی لوازم اطاق دفتر وسالن وهمانند نصب شده و بطور		

شماره ردیف	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	کلی قسمت فرعی آن اشیاء را تشکیل دهد تابع تعرفه بندی اشیاء اصلی خواهد بود .		
۹۰۸	**شیشه‌های اپتیك ـ کارشده ـ سوار نشده :** شیشه عینك وسایر شیشه‌های کوررکتور Correcteurs عدسی و منشور برای اسبابهای دیدگانی ـ آئینه های اپتیکی	ازروی ارزش	۳۰ درصد
۹۰۹	**دوره (Monturcs) برای عینك و اشیاء همانند ازهرجنس حتی از فلزات قیمتی**	«	۳۰ درصد
۹۱۰	**عینك و اشیاء همانند ـ یا دوره از هر نوع وهرجنس حتی ازفلزات قیمتی**	«	۳۰ درصد
۹۱۱	**عدسی ومنشور سوارشده ـ برای اسبابهای اپتیك بانضمام لوپ و آینه های سوار شده اپتیك : ابژکتیوها (Objectifs)واکولرها (Oculaires) ـ آینه‌های سوارشده اپتیك ـ سایر**	«	۳۰ درصد
۹۱۲	**تلسکوپ ـ دوربین ـ یك یا دوچشمی (Jumelles et longues-vues)ودوره آنها:**		
	الف ـ تلسکوب وعینکهای ستاره شناسی و همانند	«	۱۰ درصد
	ب ـ دوربین یك یا دوچشمی منشور دار و سایر	«	۳۰ درصد
۹۱۳	**دستگاههای عکاسی ـ با یا بدون ابژکتیو وقطعات آنها**	«	۳۰ درصد
۹۱۴	**دستگاههای سینما توگرافی و پروژکسیون**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	و آگراندیسمان ـ پروژکتور ها و قطعات تکمیل شده آنها :		
	الف ـ دستگاههای سینماتوگرافی ـ دستگاههای پروژکسیون و دستگاه آگراندیسمان	ازروی‌ارزش	۵۰ درصد
	ب ـ چراغ بی‌سایه (سیالی‌تیك) برای اطاق عمل جراحی	«	۱۰ درصد
۹۱۵	**دستگاهها و اسبابهای اپتیك که در جای دیگر گفته نشده‌و مشمول‌عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ میکروسکوپ	«	۱۰ درصد
	ب ـ سایر	«	۳۰ درصد
۹۱۶	**ترازوهای حساس‌بانضمام وزنه حساس**	«	۲۰ درصد
۹۱۷	**گرماسنج ـهواسنج‌ـنم‌سنج**Hygromètres **غلظت سنج** (Aétomères) **و اسبابهای همانند :**		
	الف ـ گرما سنج طبی (ترمومتر)	«	۱۰ درصد
	ب ـ سایر	«	۲۵ درصد
۹۱۸	**کنتور گاز ـ آب ومایعات دیگر ـ قسمتهاو قطعات منفصله‌آنها**	«	۲۵ درصد
۹۱۹	**کنتور دور سنج** (De tours)**ـسرعت سنج‌ـ مسافت سنج و همانند و قسمتها و قطعات منفصله آن**	«	۲۵ درصد
۹۲۰	**فشارسنج** (Manomètres) **وسایر اسبابهای**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	سنجش برای ماشین آلات و دیگ بخار ـ برای کوره و غیره	ازروی‌ارزش	۲۵ درصد
۹۲۱	**اسبابهای اندازه‌گیری ورسامی که درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ اسبابهای حساس برای معیار (Etalonnage) ظرفیت (Jaugecge) واندازه گرفتن دهانه (Calibrage) وغیره	»	۲۵ درصد
	ب ـ جعبه پرگار ـ خط کش ـ گونیا و اسبابهای دیگر رسم ـ متر و اشیاء همانند و سایر اسبابها بانضمام‌خط کش حساب	»	۲۵ درصد
۹۲۲	**اسباب و دستگاههای‌زمین شناسی (Géodésie) ـ (Géophysique)ـجو شناسی (Météorologie) ـ آب شناسی (Hydrogradhie) ـ دریا وهوا نوردی و ستاره شناسی (Astronomie) که در جای دیگر گفته نشده و مشمول‌عنوان‌دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ دستگاه اکتشاف معادن	»	بخشوده
	ب ـ سایر	»	۱۰ درصد
۹۲۳	**اسباب ودستگاههای طبی وجراحی که در جای دیگر گفته نشده‌و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	»	۱۵ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۹۲۴	**اعضاء مصنوعی بدن و قطعات آن (لوازم ارتوپدیك (orthopédiques) با نضمام تسمه و کمر بند فتق**	ازروی ارزش	۱۰ درصد
۹۲۵	**دستگاه و مدل برای نمایش و آموزش**	«	۱۰ درصد
۹۲۶	**اسباب و دستگاهها فیزیك وشیمی وهمچنین اسباب ودستگاههای برای امتحانات دقیق که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۱۰ درصد
۹۲۷	**قسمتها و قطعات منفصله اسبابها ودستگاههای مشمول بخش ۷۷ که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۲۵ درصد

بخش هفتاد و هشت ـ ساعت

یادداشتها :

۱ ـ ساعت و قاب ساعت که قسمتی ازآن ازفلزات گرانبها باشد مشمول تعرفه بندی ساعت ساخته شده ازفلزات گرانبها میشود مگر اینکه آن فلز گرانبها فقط جنبه متفرعات وزینت داشته باشد .

۲ ـ ساعت و قاب ساعت که از چند فلز گرانبها ساخته شده باشد اگر پلاتین درساخت آن بکار برده شده مشمول تعرفه بندی ساعت پلاتین و چنانچه زربدون پلاتین درساخت آن بکاربرده شده باشد مشمول ساعت زر میشود .

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۹۲۸	**ساعت‌جیبی ـ ساعت مچی وهمانند :**		
	الف ـ باقاب پلاتین یازر	ازروی ارزش	۵۰ در صد
	ب ـ باقاب سیم	«	۴۰ درصد
	ج ـ با قاب فلز متعارفی ـ ساده یا مطلا و یا سیم اندود ویا روئه دار از زر یا ازسیم یا با قاب ازمواد دیگر	«	۳۰ درصد
	توضیح : ساعتهای آویز و امثال آن که برای زیب گردن وغیره است مشمول‌تعرفه‌بندی ساعت مچی وهمانندمیشود .		
۹۲۹	**اشیاء دیگر که دارای کارخانه‌ساعت میباشد :**		
	کرونومتر دریائی ـ ساعت برای اتومبیل ـ برای کشتی وبرای هواپیما ـ پاندولت واشیاء دیگر	«	۳۰ درصد
۹۳۰	**قاب‌ساعت وقطعات قاب ساعت :**		
	الف ـ ازپلاتین یازر	«	۵۰ درصد
	ب ـ ازسیم	«	۴۰ درصد
	ج ـ ازفلزات متعارفی ـ ساده یا مطلا یاسیم‌اندود ویا روئه‌دار اززر یا سیم	«	۳۰ درصد
۹۳۱	**کارخانه‌ساعت بانضمام ناتمام آن(Ebauches)**	«	«
۹۳۲	**قطعات منفصله ساعتهای جیبی یا مچی**	«	«
۹۳۳	**ساعت بزرگ برای نصب درابنیه(Dédifices) وکارخانه آن : برقی وغیر برقی**	«	«
۹۳۴	**ساعتهای دیگر حتی آنهائیکه با برق کار میکنند بانضمام شماته : ساعت نگهبانی ـ و**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	کنترل ـ سایر ساعتهای دیواری یا رومیزی وشماته وغیره	ازروی‌ارزش	۳۰ درصد
۹۳۵	**کارخانه وقطعات منفصله کارخانه ساعتهای بزرگ که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۳۰ درصد
	بخش هفتادونه ـ آلات موسیقی		
	یادداشتها :		
	۱ ـ آلات موسیقی ساخته شده از فلزات گرانبها یا جور شده با فلزات گرانبها نیز دراین بخش طبقه‌بندی میشود .		
	۲ ـ آلات موسیقی نیمه تمام نیز مشمول تعرفه بندی آلات موسیقی کامل میباشد .		
۹۳۶	**پیانو وپیانو دنباله دار بانضمام پیانوهای مکانیکی وپیانو رادیو الکتریکی**	کیلو	۴۰
۹۳۷	**هارمونیوم و آلات همانند ـ چکشی (A clavier) آنهائی که بوسیله زبانه (A anches) آزاد فلزی صدا میکنند**	ازروی ارزش	۴۰ درصد
۹۳۸	**قسمتها وقطعات منفصله پیانو وهارمونیوم**	«	۴۰ ورصد
۹۳۹	**ارگ بانضمام قطعات منفصله آنها که درجای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود**	«	۴۰ درصد
۹۴۰	**ارکستریون ـ ارگ مکانیکی و سایر آلات**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	همانند ـ جعبه موزیك	ازروی ارزش	۴۰ درصد
۹۴۱	**دستگاه وسیله نواختن آلات موسیقی بطور مکانیك**	»	۴۰ در صد
۹۴۲	**آکوردئون وسازهای دهانی**	»	۴۰ در صد
۹۴۳	**گرامافون و دستگاههای سخنگوی همانند وقطعات منفصله آن**	»	۴۰ درصد
۹۴۴	**صفحه‌گرامافون ـ دیسك ـ صفحه ـ پلاك ـ استوانه ـ تسمه و لوله برای بکار بردن در دستگاههای‌موسیقی‌مکانیکی‌مانندگرامافون فونوگراف ـ دیکتافون‌ـلینکافون وهمانند:**		
	الف ـ صفحه گرامافون	»	۵۰ درصد
	ب ـ سایر	»	۴۰ درصد
	تبصره ـ کالای مشمول‌شماره ۹۴۴درصورتیکه‌پرنشده وارد شود تابع تعرفه‌بندی نوع‌جنسی‌که در ساخت‌آن بکار رفته است میباشد (باستثناء نوارضبط صداکه پرنشده‌آن مشمول همین شماره میگردد).		
۹۴۵	**آلات موسیقی بادی از هرنوع و هرجنس**	»	۴۰ درصد
۹۴۶	**آلات موسیقی تاردار**	»	۴۰ درصد
۹۴۷	**آلات موسیقی ضربی**	»	۱۰۰درصد
۹۴۸	**آلات موسیقی‌که درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ آلات**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	دهنی برای صدا زدن و علامت دادن ـ مترونوم ودیا پازون	ازروی‌ارزش	۴۰ درصد
۹۴۹	**مفتول یازه برای‌آلات موسیقی :**		
	الف ـ فلزی	«	۴۰ درصد
	ب ـ ازروده یا ازمواد دیگر	«	۴۰ درصد
۹۵۰	**قطعات منفصله‌آلات موسیقی ـ که درجای دیگرگفته نشده ومشمول‌عنوان‌دیگر تعرفه نشود**	«	۴۰ درصد
	فصل‌نوزدهم ـ اسلحه ومهمات		
	بخش هشتاد ـ اسلحه		
	یادداشتها :		
	۱ ـ اسلحه ازهرنوع که قسمتی ازآن سیم‌اندود یا مطلا باشد و یا دارای ملحقاتی از فلزات گرانبها یا مواد نیمه‌گرانبها (صدف‌ـکاسه لاك پشت ـ عاج وغیره) باشد مشمول این بخش میشود .		
	۲ ـ اسلحه کامل نشده مشمول تعرفه‌بندی اسلحه کامل مربوط میباشد .		
۹۵۱	**اسلحه سرد و قطعات منفصله آن حتی نیمه تمام**	«	۵۰ درصد
۹۵۲	**اسلحه جنگی (جزپیشتاووطپانچه) :**		
	الف‌ـ تفنگ وکارابین	«	۵۰ درصد

شماره ردیف	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	ب ـ مسلسل ـ تفنگهای مسلسل وپیشتاوهای‌مسلسل ازهرکالیبر	ازروی‌ارزش	۵۰ درصد
	ج ـ توپ وخمپاره انداز	«	۵۰ درصد
	د ـ سایراسلحه های جنگی بانضمام تانك ـ زره پوش ـ دستگاه وآلات پرتاب کردن‌نارنجك‌وغیره	«	۵۰ درصد
	هـ ـ قسمتها وقطعات منفصله حتی نیمه تمام	«	۵۰ در صد
۹۵۳	**اسلحه گرم شکاری ـ تیراندازی ـ دفاعی وغیره :**		
	الف ـ تفنگ شکاری‌وتیراندازی	«	۵۰ درصد
	ب ـ طپانچه (رولور)	«	۵۰ درصد
	ج ـ پیشتاو	«	۵۰ درصد
	د ـ اسلحه گرم که درجای دیگر گفته‌نشده‌ومشمول عنوان دیگرتعرفه نشود	«	۵۰ درصد
	هـ ـ قسمتها وقطعات منفصله حتی نیمه‌تمام	«	۵۰ درصد
۹۵۴	**اسلحه‌هائیکه درجای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود و همچنین قسمتها وقطعات منفصله آنها**	«	۵۰ درصد
	بخش هشتادویك ـ مهمات		
۹۵۵	**گلوله (پروژکتیل) برای اسلحه جنگی و سایرمهمات جنگی :**		
	الف ـ پر (Chargés)	«	۵۰ درصد
	ب ـ پرنشده (Non chargés) و قسمتها و قطعات منفصله	«	۵۰ درصد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۹۵۶	**سایر گلوله‌ها (پروکتیل) ومهمات دیگر :**		
	الف ـ فشنگ پر	ازروی ارزش	۵۰ درصد
	ب ـ گلوله ـ چهارپاره وساچمه	«	۵۰ درصد
	ج ـ پوکه ـ حتی چاشنی‌دار برای‌فشنگ	«	۵۰ درصد
	تبصره ـ ورود اسلحه و مهمات از هرقبیل موکول باجازه مخصوص دولت است .		
	فصل بیستم ـ کالا و محصولات مختلف که مشمول عنوان‌دیگرتعرفه نشود		
	بخش هشتاد ودو ـ مصنوعاتی که در جای دیگرگفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود ـ از مواد تراش پذیر یا قالب پذیر ـ طبیعی یا مصنوعی		
۹۵۷	**مرجان طبیعی کارشده :**		
	الف ـ پیاده	«	۲۵ درصد
	ب ـ سوارشده	«	۵۰ درصد
۹۵۸	**کاسه‌لاك پشت (اکای) :**		
	الف ـ لوح یا تیکه قالبی ـ صیقلی شده یا بنحو مشابهی عمل‌آمده باشد و یا بشکل معینی درآمده باشد	«	۴۰ درصد
	ب ـ مصنوعات‌کاسه لاك‌پشت	«	۱۰۰ درصد
۹۵۹	**صدف (ناکر) :**		
	الف ـ لوح یا تیکه قالبی ـ صیقلی شده یا بنحو		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	مشابهی عمل آمده باشد و یا بشکل معینی درآمده باشد	ازروی ارزش	۴۰ درصد
	ب ـ مصنوعات صدف	«	۱۰۰درصد
۹۶۰	**عاج (ایوار) :**		
	الف ـ لوح یا تیکه قالبی ـ صیقلی شده یا بنحو مشابهی عمل آمده باشد ـ بحالت ترکه یا بحالت تیکه که بشکل معینی درآمده‌باشد	«	۴۰ درصد
	ب ـ مصنوعات عاج	«	۱۰۰درصد
۹۶۱	**استخوان ـ شاخ وسایر مواد حیوانی تراش پذیر:**		
	الف ـ لوح یا تیکه قالبی ـ صیقلی شده یا بنحو مشابهی عمل‌آمده باشد ـ بحالت ترکه یا بحالت تیکه‌که بشکل معینی درآمده باشد	«	۴۰ درصد
	ب ـ اشیاء ساخته شده ازاین مواد	«	۱۰۰درصد
۹۶۲	**موادنباتی تراش پذیرکه‌درجای دیگرگفته نشده ومشمول عنوان‌دیگر تعرفه نشود (Corofo , noix p'srec . etc) :**		
	الف ـ لوح یا تیکه قالبی ـ صیقلی شده یا بنحو مشابهی عمل آمده باشد و یا بشکل معینی درآمده باشد	«	۴۰ درصد
	ب ـ اشیاء ساخته شده ازاین‌مواد	«	۱۰۰درصد
۹۶۳	**کهربای سیاه (Jais) ـ کهربای زرد (Amdregaune) ـ عنبر(Ambroide) کف دریا :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ تیکه صیقلی شده یا بنحومشابهی عمل‌آمده باشد ویا بشکل معینی درآمده‌باشد	ازروی‌ارزش	۴۰ در صد
	ب ـ اشیاء ساخته‌شده ازاین‌مواد	«	۱۰۰درصد
۹۶۴	**اشیاء ساخته شده از موم حیوانی یا نباتی یا ازمواد همانند :**		
	الف ـ شانه زنبورعسل	کیلو	۱۰
	ب ـ صفحه مومی دندانسازی	ازروی‌ارزش	۱۵ در صد
	ج ـ سایر	«	۱۰۰درصد
۹۶۵	**سلولوئید ـ سایر مواد پلاستیك مشتق از سلولوز (استات دو سلولوز ـ ویسکوز وغیره) :**		
	الف ـ کنده‌وکلوخه(Enblocs)ـ لوح(plaques) ـ لوله(Tubes) ـ قلم (Batons) ـ ورق (Feuilles) صیقلی شده یا بنحو دیگر درسطح آن کارشده‌باشد :		
	۱ ـ کنده‌وکلوخه	کیلو	۱۲
	۲ ـ لوح ـ لوله ـ قلم	«	۳۰
	۳ ـ ورقهای مسلح بالیاف فلزی	«	۳۰
	۴ ـ سایرورقها ـ تقلید پارچه (بدون تار وپود) ـ تقلید چرم و غیره بدون آستر ازمنسوجات	«	۷۵
	تبصره ـ ورقهای پلاستیکی دارای‌آستر از منسوجات مشمول شماره ۵۷۲ میشود .		
	ب ـ اشیاء ساخته شده از مواد فوق حتی بحال نیمه‌تمام (Ebauches) :		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	۱ - نوار و تسمه و نخ و قیطان ریختگی یا قالبی حتی بریده شده بـرای مصارف معین	کیلو	۷۵
	۲ - روده های مصنوعی برای پرکردن از مواد خـوراکـی و تهیه سوسیس و سوسیسون و کیسه برای لفاف صادرات روده و همانند	«	۵۰
	۳ ـ فیلم و کلیشه‌های عکس برداشته شده منفی یا مثبت (جز آنچه مشمول بخش ۲۹ میشود)	ازروی ارزش	۳۰ درصد
	٤ ـ زیور آلات ساده یا دارای ملحقات	«	۱۰۰ درصد
	۵ ـ سایر	کیلو	۱۵۰
	تبصره ـ فیلمهای حساس وغیر حساس عکاسی و سینما توگرافی مشمول بحش ۲۹ میباشد .		
۹۶۶	**مواد پلاستیك مصنوعی که مایه‌آن کازئین یا ژلاتین ویا نشاسته است :**		
	الف - کنده و کلوخه (En Blocs) - لوح (Plaques)لوله-(Tubes)-قلم(Bâtons) ورق (Feuilles) ـ صیقلی‌شده یا بنحودیگر درسطح آن کار شده باشد :		
	۱ ـ کنده و کلوخه	«	۱۲
	۲ ـ لوح ـ لوله ـ قلم	«	۳۰
	۳ - ورقهای مسلح بد الیاف فلزی	«	۳۰
	٤ ـ سایر ورقهای‌تقلیدپارچه (بدون تاروپود) و تقلید چـرم و غیره بدون آستر از منسوجات	«	۷۵

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	تبصره ـ ورقهای پلاستیکی دارای آستر ازمنسوجات مشمول شماره۵۷۲ میشود.		
	ب ـ اشیاء ساخته شده از مواد فوق حتی بحال نیمه تمام :		
	۱ ـ نوار و تسمه و نخ قیطان ریختگی یا قالبی حتی بریده‌شده برای مصارف معین	کیلو	۷۵
	۲ ـ روده های مصنوعی برای پر کردن از مواد خوراکی و تهیه سوسیس و سوسیسیون و کیسه برای لفات صادرات روده وهمانند	»	۵۰
	۳ ـ فیلم و کلیشه‌های عکس برداشته شده منفی یا مثبت (جزآنچه مشمول بخش ۲۹ میشود)	ازروی ارزش	۳۰ در صد
	٤ ـ زیورآلات ساده یادارای ملحقات	»	۱۰۰ در صد
	۵ ـ سایر	کیلو	۱۵۰
۹۶۷	**مواد پلاستیك مصنوعی که مایهٔ آن فنول ـ اوره ـ اسید فتالیك وغیره باشد (صمغ‌های مصنوعی) حتی با اختلاط کاغذ یا پارچه و سایر مواد پلاستیك که در جای دیگر گفته نشده و مشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ کنده و کلوخه (En blocs) ـ لوح (Plaques) لوله (Tudes) ـ قلم (Bâtons) ـ ورق (Feuilles) ـ صیقلی شده یا بنحو دیگر درسطح آن کارشده باشد:		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	۱ ـ کنده و کلوخه	کیلو	۱۲
	۲ ـ لوح ـ لوله ـ قلم	»	۳۰
	۳ ـ ورقهای مسلح به‌الیاف فلزی	»	۳۰
	٤ ـ سایر ورقهای تقلید پارچه (بدون تار وپود) تقلید چرم وغیره بدون آستر ازمنسوجات	»	۷۵
	تبصره ـ ورقهای پلاستیکی دارای آستر از منسوجات مشمول شماره ۵۷۲ میشود .		
	ب - اشیاء ساخته شده از مواد فوق حتی بحال نیمه تمام :		
	۱ ـ نوار و تسمه و نخ و قیطان ریختگی حتی بریده‌شده برای مصارف معین	»	۷۵
	۲ ـ روده های مصنوعی برای پر کردن از مواد خوراکی‌وتهیه سوسیس وسوسیسون و کیسه برای لفاف صادرات روده و همانند	»	۵۰
	۳ - فیلم وکلیشه های عکس برداشته شده منفی یا مثبت (جزآنچه مشمول بخش ۲۹ میشود)	ازروی ارزش	۳۰ در صد
	٤ ـ زیورآلات ساده یا دارای ملحقات	»	۱۰۰ در صد
	۵ ـ سایر	کیلو	۱۵۰
۹٦۸	**بخش هشتادوسه ـ جاروب ـ ماهوت‌پاك‌کن‌ـ فرچه ـ مسواك ـ قلم‌مو ـ غربال والك جاروب متعارفی :**		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
	الف ـ ازالیاف نباتی زبروخشن	کیلو	۵
	ب ـ ازالیاف نباتی نرم :		
	۱ ـ بادسته	»	۱۵
	۲ ـ بدون‌دسته	»	۱۰
۹۶۹	**بروس بادسته چوبی کار نشده حتی آنهائیکه فقط رنگ‌شده :**		
	الف ـ تمام یاقسمتی ازالیاف حیوانی	»	۸۰
	ب ـ ازالیاف نباتی ـ ازالیاف فلزی و از مواد دیگر	»	۵۰
۹۷۰	**بروس ـ اقسام دیگر:**		
	الف ـ با دسته چوبی ـ صیقلی شده ـ ورنی شده ـ لاك‌زده ـ مزین وغیره ازهرنوع الیاف	کیلوبامحفظه	۱۰۰
	ب ـ با دسته ازجلد لاك‌پشت (اکای) از عاج یا ازصدف	»	۲۰۰
	ج ـ با دسته از استخوان ـ شاخ ـ کائوچو سفت شده ـ سلولوئید و سایر مواد پلاستیك مصنوعی وغیره	»	۱۲۰
	د ـ بادسته ازفلزات معمولی :		
	۱ ـ ازنیکل ـ ازفلزات دیگر ـ ساده یا روکش شده ازفلزات غیرگرانبها	»	۱۲۰
	۲ ـ دارای روکش یا روپوش از فلزات گرانبها	»	۲۵۰
۹۷۱	**فرچه‌وقلم مو :**		
	الف ـ فرچه	»	۱۵۰

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	ب - قلم‌مو :		
	۱ - ازموهای ظریف	کیلوبامحفظه	۸۰
	۲ - ازسایرمواد (حیوانی - نباتی وغیره)	»	۵۰
۹۷۲	**اقسام دیگر بروس که‌درجای دیگر گفته‌نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف - برای ماشین‌آلات	کیلو	۱۵
	ب - برای تمیزکردن کف عمارت اعم از دوار وغیرآن - گردگیر وچوب پر - سایر	»	۵۰
۹۷۳	**غربال والك‌دستی :**		
	الف - بازمینه ابریشمی	»	۴۰
	ب - بازمینه موئی	»	۳۰
	ج - با زمینه فلزی اعم ازصفحه فلزی‌سوراخ شده یا ازمفتولهای فلزی	»	۱۵
	د - بازمینه ازمواد دیگر	»	۴۰
	یخش هشتادوچهار - بازیچه - اسباب‌بازی - اشیاء برای تفریح و برای ورزش		
۹۷۴	**درشکه وچرخ برای سرگرمی بچه :**		
	دوچرخه - سه چرخه - اسب مکانیکی و همانند وسایر	ازروی‌ارزش	۱۰۰ در صد
۹۷۵	**عروسك ازهرقبیل وقطعات‌آن**	»	۱۰۰ در صد
۹۷۶	**بازیچه‌های دیگراعم ازمکانیکی یا فلزی یا آنهائیکه با بخار یا برق‌کارمیکند - ساخته شده ازهرنوع مواد**	»	۱۰۰ در صد

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۹۷۷	**اسباب بازیهای مجلسی ساخته شده از هر نوع مواد**	ازروی ارزش	۱۰۰ در صد
۹۷۸	**اشیاء برای تفریح و جشن ـ اشیاء متفرعات برای درخت عید**	«	۱۰۰ در صد
۹۷۹	**اشیاء لوازم ژیمناستیك و ورزش ـ که در جای دیگر گفته نشده ومشمول عنوان دیگر تعرفه نشود :**		
	الف ـ راکت تنیس وقیدآن بایا بدون جلد باانضمام توپ تنیس ـ اسباب ولوازم بازی پینگ پونگ	کیلو	بخشوده
	ب ـ سایر	«	«
۹۸۰	**لوازم صید ماهی بوسیله قلاب :**		
	الف ـ قلابهای سوار نشده	«	۳۰
	ب ـ سایر	ازروی ارزش	۱۰۰ دز صد
	بخش هشتاد وپنج ـ تکمه ـ قلم ها (Porte - plumes) ـ غلاف مداد (Porte-crayons) ـ لوازم تدخین		
	یادداشت ـ اشیاء مندرج دراین بخش که تمام یاقسمتی از آن از فلز گرانبها ـ ازسنگهای گرانبها یا نیمه گرانبها ـ از مروارید ساخته شده باشد مشمول بخش ۶۱ میشود مگر اینکه مواد گرانبهای نامبرده فقط جنبه تزئین یا متفرعات داشته باشد		
۹۸۱	**تکمه متعارفی ـ برای لباس و اشیاء مهیاو تکمه‌های تزئینی که درجای دیگر گفته نشده ازهرجنس و از هر قبیل**	ازروی ارزش یا کیلو	۱۰۰ در صد ۱۲۰ بانتخاب کمرك

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان ـ ریال
۹۸۲	قلم خودنویس ـ استیلوگراف ـ مدادهای شبیه قلم خودنویس ساده یا با متفرعات ازفلزات گرانبها	ازروی ارزش	۴۰ درصد
۹۸۳	قلم متعارفی و غلافهای مداد و قطعات منفصله آنها	«	۴۰ در صد
۹۸۴	چپق و سر چپق از هر جنس و از هر قبیل حتی دارای متفرعات ازفلزات گرانبها	«	۱۰۰ در صد
۹۸۵	چوب سیگار ـ ته ولوله وسایر قطعات چوب سیگار و چپق ازهرجنس واز هر قبیل حتی دارای متفرعات و فلزات گرانبها	«	۱۰۰ درصد
	فصل بیست‌ویکم ـ هنرهای زیبا و اشیاء کلکسیون		
	بخش هشتاد وشش ـ هنرهای زیبا واشیاء کلکسیون		
۹۸۶	تابلو ونقاشی و رسم هائیکه تماماً با دست انجام شده باشد با یا بدون قاب	«	۵۰ در صد
۹۸۷	گراور باسمه (Estampés) ـ لیتوگرافی و سایر محصولات صنایع گرافیکی ـ آرتستیکی یا باستانی	«	۵۰ در صد
۹۸۸	مجسمه ـ نیم‌تنه ـ تراشهای برجسته یا گودو		

شماره تعرفه	نوع کالا	حقوق گمرکی	
		یکه	میزان - ریال
	سایر محصولات اصلی صنعت مجسمه سازی از مرمر ـ از سنگ ـ از چوب ـ یا ازفلزیا از مواد دیگر	ازروی ارزش	۵۰ درصد
۹۸۹	**مجموعه‌های جانورشناسی ـ گیاه شناسی ـ کان شناسی و کالبد شناسی**	«	۵۰ درصد
۹۹۰	**اشیاء برای مجموعه‌هائیکه استفاده تاریخی و معماری و غیره دارد**	«	۵۰ در صد
۹۹۱	**سایر اشیاء صنعتی و کلکسیونی**	«	۵۰ در صد
	تبصره ـ اشیاء مندرج در این فصل ـ برای موزه یا برای آموزشگاه با گواهینامه وزارت فرهنگ و موافقت وزارت گمرکات و انحصارات	«	بخشوده

قانون راجع‌به‌اصلاح بند (ب) شماره ۸۹۸ تعرفه گمرکی

مصوب ۲۳ آذرماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ رمورك‌وتریلرهای‌مشمول بند(ب) شماره (۸۹۸) تعرفهٔ گمرکی که منحصراً برای بارکشی‌کالابکار میرود ازتاریخ تصویب تامدت‌پنج‌سال ازحقوق گمرکی بخشوده میباشد .

قانون‌فوق کـه مشتمل برماده واحـده است درجلسه یکشنبه بیست وسوم آذرماه یکهزار وسیصدو سی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۱/۱۱ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به اجازه ضرب ریال نیکلی

مصوب ۲۵ دیماه ۱۳۳۵

مادهٔ ۱ ـ بدولت اجازه داده میشود تامیزان سیصد میلیون‌ریـال مسکوکات نیکل را که درداخله کشور رواج قانونی‌خواهند داشت طبق مشخصات ذیل ضرب وبجریان بگذارد .

الف ـ مسکوك نیکل یکریالی بقطر ۱۸/۵ میلیمتر وبوزن دو گرم .

ب ـ مسکوك نیکل دوریالی بقطر ۲۲/۵ میلیمتروبوزن چهار گرم .

ج ـ مسکوك نیکل پنجریالی بقطر ۲۶ میلیمتر وبوزن ۷ گرم .

مادهٔ ۲ ـ ترکیب مسکوکات فوق عبارت خواهد بود از ۲۵ درصد نیکل و ۷۵ درصد مس .

ماده۳ ـ مسکوکات مزبور مدور و دور آن زنجیره دار و یك‌طرف آن شیروخورشید با برگ‌بلوط‌وزیتون وقیمت‌قانونی‌بحروف‌ودرطرف‌دیگر نام‌شاهنشاه ایران و سال ضرب با برگ بلوط وزیتون وعددمشخص‌قیمت‌قانونی‌خواهد بود .

ماده۴ ـ حد ترخص قانونی مسکوکات فوق‌الذکر ازحیث‌عیار سی‌درهزار وازحیث وزن ۲۰ درهزار خواهد بود .

ماده۵ ـ بانك ملی‌ایران مقدار هریك از اقساط مسکوك سه‌گانه فوق را که از لحاظ گردش پول لازم خواهد بود معین‌خواهد کرد .

ماده۶ ـ ضرب مسکوکات موضوع این قانون منحصر بدولت است وباید منحصراً درضرابخانه دولتی ضرب شود .

ماده۷ ـ معادل صد در صد ارزش اسمی مسکوکاتی که بموجب این قانون بجریان گذاشته‌میشودپس‌از وضع هزینه ضرب‌دربانك‌ملی‌ایران‌درحساب‌مخصوصی بامانت سپرده خواهدشد .

ماده۸ ـ اقداماتی که‌باستنادلایحه‌ضرب‌ریال‌نیکلی‌بعمل‌آمده وبا اینقانون تطبیق مینماید مورد تأیید است .

ماده۹ ـ وزارت دارائی مأموراجرای این‌قانون است .

قانون فوق که مشتمل برنه ماده است درجلسه سه‌شنبه بیست‌وپنجم‌دیماه یکهزاروسیصدو سی وپنج بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳٤/۱۲/۱٦ بتصویب‌مجلس سنا رسیده‌است

قانون ضرب مسکوك پشیز پنجاه‌دیناری‌برونز

مصوب ۲۳ دیماه ۱۳۳۵

مادهٔ ۱ ـ بوزارت‌دارائی اجازه‌داده میشودتامیزان یکصد میلیون‌ریال پشیز پنجاه دیناری برونز که ترکیب آن درقانون نهم اسفند ماه ۱۳۱۵ مشخص‌شده و تعیین وزن وابعادآن بعهده دولت محول گردیده علاوه برآنچه طبق‌قوانین‌سابق اجازه ضرب‌آن داده شده درضرابخانه ضرب وبجریان بگذارد .

مادهٔ ۲ ـ معادل صد درصد ارزش اسمی مسکوك پنجاه دیناری برونز که بموجب این‌قانون ضرب میشود پس از وضع‌هزینه‌های لازم بحساب‌وجه‌الضمان‌در بانك ملی ایران بامانت درحساب مخصوص سپرده خواهدشد .

مادهٔ ۳ ـ اقداماتیکه باستنادلایحه ضرب مسکوك پشیز پنجاه‌دیناری مورخ ۱۳۳۲/۵/۱۴ بعمل‌آمده وبا این قانون تطبیق مینماید موردتأیید است.

مادهٔ ۴ ـ وزارت دارائی مأمور اجرای این‌قانون است .

قانون فون که مشتمل برچهار ماده است‌در جلسه یکشنبه‌بیست‌وسوم دیماه یکهزاروسیصدوسی‌وپنج بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا دوجلسه ۱۳۳۴/۱۲/۱۶ بتصویب مجلس‌سنا رسیده‌است

قانون مسکوك طلا

مصوب۲۸فروردین ماه۱۳۳۷

مادهٔ اول ـ از تاریخ تصویب این قانون نوع ومشخصات مسکوکات طلا بشرح زیر تعیین میشود :

الف ـ مسکوك طلا پنج پهلوی دارای ۳۶٫۶۱۱۹۱۰ گرم طلا خالص وقطر آن چهل میلیمتر است .

حد ترخص وزن دودرهزار میباشد .

ب ـ مسکوك طلای دو ونیم پهلوی دارای ۱۸٫۳۰۵۹۵۵ گرم طلای خالص وقطر آن سی میلیمتر است .

حدترخیص وزن دودرهزار میباشد .

ج ـ مسکوك طلای یك‌پهلوی دارای ۷/۳۲۲۳۸۲ گرم طلای خالص وقطر آن بیست‌ودومیلیمتر است .

حدترخص وزن دو ونیم درهزار میباشد.

د ـ مسکوك طلای نیم پهلوی دارای ۳/۶۶۱۱۹۱ گرم طلای خالص‌وقطر آن نوزده میلیمتر است .

حدترخص وزن دوونیم درهزار میباشد.

ه ـ مسکوك طلای ربع‌پهلوی دارای ۱/۸۳۰۵۹۵۵ گرم طلای خالص‌وقطر آن شانزده میلیمتر است .

حدترخص وزن پنج در هزار میباشد .

و ـ مسکوك طلای خسروی دارای ۰/۹۱۵۲۹۷۷۵ گرم طلای خالص‌وقطر آن چهارده میلیمتر است .

حدترخص وزن هفت ونیم درهزار میباشد .

تبصره ـ ـ مسکوك ربع‌پهلوی که‌قطر آن‌چهارده میلیمتر بوده ازاین‌تاریخ بقطر شانزده میلیمتر بامشخصات بند(ه) ضرب میشود .

مادهٔ دوم ـکلیه مسکوکات مذکور در ماده اول‌مدور وبازنجیرخواهدبود .

مادهٔ سوم ـ یك‌طرف‌مسکوك طلاتمثال اعلیحضرت همایون‌شاهنشاه‌ایران‌و

تاریخ ضرب وطرف دیگر آنها شیرو خورشید ونام مسکوك راخواهند داشت .

مادهٔ چهارم ـ میزان‌عیار مسکوك طلا عبارت‌از نهصد درهزارطلای خالص ویکصد درهزار مس یاآلیاژی ازنقره ومس خواهدبود و حد ترخص عیار آنهادو درهزار میباشد .

مادهٔ‌پنجم ـ ضرب‌کلیه مسکوکات مذکور در این قانون منحصراً بوسیله ضرابخانه شاهنشاهی بعمل خواهد آمد ودر مقابل پرداخت دستمزد برای عموم آزاد است .

مادهٔ‌ششم ـ هرقانون ویاموادی از قوانین که‌بامقررات‌این قانون‌مغایرت داشته‌باشد ملغی است .

مادهٔ‌هفتم ـ وزارت دارائی مأمور اجرای این‌قانون میباشد .

قانون فوق که مشتمل برهفت‌ماده‌ویك تبصره‌است در جلسه پنجشنبه‌بیست‌و هشتم فروردین ماه یکهزار وسیصدو سی وهفت‌بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون‌بالا درتاریخ ۱۳۳٦/۱۲/۲۱ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به اجازهٔ ضرب ریال نیکلی جدید

مصوب ۲۳ آذر ماه ۱۳۳۷

مادهٔ اول ـ بدولت‌اجازه‌داده میشود مسکوکات ریال نیکلی را که درداخله کشور رواج قانونی خواهد داشت طبق‌مشخصات ذیل ضرب وبجریان بگذارد :

الف ـ مسکوك نیکل یکریالی بقطر ۱۸/۵ میلیمتر و بوزن ۱/۷۵ گرم.

ب ـ مسکوك نیکل دو ریالی بقطر ۲۲/۵ میلیمتر و بوزن ۳ گرم

ج ـ مسکوك نیکـل پنج ریالی بقطر ۲۶ میلیمتر و بوزن ۵ گـرم .

د ـ مسکـوك نیکل ده ریـالی بقطر ۳۱ میلیمتر و بـوزن ۹ گرم .

مادهٔدوم ـ ترکیب فلز مسکوکات نامبرده درماده اول عبارت خواهد بود از ۲۵ درصد نیکل و ۷۵ درصد مس .

مادهٔسوم ـ مسکوکات مزبور مدور و دور آنهـا زنجیر دار و در یکطرف آنها نقش شیر وخورشید بابرگ بلوط و زیتون وبهای قانونی بحروف ودر طرف دیگر نام شاهنشاه ایران و سال ضرب بابرگ بلوط وزیتون وعدد مشخص بهای قانونی خواهد بود .

مادهٔچهارمـ حدترخص قانونی مسکوکات ریال نیکلی از حیث عیارسی و از حیث وزن بیست درهزار میباشد .

مادهٔپنجم ـ بانك‌ملی ایران میزان ضرب ریال نیکلـی و مقدار هریك از انواع آن‌را که‌ازلحاظ گردش پول‌لازم‌ومقتضی‌بداند معین خواهد کرد ـ درهرحال جمع کـل مسکوکات نیکلی که از سابق درجریان بوده یابموجب این‌قانون‌ضرب خواهدشد نباید ازیك میلیارد ریال تجاوز کند .

مادهٔششم ـ ضرب مسکوکات ریال‌نیکلی مختص بدولت بوده وبایدمنحصراً درضرابخانه شاهنشاهی بعمل آید .

مادهٔهفتم ـ معادل صد درصد ارزش اسمی‌مسکوکاتی که بموجب این‌قانون بجریان گذاشته میشود پس ازوضع هزینه ضرب درحساب مخصوص نزد بانك ملی ایران بامانت سپرده خواهدشد .

مادهٔهشتمـ وزارت‌دارائی مأموراجرای این‌قانون میباشد .

قانون فوق که مشتمل برهشت ماده‌است درجلسه یکشنبه بیست وسوم آذر

ماه یکهزار وسیصدوسی وهفت بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

نایب‌رئیس مجلس‌شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا درجلسه۱۳۳۷/۱۰/۱۷ بتصویب
مجلس سنارسیده است

قانون مربوط بتغییر نرخ حق‌الحفاظهٔ بانك كارگشائی

مصوب ۳ تیرماه ۱۳۳۵

مادهٔواحده‌ـ جمع حق‌الحفاظه و کارمزد دریافتی بانك كارگشائی موضوع تبصرهٔ پنج‌مادهٔ هفت‌قانون تثبیت پشتوانه اسکناس مصوب تیرماه ۱۳۳۳ از تاریخ تصویب‌این‌قانون تادوهزاروپانصدریال‌یك‌درصد واز دوهزاروپانصد ریال‌تاپنجهزار ریال‌نسبت‌بمازادسه‌درصدوازپنجهزار ریال ببالانسبت بمازادش درصد خواهدبود.

این‌قانون که‌مشتمل‌برماده‌واحده است‌درجلسه یکشنبه سوم‌تیرماه‌یکهزارو سیصد وسی‌وپنج بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ رضا حکمت

قانون بالادرجلسه ۱۳۳۵/۲/۱۹بتصویب
مجلس سنا رسیده

قانون راجع به‌اصلاح قانون تثبیت پشتوانه اسکناس

مصوب ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۳٦

مادهٔاول‌ـ ازتاریخ‌تصویب این قانون قیمت هر گرم طلای خالص پشتوانه ۸۵/۲۳۹٦۱۵٦ ریال تعیین میشود وتفاوت حاصله درحساب جداگانه ای نزدبانك ملی ایران منظورخواهد شد .

تبصره ـ بانکملی ایران نرخ ارز رابراساس قیمت طلا مندرج دراین‌ماده تعیین خواهدنمود .

مادهٔ دوم- بانکملی‌ایران میتواند ازمحل‌حساب مذکوردرماده یك باتوجه بوضع ارزی وپولی کشور برای تأمین هزینه های ریالی امور کشاورزی و تولیدی خارج ازبرنامه هفت ساله دوم که احتیاجات ارزی آن امور ازمحل دیگر تأمین شده باشد وام بدهد .

مادهٔسوم-درمواردیکه بانکملی‌ایران‌احتیاج‌به‌انتشاراسکناس‌پیدا کندمکلف است باتصویب هیئت مشترك مذکور درماده دوم قانون تثبیت پشتوانـه اسکناس مصوب سی ام تیرماه یکهزار وسیصد وسه طلایاارزتضمین شده ویاقابل‌تبدیل‌به‌طلا به هیئت نظارت اندوخته اسکناس سپرده ومعـادل ارزش قانونی آن اسکناس دریافت نماید بطوریکه اسکناسی که عنداللزوم بعداز تصویب این‌قانون منتشر میشود دارای صددرصد پشتوانه باشد و هر موقع اسکناسهائی کـه بدین ترتیب منتشر شده به هیئت نظارت اندوخته اسکناس مسترد کند بهمان نرخ طلا ویاارز دریافت دارد .

مادهٔ چهارم-هرقانون‌ویامواد‌ی ازقوانین که بامقررات‌این قانون‌مغایرت داشته باشد ملغی است .

قانون فوق که مشتمل بر چهار ماده و یك تبصره است در جلسه یکشنبه بیست و دوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و سی و شش بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی - رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۲۸ر۲ر۱۳۳۶ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به‌واگذاری معاملات ارزی به‌بانک ملی ایران

مصوب ۲۴ اسفند ماه ۱۳۳۶

مادهٔ ۱ ـ ازتاریخ تصویب این قانون هرنوع خرید وفروش وواگذاری ارز اعم از اسکناس وچك وحواله وغیره مشمول مقررات این قانون خواهد بود .

مادهٔ ۲ ـ حفظ موازنه ارزی کشور و نظارت در اجرای این قانون و آئین‌نامه‌های مربوط به بانك ملی ایران واگذار میشود و بدین منظور بانکهای مجاز مکلفند دستورهای ارزی راکه بانك ملی ایران صادر میکند رعایت واجرا نموده اطلاعات وآماری راکه بانکملی ایران بخواهد تهیه ودراختیار آن بانك بگذارند .

مادهٔ ۳ ـ کلیه معاملات ارزی طبق دستوراتیکه بانك ملی ایران به‌اتکاء این قانون صادر میکند باید منحصراً توسط بانکهائی انجام شود که بموجب مقررات قانون بانکداری برای انجام معاملات ارزی مجاز شناخته شده یاخواهند شد .

مادهٔ ۴ ـ بانکملی ایران برای واردات مجاز کشور و حوایج غیربازرگانی بارعایت مقدورات ارزی اجازه انتقال ارز خواهدداد .

مادهٔ ۵ ـ صادر کنندگان مکلفنددرموقع صدورکالا تعهد ارزی براساس ارزیابی گمرك به‌بانکملی ایران سپرده وارز حاصل ازصادرات خودرا بایران انتقال داده وبارعایت تبصره ۱ این ماده به‌بانکهای مجاز بفروشند . بانکملی ایران بخرید ارز های مذکور و همچنین ارز های قبل از صادرات مکلف و بانکهای مجاز مختارند .

تبصرهٔ ۱ ـ بانکملی ایران میتواندبطورکلی ازخرید بعضی ازارزهاخودداری کند ودراینصورت بانکهای مجاز نیز حق خرید این نوع ارز ها رانخواهند داشت نحوه مصرف این نوع ارزها طبق آئین نامه مخصوص تعیین خواهد شد .

تبصرهٔ ۲ـ تشریفات صدورکالا وسپردن تعهد ارزی و طرز ابطـال آن در آئین نامه‌اجرائی این‌قانون تعیین خواهد شد .

تبصرهٔ ۳ ـ صادرات وواردات کالاهـای مجاز براساس قراردادهای تهاتری عمومی ویاخصوصی وهمچنین صادرات‌کالاهائیکه طبق قوانین خاص انجام‌میگیرد تابع قوانین ومقررات مربوطه خواهد بود .

مادهٔ ۶ ـ بانکهای مجاز مختارند ارز غیرصادراتی که اشخاص بـه ایران میآورند وبه‌بانکهای مجازعرضه مینمایند خریداری کنند ودارندگـان ارز غیر صادراتی میتوانند ارز غیرصادراتی خودرا در حساب ارزی بنام خود نزد بانکهای مجاز نگاهدارند .

نقل وانتقال این قبیل ارزها درداخل کشور مجاز است ولی درهـر صورت انتقال موجودیهـای ارزی بخارج کشور منوط بجلب موافقت بـانکملی ایران خواهد بود .

مادهٔ ۷ ـ متخلفین ازمواد ۳و۵و۶ این قانون اعم ازمباشر وشریك ومعاون متضامناً علاوه برپرداخت‌مبلغ موردتعهد بجزای نقدی تامعادل ۵۰٪ مبلغ‌موضوع عمل یامعامله ممنوع محکوم میشوند . دادرسی درمحاکم صلاحیتدار محل‌وقوع جرم بعمل‌خواهد آمدتعقیب کیفری منوط بشکایت بانك‌ملی ایران بوده‌وبانکملی ایران مجاز است تاقبل ازصدور حکم قطعی شکایت رامسترد دارد .

مادهٔ ۸ ـ واریز پیمانهای ارزی که قبل ازاجرای این قـانون سپرده شده است وهمچنین تعقیب‌یاحل وفصل‌کلیه دعاوی دیگری که کمیسیون ارزبراشخاص (اعم ازحقوقی یاطبیعی) داشته وهنوز خاتمه نیافته بعهده هیئت تصفیه خواهدبود که‌وزارت دارائی انتخاب میکند . هیئت تصفیه مکلف است که وظایف خودرا از تاریخ تصویب این قانون منتها تامدت یکسال ونیم دیگرخاتمه دهد .

متعهدین ازاول سال ۱۳۳۱ تاتاریخ اجرای این قانون میتوانند تا ششماه بعداز تاریخ اجرای این قانون‌ودرصورتیکه سررسید تعهد بعدازتاریخ‌اجرای‌این قانون باشد تاششماه بعداز سررسید تعهد خود باپرداخت پنج ریال بابت هردلار تعهدات خودرا باطل نمایند ودرصورت عدم تصفیه تعهد با فروش ارز یا باپرداخت تفاوت پنجریال هردلار درسررسید ششماه مشمول مجازات های مذکور در این قانون خواهند بود .

نسبت بسایر اختلافات ارزی که حل وفصل آنها به هیئت تصفیه مذکور در این ماده واگذارشده‌است هیئت مزبور میتواند بطریق صلح ومصالحه‌آن اختلافات را خاتمه دهد وبعنوان مدعی خصوصی دعاوی‌مطروحه درمحاکم جزارانیزمسترد دارد ـ مقررات مندرجه درتبصره ۱٤ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۳٤ بقوت خود باقی است و هیئت تصفیه وظیفه کمیسیون ارز را نسبت‌به‌آن مقررات انجام میدهد .

مادهٔ ۹ ـ چهل درصد ازتفاوت خرید و فروش ارز بنسبت هر دلار پنجاه دینار بعنوان‌کارمزد به بانکهای مجازمعامله کننده وده درصد بعنوان‌هزینه‌اداری بانکملی ایران‌برای‌انجام‌وظایف مربوطه‌باین‌قانون وپنجاه‌در صدبقیه بعلاوه سایر درآمد های حاصله بحساب درآمد کل کشور منظور میگردد . کمیسیون ارز از تاریخ تصویب‌این قانون منحل وحقوق کارمندان فعلی کمیسیون مذکوروهمچنین حقوق ومخارج هیئت تصفیه موضوع ماده ۸ تاآخر سال جاری ازاعتبار کمیسیون ارز ردیف ٤۵ بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور وازسال ۱۳۳۷ ازاعتباری که‌دربودجه های مربوطه منظور خواهد شد قابل پرداخت خواهد بود .

تبصره ـ درصورتیکه بانکملی ایران برای اجرای این قانون احتیاج بمستخدمین جدید داشته باشد باید ازکارمندان کمیسیون ارز که طبق مقررات

استخدامی بانکملی ایران واجد صلاحیت باشند استفاده نماید .

مادهٔ ۱۰ـ آئین نامه اجرای این قانون بوسیله بانکملی ایران تهیه و با موافقت وزارت دارائی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

مادهٔ ۱۱ـ ازتاریخ اجرای این قانون کلیه قوانین مربوط بامور ارزی که تاکنون بتصویب رسیده است ملغی است .

مادهٔ ۱۲ـ وزارت دارائی ووزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل بر دوازده ماده و چهار تبصره است در جلسه شنبه بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و سی و شش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۷ر۱۲ر۱۳۳۶
بتصویب مجلس سنارسیده است

قانون چکهای تضمین شده

مصوب ۲۲ تیر ماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ بهبانکملیایران اجازه داده میشود بتقاضای مشتریان چکهائی بنام چکهای تضمین شده که پرداخت وجه آنها ازطرف بانك تعهد شده باشد در دسترس صاحبان حساب بگذارد .

مادهٔ ۲ ـ صادرکننده وپشت نویسان حق ندارند پرداخت وجه چك‌تضمین شده رامنع کنند یاتقاضای مسدود کردن آنرا بنمایند .

مادهٔ ۳ ـ فوت وحجر وورشکستگی صادر کننده چك تضمین شده خللی بحقوق دارنده چك وارد نخواهد ساخت . طلبکاران صادر کننده نیـز حق توقیف وجه این نوع چك را درصورتیکه بنفع دیگری صادر یا پشت نویسی شده بـاشد نخواهند داشت .

مادهٔ ۴ـ سایر بانکها حق ندارند چك هائی بترتیب مذکور درمـاده‌یك بجریان بگذارند .

مادهٔ ۵ ـ وزارتین‌دارائی‌وداد گستری‌مأمور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برپنج ماده است درجلسه یکشنبه بیست ودوم‌تیرماه یکهزار وسیصد وسی‌وهفت بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۴ر۴ر۱۳۳۴ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به‌اجازهٔ تشکیل بانك تجارت خارجی ایران

مصوب۲۸ اسفند ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ ببانك ملی‌ایران اجازه داده میشود که سهام سازمان برنامه وشرکت‌سهامی بیمه ایران رادربانك توسعه صادرات‌خریداری کند وپس‌ازانتقال سهام مزبور بانکی بنام (بانك تجارت خارجی ایران) طبق قوانین ومقررات‌بجای بانك توسعه صادرات تشکیل دهد .

تبصرهٔ۱ ـ اساسنامه‌ایکه هیئت وزیران بارعایت‌قانون بانکداری‌وموافقت شورای عالی بانك ملی برای بانك تجارت خارجی تصویب خواهد نمود جـانشین اساسنامه فعلی بانك توسعه صادرات خواهدشد.

تبصرهٔ ۲ ـ بانك ملی‌ایران میتواندسهام بانك تجارت خارجی‌ایران‌راجزءً وکلا بارعایت مقررات وقوانین مربوطه باشخاص حقیقی یا حقوقی انتقال دهد ـ انتقال سهام به اتباع بیگـانه از۴۹ درصد تجاوزنخواهد نمود .

قانون فوق که مشتمل برمـاده واحده ودو تبصره است پس ازتصویب‌مجلس سنا درجلسه پنجشنبه بیست وهشتم اسفندما یکهزار و سیصد وسی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ دکترموسی عمید

قانون بالا درجلسه ۱۸ر۱۲ر۱۳۳۷بتصویب مجلس سنارسیده است

قانون راجع به‌اجازه تأسیس مؤسسه استاندارد ایران

مصوب ۱۷ خردادماه ۱۳۳۹

مادهٔ ۱ ـ وزارت بازرگانی مجازاست‌سازمانی بنام(مؤسسه استانداردایران) تأسیس وبصورت بازرگانی اداره نماید .

وظائف این‌سازمان بشرح زیر است :

۱ـ مطالعه وتحقیق درباره محصولات کشاورزی ومصنوعات مختلفه ازنظـر طبقه بندی درتعیین استاندارد رسمی‌کلیه کالاها مخصوصاًکالاهای صادراتی.

۲ـ راهنمائی‌علمی وفنی تولیدکنندگان وصادرکنندگان‌ووارد کنندگان انواع کالاها .

۳ـ تطبیق‌بانمونه‌استانداردهای‌معینه وصدور گواهینامه‌مربوطه .

۴ـ نظارت در تعیین عیار مصنوعات فلزات گرانبها وعلامت گذاری‌آنها .

مادهٔ ۲ ـ مشی کلی و رئوس مسائل فنی ومالی و اداری مؤسسه استانـدارد ایران‌باتصویب‌شورای عالی‌خواهدبودشورای‌عالی‌مرکب ازهفت‌نفربشرح زیراست :

وزیر بازرگانی (یا قائممقام او) که ریاست شورای عالی را خواهد داشت .

سه‌نفر متخصص بانتخاب وزیر بازرگانی ـ یکنفر نماینده ازوزارت صنایع و معادن ـ یکنفر نماینده‌ازوزارت کشاورزی ویکنفر نماینده از اطاق بازرگانی تهران .

تبصره ـ چنانچه درهر مورد امری پیش‌آید که مربوط‌بیکی‌ازسازمانهای دولتی باشد نماینده‌آن سازمان بعنوان مطلع برای‌شرکت درشورایعالی استاندارد دعوت خواهد شد .

مادهٔ۳ ـ رئیس مؤسسه استاندارد ایران از طرف وزیر بازرگانی از بین کارشناسانیکه دارای تحصیلات عالیه دررشتهٔ شیمی بوده ودرقسمت تعیین‌استاندارد کالاهای مختلفه تجربه وتخصص‌کافی داشته‌باشند انتخاب خواهدشد .

مادهٔ۴ ـ بودجه مؤسسه استاندارد ایران ازمحل بودجه تشویق صادرات وبودجه وزارت بازرگانی ووجوه دریافتی از متقاضیان طبق ماده پنج این قانون تأمین خواهد شد .

تبصره ـ ـ بودجه سالیانه مؤسسه استاندارد ایران درحدوداعتبارات‌مصوبه دراین ماده تنظیم وپس‌ازتصویب شورای‌عالی وموافقت وزارت دارائی‌وبازرگانی بموقع اجرا گذارده خواهدشد .

مادهٔ۵ ـ مؤسسه استاندارد ایران مجاز است درمقابل خدمتی که بصورت کمکهای فنی انجام میدهد برطبق آئین‌نامه‌ایکه‌بتصویب کمیسیونهای بازرگانی مجلسین خواهدرسید حق عادله‌ای دریافت نماید .

مادهٔ٦ ـ وزارت بازرگانی مأمور اجرای این‌قانون است .

قانون فوق که مشتمل برشش ماده ودوتبصره است پس‌ازتصویب مجلس سنا

درجلسه سه‌شنبه هفدهم خرداد ماه یکهزار وسیصدوسی ونه بتصویب‌مجلس‌شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون‌بالا درجلسه ۱۳۳۹/۳/۲ بتصویب
مجلس سنارسیده است

قانون مربوط به‌اساسنامه شرکت شیلات وصیدماهیان غضروفی

مصوب ۱۱ اردیبهشت ۱۳۳۹

مادهٔ واحده ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود بمنظور بهره برداری از دریاها ودریاچه ها و رودخانه‌های ایران که محل عبور ماهی است شرکتی بنام شرکت سهامی شیلات ایران تشکیل داده وبهره‌برداری نماید .

تبصرهٔ ۱ ـ وزارت دارائی مکلف‌است‌اساسنامه مربوط بموضوع‌این‌قانون‌را درظرف‌سه‌ماه‌تدوین‌وبرای‌تصویب‌بکمیسیون‌مشترك دادگستری‌و کمیسیون‌مشترك دارائی مجلسین پیشنهاد نماید وپس‌از دوسال آزمایش لایحه قطعی آنرا برای تصویب‌نهائی بمجلسین تقدیم نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ شرکت سهامی شیلات شمال هم‌پس ازتصویب این‌قانون ضمیمه این‌شرکت وتابع مقررات‌آن خواهد بود .

تبصرهٔ ۳ ـ شرکت‌شیلات‌موظف است‌ماهیهای غضروفی(استورژن)وخاویاررا که‌صیادان‌آزاد صیدمینمایندحداقل بمیزان۲۰٪ قیمت فروش داخلی‌ازآنهانقداً خریداری نماید .

تبصرهٔ ۴ ـ درمواردیکه شرکت اجازه صید میدهد صیادان محلی‌حق‌تقدم خواهند داشت .

تبصرهٔ ۵ ـ صیدماهی‌غضروفی(استورژن) وخاویار در انحصار دولت‌میباشد

فروش وصدور آن بدون اجازه دولت قاچاق محسوب و مرتکبین طبق قانون مجازات مرتکبین قاچاق قابل تعقیب خواهند بود .

تبصرهٔ ۶ - وزارتین دارائی‌ودادگستری مأمور اجرای این‌قانون‌میباشند.

قانون فوق که مشتمل برماده‌واحده وشش‌تبصره است درجلسه یکشنبه ۱۱ اردیبهشت یکهزار و سیصد و سی ونه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۹/۳/۱۸ بتصویب مجلس سنارسیده است

قانون‌مربوط به‌اصلاح قسمت اول بند(ج) ماده۱۱ قانون برنامه عمرانی هفت ساله دوم کشور

مصوب ۱۸ دیماه ۱۳۳۵

مادهٔ واحده ـ قسمت‌اول ازبند (ج) ماده ۱۱ قانون برنامه عمرانی هفت ساله دوم کشورمربوط به انتخاب هیئت نظارت سازمان برنامه مصوب هشتم اسفند ماه ۱۳۳٤ بشرح زیراصلاح میشود :

هیئت نظارت سازمان برنامه مرکب ازهفت نفرعضوخواهد بود که‌سه نفر ازآنان را مجلس سنا ازمیان فهرست نه نفری و چهارنفر دیگررا مجلس شورای ملی ازمیان‌فهرست ۱۲نفری‌دیگر که ازطرف دولت پیشنهاد میگرددبطریقی که قانون برای انتخاب مستشاران دیوان محاسبات مقرر داشته برای مدت دو سال انتخاب مینماید . درصورت فوت یا استعفاء یا احرازعدم صلاحیت هریك ازاعضاء هیئت نظارت جانشین اوبهمان ترتیب وبرای هرنفر ازمیان فهرست سه نفری که دولت بمجلسین پیشنهاد میکند انتخاب خواهد شد .

اعضای هیئت نظارت موظفاً انجام خدمت نموده وحق ندارند درهیچ شرکت یا مؤسسه یا تجارتخانه یا با هرشخص که طرف‌معامله با سازمان برنامه‌باشد مستقیم یا غیرمستقیم سهیم وشریك باشند وهمچنین حق ندارند هیچ نوع شغل آزاد و یا شغل موظف دولتی واجتماعی داشته باشند وحق عضویت درهیئت مدیره هیچیك‌از ازشرکتهای دولتی را ندارند مگربمأموریت سازمان برنامه آنهم غیرموظف .

جلسات هیئت نظارت با حضورلااقل پنج نفرازاعضاءرسمیت خواهد یافت و نسبت بموضوعات مطروحه رأی چهارنفر معتبر خواهد بود . الی‌آخر ماده .

تبصره ـ بازنشستگی مانع از عضویت هیئت نظارت وشورای عالی برنامه نخواهد بود .

قانون‌فوق که مشتمل‌برماده‌واحده ویك تبصره‌است‌درجلسه سه‌شنبه‌هیجدهم دیماه‌یکهزار وسیصد وسی وپنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون فوق‌درجلسه ۱۳۳۵/۱۰/۲۶ بتصویب مجلس سنا رسیده است

تصمیم قانونی مربوط به اصلاح تبصره فصل چهارم ماده دوم قانون برنامه عمرانی هفت ساله دوم

مصوب ۱۸ دیماه ۱۳۳۵

مادهٔ واحده ـ درتکمیل تبصره ماده دوم قانون برنامه هفت‌ساله‌دوم نسبت بعملیات موضوع‌آن‌تبصره‌درمواردیکه شهرداریهانتوانند ازعهده پرداخت‌سهم‌خود درمدت اجراء هرطرح برآیندوعدم‌توانائی آنها باتوجه‌ببودجه شهرداریها بوزارت کشوروسازمان برنامه‌محرزشود سازمان‌برنامه اقدامی خواهد نمود که‌شهرداریها

بتوانند بهای ماشین‌آلات ولوازم ووسائل مورد نیازوهمچنین هزینه انجام عملیات وخدمات را ازمحل شهرداریها باقساط و درمدتیکه ازدوره برنامه هفت ساله دوم تجاوزنکند بپردازندسازمان برنامه پرداخت اقساط شهرداریها را بفروشندگان‌و مقاطعه‌کاران در قبال تعهد وزارت دارائی مبنی بر پرداخت مستقیم اقساط سهم شهرداریها بسازمان برنامه بارعایت قانون مصوب‌نهم دیماه ۱۳۳۵ وتبصره ماده‌دوم قانون برنامه عمرانی هفت ساله دوم تضمین خواهد نمود .

برای‌اجراء تعهد وزارت‌دارائی‌ادارات‌دارائی بایددرمقابل‌حوالجات‌غیرقابل نکولی که ازطرف شهرداری محل باداره دارائی داده میشود ازمحل عوارضی که برای شهرداری‌وصول میکنند پرداخت اقساط‌شهرداری را درمقابل سازمان‌برنامه تعهد کرده ودر رأس مواعد مقرربسازمان برنامه پرداخت کنند .

شهرداریهائی که نتوانند سهمیه خود را برای اجرای هر طرح از محل چهل در صد عمرانی و اصلاحات مندرج در ماده شصت و هشت قانون شهرداری تأمین و پرداخت نمایند مکلفند کسری آنرا از محل صدی ۲۰ هزینه پرسنلی و صدی $\frac{1}{2}$ ۱۹ هزینه اداری وتنظیف وامثال‌آن‌ونیم درصد سرشماری مقرردرقانون شهرداری تأمین نمایند .

تصمیم‌قانونی‌فوق که مشتمل‌برماده‌واحده‌است‌درجلسه‌سه‌شنبه هیجدهم‌دیماه یکهزار وسیصد وسی وپنج ازطرف مجلس شورای ملی اتخاذ گردید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درتاریخ ۱۳۳۵/۱۱/۱۳ بتصویب
مجلس سنا رسیده است .

قانون راجع به اصلاح ماده ۸ قانون برنامه عمرانی هفت ساله دوم

مصوب ۲۴ اسفند ماه ۱۳۳۶

مادهٔ اول ـ از اول سال ۱۳۳۷ تاپایان دوره برنامه‌هفت‌ساله دوم کل عواید نفت اعم ازمالیات بردرآمدوپرداخت مشخص بین سازمان‌برنامه ووزارت دارائی و شرکت ملی‌نفت ایران بترتیب مشروح زیر تقسیم خواهدشد :

درسال ۱۳۳۷	**الف** ـ سهم سازمان برنامه شصت درصد (۶۰٪)از۱۸۸ میلیون دلار . **ب** ـ سهم شرکت‌ملی‌نفت ایران بیست درصد (۲۰٪) از ۱۸۸ میلیون دلار . **ج** ـ سهم وزارت‌دارائی‌بیست‌درصد(۲۰٪)از۱۸۸میلیون دلار بعلاوه‌آنچه اضافه‌بر۱۸۸میلیون‌دلارعایدشود .
ازابتدای سال ۱۳۳۸ تا اول‌مهرماه ۱۳۴۱ انتهای دوره برنامه هفت ساله دوم	**الف** ـ سهم‌سازمان برنامه‌شصت‌درصد (۶۰٪)از کل‌عواید نفت اعم ازمالیات بردرآمد وپرداخت مشخص . **ب** ـ سهم‌شرکت‌ملی‌نفت‌ایران‌پانزده درصد کل‌عوائدنفت. **ج** ـ سهم وزارت دارائی‌بقیه آنچه از کل عواید نفت باقی خواهد ماند .

مادهٔ دوم ـ بدولت اجازه داده میشود از اول‌سال ۱۳۳۷ تاخاتمه دوره‌برنامه هفت ساله دوم درحدودبرنامه‌های مصوب‌برای‌تحصیل‌وام‌مذاکره نمایدودرهرمورد

لایحه وام را بمجلسین برای تصویب تقدیم دارد .

قانون فوق که مشتمل بردوماده است درجلسه شنبه‌بیست وچهارم اسفندماه یکهزاروسیصدوسی وشش‌بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۶/۱۲/۲۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به واگذاری اختیارات مدیر عامل سازمان برنامه به رئیس دولت

مصوب ۲۶ بهمن ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ از تاریخ تصویب این‌قانون کلیه اختیاراتی که طبق قانون برنامه عمرانی‌هفت‌سالهٔ دوم کشوربمدیرعامل سازمان برنامه‌تفویض شده‌است‌برای انجام‌وظایف‌مقرر در آن قانون به‌رئیس دولت‌محول میگردد.

تبصرهٔ ۱ ـ سازمان برنامه زیرنظرنخست‌وزیر و یا شخصی که از طرف مشارالیه‌تعیین میگردد اداره خواهدشد . مسئول‌اداره سازمان‌برنامه(نخست‌وزیر) دارای اختیارات ووظائفی است که‌درقانون‌برنامه عمرانی هفت‌سالهٔ‌دوم کشوربرای مدیرعامل پیش‌بینی‌شده است .

تبصرهٔ ۲ـ دولت مکلف است‌ظرف‌ششماه‌از تاریخ‌تصویب این‌قانون‌سازمان جدید برنامه ودستگاهی که‌بایدبرامورسازمان‌مخصوصاً امور مالی‌آن‌نظارت‌نماید

ضمن لایحه‌ای تقدیم مجلسین نماید .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده ودوتبصره است درجلسه یکشنبه بیست‌وششم بهمن ماه‌یکهزار وسیصدوسی‌وهفت بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا ررجلسه ۱۳۳۷/۱۲/۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به‌تهیه وتقدیم تشکیلات جدید سازمان برنامه

مصوب ۵خرداد ماه ۱۳۳۹

مادهٔ واحده ـ دولت مکلف است تامهرماه ۱۳۴۰ قانون تشکیلات جدید سازمان‌برنامه وبرنامه عملیات عمرانی که میباید متعاقب عملیات عمرانی‌هفت‌ساله دوم صورت پذیرد وباتعیین مدت‌آن واعتباراتی که برای انجام آن ضرورت دارد تقدیم مجلسین نماید.

تبصرهٔ ۱ ـ با توجه بسهم سازمان برنامه ازنفت وتغییراتی که ممکن است نسبت بحدود و وسعت برنامه‌ها و برآورد هزینه آنها صورت گیرد اعتبارات فصول چهارگانه موضوع مادهٔ(۲) قانون برنامه‌هفت ساله دوم‌را بدون آنکه اعتبار کل فصول تصویب‌شده تقلیل‌پیدا کند ظرف مدت‌چهارماه ازطرف سازمان برنامه مورد تجدید نظر قرار داده و جهت تصویب بکمیسیون مشترك برنامه تقدیم خواهد کرد .

تبصرهٔ ۲ ـ مدت انجام وظیفه هیئت نظارت فعلی تا پایان دوره هفت ساله (مهرماه۱۳۴۱) از تاریخ انقضاء تمدید میشود .

تبصرهٔ ۳ ـ دولت مکلف است اجرای‌آن‌قسمت‌از کارهائی‌را که‌هنوزشروع

نشده وجزءِ برنامه‌های عمرانی هفت ساله‌دوم پیش‌بینی شده و اعتبار آن موجود است و ممکن است بوسیله دستگاههای اجرائی موجود انجام پذیرد تا مهر ماه ۱۳۴۱ به دستگاههای مربوط منتقل نماید وسازمان‌برنامه‌نظارت درحسن‌اجرای طرحهای مزبور بعمل میآورد .

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره است در جلسه پنج شنبه پنجم خرداد ماه یکهزار و سیصد و سی ونه بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای‌ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۹/۳/۱۶ بتصویب
مجلس سنارسیده است

فهرست

قسمت سوم - قوانین مربوط

بکشاورزی و سدها و واگذاری

اراضی

از صفحه ۶۳۳ ـ تا صفحه ۶۹۰

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱	قانون راجع بساختمان وبهره‌برداری سد وتأسیسات‌لار ولتیان .	۶۳۳	۶۳۵
۲	قانون مربوط به اجرای ساختمان سدهای‌لارولتیان .	۶۳۵	۶۳۶
۳	قانون راجع به‌اصلاح قانون سدهای لارولتیان .	۶۳۶	۶۳۸
٤	قانون مربوط به اجازه ساختمان سدهای‌درودزن و زرینه‌رود.	۶۳۸	٦٤٠
٥	قانون مربوط‌به افزایش‌اعتبارات کشاورزی.	٦٤٠	٦٤١
٦	قانون مربوط به‌اصلاح قانون افزایش اعتبارات کشاورزی .	٦٤٢	٦٤٣
۷	قانون راجع به‌اصلاح تبصرهٔ٥قانون اصلاح‌قانون افزایش‌اعتبارات کشاورزی .	٦٤٣	٦٤٤
۸	قانون راجع به‌انتقال‌املاك وخالصجات دولتی بوزارت کشاورزی.	٦٤٤	٦٤٤
۹	قانون راجع‌بنحوه اجرای تبصرهٔ ۲ مادهٔ ۳ قانون‌فروش‌خالصجات.	٦٤٤	٦٤٦
۱۰	قانون‌راجع به‌الحاق یك تبصره بمادهٔ ۲ قانون فروش‌خالصجات بمنظور واگذاری‌اراضی‌بکارگران .	٦٤٦	٦٤٦
۱۱	قانون مربوط به‌اصلاح تبصرهٔمادهٔ ۲ قانون منع کشت‌خشخاش.	٦٤٧	٦٤٧
۱۲	قانون راجع به‌اصلاح قانون‌منع کشت خشخاش واستعمال تریاك.	٦٤٧	٦٥٥
۱۳	قانون سازمان مؤسسه سرم‌وواکسن‌سازی رازی .	٦٥٥	٦٥٨
١٤	قانون‌راجع به‌تشکیل‌شوراهای کشاورزی .	٦٥٨	٦٦٣
١٥	قانون جنگلها ومراتع کشور .	٦٣٦	٦٧٥
١٦	قانون راجع به‌مؤسسه اصلاح وتهیه‌نهال وبذر .	٦٧٦	٦٧٧

شماره ردیف	عنوان‌قانون	صفحه از	صفحه تا
۱۷	قانون راجع به‌اجازه انتقال گردان سمپاش نیروی‌هوائی‌ازوزارت جنگ بوزارت کشاورزی .	۶۷۷	۶۸۰
۱۸	قانون راجع به‌اجازه فروش یکقطعه زمین‌درشهر کراچی .	۶۸۰	۶۸۰
۱۹	قانون مربوط بواگذاری سهمی‌دولت ازقریه سرخ حصار بسازمان بیمه‌های اجتماعی‌کارگران .	۶۸۰	۶۸۱
۲۰	قانون راجع بتقسیم اراضی ضرابخانه بین‌کارگران و کارمندان ادارات ضرابخانه ـ سیلو ـ دخانیات وکارمندان وابسته بوزارت دارائی .	۶۸۱	۶۸۲
۲۱	قانون اجازه واگذاری عرصه واعیان و کلیه متعلقات و ملحقات کشتارگاههای کشور بشهرداری هر محل .	۶۸۲	۶۸۲
۲۲	قانون راجع بواگذاری اراضی‌کارخانه سابق تهیه‌الکلهای صنعتی بوزارتخانه‌های فرهنگ ودارائی و شهرداری‌تهران .	۶۸۳	۶۸۳
۲۳	قانون اجازه فروش یکقطعه زمین بسفارت کبرای‌پاکستان .	۶۸۴	۶۸۴
۲۴	قانون راجع به‌اجازه‌واگذاری اراضی متعلق بشهرداریها بمؤسسهٔ بنیاد پهلوی بمنظور ساختمان مهمانخانه و پرورشگاه .	۶۸۴	۶۸۴
۲۵	قانون راجع بواگذاری زمین بتحصیل کرده‌های کشاورزی .	۶۸۵	۶۸۷
۲۶	قانون مربوط به‌تملك زمینها برای اجرای برنامه‌ها شهرسازی	۶۸۷	۶۹۰

قسمت سوم ـ قوانین کشاورزی و سدها و واگذاری اراضی

قانون راجع بساختمان وبهره‌برداری سد وتأسیسات لارولتیان

مصوب ۱۷ تیرماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ مسئولیت انجام‌طرح واداره تأسیسات سدهای لارولتیان‌طبق‌مادهٔ۲ قانون اصلاح‌قانون‌آب وفاضل‌آب‌شهر تهران مصوب بهمن‌ماه ۱۳۳۳ بعهده سازمان مستقل‌آب تهران محول‌میگردد .

مادهٔ ۲ ـ برای‌اجرای این‌طرح سازمان‌آب تهران‌مجازاست سرمایه‌لازم‌را ازافراد یامؤسسات یاشرکتهای داخلی‌یا خارجی ازطریق تحصیل اعتبار یا وام یا تعهدی برای انجام عملیات بطوردربست بموجب قراردادهائی که بتصویب هیئت وزیران‌میرسد تأمین‌نماید . وزارت دارائی وبانك ملی ایران تعهدات سازمان‌را تضمین مینمایند . هرگونه تعهدات مالی ازقبیل وام یا اعتباربا‌تصویب مجلسین خواهد بود .

تبصرهٔ ۱ ـ دولت‌مکلف‌است با بانك ملی ایران قرار لازم را درمورد تضمین اقساطی که طبق‌قراردادها برای ساختمان سدها وتأسیسات‌امضاء مینماید بدهدودر بودجه‌های سالیانه کشور پیش‌بینی کند ـ بطوریکه تعهد بانك ملی‌ایران از نظر واریزاقساط درسررسیدها تأمین‌باشد وعوائد خالصی که ازفروش آب وبرق ازاین راه‌حاصل میشود بوزارت‌دارائی پرداخت میگردد .

تبصرهٔ ۲ ـ سرمایه‌های خارجی که برای انجام منظورفوق بکاربرده میشود ازمزایای قانون راجع بجلب وحمایت سرمایه‌های خارجی استفاده خواهدنمود .

مادهٔ ۳ ـ سازمان آب تهران دراجرای طرح سدهای لار ولتیان و تأسیسات مربوطه طبق تبصره ماده‌واحده قانون انجام لوله کشی‌وفاضل آب شهرتهران‌مصوب خردادماه ۱۳۳۰ ترتیب استملاك اراضی واستفاده ازحقوق ارتفاقی مورداحتیاج‌را میدهد وهمان قوانین ومقررات مربوط به‌آب وفاضل آب شهر تهران ملاك عمل خواهد بود .

تبصرهٔ ۱ـ نظارت مالی وتدوین‌واجرای آئین‌نامه‌های‌آب بها وحق انشعاب براساس تبصره ۲۲ ماده ۲ قانون‌متمم بودجه‌سال ۱۳۲۸ خواهدبود .

تبصرهٔ ۲ ـ حقابه مازندران از رودخانه لاربمأخذ حداکثر سال مساعد که مورداستفاده کشاورزی‌بودتأمین و کمافی‌السابق مجاناً درپائین دیوارسددرمجرای رودخانه جاری خواهدبود .

تبصرهٔ ۳ ـ نسبت‌بوصول افزایش قیمت ازاراضی واملاك واقعه درطرفین رودخانه‌هائی که روی آنها سد احداث میشود واراضی که دراثر سایر تأسیسات افزایش بها حاصل‌میکند طبق‌بندهای(الف ـ ب ـ ج ـ د ـ ه) ماده۱۷ قانون‌برنامه هفت‌ساله دوم عمران کشور مصوب اسفند ماه ۱۳۳٤ و آئین نامه های آن عمل خواهدشد ودرآمد حاصل‌ازاین‌راه‌بابت استهلاك‌سرمایه مصرف‌شده‌برای‌تأسیسات محسوب میگردد .

مادهٔ ۴ ـ کلیه لوازم ومصالح وماشین‌آلات ووسائط نقلیه وجریه‌مورد نیاز تأسیسات‌لارولتیان ازهرقبیل اعم از موقتی و دائمی باستثناء اتومبیل سواری طبق تشخیص سازمان‌آب تهران ازکلیه حقوق گمرکی وکلیه عوارض معاف است لکن درصورتیکه درکشوربفروش‌برسد مشمول‌این معافیت نبوده وملزم بپرداخت‌حقوق

وعوارض گمرکی خواهدبود . ماشین‌آلات ساختمانی موقتی پس‌از رفع نیاز عیناً عودت‌داده ومشمول مقررات‌کالای صادراتی نخواهدبود .

مادهٔ ۵ ـ وزارتخانه‌های کشور و کشاورزی و دارائی مامور اجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برپنج ماده وپنج تبصره است درجلسهٔ‌هفدهم تیرماه یکهزاروسیصدوسی‌وهفت بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۲/۲۴ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به اجرای ساختمان سدهای‌لار ولتیان

مصوب ۱۲ اسفندماه ۱۳۳۷

مادهٔ‌واحده ـ بدولت اجازه‌داده میشود که‌برای‌ساختمان سدهای لارولتیان برطبق‌ماده‌دوم قانون ساختمان وبهره برداری سدوتأسیسات لارولتیان مصوب ۱۷ تیرماه ۱۳۳۷ جمعاً تامیزان ۸۶ میلیون دلار بطریق ذیل تحصیل اعتبارنماید :

۱ـ برای‌انجام‌مطالعات‌کامل سدلارولتیان وساختمان‌سدلتیان سی‌ونه‌میلیون دلار ازمؤسسه سوئیسی صنعتی ماوراء بحار .

۲ـ برای ساختمان و تأسیسات هیدروالکتریك سدلار تامیزان ۴۷ میلیون دلار ازمؤسسهٔ مزبورودرصورتیکه ازمؤسسهٔ دیگر باشد باتصویب مجلسین .

۳ـ نرخ‌بهره سالانه حداکثرشش درصد ومدت استهلاك اعتبار حداقل ۱۵ سال خواهد بود .

۴ـ درقرارداد تحصیل‌اعتبار دولت‌بارعایت‌مقررات قانون ۱۷ تیرماه ۱۳۳۷

غیراز پرداخت اصل‌وبهره تعهد دیگری نخواهد داشت .

تبصرهٔ ۱ ـ اختیاراتی که درقانون اصلاح قانون‌آب مصوب بهمن ۱۳۳۳ و قانون‌ساختمان وبهره‌برداری سد وتأسیسات لارولتیان مصوب تیرماه ۱۳۳۷ بمدیر کل وقت سازمان آب تهران داده شده لغووهمان اختیارات بدولت تفویض میشود که بمسئولیت خود به‌مدیر کل‌وقت سازمان‌آب تهران محول نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ وزارتخانه‌های کشورودارائی‌و کشاورزی‌مأمور اجرای‌این‌قانون خواهند بود .

قانون‌فوق که مشتمل برمادهٔ واحده ودوتبصره‌است پس ازتصویب‌مجلس‌سنا درجلسه سه شنبه دوازدهم اسفند ماه یکهزار وسیصدوسی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۲/۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع‌به‌اصلاح قانون سد های لار و لتیان

مصوب ۲۸ بهمن ۱۳۳۸

مادهٔ‌واحده ـ بندهای۱و۲ قانون‌ساختمان‌سدهای لارولتیان مصوب‌اسفندماه ۱۳۳۷ لغو میشود ودولت‌مجازاست‌برای‌تأمین سرمایه واجراء کامل طرح‌سدهای لارولتیان وتأسیسات مربوطه بامؤسسات‌خارجی که‌صلاحیت‌فنی ومالی‌آنها براساس مناقصه بین‌المللی مورد تأیید دولت‌قرار گیرد قرارداد لازم رامنعقد وپس‌از کسب اجازه از مجلسین نسبت بتحصیل اعتبار در اجراء آن اقدام نماید مفاد قسمتهای دیگرقانون ۱۲ اسفند ۱۳۳۷ بقوت خود باقیست .

تبصرهٔ ۱ ـ سازمان آب تهران علاوه برزمینهای مورداحتیاج سدهای لار

ولتیان وتأسیسات مربوطه که طبق ماده ۳ قانون ساختمان سدهای لارولتیان‌مصوب تیرماه ۱۳۳۷ حق استملاك وتصرف آنهارا داردمیتواند که باتصویب هیئت‌دولت آنچه از اراضی و رقبات واقع‌دراطراف مخازن سدهای لارولتیان حداکثر تا فاصله یك کیلومتر (ازمحیط خارجی‌مخازن سدها) وهمچنین اراضی‌ورقبات واقع‌دردو طرف مجاری‌انتقال آب ازسدها بمخازن‌وازمخازن بدیوارتصفیه‌خانه آب‌سدلتیان‌بفاصله تا پانصدمتر (ازهریك‌ازدوطرف محورمجاری) راکه‌اشخاص حقیقی ویاحقوقی‌از تاریخ اول‌فروردین سال ۱۳۳۶ ببعد ازمالکین قبلی‌انتقال گرفته‌اند وبرای‌حفاظت سدها ومخازن ومجاری وتأسیس باغ عمومی وجنگل لازم‌میداند تصرف‌وبهای‌عادله آنها را بمأخذمندرج درسندانتقال‌بامنظورکردن ۶٪ بهره درسال پرداخت‌نماید درمورد معاملات مذکور که بعد ازتاریخ تقدیم این‌قانون بعمل آید ملاك‌پرداخت بهای ارزیابی فروردین ۱۳۳۶ (توسط‌بانك کشاورزی) بدون منظورکردن بهره بوده وبهای مندرج درسند معامله ملاك عمل نخواهد بود .

سازمان‌آب تهران حدود ونقشه اراضی مشمول این‌تبصره را تامدت یکسال ازتاریخ اجراء این‌قانون تعیین‌وآگهی خواهد کرد وپس ازآن زمینهائیکه‌خارج ازحدود ونقشه مزبورباشد مشمول این‌قانون نخواهد بود .

زمینهای مورداحتیاج باید حداکثرتامدت سه‌سال ازتاریخ اجراءاین‌قانون خریداری شود وپس‌ازآن مشمول این تبصره نخواهد بود .

تبصرهٔ ۲ ـ دولت‌مکلف‌است‌درمورد سدها وتأسیسات مشابه مقرراتی در حدود تبصره‌یك این‌قانون درمدت دوماه تقدیم‌مجلسین نماید .

قانون فوق که‌مشتمل برماده واحده ودوتبصره‌است پس ازتصویب مجلس‌سنا درجلسه پنجشنبه بیست وهشتم‌بهمن ماه‌یکهزاروسیصدوسی وهشت بتصویب‌مجلس

شورای ملی رسید . نـایب‌رئیس مجلس شورای ملی ـ دکتر موسی عمید

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۸/۱۰/۱۸ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به اجازه ساختمان سدهای درودزن وزرینه رود

مصوب ۲۳ دیماه ۱۳۳۸

مادهٔ ۱ ـ دولت مجاز است بـرای اجرای طرح واداره تـأسیسات سدهای درودزن فارس وزرینه رودآذربایجان سرمایه لازم راتا حداکثر برابر ۴۵ میلیون دلار ازافراد یامؤسسات یاشرکتهای داخلی یاخارجی ازطریق تحصیل اعتبار ویـا وام باتعهد بطوردربست بموجب قرارداد تأمین‌ولایحه آنرا بمجلسین تقدیم‌وپس‌از تصویب بموقع اجرا گذارد .

مادهٔ ۲ ـ بانکملی ایران با تضمین وزارت دارائی تعهدات مالی مذکوره در ماده یك رابعهده خواهد گرفت .

تبصرهٔ ۱ ـ وزارت دارائی پرداخت اصل وفرع وام و اعتبارات مـذکور را تضمین مینماید واقساط آنرا دربودجه های سالیانه کشور پیش بینی خواهد نمود بطوریکه تعهد بانکملی ایران ازنظرواریز اقساط درسررسیدها تأمین شده باشد.

تبصرهٔ ۲ ـ سرمایه های خارجی که برای انجام منظور فـوق بکار برده میشود از مزایای قانون راجع بجلب و حمایت سرمایه هـای خارجی استفاده خواهد نمود .

مادهٔ ۳ ـ نرخ بهره وام یااعتبارات مزبور برابرنرخ بهره وامهای متوسط ـ المدة ازکشورهائیکه‌وام ازآنجاتحصیل میشوددرروز اخذ وام وبااستعلام‌بانکملی ایران خواهد بود .

مادهٔ ۴ ـ پرداخت اصل وفرع سرمایه مصرف شده باقساط ودرمدتی‌خواهد بود که کمتر ازپنج سال نباشد شروع پرداخت بعداز اتمام و تحویل سدها وآب انداختن بمخزن ها بعمل خواهدآمد .

مادهٔ ۵ ـ عواید خالص ازفروش‌آب و برق بحساب واریز اقساط بوزارت دارائی پرداخت خواهد شد وپس‌ازاستهلاك‌کلیه‌وام دریافتی‌وبهره‌آن عوایدمذکور به‌بنگاه آبیاری تعلق خواهد گرفت .

مادهٔ ۶ ـ درآمدی که ازاضافه ارزش مندرج در ماده (۱۷) قانون برنامه هفت ساله دوم عمرانی کشور حاصل میشود تا استهلاك اصل وفرع سرمایه مصرف شده بوزارت دارائی ومازادآن به‌بنگاه مستقل آبیاری تعلق‌خواهد گرفت .

مادهٔ ۷ ـ عوارض وحقوق گمرکی ماشین‌آلات ولوازم ومصالح ووسائط‌نقلیه وجریه مورد نیاز سدهای درودزن وزرینه رود ازهرقبیل، اعم ازموقت و قطعی که برطبق قوانین خاصی مشمول معافیت نیست بتوسط بنگاه مستقل آبیاری احتساب وبرای هرسال جمعاً وخرجاً در بودجه کل کشور درآنسال منظور خواهد شد . چنانچه‌ماشین‌آلات‌ساختمانی موقت‌پس‌ازرفع نیاز عودت داده شودمشمول‌مقررات کالای صادراتی نخواهد بود .

تبصره ـ انومبیلهای‌سواری مشمول‌این‌ماده‌نیست ودر موقع ورود میبایستی حقوق وعوارض گمرکی‌آن پرداخت شود .

مادهٔ ۸ ـ مؤسسات دولتی مکلفند که نتیجه مطالعات واندازه گیری ونقشه‌برداریهای انجام شده مربوط بدوسد مزبوررا مجاناً وبلاعوض در اختیار بنگاه مستقل‌آبیاری‌بگذارنددرحدودوظایف‌واعتبارات خوددرتکمیل مطالعات و اندازه‌گیری واجرای طرحهای فوق الذکر بابنگاه مذکورهمکاری کنند .

مادهٔ ۹ ـ وزارت کشاورزی و وزارت دارائی مأمور اجرای این قانون خواهند بود .

قانون فوق که مشتمل برنه ماده وسه تبصره است پس ازتصویب مجلس سنا درجلسه پنجشنبه بیست وسوم دیماه یکهزار و سیصد سی وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید . نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا درجلسه ۱۵ر۱۰ر۱۳۳۸ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به افزایش اعتبارات کشاورزی

مصوب ۲۹ اسفند ماه ۱۳۳۶

مادهٔ ۱ ـ بانکملی ایران مکلف است از محل وجوه حاصله از ارزیابی پشتوانه اسکناس موضوع قانون مصوب تیرماه ۱۳۳۳وقانون راجع باصلاح قانون تثبیت پشتوانه اسکناس مصوب اردیبهشت ۱۳۳۶ مبلغ سه هزار و پانصد میلیون ریال دراختیار بانك کشاورزی بگذارد که بمصرف وام در امور کشاورزی برسد ترتیب پرداخت مبلغ فوق‌الذکر ببانك کشاورزی بقرار زیر خواهد بود :

مبلغ نهصد وبیست میلیون ریال پس‌ازتصویب این قانون هشتصد و شصت میلیون ریال درفروردین ۱۳۳۸ هشتصد وچهل میلیون ریال در فروردین ۱۳۳۹ چهارصد وپنجاه میلیون ریال درفروردین ۱۳۴۰ وچهارصد وسی‌میلیون ریال در فروردین ۱۳۴۱ .

تبصرهٔ ۱ ـ بانك کشاورزی مکلف است که لااقل صدی هشتاد ازوجوه فوق را بمصرف وام های کشاورزی شهرستان‌های کشور اختصاص دهد .

تبصرهٔ ۲ ـ بانك کشاورزی میتواندازاعتبارات سالهای‌آینده نیزجهت‌اعطاء وامهای کوتاه مدت برای صندوقهای روستائی استفاده نماید .

تبصرهٔ ۳ ـ حداکثر بهره وامهای کشاورزی فوق بهیچ عنوان از٦٪ نباید تجاوز کند .

تبصرهٔ ۴ ـ بانك کشاورزی بهیچوجه مجاز نیست که اصل‌وجوه این اعتبار را بمصرف خریداثاثیه واتومبیل‌وامورساختمانی خود ویاپاداش واضافه‌کارمأموران بانك کشاورزی برساند.

مادهٔ ۲ ـ بمنظورتسریع‌دروصول‌مطالبات‌بانك کشاورزی وزارت‌دادگستری مکلف است ظرف دوماه ازتاریخ تصویب این قانون آئین نامه ای تنظیم نماید که بموجب آن‌لازم‌الاجرا بودن اسناد وقراردادهای بانك کشاورزی راجع باین وام تنظیم شود.

آئین نامه مزبور پس‌ازتصویب کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین قابل اجرا است.

مادهٔ ۳ ـ هرقسمت ازمواد قانون تثبیت پشتوانه اسکناس مورخ ۳۰ تیرماه ۱۳۳۳ وقانون‌راجع به‌اصلاح قانون تثبیت پشتوانه اسکناس مورخ۲۸اردیبهشت ماه ۱۳۳٦ که با مقررات اینقانون درمورد انتقال‌سه هزار وپانصد میلیون ریال ببانك کشاورزی ایران مغایرت داشته باشد درقسمتی که مغایرت دارد ازتاریخ تصویب این قانون ملغی است.

مادهٔ۴ - وزارتخانه‌های دارائی ـ کشاورزی ـ دادگستری مسئول اجرای این قانون میباشند و آئین نامه‌های اجرای این قانون توسط وزارت کشاورزی تنظیم وپس ازتصویب کمیسیون کشاورزی‌مجلسین بمورد اجرا گذارده‌خواهدشد.

قانون‌فوق که مشتمل برچهار ماده و چهار تبصره است درجلسه پنجشنبه بیست‌ونهم اسفند ماه‌یکهزارو سیصدوسی‌وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳٦/۱۲/۲۸ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون‌مربوط به‌اصلاح قانون افزایش اعتبارات کشاورزی

مصوب آذرماه ۱۳۳۸

مادهٔ واحده - مواد ۱ و ٤ قانون افـزایش اعتبارات کشـاورزی مصوبـه ۱۳۳٦/۱۲/۲۹ بشرح‌زیر اصلاح‌میگردد :

مادهٔ ۱ - بانکملی ایران مکلف است‌ازمحل وجوه‌حاصله ازارزیابی‌پشتوانه اسکناس موضوع قانون مصوب تیرماه ۱۳۳۳ وقانون راجع باصلاح قـانون تثبیت پشتوانه اسکناس مصوب اردیبهشت۱۳۳٦ مبلغ‌سه‌هزاروپانصد میلیون ریال‌بتدریج که مورد احتیاج بانك کشاورزی میگـردد در اختیار بانك مزبور بگذارد کـه بمصرف وام درامور کشاورزی برسد .

تبصرهٔ ۱ - بانك کشاورزی مکلف است لااقل صدی‌هشتـاد از وجوه فوق را بمصرف وامهای کشاورزی شهرستانهای کشوراختصاص‌دهد.

تبصرهٔ ۲ - حداکثر بهره وامهای کشاورزی‌بهیچ‌عنوان ازشش‌درصد(٦٪) نباید تجاوز کند بانك کشاورزی به‌صندوقهای‌روستائی وشرکتهای‌تعاونی کشاورزی بیش از سه‌درصد (۳٪) بهره برای وام منظور نخواهد داشت .

تبصرهٔ ۳ - بانك کشاورزی بهیچوجه مجازنیست کـه وجوه این اعتبار را بمصرف خرید اثاثیه و اتومبیل وامور ساختمانی خود ویاپاداش و اضافه‌کارمأموران بانك کشاورزی برساند .

تبصرهٔ ۴ - حداقل هفتصد میلیون ریال از وجوه فوق منحصراً جهـت وام بوسیله صندوقهای روستائی وشرکت‌های تعاونی که تحت‌نظر بانك کشاورزی‌اداره میشوند تخصیص داده خواهدشد .

تبصرهٔ ۵ - اسناد ذمه‌ای که ازطرف گیرندگان وام بشعب ونمایندگیهای

بانك کشاورزی داده شده و همچنین اسناد ذمه مربوط بصندوقهای روستائی و شرکتهای تعاونی که تحت‌نظر بانك اداره میشود تامیزان بیست‌هزارریال درحکم اسناد رسمی است‌لازم‌الاجرا خواهدبود .

مادهٔ۴ ـ وزارتخانه های دارائی ـ کشاورزی ـ دادگستری مسئول اجرای این‌قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده متضمن دوماده اصلاح شده و پنج‌تبصره است پس ازتصویب مجلس سنادرجلسه یکشنبه بیست وششم دیماه یکهزاروسیصدو سی‌وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸/۹/۲۴ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون‌راجع به‌اصلاح تبصرهٔ ۵ قانون اصلاح قانون افزایش اعتبارات کشاورزی

مصوب ۲۵ اردیبهشت۱۳۳۹

مادهٔ واحده ـ تبصرهٔ ۵ قانون اصلاح قانون افزایش اعتبارات کشاورزی مصوب۲۴آذرماه۱۳۳۸مجلس‌سنا بشرح ذیل‌اصلاح میشود :

تبصرهٔ ۵ ـ اسناد ذمهٔ که ازطرف گیرندگان وام بشعب ونمایندگی‌های بانك کشاورزی داده میشود و همچنین اسناد ذمه مربوط بصندوق‌های روستائی وشرکتهای تعاونی که تحت نظر بانك اداره میشود تا میزان بیست‌هزار ریال در حکم اسناد رسمی است که لازم‌الاجراء خواهدبود.

قانون‌فوق که‌مشتمل برماده‌واحده‌است درجلسه۱۳۳۹/۲/۲۱بتصویب‌مجلس سنا ودر جلسه یکشنبه بیست وپنجم اردی‌بهشت‌ماه یکهزار وسیصد وسی و نه

بتصویب مجلس شورای ملی رسید . نایب رئیس مجلس شورای ملی - عماد تربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۹/۲/۲۱ بتصویب
مجلس‌سنا رسیده است

قانون راجع به انتقال املاك وخالصجات دولتی بوزارت کشاورزی

مصوب ۳ آذر ماه ۱۳۳٦

مادهٔ اول - ازتاریخ چهارم‌آذرماه یکهزار وسیصد وسی‌ویك که کلیه‌املاك وخالصجات دولتی با سازمان اداری وبودجه‌آن از وزارت دارائی منتزع وضمیمه وزارت کشاورزی شده اعمال وحق مالکیت دولت‌نسبت‌به‌املاك وخالصجات مزبورو همچنین‌وصول مطالبات وانجام تعهدات مربوط به‌آنهابا وزارت کشاورزی میباشد.

مادهٔ دوم- وزارت‌دارائی ووزارت کشاورزی‌مأموراجراء این‌قانون‌میباشند.

قانون فوق که مشتمل بردوماده میباشد پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه سوم آذرماه یکهزار وسیصد وسی وشش بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

نایب‌رئیس مجلس شورای‌ملی - امان‌الله اردلان

قانون بالا در جلسه ۱۳۳٤/۱۱/۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بنحوه اجرای تبصرهٔ۲ مادهٔ۳ قانون فروش خالصجات

مصوب۲۷اسفندماه۱۳۳٦

مادهٔ واحده - سازمان سد کرج برای استملاك‌اراضی مورداحتیاج‌عملیات اجرائی طرح سد کرج وتأسیسات مربوط به‌آن‌میتواند اراضی وابنیه مورداحتیاج

خود را ازمالکین بقیمت عادله خریداری نماید ومالکین ملزم بفروش میباشند .

درصورت عدم توافق درقیمت بدرخواست سازمان سد کرج موضوع ازطرف دادگاه محل ظرف یکهفته بیك یا سه نفر کارشناس مرضی الطرفین ارجاع میشود .

درصورت عدم توافق در تعیین کارشناس دادگاه رأساً ظرف یك هفته یك یاسه نفر کارشناس از بین کارشناسان رسمی بقید قرعه تعیین خواهد نمود کارشناسان مزبور مکلفند حداکثر تایك هفته پس ازتاریخ ابلاغ انتخاب بهای عادله اراضی و ابنیه واملاك مورد تقاضا رابراساس بهای اراضی واملاك وابنیه مشابه ومجاور بدون درنظر گرفتن احداث سد کرج ببهای عادله روزدرخواست سازمان سد کرج تعیین وبه دادگاه اعلام نمایند نظر کارشناس یا اکثریت آنان مناط اعتبارخواهد بود.

دادگاه براساس نظریه کارشناسان بهای عادله را درحکم خود تعیین وپس از پرداخت یا تودیع حکم بتصرف خواهد داد وحکم تصرف قطعی است .

چنانچه یکی از طرفین بقیمت معینه معترض باشد پس ازتودیع بهای تعیین شده میتواند نسبت بقیمت تعیین شده درخواست پژوهش نماید .

تبصرهٔ ۱ ـ اراضی واملاك وابنیه ای که قبل ازتصویب این قانون از طرف سازمان سد کرج مورد استفاده قرار گرفته ولی هنوز معامله آن قطعی نگردیده است مشمول مقررات این قانون میباشد .

تبصرهٔ ۲ ـ سازمان سد کرج میتواند با موافقت مالك معادل تمام یاقسمتی ازبهای عادله ملك را از اراضی مذکوردر تبصرهٔ۲ مادهٔ ۳ قانون فروش خالصجات طبق ارزیابی کارشناس واگذار نماید .

تبصرهٔ ۳ ـ وزارت دادگستری ووزارت کشاورزی مأموراجرای این قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده وسه تبصره است درجلسه سه‌شنبه بیست وهفتم اسفندماه یکهزار وسیصد وسی وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳٦/۱۲/۲٤ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به الحاق یك تبصره بمادهٔ ۲ قانون فروش خالصجات بمنظور واگذاری اراضی بکارگران

مصوب ۱۷ خرداد ماه ۱۳۳۹

مادهٔ واحده ـ تبصره الحاقی بماده ۲ قانون فروش خالصجات :

تبصرهٔ ۸ ـ دولت مجاز است از اراضی مذکوردر تبصرهٔ ۲ این قانون بنا به پیشنهاد وزارت کارو موافقت وزارت کشاورزی وبرطبق آئین نامه ای که توسط وزارت کار تهیه وبتصویب هیئت دولت خواهد رسید بکارگران واجد صلاحیت که مقیم شهرستان مربوطه بوده وخود وعیال آنها درآن شهرستان دارای خانه ملکی نباشند وسابقاً هم از اراضی دولتی استفاده نکرده باشند وهمچنین بکارمندان بازنشسته دولت طبق مقررات مادهٔ ۲ واگذار نماید.

قانون فوق که مشتمل برماده واحده‌است پس ازتصویب مجلس‌سنادرجلسه سه‌شنبه هفدهم خردادماه یکهزاروسیصد وسی‌ونه بتصویب‌مجلس شورای‌ملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۹/۳/۱۱ بتصویب مجلس سنارسیده است

قانون مربوط به اصلاح تبصرهٔ مادهٔ ۲ قانون منع کشت خشخاش

مصوب ۲۷ خردادماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ دولت مکلف است مبلغ دویست میلیون ریال که طبق قانون مورخ ۱۳۳٤/۷/۲۰ از اعتبار سازمان برنامه بمنظور اجرای تبصرهٔ مادهٔ ۲ قانون منع کشت خشخاش مورخ مهرماه ۱۳۳٤ برای پرداخت وام طویل المدت بزارعین بی بضاعت خشخاش کار سابق اختصاص داده شده بعنوان سرمایه جهت تقویت صندوقهای روستائی موجود در نقاط خشخاش کار یا تأسیس صندوقهای روستائی جدید در این نقاط در اختیار بانك کشاورزی بگذارد.

تبصره ـ این ماده واحده جانشین تبصرهٔ مادهٔ ۲ قانون منع کشت خشخاش مصوبه مهرماه ۱۳۳٤ میشود و موادی از آئین نامه که بمنظور اجرای این تبصره بتصویب رسیده کان لم یکن تلقی خواهد شد.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و یك تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز سه شنبه بیست و هفتم خردادماه یکهزار و سیصد و سی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید. نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۷/۳/۲٤ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به اصلاح قانون منع کشت خشخاش و استعمال تریاك

مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۸

مادهٔ ۱ ـ مواد مخدره مذکور در این قانون بدو دسته تقسیم میشود:

اول ـ مواد افیونی که شامل تریاك وسوخته تریاك وشیره و یا سایر ترکیباتی میشود که دارای مواد مزبور باشد.

دوم ـ سایرادویه مخدره اعم ازمشتقات تریاك (مانند مرفین وهروئین) و کوکائین ومواد مخدره صنعتی وشیمیائی که درفهرست ادویه مخدره سازمان ملل متحد تعیین شود ویاسازمان بهداشت جهانی مراقبت درمصرف آنراضروری شناسد.

فهرست‌مواد مخدره مذکورراوزارت بهداری بتفکیك تنظیم وپس ازتصویب هیئت وزیران هم زمان با این قانون یك نوبت در روزنامه رسمی کشورشاهنشاهی و سه نوبت متوالی دریکی ازجراید کثیرالانتشارمرکزمنتشرخواهد نمود وزارت بهداری میتواند باتصویب هیئت وزیران درفهرست مواد مخدره تجدیدنظرنماید.

تبصرهٔ ۱ ـ حشیش وموادمخدره مشابه آن که از طرف وزارت بهداری در فهرست مندرج دراین ماده تعیین خواهد شد ازنظرمقررات این قانون در ردیف مواد افیونی محسوب میشوند.

تبصرهٔ ۲ ـ وزارت کشور مکلف است بوسیله استانداری و فرمانداری و بخشداری ودهبانان فهرست موادمخدره مذکور در این ماده و مفاد این قانون را درتمام کشوربه‌اطلاع مردم‌برساند.

مادهٔ ۲ ـ وزارت بهداری منحصراًمجازاست موادمخدره راکه برای‌مصارف طبی وعلمی کشورلازم است تهیه و وارد کشورنموده وطبق آئین نامه ای که تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسانید توزیع نماید آئین نامه مزبورقابل تجدید نظرخواهد بود.

مادهٔ ۳ ـ برای نظارت ومراقبت دراجـرای این قانون و قانون منع کشت خشخاش مصوب هفتم‌آبان‌ماه ۱۳۳۴وهم‌آهنگی کردن اقدامات کلیه‌مقامات‌مسئول وتمرکزکلیه امور مربوط بمواد مخدره اداره ای دروزارت بهداری بنام‌اداره کل نظارت برموادمخدره تشکیل میشود که قائم مقام سازمان منع کشت خشخاش نیز خواهد بود.

مادهٔ۴ ـ مجازات سازنده یا واردکننده هریك از مواد مخدره مذکور در مادهٔ ۱ حبس‌موقت بااعمال شاقه ازپنج تا ۱۵ سال وپرداخت جریمه نقدی معادل مبلغ پانصد ریال برای هر گرم از مواد افیونی وسه هزار ریال برای هر گرم از سایر ادویه مخدره است ودرصورت تکرارمجازات مرتکب علاوه برجزای نقدی اعدام است .

مادهٔ۵ ـ هر کس یکی ازمواد مخدره مذکور درمادهٔ ۱ را تهیه کند یا بفروشد یا درمعرض فروش گذارد یابدون مجوزطبی بخرد بحبس موقت با اعمال شاقه ازسه تا پانزده سال وپرداخت جریمه نقدی معادل مبلغ پانصد ریال برای هر گرم‌ازمواد افیونی وسه هزارریال برای هر گرم از سایرادویه مخدره محکوم میشودو در صورت تکرار علاوه بر مجازات نقدی بحبس دائم با اعمال شاقه محکوم میگردد .

مادهٔ۶ ـ هر کس محلی برای استعمال مواد مخدره دایر کند یابنحوی از انحاء ازاین ممرسهیم درمنافع باشد ویابامرتکب‌اصلی شرکت نماید بجریمه‌نقدی از ده هزار ریال تا یکصد هزارریال وحبس مجرد ازدوتادهسال وهر کس‌بنحوی‌از انحاء معاونت‌درعمل مزبورنماید بحداقل‌مجازات مرتکب‌محکوم میشود . هر کس درمحلهای مزبور قبول خدمت‌نماید بحبس تأدیبی تادو سال محکوم میگردد ودر صورتیکه مرتکبین جرائم‌فوق ازمأمورین دولت‌باشند بحداکثر مجازات مقرره محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۷ـ هر کس یکی‌ازمواد مخدره‌را مخفی‌نماید یاازمحلی‌بمحل‌دیگر حمل کند بحبس تأدیبی تا سه سال وپرداخت جریمه‌نقدی بمیزان مقرر درمادهٔ چهاراین قانون‌محکوم میشود هر گاه موادمکشوفه یامحموله بیش‌از مقدارپنجاه گرم مواد افیونی ویا یك گرم ازسایر ادویه مخدره باشد مجازات مرتکب حبس

مجرد ازدوسال تاده‌سال وجریمه نقدی به‌میزان مقرر در مادهٔ چهار این قانون خواهد بود.

تبصره ـ هر گاه مأمورین کشف وضبط موادمخدره تمام یا مقداری ازمواد مکشوفه رابنفع متهم ازبین برده یا بنفع خود تصاحب نماید بمجازات مصرحه در این ماده محکوم خواهندشد .

مادهٔ ۸ ـ درهرمورد که دادگاه تشخیص دادحامل مواد مخدره صاحب آن نبوده ومتصدی حمل ازطرف دیگری است معاون جرم محسوب ومباشر جرم صاحب مال میباشد که بمجازات مجرم اصلی محکوم میگردد . پرداخت جرائم فقط بعهده صاحب مال خواهدبود .

مادهٔ ۹ ـ استعمال هرنوع موادمخدره ممنوع است هر کس بدون مجوز طبی موادمخدره را استعمال نمایدویا بدیگری تزریق کند بحبس تأدیبی ازششماه تا سه‌سال محکوم میشود درصورتیکه ماده مخدره مرفین یا هروئین باشدمجرم بحد اکثر مجازات مقرره دراین ماده محکوم خواهدشد .

تبصرهٔ ۱ ـ درصورت محکومیت متهم معتاد وزارت بهداری مکلف است معتاد رابستری وترك اعتیاد نماید . دورهٔ معالجه این قبیل اشخاص جزء مدت محکومیت آنان محسوب خواهدشد .

تبصرهٔ ۲ ـ هر کس شخصی رابنام معتاد یافروشنده غیرمجاز موادمخدره ویا محلی را بنام مرکز فروش قاچاق یااستعمال موادمزبور که مطبوعات درج یامعرفی نمایدعدم صحت آن بثبوت برسددرصورت شکایت مدعی خصوصی مفتری ازششماه تایکسال بحبس تأدیبی محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۱۰ ـ موادمخدرهٔ مذکور دراین قانون ولوآنکه مخلوط بامواددیگری باشدازنظر مجازات خالص محسوب میشود .

مادهٔ ۱۱ ـ درمواردمذکور درمادهٔ ٤ وقسمت اخیر مادهٔ ۷ این قانون وسیله

تقلیه موتوری حامل مواد مخدره که مال مرتکب بوده ودر حین کشف بدست مأمورین افتد بدستور دادستان موقتاً توقیف ودر صورت محکومیت مرتکب طبق رأی دادگاه بملکیت وزارت بهداری استقرار خواهد یافت .

مادهٔ ۱۲ ـ الف ـ شیره کشخانه‌ها ومحل استعمال موادمخدره پس از کشف بلافاصله بدستور دادستان شهرستان بسته خواهدشد .

ب ـ چنانچه محلهای مزبور قسمتی از یك خانه مسکونی باشد که اشخاص دیگر در آن سکونت دارند فقط قسمتی که محل استعمال شیره و یا استعمال سایر مواد مخدره بوده است بسته خواهدشد .

ج ـ چنانچه مالك محل ودایر کننده شخص واحد باشد محل مزبور برای مدت یکسال بسته خواهد شد وچنانچه محل مزبور اجاری باشد اجاره منفسخ وبا حضور نماینده دادستان ملك تحویل موجر خواهد شد درصورتیکه موجر باعلم و اطلاع محل مزبوررا بعداً برای استعمال مواد مخدره اجاره دهد ویا واگذار نماید بمجازات معاون جرم محکوم خواهدشد .

تبصره ـ درمورد محل فروش موادمخدره پروانه کسب محل مزبور بلافاصله توقیف ودرصورت محکومیت متهم باطل خواهدشد .

مادهٔ ۱۳ ـ هر کس مبادرت بکشت خشخاش نماید علاوه برامحاء کشت بحبس بااعمال شاقه از سه تا ۱۵ سال وجریمه نقدی معادل یکصد هزار ریال برای هر هکتار اراضی یا کمتر که مورد کشت قرار گرفته محکوم میشود ودرصورت تکرار مجازات مرتکب علاوه برپرداخت جریمه نقدی حبس دائم بااعمال شاقه است .

تبصره ـ هر گاه ثابت شود که کشت خشخاش بدستور مالك یا مستأجر یا قائم مقام قانونی آنها بعمل آمده دراینصورت اشخاص مزبور علاوه برپرداخت جریمه معینه بحداکثر مجازات مقرر درماده فوق وزارع بحداقل قانونی مجازات مزبور

محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۱۴ - هر کس بذریا گرزه خشخاش رانگهداری یـامخفی کند بحبس تأدیبی‌از ۲ ماه‌تاسه سال‌محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۱۵ - در هر محلی که کشت خشخاش بعمل‌آیـد کدخدا مکلف است بلافاصله مراتب را کتباً به بخشدارحوزهٔ خود گزارش دهدبخشدار بـاید بلافاصله پس ازدریافت گزارش کدخدا جریان‌را بفرمانداری وبهداری ودادستان شهرستان ونزدیکترین پست‌ژاندارمری‌محل‌اطلاع دهدژاندارمری‌موظف‌است پس‌ازدریافت گزارش بخشدار منتهی‌تایك هفته‌باحضور مأمورین بهداری - کشاورزی ودادستان یانمایندگان‌آنها درمحل کشت حاضر و کشت مزبور رامحو نمایند و جریان امر رابفرمانداری مربوطه اطلاع دهند درنقاطی که دادگاه بخش مستقل وجود دارد امین‌صلح درامر امحاءِ کشت خشخاش نمایندگی‌دادستان شهرستان راخواهدداشت .

مادهٔ ۱۶ - درهر محل کـه خشخاش کشت شود اعم ازآنکه قبل‌یا بعد ویا درموقع برداشت محصول کشف گردد کدخدای محل درصورتیکه اطلاع نداده‌باشد وبخشدارمحل‌درصورت‌علم‌بحبس تأدیبی‌ازیك تاسه‌سال محکوم‌خواهد شدوچنانچه بخشدار یاکدخدا نزدیکترین پـست ژاندارمری محل را بموقع خود از موضوع مستحضر کرده ولی‌ژاندارمری اقدام‌ننموده باشدفرمانده پست‌مزبور علاوه برحبس تأدیبی تاسه‌سال محکوم‌بدانفصال دائم‌ازخدمت دولتی‌میشود .

تبصرهٔ ۱ ــ درنقاطی که ژاندارمری نباشدفرمانده مأمورین انتظامی‌محل موظف‌به‌انجام‌تکالیف‌فرمانده‌پست ژاندارمری درامر امحاءِ کشت خشخاش‌بوده‌ودر صورت‌تخلف ازیکسال تاسه‌سال حبس‌تأدیبی وانفصال‌دائم ازخدمات دولتی‌محکوم خواهدشد .

تبصرهٔ ۲ ــ مقصودازرئیس یافرمانده یابخشدار یاکدخدای مذکور دراین

ماده کسانی هستند که مشاغل مزبور راحتی بطور موقت ازدوماه قبل از برداشت محصول تریاك بعهده‌داشته‌اند .

مادهٔ ۱۷ - درباره کسانی که به‌اتهام‌ارتکاب جرائم مذکور درماده ٤و٥و٦و قسمت‌اخیر مادهٔ ۷ ومواد ۱۳و۱٦ این‌قانون موردتعقیب قرار گیرند چنانچه‌دلائل وقرائن‌موجود دلالت برتوجه اتهام‌به‌آنان‌نمایدقرار بازداشت صادر خواهدشدودر صورت‌ادامه بازداشت متهم‌تا تاریخ‌شروع دادرسی باصدوراولین حکم برائت طبق مادهٔ ٤۸۳آئین دادرسی کیفری فوراً آزاد خواهدشد رسیدگی بجرائم‌مذکور در این‌قانون خارج‌ازنوبت بعمل‌خواهدآمد .

تبصره ـ درکلیهٔ جرائم مذکور دراین‌قانون‌هر گاه مرتکبین متعدد باشند جریمه‌نقدی تضامناً ازآنان وصول خواهد گردید .

مادهٔ ۱۸ - درکلیه‌جرائم‌مذکوردراین‌قانون‌موادمخدره‌فوراً ضبط ودراختیار وزارت بهداری قرار خواهد گرفت همچنین آلات وادوات جرم تحویل وزارت بهداری خواهد شد تا تکلیف آنها ازطرف دادگاه تعیین شود .

مادهٔ ۱۹ ـدرآمدهای حاصل ازجرائم مذکوردراین قانون‌پس ازپرداخت حق‌الکشف که معادل ۱۵٪ جرائم مأخوذه خواهد بود و همچنین بهای اجناس مکشوفه‌وجرائم مذکوردرماده ۲۳ قانون‌مجازات مرتکبین قاچاق‌مصوب ۲۹اسفند ۱۳۱۲ باید درحساب مخصوصی در وزارت دارائی تمرکز یابدتا بدستور اداره کل نظارت برموادمخدره بمصرف‌درمان معتادین وایجاد بیمارستان برای درمان‌آنها وآزمایشگاه مواد مخدره‌درصورت ضرورت‌خرید وسایل نقلیه ووسایل کشف‌برای مبارزه با مواد مزبور برسد .

مادهٔ ۲۰ ـ ازنظراجرای مقررات این قانون درهرنقطه که‌وزارت بهداری

مقتضی بداندمیتواند موضوع را بمأمورین گاردمسلح گمرك ویا مأمورین مرزبانی ویابازرسان مخصوص وزارت بهداری ارجاع نماید دراینصورت مأمورین مذکورمانند مأمورین ژاندارمری وشهربانی ضابط دادگستری محسوب وبترتیب مقرردر قانون آئین دادرسی کیفری تحت تعلیمات دادستان محل باید انجام وظیفه نمایند .

تبصره ـ کسانیکه مأمور تعقیب جرائم مذکور در این قانون میباشند و با علم به اینکه جرائم مذکوردراین قانون ازطرف اشخاصی ارتکاب یافته ازانجام وظیفه ای که برای تعقیب دارند خودداری نمایند به اشد مجازاتی که برای مرتکبین معین شده محکوم خواهندشد .

مادهٔ ۲۱ ـ هریك ازکارمندان دولت یاشهرداریها و مؤسسات وابسته به آنها که معتاد به استعمال مواد مخدره باشند تا ترك اعتیادازخدمت بر کنارمیشوندمقصود ازبر کناری انتظارخدمت بدون حقوق درمورد کارمندان رسمی واخراج ازخدمت درمورد سایرین است .

مادهٔ ۲۲ ـ ازتاریخ اجرای این قانون آن قسمت ازقانون منع کشت خشخاش مصوب آبانماه ۱۳۳۴ و سایر مواد مجازاتی که درقوانین دیگرمغایربا این قانون وجود دارد درقسمتی که مغایراست ملغی است .

مادهٔ ۲۳ ـ وزارت بهداری باید وسایل معالجه معتادین رافراهم نماید ودولت ملزم است که اعتبارکافی برای این منظوردراختیاروزارت بهداری بگذارد .

تبصره ـ پس ازتصویب این قانون تا مدت یکسال معتادینی که قبل ازتعقیب خود را برای معالجه بوزارت بهداری معرفی نمایند ازتعقیب مصون خواهند بود. معتادینی که بعلت اعتیاد محکوم گردند هرگاه دردوران اجراء مجازات رفع اعتیاد نمایند ازمقررات آزادی مشروط استفاده خواهند نمود .

مادهٔ ۲۴ ـ وزارتخانه های بهداری ـ دادگستری ـ کشور ـ جنگ وانحصارات

و گمرکات مأموراجرای این‌قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل بر بیست و چهار ماده و یازده تبصره است در جلسه یکشنبه نوزدهم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصد وسی وهشت بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۸/۳/۳۱ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون سازمان مؤسسه سرم و واکسن سازی رازی

مصوب ۷ بهمن ماه ۱۳۳۷

مادهٔ ۱ ـ مؤسسه رازی حصارك و شعبات آن در شهرستانها به منظور تهیه مایه‌ها وسرم‌ها وسایرمواد مفید ازنظرزیست شناسی و برای تشخیص بیماریها و مطالعات علمی مربوط بمبارزه با بیماریهای واگیر دام زیرنظر وزارت کشاورزی بوسیله‌یك شورای عالی مرکب ازاشخاص زیرویکنفررئیس کل اداره خواهد شد:

۱ ـ وزیر کشاورزی

۲ ـ معاون وزارت کشاورزی

۳ ـ معاون وزارت دارائی

٤ ـ معاون وزارت بهداری

٥ ـ سرپرست یا رئیس اداره کل دامپزشکی

٦ ـ رئیس بنگاه پاستور ایران

۷ ـ رئیس دانشکده دامپزشکی

۸ ـ رئیس اداره امور دواب ارتش

۹ ـ سه نفردیگرازاشخاص ذیصلاحیت که بتوسط اعضای فوق‌الذکر(برای

مدت سه سال انتخاب خواهند شد) و انتخاب مجدد آنها بلا مانع است .

رئیس کل مؤسسه رازی در جلسات شورا بدون حق رأی شرکت خواهد داشت :

تبصرهٔ ۱- امورمهمه فنی ورئوس‌مسائل مالی‌واداری مؤسسه‌رازی‌باتصویب شورای عالی انجام میگیرد و شورا در تهیه وتدوین بودجه مؤسسه و اجرای آن نظارت خواهد کرد . وزیر کشاورزی و در غیاب وزیر کشاورزی معاون وزارت کشاورزی عهده‌دار ریاست شورای عالی خواهد بود .

تبصرهٔ ۲- رئیس کل مؤسسه رازی با پیشنهاد شورایعالی و تصویب وزیر کشاورزی از بین دکتران دامپزشک متخصص در فنون میکرب شناسی و سرم و واکسن سازی انتخاب میشود .

مادهٔ۲ - بودجه مؤسسه رازی و شعبات آن در حدود اعتباریکه در بودجه کل کشورمنظورمیگرددتنظیم وبعد ازتصویب شورایعالی‌بوسیله وزارت کشاورزی بوزارت‌دارائی ارسال وبعد ازموافقت وزارت‌دارائی بموقع‌اجرا گذاشته خواهدشد وزارت دارائی موظف است اعتبار مصوب منظور در بودجه کل کشور را به اقساط چهارگانه در اختیار مؤسسه بگذارد . مؤسسه میتواند در نقل و انتقال اعتبارات منظوردربودجه جزء که بطریق بالا تصویب میشود باموافقت شورایعالی ازماده‌ای بمادهٔ دیگر نقل وانتقال دهد .

تبصره - درآمدحاصله ازپلمپ کردن پوست طبق تعرفه قانون‌متمم بودجه سال ۱۳۲۲ برای خرید سیم وسرب ولوازم آزمایشگاههای دامپزشکی اختصاص دارد کماکان علاوه براعتبار مندرج در مادهٔ فوق دراختیار مؤسسه رازی گذارده شده ومازاد درآمد مزبور پس ازخرید سیم وسرب ولوازم مربوطه بمصرف توسعه وتکمیل مؤسسه‌رازی‌وشعبات‌آن خواهدرسید .

مادهٔ ۳ ـ مؤسسه رازی کلیه سرم ها و واکسن های مورداحتیاج وزارت کشاورزی راتهیه وبرای توزیع ومصرف مجانی بین کشاورزان ودامداران دراختیار وزارت کشاورزی میگذارد . بعلاوه مؤسسهٔ رازی مجاز است داروهای شیمیائی ضد بیماریهای انگلی دام وهمچنین واکسن وسرم های مورد نیاز سازمانهای بهداشتی وملی ودولتی راساخته وببهای تمام شده وسود عادلانه‌ای که بتصویب شورایعالی خواهدرسید بفروش برساند ووجوه حاصله ازاین بابت راپس ازوضع هزینه‌ساختن موادی که بفروش میرسد بمصرف توسعه وتکمیل مؤسسه رازی برساند .

تبصرهٔ ۱ ـ مؤسسه رازی در هرمورد میتواند با اجازه‌وتصویب‌شورای عالی مایحتاج‌خودرا مستقیم و بدون رعایت اصول مناقصه به کمترین قیمت ممکنه خریداری نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ وجوه حاصله ازصرفه‌جوئی هرسال بسال بعدمنتقل و مخصوص توسعه مؤسسهٔ رازی خواهد بود .

مادهٔ ۴ ـ نظر بوضع خاصی که سازمان مؤسسه‌رازی وشعب آن داردونوع کار آن باساعت‌کار اداری مطابقت نمیکندشورای‌عالی آئین نامه‌مخصوصی جهت‌هزینه‌های عمومی مؤسسه وپرداخت فوق‌العاده مخصوص بنام فوق‌العاده مؤسسه رازی برای هرطبقه ازکارکنان مؤسسه وضع وتصویب خواهدنمود واین‌فوق‌العاده‌از بودجه پرسنلی ودرآمدهای مؤسسه قابل پرداخت میباشد .

مادهٔ ۵ ـ رئیس حسابداری مؤسسه‌رازی ازطرف وزارت دارائی بامواقفت وزارت کشاورزی تعیین خواهد شد .

تبصره ـ رئیس حسابداری‌زیر نظرمستقیم رئیس کل بنگاه‌رازی‌انجام‌وظیفه خواهد نمود .

مادهٔ ۶ ـ برای‌تکمیل اعضاء فنی ورفع نیازمندی از کارشناسان خارجی

مؤسسه میتواند ازبین کارمندان فنی که حد اقل شش سال در مؤسسه رازی سابقه خدمت داشته باشند هرسال یك تاسه نفررا بنابر پیشنهاد شورای عالی و تصویب هیئت دولت برای تکمیل تحصیلات بخارجه اعزام دارد .

حقوق ومزایا وفوق‌العاده‌قانونی این قبیل مأمورین درمدت‌تحصیل‌بارز قابل پرداخت میباشد .

مادهٔ۷ - وزارت‌دارائی‌و وزارت کشاورزی مأمور اجرای این‌قانون‌میباشند.

قانون فوق که مشتمل برهفت ماده وپنج تبصره است درجلسهٔ سدشنبه هفتم بهمن ماه‌یکهزار سیصد وسی‌هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب‌رئیس مجلس شورای ملی - عماد تربتی

قانون‌بالا درجلسه ۱۳۳۷/۱۲/۱۶ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به‌تشکیل شوراهای کشاورزی

مصوب ۱۳ خرداد ماه ۱۳۳۸

مادهٔ اول - بمنظور تمرکزدادن نظریات وافکار کشاورزان‌وحمایت‌ازآنان وهمکاری بایکدیگر وباوزارت کشاورزی در انجام وظایف مقرر در این قانون درتهران‌ولدی‌الاقتضاء درشهرستانها شورای کشاورزی تشکیل میشود .

مادهٔ دوم-شوراهای کشاورزی که‌برطبق‌ماده‌یك‌تأسیس‌میشود کلیه نظریات خودرا نسبت باوضاع کشاورزی محل بوزارت کشاورزی و رونوشتی هم بشورای کشاورزی مرکز ارسال میدارد.

مادهٔسوم -عدهٔاعضاءشورای کشاورزی درطهران سی‌نفرو درمرکز هراستان پانزده نفر ودر شهرستانها نه نفر میباشد .

مادهٔ چهارم - وزیر یا نماینده وزارت کشاورزی حق حضور و شرکت در مذاکرات شوراهای کشاورزی را دارد .

مادهٔ پنجم - دورهٔ انتخابیه شورای کشاورزی از تاریخ تشکیل چهارسال وعضویت آن افتخاری است .

مادهٔ ششم - برای انتخاب شورای کشاورزی در هر محل بدستور وزارت کشاورزی سه ماه قبل‌از انقضای مدت شورا انجمنی بنظارت فرماندار مرکب از رئیس اداره کشاورزی و رئیس بانك کشاورزی و پنج نفر از مطلعین و معتمدین کشاورزان محل بتشخیص سه نفر فوق یا قائم‌مقام آنها تشکیل وپنج‌برابر تعداد منتخبین هرحوزه راکه واجد شرایط مقرر در ماده هفت‌باشند برای انتخاب‌اعضاء شورای کشاورزی محل دعوت‌مینمایندو این‌عده میتوانند بارعایت مادهٔهشت‌اعضاء لازم را ازبین خودویاخارج برأی مخفی‌وباکثریت‌نسبی انتخاب‌نمایندرصورتیکه در این جلسه عده حاضر کمتر از نصف مدعوین بودند انجمن نظارت برای ده روز بعد مجدداً دعوت کتبی‌ازهمان اشخاص خواهد نمود و رأی عده حاضردرآن‌جلسه برای انتخاب اعضای شورای کشاورزی قطعی ومعتبر است .

مادهٔ هفتم - کسانی کدبرطبق ماده‌شش‌ازطرف‌انجمن نظارت‌دعوت‌میشوند باید دارای شرایط زیر باشند :

الف - تبعه دولت ایران باشند.

ب - اشتغال بزراعت یاامور کشاورزی داشته ویامالك‌زمین‌مزروعی‌ویادارای تحصیلات کشاورزی باشد .

پ - محکوم بمحرومیت از حقوق اجتماعی نباشد.

ت - سابقهٔ عضویت دراحزاب غیرقانونی نداشته باشد.

ث - اهل ویا مقیم حوزه باشد .

ج ـ سن کمتر ازبیست سال نباشد .

مادهٔ هشتم ـ اشخاصی میتوانند بعضویت شوراهای کشاورزی انتخاب‌شوند که دارای شرایط زیر باشند :

الف ـ سن کمتر از ۲۵ سال نباشدوسوادفارسی وخواندن‌ونوشتن‌راداشته‌باشد.

ب ـ بکارزراعت پرداخته‌باشدویامالك‌زمین‌زراعتی یامهندس کشاورزی‌باشد.

پ ـ تبعه دولت ایران باشد .

ت ـ درحوزه انتخابیه مقیم باشد .

ث ـ محکوم بمحرومیت ازحقوق اجتماعی نباشد .

ج ـ سابقه عضویت دراحزاب غیرقانونی نداشته باشد .

مادهٔ نهم ـ هرعضویکه سه جلسه متوالی بدون عذر موجه در جلسات شورا حاضر نشود مستعفی محسوب میشود .

مادهٔدهم ـ هریك از اعضاء شورا که مورد تعقیب جنحه یا جنایتی واقع شوندومحکومیت قطعی پیدا کنند ازعضویت شورا منعزل میشوند .

مادهٔ یازدهم ـ هرگاه بواسطه استعفاء یابمقتضای ماده نهم ودهم ویافوت دراعضاء شورا کسری پیدا شود جانشین آنها ازمنتخبین بعد از عده اولیه بترتیب اکثریت نسبی برای بقیه مدت شورا دعوت خواهند شد .

مادهٔدوازدهمـ وظایف شوراهای کشاورزی بقرارزیراست :

۱ ـ تهیه هرگونه اطلاعات راجع بامور کشاورزی وآفات حیوانی ونباتی و تهیه پروژه های مفید ولازم .

۲ ـ اظهارنظرراجع بامور آبیاری‌وسدسازی.

۳ ـ اظهارنظرراجع به‌اصلاحاتیکه بایددرقوانین مربوط‌بکشاورزی‌مخصوصاً دفع‌آفات وآبیاری بعمل‌آید .

٤ ـ تأسیس دفتر اطلاعات و آمار کشاورزی (تعداد دهات ـ اسامی مالکین ـ اصلاحاتیکه ازحیث ازدیاد آب وبالابردن سطح زراعت هرمحل ممکنست نمود با ذکر مقدارمخارج ـ تعداد زارعین هرده ـ نوع محصولات ومقدارهرمحصول) .

٥ ـ اشتراك مساعی باوزارت کشاورزی درپیشرفت امور کشاورزی .

٦ ـ انجام وظایفیکه بموجب آئین نامه های علیحده یاقوانین مخصوص ازطرف دولت بعهده شوراهای کشاورزی واگذار میشود .

٧ ـ تشویق بتشکیل شرکتهای تعاونی روستائی وماشین آلات وتهیه پروژه های مفید برای ترقی سطح زندگی کشاورزان وتشویق بایجاد تعمیرگاه وتأسیس نمایشگاههای کشاورزی واعطاء مدال وجوایز بزارعین ومالکین که بهترین محصول ودام رابعمل آورده ویاقنات وملك جدیدی ایجاد ویاآباد کرده اند واشتراك مساعی باوزارت کشاورزی درموضوع دفع آفات نباتی وحیوانی و نظارت برآن و ترغیب بفرستادن روستائیان بخارج برای فراگرفتن امور کشاورزی جدید .

٨ ـ ترقی سطح زندگی کشاورزان وهمکاری با اطاق های بازرگانی درمورد اقلام صادراتی .

٩ ـ انتخاب ومعرفی رئیس یا یکی از اعضاء شورا برای عضویت شورای فرهنگ شهرستانها که طبق قانون تأسیس شعب شورایعالی فرهنگ مصوب شهریور ١٣٠٦ تشکیل میشود .

همکاری با وزارت فرهنگ برای بهبود ترقی مدارس کشاورزی وتعلیمات فلاحتی وروستائی تشریك مساعی باوزارت بهداری برای اصلاح و تکمیل بهداری دهات وقصبات .

١٠ ـ همکاری ومعاضدت برای ایجاد جاده های شوسه دربلوك وبین بخشهای تابعه ونگاهداری آنها .

مادهٔ سیزدهم ـ وزارت کشاورزی موظف است که نظریات شورا های کشاورزی رادرکلیه امور کشاورزی مورد توجه قرارداده درصورتیکه پیشنهادآنها را موجه نداند درظرف مدت یکماه مستدلا جواب بدهد و چنانچه شورای مرکز یاشورای کشاورزی شهرستان بجواب وزارت کشاورزی قانع نشود میتواند موضوع را بهیئت دولت مراجعه نماید که مورد رسیدگی قرار گیرد .

تبصره ـ شورای کشاورزی مرکز مخصوصاً نظریات خودرا درموارد زیر بوزارت کشاورزی خواهد داد :

۱ ـ وضع عوارض بورود محصولات وفرآورده های کشاورزی ازخارج کشور یاممنوعیت آن .

۲ ـ وضع یاتغییر قوانین وعوارض مربوطه بامور کشاورزی.

۳ ـ امورآبیاری وسدسازی .

٤ ـ دفع آفات نباتی وحیوانی .

٥ ـ تعیین نرخ محصولات کشاورزی درجه اول از قبیل غلات و چغندر و پنبه وغیره .

مادهٔ چهاردهم ـ شورای کشاورزی مرکز مکلف است هرسه سال یکمرتبه کنگره شورای کشاورزی کشوررا تشکیل دهد .

الف ـ کنگره شوراهای کشاورزی کشور ازنمایندگان شوراهای کشاورزی مرکزو استانها تشکیل میشود محل وتاریخ تشکیل ازطرف شورای کشاورزی مرکز تعیین خواهد گردید .

ب ـ کنگره برای استماع گزارشهای سالیانه شوراهای کشاورزی وتبادل افکار وتعیین خط مشی وبرنامه آتیه کشاورزی کشور خواهد بود .

مادهٔ پانزدهم ـ هزینه شوراهای کشاورزی از درآمدمحلهای زیر تأمین خواهدشد :

۱ ـ معادل یك‌درصد مالیات املاك مزروعی ازمحلیکه شورای کشاورزی تشکیل شده باشدوزارت دارائی درموقع وصول مالیات ازمؤدیان مالیات مزروعی اخذ وبحساب شوراهای کشاورزی هرمحل اختصاص‌خواهدداد .

۲ ـ حق‌عضویت‌طبق آئین‌نامه‌ایکه بتصویب‌شورای کشاورزی‌هرمحلی‌برسد.

۳ ـ حق‌کارشناس‌یاداوری درمواردیکه شورای کشاورزی‌کارشناس یا داور واقع شود .

تبصره - درموقعیکه بشورای کشاورزی برای‌داوری یاکارشناسی مراجعه شود شورای کشاورزی عده‌لازم را از بین‌خود باین سمت انتخاب ومعرفی‌مینماید .

مادهٔ شانزدهم - شوراهای کشاورزی دارای شخصیت‌حقوقی میباشند .

مادهٔ هفدهم ـ دولت مکلف‌است که درهردوره وسایل انتخابات شوراهای کشاورزی رادرموعد مقرر فراهم‌نماید .

مادهٔ هیجدهم ـ وزارتخانه‌های کشاورزی ـ دارائی ـ کشورمأموراجرای این قانون هستند .

قانون فوق که مشتمل برهیجده‌ماده ودوتبصره‌است پس ازتصویب‌مجلس‌سنا درجلسه پنجشنه سیزدهم خردادماه‌یکهـزاروسیصد و سی وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس‌شورای‌ملی - عماد تربتی

قانون بالا درجلسه۱۳۳۷/۱۲/۱۳ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون جنگلها ومراتع کشور

مصوب ۲۲ تیرماه ۱۳۳۸

مادهٔ ۱ ـ مراقبت در حفظ واحداث و احیاء وبهره برداری جنگلها ونیز

راهنمائی در امور مراتع بعهده‌سازمان جنگلبانی ایران است که‌تحت نظر وزارت کشاورزی اداره میشود .

تبصرهٔ ۱ ـ سازمان جنگلبانی میتواند اشخاص واجدشرایط را پس ازاتمام کلاسهای‌تخصصی‌واخذ گواهینامه‌درحدود اعتبارات مصوبه‌وقوانین‌موضوعه‌منحصراً برای خدمات فنی جنگل استخدام نماید ـ اشتغال و انتقال کارمندان فنی بطور کلی بامور اداری ممنوع است .

مادهٔ۲ ـعوائدسازمان‌جنگلبانی‌بحساب‌مخصوصی‌درخزانه‌داریکل‌نگاهداری وصرف هزینه‌های آن سازمان خواهدشد ـ کمك دولت‌بسازمان‌یکجاضمن‌بودجه وزارت کشاورزی منظور میشود .

مادهٔ۳ ـ وزیر کشاورزی میتواند معاملات تا پنجاه‌هزارریال رابدون رعایت مناقصه ومزایده اجازه دهد ـ معاملات زایدبرپنجاه‌هزارریال طبق‌قانون‌محاسبات عمومی خواهدبودو درمواقع ضروری وفوری باپیشنهاد رئیس سازمان‌و تصویب وزارت کشاورزی و وزارت دارائی‌وتصویب‌هیئت‌وزیران‌بدون رعایت اصول‌مزایده ومناقصه معاملات انجام‌میشود .

مادهٔ۴ ـ ازتاریخ‌تصویب‌این‌قانون نحوه بهره‌برداری از جنگلها چه متعلق بدولت‌وچه متعلق بافرادبایدطبق‌اصول‌علمی‌وفنی‌باشد که توسط سازمان‌جنگلبانی اعلان خواهدشد ـ نظارت ومراقبت درحسن اجرای‌مقررات مزبور بعهده‌سازمان جنگلبانی خواهد بود .

تبصرهٔ ۱ ـ اصول فنی وعلمی بشرح‌زیراست :

۱ ـ درصورتی‌میتوان‌ازجنگل بهره‌برداری نمود که برای آن جنگل‌طرح جنگلداری که بتصویب سازمان جنگلبانی رسیده باشد تهیه شده باشد ـ منظوراز طرح جنگلداری تهیه نقشه وتعیین‌مقدار چوب موجود در آن‌ومقدار نموسالیانه

جنگل و تعیین کلیه اقدامات و اصلاحاتی که باید در هر یك از قطعات آن جنگل صورت گیرد .

۲ ـ قطع درخت در نواحی با تلاقی حداکثر چهل سانتیمتر و در سایر نواحی جنگل حداکثر ناده سانتیمتر از کف خاك باید صورت گیرد و مقطع باید شیب داشته باشد .

۳ ـ در روش شاخه زاد عمل قطع درخت باید بترتیبی صورت گیرد که پوست از چوب کنده جدا نشود .

٤ ـ بطور کلی آن قسمت از قطعات مقطوعه که قابل تبدیل بچوب آلات صنعتی میباشد باید بصورت گرده بینه از جنگل خارج شده و در کارخانه چوب بری تبدیل شده و بقیه بصورت ذغال یا هیزم از جنگل خارج گردد .

۵ـ در نواحی کوهستانی جاده بحداقل ممکن تقلیل یافته و از وسائل فنی از قبیل سیم نقاله وغیره برای خارج کردن گرده بینه و مقطوعات باید استفاده شود.

تبصرهٔ ۲ـ صاحبان جنگل که نتوانند مقررات فوق را بواسطه نداشتن وسائل مالی یا فنی انجام دهند میتوانند بهره برداری از جنگل خود را باشخاص حقیقی یا حقوقی که حائز شرایط فنی و مالی که مورد تصدیق سازمان جنگلبانی باشد واگذار نمایند و نیز سازمان جنگلبانی با موافقت مالك میتواند بهره برداری جنگلهای مزبور را قبول کند . در این صورت سازمان جنگلبانی باید بهای درختان قطع شده را به نسبت بهای حد متوسط مقطوعات سه سال اخیر باضافه ۳۰٪ بمالك بپردازد . واگر در حوزه‌ای اکثریت مالکین بهره برداری جنگلهای خود را بیك شرکت یا سازمان جنگلبانی واگذار نموده و دیگران نتوانند شخصاً مقررات فنی و علمی را رعایت نموده یا نخواهند جنگل خود را به آن شرکت یا شرکت دیگر یا سازمان

جنگلبانی واگذار کنند بهره برداری ازآن قسمت‌هم تابع‌سایرقسمتهای‌آن ناحیه بوده و الزاماً بوسیله شرکت یا سازمان جنگلبانی اقدام خواهد شد .

تبصرهٔ ۳ ـ سازمان جنگلبانی مجاز است بهره‌برداری از جنگلهای دولتی یا خصوصی راکه بهره‌برداری‌آن طبق تبصرهٔ۲ بسازمان جنگلبانـی واگذار شده به‌اشخاص یاشرکتهائی که صلاحیت‌فنی ومالی‌آنهامورد گواهی سازمان جنگلبانی باشد با شرایط مناسبی تفویض نماید .

تبصرهٔ ۴ ـ مقصود ازبهره‌برداری استحصال جنگل برای‌فروش چوب‌است ومانع از استفاده جنگل بوسیله مالك بـرای تعلیف عملیات مجاز کشاورزی نخواهد بود .

مادهٔ ۵ ـچنانچه‌جنگلهای‌مخروبه برای‌تبدیل‌به‌اشجارمثمرازقبیل مرکبات وچای وزیتون ومیوه ویا محصولات زراعتی ازقبیل شالی و گندم و پنبه وتوتون و کنف مساعد ویا مصلحت نباشد وهمچنین احیای‌آنها توسط سازمان‌جنگلبانی‌طبق اصول فنی تشخیص وامکان‌پذیرباشد سازمان جنگلبانی بمالك اخطار مینماید ظرف دوسال‌آنرا احیاء بنماید واگر مالك نتواند و یا نخواهد اقدام باحیاء کند سازمان جنگلبانی مکلف است درآن مخروبه حداکثر تادوسال درختکاری‌واحیاء نمایدوهنگام‌بهره‌برداری۲۵٪. ازعایدات حاصله‌رابمالك‌میپردازد. دخالت‌سازمان جنگلبانی درامورآن‌جنگل مشروط به‌آنست که‌باحیاء ودرختکاری اقدام نماید و درهرصورت‌هرموقع که‌مالك‌حاضر به‌احیاءیادرختکاری‌شودحق تقدم‌خواهدداشت .

تبصره ـ وزارت کشاورزی‌درباره‌مساعدبودن یانبودن‌آن‌بایددر کمیسیون فنی مرکب‌ازنماینده‌مالك ونماینده وزارت کشاورزی‌ونماینده‌دانشکده کشاورزی بموضوع رسیدگی نموده ونظربدهند واین تصمیم قطعی میباشد .

مادهٔ ٦ ـ دارائی سازمان جنگلبانی عبارت‌است از :

الف - کلیه ساختمان‌ها واثاثیه دولتی که درتاریخ تصویب این قانون‌متعلق بسازمان جنگلبانی است .

ب - جنگلها ومراتع متعلق بدولت .

مادهٔ۷ - درآمد سازمان جنگلبانی بشرح زیراست:

الف - کلیه اعتبارات مستمر وغیرمستمر که از طرف دولت و سازمان‌های عمرانی بابت هزینه‌های فنی واداری و کارگزینی بسازمان جنگلبانی پرداخت میشود .

ب - عوائد حاصله ازجنگلها ومراتع متعلق بدولت .

ج - عوارضی که برطبق‌این قانون بوسیله‌سازمان جنگلبانی وصول‌میگردد.

د - وجوهی که‌دراثراجراءاین قانون بنابرحکم دادگاه بسازمان‌جنگلبانی تعلق میگیرد.

ه - وجوهی که دراثرفروش‌اموال موضوع جرائم این قانون بدست‌میآید.

مادهٔ۸ - برای حفظ ومراقبت‌جنگلها ومراتع درصورت لزوم سازمانی بنام گارد مسلح جنگل دروزارت کشاورزی ازافسران وافرادارتش تشکیل میشود.

تبصره - به تخلفات‌واتهامات افسران وافرادمذکور دراین ماده‌آنچه‌صرفاً مربوط به وظائف نظامی ووضع آنهاست طبق قانون دادرسی ارتش در دادگاههای نظامی‌ارتش رسیدگی میشود ودرسایرموارد تابع وزارت کشاورزی وقوانین‌عمومی میباشد .

مادهٔ۹ - تهیه‌چوب وذغال وهیزم‌وبریدن وریشه کن کردن درختهای‌جنگلی بدون اجازه‌ازسازمان جنگلبانی ممنوع است ومتخلف به‌ضبط درختهای قطع‌شده بنفع سازمان جنگلبانی وپرداخت جریمه نقدی ازیکصد تایکهزارریال نسبت‌بهر درخت بنفع خزانه وحبس تأدیبی ازدوماه تا یکسال محکوم میشود و در مورد

جنگلهای قرق شده (موضوع ماده ۱۹ این قانون) علاوه برمجازات حبس وضبط مال جریمه فوق دوبرابر خواهد بود.

تبصره ۱ ـ سازمان جنگلبانی بارعایت احتیاجات عمومی وحداکثر استفاده ازمحصولات جنگلی طبق روشهای علمی جنگلداری اجازه قطع درخت ـ حمل چوب ساختن کوره ذغال وتهیه وحمل هیزم وصدور چوب بخارج را پس از تاریخی که در آگهی تعیین میشود از تاریخ تقاضا حداکثر تاسه ماه باید صادر نماید.

تبصره ۲ ـ درپروانه قطع خصوصیات و مشخصات درختان مورداجازه ذکر میگردد وچنانچه بجای آنها درختان دیگری قطع شوند بمنزله قطع درخت بدون پروانه خواهد بود.

تبصره ۳ ـ قطع شاخه بزرگ بدون داشتن پروانه و یا اجازه از سازمان جنگلبانی نیز ممنوع است ومتخلف به حبس تأدیبی از پانزده روز تا دوماه وبازای هر شاخه قطع شده از ۲۰ ریال تا ۵۰ ریال جریمه نقدی محکوم خواهد شد ـ شاخه بزرگ شاخه ایست که قطر آن در محل انشعاب بیشتر از ۹ سانتیمتر میباشد.

تبصره ۴ ـ اجازه قطع درخت جهت تأمین مصارف واحتیاجات روستائی محلی ساکنین جنگل و دهکده های مجاور ازقبیل خانه سازی وسد سازی و پادنگ و آبدنگ وتلمبار وغیره را مأمورین جنگلبانی محل بمحض تقاضا حداکثر تاپانزده روز بدون اخذ عوارض بمیزان احتیاجات بتشخیص خود باید بدهند.

تبصره ۵ ـ درختان وشاخهائی که سازمان جنگلبانی برای مصرف سوخت و احتیاجات کشاورزی مناسب میداند به آگهی عموم خواهد رسانید که برای مصرف محلی جنگل نشینان وساکنین دهکده ها استفاده شود.

تبصره ٦ ـ تهیه هیزم وذغال وچپر وسه پایه از مازاد مقطوعات برای مصرف محلی جنگل نشینان وساکنین دهکده های مجاور جنگل نیازمند بصدور اجازه نیست.

تبصرهٔ ۷ ـ قطع اشجار جنگلی درمحوطه خانه های روستائی درحدود یکهزار وپانصدمترمربع برای مصرف ساکنین درداخل محوطه آزاداست ونیز قطع اشجاری که اشخاص در اراضی غیر جنگلی غرس مینمایند مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

تبصرهٔ ۸ـ درختان جنگلی که تا این تاریخ بنحوی از انحاء قطع شده باشد درصورتیکه عوارض مقرره آن پرداخت شده یا بشود مجازمحسوب میشود. وزارت کشاورزی بادریافت عوارض مقرر آن مقدارازدرختهائی که تابحال پرداخت نشده پروانه واسناد لازم برای حمل آنها بنام مالك صادرمینماید.

مادهٔ ۱۰ ـ بتقاضاهای پروانه قطع درخت وهیزم وصدور چوب از کشور و حمل ذغال عوارض بشرح زیر تعلق خواهد گرفت:

الف ـ درموقع قبول درخواست پروانه قطع درخت.

۱ ـ برای هرمترمکعب درخت جهت تهیه انواع چوب ۲۰ ریال.

۲ ـ برای هر استر هیزم ۲ ریال.

ب ـ درموقع صدورپروانه قطع درخت وهیزم:

۱ ـ برای هرمتر مکعب چوب ۸۰ ریال.

۲ ـ برای هر استر هیزم ۱۰ ریال.

ج ـ درموقع صدورپروانه صادراتی چوب:

۱ ـ برای هر متر مکعب گرده بینه بلوط ۸۰۰ ریال.

۲ ـ برای هر متر مکعب گرده بینه گردو ۲۵۰۰ ریال.

۳ ـ برای هرمتر مکعب گرده بینه شمشاد ۳۵۰۰ ریال.

٤ ـ برای هر مترمکعب گرده بینه سرخدار ـ زربین ـ ارس ٤۰۰۰ ریال.

٥ ـ برای هر مترمکعب گرده بینه آزاد ٦۰۰ ریال.

۶ ـ برای هر مترمکعب گرده بینه ازسایر انواع درختان ۴۰۰ ریال .

تبصره ـ درصورتیکه بجای‌هریك از گرده بینه‌های مندرج بالابخواهند مواد بدست آمده‌آنرا صادر کنند میزان افت واره خورچوبها طبق آئین‌نامه‌ایکه تنظیم خواهد شد تعیین وبحجم چوبهای بدست آمده اضافه شده سپس عوارض‌آن بمأخذ بالا وصول خواهد شد .

د ـ درموقع حمل ذغال از هریك تن ذغال چوب ۸۰ ریال .

تبصرهٔ ۱ ـ دولت میتواند بنا بمقتضیات عوارض مذکوردر این ماده عوائد مذکور در بند ب ماده هفت این قانون را با موافقت کمیسیونهای دارائی مجلسین تغییر دهد .

تبصرهٔ ۲ ـ صدورهیزم و ذغال از کشور ممنوع است در صورت تخلف عین جنس بنفع سازمان جنگلبانی ضبط ویك‌برابر بهای‌آن جریمه ازمرتکب وصول خواهد شد .

مادهٔ ۱۱ ـ علامت ویژه چکشهای جنگلبانی علامت رسمی دولتی است و تقلید کننده جاعل‌محسوب وطبق ماده ۹۹ قانون کیفرهمگانی تعقیب خواهد شد.

تبصره ـ مأمورین جنگلبانی که چکش به‌آنهاسپرده شده مکلف به حفظ چکشهای ویژه‌سازمان جنگلبانی میباشند وچنانچه دراثرعدم مراقبت‌آنها چکش بدست شخص غیرصلاحیتدارافتد در صورتیکه ازچکش مزبور سوءِ استفاده نشود مأمورین مزبوربه‌تنزل مقام‌حداقل‌یکدرجه جنگلبانی‌یا یك‌پایه محکوم خواهند شد اگراز چکش استفاده سوئی شده باشد که مطابق این قانون‌عمل مزبورقاچاق محسوب باشد مأموری که چکش‌باوسپرده شده به مجازات معاونت درجرم قاچاق محکوم خواهد شد . ودرصورتیکه با تبانی مأموری که چکش باو سپرده شده یا

مأمور حفظ جنگل استفاده سوئی شده باشد مأمور تبانی کننده به مجازات مباشر اصلی جرم قاچاق محکوم خواهد شد.

مادهٔ ۱۲ ـ هر کس بدون پروانه حمل برخلاف مقررات این قانون مبادرت به حمل چوب وهیزم وذغال از جنگل نماید چنانچه عوارض مقرره را نپرداخته باشد مرتکب قاچاق شده وطبق قانون مجازات مرتکبین قاچاق با اورفتارخواهد شدودر صورتیکه عوارض مقرره را پرداخته باشد چوب وهیزم وذغال محموله بسودسازمان جنگلبانی ضبط خواهد شدوچنانچه مرتکب قاچاق مرتکب سرقت اموال موضوع همان قاچاق نیز ازجنگل شده باشد دادگاه ضمن صدورحکم برمحکومیت سارق رأی به استرداداموال مسروقه یا بهای آن بصاحب مال خواهد داد.

تبصرهٔ ۱ ـ سازمان جنگلبانی درمورد وصول جرائم قاچاق محصولات جنگلی ازمقررات اجرائی آئین نامه وصول جرائم قاچاق استفاده مینمایند.

تبصرهٔ ۲ ـ سازمان جنگلبانی آئین نامه تقسیم جرائم نقدی وحاصل فروش جنس ضبط شده را تهیه وبا تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا خواهد گذارد.

تبصرهٔ ۳ ـ سازمان جنگلبانی مکلف است اجناس ضبط شده دراثر اجرای مقررات این قانون راازطریق مزایده وبانظارت نماینده دادسرای محل فروخته و وجوه حاصل جزء عواید سازمان جنگلبانی میباشد مگر درصورت اعتراض مرتکب درمدت قانونی مقرر که تاتعیین تکلیف نهائی درحساب سپرده سازمان جنگلبانی سپرده خواهد ماند.

مادهٔ ۱۳ ـ هر کس بدون داشتن پروانه یا اجازه مأمورین صلاحیتدار ازسازمان جنگلبانی مبادرت بقطع یا شکستن یا ریشه کن کردن نهال ازجنگل نماید و یا عمداً مرتکب عملی شود که منتهی بشکستن یا ریشه کن کردن نهال شود وعلاوه برضبط نهال برای هر نهالی ده ریال ازاو بعنوان جریمه اخذ خواهد شد ـ درجنگلهای قرق

شده‌علاوه برپرداخت جریمه‌نقدی مرتکب به‌حبس‌تأدیبی‌از ۱۱ روزتا دوماه‌محکوم خواهد شد .

تبصره ـ نهال‌درخت جوانی است که‌قطر پایه‌آن کمتر ازده‌سانتیمتر باشد.

مادهٔ ۱۴ ـ سازمان جنگلبانی میتواندبرای‌مدت‌معینی‌بعضی‌ازانواع‌اشجاررا درجنگلهائی که مقتضی‌بداند درمحل‌ممنوع‌القطع‌اعلام‌نماید .

مادهٔ ۱۵ ـ هر کس مبادرت به‌کت‌زدن درخت یـا روشن کردن‌آتش درتنه درخت‌جنگل نمایدبه حبس‌تأدیبی ازیکماه تایکسال وبرای‌هردرخت که‌کت‌یاپی زده‌ویادرآن‌آتش روشن کرده باشدبپرداخت جریمه‌نقدی ازیکصدریال تایکهزار ریال‌محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۱۶ ـ استفاده از کوره ذغـال‌چوب موجودیا احداث کوره ذغال‌جدید درجنگل‌یامجاورآن مستلزم‌داشتن‌پروانه‌ازمأمورین‌صلاحیتدار سازمان‌جنگلبانی میباشدومتخلف به‌یکماه تاششماه‌حبس تأدیبی‌محکوم خواهدشد .

تبصرهٔ ۱ ـ سازمان‌جنگلبانی‌مجازخواهدبود که کوره‌های‌ذغال بدون‌پروانه راخراب نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ درصورتیکه مرتکب متخلف مأمور جنگلبانی بـاشد بدوبرابر مجازات‌مذکور محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۱۷ ـ هر کس درجنگل عمداً آتش سوزی ایجاد نمایدبه حبس مجرد ازسه‌سال تاده‌سال محکوم‌خواهد شدودرصورتیکه مرتکب‌مأمور جنگلبانی‌باشدبه حداکثرمجازات مذکور محکوم خواهدشد .

تبصره ـ درصورتیکه‌آتش سوزی‌جنگل بعلت‌بی‌احتیاطی وبی‌مبالاتی‌باشد مرتکب‌به حبس‌تأدیبی ازدوماه تایکسال محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۱۸ ـ درموقع‌آتش سوزی درجنگلهاکلیه مأمورین‌دولتی اعم‌ازلشکری

و کشوری وشهرداریها که درنزدیکی آن محل باشند درمقابل تقاضای مأمورین جنگل موطفند باکلیه‌وسائل ممکنه‌دولتی که دراختیار دارنددرآتش نشانی کمك و مساعدت نمایند قصور و مسامحه مأمورین کشوری و شهرداری در ایفاء وظیفه مستلزم مجازات اداری از درجه ٤ ببالا خواهد بود در مورد مأمورین لشگری تعقیب ومجازات آنان طبق مقررات وقوانین مربوط نظامی خواهد بود .

مادهٔ ۱۹ - درجنگلهائی که سوخته ویا زیاد بهره‌برداری شده یا مخروبه گردیده وبرای احیاء درنظر گرفته میشودوبموجب آگهی‌منتشره ازطرف‌سازمان جنگلبانی حدودآنها تعیین وقرق اعلام میگردد چرای دام وقطع اشجار تا مدتی که سازمان جنگلبانی مقتضی دانسته وآگهی مینماید ممنوع است - درصورتیکه مالك دام دستور چرا داده باشد مالك دام ودر غیراینصورت‌مباشر عمل به‌پرداخت غرامت ازیازده تا یکصدریال برای هردام محکوم خواهد شد .

تبصره - چرانیدن بز درجنگلها ومراتع جنگلی (درمناطقی که ازطرف سازمان جنگلبانی تعیین وآگهی خواهد شد) پس‌ازدوسال ازتاریخ انتشار آگهی سازمان جنگلبانی بکلی ممنوع است درپایان‌مهلت مقرر متخلف‌مشمول مجازات مذکور درماده فوق خواهدبود وهرگاه متخلف ازاین ماده مأمورجنگلبانی باشد به حبس تأدیبی ازدوماه تاششماه محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۰ - بمنظور جلوگیری از توسعه کویر و حرکت ریگهای روان وحفاظت‌مراتع‌طبیعی‌وهمچنین‌جلوگیری‌ازجریان‌سیلهای‌خطرناك‌پس‌ازیکسال از تاریخ تصویب این‌قانون‌درهرمحلی که‌وزارت کشاورزی‌اعلام‌نماید قطع وریشه کن کردن وهمچنین بمصرف رسانیدن بوته‌ها - خارها و درختچه‌های بیابانی و کویری و کوهستانی ممنوع میگردد .

تبصره - این ممنوعیت درمحلهائی اجراء خواهدشد که قبلادرآنجاسوخت دیگری تأمین شده باشد .

مادهٔ ۲۱ - سازمانهای دولتی وبنگاهها یامؤسسات وکارخانه‌های وابسته بدولت مکلفند ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون سوخت خودرا به دغال سنگ یانفت ویا هرسوختی غیرازچوب وهیزم وذغال چوب تبدیل نمایند وپس ازانقضای مدت مقرره بالا مصرف چوب وهیزم وذغال چوب دردستگاههای نامبرده ممنوع میباشد وکارخانجات خصوصی موظفند حداکثر تادوسال پس ازتصویب این قانون نسبت به تبدیل سوخت خودبموادی غیرازچوب وهیزم وذغال چوب اقدام نمایند ـ درصورت تخلف ازمصرف هیزم وذغال چوب درآن مؤسسات جلوگیری خواهد شد.

تبصره ـ مؤسساتی که درداخل جنگل واقعند اعم ازدولتی وخصوصی مشمول این ماده نخواهندبود.

مادهٔ ۲۲ ـ هیچیك ازکارکنان سازمان جنگلبانی اعم از فنی یااداری حق ندارندمستقیماً یاباواسطه درمعاملات محصولات جنگل که جنبه تجارت داشته باشد شرکت نمایند درصورت تخلف به حبس تأدیبی ازیك ماه تاششماه محکوم میشوند وهمچنین برای همیشه ازخدمت درکادرجنگلبانی محروم خواهند شد.

مادهٔ ۲۳ ـ مأمورین جنگلبانی که بموجب احکام سازمان جنگلبانی مأمور کشف وتعقیب جرائم مذکور دراین قانون میشوند درردیف ضابطین دادگستری محسوب وازاین حیث تحت تعلیمات دادستان محل انجام وظیفه خواهند نمود.

تبصرهٔ ۱ ـ درصورتیکه گزارش مأمورین برخلاف واقع ویابرای نفع شخصی ویا اعمال غرض بوده باشد بدو برابر کیفرجرمی که موضوع گزارش بوده محکوم خواهند شد.

تبصرهٔ ۲ ـ در صورتیکه مأمورین جنگلبانی خود مرتکب جرائم مذکور

دراین‌قانون گردند یاشرکت‌ویامعاونت‌درآن‌نمایندبحداکثرمجازات مقرردراین قانون محکوم میشوند ودرصورتیکه مسامحه در اجرای مقررات آن قانون و یا آئین نامه های مربوطه نمایند به مجازات ازیك ماه تاسه ماه حبس‌تأدیبی محکوم خواهند شد .

تبصرهٔ ۳ ـ مأمورین کشف وتعقیب جرائم که از طرف سازمان جنگلبانی تعیین میشوند ازحیث اجرای این قانون وقتی ضابط دادگستری محسوب میشوند که وظائف ضابطین دادگستری رادر کلاس مخصوصی تعلیم گرفته باشند .

مادهٔ ۲۴ ـ تاسه‌سال پس از تصویب این قانون سازمان جنگلبانی میتواند برای تأمین مصرف چوب داخله کشورپروانه قطع درخت ازجنگلهارا بدون‌انجام شرایط فنی مذکوردرتبصرهٔ۱ ماده٤ این‌قانون صادرنماید .

مادهٔ ۲۵ ـ آئین‌نامه های اجرائی این‌قانون بوسیله وزارتخانه‌های‌مربوط تهیه وپس‌ازتصویب هیئت وزیران قابل اجراخواهد بود .

مادهٔ ۲۶ ـ این‌قانون درحوزه‌هائی که وزارت کشاورزی اجرای‌آنرا لازم بداند یکماه‌پس‌ازآگهی در هر حوزه قابل اجرا است .

مادهٔ ۲۷ ـ ازتاریخ اجرای این‌قانون درهرحوزه‌آن قسمت از قوانین و مقرراتیکه مغایرمیباشد ملغی است .

مادهٔ ۲۸ ـ وزارت کشاورزی ـ دادگستری ـ دارائی ـ جنگ مأمور اجرای این‌قانون میباشند .

قانون فوق که مشتمل بربیست وهشت ماده وسی و دو تبصره است درجلسه سه شنبه بیست ودوم تیرماه یکهزاروسیصد وسی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ دکتر عمید

قانون بالا درجلسهٔ ۱۳۳۸/۶/۲۸ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به مؤسسهٔ اصلاح وتهیه نهال و بذر

مصوب ٤ مهرماه ١٣٣٨

مادهٔ ١ ـ بمنظوراصلاح وتهیه‌کلیه نهالها وبذرهای مرغوب ومناسب با آب وهوای نقاط مختلف کشور سازمانی بنام مؤسسه اصلاح وتهیه نهال وبذر تحت نظر وزارت کشاورزی تأسیس میشود.

مادهٔ ٢ ـ رئیس مؤسسه میتواند معاملات مربوط بفرآورده های کشاورزی‌را تایکصد هزارریال بدون رعایت مقررات مناقصه و مزایده اجازه دهد معاملات فرآورده های کشاورزی بیش‌ازاین مبلغ را هیئتی مرکب ازوزیران کشاورزی و دارائی ویامعاونین‌آنها ورئیس مؤسسه درصورت ضرورت از قیود مناقصه و مزایده معاف خواهند نمود.

مادهٔ ٣ ـ کمک‌دولت ببودجه این مؤسسه‌یکجاضمن بودجه‌وزارت کشاورزی منظور ودراول هرفصل یکچهارم‌آن‌به‌اختیار مؤسسه گذاشته میشود بودجه جزء مؤسسه راوزیران کشاورزی ودارائی تصویب مینمایند عواید مؤسسه جزو بودجه آن منظورومازاد درآمد صرف توسعه وتکمیل عملیات مؤسسه میگردد.

تبصره ـ وجوه حاصله ازدرآمد وصرفه‌جوئیهای هرسال بسال بعد منتقل و بمصرف توسعه مؤسسه خواهد رسید.

مادهٔ ٤ ـ وزارت کشاورزی مجازاست باتصویب هیئت وزیران ورود بذری راکه مصلحت نداند ممنوع نماید وهمچنین کشت وتهیه بذورچغندر وپنبه را در مناطق معینی بوسیله اعلان سه ماه‌قبل‌ازفصل کشت ممنوع ودر صورت تخلف کشت ممنوع شده رامعدوم سازد.

مادهٔ ۵ ـ مؤسسه نمیتواند نهال و بذر مرغوب را بتقاضای کشاورزان و مالکین بیشتر از قیمت تمام شده بفروشد.

مادهٔ ۶ ـ وزارت کشاورزی و وزارت دارائی مأمور اجرای این قانون میباشند.

قانون فوق که مشتمل بر شش ماده و یك تبصره است درجلسه یکشنبه چهارم مهرماه یکهزار و سیصد و سی و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عماد تربتی

قانون بالا درجلسهٔ ۱۳۳۸/۸/۳ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع به‌اجازه انتقال گردان سمپاش نیروی هوائی از وزارت جنگ بوزارت کشاورزی

مادهٔ واحده ـ از اول سال ۱۳۳۹ کادر فنی و خلبان نیروی هوائی که در گردان سمپاشی نیروی هوائی مشغول خدمت هستند با پیشنهاد وزارت کشاورزی و موافقت وزارت جنگ بوزارت مزبور منتقل میگردند.

تبصرهٔ ۱ ـ تبدیل درجه افسران منتقله برتبه اداری طبق تصویبنامهٔ شماره ۵۱۳۶ بتاریخ ۱۳ر۳ر۱۳۳۱ هیئت وزیران خواهد بود و ارشدیت افسران و درجه‌داران در درجه‌ای که به‌آن منتقل میشوند برای رتبه بعدی آنها محسوب خواهد شد.

تبصرهٔ ۲ ـ حقوق افسران و درجه داران منتقل‌شده بمأخذ حقوق دریافتی افسران و درجه داران مشابه در نیروهای مسلح شاهنشاهی در فروردین سال ۱۳۳۷ خواهد بود و آنچه باپایه های اداری و درجات فنی تطبیق مینماید بعنوان حقوق و مازاد بعنوان حق فنی پرداخت میگردد.

ضمناً ارتقاء از پایه مادون بپایه مافوق مشمول قانون استخدام کشوری بوده

وبهر رتبه ای که ارتقاء یافتند حقوق و حق فنی‌متعلق به‌آن رتبه رادریافت‌خواهند داشت .

تبصرهٔ ۳ ـ تبدیل درجه داران منتقل بشرح زیرخواهد بود :

۱ ـ گروهبان سوم‌کارمند فنی درجه (٤) ۱۹۵۰ ریال حقوق .

۲ ـ گروهبان دوم‌کارمند فنی درجه (۳) ۲۵۳۵ ریال حقوق .

۳ ـ گروهبان یکم‌کارمند فنی درجه (۲) ۳۲۹۵ ریال حقوق .

٤ ـ استوار دوم‌کارمند فنی درجه (۱) ٤۲۸۳ ریال حقوق .

ضمناً مدت توقف برای ارتقاء ازدرجه چهاربدرجه سه وازسه بدوسه سال‌واز دو بیك وازدرجه یك فنی بپایه یك اداری چهارسال میباشد ومدت توقف‌دردرجات ارتش جزو مدت توقف دردرجات فنی محسوب بوده ودرترفیع آنها بپایه اداری مؤثر خواهد بود .

تبصرهٔ ۴ ـ کسور بازنشستگی افسران و درجه داران منتقله ازصندوق بازنشستگی ارتش بصندوق بازنشستگی کشوری منتقل و ازتاریخ انتقال دروزارت کشاورزی نرخ کسورآنان۸٪ حقوق‌وحق‌فنی میباشد وهرتغییری که نسبت بنرخ کسوربازنشستگی پایه های اداری داده شود شامل آنها نیزخواهد بود .

ضمناً شرایط بازنشسته‌شدن افسران ودرجه داران منتقله بموجب این‌قانون تابع قوانین استخدام کشوری‌وقوانین‌مصوبه بوده ومیزان حقوق بازنشستگی‌آنان عبارت ازیك سی‌ام‌آخرین حقوق وحق‌فنی دریافتی ضرب درسنین خدمت میباشد بشرط اینکه ازآخرین حقوق وحق فنی دریافتی تجاوز ننماید.

تبصرهٔ۵ ـ برقراری‌حقوق‌وظیفه‌ومستمری ورد کسور بازنشستگی این‌قبیل کارمندان برملاك‌آخرین وجوه‌دریافتی نسبت‌به‌آن‌بازنشستگی پرداخته‌اند بوده و مشمول قوانین مصوبه کشوری میباشد .

تبصرهٔ ۶ ـ پرداخت هزینه سفر وفوق‌العاده روزانه وفوق‌العاده بدی آب و هوای مشمولین این‌قانون تابع مقررات‌کارمندان اداری میباشد .

تبصرهٔ ۷ ـ وزارت کشاورزی میتواند با توجه بمزایائیکه بپرسنل پرونده وفنی نیروی‌هوائی ارتش شاهنشاهی پرداخت میشود باموافقت نیروی هوائی به پرسنل کادرواحد سمپاشی‌مزایائی بپردازد .

تبصرهٔ ۸ ـ در مورد پرداخت زیان جانی ناشی‌از اثرات سوانح و خدمات هواپیمائی که‌منجر به‌نقص‌عضو ویافوت یکی ازافرادکادر هواپیمائی و کارمندان وزارت کشاورزی میشود بنحوی که در نیروی هوائی ارتش شاهنشاهی عمل میشود رفتارخواهد شد .

تبصرهٔ ۹ ـ چنانچه نیروی‌هوائی ارتش‌شاهنشاهی نتواند خلبان و میکانیسین مورد احتیاج واحد سمپاشی وزارت کشاورزی را ازبین درجه‌دارن وافسران‌جزء خود تأمین نماید وزارت کشاورزی میتواند طبق آئین‌نامه‌ای که ازطرف‌هیئت‌دولت تصویب شود اقدام نماید .

تبصرهٔ ۱۰ـ حقوق‌و کمك‌وحق‌فنی ومزایای متعلقه بمشمولین این‌قانون تا پایان‌سال ۱۳۳۸ از محل بودجه وزارت جنگ پرداخت و از سال ۱۳۳۹ معادل حقوق ومزایای‌پرسنل مزبور ازمحل‌درآمدعمومی کشور ببودجه‌وزارت کشاورزی علاوه وپرداخت میشود .

تبصرهٔ ۱۱ـ وزارت دارائی ـ جنگ ـ کشاورزی مأمور اجرای این قانون هستند .

قانون‌فوق که‌مشتمل‌بر مادهٔ واحده‌ویازده‌تبصره‌است درجلسه پنجشنبه بیست

ونهم اردیبهشت ماه یکهزار وسیصدوسی ونه بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون بالادرجلسهٔ ۱۳۳۹/۳/۱۱ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

لایحه قانونی راجع به‌اجازه فروش یکقطعه زمین درشهر کراچی

مصوب ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۳۶

مادهٔ واحده ـ بوزارت امورخارجه اجازه داده میشود قطعه زمین‌واقعه در شهر کراچی بمساحت ۴۳۸۳ یارد خریداری‌شده درسال ۱۳۳۰ را که‌ازلحاظ‌موقعیت محل برای سفارت کبرا مناسب نیست بحداکثربهای ممکنه بفروش رسانیده‌بهای حاصل‌از فروش زمین را باکمك اعتبار مربوطه بمصرف ساختمان عمارت‌نوسازدر قطعه‌زمینی که ازطرف‌دولت‌پاکستان بدولت‌شاهنشاهی‌ایران واگذارشده‌برسانند.

لایحه قانونی فوق که مشتمل برماده واحده است درجلسه پنجشنبه پنجم اردیبهشت ماه یکهزار وسیصد وسی‌وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه۱۳۳۶/۳/۱۱ بتصویب
مجلس سنارسیده است

قانون مربوط بواگذاری سهمی دولت ازقریه سرخ حصار بسازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران

مادهٔ واحده ـ بوزارت کشاورزی اجازه داده میشود که سهمی دولت‌ازقریه سرخ حصاررا اعم ازباغ وعمارت وآب‌وسایرمتعلقات برای ایجادتأسیسات‌بهداشتی

ودرمانی وباشگاههای ورزشی وتهیه خانه و سایر نیازمندیهای کارگران بسازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران بلاعوض واگذار نماید .

قانون فوق که مشتمل برماده واحده است پس از تصویب مجلس سنا درجلسه سه‌شنبه سی‌ام مهرماه یکهزار وسیصدوسی وشش بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳٤/۱۰/۹ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون راجع بتقسیم اراضی ضرابخانه بین کارگران و کارمندان ادارات ضرابخانه ـ سیلو ـ دخانیات ـ و کارمندان وابسته بوزارت دارائی

مصوب ۲۲ اسفند ماه ۱۳۳٦

مادهٔ واحده ـ بوزارت دارائی و کشاورزی اجازه داده میشود ازاراضی زائد ضرابخانه که در اختیار وزارت دارائی است بکارمندان وکارگران اداره ضرابخانه وسیلوودخانیات و کارمندان وابسته بوزارت دارائی که‌دارای تمکن نیستندوخانه شخصی ندارند بارعایت حق تقدم برای کارمندان وکارگران که‌فرزندبیشتردارندو جریان قرعه کشی ومقدمات تقسیم آن بواجدین شرایط قبلاً فراهم شده است قباله فروش تنظیم ومبادله نمایند .

تبصرهٔ ۱ ـ ازهر مترمربع زمین یکصد ریال بابت بهای اراضی به‌اقساط سه ساله بحساب خزانه‌داریکل و یکصد ریال بابت هزینه احداث خیابان وسایر مصارف عمرانی کوی مزبور دریافت میشود ازیکصدریال هزینه عمران بیست‌وپنج درصد آن موقع تنظیم سند در دفتر اسنادرسمی دریافت وبقیه به اقساط سه ساله وصول خواهد گردید .

تبصرهٔ ۲ ـ بانك‌ساختمانی‌ملزم است طبق مقررات آن‌بانك عملیات‌عمرانی این اراضی را معادل وجوهی که بابت هزینه عمران وصول مینماید با نظارت نمایندگان صاحبان اراضی‌انجام دهدوهمچنین صاحبان اراضی‌موظفند طبق‌نظر به فنی بانك نامبرده اقدام بساختمان بنمایند.

وزارت دارائی و کشاورزی‌مأمور اجرای این‌قانون میباشند.

قانون فوق که مشتمل برماده‌واحده ودوتبصره است درجلسه پنجشنبه‌بیست ودوم اسفندماه یکهزاروسیصدوسی‌وشش بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضاحکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۶/۱۲/۱۷ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون اجازه واگذاری عرصه واعیان وکلیه متعلقات و ملحقات کشتارگاههای کشور بشهرداری هرمحل

مصوب ۹ اردیبهشت ما ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ بوزارت کشاورزی اجازه داده میشود عرصه واعیان و کلیه متعلقات وملحقات کشتارگاههای کشور را بشهرداری های هرمحل بلاعوض واگذار نماید.

قانون فوق که مشتمل‌برماده‌واحده است درجلسه روزسه‌شنبه‌نهم‌اردیبهشت ماه‌یکهزاروسیصد وسی‌وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس‌مجلس شورای‌ملی‌ـ رضا حکمت

قانون بالادرجلسه ۱۳۳۶/۸/۲۲ بتصویب
مجلس سنارسیده است

قانون راجع بواگذاری اراضی کارخانه سابق تهیه الکلهای صنعتی بوزارت خانه های فرهنگ ودارائی وشهرداری تهران

مصوب ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود محل سابق کارخانه تهیه الکلهای صنعتی واقع در خیابان شهبازرا باستثنای چهارهزار مترموردنیاز وزارت دارائی برای ساختمان چاپخانه واگذاری ازمجلس شورای ملی بطریق زیر تقسیم نماید.

۱ ـ شش هزار مترآنرا برای ساختمان دو باب دبستان بلاعوض بوزارت فرهنگ واگذار نماید.

۲ـ بقیه زمین برای احداث باغ و گردشگاه عمومی مجاناً باختیار شهرداری تهران واگذار شود.

شهرداری تهران مکلف است محل مزبور را منتها تا دوسال پس ازتصویب این قانون بباغ و گردشگاه عمومی تبدیل ودرمعرض استفاده اهالی پایتخت قرار دهد. شهرداری تهران بهیچوجه مجاز نخواهد بود که زمین مزبور را بفروش رسانده ویا بجهت امور دیگری باشخاص واگذار و یاساختمانی برای تأسیسات خود بنماید.

قانون فوق که مشتمل برماده واحده است پس ازتصویب مجلس سنا درجلسه روزسه شنبه سی ام اردیبهشت ماه یکهزارو سیصدو سی وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ عمادتربتی

قانون بالا درجلسهٔ ۲۷ر۲ر۳۷ ۱۳ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اجازه فروش یك قطعه زمین بسفارت کبرای پاکستان

مصوب ۲۹ تیرماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ وزارت کشاورزی میتواند معادل هشت هـزار و هفده متر (۸۰۱۷ متر) مربع ازاراضی خالصه درتهران (شمال نهر کرج) راکه حدود ونقشه آن‌وسیله‌بنگاه‌خالصجات‌تعیین وتهیه میشودببهای مترمربعی چهارصدریال بسفارت کبرای پاکستان‌بفروشد.

این قانون که مشتمل برماده واحده است پس‌ازتصویب مجلس سنادرجلسه بیست ونهم‌تیرماه‌یکهزاروسیصد وسی هفت‌بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید.

نایب رئیس مجلس شورای‌ملی‌ـ عماد تربتی

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۶/۸/۱۵ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

قانون‌راجع به‌اجازهٔ واگذاری اراضی‌متعلق‌بشهرداریهابمؤسسهٔ بنیاد پهلوی بمنظور ساختمان مهمانخانه وپرورشگاه

مصوب ۱۷ مهر ماه ۱۳۳۷

مادهٔ واحده ـ شهرداریها میتوانند ازاراضی متعلق‌بخود بمنظورساختمان مهمانخانه وپرورشگاه‌وسایرامورخیریه‌بطورراپگان‌به‌بنیاد پهلوی‌واگذارنمایند.

قانون‌فوق که مشتمل‌برماده‌واحده‌است‌درجلسه‌پنجشنبه‌هفدهم‌مهرماه‌یکهزار وسیصدوسی‌وهفت بتصویب مجلس شورای ملی رسیده‌است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسهٔ ۱۳۳۷/۸/۳ بتصویب
مجلس‌سنارسیده است

قانون راجع بواگذاری زمین به تحصیل کرده‌های کشاورزی

مصوب۲ دیماه ۱۳۳۸

مادهٔ ۱ ـ بوزارت کشاورزی اجازه داده میشود بهر یك ازتحصیلکرده های کشاورزی که حاضرشوند درمحل‌مورد زراعت سکونت نموده وامور کشاورزی یا دامپروری را برعهده گیرند بمیزان‌لازم اراضی خالصه‌دولتی دراختیارآنهابگذارد وبانك کشاورزی ازمحل اعتبارقانون اصلاح قانون پشتوانه‌اسکناس‌نیزوام‌درمقابل سندرسمی ذمه‌ای برای‌زراعت طبق‌آئین‌نامه مربوطه با پیشنهاد وزارت کشاورزی به آنها بپردازد.

تبصرهٔ ۱ ـ مراد از تحصیلکرده های کشاورزی منظور دراین ماده عبارت است از :

الف ـ مهندسین کشاورزی ودکترهای‌دامپزشکی ویا بطورکلی اشخاصیکه دریکی ازرشته‌های کشاورزی دارای درجه لیسانس یا بالاترازلیسانس باشند .

ب ـ دیپلمه‌های کشاورزی ودیپلمه‌های دامپزشگی یعنی کسانیکه ازیکی ازدبیرستانها یا دانشسراهای کشاورزی و دامپزشگی فارغ‌التحصیل شده و تعهدی برای‌انجام خدمت دولتی‌نداشته‌باشند یا تعهدات خودرا انجام داده‌باشند .

ج ـ بوسیله‌آزمایش ورسیدگی به پیشینه تحصیلکرده های کشاورزی و دامپزشگی صلاحیت وتوانائی‌آنان‌به‌اشتغال به‌امورمذکورباید محرزشود .

تبصرهٔ ۲ ـ منظورازاراضی خالصه مذکور درماده ۱ اعم‌است ازاراضی قراء خالصه دولتی که فعلا موجودمیباشد ویا اززمینهای بایری که‌دراثرعملیات عمرانی وسد بندی وغیره ازطرف دولت دائر وبرای زراعت‌آماده خواهد شد ویـا اراضی یاقرائیکه ازطرف دولت به‌اختیاروزارت کشاورزی گذارده میشود بارعایت قانون فروش خالصجات .

مادهٔ ۲ ـ میزان زمین و آب که بهریك ازدوطبقه مندرج درتبصرهٔ ۱ میتوان داد برای طبقه (الف) ازپنج برابر و برای طبقه (ب) ازسه برابر سهم مقرر درماده ۳ قانون تقسیم وفروش خالصجات برای هرزارع درآن محل بیشتر نخواهد بود .

تبصره ـ جوانان ودهقانان هرقریه که لااقل یکسال در یکی از آموزشگاههای رسمی کشاورزی که با تصویب وزارت فرهنگ دائر خواهد شد تحصیل کشاورزی کرده وسن آنها لااقل بیست سال تمام باشد در مورد استفاده از مزایای فروش خالصجات نسبت بسایر سکنه ده حق تقدم خواهند داشت .

مادهٔ ۳ ـ وزارت کشاورزی مجاز است آن عده ازدکتر های دامپزشکی و مهندسین ودیپلمه های کشاورزی ودیپلمه‌های دامپزشکی کارمند دولت را که ده سال متوالی سابقه خدمت داشته وتعهد نمایند که طبق مقررات این قانون درده سکونت نموده وبکارزراعت اشتغال ورزند بااسترداد وجوهی که بصندوق بازنشستگی پرداخته ازخدمت دولت معاف نموده وازمزایای این قانون بهره‌مند نماید .

مادهٔ ۴ ـ وزارت کشاورزی مجاز است به تحصیل کرده های دامپزشکی اعم از دکتر دامپزشک یا دیپلمه دامپزشکی که تعهد کنند درمراکز دامداری کشور درمانگاه دایر نمایند ولااقل ناده سال درآن محل ساکن بمانند تاچهارسال طبق آئین‌نامه مخصوص به آنها مساعدت مالی بنماید .

مادهٔ ۵ ـ کلیه اشخاصی که طبق این قانون به آنها زمین واگذار میگردد باید شخصاً تصدی درامر زراعت آن نمایند والادولت اراضی مزبور را مسترد خواهد داشت .

همچنین کلیه اشخاص ناده سال حق انتقال و بهره برداری از آنرا بهرعنوان بغیر نخواهند داشت وپس ازده سال چنانچه تعهد خود را صحیح انجام داده باشند سند انتقال آن اراضی بعنوان مالك به آنها داده خواهدشد .

مادهٔ ۶ ـ آئین‌نامه های مربوط باین قانون توسط وزارت کشاورزی تهیه و

پس ازتصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

مادهٔ۷ ـ وزارت کشاورزی مأمور اجرای این‌قانون است .

قانون فوق کـه مشتمل‌برهفت ماده وسه تبصره است درجلسه پنجشنبه دوم دیماه یکهزاروسیصد وسی وهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ رضا حکمت

قانون بالا درجلسه ۱۳۳۸/۱۰/۲۲ بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون مربوط به‌تملك زمینهابرای اجرای‌برنامه‌های شهرسازی

مصوب ۱۷ خرداد ماه ۱۳۳۹

مادهٔ ۱ ـ بدولت اجازه داده‌میشود درهرمورد زمینهائی راکه‌برای اجرای برنامه‌های شهرسازی وخانه‌سازی لازم‌وضروری تشخیص‌میدهد وهمچنین‌محلاتی راکه بعلل‌شهرسازی وبهداشتی بایدتخریب وتجدید بنا گردد پس‌ازپرداخت‌بهای عادله بشرح‌زیر تملك وتصرف‌نماید :

تبصرهٔ ۱ ـ بهای‌عادله عبارتست ازقیمت اراضی یکسال قبل‌ازتـاریخ اعلام تصمیم دولت چنانچه‌این‌بها ازبهای روزبیشترباشد قیمت عادله روزملاك عمل قرار خواهد گرفت بهای عادله بدون درنظر گرفتن منظورازخریدوتأثیراجرای‌برنامه های شهرسازی وخانه‌سازی درقیمتها خواهدبود .

تبصرهٔ ۲ ـ بهای‌عادله توسط کمیسیون‌کارشنـاسی مرکب ازسه نفر تعیین میشود که یکنفر ازطرف دولت نفردوم ازطرف‌مالك یامالکین ونفرسوم برضایت طرفین ودرصورت عدم توافق ویااستنکاف درتهران ازطرف دادستان کل ودرسایر نقاط ازطرف دادستان شهرستان هرمحل انتخاب میشوند .

رأی اکثریت هیئت‌مزبورقطعی ولازم‌الاجراء است هرگاه مالك‌یا مالکین

کارشناس خود راحداکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ اعلام دولت تعیین نکند دادستان کل یا دادستان شهرستان بشرح فوق این وظیفه را انجام خواهند داد.

تبصرهٔ ۳ ـ چنانچه اراضی مورد نظر دارای اعیانی از هر قبیل باشد و همچنین در مورد تجدید بنای محلات قدیمی یا غیربهداشتی شهر ها بهای عادله مجموع عرصه و اعیانی نیز بترتیب فوق تعیین و پرداخت میشود.

مادهٔ۲ ـ چنانچه اعیانی موجود در اراضی محل کسب و پیشه باشد و حق کسب وپیشه به‌آن تعلق گیرد میزان آن طبق تبصرهٔ ۲ مادهٔ ۱ تعیین خواهد شد مشروط‌براینکه محل مزبور حداقل یکسال قبل از اعلام تصمیم‌دولت محل کسب وپیشه بوده باشد. دراین مورد نفر دوم کمیسیون‌کارشناسی ازطرف صاحب کسب وپیشه تعیین خواهدشد.

دولت میتواند بجای پرداخت حق کسب وپیشه تعهد نماید که پس از انجام برنامه ساختمانی محل کسب درهمان حدود بوی واگذار کند.

مادهٔ۳ ـ درمواردیکه دولت مقتضی بداند برای تعیین بهای عرصه و اعیانی و حق کسب و پیشه محلاتیکه باید تجدید بنا گردد بتوسط کمیسیون کارشناسی بترتیب زیر قیمت منطقه‌ای تعیین‌میشود:

الف-بهای‌عرصه‌محله‌ایکه‌بایدتجدیدبنا گرددبصورت‌منطقه‌ای‌تعیین میشود.

ب ـ بهای اعیانی مشابه برحسب نوع مصالح و تاریخ احداث تناسب آن با بهای عرصه وسایر مشخصات معین‌میشود.

پ ـ حق کسب و پیشه محله های مشابه برحسب موقعیت محل و سایر مشخصات معین میشود.

ت ـ نفردوم کمیسیون کارشناسی مذکور در تبصرهٔ ۲ مادهٔ ۱ توسط سه نفر نماینده مالکین هر منطقه به‌اکثریت آراء و در غیر اینصورت بقید قرعه ازبین کارشناسان منتخب آنها تعیین میشود.

اگر مالکین منطقه درانتخاب نمایندگان خودتوافق نکردند سه‌نفر نماینده‌مزبور باقیدقرعه ازبین‌مالکین تعیین میگردند .

درصورتیکه نمایندگان‌مالکین‌منطقه‌ظرف‌مدت‌پانزده روزپس ازتاریخ‌اعلام دولت‌حاضر بتعیین کارشناس نشدنددادستان‌بنمایندگی آنها تعیین کارشناس خواهد کرد.

مادهٔ ـ ۴ درمواردیکه مالکیت زمین واعیانی‌بنحوی ازانحاءمتنازع‌فیه‌باشد ومدعیان‌مالکیت نتوانند درانتخاب‌کارشناس ویانماینده توافق کنند دادستان‌این تکلیف‌را انجام‌خواهد دادبهای‌تعیین شده‌پس ازآنکه مالك‌مشخص شدبوی تسلیم خواهدشد درصورتیکه‌مالك‌فوت‌شده باشدوورثه‌قانوناً‌هنوزمعین نشده‌باشددادستان بنمایندگی‌قانونی ازطرف‌مالك عمل‌خواهد کرد همچنین‌درمواردیکه پس‌ازتعیین وپرداخت‌بها مالك‌ازامضاءاسنادمعامله خودداری‌نمایددادستان بنمایندگی اواسناد مربوطه‌را امضاء خواهد کرد .

مادهٔ ۵ ـ اگربین تاریخ‌تعیین بهاوتاریخ تصرف‌دولت مدتی‌فاصله شوددولت سالیانه ۶ درصداضافه بهابمالك خواهدپرداخت .

تبصره ـ درصورتیکه دولت‌طبق ماده‌دوم بجای پرداخت حق کسب وپیشه تعهدنماید که محل جدیدی واگذار کند سالیانه صدی شش‌حق کسب‌وپیشه‌تعیین شده‌را ازتاریخ تخلیه‌تازمان‌تحویل محل کسب‌جدید بصاحب حق‌خواهدپرداخت.

مادهٔ ۶ ـ ازتاریخ تصویب این‌قانون درنقاطی که از طرف شهرداری نقشه وبراصلاحی‌تعیین‌وبتصویب مراجع‌قانونی رسیده‌وبرای‌اطلاع‌عموم‌آگهی شده‌باشد درصورتیکه‌مالکین‌بدون اخذپروانه ازشهرداری اقدام ساختمان وهرنوع تجدید بناودیوار بنمایند ودراثر توسعه‌معبر طبق‌نقشه وبراصلاحی مزبورآن ساختمان‌یا دیوارخراب‌شودمالکین‌حق‌مطالبه‌خسارت‌بابت‌بنای‌جدیدیادیواررانخواهندداشت.

مادهٔ ۷ ـ اگر اضافه ارزشی که درنتیجهٔ اجراء برنامه های‌شهرسازی‌وخانه سازی در املاك خصوصی مجاور نسبت بارزش آن املاك در تاریخ یك‌سال‌قبل از

آغاز برنامه های مزبور حاصل گردد بیش از ۲۰ درصد باشد نصف مازاد بدولت تعلق خواهد گرفت این اضافه ارزش برحسب منطقه ازطرف کمیسیون کارشناسی مندرج در این‌قانون تعیین میگردد مالك میتواند اضافه ارزش تعیین شده‌را در مدت پنجسال به‌اقساط مساوی پرداخت کند ویا مقداری‌از اراضی‌خودرا که‌قیمت آن معادل اضافه ارزش تعیین شده باشد بدولت تحویل دهد .

درصورت استنکاف‌مالك ازپرداخت اضافه ارزش یاانتقال اراضی‌طلب‌دولت بابت اضافه‌ارزش بوسیله اجراء ثبت وصول خواهد شد .

مادهٔ۸ ـ نقل‌وانتقالات مشمول این‌قانون از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض وسایر هزینه‌های مربوطه باستثناء حق‌الثبت معاف خواهد بود حقی که بسر دفتران دفاتر رسمی تعلق میگیرد بالمناصفه‌توسط طرفین‌پرداخت‌خواهدشد.

مادهٔ۹ ـ بدولت‌اجازه‌داده‌میشود دراجرای برنامه‌های‌خانه‌سازی‌وشهرسازی باسرمایه های داخلی یاخارجی مشارکت نموده وطبق‌اصول بازرگانی‌عمل نماید .

وزارت دارائی مجاز است با تصویب هیئت وزیران ضمانت پرداخت اقساط قراردادهای منعقده مربوط به‌برنامه های خانه سازی وشهرسازی را بنماید .

دولت در اجرای برنامه‌های خانه سازی وشهرسازی رعایت اصول‌اقتصادی ایجاد هم‌آهنگی بین برنامه‌های تولیدی و عمرانی‌را خواهدنمود .

تبصره ـ بانك‌ملی ایران درمقابل ضمانت متقابل وزارت دارائی ضمانت مندرجه دراین‌ماده‌را بجای وزارت دارائی مینماید .

مادهٔ۱۰ ـ دولت‌مأمور اجرای این‌قانون است وآئین‌نامه اجرائی‌این‌قانون بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

قانون فوق که مشتمل برده ماده وپنج تبصره است پس‌ازتصویب مجلس‌سنا در جلسه روز سه‌شنبه هفدهم خردادماه یکهزاروسیصدوسی ونه بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس‌شورای ملی ـ رضاخکمت

قانون بالا درجلسه۱۳۳۹/۳/۱۱ بتصویب مجلس‌سنا رسیده‌است